KONFERENCIJE

SVETOG VINKA PAULSKOGA

ZAGREB
1987

Dopuštenjem crkvenih poglavara

Izdala DRUŽBA SESTARA MILOSRDNICA SV. VINKA PAULSKOG, ZAGREB, Frankopanska 17

S francuskog prevela: sestra Marinka Fabijančić, milosrdnica, Zagreb

Tisak: RO »Informator« — OOUR tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeva 21—23

KONFERENCIJE

SVETOG VINKA PAULSKOG

za Kćeri kršćanske ljubavi

61.—120.

ZAGREB
1987.

Naslov originala:
SAINT VINCENT DE PAUL
Correspondance, Entretiens, Documents
Tome X.

édition publiée et annotée par Pierre Coste
Paris, Lecoffre — Gabalda, 1923.

Cjelokupni tekst Konferencija u prijevodu
s. Marinke Fabijančić izdala Družba sestara
milosrdnica svetog Vinka Paulskoga u Zagrebu

— godine 1968. konferencije: 1.— 30.
— godine 1974. konferencije: 31.— 60.
— godine 1987. konferencije: 61.—120.

O KONFERENCIJAMA SVETOG VINKA PAULSKOGA KĆERIMA KRŠĆANSKE LJUBAVI

(Prema predgovoru IX. svesku djela Pierrea Costea)

KONFERENCIJE SVETOG VINKA PAULSKOGA, koje u obliku razgovora (entretiens) donose pouke Kćerima kršćanske ljubavi, bogate su i sadržajne, te ih s velikom duhovnom korišću čitaju ne samo Kćeri kršćanske ljubavi koje je utemeljio sam sveti Vinko, nego i sestre mnogih Družbi i zajednica, kojima je sveti Vinko duhovni Otac i Zaštitnik, i koje se žele nadahnjivati njegovim duhom i primjerom njegove svetosti.

U konferencijama se ne nalazi sva poruka svetog Vinka, jer sve nisu bile niti zabilježene, a mnoge su se izgubile. Ali u 120 konferencija koje je izdao P. Coste, kao IX. i X. svezak svog velikog djela, koje donosi korespondenciju, konferencije i dokumente u 14 svezaka, sačuvano je ono što je bitno u misli svetog Vinka, a to je najvažnije. U njima progovara Svetac kojemu se ne možemo dovoljno nadiviti. Susrećemo njegovu živu i toplu riječ, jednostavnu i prisnu, uvjerljivu i prodornu, poučnu i praktičnu. Bilo da se Bogu uzdiže molitvom plemenita zanosa, bilo da se ponizuje, osjećamo da su to izrazi prave i iskrene duše, koja očituje svoje istinske osjećaje.

Nisu sačuvane sve konferencije svetog Vinka, znamo da već prvih dviju nema. Treću je održao 31. srpnja 1634, a nakon toga šest godina nema zabilježene konferencije. Posljednju je održao 27. kolovoza 1660, mjesec dana prije svoje smrti.

Sveti je Vinko održavao sastanke u kući matici Kćeri kršćanske ljubavi, i to nedjeljom ili kojim radnim danom. Dolazile su ga slušati sestre kuće matice i one koje su mogle doći iz Pariza i okolice. 31. srpnja 1634. bilo ih je pred njim samo dvanaest; kasnije se njihov broj kretao između 80 i 100.

Sveti je Vinko sestrama preporučivao da budu vjerne tim sastancima. On bi dolazio sa gospodinom Portailom ili s kojim dru-

gim svećenikom misionarom. Kad je bio spriječen, dopustio je da ga koji njegov svećenik zamijeni.

Njegove pouke uglavnom su se odnosile na zvanje sestara, na vršenje dužnosti kod siromaha, bolesnika, nahočadi, na dnevni red, molitvu, kršćanske kreposti. Govorio je o poniznosti, prostodušnosti, a najviše o ljubavi. Nekoliko konferencija posvetio je razgovoru o krepostima pokojnih sestara.

Obično je pisamce, razaslano u različite ustanove u Parizu i predgrađu, javljalo sestrama predmet i točke konferencije, kao i dan i sat sastanka. Sveti Vinko je počimao konferenciju sa »Veni Sancte Spiritus« (Dođi, Duše presveti). Konferencija je zapravo bila razgovor (francuski »entretien«), nije bila Svečev monolog. Sestre su bile pitane, a i same su postavljale pitanja, molile razjašnjenja, iznosile svoja opažanja, ponizivale se zbog svojih pogrešaka. Na sastanku 26. travnja 1643. sveti je Vinko započeo novom metodom da im olakša razumijevanje stvari. Odlučio je da će ih pitati kako se radi kod pouke o katekizmu. Sestre su počele sve bolje shvaćati predmet konferencije i pomalo naučile izricati svoje mišljenje. Zaplašenima i nesigurnima u izražavanju pred drugima, sveti je Vinko savjetovao neka napišu svoje misli pa da pročitaju što su pripravile. Događalo se da veoma smetena sestra uz to još i nije znala čitati (u ono doba u Francuskoj je 86% ženskih osoba bilo nepismeno). Svetac im je pomagao kako je najbolje znao.

Mnoge su sestre, pa i one obrazovane, čitale iz svojih cedulja. To je činila i sveta Lujza (gospođa Le Gras), koja je uvijek s lakoćom odgovarala. Sveti ju je Vinko često pitao. Kako je bila skromna i ponizna, često njeno ime nije u konferencijama spomenuto.

Kad je konferencija završila, sestre su nastojale da je što vjernije ponove. One koje je pitao, donijele bi svoje cedulje, a i sam je sveti Vinko znao koji puta posuditi svoju skicu. Napisanu konferenciju sestre su katkad predale svetom Vinku da je ispravi. Izgubilo se više od polovice bilježnica što su ih ispisale prve sestre, sačuvalo ih se samo 54. U dvadeset njih prepoznaje se rukopis svete Lujze, u šesnaest rukopis Elizabete Hellot; dvije pripadaju Juliji Loret, a 16 Maturini Guérin. Ostale konferencije poznate su samo po kasnijim prijepisima.

Prikaz konferencije ovisi o onoj koja ga je izradila, jer svaka na svoj način daje ogled sastanka i razgovora, svaka ima svoj stil. Nije bilo moguće izbjeći da svaka unese i nešto svoga uz ono što je bilo od svetog Vinka.

Sveta Lujza je neumornom brigom bdjela nad tim rukopisima. U jednom izvještaju čitamo: »Jedno od najvećih dobara naše Družbe jest vjerna zbirka pouka našeg pokojnog gospodina Vinka što ju je ona skupila ili dala skupiti... Toliko je voljela te siromašne papire da nije htjela ni čuti da bi se prepisali... Bojala se, naime, da se ne bi promijenio smisao«. Poglavarice koje su naslijedile svetu Lujzu baštinile su i ovo duboko štovanje spisa svetog Vinka. Abelly, prvi biograf svetog Vinka, kojega je osobno poznavao, piše: »Sakupile su više od stotine ovakvih razgovora svog dobrog Oca; njih čitaju i svaki dan ponovno čitaju u svojoj kući matici, hraneći se njima i čekajući da ih mogu dati štampati kako bi i one, koje su daleko, mogle uživati od plodova toga dobrog štiva«.

Oko 1670. godine sestra ih je Maturina Guérin, koja je tada bila na čelu Družbe, prvi puta prepisala. Međutim, u pokrajinama kao i u kući matici, sestre su živo željele čitati konferencije. Ozbiljnije se za to pobrinula sestra Marija Moreau, koja je izabrana za glavaricu 4. lipnja 1691, a dala je načiniti prijepis. Tako su prijepisi počeli prodirati u razne Družbine kuće. Međutim, prije 19. stoljeća konferencije nisu predane u štampu.

Prvo štampano izdanje izišlo je 1803, a donosi 42 razgovora o pravilu, vjernih najstarijim rukopisima. Slijedeće izdanje izišlo je 1825. sa 50 do tada neizdanih konferencija. U slijedećem izdanju 1845. godine nalazi se 50 istih konferencija, a dodane su još 43. U tom izdanju uklonjena su neka netočna mjesta, a i jezično je tekst dotjeran. Ne nabrajajući daljnja izdanja, ističemo najpotpunije izdanje koje je priredio Pierre Coste, kao IX. i X. svezak svoga djela (ukupno 14 svezaka), u kojem je sabrao korespondenciju, razgovore i dokumente koji se odnose na svetog Vinka i njegovo djelo. Ta dva sveska izašla su 1923. godine, a zajedno donose 120 konferencija. Prema tom djelu priredila je prijevod na hrvatski jezik zagrebačka sestra milosrdnica s. Marinka Fabijančić, profesorica francuskog i hrvatskog jezika (umrla 15. kolovoza 1986.). Družba sestara milosrdnica izdala je godine 1968. knjigu sa trideset prvih konferencija; zatim je godine 1974. izdala drugu knjigu sa slijedećih trideset konferencija, a u ovoj knjizi godine 1987. izlazi preostalih šezdeset konferencija, zajedno s prijevodom djela Jacquesa Delaruea »Svetost gospodina Vinka«.

Konferencije svetog Vinka dragocjeni su dar svim njegovim štovateljima, a osobito onima koji hoće u njegovom duhu raditi na slavu Božju, častiti Isusa Krista i služiti bližnjemu u duhu Evanđelja.

— — —

Čitajući Konferencije svetog Vinka naići ćemo na tvrdnje i zahtjeve koji su odraz duhovne klime onoga vremena, a danas više

ne vrijede jer se u njegovim shvaćanjima očituje stanje duhovne znanosti u njegovo vrijeme. STOGA VINKOVU PORUKU TREBA DANAS ČITATI I NADOPUNITI U SVJETLU NAUČAVANJA CRKVENOG NAUČITELJSTVA, u svjetlu dokumenata II vatikanskog koncila, u duhu crkvenog zakona. Među najosjetljivije točke u kojima se treba držati današnjeg naučavanja Crkve i zahtjeva za kršćanski i redovnički život, spadaju odredbe o svetoj ispovijedi, o primanju svete Pričesti, očitovanje savjesti i drugo. Konstitucije svake Družbe donose zdravu crkvenu nauku u tim točkama. Radi boljeg snalaženja i radi sigurnije orijentacije, citirat ćemo neke kanone crkvenog zakona:

Kanon 630: § 1. Neka poglavari članovima priznaju potrebnu slobodu s obzirom na sakramenat pokore i vodstvo savjesti, ali kod toga treba poštivati stegu instituta.

§ 2. Neka članovi s povjerenjem pristupaju poglavarima, kojima mogu slobodno i svojevoljno otvoriti svoju dušu. Ali je poglavarima strogo zabranjeno na bilo koji način nagovarati podložnike da im očituju svoju savjest.

Kanon 912: Svaka krštena osoba, ako nema neke zabrane prava, može i treba da bude pripuštena svetoj Pričesti.

Kanon 916: Tko je svjestan da je u teškom grijehu neka ne slavi misu niti neka se ne pričesti Tijelom Gospodnjim, a da prije ne obavi sakramentalnu ispovijed, osim ako ima tešku zapreku, a nema prilike da se ispovijedi; u tom slučaju neka se sjeti da treba pobuditi čin savršenog pokajanja, što uključuje i odluku da će se ispovjediti čim prije.

Kanon 917: Tko je primio presvetu Euharistiju, može je po drugi puta primiti istoga dana, ali samo u euharistijskom slavlju u kojem sudjeluje.

Kanon 919: Tko ima namjeru primiti presvetu Euharistiju treba da se barem jedan sat prije svete Pričesti uzdrži od svakog jela i pila; iznimka vrijedi samo za vodu i lijekove.

Jacques Delarue

SVETOST GOSPODINA VINKA

Veoma nadareni dječak i razboriti otac

Promatrajući početak Vinkova života, mogli bismo se zapitati da li je spoznavao da mu je Bog vodio život i da će se to sve više ostvarivati. Svećenik je postao iz čisto ljudskih motiva, ali i u tome ga je vodio Bog koji je znao što će od njega učiniti onog dana, kad Vinko, nakon mnogih neobičnih okolnosti, otkrije da je oruđe Gospodnje, te da se samo treba prepustiti tom vodstvu, »ne pretječući nikada Providnost«.

Obitelj nije živjela u izobilju, pa je otac, siromašan seljak iz okolice Daxa, teško uzdržavao svoja četiri sina i dvije kćeri. Koliko su mogla, djeca su pomagala u poslovima na polju i kod životinja. Otac je gledao kako djeca rastu, pa je opazio da je Vinko (treći po redu, rođen 24. travnja 1581.), nadareniji od ostalih. Zaključio je da bi to dijete moglo raditi i nešto bolje nego da vodi stoku na pašu. Poznavao je u okolici jednog dostojnog svećenika koji je kao pripadnik svećeničkog staleža pomogao svojima i izvukao ih iz bijede, jer su u to vrijeme prihodi bili vezani uz crkvene službe. Otac je brzo donio odluku: Vinko će učiti, neka postane svećenik, da pomogne cijeloj obitelji.

Ne gubeći vrijeme, dječak se dao na posao i uspio je: sa 15 godina već je imao tonzuru i primio niže redove; sa 17 godina postao je pođakon, a 23. rujna 1600. zaredio ga za svećenika u svojoj privatnoj kapeli biskup u Périgueuxu, slijepi starac. Vinko je imao tek 19 godina.

Za njega je to bilo doista promaknuće koje ga je izvuklo iz sredine koju je teško prihvaćao. Sam je kasnije pričao: »Kad me kao dječaka moj otac vodio u grad, bilo me stid hodati s njime i priznati ga za oca, jer je bio slabo odjeven i malo je šepao«. I već od početka studija od oca se držao po strani: »Jednom, u zavodu, gdje sam učio, došli su mi reći da me zove otac, koji je bio siromašan seljak; odbio sam da idem razgovarati s njime« (XII, 432).

Kasnije će strogo osuditi taj čin koji je nazvao »velikim grijehom«, i strašnim je riječima ocrtao nesavjesnost kojom je ušao u svećenički službu: »Da sam znao što je to, kad sam bio tako smion da uđem, kako sam poslije postao svjestan, radije bih ostao obrađivati zemlju nego da se uključim u tako strašan stalež« (V, 568). Ali sve je bilo uzalud, njegovo jednostavno porijeklo dalo mu je oznake za sav život, pa kad mu Bog dadne razumjeti da treba u prvom redu ići k najnižima i najsiromašnijima, neće trebati silaziti s visine da im se prilagodi. Posve naravno našao se na svojoj razini: on je jedan između njih.

Zgode i nezgode

Dok je čekao taj čas, kanio je dobro iskoristiti sve mogućnosti koje je mogao izvući prema svom novom staležu. Umjesto dobitka, s kojim je unaprijed računao, ali ga je u tom spriječio jedan drugi svećenik, postao je učitelj i vodio mali zavod u okolici Toulousea. Uskoro je saznao da starica, koja mu je ostavila baštinu ima dužnika u Marseilleu. Da mu ništa ne izbjegne, on kreće na put, pronalazi dotičnog čovjeka, daje ga uhapsiti i dobiva tri stotine škuda. Prema pismu koje je uputio jednome svom vjernom zaštitniku, gospodinu de Cometu, njegovo se putovanje kompliciralo zbog neobične avanture: ukrcao se na brod u Marseilleu, a brod su napali turski gusari, pa je zajedno s ostalima prodan kao rob u Tunisu, na sajmu robova. Konačno je dospio k nekom otpalom kršćaninu koji je upao u mnogoženstvo. Vinko je obratio sve u kući i pobjegavši sa svojim gospodarom, vratio se na obale Francuske. Spomenuto pismo gospodinu de Cometu upućeno je samo zato da mu se pošalju potvrde o ređenju, kako bi dobio neko dobro, stalno mjesto: sad ima 26 godina, vrijeme je da se dobro smjesti.

Traganje

Opet ga nalazimo u Parizu 1610. godine, odakle piše svojoj majci (otac mu je umro još prije nego je postao poddakon). Njegova situacija još nije sjajna, ali cilj mu je uvijek isti: »Nadam se pomoću milosti Božje, da će biti blagoslovljen moj trud i da ću ubrzo dobiti sredstva da se dobro smjestim i da ostatak mojih dana provedem pokraj vas« (I, 18). Njegovo poniranje u Božju milost neće biti iznevjereno, ali će ga ona odvesti onamo gdje se sad još ne očekuje.

Malo zatim dobio je službu duhovnika kod kraljice Margot, supruge kralja Henrika IV. koju je on otjerao. Zajedno s drugim svećenicima zauzima on među kraljevskim osobljem podčinjeno i ponižavajuće mjesto, pod autoritetom jednog upravitelja. Već se kod njega javljaju neke crte koje nagoviještaju — u toj službi tako malo svećeničkoj — duboki preobražaj koji će ga otvoriti prema svetosti, o čemu on ništa ne govori. Nepravedno ga je optužio zbog krađe neki sudac s kojim je zajedno stanovao, i koji ga je napadao kao licemjera. Vinko nije prosvjedovao niti se opravdavao, jednostavno je govorio: »Bog znade istinu.«

Potresen bolnim napastima protiv vjere, koje mu je povjerio jedan subrat svećenik, Vinko se ponudio Bogu umjesto njega, i od onda doživljavao je najgoru tamu duše. Kad bi ga sila sumnji prejako mučila, on bi jednostavno rukom dodirivao jedan papir koji je uvijek nosio na sebi, a na njemu je napisao Vjerovanje. Posjećivao je bolesnike u susjednoj bolnici da služi našem Gospodinu u njegovim siromasima, za njih je darovao poveći iznos novca koji je dobio. Konačno, nakon više od tri godine, konačno utvrđen, izišao je na svjetlost, i to onog dana kad je obećao da će ostatak svog života posvetiti siromasima, onima od kojih je došao, a koje je htio ostaviti.

Otkrića

Ipak, našao je pomoć u tim teškim časovima, i to u onome, koga je u svojoj mudrosti uzeo za duhovnog vođu odmah kod dolaska u Pariz. To je bio otac de Bérulle, osnivač oratorijanaca. Nizom inicijativa koje su se u prvi čas činile nepovezane, upravo je on gospodinu Vinku dao priliku da otkrije bitne stvari koje će biti pokretači velikih ostvarenja njegova života.

Najprije je otkrio svećeničko služenje za duše. Otac Bourgoing, župnik u Clichyu, htio je postati oratorijanac, ući u zajednicu koju je utemeljio Bérulle. Da to omogući, dao je imenovati Vinka za župnika na njegovo mjesto. Za tog mladog župnika od 30 godina bilo je to divno otkriće o kojem će kasnije na naivan način pripovijedati Kćerima kršćanske ljubavi: »Bio sam župnik na selu (siromašan župnik!). Imao sam tako dobar i poslušan narod, da je činio sve što sam tražio. Kad sam im naredio da dođu na ispovijed u prve nedjelje u mjesecu, nisu izostajali. Dolazili su i ispovijedali se i od dana do dana mogao sam promatrati napredak tih duša. To me jako utješilo, i tako sam bio zadovoljan da sam govorio sam sebi: »Moj Bože, kako si sretan što imaš tako dobar narod.« I dodao bih: »Mislim da Papa nije tako sretan kao što je župnik usred tog naroda koji ima tako dobro srce« (IX, 646).

Međutim, godinu dana kasnije, isti Bérulle odredio mu je da svoje župljane povjeri drugom svećeniku i da ode u obitelj gospodina de Gondi, generala galija. U toj obitelji trebao je vršiti dužnost učitelja.

Bijeda duša

Ta nova služba, za koju se činilo da će skučiti Vinkovo svećeničko služenje, zapravo će ga proširiti. Evo kako: kad bi obitelj Gondi prešla u svoje dvorce po provinciji, Vinko je volio stupiti u dodir sa seljacima. Jednog dana su ga tako pozvali da dođe ispovjediti nekog siromašnog čovjeka, opasno bolesnoga, i koga su smatrali dobrim. Međutim, taj je čovjek u savjesti bio opterećen grijesima koje se nikad nije usudio ispovjediti. Sam je to kasnije ispričao gospođi de Gondi: »Ah, gospođo! Bio bih osuđen bez te opće ispovijedi, zbog više velikih grijeha koje se nikad nisam usudio ispovjediti.« Onda se ona okrenula prema svećeniku: »Ah, gospodine, što je to? Tako je bez sumnje i s većinom tih siromašnih ljudi. Gospodine Vinko, koliko se duša gubi! Kako da im pomognemo?« Svetac nam opisuje nastavak: »Na dan obraćenja sv. Pavla, to jest 25. siječnja 1617., ta me gospođa zamolila da propovijedam u crkvi u Follevilleu, da poučim stanovnike o općoj ispovijedi; to sam i učinio... A Bog je pogledao na pouzdanje i dobru vjeru one gospođe te je dao blagoslov mom govoru, i svi su ti dobri ljudi bili toliko ganuti da su svi došli da obave opću ispovijed« (XI, 4).

Ta bijeda duša potječe od jedne druge bijede na koju je gospođa de Gondi također upozorila gospodina Vinka: »Spomenuta gospođa, kad se jednog dana ispovijedala svom župniku, primijetila je da joj nije dao odrješenje. Mumljao je nešto među zubima, i to je činio i u drugim prilikama kad se njemu ispovijedala. To joj je bilo neugodno.« Ona je dala načiniti prijepis obrasca odrješenja i davala bi ga župniku da ga pročita kad dođe da zamoli oproštenje svojih grijeha. »Ona mi je to rekla, dodaje Vinko, pa sam bio oprezan i osobito sam pazio na one kojima sam se ispovijedao. Uvjerio sam se da je to doista tako i da neki svećenici nisu znali riječi odrješenja« (IX, 170).

Bijeda duša koje propadaju u neznanju istina, najpotrebnijih za njihovo spasenje, nedostatak svećenika po selima, koji su bili ređeni bez potrebne i primjerene priprave i prepušteni samima sebi, dok su učeni i nepotrebni svećenici u velikom broju boravili na dvoru — to je najednom sinulo pred očima kapelana kod generala galija. Pitao se tada da li ima pravo da svoje svećeničko služenje

posveti odgoju dvojice sinova u dobroj obitelji, dok siromašan puk po selima umire od duhovne bijede. Potražio je Bérullea i izložio mu svoje brige i uznemirenost. Uspio je uvjeriti ga. Bérulle ga šalje za župnika u Châtillon-les-Dombes, i Vinko odlazi prema Bresse, a da se od obitelji Gondi nije niti oprostio.

Bijeda tijela

U Châtillonu su prilike dovele Vinka do novog otkrića koje je ovako opisao Kćerima kršćanske ljubavi: »Jedne nedjelje, dok sam se oblačio za svetu Misu, došli su mi reći da su u jednoj udaljenoj kući svi bolesni, da nikoga nema da im pomogne i da su u nevolji koja se ne može opisati. To me dirnulo u srce. Nisam propustio da ih u propovijedi s ljubavlju preporučim, a Bog je dirnuo srca onih koji su me slušali i učinio da su osjećali samilost za te siromašne jadnike.« Dakako, i sam je Vinko tamo pošao: »Poslije Večernje uzeo sam sa sobom jednog čestitog čovjeka, građanina, i zajedno krenusmo onamo. Putem smo susretali žene koje su nas već pretekle, a malo dalje, susreli smo druge koje su se već vraćale. A kako je to bilo ljeti, za velike vrućine, te su dobre žene posjedale duž puta da se odmore i osvježe. Konačno, kćeri moje, bilo ih je toliko, da biste rekle, da je to procesija.«

Svetac je odmah uvidio da to ipak ne može tako ići: danas oni nesretnici imaju preobilje svega, a sutra će biti u bijedi goroj nego jučer; a osim toga ima sigurno i drugih u sličnoj nevolji. Onda je on sve sredio i organizirao: »Tim dobrim ljudima koje je kršćanska ljubav potakla da pođu onamo, ja sam predložio, da se udruže i da se redaju, pa svaki pođe jedan dan, da im odnese hrane, i to ne samo onima, nego i drugima koji će kasnije trebati pomoći« (IX, 243).

Život koji Bog vodi

Kad je propovijedao o generalnoj ispovijedi seljacima u Follevilleu, ili kad je organizirao pomoć župljanki u Châtillonu, Vinko je mislio da jednostavno odgovara potrebama tog časa kako ga je Providnost upućivala. Ali u stvari on je udario temelje djelima čitavog svog života: svećenika-misionara, kćeri kršćanske ljubavi, sjemeništa, sirotišta — sve što će dalje činiti već je prisutno kao klica u njegovom poniznu odgovoru na ono što je Bog u tim časovima od njega tražio.

Kad je postao utemeljitelj i vrhovni poglavar jedne važne Kongregacije, podsjetit će na to svoje svećenike nakon četrdeset go-

dina: »Zar ćete nazvati ljudskim postanak naših misija?« Sjetio se govora u Follevilleu: »Bog je tamo dao toliki blagoslov da su svi stanovnici tog mjesta obavili opću ispovijed, i to u tolikom broju, da je trebalo pozvati još dva oca isusovca da mi pomažu ispovijedati, propovijedati i katehizirati. To je bio razlog da se djelo na isti način nastavljalo u drugim župama onog područja spomenute gospođe i to kroz više godina. Ona je, konačno, htjela stalno držati i uzdržavati svećenike da nastave misije. Uspjela je ishoditi za nas zavod »Dobra djeca«, kuda smo se povukli gospodin Portail i ja, i uzeli sa sobom jednog dobrog svećenika, kojem smo godišnje davali pedeset škuda. Nas smo trojica odlazili propovijedati i davati misije od sela do sela... Evo, tako smo radili, mi tako, a Bog je, međutim, djelovao kako je predvidio odvijeka.« I onda se, kao starac, čudio i divio: »O Spasitelju, o Spasitelju, tko bi ikad pomislio da bi došlo do ovoga kako je sada? Kad bi mi to onda netko rekao, bio bih mislio da mi se ruga, a, eto, na taj je način Bog htio da se započne ovo što vidite. Dobro, gospodo, dobro, braćo, zar ćete ljudskim djelom smatrati ono na što nitko nikad nije ni pomislio?« (XII, 8).

Ostvarenje misije

Bérulle ostavlja Vinka u Châtillonu još kraće vrijeme negoli u Clichyu: samo pet mjeseci. On Vinku opisuje smetenost u kojoj je njegov odlazak ostavio gospođu de Gondi i poziva ga neka razmisli o tome što treba učiniti. Vinko dolazi u Pariz, posjećuje Bérullea, i slijedećeg dana vraća se u obitelj de Gondi. Nije mu bilo teško razjasniti da on od sada treba da se brine za siromahe. Obilazi sela koja su njima pripadala, u svakom selu radi ono što je činio u Follevilleu i Châtillonu. Gospođa de Gondi mu pomaže koliko joj je moguće, predsjeda organizaciji »Društva kršćanske ljubavi« osnovane prema primjeru onoga u Châtillonu; ali oduševljena i sama za to djelo žarom svog svetog kapelana, ona uviđa da to ne može biti dovoljno. Tada, pristajući da pusti svećenika kome je toliko dugovala, zajedno sa svojim mužem, ona je 17. travnja 1625. osnovala jednu fondaciju s namjerom da time pomogne Vinku koji će sebi pridružiti šest svećenika slobodnih od drugih obveza, kako bi se mogli potpuno posvetiti, uz odobrenje biskupa, spasavanju siromašnog puka po selima, propovijedanjem, katehiziranjem i općim ispovijedima, a da za to ne uzimaju nikakve nagrade, na bilo koji način« (XIII, 197). Vidjeli smo da su se smjestili u zavodu »Dobra djeca« i da su započela trojica, i to sasvim jednostavno: »Kad smo odlazili, davali bismo ključ nekom susjedu, ili bismo ih

zamolili da preko noći idu u kuću prespavati. Međutim ja sam posvuda imao samo po jednu propovijed, pa sam se snalazio na tisuću načina: bio je to strah Božji« (XII, 8).

Tako je nastala Kongregacija misionara. Sedam godina kasnije preselila se u priorat Svetog Lazara, po kojem su njegovi članovi nazvani lazaristi.

Gospođe kršćanske ljubavi

Šireći se sve više, misije su prešle u razne francuske provincije, i čak u inozemstvo, u Italiju, Irsku, Poljsku, zatim u Madagaskar i Alžir, kojim su vladali nevjernici. Posvuda one ostaju na liniji prvobitne misionarske djelatnosti svetog Vinka. Obnavljajući istovremeno Folleville i Châtillon, one sadržavaju propovijedanje misionara i ustanovljenje »Društva kršćanske ljubavi«, najprije za gospođe, a kasnije i za muževe.

Kad bi misije bile dovršene, na mjestu bi ostalo društvo gospođa, koje bi dalje bdjelo i djelovalo, jer su već srca bila ganuta nevoljom nesretnika. Ali sva ta organizacija nije mogla napredovati bez poteškoća. Kako bi sređivao rad različitih bratovština koje su već bile pomalo osnovane posvuda, Vinko Paulski je došao na ideju da ih posjećuje jedna mlada žena, Lujza de Marillac, udovica Le Gras, koja je ostala sama sa svojim sinom Mihaelom. Njoj je sveti Vinko bio duhovni vođa od sredine 1626. Tako je ona obilazila biskupije u Beauvaisu, Soissonsu, Meauxu, Chartresu. Vodili su je uvijek mudri savjeti Sveca: »Idite, dakle, Gospođo, idite u ime našeg Gospodina. Molim njegovu božansku dobrotu da vas prati, da vam bude okrepa na vašem putovanju, sjena zaštitnica od sunca, pokrivač za kiše i studeni, vaša mekana postelja kad ste umorna, vaša snaga i vaš rad, i najzad da vas dovede natrag u savršenom zdravlju i ispunjenu dobrim djelima. Pričestit ćete se na dan svog odlaska da častite ljubav našeg Gospodina i putovanja njegova za tu istu i po toj istoj ljubavi... Što se tiče pitanja da li ćete ostati dulje nego što smo rekli, mislim da će biti dosta da budete jedan ili dva dana u svakom mjestu za prvi puta... Kad kažem dva dana, vi ćete se ipak zadržati i dulje, ako treba, a osim tog vi ćete nam pisati« (I, 74).

Međutim, te se bratovštine ne umnažaju samo u provinciji, i Pariz se pokrenuo. Od 1631. godine osnovane su u šest župa, uskoro u deset, zatim u svima. Lujza koja ih treba posjećivati skoro je podlegla pod teretom te povjerene dužnosti posjećivanja, pa joj gospodin Vinko savjetuje da bude umjerena: »Pazite da sačuvate svoje dobro zdravlje za ljubav vašeg Gospodina i njegovih siroma-

šnih udova i čuvajte se da ne radite previše. To je đavlova lukavost kojom on vara dobre duše, pa ih potiče da rade više negoli mogu, kako najzad ne bi mogle ništa činiti. Duh Božji potiče blago da se čini dobro što se razboritije može, kako bi se činilo ustrajno i dugo.« (I, 96).

Uostalom, poteškoća svakako ima; koji puta treba čak uzeti u obzir osjetljivost klera: »Veoma je teško, Gospođo, činiti i malo dobra bez protivljenja, a budući da moramo — koliko nam je moguće — olakšavati muke drugih, mislim da biste učinili Bogu ugodno djelo da posjetite gospodina župnika i da se ispričate što ste, ne obavijestivši njega, razgovarali sa sestrama kršćanske ljubavi« (I, 81). U Parizu su mnoge gospođe iz visokih krugova ušle u bratovštine i to neospornom požrtvovnošću, ali one se ipak na bilo koji način moraju istaknuti: »Ja ne znam kakav je to duh da svaka župa u Parizu hoće imati nešto osobito i neće da imaju veze između sebe. Kao da im je muka čuti kad se kaže: drugdje se radi ovako« (I, 100).

Kćeri kršćanske ljubavi

Vinku je bilo očito da to dalje tako više neće ići: za siromahe taj način nije odgovarao. Te gospođe nisu navikle raditi. Njihov im položaj nije dopuštao da pripremaju hranu za siromahe niti da je nose siromasima. Nisu znale niti puštati krv, niti prati, niti povijati rane, urediti krevet. Nisu posjećivale niti bdjele kod osamljenih bolesnika, ni kod umirućih. Slale su tamo svoje sluškinje koje su grubo postupale ili čak iskorištavale one kojima su poslane. Trebalo je nešto drugo.

I opet je Providnost dovela Vinka na put velikih ostvarenja. Poslušajmo kako opisuje postanak Kćeri kršćanske ljubavi: »Prvo društvo gospođa kršćanske ljubavi osnovano u Parizu nadahnućem Božjim, jest ono kod Svetog Spasitelja. U to je vrijeme jedna siromašna djevojka iz Suresnesa nastojala poučavati siromahe. Naučila je čitati dok je čuvala krave... Kad je naučila čitati, namjestila se u mjestu pet do šest milja od Pariza. Mi smo tamo držali misije. Ona se kod mene ispovjedila i rekla mi svoju nakanu. Kad smo tamo osnovali društvo Gospođa kršćanske ljubavi, toliko je to zavoljela, da mi je rekla: »Ja bih vrlo rado služila siromasima na takav način«. Nekako u to vrijeme su gospođe kršćanske ljubavi kod Svetog Spasitelja — jer su bile visokog položaja — tražile jednu djevojku koja bi nosila lonac s hranom bolesnicima. Ta je siromašna djevojka posjetila gospođu Le Gras, pitali su je što znade, odakle je, i da li bi htjela posluživati siromahe. Ona je rado prihvatila.

Ona je, dakle, došla k Svetom Spasitelju. Naučili su je davati lijekove i činiti sve potrebne usluge, i ona je vrlo lijepo uspjela. Vidite, moje sestre, kako se to dogodilo. Nitko na to nije mislio. Tako počinju Božja djela: ona nastaju, a da se na to i ne pomišlja« (IX, 601).

Druga zvanja nisu kasnila s javljanjem, bile su to djevojke ponizna porijekla. Utemeljitelj bdije pažljivo da ostanu posve jednostavne »kao prave seoske djevojke«. U obiteljskim razgovorima on im pokazuje da je sav njihov ideal sažet u lijepom nazivu koji im je dao: »Kćeri kršćanske ljubavi.« Učio ih je: »Bilo bi to strašno kad jedna kći kršćanske ljubavi ne bi imala ljubavi... Prema trima oznakama može se prosuditi da li doista ima taj duh. Ponajprije, treba da ima ljubavi, da je ljubazna. Takva djevojka ljubi Boga, voli o njemu govoriti, čini sve što može da mu ugodi i zadovolji, trpi nevolje koje je zadese iz ljubavi prema njemu... Druga oznaka se odnosi na bližnjega. Ona se nalazi u djevojci koja ostavlja svoja zadovoljstva iz ljubavi prema bližnjemu, ostavlja društvo, ili mjesta koja su joj draga, kad joj dođu reći da je neki bolesnik treba. Ne prima posjete stranih osoba, ne daje prednost urednima na štetu neurednih. Treća je oznaka ravnodušnost. Ona koja ima duh prave kćeri kršćanske ljubavi spremna je ići posvuda; spremna je sve ostaviti zbog služenja bližnjemu. Ako netko ljubi našeg Gospodina, taj ga nalazi posvuda.«

I doista slao ih je posvuda, osobito onamo gdje je bilo siromaha: »Siromasi su naši gospodari, a vi ste njihove službenice« (IX, 708). I tako su se njihove seljačke kape viđale po sirotinjskim četvrtima glavnoga grada, pokraj jadnih izbjeglica iz Lorene, kraj uzglavlja žrtava ratova, pa kod kažnjenika koji su u zatvoru Tournelle čekali da budu prebačeni na kraljevske galije. »Sestre moje, kakva je sreća služiti tim jadnim kažnjenicima, koji su ostavljeni u rukama osoba bez milosrđa! Vidio sam ih, vidio sam te jadne ljude s kojima postupaju kao sa životinjama: i zbog toga je Bog bio ganut samilošću. Smilovao im se... i tako je sve uredio da njima služe njegove vlastite kćeri, jer kad se kaže »kći kršćanske ljubavi« — to znači »kći Božja« (X, 125).

U službi svećenika

U namjerama i ostvarenjima gospodina Vinka prvo su misije kod siromašnog seoskog puka, tako razbaštinjenog: »Moramo trčati kao na vatru da iskažemo duhovnu pomoć svome bližnjemu« (XI, 31). Ali da plod misija bude trajan, nije dovoljno ustanoviti bratovštine kršćanske ljubavi ili dovesti kćeri kršćanske ljubavi. Ima

nešto još bitnije: treba na licu mjesta ostaviti jednog kompetentnog i revnog svećenika. Samo on će moći postići da održane misije budu polazna točka za plodnu duhovnu obnovu, a ne samo kao neka zapaljena baklja koja se ubrzo gasi. Nije dovoljno samo poučiti narod o pravom kršćanskom životu, treba mu pomoći da ga ostvaruje mjesecima i godinama. Kad misionari odu, to može činiti samo župnik. Sav trajni plod misija konačno ovisi o svećenicima.

Ali Vinko je iz svog iskustva, sada već znatno proširenoga, otkrio da je »gotovo nemoguće popraviti loše svećenike koji su ostarjeli u manama...; treba se potruditi da se odgoje dobri za budućnost« (Abelly, I, 23). Tako se dogodilo da su se lazaristi posvetili formaciji svećenika zbog misija, kao i samim misijama.

Ali i tu će se sve postepeno razvijati, prema prilikama, ne pretječući Providnost.

Najprije je biskup u gradu Beauvais već 1628. godine pozivao Sveca da kandidate za ređenje kroz dvadeset dana priprema za njihovu svećeničku službu. Ali duhovne vježbe od nekoliko dana jest premalo za formaciju dobrog svećenika: godine 1633., da to djelo produži, gospodin Vinko je u Svetom Lazaru počeo održavati tjedne sastanke, utorkom, da omogući svećenicima da se održe u svetosti svoga zvanja, obrađujući istovremeno kreposti i funkcije njihove službe. Uskoro su u tom sudjelovali i najistaknutiji svećenici glavnoga grada: tu dolazi Olier, Bossuet. U isto vrijeme dok ih formira, Svetac im zadaje i određeni rad. Budući da su svećenici misionari određeni za siromašni seoski puk, on određuje da ovi znameniti budu misionari u velikim gradovima i u glavnom gradu. Slušali su ih ljudi po bolnicama, župama i čak na dvoru, gdje su 1638. davali misije pred kraljem Lujem XIII.

Sjemeništa

Ali trebalo je poduzeti još i više da se osigura formacija dobrih svećenika; Tridentski koncil, jedno stoljeće ranije, već je to zahtijevao: bila su potrebna sjemeništa. Vinko je jednom pokušao s malim sjemeništem u zavodu »Dobre djece« godine 1636; ali za početak to je značilo pristupiti pitanju izdaleka: većina dječaka nije ostala. »Posve je druga stvar ako dođu stariji, mislio je, od dvadeset do 25 godina« (II, 459). Ohrabrio ga kardinal Richelieu koji mu novčano pomaže, te on 1642. osniva »sjemenište svećenika«, u isto vrijeme kad je Olier utemeljio sjemenište u Saint-Sulpice.

Vrlo brzo je Vinko smatrao sjemeništa za svoju Kongregaciju jednako bitnom zadaćom kao pučke misije. »Mi smo jednako obvezani odgajati dobre svećenike kao i poučavati seoski puk, i jedan

svećenik — misionar koji hoće činiti jedno, a neće drugo, tek je napola misionar« (VII, 561). Sjemenište i misije u njegovom su duhu povezani, a od sjemeništa očekuje da u srce svakog svećenika usadi istinski misionarski duh.

Zbog toga on zahtijeva solidan studij (»treba vam znanje, jao onima koji ne upotrebljavaju dobro svoje vrijeme« XI, 128), i kod toga više naglašava pastoralnu formaciju. On želi da u svakom sjemeništu bude i profesora i misionara »jer bi se u slučaju potrebe moglo povesti u misije i naprednije sjemeništarce, bilo da se oni vježbaju u onome što su učili, bilo da bolje nauče župske i svećeničke dužnosti, kad vide kako ih prakticiraju naši, kad evangeliziraju siromahe« (IV, 43). On, dapače, želi da sjemenište bude vezano uz jednu župu: »Iskustvo nas je poučilo da tamo gdje je sjemenište, dobro je da imamo jednu župu da se tamo vježbaju sjemeništarci koji onda bolje nauče župske funkcije praksom nego teorijom« (VI, 253).

Vinko pridaje osobitu važnost formaciji za propovijedanje. U vremenu kad je previše svećenika unosilo grčki i latinski u komplicirane propovijedi, on zahtijeva jednostavnost u ime Evanđelja: »Sin je Božji mogao zadiviti sve ljude svojim božanskim govorom, ali nije to htio. Naprotiv, dok je naučavao istine svog Evanđelja, služio se običnim izrazima koji su svima zajednički (XI, 86)... Jednostavnost, braćo moja! Propovijedajmo Isusa Krista dušama; ono što hoćemo reći — recimo jednostavno, lijepo, ponizno, ali snažno i s ljubavlju. Ne tražimo svoje zadovoljstvo, nego da Bog bude s nama zadovoljan, da djelujemo na duše i dovedemo ih do pokore, jer sve drugo je samo taština i oholost« (XII, 24).

Dobri biskupi

Trebalo je poći još dalje: Da bude poslanje Crkve posvuda vjerno osigurano, važno je da se na čelu u svim mjestima nalaze biskupi koji su pravi pastiri. U vrijeme kad je kraljevska moć raspolagala s biskupijama, bio je veliki rizik da bude imenovan ne najsposobniji nego najveći laskavac. Odgajajući svete svećenike, gospodin Vinko je pripremao dobre biskupe, i to je znao; utjecao je u tom smislu da na čelo dijeceze ne dođu svećenici svjetskog duha, nego pastiri kojih je apostolsku revnost mogao ocijeniti na sastancima utorkom.

Kralj Luj XIII, prije svoje smrti, savjetovao se s Vinkom o tome koga da imenuje za biskupe i začudio se njegovom sudu: »Gospodine Vinko, ako ozdravim, biskupi će tri godine provesti kod vas« (Coste, II, 421). Uskoro zatim, kraljica regentica Ana Austrijska,

imenovala ga članom »Vijeća savjesti«, koje je trebalo Rimu na izbor predlagati buduće francuske biskupe. Poznato je da je mišljenje gospodina Vinka bilo odlučujuće u tom pitanju, a u njegovim očima, kao i u Božjima, vrijedila je samo istinska zaslužnost.

Zbog toga je vodio opsežnu korespondenciju. Tako na pr. biskup u Cahorsu je zabrinut što bi mogao na susjednu biskupiju biti imenovan jedan nesposoban svećenik: »Nedugo sam primio pismo da ste se u Vijeću jako opirali da svećenik o kojem sam vam pisao ne bude imenovan biskupom u Périgueuxu. Ne mogu shvatiti kako je moguće da dolaze na pomisao da se biskupije povjeravaju osobama takve vrste, i još k tome biskupija takve važnosti kakva je Périgueux i u stanju kakav je i što je dobro poznato, jer je rečeno i izjavljeno tako često. Tamo treba postaviti jednog čovjeka apostolskog duha; zaklinjem vas da se za to zauzmete i da se za ovako svetu stvar ne umorite« (III, 256). Jednom se radilo o nekom redovniku, poglavaru njegova Reda; on se već umorio zbog strogoće pravila, pa je pomišljao da preuzme koju biskupiju, što bi mu bilo lakše i dulje bi ustrajao u službi Božjoj. Divan je Svečev odgovor koji je, uz dužno poštovanje, prodahnut ironijom i nadnaravnom zahtjevnošću: »Uopće ne sumnjam o tome da biste u prelaturi činili divna djela, kad bi vas Bog na to pozvao; ali kako vas je htio u službi gdje ste sada, po uspjehu koji je Bog dao vašoj službi i vodstvu, nema izgleda da bi vas iz sadašnje službe uzeo; jer da vas je Providnost pozvala u episkopat, ne bi se obratila na vas da ga vi tražite. One koji imaju vlast da imenuju osobe za crkvene službe i dostojanstva, Providnost bi nadahnula da vas za tu službu izaberu, a da vi sami ne biste ništa trebali poduzimati, i tada bi vaš poziv bio čist i siguran; ali da vi to sami činite, bilo bi prigovora, a vi ne biste mogli očekivati Božji blagoslov u takvoj promjeni koja ne može biti predmet želje niti zahtjeva u duši istinski poniznoj, kao što je vaša« (IV, 18).

Usred velikih

Gospodin Vinko je sada osoba s kojom se u Kraljevstvu računa, njegova svetost i utjecaj diraju čestita srca, ali uznemiruju laktaše koji su očekivali visoka mjesta. On sam ne otklanja odgovornost koja je povezana s njegovim položajem. On je uz samrtni krevet Luja XIII. U srcu Fronde (građanski rat u Francuskoj), on poziva kraljicu na čine pomirenja, sugerira Mazarinu da se povuče. Usprkos nekadašnjem prijateljstvu sa Saint-Cyranom, on pridonosi osudi janzenista.

I sredinu tih velikih ljudi on gleda također kao područje za misionarsko djelovanje, pa i ako im sam ne propovijeda, jer je po svom pozivu određen za siromahe, on se brine da im propovijedaju drugi svećenici za korizmu i za misije. I nakon što bi se obratili, on bi im otvarao oči da vide svijet siromaha i stavlja ih njima u službu. Nije negodovao zbog nespretnosti velikih dama u bratovštinama kršćanske ljubavi u Parizu, nego ih odgaja i zapošljuje prema njihovim mogućnostima, a pomažu im Kćeri kršćanske ljubavi. Ne zadovoljava se da svećenike boljeg društvenog položaja šalje kao propovjednike na dvor i u velike gradove, on ih šalje i u sela. Ako se toliko biskupa tog vremena iz viših krugova nesebično posvetilo pomaganju siromasima, onda to dugujemo gospodinu Vinku. I sam Bossuet, stari biskup u Meauxu, sjećao se pouka koje je primio kao mladi svećenik, i poučavao je u katekizmu seosku djecu.

U službi najsiromašnijih

Ali njemu osobno pripadaju siromasi. U ono doba kad su ratovi i epidemije harale i stvarale bijedu, on dolazi k svojim nevoljnicima, on im dolazi po svojim sinovima i kćerima. Slao je braću i svećenike-misionare u Lorenu gdje su siromasi »od gladi, studeni, od bolesti umirali po pločnicima, po raskršćima i pred vratima crkava i pred vratima građanskih kuća«. Djecu — nahočad povjeravao je kćerima kršćanske ljubavi: »Ako su svjetovne osobe počašćene da mogu služiti djeci odličnika, koliko ste više počašćene vi, koje služite djeci Božjoj!« (IX 132). On i sam obilazi, posjećuje, siromašne starce koje je okupio u hospiciju »Imena Isusova«, koji je osnovao za njih. Uz ostalo, učio ih je i katekizam.

Ali on zna da se za te nevolje mora naći lijek na institucionalnom planu, ako hoće da pomoć bude djelotvorna i trajna. On se zauzeo kod Richelieua da podari mir opustošenoj Loreni: »Monsinjore, dajte nam mir, smilujte nam se, dajte mir Francuskoj.« On umnaža razne načine da umiri Frondu i čitav niz nevolja koje donosi najsiromašnijima. Postigao je da se zatvorenici, koji su živi »trunuli«, premjeste iz zaraženog zatvora Saint-Roch u zatvor Tournelle gdje je organizirao za njih materijalnu i duhovnu pomoć. On šalje misionare kršćanskim robovima u tamnicama Berberije u Alžiru i Tunisu, i čak dobiva za svoje strašnu misiju da kod vlasti budu akreditirani diplomatski predstavnici i konzuli; »Ali, hrabro, gospodo! Sam vas je Bog namjestio u mjestu i u službi koju vršite. Vama je svrha Božja slava, pa čega da se onda bojite, i čemu da se ne nadate!« (IV, 366). Jedan između njih poginuo je svezan živ na otvor topa.

Na kraju svoje bolne kušnje u vjeri, Vinko je našao mir u tome što je svoj život posvetio služenju siromasima. Održao je riječ: bolesnici i umobolni, siročad i starci, prosjaci i gladni, uznici i galijaši, a osobito jadni grešni ljudi koji nisu znali kako ih Bog ljubi — nema nevolje njegova vremena za koju nije potražio lijeka.

Ne pretječe Providnost

Sve je to učinjeno malo pomalo. Velika ostvarenja počinju, i to vrlo skromno, tek oko njegove četrdesete godine. Vinko kao da uvijek čeka pouku događaja kako bi se pokrenuo. Katkad je nestrpljiv: Bourdoise, žestoki reformator klera, rekao je za Vinka da je kukavica. Međutim njega ne čini opreznim samo čisto ljudska razboritost, nego njegova vjera: prije nego se dadne na neko djelo, on hoće biti siguran da se baš njime Bog hoće poslužiti za to djelo, jer on se smatra kao Božje sredstvo, on neće da »pretječe Providnost«, i to se načelo vraća kod njega kao refren u poukama koje daje svojima: »Ovaj jezik što vam govori nije nikad tražio ništa od ovoga što Družba sada posjeduje, i kada nije trebao učiniti drugo nego samo jedan korak i izgovoriti samo jednu riječ da se Družba proširi u provincije i velike gradove, i da se umnoži brojem i napreduje u važnim službama, ja tu riječ nisam htio izreći, i ja se nadam da će mi naš Gospodin udijeliti milost da je uopće ne trebam izgovoriti. Ja sam u takvom raspoloženju i sve prepuštam vođenju Božje Providnosti« (XI, 78).

Nije se Bogu otimao

Ali kad bi shvatio da se Bog hoće njime poslužiti za neko djelo ili misiju, ništa ga nije moglo zaustaviti, njegova razborita revnost nesebično se zalaže, inicijative i ostvarenja se umnažaju toliko, da su malodušni duhovi bili zapanjeni i uznemireni. I sam je to uviđao i kad je osjetio da mu se bliži kraj, osudio je unaprijed one, koji bi nakon njegova odlaska htjeli odustati od nekih djela koja je Bog htio povjeriti Družbi. Dobro je to čuti: »Moja braćo, spominjem vam ove poteškoće prije nego nadođu, jer se može dogoditi da nadođu. Ja neću više dugo, uskoro ću otići. Moja dob, moje slaboće i strahote mog života ne dopuštaju da me Bog dulje podnosi na zemlji. Možda će se iza moje smrti javiti duhovi protivljenja i mlitave osobe koje će govoriti: Zašto da se brinemo za te bolnice? Čime da pomažemo tolikim ljudima koji su stradali u ratovima, pa da ih tražimo u njihovim kućama? Zašto da se opterećujemo tolikim poslovima i tolikim siromasima? Zašto da vodimo ove kćeri koje njeguju bolesnike, i zašto da gubimo vrijeme sa bezumnima?« .... Evo, upozoravam Družbu jer želim da stvari promatra kakve jesu, kao djela Božja, djela koja nam je Bog povjerio, a da se mi nismo sami na to dali niti smo uopće pridonijeli da nam ta briga pripadne... Za sve to uvijek će biti prigovaranja; braćo moja, unaprijed vas upozoravam prije nego vas ostavim... Nećete me više vidjeti. Znam da će neki između vas ustati da zavedu druge; učinit će ono što vam zabranjujem, i neće učiniti ono što vam preporučujem s Božje strane... Braćo moja, naći će se misionari slabići koji će pokušati da unesu kriva načela da unište, ako bi mogli, ove temelje Družbe; takvima se treba opirati... Budite čvrsti.«

Zatim se, prema svom običaju, svrstao među one koje je kritizirao: »Ali tko će nas odvratiti od ovog započetog dobra? Bit će to duhovi slobodnjaci, slobodnjaci, oni koji samo žele zabavu, da se dobro goste, i za drugo se ne brinu. I tko još? Bit će to... Bolje da ne kažem. Bit će to ljudi razmaženi, ljudi uskog vidokruga, koji ograničuju svoj pogled i svoje namjere do izvjesne mjere, gdje se zaustavljaju kao u jednoj točki. Oni odavle neće da izađu. I ako im se pokaže nešto izvan toga i ako se približe da promotre, odmah se vrate svom središtu kao puž u svoju kućicu. (Kad se malo zaustavio i sabrao, Vinko je nastavio:) O, ti bijedniče, ti si sad starac sličan takvim ljudima; male ti se stvari čine velikima, i poteškoće te stežu! Da, gospodo, sve, pa čak i ustajanje ujutro čini mi se velika teškoća, i najmanje mi se stvari čine nesavladive. Bit će to, dakle, sitni duhovi, ljudi poput mene, koji će htjeti dokinuti djela i službe u Družbi. Predajmo se Bogu, gospodo, da nam on udijeli milost da ostanemo čvrsti, stalni. Držimo se, braćo moja, držimo se dobro, za ljubav Božju. Bog će biti vjeran svojim obećanjima, nikad nas neće napustiti dok budemo sasvim spremni da ispunimo njegove naume. Držimo se opsega svog zvanja... Vršimo dobro za koje nam se pruža prilika. Ne kažem da treba ići u beskraj i sve odreda zahvatiti, ali svakako ono što nam Bog očituje da traži od nas. Mi smo njegovi, nismo svoji; i ako Bog umnožava naš rad, on će umnožiti naše snage. O Spasitelju, koje li sreće!« (XII, 89—93).

Svetac

Gospodin Vinko je tada već starac kojega mnoštvo zadataka i odgovornosti ne sprečava da ponizno provodi svakidašnji život u zajednici, poučavajući u obiteljskim razgovorima, podržavajući vezu s odsutnima pomoću neprestanog dopisivanja. Osim toga nije propustio, dok mu je bilo moguće, da jednom na tjedan ode i održi

pouku kćerima kršćanske ljubavi o dužnostima njihova zvanja, u posve jednostavnim razgovorima.

Ponekad, kad govori o samome sebi, on iznenađuje izrazima koji se mogu pričinjati kao neko pretjerivanje u poniznosti. A toliki drugi pretjeruju u oholosti. On je, međutim, duboko iskren i dobro znade da je i sam u tome ugrožen; jednog je dana iznenada opazio da ima jednaki ljudski obzir kao onda, kad se kao dječak šetao sa svojim ocem: bio je u Svetom Lazaru u društvu s odličnim osobama, kad su mu došli javiti da mu je iz rodnog kraja došao jedan nećak. Rekao je neka ga neopazice odvedu u njegovu sobu. Ali se odmah sabrao, otišao po jadnog mladića i predstavio ga čitavom društvu, optužujući se javno da ga se stidio jer je bio seljak i slabo odjeven.

Ponizni Svetac

Nije volio da se oko njega vrše neke ceremonije. Neka ga je prosjakinja zaklinjala: »Monsinjore — udijelite mi nešto.« — »Dobra ženo, odgovorio je Vinko, slabo me poznajete, jer sam ja tek svinjar i sin siromašnog seljaka.« Neka ga je druga žena slično molila i tvrdila da je bila sluškinja njegovoj gospođi majci, a Vinko odgovori: »Dobra ženo, vi ste me s nekim zamijenili, moja majka nije nikad imala sluškinje, jer je sama sebi služila, bila je žena seljaka, a ja njegov sin.« Jedan novi član Kongregacije misionara optuživao se pred svima da se nije dovoljno okoristio primjerima svetosti svog poglavara. Nato mu Vinko odgovori: »Gospodine, među nama je stalna praksa da nikada prisutnu osobu ne hvalimo; istina je da sam ja čudo, ali čudo zloće, što ne govorim pretjerujući, nego prema istinskom svom osjećaju« (Abelly, III, XXXI).

Često je njegova poniznost zapravo fina obzirnost njegove ljubavi. Jednog dana kad je trebao oštro prekoriti jednog brata koji se opio, Vinko se optuživao zajedno s njime. Brat se došao pred svima optužiti da je poderao odjeću. Sveti Vinko reče na to: »Moj brate, istina je da je to velika pogreška, velika pogreška, kakvu ne znam da čine siromašni ljudi u svijetu ... Je li se ikada vidjelo da je neki seljak, neki siromah razderao odijelo koje je dobio, pa koliko god bio siromašan! .... Ali ne dolazi li ova pogreška od jedne još veće, koju ste jedan dan prije toga počinili? O moj brate, da li da reknem? O Spasitelju, hoću li reći? Kako da reknem a da ne pocrvenim? Moj brate, ja sam jednako kriv kao i vi, jer vas nisam dobro poučio. Zar da reknem? Treba da primim tu neugodnost kao i vi, jer sam ja krivac. Moj brate, prekjučer ste previše popili, i to se vidjelo kad ste dolazili izvana. O Spasitelju, popiti toliko vina,

da se to opaža! I vladati se kao pijan čovjek! O jadniče! Ja grešnik sam to skrivio, uzrok sam tog nereda, i to se ne bi dogodilo bez grijeha ovog bijednika. O moj brate, moramo se obojica kajati« (XI, 299).

Budući da je bio tako raspoložen, nije se iznenadio kad mu je jedan od njegovih svećenika jednog dana iznio opaske o njegovim pogreškama. Mudrošću, jednakom njegovoj poniznosti, odgovorio mu je da ga u tome ništa ne iznenađuje i da će uza sva naša nastojanja, uvijek trebati dosta toga podnositi i međusobno se voljeti. Rekao je: »Hvala vam za opaske koje ste mi iznijeli. Budući da potječu iz milosrdnog srca, mogu biti samo dobre, nastojat ću da mi budu od koristi Božjom pomoći, kad ih primijenim. Ali sjetimo se, gospodine, da u ovoj dolini suza nećemo nigdje naći svoje puno zadovoljstvo, ni u kojem mjestu, ni u kojem staležu. Naš Gospodin, naprotiv, dopušta da nailazimo na razne prigode za trpljenje i neugodnost, da se otrgnemo od svijeta i dovede nas do toga da tražimo samo Boga, u kojem se nalazi ispunjenje svih naših želja ... Stoga se moramo međusobno pomagati, uzajamno podnositi i trsiti se da živimo u miru i jedinstvu. To vam preporučujem svom nježnošću svog srca.« (IV, 262).

Blagi Svetac

Onaj koji se ovako izražava postao je zaista gospodar samoga sebe. Po naravi nije bio sklon blagosti. Njegov otvoreni karakter imao je južnjačku živahnost. Njegov prvi biograf Abelly, koji ga je dobro poznavao, kaže nam da je po naravi bio žučljiv, da je bio živahna duha, i dosljedno tome, veoma sklon srdžbi«. I on sam pokazuje »dobru gospođu de Gondi« koja je katkada bila u neprilici kad se prepustio svom melankoličnom temperamentu. Sam je uviđao kako je to bilo neprilično: »Obratio sam se Bogu i usrdno ga molio da mi promijeni to moje suho i osorno držanje i da mi dadne duh blag i dobrostiv. Milošću našeg Gospodina, uz malo pažnje da suzbijem uzavrelu narav, pomalo sam se riješio svoje ljutitosti« (Abelly, III, XXVII).

Dakako, još uvijek se događalo da je bio nestrpljiv, a imao je i razloga. Zbog toga se ponizivao pred svojom zajednicom: »O jadna li mene! Već tako dugo učim ovu lekciju i još je nisam naučio! Srdim se, mijenjam se, tužim, korim. Evo, baš večeras napao sam brata vratara koji mi je došao reći da me netko traži: »Moj Bože, Brate, što radite? Rekao sam vam da ne mogu s nikim razgovarati.« Neka mi Bog oprosti, ako mu se svidi, a i taj brat! I inače odbijam

ovoga i onoga, govorim glasno i oporo. Još nisam naučio da budem blag. O, mene jadnika! Molim Družbu da me podnosi i da mi oprosti« (XII, 187).

Ipak nam jedna riječ odaje da možemo naslutiti do koje je mjere postigao da gospodari samim sobom. U jednom razgovoru o blagosti Vinko izjavljuje »da je samo triput u životu upotrijebio oštre riječi da prekori i opomene druge, misleći da je imao pravo da se tako izražava, a poslije se uvijek kajao, jer je to ispalo vrlo loše. Kaže da je blagošću uvijek postigao što je želio« (XI, 67). Znamo da nije običavao hvaliti se.

Uravnotežen i razborit

Iza prividne oporosti u ponekom njegovom držanju, u temeljima se nalazi uravnotežena snaga njegova seljačkog razbora. On je neprijatelj ekstrema, on to i kaže i pokazuje: »Božja se djela izvode malo pomalo, Božji duh nije silovit niti nagao. Prepustimo se Božjoj Providnosti i pazimo dobro da je ne pretječemo. Božja djela nastaju sama od sebe, a ubrzo propadaju ona koja Bog ne čini. Budite uvjereni u istinitost načela makar vam se činilo da je neobično: onaj koji požuruje, zapravo odgađa Božje stvari« (II, 473).

Međutim, bilo bi krivo ne vidjeti u toj ravnoteži sretan plod veoma nadarenog temperamenta. Tu višu ravnotežu postigao je samo zato što je imao osjećaj za Boga. To izbjegavanje krajnosti nikako ne znači osrednjost. On na neobičan način povezuje iskustvo starca i mladenačko oduševljenje srca koje gori Božjom ljubavlju kao prvog dana. Pri kraju dugog života, tako bogatog raznolikim iskustvima, Vinko daje dojam da više nema što naučiti o čovjeku. On je bez iluzija. Pisma u kojima čita o nevoljama i klonulostima, više ga ne iznenađuju. On tješi one kojima zbog toga srca pate: »Ne trebamo se čuditi poteškoćama, a još manje smijemo biti utučeni. Dovoljno je da dvojica zajedno stanuju, pa da već imaju prilike za vježbanje; a kad budete sami, bit ćete na teret samome sebi i ujedno predmet strpljenja.« (VIII, 100). Ali on nije bez osjećaja, znade da u stvarnosti ovog teškog svijeta trebamo živjeti prema Evanđelju i oživotvoriti ljubav: »Kad gospodin X. ne bi imao tih pogrešaka, imao bi drugih. I kad vi ne biste imali što trpjeti ni od njega ni od drugih, ne biste imali mnogo prigoda da se vježbate u kršćanskoj ljubavi, niti bi vaše držanje bilo dovoljno povezano s držanjem našeg Gospodina« (VIII, 136).

Srce ražareno ljubavlju

Vinko se prepustio Bogu da mu vodi život, i kad se predao Bogu kao oruđe, Svetac je otkrio neizmjernu dobrotu Providnosti. To otkrivanje nije nikad dovršeno i tome se nije prestajao diviti. U događajima kao i u ljudima, on se neumorno divi Božjoj dobroti koja je na djelu. Tako, kad se sjeća svetog Franje Saleškog, on kaže: »Njegova je dobrota bila tako blaga da osobe koje su imale sreću s njime razgovarati, tome su se silno radovale. Sjećam se kad sam bolestan ležao u krevetu, ima tome skoro šest godina, ponavljao sam u sebi: Kako je velika Božja dobrota! Bože moj, kako si dobar! Bože moj, kako si tek ti dobar, kad je monsinjor Franjo Saleški, tvoj stvor, sav ispunjen tolikom dobrotom!« (XIII, 78).

Njegov je život redovito razgovor s Bogom, pa i kad s ljudima razgovara, on taj razgovor s Bogom ne prekida. Često u razgovoru govori: »O Spasitelju! Neka Bog bude blagoslovljen!« Nema u tom ništa izvještačeno, to je spontani čin duše koja Boga ljubi. Uostalom, on se ne razbacuje riječima. Tim pogledom koji je trajno uprt prema Bogu za čitava njegova života, on otkriva što Bog od njega hoće, obnavlja plamen svoje neumorne revnosti, koja ga svim srcem vodi da pomaže najbjednijima.

On znade da je poslan, kao Isus Krist, da navješta Evanđelje siromasima, i on k njima odlazi kao onaj koji ih voli i hoće ih spasiti: »To me podsjeća (treba li da to reknem?) kako mi se nekada, dok sam se vraćao u Pariz sa misija, pričinjalo da gradska vrata moraju pasti na mene da me satru. Razmišljao sam u sebi: ti ideš u Pariz, a gle, koliko ima drugih sela koja isto od tebe očekuju što si već činio u ovom ili onom selu« (XI, 445).

Kad je već bio star i nemoćan, on i ne pomišlja na to da bi ih napustio: »Što se mene tiče, usprkos mojoj dobi, pred Bogom se ne mogu smatrati opravdanim da napustim svoju obvezu da radim za spasenje tih jadnih ljudi; jer tko bi me u tom mogao spriječiti? Ako ne bih mogao propovijedati svaki dan, dobro, činio bih to dvaput tjedno. Ako ne bih mogao ići na velike propovjedaonice, pokušao bih na malenima. Pa ako me ne bi čuli sa tih malih, tko bi me spriječio da ne govorim jednostavno i familijarno onim dobrim ljudima, kao što vam govorim sada, pa da ih sakupim oko sebe kao vas sada« (XI, 136).

Posljednji dani

Sve te poslove gospodin je Vinko vodio uz trajne zdravstvene nevolje. Već od početka njegove korespondencije s Lujzom de

Marillac, vidi se da se tuži zbog »svoje male groznice«, a ona mu revno preporučuje lijekove i razne sirupe. U posljednjim godinama trudio se da primijeni gruba sredstva onoga vremena: »Za vrijeme najvećih ljetnih vrućina, kad čovjek jedva podnese i lagani pokrivač na sebi, bio je primoran da se pokrije sa tri pokrivača i da uza se stavi dvije velike kositrene boce, napunjene vrelom vodom. Tako bi proveo cijelu noć. Ujutro bi ustao iz kreveta kao iz kupke«. Abelly, koji to opisuje, dodaje: »Nema sumnje da takvo liječenje nije bilo mučnije od same bolesti«.

Groznici su se uskoro pridružile boli u nozi, kao posljedica bolesti koju je imao još za svog boravka u obitelji Gondi. Od 1632. mora se odreći duljega hodanja i putuje samo na konju, što mu je postalo nemoguće godine 1649., pa je pariški nadbiskup odredio da se služi jednom kočijom koju je Vinko nazvao »moja sramota«. Godine 1659. rane na nogama ponovno su mu se otvorile. Kako se više nije mogao uspinjati a niti spuštati po stepenicama do sakristije, bio je prisiljen da se obuče i svuče kod oltara. On se šali i kaže da je postao veliki gospodin, jer inače to čine samo prelati.

Ali 1660. nije više mogao slaviti svetu Misu, pa se morao zadovoljiti time da samo prisustvuje Misi. Ubrzo su boli još više ojačale i najmanji pokret postao mu je strahovito bolan. Tada su ga čuli kako uzdiše: »O moj Spasitelju, dobri moj Spasitelju!«

Međutim, uza sve to zadržao je kontrolu nad zajednicom, i pisma koja izlaze iz kuće prolaze kroz njegove ruke. Tako je jednog dana čitao kako jedan svećenik iz Svetog Lazara piše jednom drugome vani, kako gospodin Vinko neće više dugo živjeti i da će uskoro morati umrijeti. Nato je Vinko pozvao dotičnog svećenika koji je pismo napisao i zahvalio mu za to upozorenje i da mu je to bilo drago. A budući da je on naizgled jednako nastavljao svakodnevni život, prema tome koliko mu je to zdravlje dopuštalo, nadodao je: »Reći ću vam zbog toga da se ne sablaznite kad vidite da se na nikakav izvanredan način ne pripremam: ima već osamnaest godina da nisam navečer legao, a da se prije nisam pripremao da iste noći umrem« (Abelly, II, XLV).

25. rujna 1660., oko podne, upao je u neki teški drijemež. Svi su se zabrinuli, i ispitivali ga o tom čudnom snu iz kojega su ga trgnuli. Odgovorio je smiješeći se: »Došao je brat da pričeka sestru.« Došao je, naime, brat san da čeka na sestru smrt.

Agonija je započela u noći od 26. na 27. rujna 1660. Svi se oko njega trude da ga istrgnu iz tog mrtvila. Govore mu svete zazive koje je na početku ponavljao, ali se uskoro umorio i rekao: »Dosta«. Zatim je ponavljao: »Credo, spero. Vjerujem, ufam se, Isuse.« Oko

četiri i po sata ujutro, 27. rujna, umro je u svom naslonjaču, pokraj vatre, sasvim obučen, bez muke i grčenja, potpuno smirena lica.

Tako je umro gospodin Vinko, svetac posve jednostavan i blizak, koji nije doživljavao ni ekstaze niti je činio čudesa, koji nije napisao velika djela, ali se trudio da ponizno i vjerno, kao čovjek, na našoj razini, živi božansko poslanje koje je primio od svog Spasitelja.

KONFERENCIJE SVETOG VINKA PAULSKOGA

61. Nagovor sestrama poslanima u Sedan

23. srpnja 1654.

1 U četvrtak 23. srpnja 1654. gospodin je Vinko, naš mnogo poštovani Otac, održao nagovor našim sestrama Ani Hardemont, Franciski Cabry, Ivani Mariji i Ani Thibault pred njihov odlazak u Sedan. Išle su tamo da njeguju siromašne bolesnike.

Drage sestre, izabrane ste dakle da njegujete jadne ranjenike u kraljevoj službi. Držim stoga da će dobro biti razmotrimo li razloge zašto da se predate Bogu kako biste tu dužnost dobro ispunile.

2 Prvi je razlog što ste izabrane. A tko vas je izabrao, sestre? Bog se obratio na vas. Mada u Sedanu i u susjednim mjestima ima mnogo sestara, nisu bacili oko na njih. Nisu se, dakle, obratili sestrama u Sedanu već između svih ostalih u Francuskoj — kćerima kršćanske ljubavi, vama, kćeri, između svih vaših sestara. Eto, to je moj prvi razlog.

3 Drugi je što je to sveto djelo i treba ga uraditi savršeno. Mogle biste me upitati: »Gdje ste to našli?« To Duh Sveti veli u Svetom pismu. Svako dobro djelo dolazi od Boga. No postoji li dobro djelo, onda je to ono kojim služimo bolesnicima ukoliko po vrijednosti nadilazi ostala dobra djela. Bog vas tamo zove da činite dobro. Jer on zove na dobro sve one koji su se dali na to. Ali đavao zove na zlo. A svijet također. O Spasitelju, kako je moguće čuti ove riječi a da čovjek ne brizne u plač: »Činit ću što je Bog činio na zemlji!« Ima li veće sreće!? Nema, sestre.

4 Treći je razlog što vas je tražila kraljica. Tko smo mi, sestre, da nas se spominje najveća kraljica na svijetu, nas bijednih i slabih stvorenja, ili bolje, nas prosjakâ! Jest, sestre, i vi i ja. Prema tome imamo jak razlog poniziti se. I to je eto dostatno značajan motiv što vas kraljica poziva, mada on nije ni najmanje važan u usporedbi s voljom Božjom. Kćeri, volja Božja, eto to vas obvezuje da se dadnete na to snažnom ljubavi. Bog hoće da njegujete te jadne ranjeni-

ke i vaš je zadatak da mu se pokorite. Jer što su sve zemaljske veličine s obzirom na Boga!

Pogledajmo sada što vam je činiti da to bude Bogu na čast. Držim, sestre, da ne treba drugo doli vršiti kreposti koje sačinjavaju vaš duh: ljubav, poniznost i jednostavnost.

5 Zašto, dakle, idete u to mjesto? Da činite što je Gospodin činio na zemlji. On je došao uspostaviti što je Adam razorio. A vi idete gotovo s istom namjerom. Adam je zadao tijelu smrt, a grijehom prouzrokovao smrt duše. No Gospodin nas je oslobodio tih dviju smrti, ne tako da ne bismo morali umrijeti, to je nemoguće, već nas je svojom milošću očuvao od vječne smrti. Svojim uskrsnućem on daje život našim tijelima, jer u svetoj pričesti primamo klicu uskrsnuća. Eto, sestre, kako Gospodin čini suprotno od onoga što je učinio naš prvi otac.

Da biste ga nasljedovale, vi ćete ponovo dati život dušama tih jadnih ranjenika poučavanjem, svojim dobrim primjerom, nagovaranjem. To ćete činiti da biste im pomogle ili dobro umrijeti ili ponovno dobro živjeti, svidi li se Bogu da im povrati zdravlje. Što se tiče tijela, vratit ćete im zdravlje lijekovima, svojom njegom i previjanjem ranâ. Na taj ćete način, drage sestre, činiti što je Sin Božji činio na zemlji. O, koje li sreće!

6 No da biste svojim djelima častile Boga, treba da tamo idete u duhu pravila kćeri kršćanske ljubavi i u duhu mrtvljenja, a ne da nađete tamo svoje zadovoljstvo, da tražite udobnost, štovanje, čast ili nešto slično. O sestre, jako se morate toga čuvati. Jer umjesto da dajete slavu Bogu, vi mu je oduzimate zadržavši je za sebe. Treba se odreći štovanja, pripisati svaku čast Bogu Gospodinu te izbjegavati pohvale koliko god vam je moguće.

Treba se još trapiti u tome da ne činite što biste htjele. Umjesto da idete na misu, ostanite kraj onog bolesnika. Vrijeme je razmatranja. Začujete li siromahe gdje vas zovu, trapite se te ostavite Boga poradi Boga. Ipak treba da sve poduzmete što vam je moguće kako ne biste propustile razmatranja, jer će vas samo to držati ujedinjene s Bogom. I dok to jedinstvo bude trajalo, nemate se čega strašiti. No da sačuvate to jedinstvo ljubavi s Bogom, treba da budete u svojoj nutrini ograđene i zatvorene, zabavljene Gospodinom.

Morate se trapiti, sestre, podnoseći neznatne napore u vezi sa svojim dužnostima i pritužbe kojima bi se ti siromasi mogli žaliti na vas. Morate se na to pripremiti, kćeri. Kad ih gospoda, koja se staraju za ranjenike, obiđu, možda će čuti prigovore na vas. Možda će ranjenici kazati da se ne brinete za njih, da ih ostavljate tamo

od jutra do ne znam kojeg doba dana. Dakle, sestre, trpite ne tužeći se. Ne tražite razloga da se opravdate, ne, nikad! Dođu li u bolnicu kralj, kraljica, kardinal a bolesnici se jednako potuže na vas, podnesite to misleći da Bog to dopušta i ne recite ni riječi. To je način da se obogatite krepostima i dadnete čast Bogu. Jeste li osorne, ne želite li ništa podnijeti, shvaćate li sve kao pitanje časti, do skrajnosti ćete sablazniti one koji budu vidjeli vašu duhovnu zapuštenost. Prezirat će vas kao što su vas poštovali, i ne bezrazložno. Jer ništa ne šteti kćerima kršćanske ljubavi toliko koliko oholost.

7 Eto, drage moje sestre, to ćete tamo činiti. No prije negoli prispijete, putem ćete obdržavati uobičajeni dnevni red. Vi znate kako se imate čedno ponašati na putovanju. Ne propuštajte svojih vježba, obavljajte razmatranje, i neka jedna dadne ostalima znak kad ga treba dovršiti.

Ne vodite loših ili nekorisnih razgovora. Ako su pak dobri, govorite samo kad budete upitane. Jer je protiv skromnosti i pristojnosti govoriti kad nam se nitko ne obraća.

Putujući nedavno kočijom neki se dobri učitelj ponašao ovako: kad su se vodili loši razgovori, nije sudjelovao već je razgovarao s Bogom. Ali ako se govorilo o dobrim stvarima, pripomogao je razgovoru, kad je došao na nj red. Uočivši to, neki su se iz tog društva obratili. Eto, što je taj dobri učitelj postigao svojim primjerom. Vidite kako je važno izgrađivati one s kojima jesmo. O, neka sestre ne govore ako im se nitko ne obraća.

8 Kako ste sretne, drage sestre, što vas je Bog izabrao da pomažete tim jadnim ranjenicima! Od časa kad iziđete, odavle, vaši će dobri anđeli brojiti vaše korake. Što god budete kazale, uradile i pomislile, uvažit će se pred Bogom. Velikane u svijetu raspoznajemo po njihovim uspjesima i po velikom broju ljudi koji ih prati. No pravo je plemstvo i veličina u kreposti. Kad duše koje su mnogo radile za Boga poslije ovoga života prispiju u nebo, slijede ih sva njihova dobra djela. I što su ta djela sjajnija i brojnija to više ukazuju na veličinu njihovih duša. To su njihove počasne gospođe. O sestre, kad se pojavite pred Gospodinom, kako će vam biti drago što ste pomogle tolikim siromasima!

9 Na kraju pouke naš je mnogo poštovani Otac rekao sestri službenici:

Dakle sutra putujete, sestro?

— Jest, Oče. Bile bismo već otputovale da smo prije mogle naći prevozno sredstvo. Kad sam o tom govorila gospođi grofici de Brienne, ona mi reče da je kraljica molila gospođu Le Gras nek nas što prije pošalje. Dodala je nek se ne uznemiruje zbog svojih kćeri, jer ona neće dopustiti da im išta nedostaje.

— Je li vam dala novaca za putovanje, sestro?

— Ne, Oče. Gospođa će nam dati što nam bude potrebno. Držim da će joj to kraljica vratiti. Tako su postupile i kad smo išle u Châlons.

— Nek Bog bude blagoslovljen, drage moje sestre! Ja ću vam dati dva preporučena pisma za Reims. Vidjet ćete gospodina glavnog vikara. Pisat ću mu u vezi s vama i preporučiti vas.

— Oče, smijem li vas nešto zamoliti? Ne bi li bilo dobro da svaka ima svoju dužnost i da sestra koja se stara za rublje čuva od toga ključ?

— O da, sestre, nek bude tako.

— Oče, prije nego što se sestra Ivana brinula za rublje u Châlonsu, izgubilo nam se mnogo komada. A od dana kad je ona preuzela ključ, neke su sestre muku mučile kako će doći do rublja kad im je ustrebalo, jer je nju trebalo tražiti.

— Vidite, sestre, prijeko je potrebno da svuda vlada red. I ne biste smjele uzeti za zlo što ova ima ovu dužnost, ona onu.

10 — Oče, ponekad ima tako nametljivih siromaha da kad im jedna sestra nešto uskrati, traže to od druge. Ako im pak ova udovolji, hvale je na sva usta, sve je dobro što ona izvede. Kad bi ostale uradile i najbolje na svijetu, to u njihovim očima ne bi ništa vrijedilo. Iz toga katkad proizlaze veliki neredi, pa i zavist. Tako je bilo u Châlonsu. Sve što su sestre mogle uzeti u apoteci, sve su to donosile bolesnicima.

Ima još nešto što bi nam moglo mnogo štetiti: kad bi se sestre žalile jedna drugoj, ili dapače svjetovnim osobama. Meni je drago, Oče, što sam to iznijela pred sestrama. Ljudi naime iz toga stiču vrlo loše mišljenje o Družbi.

— Isuse! Imate pravo, sestro. Hvala vam što ste mi to priopćili! To je žica koju sam i sam morao dirnuti. Vi, sestre drage, ne smijete nikad ništa htjeti doli ono što drugi žele niti išta dati bez dopuštenja sestre Ane. Inače će doći do svađe među vama: jednu će bolesnici voljeti, drugu mrziti. Jedna će im se u svemu svidjeti, a druge, prema njihovim riječima, ne bi činile ništa dobro. Ne smijemo tako postupati.

11 O tim sitnim teškoćama, koje vas mogu zadesiti, govorite samo onoj koja je umjesto Boga. Ali ostalima ne smijete nikad o tom govoriti niti odavati to ikakvim znakom. Čim ljudi uoče takvu hladnoću među vama, recite zbogom poštovanju što ga imaju prema Družbi. To su razlozi radi kojih se morate plašiti tog zla. Kako? Zar da budete uzrokom da se prezire ono što je bilo na tako dobru glasu! Jako se toga čuvajte!

Molim Božju dobrotu da vam dadne svoga duha kako biste to sveto djelo uradile po njegovoj volji.

Benedictio Dei Patris...

62. Konferencija — 24. kolovoza 1654.

O napastima

12 Drage sestre, konferencija je o napastima. Dijeli se u tri točke: prva govori o veliku zlu koje proizlazi iz napasti kad se njima loše služimo i o veliku dobru koje možemo iz njih izvući kad se njima pametno služimo. Druga spominje najopasnije napasti za kćeri kršćanske ljubavi. Treća navodi sredstva kako ćemo se okoristiti napastima da nas ne oštete.

Kćeri, uočavate li zlo što ga nanose napasti?

— Čini mi se, Oče, da je istinsko zlo u tom što smo nevjerne Bogu.

— Čini li vam se da bi iz njih moglo izaći i dobro?

— Bi, Oče, kad bismo ih dobro primali.

— Znate li, kćeri, što je to napast?

— Mislim, Oče, da je to ono što nas vuče u zlo.

13 — Drage sestre, da saznamo što je napast treba posvetiti pažnju onome što joj je suprotno — nadahnuću. Napast je pobuda koja nas vuče u zlo. Nadahnuće je druga pobuda koja nas potiče na dobro. Đavao nas napašću navodi na zlo, a Bog nas nadahnućem potiče na dobro. Vi ste po nadahnuću ušle u zajednicu, a izići ćete jedino po napasti. Da biste to bolje shvatile, zamislite dvije žene s jednom djevojkom. Jedna će joj kazati: »Kćeri, ne zalazi u društva: suviše su opasna. Izbjegavaj druženje s onim mladićem, pogibeljno je.« Druga će joj možda šapnuti: »Idi, idi, kćeri, moraš se zabavljati i postati neustrašivom. Pohađaj društva da te upozna-

ju. Da samo znaš koliko te onaj mladić voli, koliko te cijeni! Vječito govori o tebi.«

Iz toga primjera, drage moje sestre, vidite razliku između nadahnuća i napasti. Jedna od tih žena zahtijeva od djevojke da se viđa s mladićem, da se preda ispraznosti te da se izgubi. Dobra je žena potiče da čini dobro, nevaljana da čini zlo. Vi to dobro razumijete. Nije potrebno više o tom kazati. Ne kanim govoriti o nadahnućima. Govorimo o napastima koje nas vuku u različno zlo, kadšto pod izlikom dobra. Žena, koja gura djevojku u zlo, ne predlaže joj to kao zlo. Želi je uloviti pod izlikom dobra, veselja u razgovoru s mladićem. Tako i Bog, drage sestre, potiče na dobro, a đavao na zlo. Pogledajte kako je đavao prepreden kad nas hoće zavesti: ukazuje na zlo kao na nešto dobro. O tom ćemo umah govoriti i dokazati to primjerima.

14 Dakle, sestre drage, Bogu je vlastito da vazda potiče na dobro. A svojstvo je đavla da vuče u zlo, kao i tijelo i svijet. Napast je, ponavljam još jednom, pobuda koja nas različito gura u zlo. Ponekad đavao sasvim otvoreno daje vidjeti zlo. Ali ga predlaže ponajviše pod izlikom dobra.

Što je to, sestro, napast i nadahnuće?

— Čini mi se, Oče, da je nadahnuće misao koja nas potiče na dobro, a napast je opaka misao koja nas gura u zlo.

— Bog vas blagoslovio, kćeri!

A vi, sestro, tko vas je potaknuo da dođete ovamo?

— Bog mi je to nadahnuo, Oče.

— Dobro ste kazali, kćeri. Sve dobro što ga činimo plod je nadahnuća, a sve zlo — napasti. Svatko se spašava samo po nadahnuću, i koliko se njime okoristio. Nitko nije osuđen doli po napastima.

15 Kćeri, jesu li naše dobre sestre, koje su sad u nebu, bile iskušavane?

— Jesu, Oče.

— Tko bi smio sumnjati, drage sestre, da li su bile napastovane? Nijedna od vas. Koja je razlika između tih dobrih sestara i onih koje su istupile iz Družbe? Ove su se loše služile napastima, a koje su u nebu dobro.

Upamtite to dobro, sestre, i mislite na to kad osjetite da ste izazvane na kakvo zlo: pristanem li na kušnju, počinit ću grijeh. Okoristim li se njome, mnogo ću zaslužiti.

Sestro, jesu li napasti vazda zle?

— Jesu, Oče.

— Da, kćeri, one su u nekom smislu uvijek zle i proizlaze iz zlog motiva. Đavao naime, koji nam ih šalje, nastoji nas upropastiti. Stoga ste imali pravo odgovoriti mi tako. Od strane đavla napasti su uvijek zle. Ne mogu li napasti i koristiti, kćeri?

— Mogu, Oče, mnogi su se sveci posvetili napastima koje su nadvladali.

16 — Sestre, razlog s kojeg se moramo plašiti i izbjegavati napasti jesu đavlove namjere da nas gurne u grijeh i upropasti. Mi to moramo strpljivo podnositi, jer je opet Božja namjera da se njima okoristimo. Bog dopušta napast. Niste li nikad čule za zmiju ljuticu? Otrov! Dovoljno je samo malo od nje pojesti pa da umreš otrovan. Ali ako se dobro pripremi, to je izvrsno jelo što ga možete samo poželjeti. Tako je i s napastima kad ih dobro prihvaćamo.

— A vi, kćeri, držite li da su i sveci bili napastovani?

— Jesu, Oče.

— A naše blažene sestre, jesu li i one bile iskušavane?

— Jesu, Oče.

— Jesu li i one koje su istupile bile napastovane?

— Jesu, Oče.

17 — A kako to da su napasti jednima koristile a drugima štetile?

— To je stoga, Oče, što je prvima Bog dao milost da se njima okoriste.

— Lijepa misao. Bog vas blagoslovio, kćeri!

A da li je i Svetac nad svecima bio iskušavan, sestro?

— Jest, Oče.

— Da, drage sestre, i Svetac nad svecima je bio napastovan. Ni Sin Božji nije bio izuzet. Koliko li je đavao drzak kad je to podmetnuo i Svecu nad svecima! Treba li se onda čuditi što napastuje ljude kad se okomio i na Gospodina. Videći ga u pustinji gdje je sav slomljen od gladi, stade ga iskušavati proždrljivošću govoreći: »Pretvori ovo kamenje u kruh«. Zatim je tražio da se s vrha nekog brda baci dolje. To je bila napast oholosti. No, bilo bi predugo da vam sve to kazujem. Dakle, sestre drage, sveci su zato sveti što su se dobro okoristili napastima.

18 A vi, sestro, zašto Bog dopušta da njegove sluge i službenice budu iskušavane?

— Držim, Oče, stoga da ih vježba.

— Bog vas blagoslovio, kćeri! Stoga da nas vježba i da nas učini svetima. To nas uči sveti Pavao govoreći sam o sebi da je bio

iskušavan i mučen strahovitom napašću. O tom govori opisujući svoje borbe s tijelom. Mi koji smo od svijeta, mi pokušavamo sakriti svoje pogreške, a sveci su ih razotkrivali da pokažu kako su grešni. Dakle, milost je kad smo iskušavani napastima, drage sestre, i znak da nas Bog ljubi. On to dopušta da nas učini poniznima, točnima i vjernima. Tako se i sveti Pavao okoristio svojim napastima. Da nije osjetio onu pobunu naravi, kako se ne bi uzoholio s tolikih milosti što ih je primio nakon što je bio uzdignut do trećeg neba i uradio tolika čuda! Kad je uočio u sebi takve napasti, rekao je samom sebi: »Kako, moj Bože! Ovako jadan kao što jesam propovijedam drugima, a sâm sam pun puncat prokletih misli! Kad bi sad ti ljudi kojima govorim znali kakve me misli salijeću, kakva kaljuža obavija moje srce, što bi kazali o meni! Ne bi me htjeli slušati! A ipak, evo taj se narod obratio. Tko ga je obratio? Ne ja. Nemoguće je da bi jedan ovako slab čovjek mogao uraditi tako divne stvari. Dakle, to nisam učinio ja već Bog. Stoga ja tu nisam bio ni od kakve koristi, i njemu pripada sva slava.« Eto, drage sestre, tako se sveti Pavao poslužio svojim napastima da se ponizi, da dadne slavu Bogu za sve što je njegovom milošću postigao. Velika je utjeha kreposnim dušama kad znaju da im napasti ne mogu štetiti ako one same to neće. Naprotiv, mogu im mnogo koristiti. To čitamo u Svetom pismu.

19 Sveti Jakov veli: »Radujte se od sveg srca« (Jak 1, 2). Ne kaže samo »Radujte se«, već dodaje »od sveg srca« zato što vam đavao nije mogao nauditi. Nadalje kaže: »Ne strašite se đavla. On nas može iskušavati, ali nas ne može nikad primorati na zlo« (Jak 4, 7). Imamo slobodnu volju da prigrlimo dobro a izbjegavamo zlo. Stoga su, drage sestre, jadni prokletnici osuđeni svojom krivnjom. Pouzdano prosimo Boga da ne dopusti da nas napasti nadvladaju.

Čita se o nekakvom svecu, što je umro u ovom stoljeću (17. st., op. prev.) kako je jutrom odlazeći u grad govorio svom ispovjedniku: »Idem tamo i tamo, ali ne znam hoću li se vratiti a da nisam počinio bilo kakve pogreške. Stoga vas molim prosite Boga za me«. To nas uči da se ne pouzdajemo u sebe i da vazda molimo snage od Gospodina.

20 Prijeđimo na drugu točku. Sada, sestre drage, morate biti veoma pažljive. Ovo se odnosi na vas. Što smo upravo kazali vrijedi za sve. Ali koje napasti iskušavaju sestre kršćanske ljubavi, kćeri?

— Oče, čini mi se da je veoma opasna napast protiv poziva.

— Iskušava li đavao na osebujnost, sestro, tj. da želimo da nas drugi poštuju?

— Da, Oče.

— Znate li vi što je to osobitost? Osebujnost, sestre, znači uzdizati se nad druge. Npr. neka sestra želi provoditi stroži život, češće se pričešćivati, više se trapiti, spavati na golom, a sve to stoga da bi je smatrali kreposnom, boljom od ostalih. Sve te osobitosti dolaze od sušte oholosti mada to vama nije poznato. No mogle biste reći, nije li pričest nešto sveto? Nije li dobro trapiti se? Jest, sve je to dobro, ali ne morate više činiti negoli ostale. I mada vam se čini da se želite pričešćivati iz ljubavi prema Bogu ili da porastete u kreposti, sagledate li bolje u svoje srce, naći ćete da potajno teži za vlastitim zadovoljstvom ili da bude više cijenjeno negoli ostale. Ispitajte se bolje i vidjet ćete da je tako. Ne znači da neka sestra ne bi mogla zamoliti svog poglavara da se smije pričestiti i u dan kad se ostale ne pričešćuju, kad npr. to živo želi ili iz kojeg drugog razloga. Ili da se smije bičevati ili da poduzme kakvo drugo trapljenje. Ali čim poglavar zatraži: »Kćeri, prilagodite se zajednici«, ne treba više na to ni misliti. Ako se uznemirujemo, ako se ljutimo, to radi đavao da se uzoholimo.

Što vam se čini, sestro, da li nas đavao time navodi na oholost?

— Jest, Oče.

21 — Druga je vrsta napasti htjeti promijeniti mjesto, službu, župu. Čini li vam se, kćeri, da nije dobro ne priopćiti Gospođi, gospodinu Portailu ili meni da se želite više trapiti nego zajednica?

— Da, Oče.

— Koje li đavolske prepredenosti! On dobro zna da će kći kršćanske ljubavi ubrzo razabrati da nije dobro rekne li joj: »Poštuj samu sebe«. On dobro zna da će ona odbiti takve pomisli. Zato skriva to zlo pod prividom dobra.

Kćeri, je li napast moliti da nas pošalju na neku župu kad smo u kući matici, misleći da će nam tamo biti bolje i da ćemo uspješnije raditi na svojem spasenju?

— Jest, Oče.

— Obrnuto, kad bi se sestra na župi bavila mišlju da dođe u kuću maticu govoreći: »Izgubit ću se ako me ne premjeste; ne mogu tu ništa vrijedno uraditi«, bi li to bila napast?

— Bi, Oče.

— Da, drage sestre, napast je htjeti premještaj, htjeti otići na selo kad smo na župi, a kad smo opet na selu htjeti doći u Pariz. Napast je ako nerado boravimo u mjestu kamo smo došli iz poslušnosti. — Da, ali to mjesto i ta služba nespojivi su s mojom priro-

dom. — Sestre, čuvajte se da ne pristanete uz takve misli. Gledajte radije na njih kao da dolaze od đavla i recite: »O prokleta napasti, hoćeš da promijenim mjesto kamo me Bog stavio!« Doista je Bog nadahnuo vašem poglavaru da vas tamo pošalje. Stoga ne smijete nikad nastojati da iz njeg iziđete niti da se same premjestite.

22 Je li napast kad neka sestra službenica želi da je smijene s njene službe i moli za to svoje poglavare?

— Jest, Oče, jer treba ostati gdje se Bogu svidi da budemo.

— Je li napast želite li biti sestrom službenicom?

— Jest, Oče, i to vrlo opasna napast, jer se rađa iz oholosti. Da bismo je se što prije oslobodile, mislim da bi je trebalo priznati poglavarima.

— To je dobro sredstvo da je se brzo riješite.

Dakle je napast, sestre, htjeti se osloboditi dužnosti sestre službenice, a željeti je jest užasna napast i nepodnošljiva. Kad bi neka sestra to željela, kako bi se mogla i sama podnositi s tim đavolskim znakom. Đavao je toliko ohol da mu je nemoguće poniziti se, već vazda traži da se uzdigne.

23 Sestro, je li napast podržavati misao odbojnosti protiv susestre, protiv sestre službenice ili koje savjetnice?

— Jest, Oče.

— Da, drage sestre, to je strahovita napast. Čuvajte je se. Ne trpite nikad nijedne misli odbojnosti protiv sestre koja vam se ne sviđa ni protiv one sestre službenice koja ne radi kako biste vi htjele. Sestre, jako se čuvajte tog zla. Napokon, htjeti nešto izmijeniti jest napast. Ponavljam, svaka promjena po našoj želji jest napast, mada kanimo učiniti bolje, u nadi da ćemo možda susresti blažu sestru. To nas đavao pod izlikom dobra zavodi na zlo.

24 Isto je tako kad se bavimo mišlju da napustimo svoje zvanje. Jer, gledajte, drage sestre, đavao tako radi da nas iskuša. On predlaže nešto vrlo ugodno i korisno, služi se bujicom riječi da nam to predoči kao dobro. Uvidi li da ne prihvaćamo njegov prijedlog, da se opiremo toj prvoj napasti, promijenit će rječnik i ubacit će u duh ovu misao: »Ići ćeš u ono mjesto poučavati djecu. I ondje ćeš isto tako dobro činiti djela kršćanske ljubavi kao i ovdje. Tamo nema kćeri kršćanske ljubavi, ali ima više posla za Boga. Nitko ti neće proturječiti pa nećeš toliko vrijeđati Boga kao ovdje gdje ima toliko prigoda da čovjek padne.« Eto, kćeri, tako đavao vazda iskušava pod izlikom dobra. Stoga kćeri kršćanske ljubavi ne smiju dopustiti pristup takvim mislima.

Ne vidite li što čini zmija da iskuša naše praroditelje? Evi reče: »Zašto ne jedete s ovog drveta?« Eva odgovori: »Jer nam je to Bog zabranio«. — »O, reče zmija, kad biste jeli, razlučivali biste dobro i zlo«. Ne čini li vam se da đavao predlaže Evi neko dobro, jer joj obećaje raspoznavanje dobra i zla? Jest, no što je namjeravao ako ne da ih navede na neposlušnost zapovijedima, kao što je i učinio? A poslije toga postali su nesretni. I da im se Bog nije smilovao nakon mnogih pokora, bili bi propali. Nakon što je Adam činio pokoru i oplakivao svoj grijeh više od devet stotina godina, rečeno je da mu se Bog smilovao. O Evi Sveto pismo ništa ne spominje.

No, sestre, ne događa li se jednako kćerima kršćanske ljubavi koje napuštaju svoj poziv pod prividom da će drugdje bolje činiti?

25 Naš mnogo poštovani Otac, u duhu sav zaokupljen Bogom, ponovi više puta:

Dakle, Spasitelju moj, čuvaj nas u napasti. Kad molite Očenaš, sestre, pripazite na riječi: »I ne uvedi nas u napast«, kako biste izmolile od Gospodina milost da ne padnete u napasti. No napasti pročišćuju dobre duše, posvećuju ih, čine ih poniznima i savršenijima. O moj Spasitelju! Vidite li, drage sestre, ako je ikad koji razgovor bio koristan, onda je to ovaj. On vas ima jako utješiti.

26 Sestro, sjećate li se koje napasti mogu opsjedati kćeri kršćanske ljubavi?

— Oče, jedna od onih što smo ih pretresali jest napast protiv zvanja.

No, kćeri, ponovimo malo sve vrste napasti o kojima smo govorili. Prva je da se želimo isticati više negoli drugi. Ne velim da želimo biti bolji jer se ne smijemo ni s kim uspoređivati. Kad bismo mogli biti bolji od drugih, to bi bilo dobro. Ali htjeti biti poštovani kad to nismo, onda je to strahovita napast.

Druga za koju smo kazali da je veoma opasna za vas jest ona protiv zvanja. Jest, pitam vas, sestre, iz kojih je znakova moguće razaznati da li je neka sestra iskušavana protiv zvanja?

— Čini mi se, Oče, kad priželjkuje da je više cijene od ostalih.

27 — Ne samo, drage sestre, kad hoće da je pretpostavljaju ostalima, već kad prigovara onome što se radi u kući, upravljanju poglavara, onome što poduzima sestra službenica; kad prigovara odjeći, kad bi npr. kazala: »Ta kapa nije zgodna; koprena bi bila prikladnija nego da hodamo tako gologlave«. Zatim tužiti se na ishranu, prigovarati što meso nije dovoljno začinjeno, da nije ukusno. Sestre, dogodi li se da jedna kći kršćanske ljubavi dođe dotle,

u kakvoj li je ona velikoj opasnosti! Prigovarati svemu što se radi u kući ide za tim da obori Družbu. Kad su zli ljudi kanili uništiti Pariz, pokušali su, da bolje uspiju, kuditi sve što se u njemu poduzimalo. Kad su htjeli oboriti Gospodina, jednako su tako postupili. Prigovarali su svemu što je činio, njegovu ponašanju, propovijedanju. Zamjerali su mu što je jeo s grešnicima i s njima razgovarao. Mrmljali su što je rekao nek razore hram da će ga on za tri dana ponovo izgraditi. Najzad prigovarali su svemu što je Sin Božji činio kad su ga namjeravali ubiti. Na taj način kad i mi prigovaramo svemu što se radi u kući, tad namjeravamo izvrnuti Družbu od temelja do vrha i uništiti je.

28 Jedna će se tužiti na hranu, druga na odjeću. Jedna će kazati da se s njome postupa prestrogo, druga da upravljanje nije dobro. Treća pak će jadikovati da je vrlo teško živjeti. I tako će se desiti da će sve prigovarati. Što činite, sestre, kad nečemu prigovarate, kad govorite: »Trebale bismo se biranije hraniti, drukčije odijevati; trebalo bi nam i ovo i ono«. To vam je eto jedno sredstvo da srozate Družbu. O njoj mi je neka kreposna osoba (gospođa vojvotkinja je Ventadour) jučer rekla (htio bih vam to priopćiti a da me ne čujete, sestre, no to nije moguće, moram reći); rekla mi je: »Gospodine, ne vidim staleža ni Družbe koja bi bila Crkvi Božjoj korisnija od ove«. Ponizite se, kćeri, čuvši kako cijene vas i vašu Družbu. Pogledajte što činite kad je prezirete i prigovarate njenom vodstvu.

29 Sestre, jeste li vi pametnije od Boga? Hoćete li srušiti što je on podigao? O kome zborite kad tako govorite? Govorite protiv svoje majke, razdirete onu koja vas hrani, Družbu koju Bog toliko poštuje. Sestre, okanite se toga, molim vas. Ako vam je u njoj teško, prevladajte to.

Susreo sam jednog dana redovnika koji mi reče da najviše odvratnosti ćuti prema octu. Dogodi se da je poglavar jednog dana odredio da se zajednici dade na stol za objed octa, bilo što ničega drugog nije imao, bilo da je to naložio za pokoru. Videći taj redovnik ocat, osjeti prema njemu odbojnost kao i prije. I stane razmišljati: »Što da učinim? Zar da budem neposlušan kako bih udovoljio svojoj sjetilnosti?« U isti čas, unatoč sve svoje odvratnosti, umoči kruh u ocat i pojede sve krajnjim naporom. Poslije toga nije više imao odbojnosti prema octu. Tako i vi činite da postanete gospodarice svojih strasti. Nadvladajte se.

Mislite li na to, sestre, kako većina redovnika danas živi? Većina ih nema ni kruha. Prije nekoliko dana pisao mi je poglavar jednog Reda i javio mi: »Što se tiče mesa, Gospodine, to bi za nas bilo previše, jer mi ni kruha nemamo dostatno. Ne pomogne li nam Bog, ne znam što ćemo učiniti.«

30 No, sestre, što ćemo na to odgovoriti? Ugledne osobe nemaju ni kruha, a kći kršćanske ljubavi da prigovara hrani, da se na nju tuži, da to rekne jednoj sestri a ta opet drugoj! Druga će prigovoriti odjeći. Sestre, što je to? Dok je naš dragi brat Matej bio u Loreni, javio nam je da je našao redovnice odjevene u haljine svih mogućih boja. Nije im bilo moguće pribaviti tkanine da se obuku. Prigovara li koja bilo čemu, ona želi oboriti Družbu. Čujete li da vam neka sestra govori nešto slično, recite joj: »Sestro, što to govorite? Ne znate li da se nikad ne smije tako govoriti?«

Uvjeren sam da mi u svom srcu odgovarate kako ste se na to već odlučile. Ali što treba poduzeti? Kakva sredstva upotrijebiti da ne biste pristale uz napasti?

31 Prvo je sredstvo, sestre, da mislite na to moleći Očenaš. Drugo je da se sjećate kojim se napastima služi đavao da iskušava kćeri kršćanske ljubavi. Treće je, sestre drage, da se utječete Bogu, da ga molite za pomoć kako ne biste pristale uz napast. Recite mu: »O moj Bože, hoćeš li trpjeti u meni takvu napast?« I ako to ne prestane, počnite iznova moliti, priopćite napast Gospođi, gospodinu Portailu ili meni. Gledajte, sestre drage, sestra koja vjerno razotkriva svoje napasti poglavarima ne može u tom času biti prevarena od đavla. Potraje li napast uza sve to, nemojte se tome čuditi. Tà Bog je rekao da će biti iskušavani svi koji žele sveto živjeti. Ne biste bile kćeri kršćanske ljubavi kad ne biste bile iskušavane. Kad koja to ne bi bila, njoj bi se dogodilo što se desilo nekoj osobi koju sam i ja poznavao. Ona, naime, nije uopće osjećala napasti, ali jednu ipak jest, i to najnepodnošljiviju za koju sam čuo govoriti. Poradi toga što nije imala napasti mislila je da je odbačena. Čuvši da prijatelji Božji i njegove sluge nisu izuzeti od napasti i da će svi koji žele sveto živjeti trpjeti progonstvo mislila je: »E moj Bože, kad je tako, ja sam osuđena; ne ćutim napasti. Koje Bog ljubi nisu izuzeti od patnje i napasti, a samo ja nemam nikakve napasti, ja sam prema tome osuđena!«

32 Vidite, drage sestre, kako se treba odlučiti da podnosimo napasti. Jer to što nije imala napasti pričinjalo je onoj duši velikih nevolja, kao što sam malo prije kazao. Sve one, koje su ovdje tvrdo odlučile ustrajati u zvanju ne smiju se tome čuditi. Obrnuto, vi biste se imale time ohrabriti, jer je znak da vas Bog ljubi kad po-

stupa s vama kao sa svojim prijateljima. Upamtite to dobro, drage moje sestre! Tješite se mišlju da Bog dopušta đavlu da nas iskušava kako bismo postali kreposniji i vjerniji svojoj dužnosti.

33 Molim vas, Gospođo, biste li nam htjeli kazati svoje mišljenje o tom predmetu?

— Oče, razmotrivši dobro što je napast, držim da bismo je se morali plašiti. Uočila sam da nam dolazi po tri različita puta: po đavlu, svijetu i tijelu. Dolaze li nam prvim putem, tad sve napasti imaju samo jedan cilj: navesti nas da radimo protiv volje Božje, da uvrijedimo Boga te da s đavlom zauvijek propadnemo. Uzmemo li napast za nadahnuće ili joj popustimo pod izlikom nečega boljeg, može nam se dogoditi da padnemo u nesreću, pristanemo uz đavla, a odreknemo se Boga.

34 Slušamo li napasti svijeta i tijela, nalazimo uvijek tisuću razloga da sebi udovoljimo, a onda upadamo u neizbježnu nesreću da slijedimo svoj vlastiti sud. Na taj smo način u opasnosti da padnemo u tisuću nereda. Nemamo li naprotiv povjerenja u svoje sile i u ta tri neprijatelja, ako ih odbijemo umjesto da ih slušamo, ako se ponizimo umjesto da se uznosimo, ako obnovimo svoje odluke umjesto da se dadnemo obeshrabriti, i tako redom sa svim ostalim došaptavanjima, tad ćemo iz toga izvući pomoću milosti Božje veliko dobro umjesto da postanemo žrtve napasti. Potom će duša u malo vremena mnogo porasti u kreposti.

35 Od svih đavolskih napasti najopasnija je za kćeri kršćanske ljubavi ona koja ih stavlja u prigode da izgube zvanje. Druga je ona koja ih navodi da nalaze preveliko zadovoljstvo u onom što rade, da im je milo odobravanje svjetovnih osoba, da ih oholost, odvukavši ih od dužne poniznosti, čini presmionima i suviše prisnima s velikim ljudima, tako da se, pošto su se zaboravile, suviše uzdižu. Napasti koje nam dolaze od svijeta i tijela jesu, čini mi se, traženje vlastitog zadovoljstva, znatiželja da saznamo više negoli treba, pohađanje svjetovnih ljudi, sklonost da postanemo uobražene. Sve je to vrlo opasno za kćeri kršćanske ljubavi i kadro učiniti da zaborave što su po svom prirodnom položaju ili po Božjem izboru. Jer Bog ih je pozvao u Družbu koja se neprestano mora vježbati u poniznosti, siromaštvu, jednostavnosti i ljubavi, i to ne samo afektivno, iz ljubavi prema tim krepostima, već efektivno, praktičnim vršenjem tih kreposti u svim prigodama s obzirom na svjetovne osobe, siromahe, sestre i na same sebe. Da ne pretrpimo štete od napasti kad nas uznemiruju misli ili želje, čini mi se da

moramo jako paziti kako ne bismo prekršile koju od svojih kršćanskih dužnosti ili onu pravih kćeri kršćanske ljubavi.

36 Molim našeg Gospodina Isusa Krista da nam dadne milost te se dobro poslužimo svime ovime, a naročito da prezremo lukavstvo Zloga. Prosim milost da mu uzmognemo odoljeti na način kako je rečeno te da se sjećamo kako nas đavao može iskušavati ali nas protiv naše volje ne može uvući u zlo.

Benedictio Dei Patris...

Bilježnica sestre Maturine Guérin

63. Konferencija — 9. listopada 1654.

O sablazni

37 Drage moje sestre, predmet je ove konferencije grijeh sablazni. U prvoj ćemo točki razmotriti razloge zašto ne smijemo nikad sablazniti bližnjega ni riječima, ni djelima, ni propustom, ni nehajem. U drugoj ćemo pregledati čine koji sablažnjuju bližnjega i glavne grijehe što ih sestre mogu počiniti. U trećoj, što bi trebalo poduzeti da ne sablažnjujemo. Eto o čemu nam je razgovarati.

Drage sestre, taj je predmet veoma važan za sve ali posebno za one koji su se posvetili Bogu i ponajprije za sestre kršćanske ljubavi, jer se one kreću među svijetom koji prati što one rade. No svi oni koji saobraćaju sa svijetom odgovorni su za to na osobit način. Svećenici misionari, kćeri kršćanske ljubavi te svi koji su po svojoj dužnosti primorani kretati se među svijetom, moraju izbjegavati sablazan mnogo više negoli ostali. Jer ih oni, koji su njihovom krivnjom uvrijedili Boga, čine još odgovornijima za njihov grijeh.

38 Kćeri, recite nam, zašto vi morate izbjegavati sablazan?

— Prvi je razlog, Oče, što se to ne mili Bogu. I naš Gospodin mrzi sablazan. Dokazao je to koreći onako strogo Židove zbog tog grijeha.

Što se tiče sredstava da izbjegavamo sablazan čini mi se da je jedno sredstvo dostatno: hoditi u prisutnosti Božjoj. Ta nas naime prisutnost čuva od svakog zla koje bi bližnjega moglo sablazniti.

— Blagoslovljen bio Bog, kćeri! Sestra kaže nek se prisjetimo kako je Gospodin zabranio sablazniti bližnjega pa ćemo tada lakše

izbjegavati sablazan. Kojeg li snažnog motiva, sestre, da se plašimo te opačine! O, kako je važno za sve a pogotovo za apostolske duše da ne sablažnjuju! To je jako presudno i za sestre kršćanske ljubavi jer su po svojoj službi obvezane biti gotovo vazda među svijetom.

Sestro, koji je drugi razlog da izbjegavamo sablazan?

— Oče, mi smo svijetu poput zrcala, pred kojim se zaustavlja, pa svijet lako čini što mi činimo. Ima li netko kakvu lošu naviku i vidi kćer kršćanske ljubavi gdje jednako griješi, još će slobodnije ustrajati u svojem zlu. Kad bi koja od nas činila zlo pred siromasima, oni bi držali da to nije zabranjeno činiti kad mi to činimo.

39 — Kažete, dakle, kćeri, da tako reći svi upiru oči u kćeri kršćanske ljubavi ili da se izgrade na njihovim dobrim djelima ili da se sablazne nad njihovim lošim ponašanjem?

— Jest, Oče.

— Da, sestro, imate pravo. O moj Spasitelju, budi blagoslovljen što si tu misao dao toj sestri! Jer istinito je, sestre, da vas promatraju gdje god jeste da vide vaša djela. Sestre, što bi bilo kad biste vi mnoge koje ste bile na izgradnju, jedne više druge manje, kad biste vi svojim lošim primjerom dale povoda da Družba izgubi poštovanje dobrih ljudi. Na taj bi način ono što je nekad bilo na izgradnju sada bilo na podsmijeh. Ah! koje li nesreće za te sestre! Koja bi kazna mogla biti dostatna da kazni sestre koje bi dale takav zao primjer, koje bi takvom sablazni prouzrokovale da uvene taj lijepi cvijet! Ta divna ruža, Družba kćeri kršćanske ljubavi, koja bijaše na izgradnju svima i koja je širila tako ugodan miris bila bi na rubu propasti! O, koju li kaznu ne bi zaslužile sestre koje bi na taj način pridonijele rasulu Božjeg djela!

Kćeri, spominjete važne stvari. Kad bismo ih dobro vagnuli, ne bi nam trebalo drugog motiva da izbjegavamo sablazan. Bilo bi nam dovoljno znati da naš Gospodin zapovijeda da je izbjegavamo. Zar da se ne strašimo prijetnjâ što ih je upravio onima koji daju zao primjer! Značilo bi nemati osjećaja! A što je on rekao? Izgovorio je riječi koje bi nas imale potresti: Teško vama koji sablažnjavate ove malene, koji sablažnjavate nevine duše! (Mt 18,10). Teško vama, svećenici misionari, teško tebi, poglavaru Družbe misionara, ne živiš li, ne živite li tako da mognete izgrađivati svojeg bližnjega! Teško vama, kćeri kršćanske ljubavi, ne živite li dostojno svoga poziva i ako sablažnjavate jedna drugu! To vam ne kažem ja već Gospodin. I kako bi to mogao jasnije naučavati! Jao svima onima koji sablažnjuju! O sestre, riječ je Božja zanavijek istinita.

Stoga je sestra imala pravo kad je rekla kako je važno za kćeri kršćanske ljubavi da bdiju nad sobom kako se nitko ne bi spotaknuo o njih.

40 Gospodin je to kazao i na drugom mjestu: »Bolje bi vam bilo da vam objese o vrat mlinski kamen i da vas utope na dnu mora nego da sablaznite jednoga od ovih malenih« (Mt 18,6). Gledajte, nije li ona sestra iznijela značajnih stvari, nije li to za nas poput neke propovijedi.

Kazat ćete mi, siguran sam: »Dobro je to«. Ali ćete me i upitati: »Što je to sablazan?« Istina, treba je poznavati. Reći ću vam, sestre, da sablazan nije drugo doli davanje prava na neko djelovanje. Na primjer: neka kći kršćanske ljubavi mrmlja protiv svoje predstojnice, kudi njeno upravljanje, prigovara onome što poduzima, osuđuje sve što ona odredi mrmljajući s ostalima. Dotična daje slobodu onima koje je slušaju da jednako tako čine. I to se naziva sablazan.

Kažu, ako se ne varam, da su vestalke žive zakapali za kaznu ako su nečim sablaznile bližnjega. Sestre, ne zaslužuje li istu kaznu kći kršćanske ljubavi koja daje povoda da se vrijeđa Bog? Jest, zaslužuje ju. I bilo bi joj bolje da napusti Družbu nego da bude kamen spoticanja ostalima, jer ih priječi da rastu u kreposti. Bilo bi joj bolje da je zadesi nesreća te bude živa zakopana nego da sablažnjuje te duše koje je Bog odabrao za svoju službu. A zašto? Jer Gospodin to zabranjuje i baca prokletstvo na sve one koji druge sablažnjuju. Stoga Sin Božji neprestano ponavlja i svećenicima misionarima i kćerima kršćanske ljubavi i svima koji drugima daju slobodu da čine zlo: »Teško vama koji sablažnjujete ove malene«.

Možda ćete upitati: »Ali zašto to?« Jer sablazan nije uvijek zao čin već samo neko svojstvo pridodano činu. To onda stvara prigodu da počinimo zlo. Ipak, govori Sin Božji, teško vama, književnici i farizeji, teško vama ako sablažnjujete te jednostavne duše! Teško vama, govori učenicima koje je izabrao, ako koga sablaznite i ako s vaše krivnje ti književnici i farizeji imaju prigode nastaviti svoje loše življenje! Budući da to Gospodin govori, znači da ih ima koji upadaju u zlo, kako bi pravedne i dobre duše trpjele i žalostile se za svoje dobro i tako imale prilike vježbati se u kreposti. No, nek Bog bude blagoslovljen!

41 Kćeri, koji vas razlog obvezuje da izbjegavate sablazan?

— Čini mi se, Oče, da je jedan razlog i to što smo na taj način povod da se Bog vrijeđa.

— Bog vas blagoslovio, sestro! Imate pravo. Jer, vidite, drage sestre, kad god mrmljate protiv svojih poglavara, kad prigovarate onome što su odredili, sablažnjujete sve koje vas čuju i za to ćete odgovarati pred Bogom. Kad bismo ovako razmišljali, i vi i ja: »Moj Spasitelju, svaki put kad počinim zlo, kriva sam pred tobom ne samo poradi grijeha što ga počinjam već i poradi sablazni što je dajem«, o sestre, tad ne bismo počinjali toliko pogrešaka koliko ih počinjamo. Bože moj, hoćemo li ikad učiniti nešto što ne bi bilo na sablazan! Je li moguće da se ne bojimo pustiti tu lijepu Družbu da provodi dane tako nesavršeno da oni koji nas promatraju imaju razloga prezirati je!

42 Koji još razlog znate, kćeri?

— Držim, Oče, da je veoma veliko zlo učiniti nešto ili promrmljati protiv poglavara ili im proturječiti, jer time dajemo povoda ostalima da učine isto tako.

— To je dobro rečeno! Dajemo povoda da učine isto tako. Jest, sestre, svaki put kad jedna sestra govori zlo o drugoj, prigovara Družbi, kad se naljuti na postupak jednih i drugih, kad kljuca po svemu što se zbiva u kući, kad jednoj govori ovako, drugoj onako, kad se tuži sad na predstojnicu, sad na neku sestru, kad govori o svojim teškoćama, naročito s onima koje su njene ćudi, sve je to zlo samo po sebi. Sve to prožima jedno svojstvo koje se zove sablazan, posebno čine li to starije koje su u Družbi već deset, četrnaest i petnaest godina. Moj Spasitelju, koliko li zlo čine! Jer koje ih čuju, lako se dadu zavesti da urade jednako tako. Ili ako ne učine, što mogu drugo misliti nego da ne postoji dobro o kojem su čule govoriti za kćeri kršćanske ljubavi! Kako! Te su sestre, eto, već tako dugo unutra, misle ove, a ipak su još toliko neumrtvene! Koja bi nesreća bila kadra kazniti one što su uzrokom takvih nereda! Eno priprostih i nevinih duša koje sa svih strana dolaze u Družbu misleći da će tu naći sredstva za spasenje a kad tamo, upravo sve obrnuto. Tu nailaze na zamke da se izgube. Jest, vi im postavljate zamke kad u njihovoj prisutnosti počinite kakvu pogrešku. Što mislite što će kazati u sebi? Nedvojbeno će mozgati: »Došla sam ovamo da služim Bogu, ali sam se jako prevarila. Ovdje se samo mrmlja, razgovara samo o ovoj i onoj; nema ljubavi, nema snošljivosti, nema blagosti ni srdačnosti. Moj Bože! kakva li je to kuća! Ja ću se tu izgubiti. Bilo bi bolje da iziđem negoli da tako životarim!«

43 Eto, sestre, što mogu misliti ako ih na taj način sablažnjujete. O, moj Spasitelju! Još jednom, kolike li nesreće za te sestre

koje tako ubijaju tu djecu! Jer djecom nazivamo one koji započinju Bogu služiti. A vi ih ubijate kad u njima gušite dobre namjere koje su imale da mu služe! Promislite koliko mogu ohladnjeti kad vide da osobe, koje bi morale biti posve zadovoljne i sasvim ukrijepljene u dobru, jesu nezadovoljne, pa se tuže na ukor, sad na strogoću življenja, sad na pravila i na sve što poglavari odrede.

44 O sestre, da li da vam reknem? Hoću, jer je istinito. Vi ste Herodi svaki put kad činite što sam upravo kazao. Vi ubijate tu djecu istovremeno kad ona počinju živjeti. Uzimate sebi u dužnost spriječiti da vam dođu u Družbu, da tolike svete duše, koje su u svijetu i koje bi se rado predale služenju siromasima, ne misle više na kuću iz koje se širi tako neugodan zadah. Ili, ako vam i dođu — da kazni vaše sablazni — Bog će dopustiti da to budu djevojke koje nisu nimalo prikladne za vas. Dopustit će da se ta lijepa Družba, koju si je sam oblikovao, ispuni ne znam kakvom vrstom osoba koje će, umjesto da dobro čine, sve pokvariti. Sablažnjavat će bližnje, grubo će postupati sa siromasima te neće nimalo voditi računa o pravilima. I na kraju, kamo to vodi? Da obori Družbu, jer njoj nije moguće duže vremena ostati bez kreposnih članova. Sestre, evo kamo to vodi: da je sroza do temelja. Kad neka sestra pronađe razlog da nečemu prigovori, ona će to i učiniti pred jednom sestrom, a ova opet pred dvjema drugima. I najzad će se sve u to umiješati. Sestre, ima li dovoljno tjelesnih kazna za takve sestre koje ubijaju tu malu djecu — poput Heroda! Što mogu očekivati doli prokletstvo kojim se Gospodin prijeti onima što sablažnjuju malene!

45 Vidite, sestre, Gospodin će tražiti od vas račun za te duše i kaznit će vas što ste ih spriječile u nastojanju oko savršenstva. I mene će upitati nisam li bio preprekom kćerima kršćanske ljubavi da porastu u kreposti. Tražit će račun i od gospodina Portaila i od gospođe Le Gras ako su propustili da im u tom pomognu i ako sestre ne napreduju. Jednako tako i od svake sestre kršćanske ljubavi koja bi svojim lošim primjerom navela ostale da počine kakvo zlo. O Spasitelju, ima li dovoljno kazni za te sestre koje na taj način ubijaju tu malu djecu što započinju služiti Bogu!

46 Sada govorimo o sablazni koju primamo i o sablazni što je dajemo. I ja vas molim da to dobro upamtite. Dati sablazan znači učiniti nešto loše u prisutnosti drugih koji bi mogli, zbog toga lošeg primjera, učiniti isto. Pošto je tako, osoba koja čini zlo vrijeđa

Boga počinivši zlo djelo. Poradi sablazni, koja je jedno svojstvo što pripada lošem činu, takva osoba postaje još više krivom.

Sablazan što je primamo a ne dajemo bila bi na primjer ova: Videći neku sestru gdje vjerno opslužuje svoja pravila mi se nad njom sablažnjujemo i poradi toga ljutimo, jer njena točnost optužuje našu mlitavost. To je primljena sablazan. Ona čini krivom osobu koja se sablažnjava, jer to znači sablazniti se bezrazložno. Sestra npr. hoda oborenih očiju, čedno, u Božjoj prisutnosti, malo govori, ne trpi da se u njenoj nazočnosti vrijeđa Bog ili bližnji. I sad se nađe netko tko se nad tim sablažnjava! Sestre, pazite da ne padnete u tu pogrešku, jer biste bile slične pauku koji najljepše cvijeće pretvara u otrov. I umjesto da se potaknete na dobro što vam je predočeno, vi biste učinile upravo obrnuto, pretvorile biste med u gorčinu! Nesumnjivo, Bog kažnjava takve osobe. Što mislite da činite prigovarajući dobrim djelima svojih sestara? Stavljate sebi u dužnost da te duše kočite u vršenju kreposti. Prema tome vi ih lišavate zasluga što bi ih inače stekle.

47 Eto, to vam je primljena i dana sablazan. No, morate znati da je dana sablazan vazda grijeh a ponekad i smrtni grijeh. Umre li čovjek u takvu grijehu, zauvijek je proklet. Vidite, koje li nesreće! Pa da se ne strašimo sablazniti svog bližnjega! Mi često držimo da su grijesi što ih počinjamo samo laki. Ali pripazimo, sestre, da se ne bismo prevarili. Nije baš tako teško, kako se nama čini, počiniti smrtni grijeh. Nije smrtni grijeh počiniti, na primjer, kakvu neuljudnost u zao čas, prenagliti se u nečemu, iznenada izlanuti kakvu nepromišljenu riječ. Iako to može nekog sablazniti, to je ipak samo laki grijeh. Ali kad bi neka sestra, uzmimo, zadržala novac koji pripada siromasima ili nešto od svoje uštеđevine s namjerom da to prisvoji ili da sebi kupi kakvu knjigu ili što slično, a da sve to zna i neka druga sestra — samo Bog zna ne bi li to bili smrtni grijesi! Isto tako kad bismo loše govorili o svojim poglavarima, kad bismo razotkrivali pogreške svojih sestara obarajući tako dobro mišljenje što ga drugi imaju o njima, ili kad bismo ih prezirali. Nek nas Bog očuva od takve nesreće, jer to bi bili veliki grijesi!

48 Nikad ne griješe primljenom sablazni one koje ju daju, ali svakako griješe one koje se na taj način sablažnjuju. U danoj pak sablazni uvijek ima grijeha, kako smo malo prije kazali. Primljena vam je sablazan, na primjer, kad biste se vi ili gospodin Portail ili ja sablaznili nad nekom sestrom u Družbi zato što je sabrana, što je vazda jednako raspoložena u svojim razgovorima, što hoda

oborenih očiju. Kad bih ja bio toliko nesretan da s toga prigovaram toj sestri, počinio bih težak grijeh. Jer se bezrazložno sablažnjavam i med pretvaram u žuč. Jednako bi tako bilo sa sestrom koja bi počinila istu pogrešku. Stoga pazite i upamtite: veoma je kriv pred Bogom, kome su tuđa dobra djela povodom da čini zlo.

Moj Bože, zar da mi ne bude dosta što ti tako mlitavo služim, što nehajno vršim svoja pravila, što padam u tolike pogreške! Zar da se još i ljutim što ona sestra ne počinja iste pogreške i što gorljivim nastojanjem oko svojeg savršenstva bez riječi optužuje moju lakoumnost! Ako je koja u takvu duhovnom raspoloženju, nek strepi pred Božjom kaznom i nek se popravi.

49 Velim još više: koje slušaju govore protiv ljubavi, a ova zahtijeva da se o drugima vazda dobro govori, vrijeđaju Boga isto tako kao i one koje vode takve razgovore. Razlog je tome jasan. Tko može spriječiti zlo a to ne učini, jednako je kriv kao da ga je sam počinio. Jest, sestre, ako jedna od vas ili više njih slušaju gdje se zlo govori, gdje se kudi rad predstojnice ili koje druge sestre, one, koje to slušaju a ne proturječe sestri koja vodi takve razgovore, počinjaju jednako zlo kao i ta sestra. Jer, treba se snažno suprotstaviti takvim osobama i reći: »Sestro, za ime Božje, ne govorite tako! Zar ćemo svojim riječima razdirati sestru za koju imamo razloga vjerovati da je Bogu mila, u koje je sve dobro, kojoj nemamo u čemu prigovoriti, bar ne pred ljudima. Jer, kako je pred Bogom, o tom nije nama suditi. Ima li nešto što se na njoj vama ne sviđa, onda su to njena djela koja vi loše ocjenjujete.«

50 Ne postupate li tako, sestre, znajte da nemate ljubavi. Zar da jedna sestra u takvoj prigodi ne izusti ni riječi! Onda je to nijemo čeljade koje vidi svoju sestru da čini zlo a ne sprečava je u tom. Zato sama počinja zlo. Koje se ne suprotstavljaju da prekinu takav razgovor čine uslugu đavlu jer su uzrokom, slušajući to, da drugi nastavljaju činiti zlo. Razmislimo malo o tom. Koja bi nas veća nesreća mogla zadesiti nego da đavlu činimo uslugu! A upravo to činimo kad zavidimo onima koji rade bolje od nas. Jer samo se đavao i oni koje goni njegov duh ljute na dobro. Očuvao vas Bog, kćeri, da biste na taj način služile našem neprijatelju!

51 Kad vas prolazeći gradom ugledam, mada vi mene ne vidite, uvijek sam veoma utješen. Vidim vašu skromnost. Ona je, doduše, u jednih veća, u drugih manja. Ali vam je trebalo priopćiti nešto i o zlu da biste ga izbjegavale i shvatile razliku što postoji između

dane i primljene sablazni. Morao sam vam ukazati i na veliko zlo što ga počinjamo kad prigovaramo onima koje su ponesene za dobrom.

52 Dodajem još ovo na utjehu revnim dušama. Ako se netko sablažnjava, na primjer, što neka sestra ne čini ništa bez dopuštenja, što odobrava sve što njeni poglavari odrede, što je vjerna najneznatnijim propisima, što ustaje u četiri sata, itd., tad dotična sestra ne daje sablazni. To je primljena sablazan. Koje bi bile toliko nesavršene da bi okretale dobro u zlo, morale bi se jako bojati. Jer ih ta krepost bode u oči, ne mogu podnijeti tog blijeska; jer kreposne osobe svijetle poput sunca. A nesavršene, budući da se ne mogu povesti za njima, prigovaraju tome i smatraju da nam je nemoguće podnijeti tu svjetlost. Treba je ugasiti! One to doista i čine ogovarajući takve o kojima bi imale govoriti samo dobro. O sestre, čega li se sve ne moraju strašiti takve osobe! Zar da kći kršćanske ljubavi, koja bi tako odvažno imala ići za dobrom, zar da ga kao po dužnosti sprečava! Ako bi se koja zatekla u toj mani, nek odluči da će se popraviti i prigrliti krepost. Jer, gledajte, nije dovoljno izbjegavati zlo, treba činiti i dobro. Bilo bi beznačajno vidjeti sestru kršćanske ljubavi samo u njenoj odjeći ako u nje nema djela, ako je samo naizgled kći kršćanske ljubavi!

Kako bi bila mrska Bogu sestra koja bi živjela u duhu oholosti, dvoličnosti te davala loš primjer umjesto da živi duhom što ga je Bog dao Družbi! Bilo bi bolje da nije kći kršćanske ljubavi, jer ona to doista i nije.

53 Mogle biste mi odvratiti: »Ali ona ipak ima nešto izvana. Ima neki izgled!« Jest, ima nešto, no to je samo ljuska i varljiv privid. Mislite da vidite kćer kršćanske ljubavi, ali ona ima od nje jedino odjeću! O Spasitelju, što je to drugo doli rugoba pred kojom se i Bog užasava i vaši dobri anđeli! Onomadne sam vidio nešto što dobro pristaje ovome. Izdaleka sam ugledao vrlo lijep lik, sjajan, pristao, zlatne kose. Videći tu blistavu i sjajnu sliku mislio sam da je to nešto veliko. Ali, sestre drage, znate li što je to bilo? Bila je smrt koja je izbliza ulijevala jezu.

54 Sestre, da li bih vam smio reći? Jest, jer je to istinito. Ako sablažnjujete, ako ne živite kako zahtijeva vaš poziv, ako ja dajem sablazan, ako sam uzrokom da oni s kojima živim ne vrše svoje dužnosti, mi smo onaj lik, mi smo izvana ono što nismo iznutra.

Varamo one koji nas vide, tolike kreposne duše koje imaju dobro mišljenje o nama i koje vjeruju da mi kreposno živimo. Što ćemo odgovoriti Bogu ako je tako? Razmislimo o sebi i pitajmo se: »Nisam li i ja ona slika, Bože moj? Kad me ljudi vide izdaleka, misle da sam kći kršćanske ljubavi. Ali tko me vidi izbliza, tko čuje moj razgovor, što se protivi imenu koje nosim, upoznaje da nemam ljubavi«. Ako nam Bog dadne to upoznati, znajte da je to velika milost i ne smijemo je zanemariti. Moj Spasitelju, koje li nesreće za one koji svojim lošim življenjem opovrgavaju svoje zvanje! Kćeri, zar mislite da vas je Bog pozvao jednu s jedne, drugu s druge strane da budete predmet sablazni i spoticanja za druge? Da vašom krivnjom ljudi vrijeđaju onoga kome biste vi imale vjerno služiti i u čiju biste službu imale i druge privući? O, nije vas za to pozvao, već da častite našeg Gospodina i da pomognete bližnjemu svojim dobrim primjerom i poukama da se spasi. Ne činite li toga, ne ispunjate svoje dužnosti.

55 No, kasno je, a mi smo obradili tek jednu točku. Međutim to je za sve veoma važan predmet ali osobito za vas. Držim da bi ga dobro bilo odložiti za drugi put.

Ovom prigodom mogle su kćeri kršćanske ljubavi još jednom upoznati koliko je razborit njihov mnogo poštovani Otac. Nije naime htio odgoditi konferenciju a da se prije ne posavjetuje s gospodinom Portailom i nekim drugim svećenikom. Ovi mu rekoše da je to toliko važan predmet da ga nije moguće dovoljno utuvljivati.

Odgodimo ga dakle na koji drugi dan. U međuvremenu ne smetnimo s uma što smo upravo obećali da nikad nikoga nećemo sablazniti. Sestra je iznijela ispravan motiv: ljudi upiru oči u vas da vide vaša djela. To vas ima uvijek podržavati u vašoj dužnosti. O, lijepe li misli! Kad bismo je dobro ostvarili, ne bi trebalo druge da nas potakne da izbjegavamo sablazan. Okoristimo li se onim o čemu smo govorili, primit ćemo od Gospodinove dobrote dvoje: prvo, Gospodin će nam oprostiti prošlost i dat će nam milost da ne posrnemo ubuduće. Nadajući se tome od njegove dobrote izgovorit ću riječi blagoslova. Ujedno ga molim nek istovremeno izlije na nas milost da nikad ne sablaznimo bližnjega svoga.

Benedictio Dei Patris . . .

Bilježnicu ispisala sestra Maturina Guérin

64. Konferencija — 15. studenoga 1654.

O sablazni

56 U dedjelju 15. studenoga 1654. naš nam je mnogo poštovani Otac iskazao ljubav održavši konferenciju kao nastavak prijašnje konferencije o sablazni. Tu je konferenciju počeo ovako:

Drage sestre, predmet je ovog sastanka nastavak zadnjeg razgovora o sablazni. Tada smo govorili samo o prvoj točki i o razlozima koji nas obvezuju da izbjegavamo sablazan. Ukazali smo na primljenu i danu sablazan, što je ona i kako se počinja. Prvu smo točku raspravili. No ne znam jesmo li kazali jednu stvar koja mi se ovdje nameće. Neću je propustiti, jer vas možda ima više koje niste bile zadnji put.

Sablazniti, dakle, znači dati prigode svome bližnjemu da uvrijedi Boga. Zloću sablazni moguće je usporediti zlu što bi ga netko počinio kad bi na drumu u jamu stavio kamen da lakše prevari prolaznike pa da se spotaknu. Nešto veoma opako. To činimo i mi svojom sablazni. Još i gore. Jer pri tom nije palo tijelo, već je duša posrnula u grijehu sablazni.

57 Štoviše, kazali smo da Bog tako snažno kažnjava taj porok da čak proklinje one koji ga počinjaju. Jest, takvi su od Boga prokleti. Koje li nesreće za one koji svojim riječima, činima i djelovanjem daju sablazan i na taj se način izlažu Božjem prokletstvu! O moj Bože, kakva li predmeta da ispitamo svoja djela te da promislimo: »Činim li to i to, mrmljam li protiv svojih poglavara, prigovaram li redu i vođenju Družbe, ogovaram li koju sestru, dajem prilike drugoj sestri da učini poput mene, te prema tome ja počinjam dva grijeha.« Eto, tako treba postupiti da ne učinimo zla. Jeste li već pale u nj, ispitajte se da biste se uzmogle ispovjediti. Jer, gledajte, nije dostatno optužiti se da smo počinili zlo. Treba navesti da smo uz to nekoga sablaznili. To je naime okolnost koja otežava grijeh. Sestre drage, ako je istinito da su od Boga prokleti svi koji sablažnjuju, ako toliki na svijetu upadaju u taj grijeh, ako ga je tako lako počiniti i u kućama koje su posvećene njegovoj službi, koliki se onda u svijetu sablažnjuju nad tim mnoštvom ljudi koji ne čine gotovo ništa što ne bi sablažnjavalo, koji su tu samo zato da prouzrokuju pad drugih! Kako da ne budemo zahvalni Gospodinu što nas je izvukao iz svijeta! Kad bi samo te osobe bile osuđene, kako bi već to bio ogroman broj!

58 Međutim, Bog nam govori, a on je istinoljubiv: »Jao vama koji sablažnjavate, bolje bi vam bilo da vam objese o vrat mlinski kamen i da vas bace u more!« (Mt 18,6). O da, sestre, onima koji sablažnjuju bolje bi bilo i u najdubljoj dubini mora: bili bi sami izgubljeni i ne bi navodili druge na grijeh.

Eto vam jakih razloga da strepimo pred tom opačinom. Veliko dobro proizlazi iz dobrog primjera riječima, jer se iz riječi upoznaje kakvo je srce. Govorim to iz iskustva. Ne vidim boljeg sredstva da izgradimo bližnjega negoli da pazimo na svoje riječi.

59 Drugi je razlog što oni koji daju loš primjer čine uslugu đavlu. Kćeri kršćanske ljubavi, koje su uzrokom da drugi griješe i svojim lošim primjerom potiču druge da uvrijede Boga, vrše vražju službu.

Zapamtite to dobro. Ponavljam još jednom kako biste upamtile. Sablazniti znači biti uzrokom da naš bližnji počini zlo zbog naših riječi, naših čina ili loša primjera. Ili pak učini dobro ali nesavršeno ili manje dobro negoli bi morao. Već odavno đavao i ne radi ništa drugo! Zadovoljan je kad postigne da netko uvrijedi Boga! Što čini kći kršćanske ljubavi koja je svadljiva, koja mrmlja, svemu prigovara, voli više svoje mnijenje negoli sud svojih poglavara, svojih sestara te želi da se njoj u svemu udovolji? Čini uslugu đavlu. To je demon. Zato vidimo da iz toga proistječu vrlo veliki neredi.

Eto to su kazne o kojima sam vam zadnji put govorio da ih Bog priprema sablažnjivim osobama. Na njih se misli kad je riječ o prokletstvu koje ih pogađa.

60 Prijeđimo na drugu točku. U njoj ćemo vidjeti čime sestre kršćanske ljubavi mogu sablazniti. No nije moguće nabrojiti mnoštvo grijeha koji se mogu počiniti bilo riječima, bilo djelima, bilo propustom. To pak naročito vrijedi za one koje su duže vremena u Družbi. O sestre, ne govorim vam o tom da vas optužim zbog sablazni jer želim vjerovati da ste pri tom oprezne. Hoću samo da vam to bude ustuk protiv tog poroka i da izbjegavate prigode za to.

Treba znati da ima općenitih i posebnih grijeha sablazni. Općenite sablazni daju oni koji sablažnjuju bližnjega riječima, djelima, propustom i nemarom. Prigode za sablazan bile bi na primjer kad bi koja u Družbi (što neću vjerovati da je ima) loše govorila o svojoj susestri i pred drugima prigovarala vodstvu poglavara. To bi bila dana sablazan, jer koje bi čule takav govor odnijele bi loš utisak. Kazati nešto loše o svojoj sestri, reći da je zlovoljna, nepodnošljiva, to će nedvojbeno ostaviti loš dojam. Dotična će sestra

ponoviti to pred prvim sestrama koje susretne. Dodat će još da su je s pravom upozorili prije negoli je stupila u Družbu kako kćeri kršćanske ljubavi nisu onako dobre kako ih drže, i da je to istinito. I eto vam dane sablazni! Stoga, sestre drage, treba da se i vi i ja predamo Bogu i već sad odlučimo da nećemo nikada govoriti o bližnjemu zlo već samo dobro. Jer čim otvorimo usta da bismo kazali nešto loše o svojoj sestri, Božje se prokletstvo ruši na nas.

61 Kazali smo što znači sablazan riječima. Postoji također sablazan djelima: na primjer, ne postite a morale biste postiti u dane kad to vaše pravilo propisuje. Eno jedne koja ne posti. Kad nije post, jede svaki čas, dapače i slatkiše, mada zna da se ne smije jesti izvan obroka. To sablažnjava sestre, napose ovdje, osobito ako to čini starija pred pridošlima ili pred vanjskim ljudima. O, kakvo zlo čini! Jer njene će sestre misliti da nije nikakvo zlo činiti to isto. Ili će imati razloga kazati da Družba nije toliko savršena kako se misli, jer ima vrlo nesavršenih članova. I na taj će se način obeshrabriti. Vidi li to kakav svjetovnjak, sablaznit će se. Kad pak bude čuo da se neke djevojke žele posvetiti Bogu u Družbi, odvraćat će ih govoreći: »Želite ući u tu zajednicu! Ma što vas nosi među te osobe?« I nato će iznijeti sve loše što zna o kćerima kršćanske ljubavi. Koja je prva dala taj zao primjer, prouzrokovala je sve to zlo koje onda povlači za sobom druga zla. Na kraju, ako ostale stanu jednako činiti, navući će Božje prokletstvo i na njih. Nema dvojbe, samim činom u času kad učinimo nešto sablažnjivo, u istom času navlačimo na se Božje prokletstvo. Tako se eto počinja taj grijeh sablazni djelima.

62 Moguće ga je počiniti i propustom. Na primjer, ne ustajemo u četiri sata. Ne ustaje li na župi sestra službenica, neće ni njena družica. Jednako je tako s razmatranjem. Jer ako ne ustanemo na vrijeme, minute prolaze, treba se ubrzo obući, nema vremena i onda se propusti razmatranje. Ovo je sablazan propustom: propustiti uraditi što smo dužni učiniti. Jesmo li tu pogrešku počinili danas, počinit ćemo je i sutradan. Postupaju li tako dvije sestre, uskoro će to činiti tri, pogotovu ako tako čine starije. O Spasitelju, kad one koje bi morale primjerom pokazati kako se čini dobro čine upravo suprotno, kakav još lijek tu pomaže?! Kad vidimo sestre, koje bi najviše morale držati do opsluživanja pravila, gdje ga prve krše, o sestre, kako je to opasno za sve ali osobito čini li to sestra službenica! Ponavljam, ako se to dogodi, malo pomalo napustit će sasvim razmatranje a uskoro ga ni čitava zajednica neće obavljati. Eto, kamo to vodi! To je početak koji ide za tim da se uopće više ne staramo za vršenje pravila. Zato su takve osobe od Boga proklete.

63 To su sve općenite sablazni koje se mogu dati. Evo sad jedne posebne. Sestra je na primjer doživjela neku neugodnost od svoje predstojnice. Ona to povjeri drugoj sestri, svojoj pouzdanici, potuživši se: »Učinila mi je i rekla to i to«. Sestre, to je sablazan, jer dajete svojoj susestri zao primjer. Ona će odsad imati loše mišljenje o predstojnici, bojat će se i klonuti duhom. Zato, sestre drage, kad vas ozlojede vaši poglavari ili sestre, nemojte se na to žaliti. Ne kazujte to nikome doli Gospodinu i Blaženoj Djevici.

64 Vaša vam pravila zabranjuju pisati pisma bez dopuštenja poglavara ili sestre službenice. Primijetit će neka: »Kakvo je zlo u tome? Istina, to nam pravila zabranjuju, ali ona ne obvezuju pod grijeh«. Jest, vaša pravila sama po sebi ne obvezuju nipošto pod grijeh. No vi ih ipak ne možete kršiti bez grijeha zbog sablazni što je dajete. Evo na primjer sestre koja čuje gdje druga veli da nije nikakvo zlo pisati bez dopuštenja. I ona se sablazni. Iz toga vidite kako nemate prava zaključivati da vam je slobodno kršiti pravilo pod izlikom da to nije grijeh.

Vidite, oduvijek se obdržavalo pravilo da se ne pišu niti primaju pisma a da ih poglavari nisu prije vidjeli. U Družbama gdje se to ne opslužuje vidimo samo nered. Takva je sloboda jedno sredstvo da se sruši neka Družba. Stoga se nikad ne smiju ni pisati ni primati pisma a da ih nisu prije vidjeli oni kojima je to dužnost. Kad budete htjele pisati, molite najprije dopuštenje u Gospođe. Dopusti li vam, pokažite joj svoje pismo kad ga napišete. Niste li ovdje, pošaljite joj ga. Jednako tako postupite kad primite pismo. Nemojte ga nikad otvoriti prije negoli su ga vidjeli vaši poglavari. Radite li drukčije, Družbi spremate propast. Jest, sestre, upravo to činite. Jer ako jedna počini tu pogrešku, počinit će je i druga po njezinu primjeru. Posljedica toga bit će polagano popuštanje i u drugim stvarima. Zato kad dođe do toga, ljubav će biti snažno povrijeđena.

65 Nadalje je sablazan kad jedna drugoj povjerite što vam je ispovjednik priopćio u ispovjedaonici. »Ukorio me s te i te pogreške. To i to mi je zabranio.« I slično. Vi ne možete govoriti o onom što vam je kazao ispovjednik, kao što ni on ne smije kazati što ste mu vi ispovjedili. Ispovjednik je obvezan na tajnu pod grijeh. Pokornik isto tako. Iznese li neka sestra drugoj što joj je rekao

ispovjednik, ova će učiniti jednako tako ako je nesavršena kao i ona koja je onako govorila. Je li pak dobra i kreposna, držat će da je dotična sestra veoma nevaljana. I eto vam sablazni. Znajte, drage sestre; pokornici su jednako obvezani na tajnu kao i ispovjednici. Oda li neka sestra nešto od onoga što joj ispovjednik naloži, ona sablažnjuje.

Drugo je kad bi joj ispovjednik govorio zlonamjerno. Kad bi neki ispovjednik bio toliko pokvaren da bi svojoj pokornici govorio sablažnjive riječi (što se uopće još nije čulo), tad bi to trebalo iznijeti na vidjelo. Sveti je Otac Papa naložio da takva ispovjednika treba prijaviti biskupu.

66 Daljnja je opet sablazan prigovaramo li upravljanju kućom maticom. Sestra koja rekne pred ostalima: »Zašto se čini to i ono? Zašto je ta kuća tako loše namještena? Zašto takvo odijelo? Da je od tkanine, dulje bi potrajalo«, ta sestra sablažnjava. Ona će naime biti uzrokom da će druge isto tako prigovarati kad im se ukaže prilika. Na taj će način unijeti u zajednicu duh prigovaranja. Ako ih ima koje već jesu toga duha, okupljat će se da svemu prigovaraju. Čim čovjek stane prigovarati jednoj stvari, malo pomalo se navikne da žigoše sve s čime nema nikakva posla.

Idete li u pohode, onda je i to sablazan, jer vam to pravila zabranjuju. Sestre po župama, poslušajte dobro ovo: ne primajte posjeta niti druge pohađajte. Ne budite toliko znatiželjne da sad posjetite neku gospođu, sad nekog ispovjednika. Sve to za vas nema nikakve vrijednosti. I vi to ne smijete učiniti, da ne pretrpite štete. Nikako ne pristanite da vam muškarci ulaze u sobe, pa bio to i vaš ispovjednik ili ja sâm. Dođem li vam u pohode i budem uporan — zbog svoje vlasti što je imam — da vam uđem u sobu, zatvorite preda mnom vrata i ne pustite me unutra. Ne dopustite to ni gospodinu Portailu ni ikojem bratu misionaru, ako bi to pokušali, niti bilo kome. I ne dajte se! Ako bi koja sestra, u neznanju, htjela učiniti suprotno, podsjetite je na to.

Ne biste smjele ići bez dopuštenja ni k »Našoj Gospi od Kreposti«, mada je to proštenište. Možda ćete kazati: »Zar pobožnost svetoj Djevici nije dobra?« Jest, dobra je, ali to nije dostatno da ono što mi činimo bude dobro. Naš čin mora imati sve uvjete koji su mu potrebni. Jer evo kako nas neprijatelj vara: pokušava prekriti zlo s ono malo dobra što se tu nađe.

Neka će sestra možda navesti razlog: »Kad nam dođe naš ispovjednik, on govori samo dobro.« Vidite, sestre, đavao vam je prišapnuo te misli. Jer vi ste jednako obvezane na klauzuru svoje

sobe kao što su redovnice na klauzuru svojeg samostana. Jeste li igdje vidjele da muškarci ulaze u ženske samostane? A samostan je kćeri kršćanske ljubavi njihova soba.

Je li neka sestra bolesna, onda je to nešto drugo. Nju će pohađati, i to se smije. Ali izvan toga, nikad!

67 Ako koja između vas zna da se to ne obdržava, nek to priopći gospođi Le Gras, gospodinu Portailu ili meni. Vi morate biti uvjerene da će se đavao time poslužiti da unese rasulo, utoliko prije što ti pohodi stvaraju kojekakve prisnosti. To će onda biti prigoda nekoj sestri da se potuži kojem svećeniku ili svjetovnjaku na svoju družicu ako je od nje doživjela kakvu neugodnost. Kad ovi pak čuju kako ta sestra loše govori o svojoj susestri, smatrat će je nevaljanom. I ne samo nju već čitavu Družbu. I priječit će onima koje bi htjele u nju ući. O sestre, čuvajte se takvih prestupaka jer će oni upropastiti vašu Družbu. Osim toga vi sablažnjavate, dajete povoda da taj svećenik ili svjetovnjak uvrijedi Boga. Oni će to iznijeti u prvom društvu gdje će se govoriti o nedostacima sestara kršćanske ljubavi. Poradi toga će ih te osobe prezirati. Eto, na koji će način đavao pokušati da vas upropasti.

Ali znajte, uzmete li novaca od siromahâ, moj Bože, ne mogu vjerovati da toga ima, samo vas podsjećam da ne biste uzele ni sua niti od kuće niti od siromahâ, bilo da ga zadržite, bilo da ga dadnete. Jer vam ni to nije dopušteno kao ni drugo . . .

68 Mislim da ste kazale kako su posjeti i povezanost s izvanjskim osobama dovoljni da vas upropaste. Ali ono što bi dovelo do cjelokupnog rasula Družbe bilo bi kad bi neka sestra rekla u sebi: »Štedjet ću da dođem do neke svote. Bit ću sretna imadem li nešto ako me otpustite«. Rekne li to pred kojom sestrom, eto vam sablazni. Učinite li to potajno, razotkrit će se. Nema ništa tako skrivena da se ne bi razotkrilo. To je zamka kojom se đavao pokušava poslužiti da vas upropasti, i pošast za Družbu. Htjeti nešto zgrnuti bilo od onoga što su vam dale gospođe, bilo od vaše ušteđevine, bilo od neznatnih prihoda za hranu što je pripremate kod kuće, eto vam izvora vaše propasti. Ali vam osobito preporučujem da se ne ogriješite o ono što sam vam upravo naglasio. Jer vi ćete se smo na taj način izgubiti. Sestre koje će doći poslije vas samo će se tako izgubiti. Vide li nove da starije tako rade, reći će: »To se smije činiti, jer to čine i one koje su došle prije nas. One su nam dale primjer. Zašto ih ne bismo nasljedovale? Kad bi u tom bilo zla, one to zacijelo ne bi činile.« I na taj ćete način, sestre, biti uzrokom, zbog svojega lošeg primjera, da će se kćeri kršćanske

ljubavi zajedno sa svojom Družbom rasplinuti poput dima. Što će izazvati to veliko zlo? Grijeh sablazni. On će navući Božje prokletstvo na vas i na one koje će doći poslije vas.

No, treba još da znate da se težina sablazni ocjenjuje prema osobama koje sablažnjavamo. I to treba posebno istaknuti. Drugo je sablazniti neku vanjsku osobu, a drugo jednu od vaših sestara. Veće je zlo dati loš primjer sestri koja je istom ušla u Družbu negoli sestri koja je tu već odavno. Jer je ona prva još nezrela u svom pozivu. Vi ćete biti krive navikne li se na što loše.

Naročito u bolnici za nahočad moguće je počiniti velikih sablazni. Koje ste tamo uposlene, znajte da se iznad svega imate bojati da ne sablaznite tu ubogu dječicu, da pred njima ne činite niti reknete štogod loše. Ima li gospođa Le Gras među sestrama anđelâ, onda ih nek dadne da poslužuju ta nevinašca. Pronijelo se da se tu namještaju samo one koje nisu drugdje prikladne. Sasvim obrnuto. Tu nam trebaju najkreposnije — jer kakva će biti teta (tako vas naime nazivaju), takva će biti i djeca. Je li ona dobra, i oni će to biti. Je li ona nevaljana, i oni će biti takvi. Jer oni lako izvode sve što čine njihove tete. Ako se vi srdite, i oni će postati čangrizavi. Pravite li vi pred njima kojekakve nesmotrenosti, činit će ih i oni. Mrmljate li vi, i oni će mrmljati. Ako se oni izlažu vječnom prokletstvu, vi ćete za to biti krive, jer ste vi to prouzrokovale.

U paklu će se otac i dijete proklinjati jer su poradi međusobnog grijeha osuđeni na te muke. »Prokleto dijete, zašto si me navelo da uvrijedim Boga? Uvrijedio sam ga da tebi pribavim zemaljskog dobra, prepustio sam te tvojoj slobodi!« — »O, prokleti oče, kazat će dijete, zašto si me naveo na zlo? Ti si uzrokom što sam ovdje. Umjesto da si me poučio kako ću služiti Bogu, ti si mi primjerom ukazao na nešto sasvim suprotno.« Eto tako će si prokletnici međusobno predbacivati. A to ćete čuti i vi i ja s vama, budem li sablažnjavao djecu. Ja imam mnogo razloga da se toga strašim. O, moj Spasitelju, što ću ti moći odgovoriti kad se pronađem krivim za tolike sablazni što sam ih dao.

69 Još je veoma velika sablazan učiniti neku pogrešku pred onima koje ulaze ovamo. Vide li one sestru koja je u Družbi već tri ili više godina gdje je zlovoljna, kako njom vladaju njene sklonosti, kako ne zna ništa pregorjeti, postupit će jednako, a uzrokom tome bit ćete vi. O sestre, ponašate li se tako, vi ste Herodi, vi ih ubijate. Jer videći vas starije gdje ogovarate jedna drugu, gdje se prezirete i mrmljate protiv svojih proglavara, istupit će ili će

činiti jednako poput vas, a krive ćete biti vi. Eto, stoga vi koje ste ovdje pazite da ne biste išta učinile ili rekle što bi ih moglo sablazniti. Pogotovo se starije imaju toga čuvati. O moj Spasitelju, kako da budu kreposne one koje su zadnje došle, ako to nisu one koje su došle prve? Ne, to nije moguće, ili ako jest, onda je to kao neko čudo. Rečeno je u Svetom pismu: »Dogodilo se veliko čudo: Kora i Datan bijahu nevaljani, a njihova djeca dobra.« Desilo se veliko čudo što djeca ne bijahu poput svojih očeva. A koje su to majke među kćerima kršćanske ljubavi? Starije. Ostale rade što vide da ove čine. A što čine te starije kad tako griješe pred mladima? Ubijaju ih.

Starije, pozivam vas na sud pred Boga, a s vama pozivam i sebe. Jedan od najvećih razloga da se strašimo suda jesu sablazni što smo ih dali. Stoga čuvajmo se želimo li izbjeći Božje prokletstvo. Bit će veliko čudo očuva li se Družba ako to prestupate.

Nađe li se koja starija pa rekne: »Ja nisam dužna vršiti sve te sitne propise. Već sam dugo u kući. Sad je na mladima da to čine«, nek zna da je na to obvezana više negoli ijedna. Mora, naime, dati primjer ostalima.

70 Kasno je, sestre. Nisam vam naveo sredstva kako ćete obdržavati ono o čemu smo upravo govorili. A ipak je veoma potrebno da to znate.

Dakle, prvo je, kad vam je slobodno nekoga pohoditi pa vam se tu pruži prigoda da nečemu prigovorite, kad vam je teško ispuniti što vam je naloženo, nastojte se sabrati, pogledajte tko je oko vas i recite samima sebi: »Učinim li to, sablaznit ću bližnjega. Bojim se da ne navučem na se Božju srdžbu, da ne upadnem u stanje u kojem bi mi gore bilo nego da sam na dnu mora s mlinskim kamenom o vratu. Koje li nesreće za me! Moj Bože, zar da ja budem uzrokom da te uvrijedi onaj svećenik, onaj svjetovnjak kad vide mene! O ne, neću to učiniti.« Eto to morate poduzeti da ne padnete u taj porok.

71 Drugo, ispitajte se o sablazni što ste je dale do ovoga časa riječima, djelima i propustom te molite za oproštenje. Učinite to još večeras dok ste na nogama i u krevetu dok ste budne. Sutra ujutro iskoristite i razmatranje za to kako biste se lakše sjetile. Nakon što ste se ispitale, ispovijedite se, i to što prije. Jer zapamtite: kad u ispovijedi ne reknete broj osoba koje ste sablaznile, niste valjano obavile svoje dužnosti.

Moj Spasitelju, ja ne mislim na to! Koliko sam se puta optužila za svoje grijehe, a nisam spomenula sablazni što sam ih njima

dala! Nije dovoljno kazati: Sablaznila sam sestre. Treba navesti njihov broj i potražiti način kako da to ispravimo.

72 Reknete li jednoj sestri: »Nije nikakvo zlo pisati«, morate to ispraviti. Potražite onu sestru, kleknite i priznajte: »Sestro, loše sam vam savjetovala kazavši vam da nije nikakvo zlo to učiniti. Molim vas, nemojte mi vjerovati, jer znam da se Bog time vrijeđa.« Ponesete li se tako, ispravit ćete pogrešku, jer ćete spriječiti zlo koje ste savjetovale. To je snažno sredstvo da se zlo ispravi. Moguće je još učiniti nešto suprotno. Npr. loše ste govorile o nekoj sestri, sad govorite dobro. Jeste li prigovarale upravljanju kućom, sad govorite dobro o svemu što se tu radi.

73 Četvrto je sredstvo da se ni za što ne sablaznimo, da nikoga nikad ne sudimo zlo. O ne, sestre, vazda uvelike cijenite sve svoje sestre. Uzmite za dobro što čine. Uvijek ispričajte pogreške za koje vam se čini da ih imaju. Recite: »Sestra je bila zatečena, i zato je počinila pogrešku«. Ili: »Ona ni ne zna da je to zlo.«

74 Ima ih koje misle da nije grijeh nešto učiniti kad pri tom nemaju zle namjere. O sestre, oprostite mi! Da izvedemo nešto dobro, treba da to bude bez manjkavosti, da u tom ne bude ni sitne mrlje. Izjasnit ću se. Neka sestra ode Našoj Gospi od Kreposti misleći da to nije zlo, jer je dobro biti pobožan svetoj Djevici. Jest, dobro je otići Našoj Gospi od Kreposti, ali za to treba imati dopuštenje. Druga će kazati: »Htjela bih pohoditi svog ispovjednika. Ja ću s njim govoriti samo o dobrim stvarima. Osim toga poglavari su nam zabranili samo pretresati s njima pogreške naših sestara.« Sestre, ta vas dobra nakana ni najmanje ne opravdava. Dopušteno vam je razgovarati sa svojim ispovjednikom samo u crkvi i o potrebnoj stvari. Inače vi to ne možete učiniti bez sablazni.

75 Druga će opet razmišljati ovako: »Naša pravila ne obvezuju pod smrtni grijeh.« Već sam vam naglasio: nemoguće ih je kršiti bez grijeha kad se radi o sablazni, preziru ili nehaju. Iz tih primjera možete razabrati koliko se morate plašiti da ne učinite ili reknete što bi moglo sablazniti vaše sestre mada vi imate dobru nakanu. Kažete li: »Nije grijeh prestupiti pravilo«, bit ćete uzrokom da će ga i ostale kršiti. I malo pomalo to se pravilo uopće neće vršiti. Ako ga pak ne budete opsluživale, nećete biti poslušne kako Bog zapovijeda. Dakle, sestre, kad se kaže da pravila ne obvezuju pod grijeh, onda se to podrazumijeva kako smo rekli.

Predajmo se Bogu te odlučimo da nećemo nikad ništa učiniti što bi moglo sablazniti našeg bližnjega. Imajmo pri tom na umu da istodobno dok činimo zlo, izlažemo se Božjem prokletstvu.

76 U času kad je htio kleknuti, naš mnogo poštovani Otac doda:

O Spasitelju moje duše, ti si prokletstvom grmio protiv onih koji sablažnjavaju i koji su uzrokom da te ljudi vrijeđaju! Protjeraj, Gospodine, iz ove Družbe to zlo da ona nikoga više ne sablazni. Učini da naše sestre izgrađuju sve koji ih vide kako ne bi nikad upale u tu opačinu. Ti si, Gospodine, preporučio dobar primjer, daj nam dakle tu milost. Molimo za nju prostrti pred tvojim božanskim Veličanstvom. Gospodine, mi je od tebe očekujemo i želimo je raskajanim srcem za grijehe što smo ih počinili protiv toga. Iz ljubavi prema Družbi ne daj da se u njoj rekne išta što bi spriječilo da porastu u kreposti duše, koje ćeš pozvati u tu Družbu. Učini to najzad radi dobra što će ga moći učiniti.

77 Nato Gospođa zamoli našega mnogo poštovanog Oca da zamoli od Gospodina oproštenje za sablazni što ih je ona dala sestrama. On joj odvrati:

No, dobro, Gospođo, Sin je Božji uzeo na se grijehe svega svijeta. Ne znači to da smo mi nevini te da nismo mogli sablazniti svoje sirote sestre. Molim Gospodina da nam svima oprosti prošlost i dadne milost kako bismo se svime okoristili.

Benedictio Dei Patris . . .

Mišljenje gospođe (Le Gras)

78 Jedan od razloga koji nas ima poticati da izbjegavamo taj grijeh sablazni jest ono što je Gospodin o tom rekao. Iz njegovih riječi razabiremo da je taj grijeh težak za nas, a štetan za one koje sablažnjavamo. Možda se ne sviđa ni njihovim dobrim anđelima zbog loše usluge koju im činimo. To je upravo suprotno onome što im oni čine potičući ih na dobro s obzirom na Božje planove s njima.

79 Drugi je razlog što dana sablazan može biti uzrokom vječnog prokletstva za osobu koja sablažnjava kao i za onu koja je sablažnjena. Jer joj je njenom krivicom oduzeta milost, a da to nije ni uočila.

80 Treći je razlog što na osobi koja sablažnjava ostaje sramota pred Bogom, anđelima i ljudima. To pak donosi velik prezir.

81 Sablažnjavamo svojeg bližnjega svaki put kad činimo nešto protiv Božjih i crkvenih zapovijedi. U Družbi smo na sablazan činimo li nešto protiv pravila Družbe i prigovaramo li odredbama poglavara.

82 No najčešći je grijeh sablazni kad sablažnjavamo riječima, ogovaranjem bližnjega ili kad ovoga makar i malo kudimo. Kćeri kršćanske ljubavi mogu počiniti veoma znatne sablazni kad iz znatiželje obavješćuju jedna drugu o ponašanju i postupku sestara, kad su, možda poradi svojeg lošeg raspoloženja, doživjele nešto neugodno od koje. Nevjerojatno je koliko nereda prouzrokuje taj grijeh. I možda je to bilo razlog da su mnoge izgubile zvanje i da se zvanje drugih pokolebalo. Možda je uslijed toga popustila i revnost i pobožnost onih koji su već navikli da počinjaju taj grijeh i upadaju u veliku mlitavost.

Velika se sablazan daje bližnjemu i tada kad ne podnosimo različnih ćudi, pa niti sitnih pogrešaka jedna druge. A Gospodin nas je poučio kako je potrebna ta krepost da bismo ispunili njegov zakon.

83 Teško je izbjeći taj grijeh sablazni, tako teško da nam je potrebno od Boga moliti milost kako bismo upoznali rugobu i neizbježnu opasnost koja prijeti onome tko ga počinja. Taj grijeh treba mrziti i čuvati ga se u svim prigodama gdje smo u opasnosti da ga počinimo. Drugo je sredstvo da za neko vrijeme učinimo posebnu odluku da ćemo se vježbati u suprotnoj kreposti; da se ne pouzdajemo u same sebe već u Boga; da se utječemo svetoj Djevici koja je svojim životom sve izgrađivala; molimo i svoga dobrog anđela neka nas na to podsjeća.

Bilježnicu ispisala sestra Maturina Guérin

65. Konferencija — 3. siječnja 1655.

Mrtvljenje osjetila i strasti

84 Prva točka ovog razgovora sadrži razloge zašto da mrtvimo osjetila i strasti. Druga će nam kazati u čemu je mrtvljenje i u kojim je prigodama navlastito potrebno trapiti se. Treća nabraja sredstva što ih imamo upotrijebiti da to postignemo.

To je eto, sestre, predmet ovog razgovora. Tu ćemo vidjeti koliko je važno dobro shvatiti što znači nutarnje mrtvljenje, drugim riječima, mrtvljenje svojih strasti.

Sestro, zašto da mrtvimo svoja osjetila i svoje strasti?
— Oče, to je poradi dužnosti što je imamo da potičemo na dobro svojeg bližnjega. A to je nemoguće bez mrtvljenja.

85 A vi, kćeri, za čim ide mrtvljenje?
— Čini mi se, Oče, ono ide za tim da podčini narav milosti.

Dobro ste kazali, sestro. Veoma sam utješen čuvši tu riječ. No da to jasnije protumačimo, treba znati da u čovjeku razlikujemo niži i viši dio. Prvi nas čini sličnima životinjama, jer je taj dio sličan životinjskom. Mi jedemo, pijemo, hodamo, odmaramo se poput životinja. Po tom je dijelu čovjek nalik životinji. Drugi teži prema Bogu, čezne za nebeskim stvarnostima, naliči anđelima. Prema tome vidite da je čovjek složen od dva vrlo različna dijela. Koliko imamo razloga poniziti se kad smo slični životinji. Jer, sestre, tko bi otvorio ljudsko tijelo, našao bi u njemu iste dijelove kao i u svinje, na primjer, mislim srce, jetra, pluća i drugo. Ali u tijelo je Bog umah unio dušu koja mu daje život i pokretljivost.

86 Ali da to bolje shvatite, zamislite da čovjek ima dvije duše, dvije sasvim suprotne volje, no to istom nakon grijeha. Prije Adamova grijeha želje su bile savršeno podložne razumu. Kad je Bog stvorio sva stvorenja, nebo, zemlju i životinje, oblikova čovjeka i dahnu u nj. Tim dahom udahnuo je u njegovo tijelo razumnu dušu, pravičnu, sposobnu da vječno uživa u Bogu. Životinjska duša ili niži dio ostaje podložan razumu, a viši dio samom Bogu. Zbilo se, kako znate, da Adam nije poslušao Boga nego je zagrizao u jabuku. Iz toga su proizišla dva kobna zla. Jer čim se čovjek usprotivio svojem Stvoritelju, duša je izgubila svoju nadmoć. I nije samo Adam iskusio tu nevolju već sva njegova djeca s njime. Nakon što je on sagriješio, čovjekova volja nije više nezavisna: životinjski dio traži užitke, časti i ugled, dok viši hoće ponekad suprotno. Na primjer: kad smo za stolom, sjetilnost želi uživati u mesu, hoće da sebi ugodi i odbacuje što joj se ne sviđa.

87 Da to još bolje shvatite, zamislite životinju s anđeoskom naravi za stolom. Životinja traži svoj užitak po svaku cijenu. Duša ili viši dio protestira: »Nije pametno da sebi ugađaš«. Životinja pak hoće da gospodari. Ali ako je ta duša u Božjoj milosti, odgovorit će joj: »Nije tvoje da meni zapovijedaš i ja te ne moram slušati«. Ako pak nema te milosti, neće imati snage oprijeti se.

Kad bi i htjela tu služavku ušutkati, ova je neće poslušati i još će se pobuniti. Sestra, očeličena u kreposti i u mrtvljenju, čim osjeti želju da sebi ugodi bilo u piću, bilo u jelu ili bilo u čemu što je protiv volje Božje, odvratit će toj životinji: »Ušuti, jadnice, baš ćeš mi ti određivati što mi je činiti. Ne, neću uraditi što mi ti predlažeš, već ću se vježbati u suprotnim krepostima.«

88 Eto, sestre, to čini milost u duši gdje ima mrtvljenja: niži dio podlaže razumu, kako je upravo iznijela sestra. No mogle biste me upitati: kad nam se treba tako vježbati? Svaki put, sestre, kad uočimo da nam se strasti nastoje pobuniti protiv razuma. Osjetimo li želju da nas časte koji nas poznaju, čim smo to zapazili, uđimo u se, promislimo da je samo Bog dostojan svake časti i recimo toj sluškinji: »Umukni, tebi pripada samo ukor i posramljenost za tvoje grijehe«. Ako nam se ipak hoće promrmljati, je li nam teško podnijeti kakvu uvredljivu riječ, kakvu uskratu, ili nešto slično, nadvladajmo to samoprijegorom. Ne dajmo se zavesti da uzvratimo riječ za riječ, uskraćivanje za uskraćivanje, što bi taj životinjski dio rado učinio kad bi mu bilo moguće. Treba se naviknuti da se suprotstavljamo osjetilnim težnjama. Iz toga proizlazi da kćeri kršćanske ljubavi koje su dobro poučene i umrtvljene ne slušaju niži dio, jer taj — one to dobro znaju, traži samo svoje zadovoljenje. Taj niži dio, na primjer, uzalud traži od takvih sestara da primaju posjete u svojim sobama, po župama; ove ih neće tu primati. Moguće je da neka sestra želi pohoditi svog ispovjednika da s njim razgovara. Ako je vjerna milosti, neće to uraditi, jer joj to zabranjuju njena pravila. No, ako to nije, popustit će iskušenju. Eto, u tom je razlika između sestara koje znaju što znači mrtvljenje i onih koje to ne shvaćaju.

Eto, to je sestra kazala.

89 Razumijete li to dobro, sestre? Moj Bože, ne znam jesam li jasan, jer se temelj i uređenje savršenstva sastoji u toj metodi. Na primjer, priroda od mene zahtijeva da se odmorim. Teško je sad, dok je hladno, ustati u 4 sata. Ta bi sluškinja vrlo rado ostala u postelji, jer joj se čini da noću nije dostatno počivala. Nema li tu dobrih razloga da je poslušamo? Ima, čini se. I netko, tko ne zna koliko priroda sebi uobražava, bit će uvjeren da mu je počinak potreban. No zna li odbiti takav prijedlog, kazat će: »U ime Božje ustanimo,« i tako će uraditi. Nastavi li narav opirati se, reći će joj: »Ah ti želiš sebi ugađati; nećeš uspjeti.« Eto, sestre, tako se imate vladati. Priučite se da se vazda opirete svojoj volji.

To vam je posebna dužnost kad vaša volja nije sukladna s voljom vaših poglavara po kojima vam Bog očituje svoju.

90 Pogledajmo sad kako se vrši ta krepost. O tom bi se moglo mnogo govoriti, ali mi nemamo vremena. Ipak, sestre, priopćit ću vam nekoliko riječi o tom. Na primjer, ćutite poteškoću u vjernom ispunjenju Božjih zapovijedi, da u crkvi sudjelujete kod službe Božje. Čim osjetite tu odbojnost, oduprite se tome i uradite suprotno, inače ćete uvrijediti Boga. Neka vam sestra rekne ili učini štogod. Vi se umah razljutite na nju, srce vam toliko ohladi da vam je muka progovoriti s njom. Ako ne odolite toj napasti, zavest će vas i vi ćete počiniti nešto što se protivi ljubavi. Stoga morate reći samima sebi: »Hoćeš li zadržati to ogorčenje protiv te sestre! Ne želiš s njom govoriti? Ne, tako neće ići.«

Neka je sestra iskušavana da bi imala, posjedovala, ili slično. Čim to oćuti, odmah treba da se odupre tom nižem dijelu. Hoće li ostati gospodaricom situacije, neka ga potisne i ušutka. Sestre, kći kršćanske ljubavi koja se ne vlada tako, nije u pravom smislu kći kršćanske ljubavi. Čim pomisli nešto suprotno negoli to Gospodin od nje očekuje, nek to odmah izbaci iz svojeg srca. I kako bi Gospodin vladao u duši koja se daje ovako upravljati svojim prohtjevima! To nije moguće. Nikad nećete imati nutarnjeg spokojstva, ne budete li se vježbale u onom što nazivamo unutrašnjim trapljenjem, a ono stvara svece. Jer, sestre, izvan toga nema svetaca niti ih može biti. Svi su nebeski stanovnici išli istim putem. I ako vi hoćete postići savršenstvo, morate se stalno opirati svojim strastima, sklonostima, a posebno svojoj volji.

91 No moguće je također upoznati u čemu se treba trapiti i kako sebi pri tom pomoći. Na primjer, sestra ćuti preveliku sklonost za izvanjsku čistoću, da bude ljupka, ukusno odjevena, da je cijene njeni poglavari ili gospođe. Spoznaja o tome dobro je sredstvo ako se njime posluži da se oslobodi svojih nesavršenosti i da s njima okonča. Potrebno je nutarnje mrtvljenje da se odreknemo tog štovanja i svih tih dražesti.

92 To je eto što se tiče nutrine. Pogledajmo sad vanjštinu. Nevolja je i muka podnositi kakvu patnju, bolest ili kad nas okrive da smo počinili nešto na što nismo nikad ni pomislili. Može se desiti da nas ukore i stoga što smo dobro radili. Narav se pri tom žesti i nimalo joj se to ne mili. No treba je ukrotiti. I ne samo što ne smijemo biti nestrpljivi, mrmljati i nastojati se opravdati, već treba uzeti na se to stanje što nam ga nudi naš Gospodin, prigrliti

ga i uskliknuti: »Dobro mi došao, sveti križu, primam te od srca rado!« Ako vas đavao iskušava da ne prihvatite patnje ili da učinite nešto nedostojno kćeri kršćanske ljubavi, u ovaj čas, sestre, i vi i ja recimo Bogu: »Pomoću tvoje milosti, neću na to pristati«.

93 Potrebno je trapiti pet izvanjskih osjetila: vid, sluh, miris, okus i opip. Ta su nam osjetila zajednička sa životinjama. Dakle, moramo ih mrtviti, naročito vid kako bismo ga očuvali da ne gleda ono što bi nas moglo navesti da uvrijedimo Boga. Posebno vam preporučujemo da ne gledate muškarce osim ako se radi o koristi ili potrebi. Kćeri, koliko ih ima među vama koje su mi na utjehu kad ih promatram kako čedno prolaze ulicama. Tad kažem sam sebi: »Sigurno je Bog tu«. Prije nekoliko dana našao sam se u jednoj redovničkoj kući. Tu sam vidio dvije redovnice koje u svojoj vanjštini nisu bile umrtvljene. O kćeri, da li da vam reknem? Ugledavši njih pomislio sam na vas i istodobno stao zahvaljivati Bogu što je dao milost ovoj Družbi da se vježba u tom. Ipak to izvanjsko trapljenje nije ništa ako mu ne pridodate unutrašnju krepost. Jer ako se zadovoljavate da hodate oborena pogleda, a svome duhu dadnete slobode da trčkara i ovamo i onamo, tad ta izvanjska čednost neće biti istinska krepost. Isto je tako s nekom sestrom koja očituje svoje pogreške i priznaje ih. Čini li to iz taštine i s namjerom da bi je smatrali kreposnom, to je onda pretvaranje a ne krepost. O sestre, nastojte vazda povezati unutrašnje s izvanjskim. Sačuvajte to sveto opsluživanje čednosti. Dozovite si često u pamet da niste stupile u Družbu da biste živjele po svojim sklonostima niti da ugađate tijelu.

Prisjetio sam se ovom prilikom redovnica karmelićanki. Što mislite od čega one žive, sestre? Od dobro ugotovljena mesa? Nipošto. Jedu juhu iz velikih zdjela i stara jaja. To im je hrana, iako su to djevojke iz dobrih kuća s kojima se tamo pažljivo postupalo. Ali ja ne spominjem stvari koje ne bih znao sasvim pouzdano: jaja što im ih donose na stol nemaju ugodan miris i one to moraju jesti.

94 Ponovo vam velim, sestre, jesti i piti a ne mrtviti se pri tom, ugađati svojem okusu, odbaciti što nije po našem ukusu, znači živjeti poput životinje. Morate se hraniti i jesti dovoljno kruha poradi naporna posla što ga obavljate. Ali ja vas molim, izbjegavajte koliko god možete pretjeranost i fine stvari, i to stoga da omilite Bogu.

Sve što smo kazali tiče se više slučajeva gdje se treba trapiti negoli sredstava koja treba upotrijebiti.

Prvo je sredstvo, sestre, da se ozbiljno odlučimo za to vježbanje, da već danas počnemo. Jer je vrlo vjerojatno da to nećemo propustiti ako smo čvrsto odlučili da ćemo se u danim prigodama mrtviti.

95 Drugo sredstvo jesu razlozi što nam ih sveti Pavao navodi. Prvi je: Tkogod po tijelu živi umrijet će (Rim 8,13), tj. umrijet će životu milosti. Tko pak bude to tijelo mrtvio, živjet će životom Božje djece. A ja vam kažem: Kći kršćanske ljubavi koja bude mrtvila svoje strasti živjet će životom milosti i bit će sveta na ovom svijetu, a proslavljena na drugom. Htio bih da to mognem kazati svim kćerima kršćanske ljubavi. No kako vas je većina odsutna, to kažem vama prisutnima i uvjeravam vas, od Božje strane, da je to put posvećenja i da drugog puta nema. Tražimo što god nas je volja, bez toga se nećemo spasiti.

96 Drugi je razlog što se moramo na ovome svijetu mrtviti ili ćemo na drugome trpjeti poradi svojih grijeha. Dakle, gledajte u čemu je razlika: ili gorjeti na drugom svijetu ili uz malo muke nadvladati teškoće te opsluživati svoja pravila. Čujte što veli sveti Pavao: »Krotim svoje tijelo kako bih prispio u blaženu vječnost« (1 Kor 9,27). I opet: »Za jedan čas mrtvljenja stječem utješnu vječnost« (2 Kor 4,17). Taj veliki svetac uspoređuje samoprijegor ovog života s nizom »časova«.

97 Treći je razlog u tom što se čovjek raduje kad se nadvlada. Danas sam vam spomenuo, a mislim da sam vam već i prije kazao, kako su se dva bosonoga karmelićana jednom pitali: »Kako je moguće da ono što smo smatrali mučnim zapravo donosi radost. I gdje smo mislili naći prigode za mrtvljenje, nalazimo ono što nam pribavlja zadovoljstvo«. Vidite li kako su ti dobri redovnici u mrtvljenju našli utjehe! Iz toga učimo da nije tako teško vršiti krepost kako se nama čini. Iz iskustva znamo da je to moguće. Gledajte kćer kršćanske ljubavi koja je pristala uz napast pa napusti svoj poziv, gledajte je kako se poslije kaje! I obrnuto, kolike li utjehe za vas nakon što ste odoljele istoj napasti ili kojoj drugoj! Ne zaslužuje li to, sestre drage, da nastojimo oko svladavanja?

98 Zatim treba moliti. Čim opazimo da nas je zaskočila kakva ružna pomisao, utecimo se molitvi. Usto evo što će nam još pomoći: odlučimo već danas da ćemo svakodnevno učiniti tri do četiri čina trapljenja. Na primjer, ispitajmo se čemu smo više skloni. Ako mrmljanju, ako prigovaranju onome što poglavari poduzimaju, on-

da svako jutro odlučimo da ćemo se nadvladati toliko puta koliko se puta pruži prilika da promrmljamo; ugrizimo se za jezik da ne mognemo progovoriti. Jednako tako s obzirom na pokrete nestrpljivosti: ne dajmo se nikada zavesti da učinimo ili reknemo ono na što nas sklonost potiče. Nek svaka razmisli čemu je najsklonija i nek se odluči da će to srčano svladavati. Budete li tako činile, drage moje sestre, eto vam istinskog puta svetosti i ključa za savršenstvo kćeri kršćanske ljubavi.

99 Gospođo, biste li nam vi kazali svoje mišljenje?

— Jedan je razlog to što kao kršćanke moramo mrtviti u sebi sve što tu živi, osim milosti. Drugi je razlog što ništa toliko ne ponizuje razumno stvorenje koliko udovoljavanje sklonosti protiv namjera Boga, njegova Stvoritelja. Treći je razlog što za razumne osobe ništa nije toliko prezira vrijedno koliko neuredno upotrebljavanje osjetila i sklonosti.

100 Mrtvljenje osjetila sastoji se naročito u tom da se njima ne služimo protiv svrhe za koju nam ih je Bog dao, da ih upotrebljavamo umjereno te da nam posluže kao sredstvo da se mnogo vježbamo u trapljenju. Mrtvljenje ide za tim da nam pomogne sve činiti razumno i pravedno, da nas potiče na ljubav prema Bogu i bližnjemu.

101 Sredstva kojima sam se odlučila poslužiti jesu, prvo, pomisao na nepravdu što je počinjamo. Od onih koji su imali biti slični Bogu dobrom upotrebom svojih sklonosti, mi postajemo nalik životinjama, i još gori kad se dademo zavesti zloćom ljudske prirode.

102 Drugo, razmislila sam da moram budno bdjeti nad svojim sklonostima i osjetilima da me ne zaskoče.

103 Treće, držim da mi u nadvladavanju same sebe može pomoći i razmišljanje o tome kako se svi oni s kojima ću imati posla služe svojim osjetilima i strastima kao i ja. Stoga mi ljubav prema njima nalaže da ih ne sablaznim i ne dam prigode da upotrebljavaju svoja osjetila na zlo.

104 Četvrto je sredstvo da često mislim kako sam se u životu loše služila svojim osjetilima i strastima pa da se ne pouzdajem u sebe već da se zaufano utječem Bogu i molim od njega snage.

105 — No dobro, Bog bio blagoslovljen, drage moje sestre! Zar vam se ne čini da želite prigodu u kojoj biste se mogle trapiti kako biste posvjedočile Bogu da ćete mu biti vjerne u toj vježbi? Jest, držim da se svaka na to odlučila unatoč iskustva što ga imate o svojim slaboćama. Te vas prisiljavaju da se utječete Gospodinu koji će vam dati milost da se okoristite svime što sam vam upravo savjetovao. A to ga i ja prosim za vas. Molim te to, Spasitelju, od sveg srca. Ulij nam duha svetog trapljenja. Daj, Gospodine, da više ne živimo poput životinja već kao razumni stvorovi. Mi ti to obećajemo. Ali, jer to ovisi o tebi, zaklinjem te tvojim svetim življenjem, koje je bilo prodahnuto unutrašnjim i izvanjskim mrtvljenjem, daj nam tu milost.

Benedictio Dei Patris . . .

Bilježnica iz 18. stoljeća
(Arhiv Kćeri kršćanske ljubavi)

66. Konferencija — 2. veljače 1655.

O podmuklom duhu

106 Sestre, konferencija je o podmuklom duhu, tj. o demonu ili poroku koji nas sputava da otvorimo svoje srce kad treba, kome treba i kako treba.

Prva se točka odnosi na razloge koji nas obvezuju da se čuvamo toga podmuklog duha. Druga govori o osobama koje su takva duha. Treća o tom što treba poduzeti da protjeramo taj duh.

Recite nam, sestro, svoje mišljenje o tom predmetu.

Prvo, Oče, čini mi se da je podmukli duh ono što nam ne da da iznesemo svoje teškoće poglavarima. Ako se u tom slučaju ne izjadamo njima, možemo i zvanje izgubiti.

Imate pravo, kćeri. Iz toga proizlazi mnogo zla. Taj podmukli duh vodi u propast. Ali da vam to bude jasnije, znajte da ima osoba koje su sklone iznijeti sve što im je na srcu i to osobama gotovo svakog kova. Ima ih i suzdržljivih koje govore samo kad je potrebno, ne kazuju svakome što misle, reknu što treba ali znaju i prešutjeti što nije dopušteno kazati.

Da bolje shvatite istinitost toga što govorim, predstavite sebi one među vama koje su posebno razborite. Ne znači da niste sve suzdržljive, ali ih vazda ima koje su diskretnije, koje nam mogu

poslužiti kao primjer. Pogledajte dakle kako se ponašaju one koje vi smatrate razboritima: govore malo i u pravi čas. Puštaju da govore druge, te više vole slušati svoje sestre negoli koješta brbljati. Moguće je prosuditi razliku između ta dva duha koji su jednako prikriveni, kako ćemo vidjeti.

107 Postoji, dakle, i drugi — prikriveni duh. Osobe koje su tog duha iskazuju vrlo lako sve, kako ste upravo čule, osim onoga što je potrebno. Na primjer, kćeri kršćanske ljubavi, koje bi bile tog duha, kad bi se našle s vanjskim osobama, razgovarale bi s njima o vrlo dobrim stvarima. No kad je u pitanju da svoje misli otkriju duhovnom vođi, ne kazuju ništa od onoga što se na njih odnosi. Divno razgovaraju s onima s kojima ne moraju saobraćati. Ali za svoje poglavare imaju samo zatvorena usta. U razgovoru se naveliko raspričaju o indiferentnim i vremenitim stvarima, ali o duhovnim — nemoguće je iz njih izvući ma i jednu riječ.

Dakle, u toj konferenciji ne govorimo o onima koje su prikrivena duha u tom smislu da se ne razotkrivaju svakome, da znaju prešutjeti što ne treba kazati. To je naime čin razboritosti i kreposti, njega valja prije pohvaliti negoli pokuditi. Mi govorimo o onima koje neće svoje srce otvoriti onome kome treba i kako treba. Taj je porok demon u duši, jer postoji đavao kome je naloženo iskušavati sve redovnice, sve duše koje su obvezane da očituju svoje stanje, pa i kćeri kršćanske ljubavi, ne bi li upale u taj grijeh. Ako mu se ne opru već ispočetka, tad se dočepa njihova srca, učini da ga drže u tajnosti i najzad da zanijeme.

108 Ima opet duša bezazlena, otvorena, jednostavna duha. Priznavaju svoje pogreške ne samo svojim poglavarima, već bi im bilo drago kad bi ih svi upoznali. O, koliko imaju razloga da hvale Bogu za to! Sinoć sam primio pismo što su mi ga poslali iz daljine od sto i pedeset milja odavle. Napisao ga naš svećenik misionar. Izvješćuje o misijama što ih je održao u tom kraju. Javlja mi da je neka žena bila toliko dirnuta propoviješću, da se ispovjedila s toliko bola da mu je rekla: »Gospodine, toliko se kajem za svoje grijehe i toliko sam posramljena zbog svojeg nevrijednog prošlog življenja da bih voljela da mi svi grijesi budu ispisani na čelu kako bi ih svi uzmogli čitati.« Kako sam bio utješen, sestre, čuvši to o toj čestitoj ženi! Što mislite tko joj je udijelio milost da bude tako raspoložena? Bog, pomoću onog dobrog anđela koji daje da kćeri kršćanske ljubavi lako priznavaju svoje grijehe. O sestre, to čine dobri anđeli kao što zli priječe da ih razotkrijemo. No imajte na umu ovu razliku: ne govorimo o onima koje su razborite već o onima koje se skrivaju kad bi se trebalo očitovati, koje se jadaju svojim sestrama i onima koji im ne mogu pomoći: govorimo o onima koje ne žele o tom zboriti svojim poglavarima. Pitam vas, dakle, sestro, koje veliko zlo izaziva takvo ponašanje?

— Čini mi se, Oče, da je gubitak zvanja najveće zlo što može proizići od takva duha.

— Imate pravo, kćeri, sestra koja se ne može osloboditi da iskaže svoje teškoće u velikoj je opasnosti da ne ustraje. Čim se stane bojati da se ne bi saznalo što nosi u srcu, čim rekne sestrama: »Da me ne biste prokazale gospođi Le Gras ili gospodinu Portailu«, tad znajte, sestre, da je đavao postao gospodarom njenog srca. To je kao kad pokvareni mladić namisli prevariti sirotu djevojku. Što čini? Nudi joj divote. Istovremeno joj brani o tom progovoriti. »Pazi da to ne spominješ ni ocu ni majci. Rekneš li, učinit ću i ovo i ono«, i tako dalje. On dobro zna da bi ga i otac i majka u tom spriječili kad bi znali za to.

109 Jednako tako čini đavao kad iskušava sestru da traži premještaj, da bude viđena, cijenjena ili da učini kakvo drugo zlo. Šapće joj: »Ne kazuj to, sačuvaj Bože, da to rekneš gospodinu Vinku ili gospođi Le Gras.« Uradi li ona tako, poslušala je demona. Ali on neće ostati samo pri tom da ona prešuti svoju tajnu. Ubacit će joj u dušu raspoloženje o kojem smo upravo govorili: povjeravat će se svojim sestrama i svjetovnim osobama. No, govoriti o svojim teškoćama i napastima nekoj sestri ili svjetovnoj osobi, ne pomaže ništa, jer one nemaju milosti koja bi mogla poslužiti u toj stvari. Obrnuto, to će vas još više opteretiti. Idete li k njima s jednom mukom ili napasti, vratit ćete se s dvije ili tri. Kako hoćete da vas izliječe kad su one same bolesne?! Razotkrijete npr. svoje srce nekoj sestri, priopćite joj kakvo svoje nezadovoljstvo, ili kako vas je Gospođa ili koja druga sestra rastužila. A ta je sestra već sama lošeg duha, ozlojeđena isto tako kao i vi. **I vi mislite** da ćete tu naći olakšanje? Đavao vas je prevario da ćete tu naći utjehe! To je nemoguće, sestre, mada vam se tako čini. To je samo đavolska varka, on tako zavodi svijet. To je eto, sestro, što ste vi kazali: kad podmukli duh ovlada nekom sestrom kršćanske ljubavi, stavlja je u pogibao da izgubi zvanje.

110 A vi, sestro, koji ste još razlog uočili, zašto kćeri kršćanske ljubavi moraju imati otvoreno srce da se optuže sa svojih pogrešaka gospodinu Portailu, gospođi Le Gras ili meni?

— Oče, prvi razlog što sam ga uočila jest da nam je nemoguće pomoći, ako ne iznesemo svoje teškoće. Mislim da od podmukla

duha ne može doći veće zlo negoli je to. Jer je nemoguće voditi dušu koja se ne povjerava. Poglavari ne mogu znati što je u našem srcu ako im ga ne otvorimo.

— Imate pravo, kćeri. To ne kažete vi, to vam je Duh Sveti stavio u usta. On veli u Svetom pismu: »Nemoguće je voditi podmukle osobe«. Nema načina da se pomogne duši koja u srcu nosi otrov a neće ga odati. To je isto tako kao da vam je bodežom zadana smrtonosna rana a vi je skrivate. Nemoguće ju je iscijeliti. Stoga, sestre, kad vidite da se neke neće očitovati kome treba, slobodno zaključite da su u vlasti đavla i prema tome u velikoj opasnosti.

111 Kćeri, kako je moguće upoznati da je neka sestra u vlasti tog duha?

— Kad gledamo, Oče, sestru uznemirenu, turobnu, utučenu, tad je to znak podmukla duha.

— Vidite, sestra dobro veli. Kad smo žalosni i utučeni, onda je to znak da u nutrini nosimo nešto što ne želimo razotkriti. Jer duša koja nema što kriti, koja ima otvoreno srce, rjeđe je tome izložena. Radost Duha Svetoga ne stanuje u zatvorenu duhu. Kad se čovjek ispovjedi i prizna svoje grijehe, uživa velik mir i spokoj. Odakle dolazi ta promjena? Odatle što je razotkrio svoju ranu i usto uzeo lijek. Sestra je dakle iznijela dobar znak po kojem se mogu raspoznati one koje su tog duha. Kad vidite da je sestra uznemirena, žalosna, čangrizava u razgovoru, recite slobodno: »Zacijelo se đavao domogao te sestre.«

Kad bi nam vrijeme dopustilo, držim, sestre, da biste nam iznijele još i drugih razloga. Ali da skratimo, neke ću vam ja napomenuti. Prvi je razlog onaj što sam vam ga rekao: nemoguće je voditi dušu koja se ne povjerava. To je snažan motiv da izbjegavamo taj porok.

112 Pogledajmo sad znakove kako bismo ga uzmogli raspoznati. Ako netko u ispovijedi preinači svoj grijeh da ga učini manje ružnim negoli što jest, eto to se može nazvati podmuklim duhom. A to je veliko zlo.

113 Drugi je znak kad neka sestra teško razotkriva svoje srce izvan ispovijedi. Upitam li je: »Sestro, kako je s onom vašom napasti?« umjesto da mi objasni stanje svoje duše, ona mi odvrati: »Kad biste me to upitali u ispovijedi, Gospodine, ja bih vam to kazala, ali ovako ne mogu.« I to je znak prikrivena duha. Ili kad nešto iznosimo, a ne kažemo potpuno kako stvar stoji.

114 Još je znak podmukla duha iskazati to bez krzmanja pred sestrama. Neka je sestra, recimo, iskušavana. Ako je toga duha, izjadat će se pred onima za koje zna da su nezadovoljne. I eto ti nesreće. Odatle će proizići mrmljanje i jadikovanje.

115 Jedan je opet znak podmukla duha ne priznati odmah u samom početku napast protiv zvanja. Priznat će doduše svoju nevolju svome vođi ili svojim poglavarima, ali samo što je moguće kasnije i najčešće kad više nema lijeka. Kad čovjek ne traži pomoć na vrijeme, sam je kriv ako je ne nađe. Iz toga vidite da nije dostatno razotkriti svoje srce, ako to ne učini kad treba, tj. u pravi čas.

Ima još i drugih znakova tog duha. Upoznat ćete ih u samima sebi ako se ispitujete, barem one koje su njime ispunjene.

116 Recimo sad riječ o sredstvima da bismo se oslobodili tog demona. Upitate li me, sestre, što treba poduzeti da iziđemo iz toga, odgovorit ću vam što je Gospodin odvratio svojim učenicima kad nisu mogli izliječiti gluha i nijema dječaka. Kad su ga upitali za uzrok, reče im: »Vidite, ta se vrst demona istjeruje samo molitvom i postom«. Isto tako, sestre, taj se podmukli duh, koji je demon za dušu, istjeruje samo postom i molitvom. Ćutite li ga u sebi, molite na tu nakanu ili barem odlučite da ćete se riješiti tog zloduha. Štoviše, ponekad postite ili primijenite na tu nakanu onaj uobičajeni post petkom ili u korizmi u koju upravo ulazimo.

Konačno, drage moje sestre, slijedite savjet što ga je Sin Božji dao svojim učenicima i recite: »Gospodine, nijemi duh što me muči istjeruje se samo tim činima pokore. Zaklinjem te, primi moje postove i molitve što ti ih prikazujem da me oslobodiš toga. Ne dopusti da išta zatajim makar kako bilo sramotno i odbojno. Kao da sam udarena bodežom u grudi, molim te iscijeli me.«

117 Drugo je sredstvo da dobro promotrimo kako je jadno stanje uboge sestre koja je podmukla duha. Jer to je gore nego da ima u tijelu demona. O sestre, što se može kazati ako se nađemo u takvu stanju? »Moj Bože, zar da zatajim zlu misao koja me hoće upropastiti! Ili da je povjerim sestrama ili onima koji mi ne mogu pomoći? A da je ne priopćim poglavarima koji su primili za to posebnu milost!« Kad na taj način upoznate svoje bijedno stanje, obodrit ćete se da iz njeg iziđete.

Eto, to je za one koje su podmukla duha. A što se tiče ostalih koje nisu tog duha, koje imaju srce iskreno, duh otvoren svojim poglavarima, koje su razumne pa se povjeravaju samo onima ko-

jima moraju — da ga ne upropaste — nek hvale Bogu što im je dao milost da posjeduju taj duh iskrenosti. Neka ga usrdno mole da im ga sačuva kako ne bi demon podmukla duha nikad zamračio te kreposti.

118 Treće je sredstvo, kad se približavate ispovjedaonici i kad vam je teško otvoriti srce ispovjedniku, jer se narav vazda opire dobru, da nasljedujete Juditu. U času kad je trebala odsjeći glavu Holofernu, stane drhtati od straha, a istodobno se ohrabrila i zamolila pomoć u Gospodina da bi uzmogla dokrajčiti što je naumila. I njegovim vlastitim mačem odrubi glavu tiraninu. Tako i vi, sestre, zamolite pomoć da biste uzmogle skinuti glavu tom Holofernu, tj. da otvorite srce svom ispovjedniku. Recite: »Gospodine, ti vidiš muku što je osjećam da se povjerim. Pomozi mi, molim te«. Eto, tako treba postupiti. I ako muku mučite s kakvom sramotnom napasti, spomenite najprije to, jer će vam to dati snage da priznate i sve ostalo. Ali stid redovito ne izostaje. Đavao će nam prišapnuti: »Što će misliti o tebi! Ah, moj Bože, što će kazati! Da se jedna kći kršćanske ljubavi bavi takvom strašnom misli! Spomeneš li to, neće te više cijeniti.«

O kćeri, sasvim obrnuto. Istina o kojoj ne treba dvojiti jest da su više cijenjene one koje se neusiljeno povjeravaju. Primjer nam je za to Magdalena. Bacivši se do Spasiteljevih nogu ispovjedila mu je svoje grijehe i razotkrila čitavo srce. Da li ju je Gospodin prezreo? Nipošto. Ne samo da je nije prezreo, već ju je uzeo u zaštitu protiv farizeja koji je pokušao o njoj loše govoriti.

Sestre, upamtite jednom zauvijek da nikad nisu bili niti mogu biti nepoštovani oni koji priznavaju svoje grijehe. A za mene osobno nema veće utjehe nego kad se netko povjeri i očituje stanje svoje duše. I kad bi mi bilo moguće otići u mjesto gdje boravi ona žena, o kojoj smo govorili, išao bih makar to bilo i deset milja odavle samo da imadem utjehu kazati joj: »Čestita ženo, sretni ste što vam je Bog dao takvo raspoloženje te želite da vam grijesi budu ispisani na čelu. Toliko ja cijenim to duševno stanje.« Odgovorite dakle tom demonu: »Odlazi, prokleti đavle, veliš mi da će me prezreti iskažem li svoju bijedu, a baš je obrnuto, još će me više cijeniti.« Sestre drage, kazati da je sestra slobodna da se povjeri svojim poglavarima znači sve kazati. Nebo se tome raduje, jer je to neka vrsta pokore. To ne velim ja već naš Spasitelj: »Anđeli se raduju zbog jednog grešnika koji čini pokoru« (Lk 15,10). Dakle, iznijeti svoje poteškoće i napasti znači neku vrstu pokore. Konačno, želim vas zavazda poučiti: osobu iskrenu, bezazlenu, otvorenu ne mogu prevariti njeni neprijatelji. Tko vas onda može

spriječiti da se povjerite svojim poglavarima? No ne smijemo to činiti da bi nas za to cijenili. Očuvao nas Bog da bismo to ikad učinili vođeni tim duhom.

119 Možda ćete mi kazati: »O Gospodine, ja sam to priopćila svom ispovjedniku. Zašto to onda treba kazati Gospođi?« Dobro je to, ali nije dovoljno. Moramo se očitovati svojim poglavarima, jer, kako je rečeno, bez toga nije moguće voditi nas. Kad je tome tako, čini mi se, sestre, da i vi i ja moramo odlučiti da ćemo sve kazati svojim poglavarima. Koje pak nemaju otvorena srca nek nastoje da ga odsad postignu.

Molim našeg Gospodina Isusa Krista da nam udijeli tu milost. A molim i vas da molite jedna za drugu kako nikad ne bi taj demon postao gospodarom naših srdaca, već da ga nadvladaju naši dobri anđeli koji nam tako često nadahnjuju to otvaranje srca. Spasitelju naših duša, ti silno voliš bezazlenost i jednostavnost, ti si nam ih preporučio. Molim te, podaj taj dar ovoj maloj Družbi i svim dušama koje si u nju pozvao kako ne bismo imale spokoja dok nismo kazale svojim poglavarima sve što nas tišti, dok ih nismo pitale za savjet i mišljenje u svim iskušenjima. Molim te, daj nam tu milost.

Ali, sestre, zapamtite: nije dostatno otvoriti svoje srce poglavarima. Treba im povjerovati i izvesti što nam preporučuju. To je glavno, inače će to sve malo koristiti.

120 Ne mogu prešutjeti ono što me jutros ganulo pri ponavljanju razmatranja. Neki je naš brat nešto zatajio i nije to mogao otkriti svom ispovjedniku. Jutros mu je milost pomogla, da je to javno priznao. Štoviše, iznio je i to kako je bio siromašan i slabunjav dječak koji se školovao pomoću župske milostinje. To dosad nije iznio mada je često na to mislio. Kad sam čuo kako se taj mladić hrabro ispovjedio, priznajem, osjetio sam prema njemu više ljubavi. I sudim prema tome da će mu Bog dati milost da postane velikim svecem. Jest, sestre, jer je kadšto dostatan jedan herojski čin kreposti da dadne duši snage za tisuću drugih. Kazao sam vam to da vas učvrstim u uvjerenju kako je dobar znak kad duša priznaje svoje grijehe.

121 Gospođo, vi nam još niste iznijeli svoje mišljenje.

— Oče, objašnjenje što ste ga dali o podmuklom duhu daje nam još više razloga da ga se čuvamo. Čule smo da je to demon skriven u duši koji može učiniti mnogo više zla nego kad zli dusi opsjednu

tijelo. Jer ono prvo se odnosi na vječni život a ovo drugo samo na vremeniti.

122 Drugi je razlog što djelovati prema tom podmuklom duhu znači na neki način ugasiti svjetlo što ga je Gospodin došao zapaliti u dušama.

123 Daljnji je razlog što su osobe, koje djeluju prema tom podmuklom duhu, vrlo čangrizave i teške onima s kojima žive. Osim toga izvrgavaju se velikoj opasnosti da duh oholosti ovlada njihovom maštom, mišljenjem. Da bi se sakrile od drugih, mada iz nepoznata razloga, one su toliko uvučene u same sebe da im je nemoguće dati se upoznati. I to je onda prepreka da ne mogu primiti opomenu kako je potrebno.

124 Ima doduše, temperamenata koji se po prirodi ne mogu otvoriti ni očitovati, ipak mislim da strasti još više pothranjuju tu napast, napose oholost. Ona nam ne da priznati ovo i ono zbog bojazni od posljedica. Ili stoga što mislimo da će zauvijek izgubiti u nas povjerenje, pogriješimo li samo jednom. A to je veoma velika šteta za dušu i daje joj povoda da se prepusti mnoštvu pogrešaka.

125 Koje upadaju u pogrešku da se ne otvaraju iskreno svojim poglavarima kad su u kakvoj duševnoj tjeskobi ili drugoj kakvoj nevolji, ili kad im što priopćuju, u velikoj su opasnosti da slažu ili da mnogo toga prikriju. I ta navika može postati tako snažna da će i u samoj ispovijedi smetati takvim osobama. Taj podmukli duh dolazi od Zloga. On može postići da se te osobe zatvore u takvo duševno stanje da preziru opomene poglavara, da im ne žele povjeriti svojih teškoća. Drže naime da su poglavari sebični ili osvjedočeni o nečem drugom. Toga radi traže pomoć ili utjehu tamo gdje ne bi smjele. I ta je pomoć veoma opasna i vodi u propast. Koje su se malo pomalo opredijelile za to načelo podmukla duha, kad im je nemoguće zadržati u sebi svoje tjeskobe i ono što znaju o drugom, često su u opasnosti da se pogrešno povjere i svakoj vrsti ljudi. To pak jako šteti njihovu duhovnom rastu. Time naime vrijeđaju Boga i navode na iste prijestupe one koje su ih čule.

126 Budući da je taj duh vrlo opasan i često nepoznat, molimo revno od Gospodina svjetlo da bismo ga razotkrile ako je u nama. Svaka se od nas mora strašiti i čuvati da je ne zahvati. A da ga se oslobodimo, čim osjetimo da nam je teško i odbojno očitovati se,

utecimo se Duhu Svetom da nam dadne za to snage. I nadvladavši same sebe, iskažimo sve iz ljubavi prema Bogu.

Ako se koja osjeti ponukanom da u drugih traži utjehe i da sa sebe skine teret, nek ne bude povjerljiva. Jednako tako nek se boji osjeti li odbojnost od toga da poglavari nešto saznaju što govori ili dapače misli.

Pošto je neka sestra molila za oproštenje što se prepustila tom duhu, preporučila se u molitve našem mnogo poštovanom Ocu da ga se lakše oslobodi. Nato on reče:

127 Učinit ću to, kćeri, od sveg srca. I dok budem, ovako nevrijedan, u Gospodinovo ime izgovaro riječi blagoslova, molim ga da nam dadne milost da odvažno otpočnemo s tom vježbom.

Benedictio Dei Patris...

Zabilježila sestra Maturina Guérin

67. Konferencija — 23. svibnja 1655.

O poslušnosti

128 Drage moje sestre, predmet je ove konferencije poslušnost. Prva točka govori o razlozima zašto da nastojimo oko savršenog posluha i da sve činimo iz poslušnosti. Druga će navesti oznake iz kojih ćemo razabrati imamo li tu savršenu poslušnost. Treća ukazuje na sredstva kako steći tu savršenu poslušnost i poduzimati sve iz posluha.

Danas ćemo, dakle, raspravljati o kreposti svete poslušnosti. To je krepost našeg Gospodina, vlastita krepost našeg Spasitelja. On ju je vršio čitava svojeg života do smrti.

Sestro, zašto da se trsimo oko savršene poslušnosti?

— Čini mi se, Oče, da nas sâm primjer našeg Gospodina primorava na posluh.

— Sestro, kad odgovarate ovdje, tad treba prvo reći: predmet je konferencije taj i taj, kao na primjer danas — poslušnost. Zatim navedite razloge zašto da budemo poslušni. Nakon što ste ponovili sve tri točke, iznesite misli što vam ih je Bog nadahnuo. Eto, sestre, tako imate odgovarati.

Sestra reče da je jedan razlog zašto treba nastojati oko posluha primjer našeg Gospodina. Koji je drugi razlog, sestro?

— S obzirom na treću točku, Oče, kako steći tu krepost. Jedno je sredstvo, po mojem mišljenju, da se spominjem kako nikad nisam uspjela u onome što sam uradila po svojoj volji.

Druga je sestra odgovorila da je za istinsku poslušnost potrebno vjerovati da nam Bog zapovijeda po našim poglavarima.

Drugi je razlog zašto Bog zahtijeva od nas takvu poslušnost to što smo mi dvostruko na to obvezane kad smo pozvane u Družbu. I doda da je to jako sredstvo za postojanost u zvanju.

129 Ta se sestra ožalošćenim srcem ispriča da joj je nemoguće dalje govoriti mada je pripremila i drugi odgovor. I prizna da nikad nije poslušala.

— No da, kćeri, Bog će vam udijeliti milost pa ćete odsad slušati. Dobro je kazala. Jedan je razlog, koji vas obvezuje na posluh, to što vam bez njega nije moguće ustrajati u zvanju. Jer, sestre, čim nestane poslušnosti među vama, zbogom siromašna Družbo kršćanske ljubavi! Ti si mrtva! Ali dobro. Za upoznavanje da li neka sestra ima krepost poslušnosti jedan je znak i to ako joj nije zazorno uraditi što joj poglavari nalože. Nadalje ako je spremna svakamo ići i vratiti se kad oni to zatraže, ako nije navezana na ono što radi i ako to napusti kad joj odrede. Eto, to je istinska oznaka posluha. Ali prigovarati onome što poglavari vele, mrmljati protiv njihovih postupaka, kazati da je nešto loše naređeno, to je znak neposluha.

130 Dakle, sestre, Družba će opstojati dok bude posjedovala tu svetu krepost. Ali kad je više ne bude imala, srozat će se. Jer kao što Crkva može opstati samo po poslušnosti biskupa papi, župnika biskupima i tako dalje, jednako se tako nijedna zajednica, a napose vaša, ne može održati doli u takvoj poslušnosti podložnikâ, osobito starijih, poglavarima. O! starije sestre, koliko li morate paziti da vazda izgrađujete nove! Mada sve moraju oko toga nastojati, ipak su one, koje su poodmakle u dobi, još više na to obvezane. Evo što mlade govore: »Ta i ta sestra to dobro čini. Učinit ću dakle i ja tako. Kad bi u tom bilo zla, ona to zacijelo ne bi učinila.« Eto, sestre, tako će nove i dalje govoriti.

131 Sestro, koje su oznake pogreške koja je suprotna toj kreposti?

— Čini mi se, Oče, da je to prianjanje uz svoju volju. Ono nam ne da slijediti volju Božju i volju poglavara.

— Dobro ste kazali, kćeri, prianjanje uz vlastitu volju. Nalože mi da idem ovamo i onamo, a ja sam toliko navezan na svoju volju da ne želim ići. Zabrane mi nešto uraditi, a ja to ipak uradim, jer

držim da ta zabrana nije opravdana. Kad smo pak dotle došli, tad je propast zajednicâ svršena stvar.

A vi, sestro, jeste li našli razlog koji bi vas obvezivao na posluh?

Sestra odgovori gotovo isto, pa i nešto više, dodavši da smo u Družbu došle da slušamo. Budući da nam je to bila namjera u početku, moramo nastaviti s tom vježbom. Jedno nam sredstvo može u tom pomoći, a to je da se često pitamo zašto smo stupile u Družbu.

— O, kako krasno rečeno, kćeri! To je snažno sredstvo da nas potakne na vježbanje u toj svetoj kreposti. Sveti je Bernard često sebi postavljao isto pitanje, pogotovu kad bi osjetio kakvu odbojnost prema toj kreposti. Pitao bi se: »Bernarde, Bernarde, zašto si ušao u red? Da li zato da zapovijedaš? Da li zato da vršiš svoju volju i da sebi ugađaš? To najmanje. Zato da slušaš, da se odrekneš svoje samovolje i da se ne štediš.«

Eto, sestre, tako je sâm sebi odgovarao taj veliki svetac da se potakne na svoju dužnost. A to bi i mi imali činiti dok smo god živi. O, to je silno sredstvo. Da bismo porasle u kreposti, pitajmo se često: »Franciska, Ivana, Marija, zašto si došla ovamo? Da li zato da vršiš svoju volju, živiš u svojoj slobodi? O, ne, to nije bila tvoja namjera kad si ostavljala svijet. Ako je pak bila, jako si se prevarila! Ako sam došla služiti Bogu onako kako on to traži, zašto to onda ne činim?«

132 O sestre, velika je ludost kad netko dođe nekamo da sluša, a zatim neće da to čini. Zanatlije dolaze u radionice da rade, đaci u školu da uče. A vi, vi da ste došle ovamo da ništa ne radite, ili barem da ne činite drugo doli ono što same hoćete i kako hoćete! Ako je tako, onda se plašite da vam Bog ne oduzme milosti i dadne ih drugima koje su vjernije od vas. Stoga odlučimo već u ovaj čas da ćemo sve činiti iz poslušnosti te recimo sebi: »Bože moj, iskazao si mi dobročinstvo što si me pozvao u Družbu koja ima čast pripadati tebi. Tu sam da slušam one koje si postavio da me vode. Zar da mi sad prigovore kako činim sve suprotno! Kako? Zar đaci idu u školu da postanu glupi? Obrnuto, idu da uče i daju se na to svim silama. A ti, da ne ispunjaš svoje dužnosti kako bi ugodila Bogu! O, odsad ću biti gorljivija da odgovorim na sve što će Bog od mene zahtijevati.«

133 O dobro, kćeri, drago mi je da sam čuo vaše mišljenje o tom. Ali prije nego što pođemo dalje, treba znati da smo sastavljeni od dva čovjeka: od Adama koji je zbog neposluha od pravednika postao grešnikom i bio lišen svih darova milosti što mu ih je Bog udi-

jelio; i od Isusa Krista koji je došao spasiti one koji su se izgubili po vlastitoj volji. Ponavljam: mi nosimo u sebi dva duha, duh starog i duh novog čovjeka. Prvi je pokušao vršiti svoju vlastitu volju te postati neovisan i o Bogu samome. To nam svjedoči zmija: »Bit ćete kao Bog.« I učinivši to Adam je sve nas sa sobom upropastio. Novi Adam, Isus Krist, došao je s neba na zemlju da bude poslušan i Adamu suprotan. Pogledajte razliku što postoji između njih dvojice. Novi Adam nastoji ispuniti volju svojeg Oca, stari da čini svoju vlastitu. Novi se pokorava čak svojim podložnicima, stari se ne želi podvrći ni svojem Stvoritelju. Najzad, novi ide za tim da slomi svoju volju, što nam je dokazao i u Maslinskom vrtu, a stari Adam nastoji činiti samo svoju vlastitu.

134 Dakle, tko voli poslušnost, tko svladava svoju volju, dokazuje da ima duha našeg Gospodina. Želite li znati ima li neka sestra kršćanske ljubavi duha novog Adama, ispitajte da li je poslušna. Samo to je stvarni dokaz za to. No ako u svem svojem djelovanju voli vršiti svoju volju, tad je to znak da je prodahnjuje duh starog Adama, ili radije, da je to znak đavoljeg duha. I trebali bi se uvjeriti o toj istini i nikad ništa ne poduzimati iz toga prokletog đavoljeg duha koji nije drugo doli samovolja. Evo, dakle, prvog razloga da se prisilimo na svetu poslušnost: sestre koje vole posluh prožete su duhom našeg Gospodina.

135 Drugi razlog: činiti dobro iz poslušnosti dvostruko je zasluž-no. To je toliko sigurno da nije ni dopušteno o tom sumnjati. I ne samo da dobra djela na taj način dobivaju novu ljepotu, već i indiferentna postaju zaslužna ako su učinjena iz posluha. Na primjer, posluzujete siromahe. To je dobro djelo i samo po sebi zaslužno. No činite li to iz poslušnosti, tad je dvostruko zaslužno. Poslušnost mu je kao neki pozlaćeni okvir koji ga čini sjajnijim. Kao da ste dragom kamenju pridodali drugo drago kamenje.

Da biste to što bolje shvatile, zamislite da su vam sašili haljinu od krasnog tafta. Kad na njoj ni ne bi bilo druge kakve tkanine, to bi još uvijek bila vrlo lijepa haljina. No ako tom lijepom taftu pridodate drugi, tad su zajedno dva tafta. Eto to je čini mnogo krasnijom negoli je bila prije. Dodajte sad opet svemu tome divnu zlatnu traku, eto vam dviju krasota: tkanine i zlata! Dakle, sestre, jednako je tako s djelima što su učinjena iz poslušnosti. Kolike li utjehe za kćeri kršćanske ljubavi! Činite jedno djelo, a primate dvostruku nagradu.

I još više. Kao što sam rekao, učiniti indiferentno djelo, npr. piti, jesti, odmarati se, zabavljati se, ta su djela po sebi ništa. Samo

ih posluh čini zaslužnima i ugodnijima Bogu negoli su dobra djela učinjena bez poslušnosti. To je kamen mudraca. Sve čega se dotakne pretvara u zlato. Dobra djela učinjena bez te kreposti ne mile se Bogu. To je silan razlog da ništa ne poduzimamo bez poslušnosti. Poznavao sam uglednih ljudi koji nisu ništa odlučivali ako nisu imali podrške u toj lijepoj kreposti. Neki je dvorski savjetnik, inače hugenot, toliko volio posluh nakon svojeg obraćenja da je pitao za savjet svojeg lakaja kad je imao što uraditi kako bi to mogao učiniti iz poslušnosti. Je li trebalo kamo otići, pitao bi ga da li mora ovim ili onim putem ići. O sestre, tako je postupao svjetovnjak! Kako da se ne zastidimo mi koji imamo toliko mogućnosti da porastemo u toj kreposti a opet smo tako nemarni!

136 Bože moj, koliko ima jadnih kćeri kršćanske ljubavi koje svojom krivicom mnogo gube! Služe siromasima, odlaze, dolaze, ubijaju se a kao da nisu ništa uradile, jer slijede svoju vlastitu volju. Učinite, sestre, što vas je volja, sve vaše i najuspjelije djelovanje neće biti zaslužno bez te kreposti. Doista, treba jako istaknuti da je u poslušnosti sadržano veliko dobro, jer je i Sin Božji htio sve činiti iz poslušnosti. On joj se toliko podvrgao da je više volio umrijeti negoli ne poslušati. Obrnuto, u oprečnoj je mani sadržano veliko zlo.

Veli se u Svetom pismu da je Saul namjeravao prinijeti žrtvu Bogu kako bi zadobio pobjedu u boju što ga je zametnuo. Silno je želio da dođe prorok i osobno prinese žrtvu. Budući da prorok nije došao, prinese je sâm. Ali Bog nije htio da on prinese žrtvu i njegova mu žrtva nije bila ugodna. Odbacio ga, jer se ogriješio o posluh. U isti čas kad je uradio po svojoj volji, Bog dade izabrati drugog kralja na njegovo mjesto. Pismo ističe da je Saul bio odbačen. Iz toga proizlazi da su dobra djela učinjena iz vlastite pobude i bez poslušnosti uzaludna i dapače štetna.

Ako taj primjer ne postigne da se uplašite te nesreće, onda ne znam što bi vas moglo pogoditi. Je li moguće? Taj je kralj bio odbačen zato što je učinio dobro djelo iz ljubavi prema Bogu! Čega se, prema tome, ne moramo strašiti mi ako ih ima u Družbi koje jednako tako prianjaju uz vlastitu volju! Ah! samovolja je demon, jer ne bi bilo ni demona ni pakla da nema samovolje.

Bit će ih koje budu htjele postiti da udovolje svojoj želji i hirovitosti ili da bi ih smatrali kreposnijima od ostalih. Jer činimo li osobitost, to je redovito stoga da nas više poštuju. Druge će htjeti obići onog siromaha. Dopustite li im ili ne, one će ga pohoditi, jer to hoće. Druge će bez dopuštenja više moliti. Sve su to žrtve koje su u sebi dobre ali ih Bog neće, jer se u njih uvukla vlastita volja.

Recimo u ovaj čas, i ja ću govoriti s vama: »O moj Bože, ako stari Adam želi da proguram svoju volju, Isus Krist naprotiv hoće da slijedim volju svojih poglavara.«

137 Drugi je razlog što ste sigurne da ispunjate volju Božju činite li sve iz posluha. O tom ne treba dvojiti, jer je sâm kazao: »Tko vas sluša, mene sluša« (Lk 10, 16). I dosljedno, tko vas ne sluša, mene ne sluša. O, kolike li utjehe za dobre duše, koje vole tu krepost, kad su sigurne da vrše volju Božju. Utješite se vi koje ste vjerne posluhu. Ali vi koje ste protivna duha, koje slušate samo kad vam se nalaže nešto u skladu s vašim raspoloženjem, pa ste poslušne tek u nekim stvarima a u drugima ne, o vi se strašite! Plašite se da ne biste činile svoju vlastitu volju umjesto Božje, ili bolje rečeno, da ne biste činile đavolsku volju.

138 Možda ćete mi reći: »Kako je moguće da vršim volju Božju kad je to volja moje poglavarice ili sestre koja nije ništa više od mene?! Tà ona je siromašna seoska djevojka i stupila je u Družbu mnogo kasnije od mene?« — Ništa zato. Čim je ta sestra primila ovlaštenje da vam zapovijeda, vi ispunjate volju Božju kad god je poslušate.

»Ali to je sestra koja nije ništa više od mene, nije osobito ni oštroumna a nije ni po mojoj ćudi.« Dužne ste joj se pokoravati. Bog to veli, to je članak vjere o kojemu ne smijemo sumnjati. Ako li se ogriješite o njega, vrijeđate Boga.

Uvjeren sam da mi sve odgovarate: »Ja nisam na to mislila kad su mi nešto naređivali, inače bih mnogo spremnije poslušala. Vidim, o moj Bože, da je krepost posluha tako ugodna u tvojim očima da sva djela izvedena iz te kreposti poprimaju novu ljepotu i izrazitost koja ih čini vrlo prijatnima mojem Spasitelju. Stoga doista želim da mi udijeliš milost te nikad ništa ne poduzmem mimo poslušnosti. Tako ću barem biti sigurna da vazda vršim tvoju svetu volju.«

139 To je samo jedna strana, Gospodine. Navedite nam oznake jedne istinski poslušne sestre. — Jedan je znak poslušnosti, sestre, kad ispunimo sve što je određeno. Sestra koja čini samo što ona hoće i što joj se sviđa, koja govori: »Neću to izvršiti, jer mi se ne dopada«, ili koja to uradi na svoj način, koja se pokorava ali veli: »Učinit ću to ili ono mada vidim da je nepotrebno«, takva je sestra neposlušna duha.

Kad je vječni Otac slao svojeg Sina na zemlju, odredio je što mu je činiti ili trpjeti. Vama je poznato življenje našeg Gospodina

i koliko je bilo ispunjeno patnjama. Otac mu je rekao: »Dopustit ću da budeš prezren i odbačen od svih, da te Herod progoni od ranog djetinjstva, da te smatraju luđakom, da te za tvoja čudesna djela proklinju. Ukratko, dopustit ću da se sve stvorenje digne na te.«

Eto, to je vječni Otac priopćio svojem Sinu. Ovaj mu je odvratio: »Oče, učinit ću sve što si mi naložio.« Tim je pokazao kako općenito treba u svemu slušati.

140 Ima ih koje rado slušaju u onom što je lako uraditi i što je sukladno s njihovim prohtjevima. Ali to nije dostatno. Treba slušati u svemu, pokoravati se svim onima kojima je dužnost da nam zapovijedaju. Da bismo se svima pokoravali, dovoljno je znati da su oni primili za to ovlaštenje.

141 Eto druge oznake savršena posluha: pokoravati se svim poglavarima, sestri koja nije osobite vanjštine kao i onoj koja nam više godi. I ta krepost ne čini samo da se pokoravamo svojim poglavarima već i sebi jednakima i nižima, smatrajući sve svojim poglavarima. To nam nalaže i sveti Pavao.

142 Daljnja je oznaka da slušamo točno, tj. da izvedemo stvar sasvim onako kako nam je određeno. Ima ih koji, istina, urade što su im poglavari kazali, ali polovično. Tako se ne postupa želimo li savršeno slušati.

143 Štoviše, poslušnost ima biti dragovoljna a ne prisilna, protiv volje. Ukaže li se posao koji treba uraditi, prihvatimo ga od srca rado. Pokažimo se toliko spremnima za to da se unutarnja radost, što je pri tom ćutimo, odrazi na našem licu i držanju.

144 Peta je oznaka savršene poslušnosti da slijedimo nakanu onih koji su nam stvar povjerili. Na primjer, pošalju vas da obavite neki posao. Pri njegovu izvršenju iskrsne neka poteškoća. Što ćete sad učiniti da iziđete iz nje? Prisjetite se poglavaričine namjere i slijedite je ne pitajuć se bi li bilo bolje drukčije uraditi niti se držati svoga hira.

145 Šesta je oznaka te kreposti činiti sva svoja djela da se svidimo Bogu. Ne tražimo pri tom ni pohvale ni odobravanja svojih poglavara niti ikoje druge osobe. Slijedimo samo volju Božju koja je sadržana u poslušnosti.

146 Sedmi je znak kad podvrgavamo ne samo svoju volju već i sud smatrajući da je doista dobro što su nam naložili. Ima ih koji podlažu svoju volju ali neće podložiti suda. Što znači podložiti svoj sud? To znači, sestre, odreći se svoga vlastitog suda kad vam se pričini da nešto nije dobro ili kad vam nalože da uradite što vam je zazorno. Usto treba pronaći razlog koji će vas uvjeriti da je stvar dobra onako kako su vam je naložili.

147 Najzad, sestre drage, pravi je znak svete poslušnosti postojanost do kraja. Ima ih koje su na početku veoma poslušne a zatim popuste. Kad uđu, čini mi se da će uraditi čuda. Sve im je dobro. Ništa im se ne čini teško ili nemoguće. Ostanu li neko vrijeme s drugima, stanu se zapuštati; očituju da nisu savršeno poslušne.

148 Eto, sestre, osam uvjeta koji su potrebni da budemo savršeno poslušni. Koje ih imaju mogu biti sigurne da sve čine po volji Božjoj. I sve što budu činile bit će milo našem Gospodinu te će zaslužiti dvostruku nagradu. Jest, to su divne svjetiljke koje njihova djela čine ugodnima u očima njihova Zaručnika. Jest, drage sestre, Bogu je milo promatrati duše koje mu u svemu žele omiljeti, kćeri kršćanske ljubavi koje su točne u poslušnosti i koje ne rade iz drugog motiva nego da se svide njegovoj dobroti. Nedvojbeno je da su Gospodinu mile takve duše i da im daje velikih milosti.

149 Kazat ćete mi: »Lijepo, Gospodine, ali gdje vam je sredstvo da steknemo tu savršenu poslušnost?« Sredstvo, drage moje sestre, da steknu tu krepost one koje je nemaju i da budu postojane one koje je već posjeduju?

Prvo, budući da je to Božji dar, treba ga od Boga moliti često i uporno, dodijavati mu da nam udijeli tu milost. O moj Bože, daj mi milost da nikad ništa ne učinim po starom Adamu koji radi samo po svojoj volji i svojim sklonostima. Već učini, po svojoj dobrohotnosti, da sve moje djelovanje, moje riječi i moje namjere budu sukladne s primjerom što nam ga je ostavio tvoj Sin. A Krist je bio poslušan svojem Ocu u svemu. Sveci vele da je posluh Sina Božjega pridonio da je ušao u svoju slavu. Jer da nije ispunio odredbe Boga, svojeg Oca, ne bi primio plaće što ju je primio poslije smrti.

150 Drugo je sredstvo da razmišljamo o tome svaki zasebno. To ja velim i sebi jer i ja imam poglavare kao i vi. Promatrajmo kako naš Gospodin radi i pitajmo ga: »Zar nisi ti, Gospodine, ništa poduzimao mimo poslušnosti? Kad si htio nešto uraditi, jesi li molio za dopuštenje svoju majku i svetog Josipa?« On će vam na to potvrdno odgovoriti, a vi ćete se tim razmišljanjem ohrabriti za poslušnost.

151 Daljnje je sredstvo promatrati dobre sluge koje su spremne uraditi što im njihovi gospodari nalože. Zatim posluh vojnika njihovu kapetanu, jer nam i to ima biti snažan poticaj. Zar da budemo spremniji poslušati ljude negoli Boga! Zar će sluge, koje nemaju druge namjere doli da ugode svojem gospodaru, biti točnije od mene mada ja znam da stječem dvostruku zaslugu činim li svoja djela iz poslušnosti! O, neću da budem takva! Već smo (francuski narod, op. prev.) dvadeset godina u ratu. Nikad nisam čuo da bi koji vojnik otkazao posluh svome kapetanu. Štoviše, nisam to uočio ni u čitavoj povijesti Francuske.

152 Drugo je opet sredstvo, sestre, misliti često na ono što je rečeno. Dočarajte sebi koliko god hoćete i ljepote, i dobrote, i savršenstva. Sve je to sadržano u posluhu. Utoliko više što je poslušnost čin koji se Bogu najviše mili. Još i više, ne poslušate li, postupate poput đavla. Jest, kćeri kršćanske ljubavi koje slijede svoju volju ponašaju se poput đavla. Jer on ne čini niti mu je moguće drugo činiti doli ne pokoravati se. Obrnuto, koje ne traže drugo doli ispunjenje volje Božje, pokoravajući se svojim poglavarima, mogu biti sigurne da su mile našem Gospodinu. Odaberite sad što više volite: činiti kako je činio Gospodin ili postupati kako postupa đavao. Ne dvojim da više volite biti Božjega duha nego đavoljega. Jer je đavao duh nepokornosti.

153 Uza sve ono što smo upravo kazali ima još jedan razlog, koji vas ima posebno dirnuti, a to mi je priopćio neki istinski sluga Božji: »Često razmišljam o kršćanskoj ljubavi ovih čestitih gospođa, o olakšanju što ga pružaju siromasima, o kćerima kršćanske ljubavi koje se time bave. Znate li, Gospodine, da su svi ti siromasi kojima sestre služe druga bolnica? To je ujedno veliko olakšanje za glavnu bolnicu Hôtel-Dieu koja je time rasterećena za dvije trećine siromaha. Oni bi bili primorani ući u nju da nema te kršćanske ljubavi.« Vidite, sestre, što mi je taj gospodin kazao. Mora da je proračunao koliko ima siromaha kojima služite. To je Bog učinio po vama. Stoga se duboko ponizite smatrajući se nevrijednima tolikih milosti.

154 O moj Bože, što si učinio kad si osnovao Družbu kršćanske ljubavi? Ništa nisi o tom govorio. Nitko nije na to pomišljao, a ti si ipak odlučio to učiniti. Svidjelo ti se, moj Bože, zasnovati to kao

neki drugi Hôtel-Dieu, samo mnogo veći koji obuhvaća dvije trećine onog pariškog Hôtel-Dieu. Budi stoga vazda blagoslovljen!

155 Starije, koje su ovdje od samog početka, znaju kako je to bilo, da to ne dolazi od ljudi. I budući da su ovdje od početka, obvezane su na veće savršenstvo. O vi starije, znadete li, što radite ako vaša djela nisu u skladu s vašom prednosti po godinama? Što ćete odgovoriti Bogu kad bude od vas zahtijevao račun za sve vaše misli, riječi i djela, a pogotovo od onih koje bi sablažnjavale novopridošle?

Ali što ću i ja, jadan, odgovoriti, ja koji sam toliko puta sablaznio mlađe! Morate znati da se starost poznaje po kreposti a ne po množini godina.

Onaj mi je čestiti gospodin još kazao: »Kod nas ponekad vidimo kćeri kršćanske ljubavi, ali takve koje su u Družbi tek tri do četiri mjeseca. Zadivljeni smo videći ih kako su se odijelile od svega, kako su indiferentne, poslušne. Konačno, divno je kako je Bog u tako malo vremena oblikovao te duše.« Napominjemo to, drage sestre, da vidite koliko Bog voli tu Družbu kad u tolikom izobilju izlijeva na nju svoje milosti. Htio bih ujedno da shvatite svoju obvezu — biti vjerne našem Gospodinu.

156 Molim vas, Gospođo, biste li nam iznijeli svoje mišljenje o tom predmetu?

— Oče, i u samoj prirodi ima više razloga koji nas imaju poticati da budemo vjerno poslušne. Jer vidimo da bi sve stradalo kad i neživa stvorenja ne bi bila poslušna Božjim odredbama. Jednako bi tako u upravljanju građanskim poslovima sve propalo kad niži ne bi vjerno slušali više. Ljudska tijela opstoje samo po toj neprimjetnoj poslušnosti njihovih udova.

Ali kršćanske zajednice, a naročito kćeri kršćanske ljubavi, imaju veoma opravdane i prijeko potrebne razloge da nastoje oko točne i svakodnevne poslušnosti.

157 Prvi je razlog za to — poslušnost što ju je Bog tražio od prvih ljudi i gubitak njihove sreće kad su je pogazili.

158 Drugi je razlog primjer Sina Božjega u svem njegovu djelovanju kroz život. Za njega je rečeno da je bio poslušan do sramotne smrti, ali je njegovo čovještvo bilo time počašćeno. To ukazuje da je tu smrt primio iz dragovoljne poslušnosti a ne prisilno.

159 Daljnji je razlog što je posluh koristan, jer nas čuva od pogrešaka, pomaže nam da vazda dobro radimo mada smo glupi i nesposobni.

160 U drugoj se točki govori o znakovima koji ukazuju da hoćemo tu veliku krepost poslušnosti i da je nastojimo vršiti. To su: dragovoljno napustiti svoju volju da bismo ispunili volju drugoga; ne poduzimati ništa dok naš razum nije posve siguran da bi naši poglavari to dopustili kad bismo imali prilike moliti dopuštenje.

161 Treća točka, jedno mi se sredstvo čini vrlo prikladnim da steknemo tu krepost: uvelike je cijeniti, smatrati je veoma snažnom pomoći da vazda budemo Bogu mili jer se naša volja slaže s njegovom.

162 Daljnje je sredstvo ne prianjati potpuno uz svoje mišljenje u indiferentnim stvarima. Naviknimo se da radije slijedimo mišljenje i volju drugih kad nas ništa ne priječi što bi bilo važno za slavu Božju.

163 Malo je udaljenije sredstvo naviknuti se na poniženja: tà poslušnost je kći poniznosti.

164 Da steknemo naviku poslušnosti, dobro je sredstvo umah poslušati ne mareći za rasuđivanje razuma.

165 Slijedeće je sredstvo ne ljubiti svoju vlastitu slavu i zadovoljstvo sjećajući se da je Gospodin živio samo za slavu svojeg Oca.

Budući da nas naše samoljublje često navodi na krivo prosuđivanje te nas zasljepljuje, najsigurnije je sredstvo moliti od Boga tu krepost onako kako on želi da je vršimo.

Nato je naš mnogo poštovani Otac upitao neku sestru za njeno mišljenje i ona odgovori:

Razlozi koji nas obvezuju na posluh jesu, prvo, primjer našeg Gospodina koji je bio poslušan do smrti na križu. A budući da mi nemamo drugog gospodara doli njega, dužne smo ga nasljedovati više nego itko drugi.

Drugi je razlog što neposlušna osoba daje loš primjer ostalima, naročito ako je to jedna kći kršćanske ljubavi. Poradi toga navlači na se prokletstvo Božje koje pogađa sve koji sablažnjuju druge.

Treći je razlog što smo mi sigurne da vršimo volju Božju kad slušamo svoje poglavare.

166 U drugoj sam točki upoznala da smo savršeno poslušne kad brzo izvršimo što nam se naloži, ne htijući niti dovršiti započeti posao, nego odemo kamo nas šalju.

Drugi je znak kad jednako rado slušamo jednu sestru kao i drugu ne pazeći da li nam se sviđa ili ne.

Treći je znak postojanost. Ona čini da nam ne dodija više puta promijeniti posao niti napustiti onaj što ga rado činimo, da se prihvatimo onih poslova koji su nam manje ugodni.

167 Jedno je sredstvo, čini mi se, da steknemo poslušnost u tome da se naviknemo da budemo brze, pa i u neznatnim poslovima. Izvodimo li tako svoje poslove, steći ćemo naviku kreposti posluha i poslije toga bit će nam lako slušati u svemu.

Drugo je sredstvo gledati Boga u osobi onih koji nam nalažu da nešto izvedemo.

Treće je da odmah odbacimo sitne odbojnosti koje nam kadšto obuzmu duh. Uradimo stvar utoliko spremnije ukoliko je življa naša odbojnost prema tome.

168 Pri kraju naš je mnogo poštovani Otac rekao nekoj sestri koja se iz straha nije usudila odgovoriti na postavljeno pitanje:

Sestro N. molite za oproštenje zbog neposluha jer niste ništa odgovorili na pitanje. Osim toga dali ste zajednici loš primjer.

To je sestra i učinila. Nakon toga dao je ukratko svoj blagoslov.

Benedictio Dei Patris . . .

Zabilježila sestra Maturina Guérin

68. Konferencija — 1. kolovoza 1655.

O vršenju pravila

169 Prva točka. Zašto da točno opslužujemo svoja pravila.

Druga točka. Koje su pogreške zapažene protiv pravila.

Treća točka. Sredstva za dobro opsluživanje pravila.

Drage sestre, predmet su ove konferencije vaša i naša pravila. Sagledajmo razloge zašto da ih opslužujemo.

Neka sestra reče:

Čini mi se, Oče, da je jedan razlog za točno opsluživanje pravila i to što se tu radi o slavi Božjoj i o izgradnji bližnjega.

— Vi dakle mislite, sestro, da slavite Boga kad točno vršite svoja pravila?

— Da, Oče.

— O sestre, kako je važno za spasenje naših duša da vjerno opslužujemo svoja pravila! A vi, kćeri, što vam se čini koji nas razlozi potiču da obdržavamo svoja pravila?

— Mislim, Oče, da nas to čini sličnima našem Gospodinu. On je došao na svijet da izvrši odredbe što mu ih je Otac dao. Drugo, moje je mišljenje da naša pravila nisu drugo doli ljubav. Prema tome moramo biti vjerni iz ljubavi.

170 — Kćeri, vi imate biti Bogu veoma zahvalne što vam je ulio tako krasne misli. Neka Bog bude za to blagoslovljen! Velik dar poklanja sestri kojoj daje milost upoznati da opslužuje svoja pravila kad ustaje, kad liježe, kad obdržava šutnju i sve ostale propise. Bože moj! kolike li utjehe za sestru koja je vjerna svojim pravilima! O, koliko je ljubi naš Gospodin! Nikad muž nije nježnije pogledao svoju ženu nego što Gospodin gleda kćer kršćanske ljubavi koja točno opslužuje svoja pravila. Ako se, na primjer, Bogu svidi da i nedjeljom morate poslužiti nekog bolesnika umjesto da idete na misu, što vam je dužnost, učinite to. To nazivaju: ostaviti Boga poradi Boga. O sestre, ima li na svijetu sestara koji bi imale boljih sredstava da porastu u savršenstvu negoli vi koje imate tako laka pravila! Dakle, je velika utjeha kad je čovjeku moguće sebi priznati: »Ja svoja pravila vjerno opslužujem«. Ali isto tako, obrnuto, kojeg li grizodušja i koliko se osjeća kriva ona koja ih ne vrši! Neka je to dosta za prvu točku.

171 Pogledajmo sada drugu koja govori o zapaženim pogreškama protiv pravila. Sestro, koje se pogreške protiv pravila uglavnom počinjaju u Družbi? Što ste vi zapazili?

— Opazila sam, Oče, da se po župama ne ustaje u četiri sata. I ja sam u tom mnogo put pogriješila. Jednako tako ne liježemo na vrijeme.

— Nastojte dakle, sestre, biti točne pri tom. Nema ništa važnije od ustajanja jutrom u određeno vrijeme. O tom naime ovisi sve ostalo u danu. Ne znam da li su naše sestre po drugim župama u tom točnije.

Ustajete li vi, sestro, u četiri sata? upita neku drugu sestru.

— U tome sam, Oče, vrlo nehajna. Molim stoga za oproštenje vas i sve sestre.

— Bog vas blagoslovio, sestro! Molit ću za vas kod svete mise.

172 Upita i neku drugu sestru:

Recite mi, sestro, jeste li u vašoj kući vjerne pravilu da ustajete u četiri sata?

— Oče, ja u tom ne griješim, ali mnogo kršim šutnju.

— O kćeri, šutnja je veoma važna. Jako poštujem redovnike koji obdržavaju šutnju. Što velim, sestre! Zar da vas usporedim s redovnicama! Vas smatram mnogo manjima od njih. Šutnja nam, dakle, pomaže razgovarati s Bogom, sestre. Za šutnje Bog podjeljuje svoje milosti. Izvan šutnje nam nikako ne govori. Jer Božje se riječi ne miješaju s ljudskim riječima i grajom. Nećete li, kćeri, već jedanput biti u tom točne?

Sve su odgovorile da hoće. Bog bio blagoslovljen, sestre! reče. Nek vam Bog dadne milosti da to mognete izvesti.

Sestre, jeste li u Družbi uočili koju drugu pogrešku protiv pravila?

— Oče, ja mnogo griješim u ustajanju.

— To je uslijed vaše tjelesne slabosti, kćeri. Zar ne obavljate razmatranja?

— Obavljam, Oče.

— Blagoslovljen bio Bog!

A vi, kćeri, reče obraćajući se drugoj, što ste vi zapazili?

— Opazila sam, Oče, da kršim šutnju i da nemam dosta otvoreno srce za svoje poglavare. I ja također griješim protiv ustajanja u četiri sata.

173 — Ne mogu vam dovoljno naglasiti, kćeri, da se kćeri kršćanske ljubavi imaju jako čuvati duha dvoličnosti. Treba sasvim sve kazati svojim poglavarima. Nema ništa što ne jednostavno sve kazati svojim poglavarima. Nema ništa što ne biste morale priznati, ne svima, to nije potrebno. Znate li, sestre, gdje boravi naš Gospodin? U priprostih. Ne treba, dakle, ništa skrivati. Jednu stvar priznati a drugu prešutjeti — nikad kći kršćanske ljubavi ne smije tako raditi s onima koji su joj umjesto Boga, nego obrnuto, iznesite i dobro i zlo, kao što jest. Svijet počinje uočavati da u Družbi ima tog duha jednostavnosti. Ako ga već nema u svih, a ono ga ima barem u većine. Nek Bog bude za to blagoslovljen, sestre! Zahvaljujem njegovoj dobrostivosti što si je u ovo zadnje vrijeme pridržavao jednostavne siromašne djevojke za najmanju Družbu u svojoj Crkvi.

— Oče, reče neka sestra, molim vas da mi kažete da li je to loše kad sestra službenica iziđe a da to nije kazala svojoj susestri.

— Dobro činite, sestro, što me to pitate, stvar je važna. Jest, sestre, treba reći kuda idete. Nema li u blizini susestre, recite susjedima.

69. Konferencija — 8. kolovoza 1655.

O vjernosti pravilima

174 Sestre, nastavit ćemo s predmetom o kojem smo razgovarali prije osam dana. Neću vas ispitivati. Iznijet ću vam samo svoje skromno mišljenje o tom: 1. o razlozima zašto da točno opslužujemo svoja pravila; 2. o pogreškama protiv pravila što ste ih vi uočile; 3. o sredstvima da ih ubuduće vjerno obdržavate.

Prvi je razlog što su vaša pravila od Boga i Bog je njihov začetnik. Jer, po kazivanju svetog Augustina, sve što nas potiče na dobro dolazi od Boga. A budući da nas naša pravila potiču na to, sigurno je da dolaze od Boga i da ih je sâm Bog nadahnuo.

175 Drugi je razlog što su sva ta pravila razasuta po Svetom pismu odakle su i skupljena. Prema tome ona su sveta. Njihov je učinak u vama dvostruk: prvo, pomažu vam postići ono što Gospodin od vas traži kao od dobrih kršćanki; drugo, pomoći će vam služiti siromasima kako Bog od vas zahtijeva, i saobraćati s bližnjima, a naročito međusobno, u duhu ljubavi i poniznosti. Sva su ta pravila usmjerena na to i služe vam kao krila pticama za let. Uočite to dobro, predrage moje kćeri. Kao što ptice imaju krila a nisu njima nimalo opterećene, tako i kćeri kršćanske ljubavi imaju svoja krila koja im služe kao krila za let k Bogu. Daleko od toga da bi time bile opterećene, one lete kad ih vjerno vrše. Ali, kad kći kršćanske ljubavi nema svojih krila, kad ne opslužuje točno svojih pravila, tad se može s pravom kazati da je izgubljena. Bilo bi poželjno da imamo misli i shvaćanje blaženog Ivana Berhmansa kojega ja držim svecem. On je govorio: »Ili umrijeti ili opsluživati svoja pravila.« Toliko ih je cijenio.

176 Treći je razlog, sestre, što se lako vrše. Vama se ne nalažu teške stvari kao drugim zajednicama. Pogledajte karmelićanke kako je u njih strogo: poste osam mjeseci godišnje, ne nose rublja, ustaju u pola noći, gotovo neprekidno mole. Kćeri svetog Tome, sestre, čine skoro isto, a to su ipak ugledne djevojke, naviknute u svijetu otmjeno živjeti. Uza sve to njihov se svagdašnji obrok sastoji od dva jajeta, jedna drugu bičuje, nose košulje od kostrijeti i veoma često sa svim tim još cilicij.

Kćeri Svete Marije, mada su blažeg reda, dužne su se prema pravilima zajednički bičevati svakog tjedna petkom. Vama se ništa od toga ne nalaže, sestre, ukoliko to koja ne čini iz pobožnosti i s

dopuštenjem poglavara. Gledajte koliko biste bile krive pred Bogom kad ne biste opsluživale pravila koja su tako laka. Štoviše, ona su ugodna i draga. Sestre koje ih ljube nisu njima više opterećene negoli ptice svojim krilima.

177 Četvrti razlog koji vas ima poticati na vršenje vaših savjetovanih pravila jest to što vas ona nikako ne obvezuju pod grijeh. Kćeri, poslušajte ovo dobro; treba to razlikovati i shvatiti. Vi imate i svoja naložena pravila. Ta su izvađena iz Božjih zapovijedi i Svetog pisma. Neke su od vas položile zavjete i griješe ako prekrše te zavjete. Isto tako kad neka sestra uskrati posluh svojim poglavarima. Ona tad griješi protiv naloženih pravila jer Sveto pismo zahtijeva tu poslušnost. Jednako je tako s onima koje pogriješe protiv čistoće. Ova ne dopušta svojevoljno ni okom trepnuti u zloj namjeri, pogotovo ne na osobe drugog spola. Jer otkad ste zavjetima posvećene Bogu, ništa nije vaše, pa ni vaša sklonost, ni treptaj oka. On ima biti samo za vašeg Zaručnika. Dakle, sestre, koje griješe protiv svojih zavjeta, sigurno griješe. Stoga pazite na prozore kroz koje će ući zlo. I jedan je samo pogled kadšto veoma pogibeljan. Tko prestupi pravilo protiv čistoće, poslušnosti i siromaštva griješi smrtno. Sestre koje upadaju u te grijehe moraju činiti pokoru i što prije se ispovjediti.

178 S obzirom na savjetovana pravila treba znati da nikako ne obvezuju pod grijeh nema li pri tom prezira. Na primjer, ne ustati jutrom u 4 sata, ne leći u 9, prekršiti šutnju, ne kleknuti ušavši i izašavši, sve su to savjetovana pravila. Prekršimo li ih iz slaboće, nije grijeh. Ali kršiti ih iz prezira jest grijeh kao i kršiti pravila koja se odnose na zavjete, jer ta su pravila izvađena iz Svetog pisma. Općenito je pravilo da je svako preziranje dobra smrtni grijeh.

Odatle slijedi da sestra koja bi iz prezira govorila: »Čemu ustajati tako rano, sputavati se šutnjom i ostalim propisima, tako često polagati poglavarima račun!« — o, takva bi veoma teško pogriješila. Ujedno bi dala loš primjer ostalima. Prouzrokovala bi naime, da i one prezru svoja pravila. Takva je sestra pakleno oruđe. Ne smijemo je slušati kao ni đavla. Ima i drugih koje su sasvim drukčije: one toliko prianjaju uz svoja pravila da ih se ni za što neće odreći. Na primjer, nekoj će sestri kazati: »Eno tamo i tamo teškog bolesnika.« Ona mora napustiti molitvu da pomogne tom bolesniku. I bilo bi loše ako ne bi išla, osim da je to moguće odgoditi a da se ne učini krivo bolesniku. Jer ima stvari koje se mogu i moraju odložiti.

179 Najzad, jedan je razlog da opslužujete svoja pravila i to da ih gledate kao krila koja vam pomažu letjeti k Bogu. Radije dakle umrijeti, Spasitelju, negoli prekršiti svoja pravila. Ako ih prekršim, odlučujem da ću učiniti neku pokoru. Uvečer se možemo ispitati koliko smo puta kroz dan pali. A da se lakše toga sjetimo, stavimo pribadaču na rukav kad pogriješimo. Neki doktor, velik poštenjačina kojeg sam i ja poznavao, sestre, silno je volio svoja pravila. Govorio je: »Učinit ću toliko uzlova na svom pojasu koliko sam pogrešaka upoznao protiv svojih pravila.« Toliko je cijenio vršenje pravila. Ako se dogodi da nismo nimalo u tom pogriješili, tad treba jako zahvaljivati Bogu!

180 Drugo je sredstvo moliti od Boga milost i govoriti mu: »Moj Bože, ako mi dopustiš da štogod molim, tad te molim za milost da bih vjerno opsluživala svoja pravila.«

181 Daljnje je sredstvo — čitati ih. Dosad ih niste imale, ali ćete ih pomoću Božjom imati. Kapucini ih čitaju svakog petka. Čitaju ih odlukom Svetog Oca. On im je odredio to često čitanje njihovih pravila kako bi uvidjeli da je za njihovo spasenje potrebno vršiti ih. A sigurno je, kćeri, da je i vama čitanje vaših pravila potrebno za vaše savršenstvo kao i njima za njihovo.

182 Isti je Sveti Otac dao svećenicima misionarima ovlaštenje da u Francuskoj i Savoji osnuju bratovštinu gospođa kršćanske ljubavi. No, kad smo vidjeli da gospođe ne mogu posluživati bolesne siromahe kako bi željele, smatrali smo potrebnim da ih nadomjeste djevojke niskog podrijetla koje će gospođe u tom poučiti. To je gospođa Le Gras činila kroz dvadeset i pet godina s velikim Božjim blagoslovom. Prva* je od tih djevojaka umrla od kuge u bolnici Svetog Ljudevita, jer je iz kršćanske ljubavi dopustila nekoj okuženoj ženi da s njom spava.

183 Te su djevojke imale pravila i živjele prema njima. U početku je to bila mala grudica snijega. I ta se mala Družba toliko povećala i postala Bogu mila da se može zasigurno kazati kako je to djelo izveo prst Božji, jer se već posvuda proteže. Jest, sestre, vaše se ime rasprostranilo po tolikim mjestima da je doprlo i do Madagaskara kamo vas sada zovu. Naši su nam misionari, koji su ondje, javili da bi bilo poželjno da dođu tamo i kćeri vaše Družbe

* Margareta Naseau

kako bi oni lakše pridobili duše onih bijednih crnaca. O Bože, to je stoga što Bog blagoslivlje vašu Družbu. I budete li mu vjerne, on će je i nadalje blagoslivljati.

184 Hoću da vam se pročita odobrenje vaše ustanove što ga je izdao monsinjor pariški nadbiskup, a potvrdio monsinjor kardinal de Retz, njegov koadjutor.« Pročitat ću vam i vaša pravila.

To je gospodin Vinko doista i uradio. Time su naše sestre bile toliko dirnute da nisu mogle zadržati suze.

185 Zatim je dodao:

Sestre, smatrali smo prikladnim da vam ostavimo naziv udruženje ili bratovština. Sâm je monsinjor nadbiskup tako odredio. Učinio je to iz bojazni da ne bi tko ubuduće pretvorio »kuću« u »samostan« ako bismo vas nazvali kongregacijom. Vi biste onda bile redovnice kao što su to kćeri Svete Marije. Bog je dopustio da su siromašne djevojke zauzele mjesto onih gospođa.** Bojati se da se ne bi s vremenom našla neka zlonamjerna osoba koja bi u to Udruženje i Družbu siromašnih kćeri unijela izmjenu bilo u odjeći, bilo u načinu življenja. Bojati se da bi tko htio promijeniti vaše pokrivalo za glavu ili vašu odjeću: »Zar da takve obilazite siromahe! Trebale biste imati pokrivalo i maramu oko vrata da se pokrijete.« Ako bi vas ikad itko namjeravao nagovoriti na te stvari, odbacite to daleko od sebe i odgovorite da vi želite vijenac što ga je Bog pripremio kćerima Svete Marije. Nikad ne pristanite ni na kakvu izmjenu. Izbjegavajte to kao otrov. Recite da vam je to ime bratovštine ili udruženja dano stoga da biste ostale postojane u prvobitnom duhu što ga je Bog dao vašoj zajednici već od njene kolijevke. Sestre, molim vas za to svom ljubavi svojeg srca.

186 Redovnici svetog Franje učinili su poput vas. Na početku su zarađivali sebi kruh. Jednog je dana svetac bio ushićen nad velikim blagoslovom što ga Bog izlijeva na njegov Red. Ukazao mu se i đavao te rekao: »Oborit ću taj tvoj Red. Poslat ću u nj ugledne muževe i učene duhove koji će ga srušiti i dokinuti sva ona dobra pravila koja se tu opslužuju«. I doista trebalo ga je neprestano obnavljati. Govorim vam to da vidite kako su ondje gdje se ima opsluživati istinsko siromaštvo ugledni ljudi veoma opasni, jer se siromaštvo protivi njihovu podrijetlu. To ne znači da među vama

---

* Kardinal je odobrio pravila Ustanove u Rimu 18. I. 1655.

** Sveti Franjo Saleški nije htio klauzure za svoje kćeri. Ipak ju je uveo na navaljivanje lionskog nadb. Denisa de Marquemont.

nema i nekoliko njih koje vrlo dobro vrše svoju dužnost. Neka Bog bude za to blagoslovljen! Ali, kćeri, ne primajte ih nikad ako nemaju dobre volje živjeti prema pravilima i načelima vaše Družbe, ako ne žele ostaviti ispraznosti.

187 Ostanite, dakle, u staležu u koji vas je Bog stavio. Nastojte vazda sačuvati svoj prvotni duh poniznosti i jednostavnosti. Budući da vas je Bog izabrao, kao što je izabrao svetog Franju, da ga častite u svom siromašnom i u očima svijeta prezrenom zvanju, ostanite tu i on će vas blagosloviti.

Moramo se još bojati onih sklonosti koje bi vas mogle poticati da se lijepo odijevate. Prezrite sve to. Ostanite u tom duhu. Bog vas je odabrao da tako živite. Drage sestre, što su ta vaša pravila? Ima li što ugodnije i draže negoli opsluživati svoja pravila? Jer to znači nasljedovati Gospodina koji je najprije činio a zatim naučavao. Eto to je što ste vi dužne obdržavati.

188 Evo vam, drage sestre, vaših pravila da ih pokažete budućim naraštajima. Zahvalite Bogu što vas je izabrao za tako velike stvari. Je li vam bilo moguće doživjeti veće dobro negoli da budete u broju onih za koje apostol Pavao veli: »Koje predvidje, te i predodredi da budu suobličeni slici Sina njegova« (Rim 8, 29). To ste dakle vi, kćeri, izabrane od Boga da budete predodređene ako ste vjerne u vršenju svojeg pravila. Niste vi same sebe izabrale. Bog vas je odabrao. Vi ste apostoli ljubavi. Što vam, dakle, preostaje doli zahvaljivati njegovoj božanskoj dobroti što vas je izabrao između tisuću milijuna da budete njegove zaručnice te da vas učini sličnima svojem Sinu. Izabrane ste da budete temelj svoje Družbe. Treba doista da se predate Bogu u činu zahvaljivanja što vas je izabrao da mu budete zaručnice. Predajte se Bogu da biste uzmogle opsluživati svoja pravila. Preostaje još da saznamo hoćete li sve biti postojane u tom vršenju.

Sve sestre odvrate da hoće.

Gospodin ih Vinko još upita:

Prihvaćate li te propise?

— Da, Oče!

189 — Molimo svetu Djevicu da moli svog Sina za sve nas kako bi nam udijelio za to potrebne milosti. Sveta Djevice, govori za one koje nemaju jezika te ne mogu govoriti. Zaklinjemo te, ove dobre kćeri i ja, pomozi ovoj skromnoj Družbi. Nastavi i dovrši djelo koje je najveće na svijetu. Molim te to za prisutne i odsutne. I tebi, moj Bože, upravljam tu molitvu po zaslugama tvog Sina

Isusa Krista. Dovrši djelo što si ga započeo. Nastavi sveto štititi ovu malu Družbu i daj joj sve blagoslove kojima si je obasuo dosada. Daj, molim te, ovim dobrim kćerima milost konačne ustrajnosti. Bez nje neće moći nikad steći nagrade za koju se nadam, moj Bože, da će je tvoja dobrota dati onima koje budu vjerne svojem pozivu. U toj nadi izgovorit ću riječi blagoslova.

Benedictio Dei Patris...

70. Konferencija — 29. rujna 1655.

Tumačenje općih pravila

190 Drage sestre, predmet je ove konferencije čitanje vaših pravila. Kazao sam vam prošli put da ćemo ih čitati i tumačiti. Držim da je dan svetog Mihaela, kad nam Crkva u evanđelju preporučuje nasljedovati djecu, zgodna prigoda da molimo Boga kako bi nam po zaslugama tog arkanđela dao osobit dar da se time okoristimo. Ali prije samog čitanja priopćit ću vam nešto o tom zašto smo ih dužni vjerno opsluživati.

191 Prvi razlog, ističem, jest Božja dobrota, Božja volja, zadovoljstvo Božje i radost Božja. Koji govore da ispunjaju volju Božju, pod tom voljom podrazumijevaju njegove zapovijedi i zapovijedi njegove Crkve. Te zapovijedi obvezuju da slušamo Papu, biskupe i ostale koji su primili od njih vlast. Božje zapovijedi obvezuju i knezove i zemaljske kraljeve. Štoviše, svaki je od njih obvezan opsluživati pravila životnog poziva što ga je odabrao da osigura sebi spasenje. No, sigurno je da pravila vaše Družbe idu za tim da vas usavrše i pomognu vam ispuniti Božje zapovijedi. Tako su i ona od Boga, jer sve što teži prema dobru dolazi od njega. Prema tom načelu, opslužujući svoja pravila vi ispunjavate volju Božju. Kolike li utjehe kad si siguran da se sviđaš Bogu, da činiš što on hoće i da si mu na radost! Kolike li utjehe za oca kad vidi da djeca ispunjavaju samo njegovu volju! A tako je i s Bogom, sestre. Drago mu je vidjeti osobe koje hoće samo njegovu volju. Ponizimo se videći da mi slaba stvorenja pribavljamo radost dragom Bogu, onom Bogu kojemu je nemoguće primiti je, jer je dostatan samom sebi. Ipak su mu dragi oni koji traže samo njegovu volju. Sin Božji nije činio na zemlji ništa drugo doli volje svojeg Oca. Čitav

se svoj život ravnao prema pravilima Boga, svojeg Oca, mada ih nije imao napisana. Tà on ih je znao još prije negoli je došao na svijet i prikazao se Ocu da bi ih opsluživao. Savršeno ih je opsluživao u svemu. Činio je samo ono što je znao da se podudara s njima i što je bilo ugodno njegovu Ocu.

192 Shvatite, dakle, sestre, da smo mi u staležu gdje vazda činimo volju Božju obdržavamo li vjerno svoja pravila. O, koje li sreće, drage sestre, što ste pozvane u tu Družbu! Zahvalite Bogu što vas je pridružio svome Sinu da mu budete na radost i veselje. Tješite se, vi sestre, koje opslužujete svoja pravila. Koje ne muči grizodušje da su ih kršile, koje su u duši osvjedočene da su ih neprekidno obdržavale otkad su u Družbi, koje imaju namjeru vazda ih opsluživati a da ne propuste nijednog propisa, nek se raduju i zahvaljuju Gospodinu! Ali vi koje ih ne vršite, koje sebi priznajete: »Otkad sam u Družbi ne opslužujem pravila«, ili »Loše ih obdržavam«, žalostite se s razloga što ste bile tako nehajne pa odlučite da ćete biti Bogu vjernije.

193 Drugi razlog da savjesno obdržavate svoja pravila jest što u kući ili u Družbi gdje se opslužuju pravila sve ide dobro. Tu je ljubav, podnošljivost jedne s drugom, poniznost, srdačnost. Ukratko svagdje gdje se točno vrše pravila, stvari vazda idu dobro, jer pravila ukazuju što treba činiti s obzirom na Boga i na bližnjega. Kako je lijepo vidjeti gdje svatko ispunja svoju dužnost, kad su podložnici poslušni i puni poštovanja za svoje poglavare, kad savjetnici savjesno obavljaju svoje službe! To je neusporedivo zadovoljstvo. To vidite u seljačkim obiteljima kamo često zalazite: kad su djeca poslušna, kad se očevi i majke mnogo trude da ih nauče njihove dužnosti, te kad je sve dobro uređeno, tad te ljude cijene, oni izgrađuju ostale i kod njih sve ide dobro. Naprotiv, gdje nema reda tu je samo nevolja i zbrka.

Opslužujmo, dakle, svoja pravila, sestre, i sve će biti dobro. Odakle neredi u tolikim samostanima? Jao, ima ih i suviše. To je stoga što nisu revno opsluživali svoja pravila. To ih je bacilo u tako jadno stanje da ima redovnika koji žive u takvoj sloboštini i neredu kao da su u svijetu. Što mislite odakle to? Jer su kršili pravila. Više su voljeli sadašnji užitak negoli vječnu sreću. Htjeli su se naužiti i zbog toga su propale kuće i sve ostalo. Nisu bili vjerni onome što je Bog od njih tražio.

194 Jednako će se dogoditi kćerima kršćanske ljubavi čim stanu prezirati svoja pravila. Tad ćemo vidjeti jedne bez ljubavi, druge

da ne vode računa o obdržavanju pravila, treće gdje se ispričavaju: »Oh, pa to nije velika stvar; prekršila sam neznatno pravilo koje ne obvezuje pod grijeh. No, baš imate o čemu toliko raspravljati!« Koje li nesreće za takvu sestru! Koje li nesreće i za sve one koje bi dale tako loš primjer i time istovremeno prouzrokovale propast Družbe! Jer ta će propast nedvojbeno uslijediti čim popustimo. Tad će ljudi s pravom moći kazati: »Zbogom kćeri kršćanske ljubavi!« Jest, sestre, čim stanete prezirati svoja pravila, pripremite pogreb svojoj Družbi.

195 Treći je razlog što su vaša pravila laka. Nisu oštra kao pravila tolikih drugih koja obvezuju na post, bdjenje i ostale pokorničke vježbe. Eto npr. sirote kćeri svetog Tome ne jedu gotovo ništa doli kruha. Ustaju o ponoći, tri sata mole, pjevaju svečanu misu, a između svega toga rade na teškim poslovima, u jedanaest sati ili o podne objeduju bezmesnu hranu. Troše jaja kao i karmelićanke. To im pripreme jednom kao omlet, drugi put na oko ili kako drukčije. Samo to imaju na stolu. Zatim se svakodnevno bičuju. Po milosti Božjoj vas ne obvezuje toliko toga. A uz vaše obroke nađe se i komadić mesa. Budući da imate tako laka pravila, bile biste još više krive kad ih ne biste opsluživale.

Ne mislite da ima na svijetu družbe u kojoj bi bilo utjehe slične onoj što je kćeri kršćanske ljubavi osjećaju. Pohode li iz ljubavi nekog siromaha, primaju tisuću blagoslova od bolesnika i od onih koji ih vide. Ima naime malo ljudi koji ne žele dobro našim sestrama videći ih što rade. Ne čine li to ustima, a ono barem srcem. Ja čujem o tome više negoli vi, i često od osoba koje ne znaju da imam čast služiti vašoj Družbi.

196 Vaša su pravila, dakle, laka. To je istovjetno onome što naš Gospodin veli: »Dođite k meni svi koji ste opterećeni i ja ću vas utješiti; dođite k meni koji stenjete pod bremenom svojih nesavršenosti i naći ćete spokoj dušama svojim; dođite koji ste opterećeni kakvom teškoćom, ja ću vam je olakšati; jer je moj jaram sladak i moje breme lako« (Mt 11,28). A to su vaša pravila.

Nek vas potiče i činjenica da ona dolaze od Boga. I sva teže prema Bogu. Na to sam upravo danas mislio čitajući ih. Nemaju druge svrhe doli da vas usavrše. Načelo je u Crkvi i prema svetom Pavlu da sve što teži prema dobru dolazi od Boga. Tako su i vaša pravila od njega, jer idu za tim da vam pomognu kako biste se što lakše spasile. O sestre, opslužujući ih, vama je moguće postići svetost mada niste karmelićanke. Izvan svakog drugog zvanja vama je moguće postići savršenstvo u vašem zvanju.

197 Nisu ih ljudi izmislili. Bog ih je nadahnuo nakon što smo se temeljito posavjetovali i iskustvom potvrdili da je tako dobro. Ima tome već 25 godina što se vrše ta ista pravila i što je Gospodin malo pomalo dao upoznati što treba činiti. Najzad ih je i Crkva prihvatila. I to je još jedan vrlo siguran znak da su od Boga, kako smo zaključili. Crkva naime vazda odobrava samo ono što dolazi odatle.

198 Eto razloga koji vas imaju poticati da budete vjerne u vršenju pravila. I nemojte misliti: »Prekršim li to pravilo, smrtno griješim, preteško je to opsluživanje!« Sestre, nemojte samo na njih misliti, već ih opslužujte jer je to Bogu ugodno. Duše koje ljube Gospodina ne ispituju: »Ne učinim li to, hoću li sagriješiti?« Naprotiv, dovoljno im je reći da time raduju svojeg Zaručnika pa da učine sve što im je moguće. Ne zadržavajte se kod toga da istražujete, već obdržavajte svoja pravila, jer su draga i laka.

199 Kad velim da ne treba istraživati ima li grijeha prekrši li se pravilo, želim time reći da nas to ne smije obeshrabriti. Jer na to treba itekako misliti. Prekršite li naime Božju zapovijed ne opslužujući svoja pravila, vi ste sagriješile. Na primjer, vi imate pravila koja su vezana uz Božje zapovijedi. Ne vršite li tih pravila, griješite. U tom je broju i pravilo kojim vam preporučujemo čistoću, da ne pohađate muškarce. To se odnosi na Boga. Ako u tom pogriješite, kršite njegove zapovijedi. Jednako vam se tako govori da hodate oborenih očiju, da ne dopustite muškarcima da vam zalaze u sobe, da izbjegavate svaku vrstu afektacije. Sve to ide za tim da što bolje obdržavate zapovijedi koje su obrana čistoće. Pogriješite li u tom, kršite zapovijed. Preporučujemo vam da budete čedne, da ne podržavate posebna prijateljstva, da niste posebno privržene ni mjestu ni osobama. Ako se poslužite tim savjetima, to će vam olakšati vršenje zapovijedi. Dobro znate, dopustite li muškarcu da vam uđe u sobu, u opasnosti ste da počinite grijeh protiv čistoće, jer jako je teško očuvati čistoću ako ne izbjegavamo prigode koje je mogu upropastiti. Zbog istog razloga preporučili smo vam da to ne dopustite ni svećeniku ni laiku ni s kojeg razloga osim zbog bolesti. To vrijedi i za svećenike misionare pa i za mene sâma. Prosudite nismo li imali pravo da tako postupimo i ne bi li osoba koja bi prekršila taj propis bila u opasnosti da padne u nečistoću, da prestupi zapovijedi Božje i prema tome smrtno sagriješi. Prosudite iz toga koliko je to pravilo korisno i mudro te kakvom bi kaznom Bog kaznio one koje ga ne bi obdržavale.

Kad vam se zapovijeda da ljubite jedna drugu te kad u tom pogriješite, prekršile ste jedno pravilo, štoviše, griješite protiv zapovijedi Božjih. One vam zabranjuju mrziti bližnjega a nalažu da ga ljubite. Tà pisano je: »Tko ne ljubi, ostaje u smrti« (Iv 3,14). Jer u dotičnog nema ljubavi. Preporučujemo vam srdačnost i poštovanje; pogriješite li u tom, griješite protiv svojih pravila i te zapovijedi.

200 Uostalom, vi imate i drugih propisa koji ne obvezuju pod grijeh budući da nisu uzeti iz zapovijedi Božjih. Na primjer, propisano vam je ustati u četiri sata. Nigdje nema da je to Bog ikada zapovjedio. Dakle, ne griješite ako ne ustajete u to vrijeme. Sveto pismo nije nikad naložilo da ustajete u četiri sata ni da obavite razmatranje. Poslije toga dužne ste pisati do izvjesnog vremena. Činite li to, opslužujete pravilo. Ne činite li, ne griješite. Ne ustati, dakle, u četiri sata nije grijeh, osim u slučaju da uslijed vašeg lošeg primjera ne ustane i neka druga sestra. Jer ako ste dale loš primjer, tad je to grijeh. To treba ispovjediti i optužiti se s loša primjera. Teško onome po kome dolazi sablazan, jer je dotični kriv da drugi počinjaju neku pogrešku ili propuštaju neko dobro.

Dakle, sad budite mirne, sestre, i ne istražujte više: »Je li to grijeh?« Ne gledajte na časovito zadovoljstvo što ćete ga osjetiti ako popustite, ako ne ispunite neko pravilo, već gledajte na radost koju Bog ćuti kad iz ljubavi prema njemu opslužujemo pravila. Kad velim: »Ne gledajte«, dodajem: treba dobro pogledati da ne uvrijedimo Boga, a ne da sebi priuštimo više slobode.

201 Preostaje nam u ovaj čas da pogledamo vaša pravila i da vam ih protumačim. Ima ih koja se odnose na stanje i na upravljanje Družbom. To su ona koja se tiču poglavarica i savjetnica. Ta ste već čule. Osim toga ima općih pravila koja su dužne sve obdržavati i zasebnih koja su vlastita svakoj pojedinoj službi, npr. pravila za kuharicu, vrataricu i druga. Držim da će biti dobro otpočnemo li sa svrhom Družbe.

Pošto je gospodin Vinko pročitao prvi članak, zaustavi se i prozbori nam gotovo ovim riječima:

Vidio sam lijepi broj pravila ali ne znam da li sam ikad vidio da bi koja častila Boga više negoli vaša. Ne, nisam nikad vidio Družbe koja bi više častila Boga negoli vaša. Ona je ustanovljena da časti veliku ljubav našeg Gospodina. Koje li sreće, drage moje sestre! Koje li plemenite svrhe! Vi ste osnovane da častite veliku ljubav Krista Isusa, da njega imate za uzor i primjer, uz svetu

Djevicu, u svemu što činite! O moj Bože, koje li sreće! Blažene su majke koje su nosile djecu da ispune takav zadatak, zadatak koji ima biti nastavak onoga što su Gospodin i njegova presveta Majka činili na zemlji!

202 Jeste li ikad vidjele jednu redovničku kuću koja bi imala tako plemenitu svrhu? Ja nisam upoznao ni reda ni zajednice kojoj bi bilo moguće činiti što vi činite. Svrha je karmelićanki duh molitve. Kćeri svetog Tome pjevaju hvale Bogu i pomažu bližnjemu kad im je to moguće. Svrha sestara iz bolnice Hôtel-Dieu jest ponajprije raditi na svom vlastitom savršenstvu a zatim pomagati bolesnicima. A to je u neku ruku isto što i vi činite. No one nemaju pravila koja bi ih obvezivala da njeguju uglavnom sve, tj. sve siromahe. Dok vi imate vazda biti spremne vršiti djela ljubavi, bez obzira na osobe i mjesto. Bog vas je za to odabrao. Štoviše, on vas je izabrao da budete majke onoj djeci koju su njihove nesretne majke, nevrijedne tog imena, izložile i napustile.

203 O moj Bože! kolike li utjehe, kćeri! vi ste ujedno i djevice i majke. Jest, vi ste majke te jadne djece, jer ste im iskazale najveće usluge, ali vi ste i djevice. Iz istog ste razloga, i da sačuvate to dragocjeno blago, napustile svijet. O sestre, koliki razlog da se zastidite pred Bogom smatrajući se nevrijednima tolikih milosti! Prikažite mu se da biste mu iskazale čast čistoćom nakane što je moramo imati pri svemu što poduzimamo.

204 Eno vam sestara iz bolnice na Trgu Royale. Imaju li 25 bolesnika, to je sve, a njih ipak ima najmanje četrdeset redovnica. Ostale ih bolničarke imaju možda šesnaest, a njih ima oko 26 sestara da njeguju bolesne. A vama samo jedna župa daje do dvadeset, trideset, četrdeset a ponekad i šezdeset bolesnika. Sestre iz bolnice Hôtel-Dieu, kao što sam vam rekao, imaju bolesnika, ali nemaju bijednih robijaša. Tko ima samilosti s jadnim kriminalcima koji su od svih napušteni? Kćeri kršćanske ljubavi. Ne znači li to činiti ono što smo istaknuli: častiti veliku ljubav našeg Gospodina. On je pomagao svim najjadnijim grešnicima a da se pri tom nije obazirao na njihova nedjela.

205 Sestre, ponavljam, nikad nije bilo Družbe koja bi više hvalila Boga od vaše. Ima li koje koja bi se starala za bijedne luđake? Nećete je naći, a vi ste ipak te sreće. Gospoda su iz Glavnog upravnog odbora smatrala da bi to trebalo povjeriti kćerima kršćanske ljubavi, jer da će one dobro upravljati tom ogromnom kućom siro-

mašnih luđaka. I doista nisu prestali navaljivati dok im nismo poslali sestre. O kćeri, koliko imate biti zahvalne Bogu! Kako biste bile nezahvalne kad to ne biste spoznale i kad ne biste opsluživale pravila onog poziva koji je toliko ugodan u očima Božjim i toliko koristan bližnjemu. Uistinu, čovjek bi morao biti vrlo neosjetljiv kad ne bi bio oduševljen za to vršenje. I da nakon svega onoga što znamo ne opslužujemo pravila takve Družbe? Tà ona se odnose na Boga, jer su od njega. Mislim da nije dostatno ni čistilište ni pakao da kazni nezahvalnost sestre koja bi u tom griješila.

206 Da se time okoristite, hrabrite, dakle, jedna drugu govoreći: »Nismo li sretne, sestro, što smo u takvoj Družbi! Jesmo li mi ikad i pomislile na to o čemu taj čovjek upravo govori?« Starije, koje su od početka do sada radile, moraju nastaviti većom gorljivošću od straha da ne popuste poradi svoje dobi pa da ne izgube nagradu koju su zaslužile. Nove pak neka međusobno govore: »Naše su stare sestre mnogo radile da Družbi steknu te milosti, a mi da ne budemo toliko brižljive da ih sačuvamo vjernim vršenjem svojih pravila! Ne samo da ćemo sačuvati one što ih je Bog prosuo na Družbu, već ćemo, štoviše, steći novih milosti.«

O moj Bože! usklikne gospodin Vinko sav zanesen, o moj Bože! Sirota gospođa Goussault! One noći kad je umrla reče mi: »Gospodine, pred Bogom sam vidjela kćeri kršćanske ljubavi. O, kako su veliki Božji planovi s njima!« Sestre, budite joj jako pobožne, jer držim da je ona velika svetica.

207 Vidite, kako je svrha te Družbe plemenita: trebate pomagati siromašnim bolesnicima u duhovnim i tjelesnim potrebama kako bi time častile duboku ljubav Isusa Krista. A za to je potrebno da vršite službu pastirâ i majki. Pastiri se staraju za duše. Knezovi i vlasti za tijela. Ali vi imate biti jadnim bolesnicima i pastiri i očevi, i majke pribavljajući im za dušu i za tijelo svako moguće dobro, jer često nemaju nikoga tko bi se brinuo za njih doli vas. Koliki umiru na vašim rukama, sestre, i odlaze pred Boga pošto su vašom skrbi primili sve sakramente! O moj Bože, kako te ova Družba časti! Bog bio blagoslovljen! Neki mi je čovjek rekao govoreći o stanovitoj zajednici: »Ne znam kako su umrli koji su iz nje istupili, ali znam kako su preminuli koji su u njoj ostali«. Ja kažem jednako, sestre: znam dobro kako su umrle koje su ustrajale u Družbi. Ali ne znam kako će umrijeti one koje su istupile. Vidjeli smo kako umiru, ili bolje, započinju vječni život

mnoge naše sestre. O, kako su sretne što su bile vjerne Bogu u svom zvanju! Ali, i mi smo obvezani slijediti primjer što su nam ga ostavile.

208 Već sam vam čitao ovaj članak. Vaša se Družba »sastoji od djevojaka i udovica«. Predstojnica će nastojati da se spomenuta pravila i opslužuju, jer je ona »poput duše koja oživljuje tijelo«. Primat će i poučavati u vršenju kršćanskih kreposti spomenute djevojke i udovice, pozivat će ih i slati svakamo gdje bude potrebno da idu, a sve to sporazumno s vrhovnim poglavarom.

209 O ostalim trima savjetnicama govorili smo na maloj konferenciji. Tu je gospodin Vinko okupio kćeri kršćanske ljubavi da im dadne potrebne upute o svemu.

To je eto, sestre, što se odnosi na predstojnicu i što se oduvijek savjesno obavljalo, po milosrđu Božjem i dobrom ravnanju gospođe Le Gras. Zahvalite Bogu za dobro vođenje što se održalo do sada. Predstojnica će biti kao duša Družbe. Kćeri, koliko razloga imate da molite i zaklinjete Boga nek dadne Družbi revnih osoba koje će poticati na opsluživanje dobrih običaja, kao što je bilo dosad. Molite često našeg Gospodina, začetnika tog djela, da osobe koje će stupiti u Družbu ispuni duhom, koji želi da ga imate. Na taj ćete način nastaviti započeto dobro. Kazao sam vam, kćeri, da ste vi djevice i majke. Ali zato morate biti raspoložene da služite toj jadnoj djeci kad vam se to odredi. Tako ćete imati dijela u sreći što je uživaju one koje u tom stvarno surađuju. Kako je to nešto veliko! Koliko li imaju zahvaljivati Bogu što ih je pozvao u tu službu!

210 Čule ste da ćemo ih slati i pozvati natrag kad to budemo smatrali prikladnim. Morate biti raspoložene da idete svakamo, jer vas traže sa svih strana. Iz Toulousea naveliko navaljuju da bi vas imali. Mons. biskup iz Cahorsa pisao mi je s tim u vezi. Mi nećemo imati mira dok ih ne budu imali u tom kraju. Iz Madagaskara nas mole naši misionari da im pošaljemo kćeri kršćanske ljubavi kako bi im pomogle privući duše. Gospoda Mousnier i Bourdaise mi javljaju da će to biti pravo sredstvo da domoroci prihvate vjeru. Misle da bi se mogla izgraditi bolnica za bolesnike i sjemenište za odgoj djevojaka. Ujedno traže da im dođu pitomci iz negdašnjeg nahodišta koji znaju raditi kako bi to naučili i one ondje. Stoga se raspoložite za to. Mjesto je udaljeno četiri tisuće i pet stotina milja, a potrebno je šest mjeseci da ih se prođe. Napominjem to, sestre, da upoznate Božje planove s vama. Raspo-

ložite se, dakle, kćeri. Predajte se našem Gospodinu kako biste išle kamo god mu se svidi.

Jeste li odlučile da ćete ići svakamo bez izuzetka?

— Jesmo, Oče, odgovore sve.

— Ali, jeste li sve tako raspoložene? Ako jeste, recite mi.

Ustavši, sve sestre po drugi put odgovore potvrdno.

211 O, koliko bi bila nesretna koja bi ostale obeshrabrila, koja bi bila uzrokom da se pokolebaju one koje su dobre volje! Kako bi zaslužila oštru kaznu! Kakvom bi kaznom bilo moguće kazniti sestru koja bi bila tako nesretna da bi prouzrokovala propast te Družbe; koja je kritizirala odredbe poglavara, koja bi mrmljala, prigovarala, koja bi bila uzrokom da te jednostavne duše, što su se vazda dale voditi, izgube povjerenje i stanu raditi po svojoj glavi ne hoteći da ih se vodi! Koliko bi takva bila nesretna! Trebala bi se jako plašiti.

212 Kćeri, nastavite kako ste započele. Vi ste se ponijele poput djece koja se pouzdavaju u svojeg oca: dale ste se voditi. Zato se niste prevarile. Koje bi obeshrabrile one dobre duše govoreći: »Zašto ovo, zašto ono? Čemu takva odjeća? Imala bi biti drukčijeg kroja. Vrlo je neprijatno ići tako daleko. Ne bi li bilo jednako dobro i u ovom kraju?« O Spasitelju! Što čine kad tako govore? Ima li dovoljno užasa paklenog da kazni takve osobe! One na taj način ruše sva ona dobra djela. One su ubojice duša onih koje ih slušaju. Jer uistinu znači biti ubojicom tko je uzrokom popuštanja u Družbi. Znači ubiti sve one kojima se čini takva loša usluga. Sestre, što velim istinito je, to znači biti ubojicom. Ne vidite li da govorim istinu? Ima li dosta oštre kazne za takvu sestru koja pokušava spriječiti namjere našeg Gospodina što ih ima s tim dušama?

213 Kad vidite koju takvu da mrmlja te navodi razloge da prigovara, gledajte na nju kao na kakva Judu koji želi upropastiti vašu Družbu. Izbjegavajte je koliko vam je najviše moguće. Ako vas pokušava zaustaviti, pričinite se da imate posla i ostavite je. Ne slušajte te zmije. To je Juda. Jer Juda je tako radio: mrmljao je, optužio pred Židovima Gospodina. Govorio je: »On čini ovo, on čini ono«, šurovao tako s jednima i s drugima. Bio je naime kivan na Sina Božjega i na ono što je on izvodio. Tako i nesretna sestra, koja prigovara bilo čemu, vrši Judinu službu: šuruje sad s jednom, sad s drugom: »Govori se to i to«, »zašto to? zašto ono?« O sestre, ako se po nesreći nađe koja takva, prekrižite se kad je

ugledate; to je Juda. Nemojte je slušati. Juda nije mrzio samo Gospodina, već je zavidio i apostolima, Magdaleni i čitavoj katoličkoj religiji, koju je namjeravao uništiti. Konačno, htjeti izmijeniti red koji je uspostavljen u Družbi znači htjeti je uništiti. Vidite što zaslužuje jedna takva osoba!

Pošto je gospodin Vinko pročitao što se odnosi na osnivanje Družbe te imena savjetnica gdje se spominje kako se treba pokoravati predstojničinim odredbama, napomene kako treba ići i vratiti se čim to posluh odredi. Ne smijemo birati, reče, niti govoriti da ne želimo ići u ono i ono mjesto.

214 Nato mu gospođa Le Gras potiho priopći kako još nije doživjela da bi sestre u tom pogriješile, da su vazda bile spremne ići i vratiti se kad im se to naložilo.

Neka Bog bude blagoslovljen, kćeri, prihvati gospodin Vinko. To me veoma tješi. Upravo mi je Gospođa kazala kako ste išle kad god smo vam naložili »idite«. A kad smo vam javili »vratite se«, vi ste se vratile. Samo hrabro, kćeri, hrabro! Nastavite tako i zahvalite Bogu za priznanje što ste ga danas čule. I vi mu, Gospođo, zahvalite što ste smjeli pohvaliti zajednicu. Da Bog to nije vodio, što bi joj značilo to priznanje? Kolike su kuće u Parizu propale uslijed pomanjkanja poslušnosti! Ni vaša se neće održati ne bude li toga sredstva. Odvažno, dakle, kćeri, jer ste danas, na blagdan svetog Mihaela, čule priznanje koje vas ima potaknuti da zahvalite Bogu.

215 Stao je zatim čitati članak pravila koje govori kako kćeri kršćanske ljubavi »neće zanemariti same sebe da bi služeći drugima bile dostojne primiti nagradu što ju je Gospodin obećao onima koji budu vršili djela ljubavi. Stoga će nastojati da vazda budu u stanju milosti.« To znači, reče, neće imati na duši teškog grijeha koji bi im uznemirivao savjest, a niti lakog ako je moguće. Evo što znači biti u stanju milosti: gajiti veliku mržnju prema smrtnom grijehu te ga izbjegavati kao demona. A tako i laki grijeh. Jesmo li pak koji počinili, to se ispovjedimo što prije; pogotovu ako smo u smrtnom grijehu. Ne smijemo leći prije negoli smo se ispovjedili.

216 Gospodin kardinal de la Rochefoucauld nije trpio na savjesti nikakve sitnice koja bi ga uznemirivala. Zato je svome ispovjedniku dao ležaj u svojoj sobi. Čim je nešto loše pomislio, odmah mu je rekao: »Ispovijedam se, gospodine, pomislio sam to i to«, O sestre, što je poticalo na to toga svetog čovjeka ako ne mržnja

na grijeh? Nemojte se stoga čuditi zahtijevamo li da izbjegavate smrtni grijeh. Ta naše su se blažene sestre, što su otišle u nebo, strašile ne samo smrtnog grijeha već i lakog kao smrti. U nastavku se pravila govori o tom kako će kćeri kršćanske ljubavi nastojati steći i vršiti kreposti te opsluživati opća pravila. O kćeri, to Gospodin zahtijeva od vas. Vi ga pak često molite za milost da biste ih vjerno opsluživale.

217 Eto, to je sve o čemu smo danas govorili. Preostaje mi samo da se preporučim u vaše molitve. Svakodnevno, u svojim molitvama i kod svete mise, molim Gospodina neka kćerima kršćanske ljubavi udijeli milost da budu tako vjerne svojem pozivu da mu time mognu omiljeti. Učini, Gospodine, da tvoje sirote djevojke, što ih primamo u svoju Družbu kao da si nam ih ti poslao, nastoje sve više i više da ti ugode vršenjem kreposti što ih tražiš od njih. To, drage sestre, molite često od Boga. A ja ga molim za milost da vas usliši.

71. Konferencija — 18. listopada 1655.

O svrsi Družbe

(Opća pravila, čl. 1, 2, 3)

218 Sestre, danas neće biti konferencije kao obično. Na dosadašnjim ste konferencijama običavale iznositi svoje mišljenje. Na ovoj ću vam ja tumačiti pravila. Na zadnjoj sam vam protumačio pravila koja se odnose na predstojnicu i savjetnice. A iznio sam vam uglavnom i ono što se tiče svih sestara. Danas ćemo započeti onim što se odnosi uglavnom na čitavu zajednicu i svaku pojedinu sestru. Što smo zadnji put kazali samo za savjetnice, kazat ćemo za sve sestre. Čuvši to svaka će pojedina moći jasno spoznati da se odnosi na nju i reći: »Eto to je za mene«. S tog su razloga ova pravila, što ćete ih čuti, nazvana Općim pravilima. Sve ih imaju opsluživati bile gdje mu drago, ne samo u Parizu već i po bolnicama, selima, župama i najzad svagdje. Kod galijaša, kod »Imena Isusova«, kod jadnih duševnih bolesnika, kod djece, svagdje se imaju obdržavati ova pravila. Jednako je tako i u svim ostalim Družbama: sve one imaju kao i vi svoja opća i posebna pravila.

219 Slijede opća pravila što su ih dužne opsluživati kćeri kršćanske ljubavi:

»One će se često sjećati kako je glavna svrha, za koju ih je Bog pozvao i okupio, da štuju našeg Gospodina Isusa Krista, svojeg gospodara.« Evo dakle što kaže pravilo ili bolje naš Gospodin Isus Krist po pravilu: »One će se često sjećati da je svrha za koju ih je Bog pozvao štovanje našeg Gospodina.« Drage sestre, to su misli koje imaju zaokupiti vaš duh, te misli iz vaših pravila. Kao što čovjek uživa promatrajući lijep vrt pun svakovrsnog cvijeća, tako i vi morate često s radošću pomišljati na svoja pravila. Ona su isto tako lijepo cvijeće u vrtu našeg Gospodina, vašeg Zaručnika, koji vas poziva da ga berete. A to se čini kad mislimo na njih. Jer kao što netko uživa pri pomisli i promatranju cvijeća i voća u nekom vrtu, upija ga u se, isto tako, drage sestre, kćeri kršćanske ljubavi koje se budu radovale pri pomisli na svoja pravila, ukrasit će se jednako tako lijepim cvijećem koje će ih učiniti ugodnima Gospodinu. To će im dapače pomoći da ne osjete teškoće u njihovu opsluživanju. Kad se jutrom, na primjer, probudimo, pomislit ćemo kako ćemo s Bogom razgovarati u molitvi: »O, kolike li sreće razgovarati s Bogom koji nas toliko ljubi!« Zaustavimo li se u tim mislima, ustat ćemo lako i veselo.

Kad budete posluživale bolesne, i tad ćete se sjećati da vam taj siromah predstavlja našeg Gospodina. I kad ste zajedno, jedne s drugima, vaši razgovori nek budu o krepostima naših sestara koje su toliko voljele svoja pravila. Jednako tako o stvarnostima koje vam mogu pomoći da porastete u savršenstvu svojeg poziva, naročito u savršenstvu svojih pravila. Preporučujem vam da se njima bavi vaš duh, da ih dobro zapamtite, utoliko više što vam je to potrebno da steknete kreposti koje odgovaraju glavnoj svrsi za koju je vaša Družba ustanovljena. Za tim imate neprestano težiti, drage moje sestre. Za to ste se posvetile Bogu. I stoga se morate služiti sredstvima koja vam mogu pomoći da prispijete kamo namjeravate. Jedino je potrebno često misliti na svrhu za koju je Družba utemeljena i na nakanu iz koje je svaka od vas ovamo došla. Morate znati da svako društvo, koje na osobit način služi Bogu, ima svoju vlastitu svrhu kao što u nekoj republici svako zanimanje ima svoj vlastiti zadatak, npr. krojači, pekari, postolari, itd. Tako je i s Družbama koje su posvećene Bogu.

220 Kartuzijancima je glavna svrha velika samoća: skriveni su očima svijeta toliko da ih se uopće ne viđa. Oni su kao u stalnom zatvoru iz ljubavi prema Gospodinu. Kapucini imaju za svrhu siromaštvo što ga opslužuju u odjeći, obući, i sl. Izabravši taj sta-

lež siromašnog življenja, drže da time časte siromaštvo našeg Gospodina. I doista, ono mu je veoma milo, jer je došao s neba na zemlju da bude siromašan. Da mu ono nije bilo ugodno, zar bi ga prigrlio i toliko preporučivao svetoj Djevici i svetom Josipu! Karmelićanke, koje vrlo strogo žive, imaju za svrhu veliko mrtvljenje. Hodaju bosonoge, samo u Francuskoj ponekad nose sandale. Ne znam pravo kako ovdje žive, ali u Španjolskoj ne nose ni čarape ni cipele. Bose su, spavaju na malo slame ili sijena unatoč oštre zime. Te ugledne djevojke, nedavno izišle iz svijeta, dotle se snizuju. Zašto, sestre? Da omile Bogu, da čine pokoru, da mole za Crkvu. Već sam vam kazao, glavna svrha sestara iz bolnice Hôtel-Dieu jest raditi na vlastitom spasenju i spasenju siromašnih bolesnika u bolnici. Glavna svrha sestara iz bolnice što je na Trgu Royale jest pomagati siromašnim bolesnim ženama koje primaju, dok muškarce ne primaju. Budući da su njihova pravila takva, one vjeruju da će se po njima spasiti ako ih opslužuju.

221 Ali, vi drage sestre, vi ste se darovale Bogu u prvom redu zato da biste živjele kao dobre kršćanke, da budete dobre kćeri kršćanske ljubavi, da steknete kreposti koje su vlastite vašoj svrsi, da pomažete jadnim bolesnicima ne samo u jednoj kući kao ove u bolnici Hôtel-Dieu već svagdje, kao što je činio Gospodin koji nije imao stalnog prebivališta, jer on je pomagao svima koji su se njemu utjecali. Tako su počele i naše sestre s obzirom na bolesnike, pomažući im svom brižljivošću. A Bog, videći da one to tako pomno čine, da ih traže po njihovim kućama, kao što je i Gospodin najčešće radio, reče: »Te mi se kćeri sviđaju, one su se tako dobro prihvatile tog posla da ću im povjeriti još jedan drugi«.

222 To su, sestre, ta jadna napuštena djeca koja nemaju nikoga da se za njih brine. A naš se Gospodin poslužio našom Družbom da preuzme skrb za njih. Stoga zahvaljujem njegovoj dobroti.

Kad je, dakle, vidio da ste s toliko ljubavi to prigrlile, rekao je: »Želim im povjeriti još jedan posao.« Jest, sestre, Bog vam ga je povjerio, a da vi niste prije na to ni pomislile, pa ni gospođa Le Gras ni ja. Jer tako nastaju Božja djela, da ljudi na to i ne pomišljaju. Kad neko djelo nema začetnika, tad treba kazati da ga je Bog izveo. Ali koje je to djelo? To je služenje jadnim zločincima i robijašima, predanima u ruke ljudi koji nemaju ni najmanje samilosti s njima! O sestre, koje li sreće služiti tim siromašnim robijašima! Vidio sam gdje se s tim jadnicima postupa

kao sa životinjama. Stoga su se i Bogu sažalili i on im se smilovao. Njegova je dobrota učinila za njih dvoje: prvo, dao im je da kupe kuću; drugo, uredio je stvari tako da ih poslužuju njegove vlastite kćeri. Jer kad se kaže »kći kršćanske ljubavi«, to je isto kao da ste kazali »kći Božja«.

223 Ovim je kćerima htio dati još jedan posao: da pomažu siromašnim bolesnicima, jadnim starim ljudima kod »Imena Isusova« i onim siromasima koji su izgubili razum. Jest, sestre, sam se Bog htio poslužiti kćerima kršćanske ljubavi da se brinu za te bijedne duševne bolesnike. O, koje li sreće za sve vas! Ali kako li je to istom veliko odlikovanje za one koje su tu zaposlene što imaju tako lijepo sredstvo da služe Bogu i njegovu Sinu, našem Gospodinu!

224 Morate znati, sestre, da je naš Gospodin htio u svojoj vlastitoj osobi osjetiti svu moguću bijedu. Riječ je Pisma da je htio biti sablazan za Židove i ludost za pogane (1 Kor 1,23) kako bi vam ukazao da mu možete služiti u svim tim jadnim bolesnicima. Ušao je u te prilike da ih posveti kao i sve ostale. Treba da znate da je on sam u tim bijednim umobolnima kao i u svim ostalim ljudima. Služite im s tim uvjerenjem. I kad ih obilazite, radujte se govoreći sebi: »Idem k tim siromasima da u njihovoj osobi počastim osobu našeg Gospodina. Idem da u njima otkrijem utjelovljenu mudrost Boga koji je htio biti smatran takvim, a da u stvari to nije bio.« Dakle, kćeri, dosada je vaša svrha bila sve ono što smo nabrojili. Ne znamo hoćete li toliko ostarjeti da vidite kako Bog daje Družbi novih zadataka. Ali dobro znamo, budete li živjele prema svrsi koju vam Gospodin daje, budete li ispunjale kako treba svoje dužnosti s obzirom na služenje siromasima kao i na vršenje pravila, budete li dobro činile, kao što se nadam da ćete započeti, tad će Bog sve više blagoslivljati vaše nastojanje i čuvati vas. No morate mu biti vjerne da biste bile vrijedne toga.

225 Svrha, dakle, prema kojoj imate težiti jest da častite našeg Gospodina Isusa Krista služeći mu u siromasima, djeci kako biste počastile njegovo djetinjstvo. Isto tako u jadnim ubogarima kao npr. u onima kod »Imena Isusova« i kao u onim siromašnim ljudima kojima ste pomagale kad su se zbog rata sklonili u Pariz. Eto, tako imate biti spremne služiti siromasima kamo vas god pošalju: u vojsci kao što ste činile kad su vas tamo pozvali, kod jadnih robijaša i uglavnom svagdje gdje vam je moguće pomoći

siromasima; jer, to je vaša svrha. A zato se, drage sestre, morate često pitati, po uzoru svetog Bernarda, zašto ste ušle u Družbu. Taj je veliki svetac sam sebi govorio: »Bernarde, Bernarde, zašto si postao redovnikom? Da li da činiš svoju volju, da živiš prema svojoj slobodi? Nipošto!« I kad je osjetio kakvu odbojnost, jednako se tako pitao i odgovarao: »Darovao si se Bogu da bi živio kao dobar redovnik, da bi se odrekao svojih vlastitih zadovoljstava te činio sve što Bog od tebe traži u redovničkom životu.«

226 Drage sestre, i vi se morate jednako pitati: »Zašto je Bog ustanovio Družbu kršćanske ljubavi? Zašto me ovamo pozvao?« Zatim sebi odgovorite: »Da štujem našega Gospodina, da mu služim u siromasima i da radim sve tamo gdje me odlučio zaposliti.« Eto tako se imate poticati na rad u svojim poslovima. Niste li veoma sretne, sestre, što se naš Gospodin udostojao poslužiti vama? Nek sestre iz bolnice Hôtel-Dieu čine što su dužne činiti. Vi pak morate ravnodušno prihvatiti sve što od vas zahtijeva vaša svrha. To je vaš posao i ne morate željeti drugih zadataka. Kad bi netko kazao karmelićanima, kartuzijancima, kapucinima da čine nešto drugo negoli što čine, bi li oni to činili? Ne bi, jer to nije njihova svrha. Njima je dovoljno činiti ono na što ih njihov Red obvezuje. Stoga i naš Gospodin nije izabrao drugu Družbu da mu služi u osobi jadnih bolesnika onako kako ste vi obvezane da mu služite. O sestre, koje li sreće! Bog vam je povjerio skrb za svoje siromahe. Vi se morate pri tom ponašati u njegovu duhu, suosjećati s njihovom bijedom i proživljavati je u sebi kolikogod vam je to moguće. Kao onaj koji je govorio: »Progonjen sam s progonjenima, proklet s prokletima, rob s robovima, žalostan sa žalosnima i bolestan s bolesnima.«

227 Tako se imate ponašati da budete dobre kćeri kršćanske ljubavi pa da idete kamo Bog bude htio, bilo u Afriku, bilo iz Afrike k vojsci, u Indiju, i gdje god vas hoće imati. Vi ste kćeri kršćanske ljubavi, stoga treba da idete. Naš je Gospodin dakle osnovao Družbu više za se negoli za vas, vi ste samo njeni članovi. Zato vas nazivlju »Kćerima kršćanske ljubavi« tj. »Božjim kćerima«. Ponizite se, snizite se do ispod sviju videći da se Bog služi siromašnim seoskim djevojkama u tako važnim stvarima. Ponizite se pred Bogom, to je vaš posao, i budite spremne prigrliti svako zaposlenje što vam ga božanska Providnost dadne. Ne mogu vam to dostatno preporučiti, sestre, jer je to svrha vaše Družbe. I kad se iznevjerite toj svrsi, s vama je gotovo, zbogom djelo kršćanske ljubavi.

228 Treći član: »Sve će svoje vježbe, bilo tjelesne bilo duhovne, obavljati u duhu poniznosti i ljubavi, i ujedinjene s onima što ih je Gospodin Isus Krist vršio na zemlji.«

Drage sestre, vaša pravila napominju kako Bog traži da općenito i zasebno činite troje, da sve vaše djelovanje bude popraćeno trima krepostima: poniznošću, ljubavlju i nasljedovanjem našega Gospodina. To uči taj članak.

229 »Uvijek će obavljati svoje vježbe u sjedinjenju s onima što ih je naš Gospodin činio na zemlji.« Na primjer, obilazeći po župi bolesnike, idite zato da počastite u njihovoj osobi našeg Gospodina. Kad idete na molitvu, razmišljajte ovako i slično: »Bijedne li mene, jesam li vrijedna da u molitvi govorim Bogu!« Ipak idite na molitvu ljubeći svoje poniženje i časteći molitvu našeg Gospodina. Idući k stolu, jednako razmišljajte da niste vrijedne uzeti obrok s ostalima. Recite: »Gospodine, ne zaslužujem da trošim dobro što pripada siromasima niti da budem u društvu sestara koje im tako dobro služe u usporedbi sa mnom koja nisam nizašto.«

230 Eto, tako se imamo uvijek smatrati nesposobnima da učinimo išta vrijedno. Jer vidite li, kćeri, dok vas ne prodahne taj duh da se smatrate siromašnima, slabima, nesposobnima za bilo kakvo dobro i dok vam ne bude drago da vas drže takvima, nećete postići savršenstvo. Promislivši tako o svojoj nevrijednosti, uzdignite se činom Božje ljubavi i recite: »Mada nisam vrijedna da to radim, jer to Bog hoće, uradit ću da njemu ugodim; ta, on to od mene očekuje.«

231 Kad idete na molitvu, idite isključivo zato da ugodite Bogu. Recite: »Nisam dostojna razgovarati s Bogom. No budući da to traži posluh i jer je to njegova volja, idem da počastim našeg Gospodina.« Jer, što mislite, sestre? Nije sve u tom da obavimo razmatranje po svojoj volji, bez pažnje i na svoj način. O ne, to nije dovoljno. Treba ga obavljati kao što je to činio naš Gospodin, na zemlji. Obavljao ga je velikim poštovanjem, u Božjoj prisutnosti, s pouzdanjem i ponizno. I sve ostalo djelovanje usklađujte s njegovim želite li da vam ono bude zaslužno. Idem u blagovaonicu da počastim skromnost kojom je Isus Krist uzimao svoj obrok. Zato se moram ponašati kao da ga gledam: držati se uspravno i čedno, uzimati pristojno svoj kruh i svoje meso, jesti smireno. Nemojmo navaliti na meso i na ono što nam se nudi kao da to hoćemo najednom progutati.

232 Jednog sam dana bio s blaženim ženevskim biskupom koji mi reče: »Gospodine Vinko, jednom sam upitao našu Majku jesu li naše sestre za stolom skromne. Odvratila mi je: »Monsinjore, trebali biste ih vidjeti«. Saznavši (biskup) da mu je to moguće, stane na mjesto odakle je mogao lako promatrati kako se ponašaju. Vidio je da su te sestre čedne kao da su u prisutnosti Božjoj i anđelâ. O koliko ga je to utješilo!

233 Drage moje sestre, nastojte da sve vaše djelovanje prate one tri kreposti. Na taj ćete način postići da vam se duh u nutrini bavi Bogom i kad obavljate izvanjske poslove. Idući k bolesniku recite sebi: »O jadne li mene! Kako se usuđujem ići k tom siromahu ja koja sam pred Bogom bolesnija od njega! Kad bi tolike svete duše mogle to činiti, činile bi mnogo bolje od mene!« Pošto ste se ohrabrile tom mišlju, dodajte: »Idem iz ljubavi prema Bogu. O, kako sam sretna što me odabrao za tako sveto djelovanje!«

234 Mislite li, sestre, da bi bilo nešto veliko to što vi činite kad to ne biste uzdigle dobrom nakanom? Zar mislite da vršite svoju dužnost kad služite bolesnicima prema svojim mušicama, kad idete u ono mjesto jer tamo nalazite zabavu, kad slušate jer vam se nalaže što vam se sviđa, kad radite jer, konačno, čovjek ne može biti besposlen, kad molite jer to i ostali čine. Nipošto, sestre, ne varajte se. Naše je djelovanje zaslužno prema namjeri kojom radimo. Danas sam slavio Misu. Nisam li to učinio uz uvjete koji se traže, nisam time više napredovao. Vi ste se pričestile, poslužile svoje siromahe, obavile razmatranje i sve ostalo. Niste li povezale unutrašnje s izvanjskim, ništa niste uradile, jer svatko može učiniti isto toliko. I sam poganin mogao bi za svoje veselje činiti što mi činimo, isključivo kao materijalan posao. On može pohađati bolesnike iz zabave, piti i jesti, odmarati se i raditi bez ikakve zasluge i krivnje. Jednako je tako s nama kad obavljamo svoje poslove. Bili oni u sebi ne znam kako dobri, bez čiste nakane i želje da omilimo Bogu nisu zaslužniji od onih što su po sebi indiferentni. No hoćete li da svi vaši poslovi budu Bogu ugodni, obavljajte ih u duhu poniznosti, ljubavi, u sjedinjenju s onima što ih je Gospodin izvodio. I zapamtite dobro: potrebno je imati takvu nakanu. Nema li je, lišavamo se često nagrade što bismo je zaslužili za takva dobra djela.

235 Vi znate, kad se krsti dijete, polijevaju ga vodom, izgovaraju sve propisane riječi, obavljaju potrebne obrede. Uza sve to

moraju još imati namjeru da to dijete učine kršćaninom. Nema li toga, nije kršteno. Jer ni sama voda kojom se polijeva ni svi ostali obredi ne čine dijete kršćaninom. Onaj koji ga krsti mora imati nakanu da ga učini kršćaninom. Tako se ni kćeri kršćanske ljubavi, koje obavljaju svoje vježbe kako im je rečeno, ali bez dobre nakane, ne sviđaju Bogu. Jer on traži najprije srce a zatim djelo.

236 Dogodi se da bude tako plodnih godina da umjesto pomiješane raži i pšenice, što su ih zemljoradnici posijali, zemlja zasijana tom mješavinom dvovrsna zrnja urodi čistom pšenicom. Jednako će tako, sestre, sve što vi budete činile iz motiva onih triju kreposti postati pšenicom. Mada ćete se vi služiti samo sa raži, tj. premda ćete činiti samo indiferentna djela, ubrat ćete pšenicu, primit ćete jednaku nagradu za male stvari kao i za najveće ako ste ove činile nemarno i bez potrebne ljubavi.

237 Priča se o nekom kamenu, što ga nazivlju kamenom mudraca, da sve što dodirne pretvara u zlato. Drage sestre, sve što budete učinile, izmijenit će se u zlato ako to popratite onim trima lijepim krepostima. I sve će vam djelovanje biti ugodno Bogu i anđelima. To se naziva posvetnom milosti. To je ljepota koja dušu čini dragom našem Gospodinu. Toga radi on uživa u njoj i u svemu što ona čini. Što god ta duša čini, sve se Bogu mili: kad ide, dolazi, služi bolesniku, priprema lijek, sve je to milo našem Gospodinu. O sestre, kćeri su kršćanske ljubavi milije Bogu kad dobro obavljaju svoju dužnost negoli je ikad bilo dijete drago svojem ocu i majci. Kako su lijepe duše koje su počašćene tom nezasluženom milosti! Kako su sretne, kako moraju rasti iz kreposti u krepost da budu što milije svojem Zaručniku!

238 Ali ima još nešto više: to vam pribavlja nebesku milost. Jest sestre, ta djela učinjena iz ljubavi prema Bogu i ponizno zaslužuju vam vječnu slavu. I ne samo zajedničku slavu koja je dana svim blaženim dušama, već onu koja će neprestano rasti ukoliko će se oni koje ste izgradile služiti vašim dobrim primjerom. O drage moje sestre, nećete se praznih ruku vratiti kući budete li vršile što su vam kazali vaši očevi. To Bog traži od vas. I stoga se vi morate predati njegovoj dobroti. Gospodine, udijeli nam milost da upoznamo vrijednost i zaslugu djela učinjenih u jedinstvu s tvojima. O kćeri, nek taj nauk ostane duboko u vašim dušama. O, kad bi koja od vas u srcu rekla: »Kako da uspijem sve to vršiti! Kako će mi duh vazda biti zabavljen onim što činim budem li se vježbala u tim krepostima! Nikad se neću moći na

taj način zarobiti!« Ja bih na to odgovorio: »Otpočnite već danas, nastavite sutra i bit će vam lako.« Već ovog časa recite u sebi: »Nisam vrijedna slušati Božju riječ. Toliko mi je puta Bog udijelio tu milost, ali ja nisam zato bolja.« Držite za svaku od svojih sestara zasebno da će se ona bolje okoristiti onim što smo kazali negoli vi. Vrativši se kući recite: »Idem na mjesto odakle sam došla iz poslušnosti, a ne stoga što bih se tamo ugodno osjećala. To više, što Bog to hoće. Budući da me tamo ponovo šalju, idem još i zato da počastim korake našeg Gospodina kad se vraćao s putovanja.«

239 Ustajući sutra da biste obavile razmatranje, mislite da niste dostojne da vam Bog govori. Ali jer on to želi, vi ćete to učiniti radosne što vršite volju Božju i s velikom željom da mu omilite.

240 Kad pođete k siromasima, i u svemu što ćete činiti prekosutra, nastavite to isto i postat će vam lakše. Pripazite na tu vježbu još četiri-pet dana zaredom. Poslije toga ništa vam neće biti lakše. Tim nastavljanjem steći ćete svetu naviku. I otada ne samo da nećete osjetiti teškoće te kreposti, već se nećete moći uzdržati da vazda ne činite tako. O naše drage sestre, koje su otišle k Bogu, veoma su dobro vršile što smo kazali. Iskusile su da krepost nije tako teško steći kao što to mi zamišljamo. Treba samo htjeti i malo se prisiliti. Ako vam je spočetka i malo teško, sjetite se da to činite kako biste ugodile Bogu i da ta teškoća neće potrajati. Nastavite i deset i dvanaest dana i poslije toga nećete više imati poteškoća. Naprotiv, veselit ćete se što sve činite sabrano i pomno. To će na vas privući velikih milosti. Te će pak milosti unijeti u vaša srca takvo raspoloženje da će doći dan kad se nećete moći uzdržati da ne učinite dobro na koje ste navikle. To je ono što je sveti Bernard kazao: »Non possibile«, itd.

241 O, sretna li stanja kad čovjek ne može više vršiti svoje volje ako ona nije sukladna s voljom Božjom, kad sve radi samo da se Bogu svidi! To znači u neku ruku činiti što Bog čini. Jer što god on čini, sve je poradi njegove slave i za njegovo zadovoljstvo. Moguće je stoga kazati: radeći s nakanom da omilimo Bogu znači raditi, koliko je to moguće, što je on radio. I na taj način to znači biti jedno s Bogom. O kćeri, ohrabrite se, dakle, da biste prispjele do tog stupnja savršenstva. Vi ćete se naviknuti, kao što sam rekao, da činite dobro. Nećete se moći ni uzdržati da ga ne činite. Sve će vaše djelovanje pratiti one tri kreposti i to bez ikakve prisile, jer se čovjek ne može uzdržati da ne čini na što

je naviknuo. Imate mnogo razloga da se predate Bogu i da odgovorite nadahnućima koja će vam dati. Ona vam neće nedostajati upoznate li da same od sebe možete samo griješiti. Prihvatite li tu vježbu, drage moje sestre, činit ćete svoja djela kao što naš Gospodin želi da ih činite, prema njegovu uzoru. A to vas i vaša pravila uče. Nastavite li, nemate razloga željeti druženje s bilo kim. Kad vam Bog bude prisutan, imat ćete sve. Kolikog li razloga da se čovjek ponizi pri pomisli: činim što Bog čini, neprestano ispunjam njegovu volju. Prema tome prisiljavam Boga da se u dobroti svojoj raduje među nama! Za nj nema druge radosti doli boraviti s dušama koje rade njemu za ljubav. Kad kažem da nema druge radosti, onda to znači radosti u svojim stvorovima. Jer ih on ima i drugih: raduje se u samome sebi i u svojim božanskim savršenstvima. Ali izvan sebe nema drugih doli biti s onima koje ljubi. Njegova je radost i užitak boraviti u dušama što ih je posvetio. Ah! koje li utjehe za sestre kad ovako razmišljaju: »Bog me vidi, sviđa mu se što radim. On čini da djelujem, da odlazim i dolazim«. Kad vojnik za vrijeme bitke vidi svog kapetana, njegova ga prisutnost oduševljava. Hrabro, sestre! Bog će vas blagosloviti ako budete vjerne. Odvažno samo! On će umjesto vas uraditi što bi vama bez njega bilo nemoguće.

242 Molim Gospodina da to i učini. Mada bijedan grešnik, ja ću ipak izgovoriti riječi blagoslova. Ujedno molim Boga da dok ih budem izgovarao izlije tog duha u vaše duše kako biste sve činile ponizno, s ljubavlju i u jedinstvu s onim što je naš Gospodin činio na zemlji. To te molim, Spasitelju moj, za sve duše što si ih pozvao u ovu Družbu.

243 Videći gospođa (Le Gras) da će gospodin Vinko dati blagoslov, upita ga bi li bilo prikladno da na prvoj idućoj konferenciji sestre kažu kako su se služile njegovim uputama. On prihvati.

Gospođa me pita bi li bilo prikladno da izvijestite kako ste vršile te kreposti. Držim da bi to doista bilo dobro, jer nam je potrebna pomoć da naučimo vršiti te kreposti. A među sredstvima, koja nam tu mogu poslužiti, jedno je od najboljih polaganje računa. Stoga Gospođa ima pravo. Bog joj je nadahnuo tu misao. Eto, kćeri, to ćete učiniti idući put kad se sastanemo.

Preporučujem vašim molitvama dvije naše bolesne sestre. Nek im Bog dadne milost da se dobro okoriste svojim patnjama. Jednako vas molim da se spomenete siromašne Poljske koja je u jadnom stanju. Kralj i kraljica su napustili Varšavu i otišli u Krakov. Imamo jak razlog da to preporučimo Bogu.

72. Konferencija — 2. studenoga 1655.

Načela Isusa Krista i svjetovna načela
(Opća pravila, čl. 4)

244 Dvije su zadnje konferencije, sestre, bile o vašim pravilima. Na predzadnjoj smo protumačili ono što se odnosi na savjetnice. Na zadnjoj smo vam započeli tumačiti pravila koja sve sestre imaju vršiti gdje god bile. Govorili smo tada o dvama prvim člancima. Danas ćemo nastaviti o istom predmetu iz općih pravila. Evo četvrtog člana: »Izbjegavat će svjetovna načela a ljubiti načela Isusa Krista«, itd.

Uistinu, drage sestre, sva su ta pravila od Boga. U svetom Evanđelju nalazimo ono što je naš Gospodin najčešće činio a to je sadržano i u vašim pravilima. Ona su i uzeta iz Evanđelja, napose ova što ćemo ih tumačiti. To je Isus naučavao, a zatim i vršio. Budući da su uzeta iz svetog Evanđelja, ispravno je kazati da su od Boga i da ih je on nadahnuo. Nije li ovo lijepo? »Izbjegavat će svjetovna načela i ljubiti načela Isusa Krista«. Pogledajte što nam to kazuje pravilo, drage moje sestre: i meni i vama mora omrznuti svjetovni način življenja.

245 Ako želite biti dobre kćeri kršćanske ljubavi a ja dobar svećenik misionar, moraju nam biti mrska i odbojna načela ljudi koji žive prema duhu svijeta. Ima ljudi koji žive po načelima svijeta, a ima i drugih koji nemaju ništa zajedničko sa svijetom. Stoga dobro shvatimo ono značenje riječi da se treba plašiti svjetskih načela. Ima naime svetih duša koje žive u svijetu kao da nisu u njemu. Kreću se među zlima, a žive kršćanski. To dosta uočavate i vi, sestre. O njima dakle ne govorimo. Razgovaramo o ljudima koji žive po duhu svijeta. Bog, dakle, ima dvije vrste slugu u svojoj Crkvi: jedni žive kao dobri kršćani mada nisu sasvim bez svjetovnih sklonosti. Druge je povukao iz te pokvarene mase svijeta da mu savršenije služe. Ali i jedni i drugi moraju nastojati, prema svojim sposobnostima, da se spase.

246 Ali vi ćete me upitati nisu li svi kršćani obvezani izbjegavati svjetovna načela. Jesu, sestre, ali vi ste posebno dužne, i posebno kao kćeri kršćanske ljubavi. No kazao sam vam, ima duša koje jesu u svijetu, ali kao da nisu: one žive po evanđeoskim načelima. I naš je Gospodin bio u svijetu, a nije živio po njegovim načelima; ni izdaleka: zgražao se nad njima i neprestano propovijedao suprotno. Suprotstavljao mu se djelima i riječima, ukratko, u svem svojem djelovanju. Nije mrzio duše koje su u svijetu već zlo što je u njima. I Družba treba mrziti načela svijeta po uzoru našeg Gospodina. Ja ću vam neka navesti kako biste ih izbjegavale iz odbojnosti koju vam moraju izazivati.

247 Prvo, svijet cijeni dobro, čast i umiljatost. Kad na primjer vidi duhovitu, dražesnu, spretnu i privlačnu djevojku, on to cijeni i voli. Eto vam jednog od svjetovnih načela. No djeca našeg Gospodina moraju sve to prezreti, jer ni Gospodin nije to cijenio. Samo svijet cijeni takve stvari. Kako bi Sin Božji cijenio ljepotu svijeta kad nije mario ni za svoju vlastitu mada je bio sama ljepota! Ta, on je odsjev i ljepota Boga, svog Oca, ukoliko je Sin Božji! Štoviše, za nj je rečeno da je najljepši među ljudskom djecom: »Speciosus forma prae filiis hominum.« I mada je bio takav, toliko je poništio svoju ljepotu da je za vrijeme muke dopustio da mu pljuju po licu. Iz toga vidimo da uopće nije mislio na svoju ljepotu. O sestre, uz takav primjer, do onoga što svijet priželjkuje ne treba držati više negoli do blata. Jer ništa na svijetu nije dostojno da bude cijenjeno nego samo krepost.

Jednog mi je dana neka redovnica priznala da su joj neke osobe govorile kako ima lijepe ruke. I njoj je to bilo teško slušati. »Bojim se, reče, da mi ih nije dao đavao kako bi me time upropastio.« Vidite, sestre, što je ta duša mislila o ljepoti svojih ruku. Bila je daleko od onih koje čine sve moguće da ih izbijele. Strašila se da joj to ne postane znakom za propast. Tako i mi moramo činiti kad nas hvale bilo za što: strašiti se da to nije đavao koji nas hoće upropastiti. Stoga prezrimo svaku pohvalu.

248 I ovo je svjetovno načelo: izbjegavati siromaštvo i bijedu te se osjećati sretnima kad im uspijemo izbjeći. Svijet, naime, voli svjetovne stvarnosti kao blagostanje, poštovanje i pohvale. Vi sve znate da on vazda želi nešto više od onoga što ima, jer nikad nije zadovoljan. Zavidi drugima na onom što imaju. Kad ga netko u nečem nadmaši, govori: O, zašto nisam kao onaj muškarac ili ona žena! Zašto nemam i ovo i ono što vidim u njega!« Dakle, svjetovno je načelo cijeniti sve to, jer ne samo da svijet voli imati, već drugima na tom zavidi. Naprotiv, kći kršćanske ljubavi mora misliti da je Sin Božji uvijek više volio siromaštvo negoli bogatstvo, prezir više nego čast, i da je kazao kako bi lakše uže prošlo kroz iglenu ušku negoli bogataš u nebo. Vi znate na što mislim; to je debelo čelično uže kojim se zaustavljaju brodovi. A ipak je Sin Božji kazao da je teže bogatašu ući u nebo

nego to debelo uže provući kroz iglenu ušku. Dakle, sestre, hoćete li i poslije toga cijeniti dobra i udobnosti života? O, daleko od toga da ih cijenite; treba ih, naprotiv, prezirati jer je tako učinio i Sin Božji.

249 Svjetovno je načelo i tražiti sebi društvo. Stoga se svijet voli naći na gozbama, kao većina njih u Parizu. Kćeri se kršćanske ljubavi naprotiv moraju plašiti takvih društava i izbjegavati ih po mogućnosti. Što se tiče gozba, tu za njih nema opasnosti jer im pravilo zabranjuje jesti izvan njihovih kuća.

250 Najzad, jedno je svojstvo svjetovnog duha i ovo: tražiti svoje vlastito zadovoljstvo u svemu pa i u kreposti. Oni naime koji žive po duhu svijeta pa učine štogod dobra, žele da se to zna. Štoviše i kad prisustvuju misi ili učine najbolje djelo, traže u tom svoju slavu. Drage sestre, nastojmo zadovoljiti Boga i sve činiti samo za to, a ne da se kome svidimo. Kad idete poslužiti siromahe, recite: »Idem k bolesnicima iz ljubavi prema Bogu«. Čuvajte se svjetovnog načela jer ono se gotovo svuda uvlači. Ni duhovne osobe nisu od toga izuzete. Ako dosta ne pazi, čovjek može tražiti svoje zadovoljstvo u svemu što čini. Evo, neka će sestra rado ići u onu župu jer je tamošnje gospođe vole i govore o njoj samo dobro. Siromasima će govoriti blago i ljubazno, jer se za nju govori da je dobra sestra, da savjesno obavlja svoju dužnost. O sestre, svjetovnog li načela! Činiti sve za vlastito zadovoljstvo znači biti svjetovnih načela. Pripazite na to.

251 Ali, kazat ćete mi, dobro je što činim; ne smijem li zato biti zadovoljna? Jest, taj je čin dobar sam u sebi, ali postaje loš kad ne tražite da ugodite Bogu već sebi. Zato nam mora biti mrsko svako priznanje, svako laskanje i sve što bi nam moglo pribaviti bilo kakvo tašto zadovoljstvo, tjelesne ili duhovne prirode. Sve to treba prezreti i reći: »Neću ih, jer su to svjetovna načela«. O sestre, uočite to dobro, jer se na tom razbijaju najduhovnije osobe. U pobožnosti ugađaju svojoj sklonosti i traže svoje vlastito zadovoljstvo: u ispovijedi, u svetoj pričesti, u razmatranju, u svojim duhovnim razgovorima; ukratko, u svemu traže same sebe. Ispitate li to potanko, uvjerit ćete se da čovjek može tražiti užitak i u najsvetijoj stvari. Na primjer, poglavarima polažete račun o svojim poslovima s namjerom da se pokažete kreposnima i da vas više cijene. Što je uzrokom da tako olako padamo u tu pogrešku a da i ne primjećujemo? To je zemaljski duh i svjetovna načela o kojima upravo govorimo. Imamo razloga da ga se istodobno i plašimo videći kako smo još daleko od načela našeg Gospodina.

252 Vidite li, kćeri, vaša je uloga značajna. Ako je ona značajna i namjere su Božje također značajne. Da biste uzmogle u njima sudjelovati, potrebno je da kćeri kršćanske ljubavi čine djela prema imenu što ga nose. Ne znači li da Bog ima velikih namjera s vama kad hoće da svoj život usmjerite prema načelima njegova Sina? O kako ste sretne, sestre! Nema ništa što bismo morali ljubiti doli onoga što je on ljubio. Kad naš Gospodin nešto cijeni, onda to treba cijeniti. Ali kad nešto prezire, onda to treba prezirati. Označili smo načela svijeta kao ono što on prezire. Po ugledu na nj i mi ih moramo prezreti da postignemo savršenstvo što ga Bog traži od nas. A ono je u tom da preziremo što on prezire, a cijenimo što on cijeni, da izbjegavamo načela svijeta, dobra, časti i sve za čim svijet hlepi. Koji žele kršćanski živjeti sve to odbacuju. Kad ih netko želi pohvaliti, oni odgovaraju: »Naš Gospodin ne drži ništa do toga, neću ni ja! Ne želim ni dobara ni užitaka! Sve te želje proizlaze iz načela svijeta, nad njima se Sin Božji užasavao. To je prema duhu tijela, a teži samo za onim što je naš Gospodin odbacio dok je bio na zemlji. Stoga ću i ja te stvari gledati samo zato da ih mognem prezreti.« Eto, to čine dobre duše. Ali one koje ne vide druge svrhe doli vlastitog zadovoljstva (o, odatle proizlazi mnogo jada) nemaju druge brige negoli da u svemu što čine i govore traže kako da utaže svoje neuredne težnje. Kinje se samo za tijelo. O takvima je govorio sveti Pavao: »Njihov je bog trbuh«, tj. oni su idolopoklonici samih sebe (Fil 3,19). Nije im važno kako će to postići, glavno da imaju čime zadovoljiti svoju sjetilnost.

Ali djeca se našeg Gospodina ne trude da nađu zadovoljstvo u onom što poduzimaju. Ne žele drugo doli ugoditi Bogu. A to i vi imate činiti, kćeri, kad ste prigrlile načela Isusa Krista. O kako je uzvišen poziv pristati uz Kristova načela! No treba se poniziti smatrajući se nevrijednima takve milosti.

253 Možda ćete me upitati jesu li kćeri kršćanske ljubavi obavezne biti jednako kreposne kao i redovnice. Ja vam kažem, sestre, da je vama to potrebnije negoli njima. »Što! odgovorit ćete mi, jesmo li dužne biti savršenije od njih?« O, to je stoga što raspoloženje pojedine mora odgovarati milostima koje prima. I da vam reknem sve jednom riječi, nema redovnica od kojih Bog traži toliko koliko od vas. Vi ste bile pozvane za ono za što redov-

nice nisu bile pozvane, niti na način kako ste vi bile. Stog razloga Bog želi od vas više savršenstva negoli od njih. Ako su karmelićanke dužne sveto živjeti, častiti Boga, ljubiti njega i bližnjega, vi ste također došle ovamo za to da živite po načelima Isusa Krista. A on želi da svi budemo sveti, svatko prema svojim prilikama. Mislite li da samo redovnici i redovnice imaju težiti za savršenstvom? O sestre, svi su kršćani na to obvezani. A vi još više negoli redovnice. Ne čini čovjeka svetim život u zatvorenom samostanu. To čini briga kojom redovničke osobe nastoje oko savršenstva. Jer i u redovničkom staležu može biti nesavršenih i loših osoba kao što smo ih kadšto i vidjeli. Iz toga spoznajete da nije nužno biti u zatvorenom samostanu da stekneš svetost što je Bog zahtijeva od tebe. Redovnički je stalež veoma svet, no iz toga ne slijedi da se posvećuju samo oni koji ga prigrle.

254 Štoviše, kažem vam, ako je sestrama iz bolnice Hôtel-Dieu potrebno da budu kreposne jer služe bolesnicima, i vi ih poslužujete ne samo koliko one već i mnogo više. Naime, vi to činite kao što je činio naš Gospodin kad ih je obilazio. Vi ih nemate kod kuće kao redovnice, već ste ih dužne potražiti u njihovim kućama. U tom ih nadmašujete, jer se ne zadovoljavate samo time da pomognete onima koje vam dovedu, kao što čine one. Vi im pomažete po njihovim domovima. Tu im donosite hranu i iskazujete mnogo drugih usluga. Napominjem to s poštovanjem što ga dugujem tim plemenitim dušama koje veoma cijenim. Ali ja u neku ruku mogu kazati da vi trebate biti kreposnije od njih. Evo razloga: što više Bog zahtijeva od nekih osoba, to one moraju biti savršenije kako bi mogle ispuniti što im njegova Providnost nalaže. A redovnice iz Hôtel-Dieu nisu dužne činiti što vi činite. Vi idete, kao i apostoli, iz jednog mjesta u drugo, kako vas već Gospodin šalje po naredbi vaših poglavara. Vi ste poduzele činiti što je naš Gospodin činio na zemlji. O sestre, kad biste mogle shvatiti koliko vaš stalež zahtijeva savršenstva!

Uršulinke pomažu bližnjemu poučavajući i primajući učenike. Ali te su redovito bogate. Vi pak morate poučavati siromašne gdjegod vam se pruži prilika. I ne samo djecu koja idu u školu već uglavnom sve siromahe kojima pomažete. Na taj način morate imati kreposti i uršulinki, jer činite što i one čine. Morate biti kreposne kao sestre iz Hôtel-Dieu, kao karmelićanke, kćeri Svete Marije i druge. Uglavnom morate imati kreposti koje su vlastite i potrebne svim družbama koje polažu zavjete da će služiti Bogu. On sve to traži i od vas. Stoga, drage sestre, vama ima biti glavno, da budete kreposne, naročito da mrzite duh svijeta i njegova

načela, jer to vaši poslovi zahtijevaju od vas. Vidimo, a kao što sam vam već kazao, redovnicâ koje se brinu za siromahe. A vašoj Družbi je glavna svrha služiti siromašnoj nahočadi i jadnim robijašima, a to nije poduzela nijedna redovnička zajednica. Recite, kćeri, samima sebi: »Bog od mene traži više negoli od redovnica«. I ja vam to velim: Bog zahtijeva od vas velike kreposti jer vam daje mnogo posla.

O, dobra gospođa Goussault dobro je poznavala tu istinu! Malo prije svoje smrti reče mi da je vidjela kćeri kršćanske ljubavi pred Bogom i da on od njih traži velike stvari. Ali to se neće ostvariti ako ne budete vjerne i ne budete li još kreposnije negoli redovnice.

255 Kćeri, izbjegavajmo, dakle, svijet, cijenimo što naš Gospodin cijeni. Nije li lijep taj propis? Ne čini li vam se da su imali pravo kad su vam to naložili? I tko je nadahnuo vaša pravila ako to nije Bog?

Gospodin Vinko je to više puta ponovio i sve sestre odvrate da i one tako misle.

O kako ste sretne, prihvati on, što ste pozvane u Družbu kojoj je Bog dao tako sveta pravila!

256 Još ima jedno načelo svijeta, a to je izrugivanje. Jedni druge ismijavaju. Ako među vama koja ismijava one što su se na savršeniji način predale Bogu, o ta se drži načela svijeta, ima »svoj duh« ili ispravnije — đavolov duh. Jer đavao potiče svjetske ljude da se u prvom redu izruguju dobrim dušama. Koja se ruga svojim sestrama zato što su skromne, točne u svom opsluživanju, jer hodaju čedno i ne ponašaju se prema svojim hirovima, ta je đavolskog duha, to znači da nasljeduje demona. Stoga tu manu treba protjerati iz Družbe! Neka izrugivanje u njoj nikad ne nađe mjesta! Nikad ne smijemo ismijavati one koji čine dobro.

257 Drugo je načelo svijeta teško očitovanje srca. Dobre duše, naprotiv, prostodušno iznose svoje mišljenje. Ne govore drukčije negoli osjećaju. A načelo se svijeta služi dvosmislenošću, prevarom. Nastoji prikriti svoje misli ne bi li kako obmanuo druge. Dobri ljudi, naprotiv, istupaju iskreno i ne služe se okolišanjem. Tako treba da i vi činite, sestre. Ne odbijte nikad svoje poglavare kad od vas traže da im reknete svoje nutarnje raspoloženje. Nemojte, dapače, ni čekati da to od vas traže, već to učinite same od sebe, osobito kad vam je nešto teško.

258 U svijetu se još cijeni dosjetljivost, duhovitost koja zna dobro govoriti te duhovito i u pravi čas odgovoriti. Kad koje između vas to hvale, kad cijene ta načela, sestre, žalostite se, oplakujte njihovu bijedu i recite: »Kako, Bože! Je li moguće da još ima u Družbi osoba koje su zadržale taj svjetski duh što rasiplje milosti koje je Bog dao Družbi! Došle smo ovamo da prekinemo sa svijetom, a htjele bismo nasljedovati njegov način življenja! O, to nije ono što Gospodin traži od nas«. Eto, sestre, tako se morate plašiti svega što je i malo samo nalik svjetovnim načelima. Borite se protiv takve naklonosti koju ste mogle imati, sve dok je potpuno ne uništite. Uklanjajte se razgovorima svjetovnih osoba. Želite li nasljedovati Krista, prekinite sa svjetovnim ljudima koji se njemu protive. I kad vidite da netko cijeni svjetovne stvari, znajte da je to loš znak. Čuvajte se takve osobe. Govore li: »O Bože, kako je takva sestra dobro došla u Družbu! Kako je samo gospođe vole!« strašite se toga. To je svjetovno načelo, sestre. Ne smijemo nikad hvaliti naravne odlike neke osobe koja se posvetila Bogu ni kuditi one koji ih nemaju u tolikoj mjeri.

259 U dobro je uređenim kućama običaj da nikad ne hvale ničije prirodne darove. Tu se cijeni samo krepost. I nađe li se tu netko oštrouman pa piše knjige, dobro sastavlja i savršeno pjeva, o tom se ne govori, te stvari to ne zaslužuju. One su samo indiferentne. Tako se i vi ne zabavljajte takvim tricama. Njima samo gubite vrijeme. One priječe duše da se u svetim mislima bave Bogom. Znate li što treba hvaliti? Krepost, točno opsluživanje pravila. Kad vidite da neka sestra ljubi siromaštvo, da za se bira najgore a za bližnjega čuva najbolje, da ne bi učinila ni najneznatnije stvari protiv odredbe svojih poglavara, o, to treba pohvaliti. O tom razgovarati nije ni najmanje opasno. Recite jedna drugoj da se ohrabrite: »Sestro, niste li opazili kako je ona sestra kreposna, kako blago služi bolesnicima, a kako opet ona druga brižljivo nastoji da raste u kreposti? Ne bi propustila ni najneznatnije prigode da je ne vrši.« Eto, to treba hvaliti, i nikad nešto drugo! Naprotiv nemojte govoriti o ljepoti, vještini, o lakom izražavanju, o lijepoj boji glasa neke sestre ni o tom da zna dobro pisati. To nije vrijedno truda.

260 Budući da ima jedno načelo svijeta što kaže da se čovjek mora istaknuti da bi bio nešto, vi ga se morate bojati kao i ostalih svjetovnih načela. O sestre, đavlu je vlastito da se nastoji pokazati, blistati i ukazati na ono što mi smatramo prikladnim da nam pribavi poštovanje drugih. Ako ih ima, na nesreću, među vama koje se osjećaju zahvaćenima tom manom nek se pokaju i ponize pred Bogom. Nek reknu: »O jadne li mene! gdje li su kreposti što ih mora imati kći kršćanske ljubavi? Umjesto njih u mene je oholosti i postupaka oprečnih onima našeg Gospodina«. Ponizite se, dakle, i molite Boga za oproštenje kad upoznate da ste usvojile koje načelo svijeta.

261 Ne samo da ne smijete htjeti da vas smatraju većima od drugih, nego morate nasljedovati našeg Gospodina i kao pošast izbjegavati sve što bi vam moglo donijeti čast i slavu. Jer kad dopustimo da nas hvale i budemo zadovoljne što nas cijene, to znači povoditi se za duhom tijela, ukratko đavolskim načelom. Pozvane ste da nasljedujete našeg Gospodina, stoga morate izbjegavati sve što se njemu protivi, morate ljubiti sve što on ljubi, hvaliti sve što on hvali. Ali upamtite ovo: nemojte nikad hvaliti što svijet hvali. To nas uči gore spomenuto pravilo. Morate ga dobro upamtiti kao i sve ostale propise. Jer, gledajte, sestre, za vas je najvažnije da dobro razumijete svoja pravila.

262 Kako ste sretne što vam je dužnost mrziti duh svijeta! Ali kako da ga mrzite? Kako ga mrzi naš Gospodin. Kazao je da on ne moli za svijet: non pro mundo rogo — ne molim za svijet (Iv 17,9). Dobro to shvatite, sestre. Kad kažem da Gospodin ne moli za svijet, ne velim to o svim ljudima što su na svijetu. Jer ih ima i dobrih. Podrazumijevam tu one koji žive po načelima svijeta na koje sam vas upozorio. Pogledajte koliko je Sin Božji mrzio duh svijeta: rekao je da ne moli za nj, a molio je za one koji su ga ubili. Iz toga vidite da se više užasava od njega negoli od onih koji su ga raspeli. Nije htio moliti za svijet mada je to učinio za svoje neprijatelje.

263 U nastavku tog propisa veli se da će sestre prihvatiti načela Isusa Krista. Drage sestre, nije dovoljno zazirati od načela svijeta i odbaciti ih. Treba prionuti uz načela Isusa Krista koja su sasvim suprotna onima.

Blaženi siromašni u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. (Mt 5,3). Time se suzbija pohlepa za imanjem i častima.

Blaženi krotki, jer će posjedovati zemlju.

Blaženi koji plaču. Gospodin naziva blaženima one koji jadikuju i koji su žalosni, a svijet čini suprotno. Sestre, predajte se Bogu da biste to i vršile. I ovog časa, kad ste to čule, pobudite čin želje da biste bile kreposne.

264 Blaženi milosrdni, oni su pritekli u pomoć siromasima u njihovoj bijedi.

Blaženi čista i jednostavna srca. O kćeri, čistoća se srca toliko mili Gospodinu da joj ne obećaje ništa manje negoli gledanje Boga!

Blaženi miroljubivi. Oni koji stišavaju razdore, neće zadjevicâ. Ti su nazvani djecom Božjom jer su postali slični njegovu Sinu, Bogu mira. On je sišao s neba na zemlju da donese mir. Stoga je blažena i sestra koja nastoji svagdje uspostaviti mir i sačuvati ga u samoj sebi.

Blaženi progonjeni. Gledajte na primjer kreposnu sestru koja želi biti poslušna svojim poglavarima i točno ispunjati njihove odredbe. Ima ih, naime, koje ne bi htjele ništa učiniti protiv volje svojih poglavara, da nemaju niti jedne misli suprotne njihovoj namjeri, ako je moguće. Ako poradi toga tu sestru kude, jer joj zamjeraju što nije kao i ostale koje ne paze na sitnice, pa tu istu poradi njene točnosti ogovaraju i preziru, kako je sretna ta sestra! Uistinu, ona trpi ali zbog pravičnosti. I prema gornjem načelu ona je blažena.

265 Eto, drage sestre, to su načela Sina Božjega. Njih je najčešće vršio i učio dok je bio na svijetu. Stoga ih treba žarko prigrliti. Vi naime morate ljubiti što naš Gospodin ljubi i mrziti što on mrzi.

Evo što još kaže taj propis: »Prionut će uz načela Isusa Krista, naročito uz ona koja preporučuju trapljenje, unutrašnje i izvanjsko, preziranje samih sebe i zemaljskih stvarnosti. Birat će radije niske i proste poslove negoli časne i ugodne. Zauzimat će vazda zadnje mjesto a bolje će prepuštati bližnjemu.«

266 Sestre drage, potrebno vam je trapljenje. Bez njega vam nije moguće živjeti po načelima Sina Božjega. Osobito vam je potrebno unutrašnje mrtvljenje. Gospodin je došao da nas nauči te dvije vrste mrtvljenja: unutrašnje, kad je u duši trpio što ljudi toliko griješe protiv njegova Oca; izvanjsko, podnoseći prevelike boli po čitavom tijelu. Treba to, dakle, poštivati i neprestano se mrtviti.

267 Izvanjsko se mrtvljenje sastoji također u tom da ne gledamo lijepe stvari kad nas radoznalost na to potiče. Zatim da hodamo oborenih očiju te da se ne zaustavljamo da bismo vidjeli što se događa na mjestima kuda prolazimo. Na to se, međutim,

nemam razloga potužiti. Dosada sam bio potaknut na dobro zbog čednosti što ste je pokazivale po ulici. I tako samo nastavite, kćeri.

Moramo trapiti oči i uši. Ove uživaju slušajući pjesme, glazbu, pohvale što nam ih upravljaju, ptičji pjev. U tom uši nalaze svoj užitak, ali mi se moramo mrtviti i sve to izbjegavati umjesto da za tim hlepimo.

Okus vazda teži da uživa u jelu i piću, želi dobro pripremljeno i ukusno meso. Moramo ga mrtviti i sve to odbaciti. Tražimo radije priprosto meso negoli ono dobro pripremljeno.

Zatim imamo opip. Ponekad nam je ugodno dotaći se ruke jedna druge, dopustiti dapače da nam je dodirnu i muškarci. O sestre, u tom se moramo trapiti i bojati se toga. Opazite li da to netko želi uraditi, ne dajte, posebno ako su to muškarci. I goruću žeravicu trebali biste baciti na njih, nek vide da se ne smiju nedolično vladati.

268 Eto tako imate činiti s obzirom na izvanjsko mrtvljenje. No to nije sve. Treba mrtviti i unutrašnje duševne sposobnosti.

Razum hoće da spozna sve neobične stvari, da istraži i ono što je nepotrebno. O kako je veliko zlo prevelika znatiželja! Treba je mrtviti jer nije nužno toliko znati. Tà prema onom što kaže sveti Pavao, znanje nadima a samo ljubav izgrađuje (1 Kor 8,1).

Pamćenje se tako rado prisjeća radosti što smo ih nekad uživali u obitelji odakle smo potekli. Sjeća se roditelja, njihova milovanja i lijepog postupka s nama, pa i ženidbenih ponuda! O sestre, sve to treba mrtviti i ne zaustavljati se na onom što smo ostavili. Nikad ne smijete dopustiti da vaše pamćenje uživa u takvim mislima.

Volja ljubi što joj je ugodno a odbacuje trpke stvari.

269 Naposljetku, drage sestre, morate jako pripaziti na to unutrašnje i izvanjsko mrtvljenje. S obzirom na oči, kako sam vam već kazao, ne mogu se potužiti. I dok kudim manu, ne mogu a da ne pohvalim krepost. Moramo, dakle, mrtviti sve što nam pribavlja užitak: njuh, okus, opip, ukratko sva sjetila. Mora nam biti drago što imamo priproste stvari, npr. odjeću, rublje te oskudnu hranu. Nikad se ne smijemo tome uklanjati. Da uzmognemo biti dobre kćeri kršćanske ljubavi moramo voljeti siromaštvo i neznatnost. Jer Kristovo je načelo birati najgore i prezirati same sebe. On je išao tako daleko da je sam za sebe govorio da je kao živinče, zemaljski crv i odbačen od ljudi. Tako je malo cijenio sama sebe. To, što je tako malo cijenio sama sebe, navelo ga da umre

za ljude. Više je naime volio njihovo spasenje negoli svoj vlastiti život. I kad bi postojala samo jedna duša, dao bi svoj život da je spasi.

270 Sestre, prodahnimo se takvim osjećanjem. Često molimo Boga nek nam dadne prezirati same sebe kako bi nam bilo drago da nas smatraju jadnima i bijednima. Ljubimo sve što nam pribavlja taj prezir. Ako nam je dopušteno birati, izaberimo vazda najgore: najlošiju haljinu, najslabiji ovratnik, najprostiju košulju. Ukratko, želimo i tražimo što je najjednostavnije, jer je to načelo našega Gospodina. On je uvijek prezirao zemaljske stvari. O kćeri, vi ste pozvane na život kakav je on provodio. Činite, dakle, kao što je on činio. Kolike li utjehe za dušu koja zna da radi prema načelima Sina Božjega.

Neka mi je dobra duša, što sam je danas vidio kod Svete Magdalene vraćajući se iz samostana Svete Marije, kazala da veoma cijeni usluge što se iskazuju tim jadnim obraćenicima: »Kad bi sestre od Pohođenja znale, reče, kakva li je radost činiti dobro i kako je velika utjeha služiti našem Gospodinu u tim siromašnim pokornicima, sve bi to htjele činiti«. Vidite li, sestre, vi ćete imati više utjehe i radosti ako se budete trapile, za sebe izabrale najgore a za svoje sestre čuvale najbolje, negoli da ste se naužile svih naravnih zadovoljstava povodeći se za svojim sklonostima. Jer to znači živjeti po načelima Isusa Krista koji je vazda izabirao najgore. Htio je dapače umrijeti na križu što je najbolnija i najsramotnija smrt koju je moguće podnijeti.

271 Ako vam padne na um da biste rado bile savjetnice, o sestre, odbacite to. Đavao vas želi upropastiti kad vas nagovara da se domognete neke službe ne bi li vas poštivali i gledali boljim okom negoli ostale. Jer to je načelo svijeta. Čim opazite da se vaš duh tim bavi i čim stanete smatrati sretnima one koje su na to pozvane, u isti čas protjerajte tog demona, osudite tu nakanu i recite: »O Bože moj, bolje je za moje spasenje da sam na zadnjem mjestu negoli na onom koje se meni čini višim. I zadnje je mjesto za mene suviše časno«.

272 Budete li tako činile, drage moje sestre, da naime za svoje sestre uvijek čuvate ono najbolje, živjet ćete po načelima Isusa Krista. Učinite li pak suprotno tome, slijedit ćete načela đavla koji najbolje čuva za se. Naš je Gospodin, naprotiv, obećao i dao raznolika dobra ljudima, dok je za sebe odabrao sve vrste muka i uvreda. Sad promislite koga ćete nasljedovati.

Što kažete na to, sestre? Ne čini li vam se razboritim da se pokoravate i opslužujete onaj propis koji uči da izbjegavate načela svijeta, a prianjate uz načela našeg Gospodina.

Jest, Oče, odgovore sestre.

Hoćete li odlučiti da ćete živjeti po načelima našeg Gospodina? Kad su na to potvrdno odgovorile, Gospodin im Vinko reče da za to treba moliti milost od Gospodina Isusa Krista. Ja ga molim, reče, po zagovoru svete Djevice da je udijeli ovoj Družbi.

Benedictio Dei Patris . . .

73. Konferencija — 6. lipnja 1656.

O ravnodušnosti

(Opća pravila, čl. 5)

273 Sestre, predmet je ovog razgovora peti član vaših pravila. Govori o sklonostima.

Prva točka: zašto da točno opslužujemo taj propis; druga točka, pogreške koje se mogu počiniti protiv tog propisa; treće, kako da prekinemo s tim sklonostima i da ih izbjegavamo.

To je eto predmet našeg razgovora, kćeri. I budući da je ovo propis koji treba tumačiti, a kasno je, to neću nikoga ispitivati. Mislim da je uputnije tako postupati.

Evo što kaže taj vaš propis koji nosi naslov ravnodušnost: »Neće biti posebno sklone ni mjestu, ni poslu, ni osobama, pa ni svojim rođacima i ispovjednicima, već će uvijek biti spremne od srca rado sve ostaviti kad im se to odredi. Pri tom će se sjetiti kako je naš Gospodin kazao da nismo njega dostojni ako se samih sebe ne odreknemo ostavivši oca, majku, braću i sestre te ne pođemo za njim.«

Eto što veli taj naš propis. On je tako važan za kćeri kršćanske ljubavi da ja ne znam redovničke kuće kojoj bi bilo toliko potrebno vršiti taj propis koliko vama. To je još potrebnije ženskim osobama. Otcjepljenje od rođaka, mjesta i uglavnom od svih stvari vama je toliko potrebno da vam bez toga nije moguće ispunjavati dužnosti svojeg poziva. Ne znači da redovnici i redovnice nisu isto tako obvezani odijeliti se od svega. Ali kćeri su kršćanske ljubavi utoliko više obvezane ukoliko je njihovo življenje sličnije životu apostolâ. Oni nisu imali ništa svojega, ni doma, ni obitavališta, ni omiljenog mjesta, nego su išli kuda ih je Božji duh slao. A mi vidi-

mo da im je sveti Petar nalagao da idu po čitavu svijetu, u Evropu, Aziju, Afriku i uglavnom u sve krajeve. Drage sestre, vaše vam pravilo kaže da i vi i ja uopće trebamo biti indiferentni želimo li da vi budete dobre kćeri kršćanske ljubavi a ja dobar misionar. Moramo nastojati da prianjamo samo uz Boga. Oslobodivši se na taj način stvorenja, našem je srcu stalo samo do njega. Tako postaje spremno da izvrši sve što Bog od nas traži, te da idemo kamo nas šalju naši poglavari. O nema ničega što bi nas smjelo privlačiti. U tom naime propisu, koji je uzet iz Evanđelja, naš Gospodin kaže da nismo njega dostojni ako se ne odreknemo oca, majke, braće i sestara. Vidite li važnost tog odreknuća, jer bez toga niste dostojne našeg Gospodina.

274 Da bolje shvatite taj član, drage sestre, znajte da sadrži troje. Prvo, to nam preporučuje naš Gospodin, a to je sadržano u propisu koji izričito zabranjuje prianjati uz stvorove. Drugo, treba se odijeliti da bismo mogli točno opsluživati taj propis. Jest, sestre, čim koja bude zarobljena ljubavlju prema nečemu, mora se što prije osloboditi toga. Nek to učini sama ili po svojim poglavarima, razotkrivši im što je uzrokom te privrženosti. Kažem dakle: prva je stvar nemati uopće nikakve naklonosti, a druga je otrgnuti se od nje kad je uočimo pomoću svojih poglavara ili vlastitim naporom. Jer, vidite, sestre, Bog nam često govori u srcu. Naše je samo da budemo pažljivi na njegov glas koji nas opominje i on će nam pomoći da upoznamo na što smo navezani. Nije li istinito da je dobro za nas da to čujemo? Čim neka sestra opazi da suviše voli ili svoje rođake ili neku sestru ili bilo što drugo, mora to što prije i bez ikakva odlaganja razotkriti svojim poglavarima. Ako joj nije zgodno doći ovamo još isti dan, nek to učini odmah sutradan. Budući da je naša bijeda tako velika, a naše nas samoljublje zasljepljuje i jer poštovanje što ga gajimo za sebe čini da ne spoznajemo jesmo li navezani, dobro je upitati svojeg duhovnog vođu da li je primijetio kakvu sklonost u nama. Možete to zapitati i svoju predstojnicu pa čak i sestru koja vam se čini kreposnom: »Molim vas, sestro, recite mi, ako vidite da sam navezana na što.« Eto tako treba postupati da potisnete sklonost što biste je mogle imati.

275 Treća točka tog propisa jest autoritet našeg Gospodina. On nalaže odjeljenje od stvorova i uči kako treba ostaviti oca, majku, braću i sestre da bismo njega bili dostojni. Budući da vi možda ne razumijete što znači sklonost, moram vam to pomoću našeg Gospodina objasniti. Tako ćete upoznati razloge s kojih moramo to izbjegavati.

276 Sklonost nije drugo, sestre, doli neuredna ljubav za nešto što nije Bog. Jer, pravo govoreći, sklonost znači neprekidnu ljubav srca prema nekom stvorenju. Toga radi uskraćujemo Bogu ljubav što mu je dugujemo. Povlačimo što smo dragovoljno obećali. Nismo li veoma bijedni kad poklanjamo svoju ljubav stvoru pošto smo se darovali Bogu! Kad ste ušle u Družbu, dao vam je istodobno milost da se otrgnete od svijeta, tog pokvarenog mnoštva. Zašto? Da budete njegove zaručnice i da vas uvede u Družbu za koju se mnogo brine. Nije li velika nevjernost ako poslije toga prionemo uz nešto što ne zaslužuje da se na to osvrćemo?

277 Postoje dvije vrste sklonosti: jedna se odnosi na ono što imamo, druga na ono što želimo. Prva je npr. kad je sestra navezana na haljinu stanovitog kroja, na ovratnik, cipele što ih ima jer su napravljene po modi. Voli imati lijepu kosu i da se vidi. Sve je to navezanost i suprotno onome što naš Gospodin traži od nas. O, sestre biti navezan na sitnice, trice, knjigu, sliku, nije li to žalosno?

278 Druga vrsta privrženosti jest želja imati ono što nam nedostaje. Na primjer, želimo ono mjesto, onu stvar, želimo ići s onom sestrom jer se njena ćud podudara s našom, priželjkujemo onu župu, imati onog ispovjednika. To znači biti navezan na sve to. Čovjek još toga nema, zato želi. I što je još gore, čini sve moguće da se toga domogne. Ta ljubav prema stvarima kojih nemamo, a želimo ih imati, jest sklonost. Zagledajte malo u sebe same i recite: »Nisam li sklona onome čime se služim ili čega nemam? Nisam li naklonjena onoj sestri, navezana na onu knjigu, onu sliku ili na nešto drugo?« Pogledajte, ispitajte se nema li u vas neuredne ljubavi za nešto od ovoga što smo naveli. Ako ima, nazovite to sklonošću i odbijte: »O moj Bože, evo kako sam se uhvatila u tu zamku! O moj Spasitelju, pomozi mi da iz nje iziđem.« Zapamtite dobro, drage sestre, sklonost je ljubav prema onome što imamo i želja da bismo imali ono čega nemamo.

279 Kazali smo da je sklonost ljubav prema nekom stvorenju, koje ne ljubimo iz ljubavi prema Bogu, već iz nekog drugog motiva. A mi nikad ne smijemo ljubiti nešto drugo doli Boga. Ili, ljubimo li nešto drugo, onda to ima biti iz ljubavi prema Bogu. I nije nam dopušteno ljubiti ništa drugo doli Boga ili Bogu za ljubav. Volim li neku sestru, to ima biti poradi njene kreposti i Božjih milosti što su u njoj. Ljubi li otac svoju djecu i pribavlja im dobra, treba da to čini iz ljubavi prema Bogu koji mu ih je dao i koji hoće da ih on ljubi. Ali da volim ovu ovdje jer je iz moga kraja; da volim onu

tamo to više jer odgovara na moje sklonosti, o, loše li privrženosti! Opasne li sklonosti koje se morate čuvati, i ovih sadašnjih i onih koje bi mogle nadoći, kako ne biste nikad ništa ljubile što nije Bog, ili iz ljubavi prema Bogu.

280 O drage sestre, kako je to lijepo da ljubimo samo Boga, da smo slobodni i oslobođeni od stvorova! O kćeri, ako vam Gospodin udijeli milost da se počnete u tom vježbati, nebo će vas s veseljem promatrati. Kako ćete biti mile Bogu! On se raduje kad vidi dušu koja ljubi samo njega. Kako se onda ne bi osvrnuo na Družbu koju je sam oblikovao, za koju zna da živo želi biti ugodna u očima njegova božanskog Veličanstva! Koja se odvaja od svega njemu za ljubav! Stoga rado prosiplje svoju milost na sve one koje su u tom staležu, i tome se raduje.

281 Kazali smo, sestre, da je ta ljubav prema stvorovima neuredna, utoliko više što je baš u toj neurednosti i prekršaj tog propisa. Ljubimo li nešto što nam nije dopušteno ni imati ni željeti, znači kršiti taj propis. Naročito kad ta ljubav stoji na putu ljubavi što je moramo imati za svoja pravila i kad zbog toga ne ispunjamo što poglavari zahtijevaju ili ne marimo za njihove namjere. Jer, glavno je pripaziti na nakanu. To se eto naziva sklonost.

282 Privrženost nekom stvoru, koja može biti grešna, ometat će nas da slijedimo volju Božju što nam je prenose naši poglavari. Zar da pretpostavimo bijedno zadovoljstvo volji Božjoj! Evo na primjer sestre kojoj je predstojnica povjerila neki zadatak. I ona zna da je nakana predstojnice da to bude tako i tako izvedeno. No budući da ta sestra više voli svoje vlastito zadovoljstvo ili svoj sud, ona ne uradi tako. Ili ako uradi, učini nerado. Eto vam loše navezanosti.

283 Kazali smo također kako ta privrženost mora biti stalna da se označi kao prava sklonost. To bi bila naklonost koja ne prestaje. Jer razlika je između one koja brzo prolazi i one koja traje. Nekoj je sestri npr. teško nešto ostaviti. Iz toga zaključuje da je na to navezana. Treba učiniti što joj je moguće da se toga oslobodi, pa rekne u sebi: »Što ću učiniti? Evo kako sam se zaplela u tu neurednu ljubav, moram je napustiti!« Postupi li tako, sestre, ona nije navezana.

Ako ta privrženost potraje, ona postaje prava sklonost. Trebalo bi da tu sestru upozore na ono što čini, neka zna da je sklona ovoj ili onoj stvari. Poslije toga moguće je ustanoviti da li je tu posrijedi sklonost. A čim je kći kršćanske ljubavi svjesna da je nečemu sklona, mora to priopćiti svojem ispovjedniku. Ako je onakva kakva bi imala biti, ona će to učiniti bez odlaganja. Nije li joj to moguće još istog dana, nek odluči da će prvom zgodom doći ovamo, saopćiti to Gospođi ili gospodinu Portailu ili barem kojoj sestri koju smatraju kreposnom. Nađe li mene, može i meni kazati: »Držim, Gospodine, da sam vam dužna priznati, kako mi se čini, da sam sklona onoj sestri, onom mjestu ili nečem drugom. Molim vas recite mi što mi je pri tom činiti.« Ako je onaj kome se obratila upita otkad osjeća tu naklonost, neka mu jednostavno prizna: »Ima već toliko i toliko vremena«. Ako li je nadalje upita što je poduzela da se toga riješi, nek rekne: »Poduzela sam to i to, ali se još uvijek osjećam nemirnom s obzirom na to«. Dotični će uvidjeti da je to sklonost i kazat će joj da to treba ukloniti. Najzad će joj, drage sestre, savjetovati kako da se toga oslobodi.

284 Eto, zašto sestra mora odmah iznijeti opazi li da je nečemu privržena. Koje su daleko mogu to priznati svojoj sestri službenici. O kćeri, želim da postupite onako kako sam vidio u jedne svjetovne osobe. Znam gospođu koja je osjetivši preveliku ljubav za svog muža i za svoju djecu priznala svojem ispovjedniku: »Gospodine, osjećam se suviše navezanom na svoju obitelj. Jako sam zabrinuta poradi odsutnosti svojeg muža. Što da učinim?« Sestre, treba li da osobe od kojih njihov stalež ne traži toliko savršenstva koliko od vas traži vaš, treba li da su one toliko vjerne, a jedna sestra kršćanske ljubavi da osjeća neurednu privrženost ili za svoje rođake ili svojeg ispovjednika ili bilo za što a da to ne prizna svojim poglavarima! To treba priznati i upitati za savjet što nam je činiti. To je dar Duha Svetoga. Molite ga od Boga za sebe i za one koji vas vode.

Ali, Gospodine, kazat ćete mi, govorite nam o sklonostima. Zašto nazivate sklonošću ljubav što je imamo za neku stvar? Kako ćemo to shvatiti, sestre? U Svetom pismu ona se uspoređuje sa zamkom, mrežom. Budući da Duh Sveti u Svetom pismu uspoređuje sklonost s nečim što je zamka, mreža i uzica, moguće nam je shvatiti što je to loša navezanost. To je, dakle, uzica koja sputava one što su se dali uhvatiti. Tako je grešnik sputan grijehom i postaje rob grijeha. Jest, grijeh je uzica. I što se veli za grijeh, moguće je kazati za svaku neurednu ljubav, jer sputava one koji od nje boluju te ih čini robovima i jadnicima.

Još ćete mi reći: »Kako vi to shvaćate, Gospodine? Kažete da je sklonost uzica koja čvrsto sputava a koju je ipak moguće odriješiti. Naučite nas kako to činiti.«

285 Da bolje shvatite što je sklonost, zamislite, drage sestre, čovjeka užetom privezana uz neko drvo, nogu i ruku sputanih verigama. Užeta su čvrsto zauzlana a verige dobro spojene. Što da učini? Eto ga zatočena. Jer prvo, taj se jadni čovjek ne može sam izvući iz toga ako mu nitko ne slomi verige i ne pomogne izići iz toga. Drugo, nemoguće mu je da se sam pobrine za život ni da ga podržava. Na taj će način umrijeti od gladi ako mu ne donesu hrane. To je njegova treća nesreća. Četvrto, ostave li ga tako preko noći, u opasnosti je da ga proždru zvijeri od kojih se ne može obraniti. Eto vam četiriju nesreća s obzirom na tog svezanog čovjeka.

286 Jednako tako zamislite, drage sestre, da je kći kršćanske ljubavi poput tog jadnog čovjeka ako je vezana na bilo što. Sama se ne može odriješiti ako je čvrsto svezana i stegnuta. To jest, ako je jako navezana, nemoguće joj je osloboditi se bez tuđe pomoći. Što će učiniti sestra nađe li se u takvu stanju? Kome će se uteći za pomoć? Evo je zarobljene. Navezanost na haljinu, na koprenu, na manšete koje je malo izvukla da se vide, sve je to sputava da se ne može toga osloboditi. Osjeća dobro da joj to zadaje muke. Ali ona nema na umu drugo doli svoje privrženosti, dan i noć misli na to. Nije li istinito što govorim? Ne osjećate li u sebi da ste iskusile tu istinu? Vjerujem da znate kako se teško osloboditi bilo koje navezanosti. Vi ćete to ispovjediti želeći da je napustite. Ali se bojati da poslije ispovijedi ne bude jednako kao i prije.

287 Rekli smo da se onaj bijedni privezani čovjek ne može brinuti za hranu i da mora umrijeti od gladi ako mu nitko ne donese hrane. Tako ni sestra, koja je nečemu sklona, neće nastojati da se toga oslobodi i dadne život svojoj duši. Ona ne kani priznati da je to neuredna sklonost. Sad znate otprilike što znači biti sklon, npr. biti sklon da napustiš svoje zvanje. Ta je sirota sestra sva obuzeta tim osjećanjem. Neprestano to prevrće u glavi. Nema spokoja. Uvijek je zabrinuta i u nedoumici: »Da učinim to ili da ne učinim?« Eto velike muke za to jadno stvorenje. I neće je se nikad osloboditi ako se nitko ne umiješa, ili njezin duhovni vođa ili njena predstojnica. Jer je svezana i zarobljena.

288 Naposljetku, jadan je onaj čovjek, o kojem smo govorili, u opasnosti je da ga pojedu zvijeri. Ne izvuku li ga odande, kad padne noć, proždrijet će ga vuk ili koja druga divlja zvijer. Upravo se tako događa siromašnoj sestri koja se odvoji od zajednice. Odvaja se od svojih poglavara prezirući njihove opomene. Srce voli svoja vlastita zadovoljstva. Ona je već izvan zajednice, jer ne vrši zajedničke vježbe. U opasnosti je da je Zli izvuče iz Družbe. A zašto? Jer ju je vuk našao izvan stada. U njemu je bila samo tijelom a ne i duhom. Čekala je samo priliku da istupi. Kad se ta ukazala, đavao joj je pomogao da se napokon odvaži na to. Sad je u opasnosti da je proguta svijet. Kolike smo vidjeli koje nisu znale što da počnu kad su istupile. Bilo je to poradi velike teškoće što je čovjek osjeća kad hoće ostvariti svoje spasenje u svijetu. O sestre, je li moguće da neka sklonost može izvući sestru iz Družbe koja je do ovog časa bila svima na veliku utjehu i izgradnju! Po Božjem milosrđu to dosad smijemo reći za Družbu.

289 Treba znati da postoje tri vrste sklonosti na zlo. Neki su skloni taštini, prenemaganju i častima. O, kad neka sestra dotle dođe, kad uživa što je svijet cijeni, onda je to taština. Htjeti da haljina bude onako skrojena, da ovratnik lijepo stoji, da bude dobro namješten, htjeti da kosa malo iziđe ispod koprene, eto vaše loše sklonosti.

290 Tu je još sklonost svome sudu. Kako je to nesretna sklonost! Kad se čovjek zaustavlja samo kod onog što misli da je dobro prema njegovu vlastitom rasuđivanju i kad prezire savjet drugih, tad je to bijedno.

291 A možda neka sestra želi nešto pričuvati za budućnost. Kad bi otprilike ovako razmišljala: »Što znam ja što se može dogoditi za deset godina? Moram skupiti nešto novaca«. O, kad bi vas bilo tako slabih, to bi značilo oteti siromasima taj novac mada je dan vama za uzdržavanje. Jest, sestre, zadržati nešto znači ukrasti siromasima. Jer koji su ga darovali, učinili su to s namjerom da se to upotrijebi za uzdržavanje službenica siromahâ. I sve dobro što pripada Družbi jest za uzdržavanje dobrih kćeri koje služe siromasima. Prema tome prisvojiti bilo što znači oteti siromasima. Te sklonosti, o kojima smo govorili, jesu loše sklonosti kojih se treba čuvati. Ali ja držim da tih loših sklonosti nema u vašoj Družbi. I kad bi koja bila za to kriva, značilo bi da nema pouzdanja u Providnost Božju koja je uvijek vodila Družbu sve do ovog časa.

292 Jest, sestre, Providnost Božja, koja je uvijek vodila Družbu sve do ovog časa, divna je u pogledu kćeri kršćanske ljubavi. Što mislite tko daje sredstva za vaše uzdržavanje? I tko je nadahnuo kraljicu da vam učini dobro što ga je učinila ako to nije ista božanska Providnost? Ne bi li bila velika nevjernost kad bi jedna sestra

za svoj užitak i svoje zadovoljstvo prisvojila nešto i bila tome sklona? Oh! nadam se od Božje dobrote da je među vama neće biti.

293 Kad bi se, po nesreći, našla koja s lošim sklonostima, to bi je dovelo predaleko kao što je i Judu. On je bio nesretno navezan na novac i došao je dotle da je prodao svojeg Boga. Koje li nesreće biti sklon zlu! Teško se osloboditi toga. Tome su jadniku povjerili novac za potrebe našeg Gospodina i apostolâ. I budući da je bio sklon novcu, to ga je dovelo dotle da je izdao svojeg dobrog Učitelja. O moj Spasitelju, bila je to posljednja nesreća u koju ga je strovalila njegova sklonost. Ima li sestre s takvim sklonostima, tad je to loš znak i oznaka Judina odbačenja.

294 Ima i drugih sklonosti koje ne vode u smrtni grijeh, na primjer željeti onakvu haljinu, onakav ovratnik, da idemo radije s ovom sestrom negoli s onom drugom. To nije tako veliko zlo kao što su ona o kojima smo govorili. Ipak morate izbjegavati privrženost i u tim indiferentnim stvarima, mada nisu smrtni grijeh, želite li postići svetost što je zahtijeva vaš poziv. Kad bi koja priželjkivala neku službu, da bude npr. sestra službenica, to bi bila najstrašnija napast što je jedna sestra može imati i koja može doći samo od đavla. On je naime od anđela postao to što jest, jer se želio uzdići. O, kako je opasno težiti da postaneš savjetnicom. Sklonost tim stvarima, sestre, drage, groznija je od pakla. Jer kao što u tom mjestu vlada stalan nered, tako su i osobe sklone tome, uzrokom velikog nereda u nekoj Družbi.

Vidjet ćete i takvih koje će gotovo izgubiti glavu ako im propadne ili moraju napustiti ono što su zavoljele. Vidio sam ženu koja je toliko voljela svoga psa da je bila gotovo neutješna kad ga je izgubila. Susreo sam se s njome i promatrao je. Bila je žalosna i utučena. Osam do deset dana nije prestajala uzdisati. Najzad sam je upitao koji je uzrok te žalosti i doznao da joj je uginuo pas. Nije li to čudna ludost? Ne gubi li čovjek zdrav razum kad se naveže na takve ludorije?

Vidjet ćete osobâ toliko navezanih npr. na haljinu takva kroja i takve tkanine da će uznemiriti čitavu Družbu samo da ostvari što želi. Ima ih koje se tako neuredno navežu na nešto što vole ili im donosi kakvo zadovoljstvo, na mačku, na primjer, pa drže ključeve i još mnogo drugih stvari koje ne zaslužuju da zaokupljaju duh pa bio on ne znam kako malo razuman. I kad se takvim osobama rekne da idu u neko mjesto, vidite odmah kako su žalosne, turobne i kako mučno slušaju. Što mislite zašto ne učine radosno

i spremno što im se nalaže? Jer ih neka privrženost sapinje i zarobljuje. Eto vam, drage sestre, učinaka neke loše sklonosti.

295 Ima i druga vrsta privrženosti. Ta se odnosi na duhovne stvari. Na primjer, netko je sklon postiti. To je dobro djelo pa ipak i u njem može biti navezanosti.

Kazat ćete mi: »Što velite, Gospodine? Je li navezanost htjeti činiti dobro? Nije li post dobro djelo? A vi kažete da je i to loše!« Jest, sestre, loše je kad postimo bez dopuštenja svojih poglavara i po svojoj vlastitoj volji. Željeti postiti i sâm post jest krepost s obzirom na sadržaj. Ali jer to ne činite uz potrebne uvjete, Bog ga ne prima. Ponavljam vam što je nekad rekao po proroku farizejima: »Neću vaših postova, jer u njima ima vaše vlastite volje; nemam što s tim učiniti.« Postite li iz posluha, Bogu će to biti vrlo ugodno. No budući da mrzi samovolju, sve što se radi iz tog motiva mrsko mu je i to ne prima, pa ni žrtve iako su veoma svete. Evo npr. sestre koja iz pobožnosti želi da se ispovijeda i pričešćuje češće negoli ostale. Ona će doći gospodinu Portailu ili gospođi Le Gras moliti dopuštanje za to. Neće joj dopustiti, ali ona neće odustati od svoje navezanosti. To je naime navezanost mada vam se čini da to poduzimate iz ljubavi prema Bogu. Vidite li, sestre, najveća žrtva što je možete prikazati Bogu jest žrtva svoje vlastite volje.

296 Ali, Gospodine, ja bih se rado vrlo često bičevala. Mene uvelike tješi kad mi je to moguće uraditi! — Dopusti li vam posluh, dobro je.

»Ali, Gospodine, hodočastiti Našoj Gospi od Kreposti, mučenicima, usput se svratiti svakih osam dana Našoj Gospi, nije li to Bogu ugodno?« — Ne, te pobožnosti ne vrijede ništa nisu li učinjene iz poslušnosti. Ni hodočašća sama po sebi nisu dobra. Iziđete li iz svoje sobe ili iz kuće s namjerom da idete k Našoj Gospi ili u koje drugo proštenište, ali bez dopuštenja svojih poglavara, to je ono što ne smijete nikad učiniti, drage moje sestre.

297 Shvatite, dakle, dobro ovo: privrženost dobrim i svetim stvarima jest loša ako se ne slaže s odredbom vaših poglavara. Pogledajte kako su vaša pravila dobro uređena i kako je prikladno da znate kako ne smijete imati sklonosti, jer iz nje proistječu velika zla. O Spasitelju, nije li razborito da se nastojimo riješiti tih spona ako osjećamo da smo sputani? O sestre, ptičica uhvaćena u zamku neumorno se bori dan i noć da se iz nje izvuče. I dok bude živa neće prestati boriti se da umakne. A nas da uhvati neka loša navezanost, i da ne pokušavamo da joj se istrgnemo! Kad se ne bismo

okoristili tim primjerom, to bi nas bez isprike teretilo pred Bogom. Zar nije kukavičluk, sestre, znati da ptica čini sve moguće da umakne iz zamke, a da kći kršćanske ljubavi ne poduzima ništa da se otkine od navezanosti uz bilo što!

298 Što će kazati na dan suda Bogu ako je smrt iznenadi u takvu stanju? Po tom će je suditi. Koje li boli za tu dušu! Bog će joj prigovoriti: »Kako! ti si kći kršćanske ljubavi i ništa nisi poduzela da se toga oslobodiš! Idi, ne poznajem te!« Eto što ima očekivati sestra koja želi živjeti prema svojim neurednim sklonostima. Eto, što ona zaslužuje. Koliko se treba bojati kojekakvih navezanosti! Stoga već sad odlučite da ćete se riješiti onih koje biste mogle imati i da ćete izbjegavati one koje bi mogle nadoći!

299 Naposljetku, drage sestre, završna rečenica tog člana napominje da smijemo biti odani samo Bogu i da smo dužni ljubiti samo Boga ili poradi Boga. — Ali, Gospodine, reći ćete mi, je li baš tako veliko zlo biti navezan na jedan ovratnik, na svoju kosu, na jednu košulju ili na koju pobožnost? Zašto vi nazivate to lošim? Ja to nazivam idolopoklonstvo. Da, sestre, treba to zlo usporediti s idolatrijom. Evo razloga za to. Bog želi da ga ljubimo iznad svega. A mi volimo ono stvorenje na koje se navežemo. Čovjek je idolopoklonik poradi toga što tu stvar ili stvorenje pretpostavlja Bogu. Pogledajte kolike li nesreće pasti u idolatriju! A to i vi počinjate kad prianjate uz stvorenje.

300 Velim još i više: to je preljub. Shvatite to dobro, sestre. Ušavši u Družbu vi ste izabrale našega Gospodina za svojeg Zaručnika. Primio vas je za svoje zaručnice ili bolje reći, zaručio se s vama. Poslije četiri godine, neka više ili neka manje, vi ste mu se sasvim darovale po svojim zavjetima. Na taj ste način vi njegove zaručnice a on vaš zaručnik. I kao što ženidba nije drugo doli darovanje žene mužu, tako ni duhovna ženidba što ste je sklopile s Gospodinom nije drugo doli darovanje vas samih njemu. I on se jednako darovao vama, jer se rado daje dušama koje su se njemu predale neopozivim ugovorom što ga on neće nikad prekršiti. Stoga, po milosti Božjoj, smijete reći da je vaš Zaručnik u nebu. No, kao što pametna žena ne gleda drugog muškarca osim svojeg muža, ili će postati preljubnicom, tako je i kći kršćanske ljubavi, koja ima čast biti zaručnicom Sina Božjega, preljubnica ako se naveže na bilo što. Tà, više voli stvorenje negoli Boga. Kakve li muke za muža kad osjeti da mu je žena pogazila vjernost! Sestre, nema boli slične

toj. Ali isto tako kakva li razloga žalosti za jadno stvorenje koje se od Gospodinove zaručnice preobratilo u preljubnicu prionuvši uz stvorove!

301 Eto vam velikog razloga da se ostavite svake naklonosti prema stvorovima. O Spasitelju, kakve li muke za tebe kad jedna kći kršćanske ljubavi ljubi nešto na štetu ljubavi što je tebi duguje! O sestre, kad zaručnica našeg Gospodina nešto voli više nego svojeg Zaručnika, tad ga time vrijeđa. On ćuti veliku bol kad tu dušu, koja mu je tako draga, vidi kako joj je srce navezano na ono što ljubi i kako pretpostavlja, prema riječima svetog Pavla, stvorenje Stvoritelju.

302 Evo još jednog razloga da se klonimo navezanosti; to su riječi našeg Gospodina: »Gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce« (Mt 6, 21).

303 Prema tome, vaša haljina, vaše cipele na koje je navezano vaše srce jest vaše blago. Možda ćete primijetiti: »Ali to je samo jedna koprena, jedna haljina ili jedna župa prema kojoj osjećam naklonost.« Ništa zato! koja je onako navezana kako smo kazali, u tom je njeno blago. Na to često misli. Veseli se biti u tom mjestu. Nema druge želje doli sačuvati što posjeduje. U tom je njeno blago. I njezino je srce s njenim blagom od kojeg se ne može otkinuti bez sasvim osobite milosti. O, kako je potrebno pomoći toj jadnoj sestri i zvati u pomoć kao što se viče za vatru! Jest, utecite se Bogu i molite ga za pomoć. Obratite se svojim poglavarima i molite ih: »Pomozite mi da se ostavim te nesretne sklonosti.« Ali najčešće neće se usuditi to izreći, jer će ovako mozgati: »Reknem li im da više volim ovu sestru negoli koju drugu, rastavit će nas i neću više imati onog zadovoljstva koje mi je ona donosila. Kažem li im da mi se mili ona haljina, odmah će mi je uzeti.« Je li pak iskušavana protiv zvanja, neugodno joj je to priznati. Siromašno će stvorenje poći u kuću maticu. Putem će joj, Duh Sveti nadahnuti: »Reci to gospođi Le Gras, gospodinu Portailu ili kojoj kreposnoj sestri.« Došavši u kuću maticu, ne usudi se to nikome priznati. Pokazat ću vam kako je teško skršiti takvu privrženost. Ispovjedit će se duhovnom vođi. Možda će štogod i natuknuti o tom, ali jer neće sve priznati i jer će zapravo zatajiti stvar, neće biti zadovoljna ni svojom ispovijedi ni ispovjednikom. Naprotiv, bit će još više uznemirena negoli prije.

304 Kako to da poslije sakramenta pokore ne uživa ni mira ni spokoja što ga ispovijed obično daje onima koji je obavljaju kako

treba? O, ne treba se tome čuditi. To više što se Bog ne daje onima u kojih ima takvih sklonosti. Povlači se od njih kao što se povlačimo od mrtvog tijela. Jeste li ikad čule da bi se živa osoba dala privezati uz mrtvaca? Niste to nikad vidjele. Vi se nadate da će vam naš Gospodin, koji je život i koji se želi ljubavlju vezati s vama, da će vam dati osjetiti utjehu što je redovito daje dušama koje ga primaju dobro raspoložene! Ali do toga neće doći dokle god budete tako navezane. Kakvog li sjedinjenja može biti između smrti i života? I kako hoćeš da ti se Bog saopćuje kad si mrtva, kad si navezana na krhko stvorenje kojemu si toliko sklona da ga pretpostavljaš izvoru svake dobrote? O sestre, ne čudite se što je ta sestra u savjesti toliko uznemirena i zbunjena. Ona se kinji zbog svega. Vidjet će npr. neku sestru kako otvorena srca govori gospođi Le Gras, kako joj priznaje svoje pogreške pa i pred drugima. Jer dobre duše ne mare što su njihove pogreške poznate. Gospođa će je zapitati: »Kako ste, sestro?« A ta će joj odgovoriti: »Bila bih dobro, da nemam te i te sklonosti.« Čuje li to sestra koja se neće toga odreći ili koja je tako čvrsto vezana ljubavlju za nešto da nema snage to priznati, kolike li muke za nju što joj je nemoguće to isto učiniti! Ne želim kazati da se grize od jada, ali ona se zaista veoma muči. Postupak njene sestre za nju je prijekor da ne čini dobro. Savjest je grize i govori joj: »Zašto ti nisi takva?« I eto je u žalosti i neobičnoj sjeti. Ne treba se tome čuditi, jer nikad nije zadovoljna, a i Bog tako dopušta.

305 Doći će i na konferenciju gdje će se govoriti o nekoj pokojnoj sestri. Čut će da ta sestra nije imala navezanosti, ili ako ih je imala, odrekla ih se. To joj opet udvostručuje muku. Kad neka sirota sestra čuje da se o drugoj govori suprotno od onog što ona osjeća, to je za nju mučenje. Htjela bi se izvući iz tih okova, ali jadnica ne može. Prekasno je. Opirala se nadahnućima što joj ih je Bog toliko puta ponudio. Prezrela je opomene ispovjednika i poglavara. Nije se htjela poslužiti primjerima drugih. Naposljetku, nije se htjela otkinuti kad je to htio Bog, a kad bi ona htjela, ne može.

Jeste li čitali Evanđelje o deset djevica? Što se dogodilo ludima, događa se i toj sestri. Lude djevice nisu mislile da pribave ulja dok je bilo vremena za to. Vidite li, sestre, kad čovjek otvrdne u zlu, nevjerojatno je kako se teško iz toga izvlači. I kao što smo obično slijepi u svojoj vlastitoj stvari, tako ni ta sirota sestra ne misli da je to uzrokom svega zla što ga podnosi. Zna dobro da nema mira ni zadovoljstva, ali to ne pripisuje toj svojoj sklonosti.

306 Najzad, sestre, ako li ta sestra ne izgubi zvanje taj puta, bit će to jednom drugom zgodom. Kad se osjeti iskušavanom, počet će očajavati što joj je nemoguće izići iz takva stanja. Kazat će samoj sebi: »O, ja sam izgubljena; za mene nema spasenja. Ja ću se tu prije izgubiti negoli spasiti. Treba da istupim i odem u svijet.« Da bi se izvuklo iz te zamke, siromašno stvorenje misli naći smirenje tamo gdje je samo metež. Svijet je pun opasnosti i zamka za njeno spasenje. Veoma će se prevariti. Misli da će biti mirnija kad istupi. A evo je u bijednoj i sažaljenja vrijednoj situaciji. Vjerujem da se one koje su tako navezane pričinjaju za neko vrijeme zadovoljnima i kao da će ustrajati. Ali njima je nemoguće ostati u Družbi, jer ona ne može podnositi razmažene i loše članove. S tim je kao i s morem: vi znate da more izbaci mrtva tjelesa i sve što bi ga moglo zagaditi.

307 Promotrite sreću onih koje ni uza što ne prianjaju: one su vazda zadovoljne, ničega se ne plaše, uvijek idu uzdignute glave sigurnim putem kreposti. Dožive li nešto teško, ne gube srčanosti. To više što se pouzdavaju u Boga i govore: »Bog je sve moje. Bog je moj stvoritelj i sva moja nada. On neće dopustiti da mi bude teže negoli mogu podnijeti.« Eto vam velike sreće za dušu koja prianja samo uz Boga.

Gospodine, reći će koja, doista ste nas upozorili na veliko zlo. Eto kćeri kršćanske ljubavi, ako postoji s takvim sklonostima, eto je oslikane stravičnim bojama. Ali što da poduzmemo da ne padnemo u takvo stanje ili da se iz njega izvučemo ako smo u nj upale?

308 Prvo je sredstvo često misliti na grdobu i rugobu jadnog stanja u koje sklonosti dovode takvo stvorenje. Razmišljajte često kako je bijedno više voljeti stvorenje negoli Stvoritelja. Već sutra obavite o tome svoje razmatranje da shvatite koliko se moramo užasavati svake takve privrženosti.

309 Drugo je sredstvo da u ovaj čas ispitamo same sebe i pogledamo nema li u nas kakve neuredne sklonosti. Moj Bože, nisam li suviše privržena svojim rođacima, onoj sestri? Nisam li navezana na župu u kojoj sam sada ili na ovu ili onu stvar? Spoznate li da ste navezane na neku od tih ili drugih stvari, potražite odmah lijek i recite: »O Spasitelju, pomozi mi da izađem iz tog jadnog stanja«. Evo što treba učiniti, drage sestre: već u ovaj čas odlučite da ćete nastojati ostaviti se toga. I pomoću dobrih savjeta što će vam se dati oslobodit ćete se tih navezanosti. Naročito zapamtite ovo: ispitajte se o onome o čemu sumnjate da li ste navezane. Uradite kao

onaj dobri plemić (grof de Rougemont) koji je tako sveto živio da mu je monsinjor lionski nadbiskup dopustio da u kući čuva Presveti sakramenat. Kad je jednog dana putovao na konju i razmišljao po svom običaju, stane se ispitivati nije li na što navezan. Razmatrajući, dakle, o tom, kako mi je sam pripovijedao, pitao se: »Jesam li odan Bogu ili nečemu drugom (jer, sestre, ima i duhovnih navezanosti)? Nisam li navezan na svoj dvorac? Ne. Ali da se unutra pojavi vatra i da on izgori, ne bi li mi bilo teško? Ne, mislim. Kad bi to Bog dopustio, prilagodio bih se njegovoj svetoj volji, znajući da naš Gospodin nije imao ni svoga dvorca ni svoje kuće. Nisam li suviše navezan na svoj šešir koji me štiti od sunca i kiše? Nisam li suviše sklon gospođi grofici ili kojem drugom stvoru? Nisam li navezan na svoj imutak i dohotke?«

Poslije takva ispitivanja upoznao je da ga sve to nimalo ne dira. Najzad se sjeti svoga mača. Misleći na to koliko se njime služio u mnogim opasnim zgodama, osjeti da mu je drag i kako bi mu bilo teško odreći se. Narav mu je došaptavala: »Mačem sam si toliko puta spasio život. Moram ga sačuvati!« Sklonost prema maču poticala ga: »Nemoj ga odbaciti. Što bi uradio da si zaskočen i napadnut, nemaš se čime braniti?« Dok je u duhu prebirao takve misli, dobri mu anđeo reče u nutrini: »Dakle, ti se više pouzdaješ u svoj mač negoli u Boga. Više imaš povjerenja u komad željeza negoli u Božju providnost. Tko ti je pomagao da se izvučeš iz ponora u koji si pao? Nije li to bila skrb što je Bog ima za tebe? Ali to ti pripisuješ svome maču!«

310 Sestre, to mu je grizodušje pomoglo da dođe k sebi i on reče: »O, kako si bijedan! Na što misliš ti koji si toliko puta iskusio brižljivost što je tvoj Stvoritelj ima za te. O moj Bože! oprosti mi moju nevjernost.« U isti čas sjaše s konja i o kamen skrha svoj mač kako ne bi više bio ničemu sklon. Uskoro doživi sreću što je osjete velikodušne duše kad napuste ono što se ne mili Bogu. U isti čas kad je slomio mač, osjeti u duši snažnu utjehu kakvu nikad više nije primio.

311 Tako se Bog odnosi prema onima koji vjerno slijede njegova nadahnuća, kao npr. taj dobri plemić. On je bio sklon samo svojem maču kojega se odrekao čim je to spoznao. Drage sestre, želite li imati udjela u utjehama svojeg Zaručnika, morate u ovaj čas prelomiti mač, tj. odlučiti da ćete se odreći svega čemu ste sklone i to iznijeti svojim poglavarima. Idite još večeras gospođi Le Gras i recite joj: »Čini mi se, Gospođo, da sam suviše sklona tome i tome. Što da poduzmem kako bi se oslobodila te navezanosti?« Jest, sestre,

sve ste dužne odlučiti da ćete odsad prianjati samo uz Gospodina kao što i ja, po njegovu milosrđu, odlučujem za sebe. O, jadna li mene! Imam jak razlog strašiti se da nisam možda u stanju o kojem upravo govorimo.

312 Ima još jedno drugo sredstvo, drage moje sestre; o njemu smo već govorili: privržena sam ispovjedniku, nekoj gospođi ili bilo kojoj stvari. U isti čas kad to upoznate idite poglavarima, jednostavno im razotkrijte svoju nutrinu i recite: »Suviše sam odana toj i toj sestri, i ona mene također veoma voli. Osjećam da ću se protiviti ako me rastavite od te sestre. Ipak učinite što god hoćete. Režite, sijecite, uradite što mislite da je za moje dobro«. Evo što treba da čine sve kćeri kršćanske ljubavi: vjerno će očitovati teškoće i napasti svojim poglavarima. I da vam pravo kažem, veoma je teško ravnati nekom Družbom bez toga. Zato, želite li da se vaša održi, pridonesite tome tim sredstvom. Mislite li da je moguće nekoj sestri savjetovati da raskine neku vezu, ako o tom ništa ne kaže, ako je toliko u tom okorjela da neće ništa poduzeti da iz toga iziđe! Nemoguće ju je izvući iz tog nesretnog stanja ako to ne priznaje i ne želi iz njega izići. Još više, ni Bog to ne može ako ona ne surađuje s njegovom milosti. Ako je on ne obori na zemlju kao svetog Pavla. Jer samo joj to i treba.

313 Treba dakle vjerno očitovati stanje svoje duše, odlučiti da ćemo svakako izići iz tog jadnog stanja. Suze, ako ih prolijevate, sestre, moraju teći iz tog razloga. Nije li razborito da se žalosti duša koja je tako privržena stvorovima? Kolikog li razloga za poniženje kad čovjek promisli da je počinio preljub i idolopoklonstvo toliko puta koliko je puta više volio stvorenje negoli Stvoritelja! Poslužite se, dakle, tim sredstvima, drage sestre. Učinite li to, ima nade da će vam Bog dati milost da se riješite svake sklonosti. Ali, gledajte, nama je to nemoguće ako nam Bog ne pomogne. Siromašna sestra, kojoj su vezane ruke i noge kao onom jadnom čovjeku o kojem smo govorili, neće se moći sama nikad odriješiti. Potrebno je da se Bog umiješa u to. Dopustila je da joj zarobe ljubav i maštu koja joj predstavlja neko umišljeno dobro. Njena je volja tome sklona; kako je svezana! Kćeri, od ovoga časa kad opazite takvu neurednu sklonost, utecite se Bogu i recite: »Gospodine, hoćeš li da nešto ljubim, udijeli mi milost da to bude iz čiste ljubavi prema tebi.« On će nam zasigurno pomoći, ali moramo već ispočetka pripaziti da se ne zapletemo u bilo kakve sklonosti, jer je jako teško iz njih izići.

314 Predajmo se Bogu, drage sestre, kako ne bismo bili privrženi stvorovima, ni onome što posjedujemo, ni onome što nemamo i što nam nije dopušteno imati, kako bismo bili odani samo njemu.

315 Mislite li da sam vam nasumce govorio o sklonostima? Ne, sestre, vaše vas pravilo obvezuje da ih izbjegavate. Eto, predajte se već u ovaj čas Bogu i zavapite: »Daleko odavle svaka sklonost! daleko odavle svaka neuredna ljubav! Ja je se odričem, jest, ja je se odričem zauvijek, jer me stavlja u red preljubnika i idolopoklonika. Daleko odavle svaka ljubav za stvorove! Želim je se riješiti kako bih se što slobodnije predala svome Zaručniku imajući veliko pouzdanje u Boga koji će mi pri tom pomoći.«

Dok je još gospodin Vinko govorio, neka sestra zamoli oproštenje priznavši da je i ona bila u takvu jadnom stanju kakvo je on opisao. Na to vrati dvije knjige što ih je imala kod sebe i na koje je bila navezana.

316 Bog vas blagoslovio, kćeri, reče gospodin Vinko. Kako je to lijepo! Tako treba činiti. Ne samo da ulazite u duh pokore već da je doista i vršite, kako je rečeno. Nek vas Bog blagoslovi! Molim Gospodina da vas oslobodi, i vas i mene, kako bismo vazda prianjali samo uza nj. Ja ću pak od svoje strane, izgovarajući riječi blagoslova, zamoliti njegovu dobrotu da nas priveže uza se neraskidivim vezom i tako čvrstim da nikoja stvar neće biti kadra raskinuti ga. Ovo je milost, drage sestre, što je molim od Gospodina: da ljubimo samo njega i sve poradi njega.

74. Konferencija — 23. srpnja 1656.

O ljubavi prema tjelesnim i duševnim patnjama

(Opća pravila, čl. 6)

317 Drage sestre, današnji se razgovor odnosi na tumačenje vaših pravila. Budući da smo već obradili član 1, 2, 3, 4, i 5, evo sad šestoga: »Podnosit će rado i iz ljubavi prema Bogu neugodnosti, protivnosti, izrugivanja, klevete i ostale uvrede, iako ih nisu zaslužile. I naš ih je Gospodin mnogo podnio. Na kraju su ga i raspeli oni isti koji su tolika dobročinstva od njega primili. A on je za njih molio.« Sestre, čule ste da taj član vaših pravila govori o neugodnostima, neprijatnostima, trpljenju, klevetama i protivnostima koje vas mogu zadesiti dok njegujete bolesnike. Iz toga vidite i to da Gospodin hoće da sve to podnosite dragovoljno i iz ljubavi prema njemu.

318 Ali, Gospodine, kazat ćete mi, tko bi nanio zlo sestrama koje čine samo dobro, koje nastoje svim silama da pomažu siromasima u njihovim bolestima i da postignu vlastitu savršenost? Tko bi im smio nanijeti zlo? Upravo se stoga, sestre, treba odvažiti za trpljenje. Zato i Bog dopušta da budemo ožalošćeni. Jest, sestre, nevolje nas pohađaju jer služimo Bogu. Budući da nas ljubi, postupa s nama kako su i s njim postupali. On dopušta da čas trpimo od studeni, čas smo opet slabo odjeveni. Drugi put treba ići na selo gdje ćemo imati mnogo neprilika: sad treba podnijeti ogovaranje, sad opet nepravdu. Eto, drage sestre, što Providnost šalje slugama Božjim. Patnje su namijenjene dobrima jer su svojom krepošću i vjernošću postali vrijedni da se njima dobro okoriste. Vi znate čime se bavio Tobija. On je bio toliko milosrdan da je ustajao od stola, napuštao obrok da ukopa tijela onih koje su poubijali. Sveto pismo napominje da ga zato Bog našao dostojnim da ga liši vida. Eto čovjeka koji čini djela milosrđa, pokapa mrtve, a Bog ga lišava svjetlosti koja je tako ugodna! Jest, i njega su djela milosrđa učinila dostojnim tog gubitka. Stoga, dakle, i kći kršćanske ljubavi mora biti spremna trpjeti. Neka se preporuči Bogu kako bi dragovoljno prihvatila sve što se protivi njenim željama.

319 Ono što se protivi tom propisu jest mrmljanje protiv onih za koje mislimo da su uzrokom naših jada. Kad se npr. osjetimo nezadovoljnima u svom zvanju, potužimo se nekoj sestri veleći: »O moj Bože, kako smo jadne u toj Družbi! Moramo raditi i ovo i ono. Ja sam na župi gdje ima toliko teškoća! Osim toga imam jako neugodnu susestru!« Tako govoriti znači kršiti taj propis. Veliko je zlo mrmljati što vam soba nije po volji, kad molite da biste nekud otišle pa vas odbiju, tužiti se što ste loše primljene kad dođete ovamo. Ako ste kćeri našeg Gospodina, kao što imate biti — a kći kršćanske ljubavi znači kći našeg Gospodina — tad nećete nikad mrmljati. On nije prigovarao odredbama svojeg Oca, a mi da se tužimo što se dobro ne hranimo i udobno ne stanujemo! A u bolesti da se tužimo što nas ne njeguju dobro!

320 Takve su sestre daleko od primjera našeg Gospodina i krše ono pravilo, koje podsjeća sve kršćane, a naročito kćeri kršćanske ljubavi, da nikad ne prigovaraju onome što nam Bog šalje i da

sve primaju kao da dolazi od njega. Sve nas stiže samo po njegovoj odredbi ili dopuštenju. Kako bi nas drukčije stigla nevolja doli po Božjem nalogu, kad ni vlas s naše glave ne pada bez njegova dopuštenja. Zato kad neka sestra bude teška svojoj susestri, kad predstojnica ili savjetnica ne daju sestri što traži, ne smijemo to uzeti kao da dolazi od njih već kao poslano od Boga da nam pribavi zaslugu. Ujedno nas podiže na savršeniji stupanj po strpljivosti kojom sve to podnosimo!

321 Strpljivost je krepost savršenih. Kolike li utjehe kad smo nešto pretrpjeli iz ljubavi prema Bogu i kad smo zadovoljni u poniženjima! Kad je čovjek u tom staležu savršenstva, kolikog li zadovoljstva podnositi male neprilike znajući da su poslane od Boga! Koje li utjehe! Na sve neugodno što nas zadesi valja, dakle, gledati kao da nam dolazi od Boga da nešto zaslužimo. Zato on i dopušta da budemo ožalošćeni. O sestre, Bog nije tiranin, ne uživa kad šalje trpljenje onima koji mu služe. Ne želi da neka sestra bude satrta mukama, bolestima i ojađena od svojih neprijatelja, želi samo da je to učini ugodnijom u očima njegova božanskog Veličanstva.

322 Nato sve sestre kleknu da se poklone Gospodinu što su ga nosili nekom bolesniku. Gospodin Vinko učini jednako tako te im ustajući reče:

Kad se po crkvama propovijeda a naš Gospodin prolazi, tad nije potrebno kleknuti jer se o njemu govori. Radeći tako mi mu iskazujemo počast. Stoga drugi put neće biti potrebno ustati u sličnoj prigodi. Moje će biti samo da skinem šešir.

323 Nastavivši svoj nagovor, kaza:

Eto, kako Bog dopušta da trpe oni koji mu služe. Ali, Gospodine, reći ćete mi, izložite nam kako se to čini. Kćeri, s nama je kao i s kamenom od kojeg žele načiniti lijep kip Naše Gospe, svetog Ivana ili kojeg drugog sveca. Što treba kipar činiti da ostvari svoj plan? Treba da uzme čekić i ukloni s tog kamena sve suvišno. Stoga udara snažnim udarcima čekića po njemu. Kad biste ga vidjele, rekle biste da će ga umlatiti. Pošto je uklonio ono najkrupnije, uzima manji čekić, zatim dlijeto kako bi započeo oblikovati kip sa svih strana. Najzad uzima finije oruđe da kipu dadne savršenstvo koje je zamislio.

324 Vidite, sestre, tako Bog postupa s nama. Zamislimo jednu sirotu kćer kršćanske ljubavi ili jednog siromašnog misionara. Prije

nego što ih Bog izvuče iz svijeta, oni su grubi i neotesani kao ono grubo kamenje. Ali Bog želi od njih napraviti lijepe slike. Zato stavlja na njih ruku i udara po njima čvrstim udarcima čekića. A kako to čini? Tako da im sad dadne trpjeti vrućinu, sad studen, zatim da obilaze bolesnike po selima gdje zimi šiba vjetar. Ne smijemo, naime, to propustiti ni po ružnom vremenu. To su, dakle, teški udarci čekićem što ih Bog daje siromašnoj kćeri kršćanske ljubavi. Tko bi promatrao samo ono što se vidi, rekao bi da je ta sestra nesretna. No bacimo li pogled na Božji plan, vidjet ćemo da svi ti udarci idu za tim da oblikuju tu lijepu sliku. Ispočetka je Bog slao velike teškoće i tjelesne i duševne. Kad je vidio da je ono najgrublje uklonjeno s te duše, po strpljivosti u kojoj se vježbala, tad se laća dlijeta da je usavrši. Želim kazati da pripušta ponekad malih trzavica. Jednom će to biti npr. neznatna antipatija prema susestri ali koja je ne prestaje mučiti, a isto se može dogoditi i prema samoj predstojnici.

325 Kad Bog odluči usavršiti neku dušu, dopušta da bude iskušana protiv svog poziva, a kadšto je spremna i da sve napusti. Zatim Bog, poput kipara, uzima dlijeto i stane obrađivati crte tog lica, ukrašava ga i uljepšava. Veseli ga što to lice obogaćuje svojim milostima, i ne prestaje dok ga ne učini savršeno ugodnim. Ali kao što na svijetu nema čovjeka koji bi iz kamena mogao načiniti lijep lik drugačije nego udarcima čekića, isto tako, da od kćeri kršćanske ljubavi postane lijepi lik koji veseli Boga treba da se to izvede udarcima čekića. Govoreći o lijepom obličju ne podrazumijevam pod tim izvanjsko lice; do toga ne treba ništa držati. Bog nema s tim ništa. Ja govorim o licu duše koja se do skrajnosti mili Bogu i blaženicima. Tko bi sebi mogao predstaviti koliko Bog uživa u kćeri kršćanske ljubavi pošto ju je stavio u takvo stanje!

326 One koje se tuže svojim sestrama, kao što sam već rekao, krše taj propis. Neka će sestra npr. potražiti drugu i potužit će joj se da je slabo odjevena, da joj je suviše teško u onoj župi i da je nezadovoljna svojom susestrom. Tako se tužiti znači kršiti taj propis. Štoviše, tuži li se koja da joj je teško ići na selo, da joj je stan neudoban, čini ono što pravilo zabranjuje. I sve sestre koje se tuže na postupak u zajednici, protive se Božjim planovima. Bog to šalje da bi izradio lijepu sliku. Na taj se način protive volji Božjoj. Predajte se, dakle, Bogu kako biste mogle podnijeti sve neprijatno i neugodno što će vas snaći.

327 Što mislite, tko na zemlji ne trpi? Vladari? Oni veoma često doživljavaju najveće žalosti. Bogataši? Pape? Ne, ne, oni nisu bez patnje. Papa nije bez trpljenja. Njegovo je (dapače) teže negoli naše. To nas treba jako ohrabriti da iz Božje ruke primamo sve što nas stiže protiv naše volje. Ugledajmo se u Gospodina koji nam je dao primjer. On je trpio čitava svojeg života u duši, na tijelu i u smještaju, jer nije imao svoga. Trpio je poradi hrane živeći od milostinje. Trpio je u svojoj časti. Ukratko, u svemu što je moguće zamisliti.

328 Dakle, drage sestre, ako je Sin Božji trpio, tko će htjeti biti izuzet od toga? Obilazeći siromahe prolazio je uz krčme iz kojih su mu se izrugivali i zadirkivali. Žalostio se slušajući prostačke pjesme i neugodne riječi koje se izgovaraju na takvim mjestima. Ne čudite se, dakle, ako i vama govore slične stvari, kad idući ulicom naiđete na bezobrazluk onih koji vam se obraćaju neugodnim riječima. Ne čudite se, jer nisu poštedjeli ni Sina Božjega. Kad vam, dakle, reknu nešto bezobrazno što teško podnosite, ne treba na to odgovarati već uzdići srce k Bogu moleći ga za milost da bismo to podnijeli iz ljubavi prema njemu. Otiđite zatim pred Presveti sakramenat te iznesite svoju muku Gospodinu. Ali se nikad ne potužite sestrama, jer vam neće biti lakše što ste im iznijele svoje nezadovoljstvo, a njih ćete dovesti u nepriliku. Stoga nikad ne kazujte svojih teškoća sestrama. Vas je pogodio udarac mača u srce, a vi ste toliko okrutne da ga želite zarinuti u srce drugih. Ispripovijedite li to ostalima, prouzrokovale ste im tisuću napasti i neugodnosti koje će možda upropastiti njihovo zvanje. Jako je važno da se ne tužite nikome doli poglavarima. Imate li kakvu teškoću, recite je svojoj predstojnici ako ste ovdje. Niste li ovdje, pišite ili gospođi Le Gras ili meni. Ali se najprije utecite Bogu, jer od njega trebate očekivati pomoć.

329 Taj propis krše i one koje svoje jade kazuju ne samo sestrama već i svjetovnim osobama. Ne ustručavaju se da nepromišljeno iskale svoje nezadovoljstvo nekoj gospođi ili kakvoj dobroj prijateljici. Nađu li i koju redovnicu zatvorenog reda, jednako će učiniti. Neobično je da ima tako slabih osoba da ne znaju ni najneznatniju stvar pretrpjeti a da se ne potuže ili ne promrmljaju. Sitnica će im zadati muke. Sestre, čuvajte se sličnih pogrešaka. Umjesto da se rasrdite kad vam se nešto dogodi, utecite se Gospodinu ako ste u blizini crkve. Recite mu: »Imaj smilovanja sa mnom, Gospodine! Trpim to i to, smiluj mi se!« Tako treba postupati, sestre. Ali poslušajte što će vam odgovoriti. Govorit će vam svojim

jezikom. Naznačit će vam što vam je činiti. Ako dobro poslušate što će vam nadahnuti, siguran sam da ćete osjetiti dovoljno snage da podnesete svoje sitne nevolje.

330 Najzad, treba se odlučiti za trpljenje. A tko na zemlji ne trpi? Predstavite sebi sve najbolje duše što ste ih poznavale i pogledajte nisu li sve imale nekakvih nevolja: jedne ovakve, druge onakve. Vi možda mislite da ste u tom osamljene. Opće je pravilo da će svi dobri ljudi biti progonjeni. To vas mora prinuditi da se nikad ne potužite niti ne iznosite svojih teškoća sestrama ili svjetovnjacima. Kolike su izgubile zvanje što nisu iz ruke Božje primale poniženja koja su ih stizavala. Zbog toga se sad kaju, ali vrijeme im je prošlo. Vidjeli smo ih kako dolaze ovamo nakon što su istupile. Tužile su se i prigovarale, u govoru su pretjerivale a ponekad i lagale. Pristranost ih je toliko zaslijepila da su pripovijedale i što nije bilo. Ne smijemo, dakle, nikad iskaliti srce pred sestrama. No imate li štogod kazati, obratite se gospođi Le Gras i gospodinu Portailu. I nemojte se čuditi što imate teškoća, jer nema nikoga tko nije iskušavan. Mi smo kao oni vjetrokazi na crkvama. Jednom ćete ih vidjeti okrenute na zapadnu stranu, drugi put na sjevernu; čas na istočnu, čas na južnu stranu. Evo, kakav je zapravo čovjekov život na zemlji: danas hoće jednu stvar, sutra mu je već dojadila. I tako vazda ima nešto trpjeti. No ako se zna time okoristiti, jako raduje anđele, a sebi stiče mnogo milosti. Kad je neka sestra dotle došla, onda se ona jako čuva da se ne bi tužila. Naprotiv, svoje patnje prima radosno i kao znak ljubavi kojom je ljubi Bog. Govori kao zaručnica u Pjesmi nad pjesmama: »Moja je tajna samo za me (tj. moje teškoće, moje žalosti). Stoga ću ih otkriti samo onima koji su za to od Boga ovlašteni.«

331 Nadalje, neumrtvena se sestra neće zadovoljiti samo time da prigovara kad joj nešto nije po volji, i da to rekne svjetovnjaku, nego će nastojati da sama sebi udovolji. Nisu li joj neke cipele po volji, pribavit će si druge. Nije li joj neka haljina saširena po njenu ukusu, željeti će drugu od bolje tkanine. Tako sestra koja nije kadra ništa podnijeti pokušava sebi ugoditi zhtijevajući ono što nema. Druga nije dobila ovratnik kakav želi, pa ga vraća. Kako je to veliko zlo — ako je tako među vama! Kako! Da bi uživala u tom što je odjevena kako želi, olako će prijeći preko svega! O, nesreće li za takvu sestru! Druga će urediti glavu, izvući kosu neka se vidi da je ima! Ali sestre, toga nema ovdje, Bogu hvala! Ali kad bi koja od onih što su u udaljenim mjestima bila takva, kako bi to bilo veliko zlo! Druga će opet imati malo izlizane rukave na bluzi. Ne

samo da će poradi toga mrmljati, već će sebi dati sašiti drugu bluzu, možda od finije tkanine nego što je običaj u zajednici. O, kako je to zlo! Vi nikad ne smijete ništa kupiti za svoje odijevanje. Vama kuća nabavlja što vam je potrebno. Stoga ne možete tražiti ovakva zadovoljstva kakva vam se zabranjuju dok ste u blizini kuće matice. Koje nisu ovdje i koje ne mogu ovdje dobiti odjeće, treba da je mole u onih koji su ih dužni snabdijevati i kazati kakva ima biti tkanina: ni bjeljija ni finija od one kojom se služe u kući matici. To se ovdje ne smije činiti. Isto tako krše propis one koje hoće finije rublje negoli ga imaju ostale, kao i one koje su toliko navezane na svoj okus da kupuju drugo meso i kruh ako ono što su dobile nije po njihovu ukusu.

332 Eto, dakle, sestre, treba uskladiti svoj način življenja s onim u kući matici i odreći se zadovoljstva za koje mislimo da ćemo ga naći u tim stvarima. Ali da to uzmognete izvesti kako treba, morate se odlučiti za trpljenje. Blaženi koji trpe. Budući da je Gospodin rekao da su blaženi koji podnose nevolje, mora nam biti drago kad nam se pruži za to prigoda. Što mislite iz kojeg izvora proistječu mrmljanja i jadikovke kad nemamo što želimo? Svi grijesi, i veliki i mali, proizlaze iz nekog smrtnog grijeha. Na primjer, oholost je uzrok precjenjivanja sama sebe, uvjerava nas da imamo više duha negoli ostali te da zato bolje uspijevamo. Navodi nas da se hvalimo onim što smo učinili, sprečava nas da se pokoravamo te nas čini robovima vlastitog prosuđivanja. Ohola duša sve tako čini. Lakomci koji ljube novac lihvare i pljačkaju da bi se obogatili. A to proizlazi iz grijeha lakomosti. Zasad nema razloga držati da toga ima i u Družbi. Milošću Božjom mnoge među vama ljube siromaštvo. Eto, dakle, kako sve naše pogreške, ma kako se činile neznatne, proistječu iz nekog zlog izvora. Konačno, što mislite odakle proizlaze mrmljanja i jadikovke protiv trpljenja, hladnoće i ostalih neugodnosti? Sve to proizlazi iz grijeha lijenosti, koji je vrlo veliko zlo i najveće od smrtnih grijeha.

333 Ali vi ćete mi kazati: »Zašto velite, Gospodine, da je najveći od teških grijeha kad je stavljen na zadnje mjesto?« Jest, zadnji je od svih ali nije manji od ostalih. Što je lijenost, sestre? Lijenost je neraspoloženje prema Božjim stvarima, odbojnost prema kreposti. Ona čini da ne volimo prigode gdje bismo je mogli vršiti. Na taj način, umjesto da nas nevolje dovode Bogu kako bi nam Bog prema svojem planu pomogao njima se okoristiti, mi činimo sasvim suprotno: mrmljamo, tužimo se. A odakle to? Iz duhovne lijenosti koja čini dušu sitom svega. Ide li na molitvu, duh joj je

rastresen i nepažljiv. Jednako tako i kod pričesti. Što mislite, zašto ne uživamo ni u pričesti ni u ostalim pobožnim vježbama? Jer smo postali nevrijedni Božjih utjeha. Ne osjećamo veselja za dobro. Nemojmo se čuditi ako ima teškoća, jer ih ima gdje ih ne bi trebalo biti. Ako se nekima naloži npr. da idu u onu župu, vidjet ćete ih gdje će vam odgovoriti: »Meni je to teško. Ne mogu to podnijeti.« Ali neće se samo time zadovoljiti, ispripovjedit će to svojim sestrama i potužit će se. Sestre, lijena duša vazda jadikuje i prigovara. Ništa je ne može zadovoljiti. Budući da nije utvrdila u svom srcu ljubavi za krepost, ne osjeća radost da bi je vršila.

334 Vi, dakle, kažete, Gospodine, da je lijenost izvor jadikovanja i prigovaranja kojima se prepuštamo. Prema tome kad se neka sestra nađe u takvim teškoćama, pokazuje da nema kreposti strpljivosti. Ona bi joj pribavila vijenac u nebu da je dragovoljno i iz ljubavi prema Bogu podnijela male nevolje što su je stizavale. — Jest, sestre, ona sama na se izaziva sve te nesreće. Nestrpljiva se osoba muči najneznatnijom stvari. Ako je ne pozdraviš, umišlja da je dovoljno ne poštuješ. Oćuti li kakvu nelagodnost, ili da joj je bilo jednog dana ubrzanije nego obično odmah misli da je bolesna. Ako je ne maze, rastuži se. Onu drugu optužuje s tvrdoće i s pomanjkanja ljubavi te ni najmanje ne skriva da traži samo ono što bi je moglo zadovoljiti.

335 Je li to dakle grijeh, Gospodine? Je li jako težak? — Da biste to shvatile, sestre, moram vam obrazložiti dvoje.

Prvo, Bog je prokleo one koji čine Božja djela žalosno i nemarno. — Što to govorite, Gospodine? Koje li nesreće biti proklet od Boga! To je zaista neobično! — Tako stoji u Svetom pismu, sestre. — Ali recite nam, Gospodine, nekoliko riječi kojima Bog proklinje lijenčine.

336 Evo ih: Maledictus homo qui facit, itd., tj. proklet čovjek koji nemarno čini djelo Božje, koji se mlitavo vlada u službi Božjoj! I stvarno, obično vidite da takve osobe nemaju stalnosti u dobru, da su utučene i sve im zadaje muke. O sestre drage, nemojte se čuditi ako vidite one koje su ispočetka bile revne i tako točne u opsluživanju pravila da su druge izgrađivale, nemojte se čuditi ako ih sada vidite kako se vuku u službi Božjoj. Bile su to dobre djevojke kad su ušle u Družbu. Dapače su i nastavile neko vrijeme i bile gorljive. Ali poslije nekoliko godina — sama krhkost, sama mlitavost. Postale su toliko ljenije koliko su ispočetka bile revne. Ne treba se tome čuditi. Prepustile su se tome grijehu lijenosti, za-

nemarile vježbati se u dobrim djelima i pobuđivati čine vjere, nade i ljubavi. Misi su prisustvovale nehajno. Razmatranje obavljale isto tako ispražnjena duha. A zašto to? Jer ih je spopala lijenost. Nisu imale snage za teškoće koje im je Bog poslao. Ona se sestra npr. prepustila svojim lagodnostima. Budući da je u tom nesretnom stanju, rijetko ćete je vidjeti zadovoljnom i na toj župi i s tom sestrom i pri tom poslu. Ona će vazda biti zlovoljna. O Spasitelju, što će kazati oni koji su je poznavali dok je bila dobra! »Zar je do tog došla sestra koju smo poznavali kao jaku, koju teškoće nisu obarale, koja je bila tako gorljiva da nije propuštala nijedne prigode da vrši kreposti!« Odakle takva promjena? Našla se u broju onih koje je Bog prokleo. I što može osoba na koju se sručilo Božje prokletstvo? Vidite li, kćeri, toga se čuvajte. I ne mislite da je dječja igrarija to što vam govorim. Jer je istinito da je od Boga proklet čovjek koji je u stanju koje smo opisali.

337 Ključ je duhovne zgrade kćeri kršćanske ljubavi da dobro čini sve što je dužna činiti. Nek ne bude od onih koje nehajno obavljaju djelo Božje. Takvi su sami uzrok svoje nesreće. Jer, mada Božje prokletstvo pada na njih, Bog to ne želi već pripušta zbog njihove krivice. Puškar koji gađa nema druge namjere doli pogoditi cilj. Ako se tko neoprezan nađe u tom pravcu, metak će ga ubiti. To nipošto nije bila namjera onoga koji je ciljao, već se dotični našao i hitac ga pogodio. Isto je tako s Bogom, sestre: proklinje lijenost, sipa munje na taj porok. Vi i ja smo na mjestu mete i to prokletstvo pada i na vas i na me. Taj hitac nije odapet na vas. Ali vi ste se našle u stanju lijenosti i nemarnosti a na nj je bilo upereno to prokletstvo. Ne čudite se, dakle, kao da bi to bila Božja namjera. Bog to neće, ali vi ste se svrstale među lijene duše. Strašite se dakle i izbjegavajte stvari koje mogu jednu osobu strovaliti u takvu nesreću.

338 Lijenost se osobito očituje kad sestra ne vrši pravila. Nemarna sestra krši danas jedno pravilo, sutra će prekršiti drugo, jer čim čovjek popusti u dobru, jedna pogreška povlači drugu. Zanemarite li sutra opsluživati to pravilo, prekosutra ćete prekršiti drugo ako dobro ne pripazite. Znajte, sestre, svaka sestra koja ne vrši svoja pravila izlaže se Božjim gromovima. A među propisima prvi je spremna poslušnost. Ne htjeti poslušati ili poslušati tako loše da bi bolje bilo uopće ne poslušati, to je posljedica grijeha lijenosti. Upoznat ćete je po ovome: Ja sam, na primjer, na jednom mjestu gdje ne vršim svoja pravila, gdje ne mogu podnijeti ni najneznatnije teškoće; čim mi se nešto naloži, mučno mi je po-

slušati, osjećam težinu toga. Sestre drage, sve to čini grijeh lijenosti. To je grijeh što ga je Bog prokleo. Zamislite slučaj da smo mi u takvu stanju. Gdje smo zapravo? U stanju lijenosti. A gdje je grijeh lijenosti? Tamo gdje Bog udara gromom i prokletstvom. Prema tome vidite da se nemarna sestra treba strašiti.

339 Ima još nešto drugo, drage sestre: Bog prezire i mrzi lijenčinu toliko da se prijeti kako će ga povratiti iz usta. A onaj tko čini sve onako kako sam naveo, lijen je. Bog ga ne može trpjeti u svom želucu, jer toliko mrzi ljude koji su nemarni u njegovoj službi da se prijeti kako će ih izbaciti iz usta. Kad se kaže da Bog ne može trpjeti u svom želucu mlaku dušu, to znači da govorimo našim jezikom kako bismo bolje shvatili stvar. O, strahote: »Ja ću vas izbaciti.« A čemu služi ono što se izbaci? Ničemu doli da oni koji to vide osjete gađenje. Osoba koja je dotle došla ugađa samo svojim strastima i trči za neurednim sklonostima. Eto za što je sposobna. Čuvajte se toga, sestre, to je veoma važno, jer se to kadšto događa ne samo jednoj osobi, već dapače moguće je da padne na čitavu zajednicu. O, Spasitelju! Koliko razloga da strepimo za tu Družbu! Ali također koliko li utjehe za sestru koja točno obdržava svoja pravila i koja uživa što smije za Boga učiniti sve što čini! Ah! ona ima oči samo da to gleda. Sve što čini sviđa se njegovu božanskom Veličanstvu. Ona mu je draga ne samo po činima koji su u sebi dobri, kao npr. prisustvovanje svetoj misi, primanje pričesti, razmatranje, već i po svemu ostalom što radi, pa i kad spava. Naprotiv, koliko se moraju strašiti one koje nisu u takvu raspoloženju!

340 Jeste li čule što se kaže u današnjem Evanđelju? Kad oni koji nisu vršili volju Božju u smrtnom času reknu Gospodinu: »Gospodine, Gospodine«, odgovorit će im: »Ne poznajem vas. Uzalud ste molili, uzalud hvalili, ne poznajem vas.« Ne samo da se toga moramo plašiti u času smrti već i za života. Jer što ćemo raditi ako budemo nedostojni da nas Bog čuje u našim molitvama te ako nas naša djela ne predstave kao njegove sluge? Što mislite zašto Gospodin ne priznaje tih ljudi? Zato što on priznaje za svoje samo kreposne duše. Ne prihvaća onih koji su nevjerni u sudjelovanju s njegovim milostima. Stoga im ponavlja: »Ne poznajem vas«. Kad neka Družba upadne u takvo stanje mlakosti i nemara, u velikoj je opasnosti da propadne. Nije naime više u stanju u koje ju je Bog stavio. Ispočetka je u članovima te lijepe Družbe Bog uživao jer su bili postojani. Kad su se našli u stanju lijenosti, toliko su

mu omrznuli da ih ne može više gledati. Primoran je da ih izbaci iz usta. O, nesretne li sestre koja bi bila uzrokom tako velika zla!

341 Pogledajmo u kojem smo mi od ta dva stanja, u prvom ili u drugom? Vi ste u prvom, vršite li vjerno svoja pravila, podnosite li dragovoljno nevolje koje vas stižu, ne mrmljate li u svojim patnjama. Ako je tako, kako će Družba biti ugodna Bogu! O Spasitelju, što ti je draže od duša koje ti služe kako ti želiš! Ali popusti li koji član ili, jasnije, ako se čitava Družba ohladi u opsluživanju pravila, velika li zla! Ako je koja postala nemarnom, nadajmo se da to nije opća pojava već pojedinačna. Pripazimo sestre, stavimo ruku na srce i pogledajmo kako prihvaćamo trpljenje koje nas pogađa. Ljubimo li teškoću koja se javlja kao da dolazi od strane Božje da bismo nešto zaslužili? Činimo li tako, hvalimo Bogu, ali činimo li suprotno, bojmo se njegova prokletstva. Dignimo se odatle da mu izbjegnemo.

342 Družba uglavnom, po milosti Božjoj djeluje. Kad ne bi bilo tako, kako bi vas željeli imati na toliko mjesta? Kad bi uočili da kćeri kršćanske ljubavi popuštaju, ne bi ih tražili kao što ih traže. Jer jedva da prođe i jedan dan a da vas nisu tražili. I tko su oni koji nam iskazuju takvu čast? Biskupi. Vidite, sestre, koliko li razloga da se ponizite! Siromašna i krhka stvorenja da su u tolikoj cijeni, da ih očekuju na toliko mjesta, nije li to jak razlog da se postidimo promislivši koliko smo nesavršene! Velim vam to stoga da vas podsjetim na dužnost da budete zahvalne za milosti što ih Bog daje Družbi. Ona je na tako dobru glasu da su vas u jednom danu tražili na tri mjesta. To nam daje vjerovati da Bog ne bi dopustio da se kćeri kršćanske ljubavi bave tako svetim poslovima kad bi one uglavnom bile loše, kad bi većina živjela neuredno. A znate li od kolike je to važnosti kad se neka sestra s ljubavlju predaje službi siromaha? O sestre, kad biste vi to znale! Nisam nikad čuo da su pozvali karmelićanke u bilo koji grad. A vas pozivaju biskupi, jer se vi zavjetujete da ćete pomagati bližnjemu! Jakog li razloga za utjehu onima koje opslužuju svoja pravila! Ali pazite da ne bi među vama bila koja u onakvu stanju kakvo smo opisali. Obavite sutra o tom svoje razmatranje i ispitajte se niste li upale u koju od tih pogrešaka. Ali posebno odlučite da se nikad nećete potužiti sestrama. Jeste li u stanju lijenosti, molite Boga da vam dadne milost izići iz njega i vratiti se u stanje koje mu je ugodno. Uradite kao što veli sveti Petar: ako niste u stanju predodređenih, nastojte da budete. Trsite se da izađete iz tog stanja. U svim svojim molitvama prosite od Boga milost da mu sve budete vjerne, da ih ne bi bilo koje bi zlorabile njegovu milost, koje bi se navezale na trice, na jedno ništa, i navukle na se Božje prokletstvo.

343 O, neka Bog bude blagoslovljen, kćeri! Nastojte mu biti vjerne u svemu, da se ne tužite, makar bile bolesne. Uzmimo sve iz ruke Božje i recimo: »Gospodine, kad te molim milost da podnosim nevolje što će mi ih tvoja dobrota poslati, istodobno odlučujem da ću ih primiti iz tvoje ruke. Gospodine, budući da na ovom svijetu nije moguće biti bez nevolje, iz ljubavi prema tebi želim primiti sve što će me pogoditi. Jednako se tako želim osloboditi duha lijenosti, točno ispuniti svaku dužnost i ostati postojana u započetom dobru, jer će to biti tebi milo.«

344 Sestre, ispunjeno pravilo, mala patnja podnesena iz ljubavi prema Bogu, koliko to sreće donosi onima koji ga ljube! Koje li nesreće za onu dušu koja ne iskoristi milosti što ih je Bog njoj udijelio! Molim Gospodina da nam dadne milost da izađemo iz tog stanja lijenosti ako smo u njemu.

345 Neka sestra prekine na to gospodina Vinka moleći ga da zaprosi Boga oproštenje za mnoge pogreške što ih je počinila na tom području i za koje se osjeća krivom.

— No! sestro, reče joj, vi padate jer ste slabi i dižete se kad postupate ovako kako ste upravo učinili. Imajte pouzdanja u Boga. On će vam dati snage da podnesete svoje teškoće. To ga molim od sveg srca i za vas i za nas.

75. Nagovor sestrama poslanima u Fère
29. srpnja 1656.

346 28. srpnja 1656. kraljica je naložila gospođi kraljevoj dadilji neka pošalje po kćeri kršćanske ljubavi da bi njegovale jadne vojnike, ranjene za vrijeme opsade.

Gospodin Vinko, naš mnogo poštovani Otac, imenova za to dvije sestre. Jedna se malo opirala, riječima prilično žestokim. Time je pokazala da ne voli baš jako svoj poziv kad ćuti takvu odvratnost da u tom posluša. Druga se pozivala na neku slabost. Videći to, naš ih blagi Otac ne htjede prisiljavati. Ova se zadnja ipak odvaži da to prihvati makar, veli, morala i umrijeti. Ona prva,

bojeći se da ne ozlovolji svog poglavara, poruči mu sutradan da će učiniti sve što želi, samo nek pošalju sestru u čije će ruke položiti račun. Raspoloženje je te sestre iziskivalo ukor. Ipak, strpljivost je našega veoma poštovanog Oca bila tolika da joj je samo rekao kako nije prikladno da njih dvije pođu na put. U svojoj dobroti imao je obzira s njihovim slabostima. Providnost je dala da su se našle druge dvije sestre podobne za taj posao, sa svim potrebnim sposobnostima. 29. istog mjeseca došle su u kuću maticu da sutradan otputuju. Kad su uvečer došle da prime nalog, imale su sreću čuti otprilike ovakvu pouku.

347 To ste, dakle vi, drage sestre, koje je božanska Providnost odabrala za to tako značajno djelo. Tko bi to ikada pomislio? I vi sestre, biste li to vjerovale? Jesu li vaši očevi i majke ikad same, sestre, biste li to vjerovale? Jesu li vaši očevi i majke ikad na to i pomislili? Da bi Bog mislio na vas, drage sestre, dok ste još bile u svom kraju, da bi Bog mislio na vas da vas pošalje služiti mu u ranjenicima. Da bi vas, priproste seoske djevojke, siromašne i neuke, pogledao Bog i odabrao za tako silno djelo! Jedna kraljica misli na vas, zahtijeva vas iz nevjerojatne dobrohotnosti da bi vas poslala u jedan tako sveti posao. O kćeri, koliko se trebate poniziti da budete zahvalne za tako velike milosti! Smatrajte da ih niste dostojne, kao što i niste, sestre!

348 Svrha za koju vas je naš Gospodin pozvao i koju morate usvojiti, drage sestre, jest da častite življenje Sina Božjega na zemlji. Jer što je drugo on činio doli ono što vi idete činiti? Nije li on neprestano i mučno radio za spasenje duša pa i za tjelesno ozdravljenje? Prema vašem mišljenju je li to malo, sestre? Da li je to moguće na zemlji? O ne, kćeri. To je djelo tako silno veliko da je rečeno, kad bi anđeli i sveti bili kadri nešto poželjeti, tad bi zaželjeli taj sveti zadatak. Jest, sestre, sveci bi vam rado zavidjeli. Koje li sreće! O moj Spasitelju, ti znaš važnost toga! Zašto si izabrao osobe tako neznatne i krhke! Poznate su ti milosti koje si im htio udijeliti. Budi stoga zauvijek blagoslovljen, Spasitelju moj!

349 Jedan od ciljeva što ga morate imati, sestre, a što ga je i naš Gospodin mogao imati pozvavši vas da služite jadnim bolesnicima i ranjenicima, jest da na neki način podignete što su ljudi namjeravali uništiti kad su htjeli oteti život tolikim dobrim ljudima. Vi ćete im pomoći da očuvaju život što im ga je Bog darovao. Učinit ćete što vam je moguće da im vratite zdravlje ili da ih raspoložite za sretnu smrt. O koje li sreće, drage sestre, raditi pri sličnom i onako svetom zadatku kakav je bio Sina Božjega na zemlji.

350 Da bismo dobro ispunili djelo našeg Gospodina, jedno je sredstvo da se ponizujemo ali istinskom i solidnom poniznošću. — A što time želite kazati, Gospodine? Kako ćemo se ponizivati? — Tako, kćeri, da ljubite svoju neznatnost i svoj trud pri obrađivanju zemlje, što biste činile da ste se udale prema svom položaju. A evo, sad ste uzdignute do uvažene službe. Uvažava vas kraljica i toliko drugih uglednih osoba. Milošću Božjom postale ste sposobne da služite bližnjemu, i to tako, sestre, da bi vam i anđeli i sveci zavidjeli kad bi im to bilo moguće. Vi, naime, činite što je Gospodin činio na zemlji. On je to mnogo preporučivao svojim apostolima a po njima i svim kršćanima. Mnogo se ponizujte, sestre, molim vas.

351 Drugo sredstvo za poniženje jesu prigode što bi mogle nastati preko osoba kojima činite dobro. O sestre, možete to očekivati, jer je to nešto vrlo obično. I kad vam se to ne bi događalo, ne biste potpuno nasljedovale Sina Božjega. Nije li to ono što je izjavio svojim apostolima kad ih je slao da služe i poučavaju. Govorio im je: »Evo, šaljem vas kao ovce među vukove. Zlostavljat će vas, bičevati i prezirati« (Mt 10, 16—17). I ja to velim vama, kćeri. Može se desiti da će se žaliti na vas, da će vas prezirati. Kazat će da vi sve pokvarite, da ništa ne razumijete, da više štetite negoli služite. Vrijeđat će vas i osobe kojima ste iskazivale najviše usluga, a tada, sestre, radujte se. Što sve nisu rekli našem Gospodinu koji je činio dobro svima! On je dobro znao što će se dogoditi onima koji ga budu nasljedovali. Stoga im je dao znati da je velika sreća smjeti to podnositi. Učio ih je nek se raduju onome što bi ih naizgled moglo ožalostiti. Može se dogoditi, sestre, da će prezir kojim će vas prezirati biti tako snažan da će od njega i Družba trpjeti neku sramotu. Dakle, u tom ćete, drage sestre, moći vršiti istinsku poniznost. Nije dostatno vidjeti ili osjetiti u sebi neki razlog koji zaslužuje velik prezir, ili ljubiti svoje vlastito poniženje. Treba ljubiti općenitiji prezir, onaj što se proteže i na Družbu, samo da ni Družba ni vi ne date povoda sablazni. Predajte se, dakle, Bogu, drage sestre, kako biste se mnogo ponizivale. I nikad se ne bojte. Prezir te vrste ne može vam štetiti. Naprotiv, poslužit će vam da postanete Bogu ugodne, jer ćete častiti skroman stalež njegova Sina na zemlji.

352 To će vam poniženje, sestre, poslužiti da imadnete čvrsto pouzdanje u Boga. Ne mora li vam to pouzdanje pomoći da pri-

hvatite svako djelovanje kršćanske ljubavi gdje vas odrede? Vi znate, sestre, da vi same sebi ne dajete ni odvažnosti ni snage za poduzimanje onoga što činite iz kršćanske ljubavi. Nije li to pouzdanje pomagalo i apostolima da su poduzimali ona velika djela što su ih izvodili, nije li im ono dalo govoriti s toliko sigurnosti i velikima i malima? Nije li to ono što je svetog Pavla potaknulo da kaže: »Sve mogu u Onome koji me jača« (Fil 4,13). Jest, sestre, najslabija stvorenja mogu djelovati svugdje gdje ih Bog hoće uposliti, imaju li pouzdanja u Gospodina Isusa Krista. On neće nikad propustiti da im dadne svoju milost za koju ga treba moliti. Stoga, sestre, molite, jer je to moćno sredstvo da vas Bog usliši te da se njegovo djelo izvede po njegovoj volji.

353 Drugo je sredstvo, ljubav. Nek bude čvrsto jedinstvo među vama da mognete podnijeti jedna drugu. Jer, nema dvojbe, kćeri, naš neprijatelj je neprijatelj mira. On će vam neprestano postavljati zasjede da bi posijao razdor. Ali držite se čvrsto.

Molim vas, sestro Marto, vi ćete biti službenicom sestri Elizabeti.

Ona iz poniznosti odgovori da nije za to sposobna ali iz posluha prihvati.

— Blagoslovljen bio Bog! Ako vaša susestra učini ili rekne nešto što vam se ne dopada, podnesite je. A vi ispričajte sestru naloži li vam nešto što se protivi vašoj sklonosti. Rekne li vam nešto što bi vas moglo uvrijediti, podnesite, jer budite sigurne, do toga će svakako doći. A kako se to ne bi moglo dogoditi, kćeri, kad i sami sebi često proturječimo? Nešto smo jutrom ustvrdili, a uvečer ne mislimo više tako. Ali na vama je da u tim sukobima podnesete jedna drugu. Mislite pri tom kako je Gospodin podnosio one koji su ga klevetali i protivili mu se, a da se on nikada nije potužio na to.

354 Ne tužite se nikad ni vi, drage moje sestre, izvanjskim osobama, nikad, sestre drage! Kad biste se tužile svjetovnim osobama, one bi mogle zaključiti: »Pa kako će te sestre s ljubavlju podnositi jadne bolesnike kad se ne znaju međusobno podnositi! Kako će donijeti smirenje siromasima kad ni među njima nema mira!«

355 Nato jedna sestra reče:

Oče, meni se čini da nimalo nije teško, kako to već biva, služiti siromasima ako unutar zajednice vlada jedinstvo i snošljivost.

— Bog vas blagoslovio! Kazali ste nešto veoma istinito. Zato vam to, sestre, od sveg srca preporučujem. Ali da steknete tu krepost snošljivosti, drage sestre, vaše je da umah, čim jedna drugu ozlovolji, kleknete i zamolite jedna drugu za oproštenje. O sestre, izvrsne li vježbe! Ja vam to savjetujem. Jest, sestre, i poglavari moraju često pasti na koljena. Ja sam jučer molio za oproštenje čitavu zajednicu, i to na koljenima.

Sestre, na poglavarima je da preuzmu sve pogreške što ih je Družba počinila. I Gospodin je tako postupao. Nije li za nj rečeno da je uzeo na se sve grijehe svijeta? Nije li ga sve naše bezakonje osudilo na smrt? O sestre, kako je dobro da i mi tako činimo!

356 Brižljivo nastojte vršiti sva opća pravila ukoliko to možete uz služenje siromasima. Jer vi znate, to je vaša glavna dužnost, radi koje trebate ostalo napustiti, ipak ne ostavljajte posao nedovršen.

U pogledu svete pričesti, pričešćivat ćete se u dane koji su vam to određeni ako niste zauzete nevoljom siromaha.

U vezi s članom gdje naš mnogo poštovani Otac savjetuje sestrama da se ne jadaju izvanjskim osobama, propustila sam dodati kako je preporučio sestrama neka svoje teškoće, ako ih suviše pritišću, iznesu najprije Gospodinu a zatim nek pišu svojem poglavaru. Bolje i to negoli sablazniti Družbu.

357 I on nastavi:

O kćeri, i Gospodin nas uči tu vježbu. Šaljući svoje učenike da služe bližnjemu i propovijedaju njegovo Evanđelje, govorio im je: »Nikoga putem ne pozdravljajte« (Lk 10,4). Znate li zašto? Iz bojazni da bi se pozdravljanjem zadržali i došli u opasnost da govore i o drugim stvarima pa i o tome što se događa među njima. O drage moje sestre, veliko je zlo odavati Družbine tajne! Stoga, sestre drage, budite međusobno veoma srdačne.

358 Sestre su zapitale mnogo poštovanog Oca kako da se ponašaju prema oporavljenim vojnicima.

O sestre, nek to vazda bude s mnogo ljubavi i čednosti. Kako im tijelo nije više bolesno, budite na oprezu, kao i prema ostalim muškarcima. Dogodi li se da koji bude nepristojan, treba ga strogo prekoriti. Ponovi li to, zaprijetite se da ćete se potužiti pretpostavljenima. Nemojte im se nikada približiti više negoli je potrebno za njihovo dobro. Iskažite im brzo uslugu koju im morate iskazati.

Ne znam, sestre, kako će se pribavljati ono što je potrebno siromasima i s obzirom na živežne namirnice i ostale troškove. Ali ja vas molim, vi se toga prihvaćajte najmanje što je moguće. Nije li vam moguće da ne rukujete novcem, položite račun što prije mo-

žete. Stoga je potrebno da vazda napišete što ste primile i potrošile. Prijeko je potrebno za kćeri kršćanske ljubavi da imaju uvijek čiste račune.

359 Putem ćete vršiti svoja mala pravila i budite što je najviše moguće na izgradnju bližnjemu. Vi ste već putovale. Poznate su vam obične male vježbe na putovanju. Po svratištima povucite se uvijek nasamo. Kad stignete, potražite gospođu kraljevu dadilju pošto ste se prije toga poklonile Bogu u Presvetom sakramentu u crkvi. Toj dobroj gospođi recite da ste došle da vam dadne naloge i da od nje saznate koje usluge želi Bog da iskazujete siromasima. Saznat ćete gdje ćete naći gospodina de Saint-Jean. Obadvoma ćete predati pisma što ih nosite te ćete se u svemu držati njihovih uputa.

Na kraju ih je naš mnogo poštovani Otac blagoslovio uz želju da im dobri Bog udijeli milost da ispune njegovu svetu volju.

Blagoslovljen bio Bog!

76. Konferencija — 20. kolovoza 1656.

O siromaštvu

(Opća pravila, čl. 7)

360 Drage sestre, danas ćemo pomoću Božjom protumačiti vaše sedmo pravilo, ali ukratko, jer se ne možemo dugo na tom zadržavati. To pravilo glasi: »Častit će siromaštvo našeg Gospodina i bit će zadovoljne da imaju ono prijeko potrebno prema uobičajenoj jednostavnosti,« itd.

Pročitavši ponovo taj član, Gospodin ga Vinko protumači riječ po riječ, gotovo ovako kako slijedi:

»Častit će siromaštvo našeg Gospodina.« O Spasitelju moje duše, to je veoma mudro. Tà tko bi htio biti bogat kad je Sin Božji htio biti siromašan! Kad čovjek pažljivo promotri opasnost u kojoj su bogati za svoje spasenje, tad nema više želje za dobrima i udobnostima života. To pravilo napominje da sestre neće imati ništa što bi smatrale svojim i da će im sve biti zajedničko. Sestre, tako su činili i prvi kršćani. Sveti je Augustin u svoje vrijeme ustanovio zajednicu djevojaka i žena da na neki način ponovo oživi duh prvotne Crkve. Evo kako se radilo u toj zajednici: Sve je bilo u rukama poglavarice. Ako je koja od njih što dobilà, služilo je zajednici. Nisu mogle raspolagati ne samo dobrom zajednice već ni svojim vlastitima. No, ako se siromaštvo tako opsluživalo već od vremena svetog Augustina, nije li pametno da i mi tako činimo? I budući da je teže nekom bogatunu ući u nebo negoli provući debelo uže kroz iglinu ušku, tko neće izbjegavati tu pogibao? Ako je Kralj kraljeva prigrlio siromaštvo, došavši na svijet, i tu sipao gromove prokletstva na one koji prianjaju uz bogatstvo: »Jao vama, bogataši, imate svoju utjehu!« (Lk 6,24), tad su kćeri kršćanske ljubavi sretne što su izabrale način življenja kojemu je glavna svrha nasljedovanje života Sina Božjega. On je mogao imati sve blago ovoga svijeta, ali ga je prezreo i živio tako siromašno da nije imao ni kamena da na nj položi glavu.

Drage sestre, molim Gospodina nek vam dadne razumjeti sreću onih koji žive u siromaštvu i veliku nesreću što pogađa ljude odane bogatstvu.

361 Pravilo nadalje kaže: »Bit će zadovoljne da imaju ono prijeko potrebno prema uobičajenoj jednostavnosti.« Jer, vidite li, vi niste navikle imati više negoli vam je potrebno i vi ne smijete željeti da imate nešto suvišno. O, koliko ima redovnika i redovnica koji ništa nemaju i kojima nije dopušteno imati bilo kakve zalihe! Kolike vidimo gdje idu na selo, stanuju gdje se nađu, uzmu što im se dade a da nikad ne nose novca kako bi podmirili svoje potrebe! I tako potpuno ovise o Providnosti. To ukazuje na veliko pouzdanje u Boga.

362 Vidite, drage sestre, vi morate zavoljeti tu svetu krepost, nasljedovati svog Zaručnika i tolike druge koji su je prigrlili po njegovu primjeru. Takvi su npr. kapucini, karmelićani i više drugih redova. Oni nemaju vlastite imovine te sasvim ovise o Božjoj Providnosti. Nju sve te osobe veoma časte. Izabrale su taj način življenja da bi nasljedovale življenje našeg Gospodina i prvih kršćana.

363 Jer, vidite, drage moje sestre, u to su doba kršćani ovako živjeli. Sve im je bilo zajedničko. Novac od svojih dobara donosili su pred noge apostolâ. No, našao se neki Ananija i njegova žena Safira. Htjeli su biti kršćani. Da ostvare svoj naum, trebali su sve prodati a dobiveni novac donijeti pred noge apostolâ. Međutim plašili su se da će pasti u oskudicu, ako se odreknu svega što posjeduju. Govorili su: »Tko zna neće li doći vrijeme kad će potjerati kršćane i ubiti ih? Zadržimo polovicu tog novca za svoje potrebe u slučaju da dođe do toga.« Eto, dakle, kako su se poslužili

ljudskom razboritosti. Jedan su dio svojih dobara donijeli apostolima, a drugi zadržali. Tada je predsjedao sveti Petar i uočio njihovu prijevaru. Sasuo je na njih prokletstvo što su zatajili istinu, i oni su odmah umrli.

364 Ako su ti nazovi kršćani već u početku tako prošli, što će istom biti od redovnika koji su to samo naizvan! Tko zna, sestre, neće li Božje prokletstvo pasti i na kćer kršćanske ljubavi koja hoće zadržati nešto što pripada kući ili njoj samoj kad uđe u zajednicu. To je Ananija koja želi prevariti svoje poglavare kršeći istodobno i pravilo. Ali i ona je zavrijedila prokletstvo koje je palo na Ananiju i Safiru. Još bi to bilo malo kad bi se radilo samo o tjelesnoj smrti. Ali postoji i smrt duše, kako nam reče sveti Petar spominjući to dvoje ljudi? Htio si prevariti Duha Svetoga? Slagao si Bogu i zato ćeš umrijeti (Dj 5,3—4).

365 Ne smijete, dakle, ničim raspolagati kao s vlastitim ni u kući ni vani. Inače, sestra koja želi imati nešto zasebno jest Safira i prije ili poslije dogodit će joj se zlo. Da to izbjegnete, nek vam sve bude zajedničko i nemajte ništa samo svoje. Na to smo vas upozorili kad ste ulazile u Družbu. Obećale ste da ćete tako činiti i nismo vas primili prije dok niste to izrazile. Stoga nema isprike koja bi vas mogla dispenzirati od toga. To se opsluživalo već od početka Crkve i nitko nije mogao biti kršćaninom nije li sve stavio u zajedničko. Ni svećenikom nije mogao biti ako nije napustio svoj imutak.

366 Rečeno je da ne možete raspolagati dobrom zajednice. Dosita, drage sestre, ja se ne mogu dostatno nadiviti ravnanju božanske Providnosti. Ona vam je nadahnula misao da pridonosite uzdržavanju kuće matice. To je zaista divno, i to znači činiti ono što dobra djeca moraju činiti, tj. hraniti svoju majku. Jer Družba je vaša majka i vi joj pomažete hraniti svoje drage sestre koje su tu i koje će doći poslije vas. Nije vam, dakle, dopušteno raspolagati dobrom zajednice kao ni svojim vlastitim dobrom. Vi naime, nemate ništa niti vam je moguće išta imati bez dopuštenja poglavara.

367 Mogle biste misliti da su na vršenje siromaštva obvezane samo one koje su položile zavjete. No morate znati, sestre, da ste na to pozvane sve, i one koje su položile zavjete kao i one koje nisu. Jer sve koje dolaze u Družbu imaju ili moraju imati namjeru služiti Bogu. Stoga, sestre, treba da sve kćeri kršćanske ljubavi budu slobodne od svega kako bi bile slične svome Zaručniku.

368 Gospodine, nedvojbeno je da su one koje su položile zavjete dužne opsluživati to pravilo. No, jesu li i ostale jednako tako obvezane? — Jesu, sestre, to više što smo ih na to upozorili prije negoli smo ih primili. Vi ste to htjele i vi ste obećale da ćete to činiti. Jer ne bismo primili djevojku koja bi kazala da se ne može na to odlučiti. Sve naime treba da budu obučene u ruho svog Zaručnika. Nije li velika čast za ženu ako se s njome postupa kao s njezinim mužem? Nije li čast za slugu što nosi boje svog gospodara? No, drage sestre, kao što je među mužem i ženom sve zajedničko, tako i duša koja je izabrala Gospodina za svog Zaručnika mora sve dijeliti s njime.

369 Kćeri, vi ste ga odabrale čim ste stupile u Družbu, vi ste mu zadale riječ. A budući da je on siromašno živio, treba ga u tom nasljedovati. Nije li on vrhovni Gospodar? Nije li mogao imati sve udobnosti da je htio? Ali on je više volio siromaštvo što se očitovalo u svem njegovu djelovanju: hranio se oskudno, spavao siromašno; tà nije imao ni kamena da na nj položi glavu. A da se jedna sestra ne podvrgne onome što nas je Sin Božji učio svojim primjerom! Drži da nije na to obvezana jer nije položila zavjete! Nikad ne smijete tako misliti. Predajte se Bogu da biste živjele kako je i vaš Zaručnik živio te bile u položaju u kojem je i on htio biti na zemlji. I nemojte se ispričavati da vi niste položile zavjete. Jer kad ste htjele izići iz svijeta, da biste savršeno služile Bogu, trebale ste se odreći dobara i želje da išta posjedujete kao svoje vlastito. A pošto ste to učinile, budite zadovoljne što posjedujete samo njega. Što još čovjek može poželjeti kad ima najviše dobro i izvorište svih dobara! Nesretan je kome Bog nije dostatan. A još su nesretniji oni koji više vole stvorenje ili što drugo negoli svog Stvoritelja!

370 Zapamtite, dakle, ovo, drage moje sestre: Sve koje su u Družbi, mada i nisu još položile zavjete, dužne su opsluživati siromaštvo. Jer za one koje su ih položile to se samo po sebi razumije. Zadržite li štogod bez dopuštenja svojih poglavara, vrijeđate Boga jer ste pogazile zadanu mu riječ.

Ali, Gospodine, mi to nismo zavjetom obećale Bogu. — Vi to niste zavjetom obećale Bogu, ali ste zadale riječ Bogu u osobi svojih poglavara kad su vam predočili kako je to potrebno da biste mogle biti primljene u Družbu. Uza sve to niste prestajale moliti da vas prime. Ako kršite to pravilo ne samo da ste pogazile riječ danu poglavarima, već povlačite i obećanje što ste ga dale Bogu, prema onome što reče sveti Petar Ananiji: »Htio si prevariti Boga!

Slagao si Duhu Svetome!« Iz toga vidite kako je važno vjerno obdržavati ono što smo odlučili. O sestre, jako se čuvajte da ne padnete u tu nesreću, jer čim nešto zadržite, bilo od siromaha ili od kuće, prekršile ste obećanje što ste ga dale Bogu. I nađe li se takva, to je Ananija. Njoj bi se moglo kazati što je sveti Petar njemu rekao: »Nesretna sestro, zašto si prekršila riječ zadanu svome Zaručniku?«

371 Ne samo da sestre neće moći ništa posjedovati bez dopuštenja svojih poglavara, već neće moći ni primiti bilo što od onih koji bi im htjeli štogod dati, pa bili to i njihovi rođaci, koja gospođa ili tko drugi. Jer čim ste se izručile Bogu u Družbi, kako sam vam kazao, nije vam dopušteno ni dati ni primiti doli s dopuštenjem svojih poglavara. Dovoljno je da ste u Družbi pa da budete obvezane vjerno obdržavati svoja pravila.

372 Tako smo eto doslovce protumačili vaše pravilo. Pogledajmo sad kako se ono može prekršiti. To je pravilo moguće kršiti mislima, riječima i djelima. Kako je moguće, kazat ćete mi, mislima prekršiti pravilo? Drage sestre, evo kako: želeći da imamo svojih udobnosti, da nam ništa ne nedostaje ni u pogledu hrane, ni odjeće, ni smještaja. Protiv siromaštva je ne samo željeti ono čega nemamo već i suviše voljeti ono čime se služimo, na primjer haljinu koja nam dobro stoji, sobu ili neki predmet. To znači kršiti svoje pravilo. I veoma je važno da to dobro shvatite. Stoga vas molim da to dobro i zapamtite.

373 Sestre drage, zlo je željeti da imamo što nam nije dopušteno imati. Još je gore kad nas ta želja potiče da to i zahtijevamo. Tà siromaštvo vas obvezuje da ne tražite drugo doli Boga, pogotovu ne one koje su se na to i zavjetovale. Između onih koje krše taj član više griješe one koje silovito traže što žele. Ima ih, dapače, koje ne samo što žele već doista i zahtijevaju, te nemaju mira dok im se ne udovolji. Idu čak dotle da mrmljaju i tuže se. O, kakvo li je to zlo! Tako se ne radi, sestre drage, kad nemate što želite. I ako vam gospodin Portail ili gospođa Le Gras ne daju odmah što molite, treba znati da to Bog dopušta kako biste se vježbale u kreposti strpljivosti.

Ovo je, drage moje sestre, protiv siromaštva: željeti da imamo što volimo, žarko željeti, tražiti to nestrpljivo ako nam se odmah ne dadne, jako se žalostiti ako nas odbiju. Vidite, sve je to protiv svetog siromaštva. Jer siromaštvo zahtijeva da sve ostavimo i da

ne posjedujemo ništa kao svoje. Siromaštvo znači odreći se svih dobara i udobnosti. Naposljetku, ono je u tom da želimo Boga samoga.

374 To je, eto, što se tiče misli. Pogledajmo kako se u tom griješi riječima. To se događa kad nemamo strpljivosti sačekati vrijeme u koje su nam obećali dati ono što želimo. Onda se o tom govori, tuži se zbog odgađanja jednoj sestri, zatim drugoj, pa ostalima ako ih sretne, i na kraju sve to doznaju. To može mnogo štetiti Družbi. A one kojima se tužite ne znaju razloge koji su poglavare prinudili da vas odbiju ili odgode dati što ste ih molile. I stoga se te sestre mogu sablazniti.

375 Činimo još gore, jer se kadšto tužimo svjetovnim ljudima. Ne zadovoljavamo se samo time da to reknemo sestrama, već smo tako malo razborite da se tužimo i svjetovnim osobama. To je pak izravno protiv duha siromaštva. Jer taj duh prima što mu se daje i kako mu se daje, a ne tuži se ako mu štogod nedostaje.

376 Apostoli su primali što im se davalo i kako im se davalo, kao što ih je učio Gospodin. Kćeri, tako treba činiti. Ne želite ništa doli onoga što poglavari budu smatrali da vam je potrebno. Inače, drage sestre, nećete imati mira. Ima ih koje će se navezati na neku tricu, jednu sličicu, cipele. I ako im to oduzmu, neće to moći podnijeti. To je protiv svetog siromaštva. Ono ne dopušta da želimo što drugo doli Boga. Svi su se sveci u tom vježbali. Pogledajte njihov život. Vidjet ćete ponajprije u životu našeg Gospodina da nije imao ni dobara ni zalihe ni za sebe ni za apostole. Bilo je časova kad nije imao upravo ništa. Ali kako je skupina učenika rasla, dokazaše mu da je prijeko potrebno da imaju nešto za uzdržavanje, a on nije htio ništa imati. Rekoše mu: »Gospodine, što namjeravaš? Tvoji te učenici slijede a nemaju što jesti. Dopusti da ipak nešto uzmu kako ne bi umrli od gladi.« Čuvši to, Gospodin se sažali nad tim siromašnim ljudima. Otada je dopustio nekim gospođama, koje su mu bile veoma privržene, da dadnu nešto za nj i njegove učenike. Ali prije toga nije imao ništa. Htio je pokazati koliko ljubi stanje siromaštva i oskudice. O drage moje sestre, kolike li sreće što živimo život Sina Božjega!

377 To je pravilo moguće prekršiti i djelom. To se događa kad naposljetku tako dobro sve udesimo da dobijemo što želimo. Nije nam dosta kršiti pravilo mišlju i riječju već idemo dalje, a to je gore od želje i riječi. Činimo pravo zlo. Na primjer, kupimo cipele

izrađene po našem ukusu ili rublje finije od onoga kojim se služi zajednica. O Spasitelju, kako je veliko zlo kad dođemo do toga da sebi ugađamo protiv svetog siromaštva! I nije samo protiv svetog siromaštva kad pridržimo nešto, već ga kršimo i kad primimo nešto bez dopuštenja.

378 Protiv siromaštva je kad zadržimo nešto što pripada zajednici ili siromasima. O Spasitelju, kakva li zla! Kad bi u Družbi bila koja tako nesretna, što neću vjerovati, ali, kad bi bila, bila bi gora od Ananije i Safire. Jer što su oni zadržali bilo je njihovo. No zadržati dobro siromaha znači učiniti poput Jude. Taj je nesretnik počinio strahovit zločin prodavši svog Učitelja i zadržao je, bez Gospodinova znanja, milostinju određenu da se razdijeli siromasima. Sestre, već sam vam kazao, kad bi bila koja takva — što ja neću vjerovati — o, ne, po milosti Božjoj još nisam čuo da bi ijedna štogod zadržala. Barem se ja toga ne sjećam. Ali kad bi bila koja, mogli bismo kazati da je poput Ananije i Jude, jer želi prevariti one koji se uzdaju u nju. Ili bolje, gazi vjeru što ju je zadala svome Bogu kad hlepi da ima pa makar i pet sua, pa i dva, i ako ih je uzela svojoj zajednici ili nekom siromahu. I da za to malo zadovoljstvo bude nevjerna svojem pozivu! Ne znači li to biti gori od Ananije i Safire? Oh, kolike li nesreće za jednu takvu osobu! Ali isto tako koje li sreće za one koje ljube siromaštvo! Kakva li milost uljepšava njihove duše dok tako rastu u toj kreposti! Kako je lijepo naći se u staležu koji je tako drag našem Gospodinu! Kad biste mogle shvatiti radost što je ćuti videći neku dušu gdje nastavlja živjeti kako je on živio na zemlji!

379 No, ako na svijetu ima osoba koje se moraju odlikovati time da časte siromaštvo Sina Božjega, i koje su obvezane ljubiti siromaštvo — onda su to kćeri kršćanske ljubavi. Jer vi sve upravljate dobrom siromaha. Sve vam povjeravaju. Bog je dao milost našim dragim sestrama da su u prošlosti vrlo dobro obavljale tu svoju dužnost. Družba je time porasla u očima pobožnih ljudi i oni su se osvjedočili o vašoj točnosti. Stoga, drage moje sestre, jako dvojim da bi se Družba mogla održati bez vršenja tog pravila. Ne, ne vidim drugog puta da se očuva Družba kršćanske ljubavi. I čim stanete popuštati u toj točki, jako se bojati da će opasti isto tako kao što je porasla.

380 Drage sestre, što čini osoba koja polaže zavjet? Na što se obvezuje, što mislite? Da odsad izbjegava sve što svijet traži. Što kaže kći kršćanske ljubavi koja polaže zavjet siromaštva, čistoće

i posluha? Izjavljuje da se odriče svijeta, da prezire sva njegova lijepa obećanja i bez pridržaja se izručuje Bogu. Za nju nema više uživanja ni ispraznog tjelesnog zadovoljstva. »Odričem se, govori ona, svega toga kako bih nasljedovala svojeg Zaručnika u njegovu življenju.« To, eto čini po zavjetima i to treba činiti kako bismo ih dobro vršili. O, sretna li staleža u koji ulazi duša koja vrši svoje zavjete, naročito zavjet siromaštva, a da ne zanemaruje ništa od onoga što se odnosi na druge. Stoga, drage sestre, dok budete vršile to pravilo, Bog će vas blagoslivljati. Ako ga budete kršile, nećete pri tom ostati, jer će vas to baciti u Judinu propast. A sestra koja bi bila tako nesretna da uzme nešto od dobra što pripada siromasima, budite uvjerene, sestre, neće moći ustrajati u svom pozivu. Ne, nemoguće je da ta sestra ustraje. Ostat će, doduše, neko vrijeme. Ali Bog neće dopustiti da dugo truje jednu tako svetu Družbu niti da gazi milosti što ih Bog neprestano prosiplje na nju. Jer što čini sestra koja ne vodi računa o svojim pravilima, već gazi sredstva što ih je Bog dao na zadovoljstvo tolikih duša koje je pozvao u tu kuću? O, koje li nesreće za one koje ne vrše svoje pravilo! Mogle bi prouzrokovati propast čitave Družbe.

381 Bojim se, sestre drage, da ne biste prekršile tu točku pravila, da to djelo ne bi propalo. Često sam razmišljao što bi moglo prouzrokovati takvo zlo i načiniti takvu pustoš da se u Parizu ne bi više vidjele tolike djevice i udovice kako pohađaju siromahe. Ili odakle bi moglo doći da se u tom gradu ne vide više osobe kako nose lonac juhe siromašnim bolesnicima. Nisam našao drugo doli to da stanete pridržavati nešto od dobra koje pripada siromasima. Ne znači da nema ni drugih pogrešaka koje bi mogle srušiti to djelo. Ali ovo je jedna od prvih. Kolike li nesreće kad biste dale povoda da se za kćeri kršćanske ljubavi govori kako potkradaju siromahe, da su nevaljane, da su si htjele prisvojiti dobro siromaha pod izlikom da im žele služiti, i kako ne treba više imati povjerenja u njih jer su zle! Sestre drage, kad se to dogodi, recite zbogom djelu kršćanske ljubavi. O, velika li zla kad bi ljudi stali govorkati: »To je skrivila ona nesretna sestra kod koje su se našla dva talira!« Čim bi se to saznalo i čim bi jedna ili dvije sestre učinile isto u nekoj župi, odmah bi obavijestili ljude tog mjesta neka pripaze da ne bi te sestre učinile njima što su učinile ovoj ili onoj gospođi. I tako bi to išlo od jednih do drugih dok se naposljetku ne bi više pouzdavali ni u jednu. I eto vam propasti Družbe.

382 Ali, Gospodine, što nam to govorite? Preteško je ne željeti zadovoljstva niti išta od onoga što nam se sviđa. Kako da se trajno

nadvladavamo i neprestano opiremo svojim sklonostima? One nas redovito navode da tražimo ono što vi kažete da treba izbjegavati. — Odgovor glasi: tako govori požuda tijela. Živjeti po tijelu znači umrijeti, ali umrijeti životu milosti, a to je nešto sasvim drugo negoli tjelesna smrt. Koji žele sebi ugađati i živjeti po tijelu nemaju duhovnog života, Moriemini, veli sveti Pavao; umrijet ćete budete li živjeli po tijelu (Rim 8,13). Zapamtite što vam danas velim: ne možete vršiti svoja pravila i predati se tjelesnim užicima. To je nespojivo. Ako Družba propadne jer ne obdržava koje pravilo, bit će to, sestre, stoga što se nije opsluživalo to pravilo.

383 Gospodine, to se čini preoštro osobi koja nije umrtvljena: umrijeti sebi, vječito se odricati radosti i udobnosti života, to je vrlo teško. — Istina je, sestre, tko ne traži Boga već sebe sama, nailazi na velike teškoće na putu kreposti. Najsitnije stvari, koje se protive njegovim osjećajima, nepodnošljive su mu. I neznatna patnja čini mu se velikom. Nije tako s onima koji ljube Boga. Oni dobro znaju da je njihova sreća u nasljedovanju Sina Božjega te da žive, koliko je moguće, kako je on živio na zemlji. Eto zato je, drage sestre, tako lijepo vidjeti čovjeka koji ljubi samo Boga, koji traži samo Boga i koji nema druge želje doli svidjeti se njemu. Za nj nema ništa tako ugodno kao biti u staležu gdje Gospodin hoće da bude.

384 Zar nikad niste čule o onome što se pripovijeda o Taulèreu? Doveli su mu siromaha posutog čirevima. Taj učitelj, videći ga u tako velikoj bijedi, sažali se nad njim i reče mu: »Molim Boga, prijatelju, da vas blagoslovi. Jako vas žalim što ste bolesni.« — »O Spasitelju, što to govorite! Što mi to kazujete, gospodine?« — odvrati taj siromah. »Vi me žalite što sam u stanju u koje me Bog stavio. Nisam li veoma sretan što je njemu milo da sam tako?« — »No, jeste li zadovoljni?« upita ga učitelj. — »Zadovoljan sam,« odgovori on. »Ako je to stanje u kojem Bog hoće da budem, ako me on tu postavio, zašto to ne bih bio? Toliko sam sretan da neću drugo doli volje Božje.« — »Ah, brate«, prihvati učitelj, »ne bi li vam bilo drago kad bi vas tkogod htio izvući iz tog stanja?« — »Velim vam«, odgovori siromah, »da sam ja zadovoljniji u svojem siromaštvu negoli vi u svom izobilju i oni koji žive isprazno«. Na tog je učitelja to tako djelovalo da se obratio.

Sestre, odlučimo da ćemo činiti kao taj siromah, da nećemo željeti drugo doli ono što je sukladno sa staležom u kojem Bog hoće da budemo. Jer mi se moramo time zadovoljiti.

385 Pravilo zabranjuje da imate bilo što protiv volje svojih poglavara. Ljubite li to stanje, tad ljubite stanje u kojem je vaš Zaručnik htio biti. Ne činite li tako, dajete li svome duhu slobode da uživa u čemu mu se svidi, nikad nećete biti Bogu vjerne. I prijeđete li jednom šutke preko neke pogreške, a da je niste popravile, mada nećete odmah upasti u one o kojima smo govorili, ipak će Bog za kaznu vaše nevjernosti dopustiti da se to dogodi. A iza toga će slijediti vaša propast. Kad biste mogle shvatiti, sestre drage, kako je veliko to zlo! Za onu kojoj bi se tako dogodilo, moglo bi se kazati da je kriva za propast Družbe. Kako! da čovjek bude kriv što je propalo jedno tako sveto djelo! Što će ta osoba kazati Bogu kad zatraži od nje račun za Družbu? Raskinula je i rastrgala veze koje su združivale njene članove, jer nije vršila ono što je pri svom dolasku obećala. Kako će se ispričati?

386 Zapamtite: nikad neće ustrajati sestra ako ne vrši to pravilo. Ne, nikad nećete biti vjerne svom pozivu ako niste vjerne u onome o čemu sam vam govorio. Kćeri, budite jake. Znajte, ako ne vršite to pravilo svetog siromaštva upasti ćete u pogibao ne samo da napustite svoje zvanje već da upropastite i Družbu. A vi ćete vidjeti da Bog i vas napušta. Jer to je suština i temelj koji Družbu podržava, te ako on nedostaje, zgrada se ruši. Drage sestre, kad bi neke bile tako bijedne da bi nešto zadržale, ne bi zaslužile da ostanu među drugima. I Bog ne bi dopustio da dugo budu skrivene. Ja ne vjerujem da ih ima. Ali kad bi ih bilo, ne bismo smjeli to trpjeti! Zar da ih zadržimo znajući sve to! Toga se treba jako čuvati. Značilo bi pridonijeti propasti tih osoba, kad bismo ih trpjeli u njihovu zlu. Upropastili bismo i cjelokupnu Družbu. Jer njoj ne bi bilo moguće očuvati se uz takve članove.

387 Ponavljam, kad bi se danas našla u Družbi jedna takva sestra, Bog bi nas prekorio zbog te pogreške kad je ne bismo uklonili. S kućom je u neku ruku kao s ovčarnicom: kad bi pastir trpio šugavu ovcu među zdravima, što bi mu kazao njegov gospodar? I kad bi poglavar ili poglavarica saznali da neka sestra boluje od šuge grijeha, da svojom zarazom šteti ostalima, kad je ne bi uklonili, bili bi krivi za sve zlo što će iz toga proizići. Čuvajte se da ne biste trpjele takvo zlo. Iskustvo dokazuje da je dostatna samo jedna šugava ovca da zarazi čitavo stado. A grijeh je mnogo opasnija šuga od one što se uhvati stada. Htjeti imati nešto od dobra koje pripada siromasima ili zajednici velik je grijeh. To će se prenositi od jedne na drugu, ako tome ne doskočimo kao što čini pastir kad ukloni iz stada ovce zaražene šugom. I ne uradi li po-

glavar tako, Bog će dopustiti da takva samovoljna sestra djeluje na drugu, ova opet na ostale i čitava će Družba malo pomalo biti zaražena. Ako ima takvih osoba, treba ih, dakle, udaljiti od ostalih. Ali to neću vjerovati. No, ako bi se ikad takvo zlo dogodilo kojoj kćeri kršćanske ljubavi, trebalo bi je otjerati kao kradljivicu koja je nevrijedna da boravi među ostalima.

388 Znate li kako se nekad postupalo s takvim ljudima? To pripovijeda sveti Grgur. Ako su, veli, našli svećenika da je nešto pridržao, oduzeli bi mu reverendu; ako je to bio svjetovnjak, zabranili bi mu pričest. Ako bi redovnica umrla sa pet sua, ne bi je pokopali u posvećenu zemlju već među životinjama, smatrajući je nedostojnom da bude među onima koje su bile Bogu vjerne. Sestre drage, ako je jedna redovnica bila lišena tolikog dobra stoga što je prisvojila pet sua, što će biti od kćeri kršćanske ljubavi ako uzme nešto od dobra koje pripada siromasima? Nađu li se kod nje dva ili tri sua, isto toliko kod druge, koji bi to vidjeli, reći će: »Nije sve zlato što se sja!« Te sestre o kojima se tako dobro govorilo, eto, našlo se da su toliko toga zadržale od jedne gospođe!« Dodat će: »Je li moguće! Neko su vrijeme s toliko brižljivosti i vjernosti služile siromasima! O, nije više kako je bilo ispočetka. Ne nastoje toliko oko služenja bolesnicima koliko oko svoje koristi i udobnosti.«

389 Ako do toga dođe, onda zbogom kćeri kršćanske ljubavi. No dok budete vršile to pravilo i ljubile siromaštvo, Bog će blagoslivljati Družbu. Ne budete li ga obdržavale, držim da će biti veoma teško, da ne kažem nemoguće, da se ona održi. Još ćete manje moći sačuvati vjernost što je dugujete svome Zaručniku. Kćeri, kad vaše oči budu više prosvijetljene i kad se Božjoj dobroti svidi da vam dadne upoznati sreću što se nalazi u vršenju onoga o čemu smo upravo govorili, smatrat ćete se sretnima budete li imale prilike nasljedovati Sina Božjega. Nije bilo nijednog staleža koji bi on više volio od staleža siromaštva. Kad vam bude štogod nedostajalo i kad nešto zaželite, zamislite se u položaj Sina Božjega. Recite: »Ja imam sve što mi je potrebno i više negoli zaslužujem, a htjela bih da mi se sve dadne što me može zadovoljiti i da mi ništa ne manjka! Ja ne smijem tako činiti, ja imam slijediti Gospodina. A on nije ništa toliko cijenio koliko otcjepljenje od svega što služi požudi tijela.«

390 Ljubi li neka duša siromaštvo, to će izbjegavati sve što je njemu oprečno: imutak, nepotrebne stvari, ugodnosti, itd. Sve će

to izbjegavati. Dođe li joj misao da traži svoje zadovoljstvo, kazat će: »Neću ništa od toga. Na to me potiče požuda tijela. Ali dok mi pravilo to zabranjuje, neću pristati.«

391 Sestre, kad je neka kći kršćanske ljubavi takva duha, recite da je veoma mila Bogu. I što neka osoba više ljubi siromaštvo, budite sigurne da to više raste u kreposti. Jer ne možemo ljubiti stanje u kojem je bio naš Gospodin a da ne ljubimo Boga.

Tko ljubi Boga nema druge želje doli svidjeti se njemu. A vi mu se ne možete savršenije svidjeti negoli da mu budete vjerne u vršenju svojih pravila.

392 Sestre, odlučite se na to. No, budući da ni vi ni ja ne možemo to bez Božje milosti, molimo, posebno u svojim pričestima. Ako li pak ne vjerujete u to, prva što ćete je primiti neka bude za to da vam Bog udijeli milost kako biste dobro opsluživale to pravilo. Sačuvate li taj duh, drage moje sestre, ljubav će porasti, a vi ćete ubirati bogate plodove za Crkvu. Ali pripazite na ono što sam vam kazao. Traže vas sa svih strana. Jedva da se mogu otresti nekih osoba kojima je nemoguće tako brzo dati što žele. Pisao sam nekom znamenitom biskupskom vikaru koji je htio znati kako vi živite. Tako ga je jako izgradilo ono što sam mu priprosto napisao, a da nisam pri tom ništa izmijenio, da mi je u jednom pismu odgovorio: »Čini mi se, Gospodine, da je red i način življenja tih sestara sasvim sličan življenju Sina Božjega. Stoga to mora da je od Boga.«

393 O sestre, kolike li sreće što ste u staležu koji je nalik staležu našeg Gospodina! Tko bi mogao shvatiti sreću kćeri kršćanske ljubavi! Koje li sreće, sestre drage, znati da su vaša pravila od Boga! Od Boga su vam dana da častite život što ga je njegov Sin provodio na zemlji. Kakve li sreće što ste na putu koji vodi ravno k Bogu!

394 Što nam preostaje negoli odlučiti već ovoga časa da ćemo vazda hoditi putem što nam ga označuju pravila. Naše drage sestre koje su u nebu znaju kako je prijeko potrebno biti vjeran tome. Ali one su to shvaćale i tada kad su bile među nama. Jer su uvijek išle tim putem i nikad ga nisu napustile. Kad osjetite kakvu teškoću, pomislite da su one prije vas vršile što se vama čini tako teško te da će i vama Bog dati jednake milosti. Odvažno, dakle, kćeri! Budite jake! One su vršile to pravilo. Vi ćete ga također vršiti. Hrabro samo! Ta, Bog vam neće nedostajati. Ali se morate na to odlučiti usprkos svih napasti, od kojih sluge i službenice Božje nisu nikad pošteđene. Ako đavao nije poštedio Gospodina i ako je bio toliko

drzak da mu je rekao: »Pokloni mi se«, što neće učiniti da upropasti nas ako uzmogne! I ako nam je Sin Božji, pobijedivši đavla, pribavio milost da nadvladamo sve napasti kojima nas obasiplju naši neprijatelji, to se ipak utecite molitvi kad god osjetite napast. Recite: »Bože moj, naložio si mi po mojim pravilima da to učinim, a ja sam u napasti da učinim suprotno. O Bože, pomozi mi, daj mi milost da svladam tu napast.«

395 Možda ćete primijetiti: »Ako je Sin Božji bio iskušavan, bio je i svemoćan da odoli napasti. Ali što može učiniti siromašna kći kršćanske ljubavi da ne padne u napast?« Samo odvažno! U njemu ćete pobijediti. On je prvi pobijedio. Budite sigurne da nema sretnijeg staleža od onoga koji nas čini sličnima našem Gospodinu. Njega samo đavao i tijelo mogu predočiti teškim. Naše su drage pokojne sestre u nebu primile nagradu za vjernost kojom su obavljale sve što im je bilo propisano. Molim Gospodina da nam udijeli milost kako bismo ih nasljedovali u vršenju pravila te da se poslije ovog života radujemo s njima u njihovoj blaženoj slavi.

77. Nagovor sestrama poslanima da osnuju kuću u Arrasu

30. kolovoza 1656.

396 O predmetu vašeg putovanja, sestre, govorit ću u tri točke. Božanska je Providnost vas za to odabrala. Prva je točka o razlozima zašto da se za to predate Bogu; druga o tom što vam je tamo činiti; treća će biti o sredstvima da dobro uradite što Bog od vas zahtijeva.

Prva točka. Prvi je razlog što ste se vi prikazale Bogu da ćete u svemu i svagdje vršiti njegovu presvetu volju. Jer, sestre, vi više ne pripadate sebi već Bogu. Vi smijete kazati: Mi više nismo svoje, mi smo posve Božje. Koje li utjehe, sestre, da nismo više svoji i da pripadamo samo Bogu, kao što vi i činite!

397 Drugi je razlog, sestre, što idete među puk koji revno služi Bogu i koji je veoma dobar. Jest, to su vrlo dobri ljudi, to je velika olakšica. Da idete među nevaljane, bilo bi vam puno teže.

398 Treći je razlog što ste vi za to izabrane. Jer, sestre, Bog vas je za to odabrao. On nije odabrao ovu sestru ovdje, izabrao je vas, a ne neke druge. Jeste li mislili na to, vi sestro iz Miséricordea i vi

sestro iz Orléansa? Tko bi to rekao? Nedvojbeno je da je to Bog učinio, jer vi niste nikad na to ni pomislile. Smijete vjerovati, sestro, da je vaš poziv dobro ispitan i da ostalo dolazi od Boga.

399 Druga točka govori o tome što ćete tamo raditi, drage sestre. Radit ćete što je Sin Božji radio na zemlji. On je, naime, došao da dadne život svijetu. Vi idete dati pomoć životu tih jadnih bolesnika, život tijelu i život duši. Koje li sreće što idete izgraditi temelje i podići ustanovu kršćanske ljubavi u tako velikom gradu i među tako dobrim pukom! Tražili su vas za jednu godinu, ili šest mjeseci, ili možda zauvijek. Kako bilo da bilo, s vama ide jedna dobra djevojka, puna samilosne ljubavi. Vi ćete je mnogo poštovati. Prema siromasima bit ćete vazda dobrohotne.

400 Prvo što ćete uraditi jest da pozdravite gospodina araškog biskupa moleći ga blagoslov i da vam dadne svoj nalog. Primit ćete blagoslov i od gospodina crkvenog suca, a ujedno ćete pozdraviti jednog dobrog plemića i gospodina upravitelja. Njima ćete kazati da ste došle i da vam dadu odredbe. Vas dvije ćete same stanovati, i ni s kim drugim. Vidjet ćete što će vam predložiti za osnivanje tako željno očekivane ustanove kršćanske ljubavi, hoće li to biti za čitav grad ili za svaku župu zasebno. Ovo bi, po mojem mišljenju, bilo najbolje. Vidio sam to u Beauvaisu. U početku su htjeli tako učiniti. Ipak su je ustanovili za čitav grad. To je neko vrijeme trajalo, ali nije uspijevalo. Zatim su je osnovali u svakoj župi zasebno, i to je bolje nego ono ranije. Vidjet ćete njihove namjere i priopćit ćete im svoje kako ste običavale činiti drugdje. U slučaju da to bude samo u jednoj župi, odabrat ćete za početak najbolju, prema sudu gospodina biskupa, a zatim drugu i tad ćete vidjeti. Nemojte se opterećivati sa mnogo bolesnika odjedanput. Dovoljno je osam do deset. Sve ćete vršiti kao što ste običavale činiti ovdje.

401 Osim te dobre djevojke, koja ide s vama, bit će i drugih. One mogu s vama obilaziti bolesnike. Dajte im slobodne ruke ali nemojte se opterećivati s mnogo njih odjedanput. Dvije će biti dostatne. Nek svaka ima svoju, to je dovoljno. Nek ne budu u vašoj sobi dok obavljate svoje molitve. Objasnit ćete njima i onoj dobroj djevojci već u početku da vi imate svoja mala pravila i da je stoga potrebno da budete same. Držat ćete, najsavršenije što je moguće, svoja mala pravila ukoliko vas ne bi pri tom priječilo služenje bolesnicima. I to znači ostaviti Boga poradi Boga.

402 Sestra prihvati:

Oče, mi smo toliko navikle na to da najčešće obavljamo svoje razmatranje odlazeći i dolazeći ili za vrijeme mise.

— Jest, kćeri, smijete ga obaviti za vrijeme mise kad vas je služenje bolesnicima spriječilo da ga niste na vrijeme obavile. Možete ga obaviti i poslije podne, u najprikladnije vrijeme.

Za ispovjednika ćete uzeti gosp. Canisiusa. (On je ispovjednik redovnica svete Brigite). Imajte veliko povjerenje u njega. Bude li bolestan ili negdje vani, pišite nam pa ćemo vam javiti kome ćete ići. Molim vas, sestre, pišite gospođi Le Gras, ako vam je moguće, svaki tjedan, a meni često.

Vi ćete, dakle, sestre, u svemu slijediti savjet osoba koje sam vam spomenuo ukoliko ne bi ništa bilo protiv vaših pravila. Ondje ćete naći svećenika misionara Vilima Delvillea. Saslušat ćete i njegove odredbe kako ne bismo ništa uradili protiv vaših vježba. Ako bi vam on savjetovao nešto protiv vaših pravila i onoga što ste redovito ovdje činile, trebale biste mu odgovoriti: »Oprostite, gospodine, molim vas, mi tako ne radimo.« Konačno, nećete činiti ništa protiv svojih svetih običaja.

403 Sestra primijeti:

Oče, ja sam vrlo nesposobna da sve to izvršim, jer sam jako nevrijedna toga i držim da ću počiniti samo mnogo pogrešaka. Trebat će da Bog djeluje i radi za nas.

Druga je sestra izrazila slične osjećaje. Na to je naš mnogo poštovani Otac odgovorio:

Bog vas blagoslovio, sestre! Sredstva koja su vam potrebna da biste dobro izvele što Bog od vas traži jesu da i osjećate što ste kazale, da mislite kako vam je nemoguće išta dobro uraditi, da vi samo sve pokvarite. Vjerujte da ništa nećete uraditi i da nećete biti sposobne ni za što bez posebne Božje milosti. Eto vam, sestre, snažnog sredstva: ponizno mislite o sebi samima.

404 Drugo je sredstvo u prvom redu ljubav i jedinstvo među vama. O sestre, velika ljubav i snošljivost! Jer dogodit će se da će vas snaći nešto mučno. Ali, sestre drage, podnesite to. I dogodi li se da jedna drugu ozlovoljite, umah se uzajamno molite za oproštenje. Molim vas, sestro, gledajte svoju susestru kao osobu našeg Gospodina. A vi, sestro, gledajte sestru svoju družicu kao svetu Djevicu.

405 Treće je sredstvo poniznost u odnosu prema drugima, duboka poniznost prema svima. Cijenite sve i sve pretpostavljajte sebi. Pa i onoj dobroj djevojci dajte uvijek prednost; i prvo mjesto svima. Kad bih ja išao u misije s nekim iz zavoda »Dobra djeca«, ja bih

ga u dubokoj poniznosti vazda puštao naprijed. Dakle, sestre, ljubite prezir kojim bi vas mogli ponizivati. Moglo bi se desiti da će vas prezirati i potcjenjivati. Dapače, ako bi vam govorili da uzimate novac od siromaha ili da ne dajete sve siromasima što dobijete za njih, ponizite se. Jer da nosite i biserje oko vrata, rekli bi da je to na račun siromaha, kao što rekoše za gospođu vojvotkinju (D'Aiguillon).

406 Evo vam dakle sredstava, drage sestre: ponizno mišljenje o samima sebi, ljubav prema svima, osobito prema bolesnima, poniznost u odnosu prema svima.

Ali budući da vam je to nemoguće postići bez osobite milosti Božje, predajte se Bogu od svega srca i molite ga za pomoć u tome. To od sveg srca molim i ja za vas, drage sestre, iako sam toga nevrijedan. Zato vas molim prosite Boga za jadnog grešnika. A ja ga molim da vam dadne svoj sveti blagoslov.

Benedictio Dei Patris...

78. Konferencija — 14. prosinca 1656.

O jubileju

407 Drage sestre, predmet je ove konferencije jubilej. Prva točka navodi razloge zašto da se preporučimo Bogu kako bismo se raspoložili da dobro obavimo jubilej. Druga napominje što nam je činiti da se raspoložimo te mognemo zaslužiti jubilarni oprost. Treća govori o zaprekama koje nas mogu priječiti da zadobijemo jubilarni oprost.

Drage sestre, prije negoli vam stanem tumačiti prvu točku, mislim da bi vam trebalo kazati što je to jubilej. Ta riječ jubilej znači radost i klicanje. A jubilarna godina znači godina veselja. Razlikujemo, drage sestre, dvije vrste jubileja, Starog i Novog saveza. Jubilej Starog saveza bila je godina veselja i počinka za sve. Te se godine nije ništa radilo. Ni životinje nisu radile, niti se zemlja obrađivala. I tako su svi mirovali. Tko je uzajmio od koga novaca nije bio dužan vratiti ga. Prodana su se dobra vraćala prijašnjim vlasnicima. Bog je svojom riječi tako odredio. I robovi su se oslobađali. Ukratko, sve je bivalo oslobođeno.

Gledajte, nisu li se imali čemu radovati! Takva je jubilarna godina bila snažan razlog za utjehu.

408 Jubilej Novog saveza Gospodina Isusa Krista daje iste učinke kao i prvi. I on je jak razlog utjehe za sve kršćane, ali ne vremenite utjehe poput onog u Starom savezu. Onaj se jubilej odnosio samo na tijelo, dok se današnji tiče duše. Slične utjehe kakve je jubilej donosio u materijalnom smislu mi primamo u jubilarnoj godini u duhovnom smislu. Kako to? Koji su se zadužili svojim strastima, koji su se založili zloduhu jer su slušali svoje napasti, bit će oslobođeni od svega toga proslave li dobro jubilej. I kao što su robovi zadobivali slobodu, jednako će tako đavolji robovi postati slobodni pomoću milosti što će je primiti. Bit će ponovo vraćeni na slobodu Božje djece. Velik je razlog utjehe, drage sestre, ponovno zadobiti dobra duše što smo ih izgubili, vratiti se u stanje milosti Božje i biti svjestan da si ponovo dijete Božje. Sve nam to postiže jubilej po zaslugama krvi Sina Božjega koji nam je dan. Njegovom pomoću vraćamo se u pravo djece Božje, u posjed njegova kraljevstva. Stoga nas s ljubavlju gleda i postupa s nama kao sa svojom djecom i miljenicima.

409 Da bolje shvatite tu prvu točku, drage sestre, treba da znate kako su za grijeh određene dvije vrste kazna: vječna, koja se ispašta u paklu, i vremenita. Te se kazne odnose na dvije zloće što su u grijehu: prva je u tom da okrećemo Bogu leđa, a druga da se licem obraćamo stvorenjima. Od djece Božje postajemo robovi grijeha. Za kratko zadovoljstvo, za zdjelu leće, za jednu strast okrećemo Bogu leđa, a lice, tj. svoju naklonost dajemo svijetu, bogatstvu i ostalim zemaljskim stvarnostima.

Kako svaki smrtni grijeh izvodi dva zla učinka, postoje i dvije vrste kazni. Jedna, što smo ostavili Boga. Tim činom okrenuli smo Bogu leđa, a zaslužuje kaznu zbog koje nikad nećemo vidjeti Boga. Ta se kazna naziva prokletstvom. Eto to je prvi učinak: lišava nas neba i blaženog gledanja Boga.

A jer smo se okrenuli k stvorenjima, pošto smo se odvratili od Boga, to nas čini vrijednima vječnih muka.

410 Prvi razlog da se raspoložimo i dobro obavimo jubilej jest što nas grijeh stavlja u stanje u kojem nam nije moguće vidjeti Boga. Drugi je što nas osuđuje na vječne muke, jer smo prezreli Stvoritelja a okrenuli se prema stvorenjima. Kad smo, dakle, pristali na grijeh, što treba poduzeti da se vratimo u stanje milosti Božje? Treba se okrenuti njegovu božanskom Veličanstvu. To činimo u ispovijedi. Okrećemo se Bogu koji nas prima kao rasipnog sina, ako ispovjedimo svoje grijehe u duhu istinske pokore. Tu nam njegova božanska dobrota oprašta prvu zloću grijeha. Po svećenikovu odrešenju vraćamo se u stanje milosti. Ali time nam se otpušta samo krivica. I nadalje smo obvezni pretrpjeti kaznu što je zaslužuje grijeh. A za to treba dati zadovoljštinu na ovom ili na drugom svijetu.

411 Kako, Gospodine, zar nas odrešenje ne oslobađa kazne što je povlače grijesi koje smo ispovjedili? — Ne, sestre, još nam preostaje činiti pokoru na ovom svijetu po bolestima što ih Bog šalje ili drugim kaznama koje pripušta na nas. Kako bilo da bilo, božanskoj pravednosti treba dati zadovoljštinu. Tko to ne učini dok ima mogućnosti, tko umre a da nije zadovoljio za grijehe što ih je počinio, ide u čistilište. Tu duša trpi od ognja. To je najžešća kazna što ju je moguće zamisliti. Snažnija je dapače i od svega onoga što je Gospodin pretrpio u svojoj muci.

Ali, Gospodine, da li se dugo ostaje u čistilištu?

— O sestre, to ne znamo. Ostaje se dok se Bogu ne dade zadovoljština. Sredstvo, dakle, da tome izbjegnemo jest, da uopće ne budemo osuđeni na te muke poslije ovoga života.

412 Drage sestre, da ne dođemo u čistilište, za to je jubilej i s tim u vezi oprosti. Samo nas to može osloboditi od kazne za grijehe.

Ali Papi pripada da nam dadne jubilej. Jedino je njemu moguće raspolagati blagom Crkve. A blago Crkve jesu zasluge Krista Isusa. One nam se primjenjuju za jubileja što ga otvara Sveti Otac. Time nam se vraća ne samo milost Božja, već nam se oprašta i kazna za grijehe. Na taj način tko je dobro obavio jubilej, umre li, ide ravno u nebo. Jest, drage sestre, to nas i vjera uči. Gledajte, kakve li sreće za one koji će dobro obaviti jubilej kad čuju da onaj tko učini što je za to potrebno izvršiti ide u nebo u isti čas kad izdahne! Eto vam duše koja ide ravno u nebo a da ne mora prije u čistilište!

Primjer nam je za to naš prvi otac Adam. Pokazuje da kazna za grijeh nije oproštena s grijehom. Iako mu je Bog oprostio grijeh, trebao je dugo činiti pokoru.

I David također. Pošto je raskajan priznao svoj grijeh, primio je oproštenje i zaslužio da mu prorok Natan od strane Božje rekne kako mu je grijeh oprošten. Istovremeno kad David priznaje: »Gospodine, sagriješio sam«, Natan mu odgovara: »Jest, ali utješi se, grijeh ti je oprošten. Međutim, nećeš ostati pri tom. Doduše, nećeš u pakao, ali Bogu nisi dao zadovoljštinu. Za kaznu grijeha što si ga počinio uzet će ti dijete koje toliko ljubiš.« Vidite li kako Bog hoće da Davidov grijeh, preljub, bude kažnjen smrću djeteta koje se iz njeg rodilo. I doista, ono je umrlo kako je prorok kazao.

Ne radi se samo o tom da se oslobodimo smrtnih grijeha koji nam pribavljaju paklene muke. Oprostit će nam se i smrtni i laki

grijesi. A to je velika milost. Jer vidite, drage sestre, samo jedan laki grijeh odgađa ulazak u nebo i obvezuje nas da činimo pokoru.

413 Kako! Recite, Gospodine, zar nas samo jedan laki grijeh, jedna neznatna laž, obvezuje činiti pokoru? — Jest, sestre, najsitniji grijeh, jedna rastresenost pri sudjelovanju u svetoj misi, ako je ne odbacimo, neće se izbrisati bez neke kazne na ovom svijetu ili na drugom. To čini samo jubilej, kako sam vam rekao, briše i kaznu i krivicu svakog grijeha, pa i smrtnih koje smo možda zaboravili. Zaboravimo li u ispovijedi koji smrtni grijeh, i krivica i kazna za taj grijeh bit će otpušteni za jubilarnog oprosta.

Eto, drage moje sestre, razloga da zahvalimo Bogu što je nadahnuo tu svetu misao Svetom Ocu Papi. To može doći samo od Božje dobrote. Bog želi da se sve duše vjernih povrate u stanje milosti. Stoga je nadahnuo Svetom Ocu misao da dopusti takav jubilej.

414 Jak razlog koji će nas potaknuti da dobro obavimo sve što se traži za jednu takvu milost jest što se vraćam u takvo stanje da bih išao ravno u nebo kad bih umro. I kad bi na mojoj duši bila kakva ljaga zbog koje bih morao u čistilište, i ta bi mrlja nestala. Ali kao što za otklanjanje neke mrlje treba prilično napora, treba ribati i trljati mjesto koje je uprljano, jednako tako treba da me nešto stoji želim li ukloniti mrlju što ju je grijeh ostavio na mojoj duši. I pravo je tako. Jubilarnim oprostom takva je mrlja odmah izbrisana bez ikakve kazne.

415 Drugi razlog, drage sestre, da se predate Bogu kako bi nam dao potrebno raspoloženje za to, jest što jubilej nije uspostavljen toliko za nas koliko za Crkvu. Papa je razmišljao o tom kako je Crkva sastavljena od mnogo članova koji sačinjavaju samo jedno tijelo, kako među vjernicima ima mnogo loših svećenika koji je obeščašćuju, mnogo zlih kršćana koji se loše ponašaju. Stoga je zaključio da bi sav narod imao moliti Boga da obrati grešnike, posveti Crkvu i očisti je od hereza koje ju ožalošćuju već trinaest stoljeća. Nek Bog dadne da ovo što vidimo u naše dane ne bude samo početak! Evo što treba od Boga prositi: da bi svatko na svom mjestu savjesno obavljao svoju dužnost, da bi se svećenici uzorno ponašali, da bi župnici revno ispunjavali svoju službu, da bi sve zajednice živjele u savršenstvu što ga Bog od njih traži.

To je, drage sestre, svrha jubileja. Gledajte, nemaju li kćeri kršćanske ljubavi razloga da točno opslužuju svoja pravila. Isto tako sestre Magdalenke, kćeri od Pohoda Marijina i sve ostale redovničke kuće kako bi Gospodin uslišio molitve koje mu se upravljaju.

Neka dadne svojoj Crkvi dobrih svećenika, nek dadne da svi kršćani sveto žive kao što su na to obvezni dobri kršćani. To je bila Papina nakana kad je odredio jubilej.

416 Drugi je razlog što jubilej nije uspostavljen samo za Crkvu. Svrha mu je također da izmoli od Boga mir, da prestane rat koji već tako dugo ožalošćuje siromašni puk. Taj je rat u ovaj čas, dok vam govorim, žešći negoli je ikad bio. Na granicama Pikardije, prema mjestu Saint-Quentin, vlada bijeda kakvu nije moguće opisati. Tako mi je pisao naš brat Jean Parre. On boravi u tom kraju. Ovih sam dana sreo jednog dobrog župnika iz tih mjesta. Rekao mi je: »Čuvši za sve to naš je Sveti Otac Papa želio da svi kršćani mole kako bi od Božje dobrote postigli olakšanje za puk. I stoga je odredio jubilej.« Oh! gledajte, drage sestre, koliko li razloga da se predamo Bogu da ga dobro obavimo.

417 Koje li sreće, kćeri drage, ako vam Bog udijeli milost da dobro uradite sve ono što propisuje bula pa da vaše molitve budu Bogu mile! Koje li sreće ako ova mala Družba uzmogne istrgnuti iz Božjih ruku bič rata i kuge! Ova je toliko moćna da od nje umire 230 do 240 ljudi svakodnevno! Koje li sreće ako postignete od Gospodina da oni koji su rastuženi zbog te bolesti ozdrave, a koji nisu da budu od nje pošteđeni! Imamo jak razlog moliti Boga za to, jer su mnogi u toj opasnosti. Ako ih Bog ne očuva, neće moći izbjeći tome zlu. Mi imamo dvojicu naših ljudi u Đenovi, dvojicu u Rimu i dvojicu u Varšavi koji su također izloženi toj pogibli. Preporučujem ih u vaše molitve. Bili su u opasnosti i dvojica naših u Poljskoj, ali su milošću Božjom ozdravili.

Eto snažnih razloga da izvršimo što je Gospodin nadahnuo našem Svetom Ocu. Prvo, radi se o tom da isprosimo od Boga mir i Crkvi i narodu, da se vratimo u stanje milosti Božje kako nam na duši ne bi preostala nikakva mrlja ni grijeha, ni krivnje, ni kazne. Gledajte koje li savršene utjehe za dušu kad se nađe u takvu stanju pošto je od svoje strane učinila što je bila dužna učiniti.

To su, eto, razlozi, drage sestre, koji nas imaju voditi da bismo dobro proveli jubilej. Ali što treba za to uraditi? Najprije ono što je donijela Papina bula, a zatim što je propisao monsinjor naš nadbiskup. Ne zaboravimo moliti Boga da nam ga očuva. Vidite, drage sestre, mi mu mnogo dugujemo, i mi svećenici misionari i vi, jer je on odobrio vašu Družbu. Stoga vas molim, sjetite ga se u svojim molitvama. Neka ga se Bog udostoji očuvati za dobro svoje Crkve.

418 Što još treba poduzeti, sestre? Sveti Otac određuje da jedan dan postimo; samo jedan i da to bude petak. To je čin pokore. Dru-

go, propisuje da pohodimo jednu ili više crkava i tamo molimo Boga za sadašnje potrebe, prema onom što napominje ista bula. Što se tiče crkava, pohodite one koje vam je najlakše pohoditi. Za to su određene Naša Gospa i crkva Hôtel-Dieu. Papa je povjerio gospodinu Portailu da prenese ispovjednicima nek učine kako misle da je najprikladnije. Vi ćete učiniti što vam on odredi. Ići ćete, dakle, u crkve koje vam budu označene. Molit ćete za mir, za Svetog Oca Papu, za kralja, kraljicu i za sav narod, a posebno da prestane kuga. Obilazeći crkve, saberite se u duši, a misli nek vam budu kod Gospodina.

419 Zatim se treba ispovjediti, ali ne morate obaviti opću ispovijed. Barem to nije potrebno. Hoće li to koja učiniti, u redu. No ne traži se. Dobro je da se u svetoj ispovijedi optužite za dva ili tri grijeha iz prošlosti, za one koji nam najviše zadaju jada. Bula spominje ispovijed. Tu treba u najvećoj mjeri pobuditi mržnju i bol zbog grijeha. Moramo stvoriti čvrstu odluku da nećemo više griješiti. Kako vidite, moramo biti raspoloženi da ćemo se ostaviti grijeha.

420 Rečeno je, da treba dati milostinju. Za to se vi ne morate brinuti. Družba će dati za sve vas, jer vi ste siromašne i većina vas je položila zavjet siromaštva, a taj vam zabranjuje posjedovati. Jednako smo tako i mi odredili za svoje. Kuća će, dakle, dati milostinju za sve. Vi prikažite Gospodinu onu koja se daje za vas i sjedinite svoju nakanu s nakanom svojih poglavara.

Ispovijed za jubilarni oprost mora biti učinjena u duhu duboke skrušenosti i poniznosti, ispovijed koja uključuje u sebi odluku da ćemo se čuvati svakog grijeha, i smrtnog i lakog. Nema li toga, nema ni učinka što ga od ispovijedi očekujemo. Učitelji misle da je i sama sklonost lakom grijehu zapreka da se postigne jubilarni oprost.

421 A kako ćemo upoznati da smo skloni grijehu? Rogoborimo, na primjer, protiv neke sestre, protiv nekoga tko ima vlast, protiv predstojnice ili savjetnice. Prigovaramo njihovu upravljanju i tome smo skloni. To, sestre drage, učitelji smatraju zaprekom da se dobije jubilarni oprost.

Drugo je pasti u te pogreške iz slaboće ili navike, jer to je kadšto moguće učiniti nepromišljeno, iz naglosti ili kako drukčije, a da čovjek nije tome sklon. Ali tko je stvorio čvrstu odluku da to neće više činiti i s tom se odlukom ispovijedi, takav je doista raspoložen primiti jubilarni oprost.

Pitat ćete: zar je mrmljanje tako veliko zlo da nam je zbog njega nemoguće primiti jubilarni oprost? — Jest, drage sestre, i tko je

tome sklon, tko mrmlja protiv poglavara, protiv državnika i vlade, dokle god je tome sklon, moguće je da ne primi jubilarni oprost. Tà Bog mrzi šest stvari, a mrmljanje proklinje. Vidite, to je tako velik grijeh da ga Bog mrzi više od svih drugih grijeha. Umorstvo nije tako težak grijeh kao mrmljanje. Primjer za to imamo u Datanu i Abironu. Njih je Bog kaznio što su mrmljali protiv Mojsija. Zemlja ih je žive progutala da bismo shvatili strahotu toga grijeha.

422 Druga je velika zapreka za sticanje jubilarnog oprosta kad sestra hoće radije ići u ovo mjesto negoli u ono, kad hoće boraviti s ovom sestrom a ne s onom, hoće radije ovaj posao negoli onaj. Takva sklonost jest zapreka za sticanje jubilarnog oprosta. Spasitelju, kako jedna kći kršćanske ljubavi, koja bi morala imati srca i ljubavi samo za Boga, kako se može dati zarobiti ljubavlju prema tako bijednim stvarima! Ako je tako, tad je ta sklonost kadra spriječiti neku osobu da ne obavi dobro svoj jubilej.

423 Jedna bi zapreka bila i neko stanovito neraspoloženje protiv bližnjega. Ne znam ima li toga i ovdje. Ali kad bi među vama bilo kakve zavisti, što neću vjerovati, to bi bio jak razlog za strahovanje. Dadete li nekoj sestri loš savjet u pogledu nekog ogorčenja, ostavite li u duši onih s kojima razgovarate kakav loš dojam, sve je to zapreka za postignuće jubilarne milosti. Stoga nam se raspoložiti da ćemo se ostaviti svih tih pogrešaka, a naročito da nećemo biti skloni nijednom mjestu. Već sada treba stvoriti odluku da nećemo biti sklone ni tome mjestu, ni tome poslu, ni bilo čemu već samo onome što se Bogu svidi da nam dadne. Ja to činim od sveg srca.

424 I ovo bi bila znatna zapreka za postignuće jubilarnog oprosta kad se u našim sobama ne bi opažalo siromaštvo našeg Gospodina i svete Djevice. Želimo li, na primjer, u bolesti biti tako njegovani da nam baš ništa ne manjka, onda je to protiv siromaštva. Kad neka sestra želi s bolesnom sestrom postupati kao s damom, da joj baš ništa ne manjka i da se po ničem ne vidi siromaštvo kćeri kršćanske ljubavi, i to je vrlo velika zapreka. Tà, mi smo siromašni i naš je Gospodin to bio čitava svojeg života. Moramo ga, dakle, nasljedovati u primjeru koji nam je ostavio. Čime se hranio? Najčešće samim kruhom. Stoga ponašanje kćeri kršćanske ljubavi nek podsjeća na ponašanje našeg Gospodina, osobito u pogledu siromaštva. Nema li toga, imamo jak razlog bojati se.

425 Kad velim da treba izbjegavati suvišnu i preveliku skrb za sestre, ne želim kazati kako se za sestre uopće ne treba brinuti. Ne, mnogo se moramo za njih brinuti. Ja vam to preporučujem, i to tre-

ba. Ali kad neka sestra želi pretjerano njegovati svoju susestru ili iz prevelike ljubavi prema njoj ili da se dopadne, pa da je pohvale kako je dobra sestra, jer ljubi svoje sestre, tad se pri tom treba suzdržati i reći: »Želim se brinuti za svoju susestru, ali jer pripadamo siromašnom staležu i službenice smo siromaha, neću ništa protiv toga duha poduzeti«. Jer, vidite, drage sestre, vi morate toliko cijeniti način življenja Sina Božjega da njegova načela prožmu čitavo vaše ponašanje. Tko god ugleda kćer kršćanske ljubavi neka mogne kazati: evo slike čednosti našeg Gospodina.

Kad bi koja prigovarala vodstvu poglavara, to bi bila velika zapreka za raspoloženje koje se traži. Vi imate na brizi kuću za nahočad. Među vama kola riječ, što je imate smatrati đavolskom, da se tu premješta sestra kao u zatvor, kad nije prikladna za župu ili koje drugo mjesto. Znajte, sestre, da to nikad nije bila namjera gospođe Le Gras. Naprotiv, želimo da služite toj jadnoj dječici i da im zastupate i oca i majku. Gledajte đavolje zlobe kad je u vaš duh ubacio tu misao i prouzrokovao to veliko zlo kad prenosi takve glasine. Sestre, zar imamo boljih sestara od onih što su tamo, sestara koje su tamo iz ljubavi prema Bogu kome služe u osobi te djece! I još će netko kazati da nisu ni za koje drugo mjesto! Nije tako, i ja ne vidim za njih nigdje boljeg mjesta. Zato, sestre, uklonite to iz svoje duše. Znajte da prigovarati tome, redovito o tom govoriti i živjeti u takvu raspoloženju jest laki grijeh. A sama sklonost lakom grijehu čini nas nevrijednima da steknemo jubilarni oprost.

426 Uzdignimo svoja srca i ja i vi te recimo Bogu da nikad više nećemo mrmljati. O Gospodine, čitavim svojim srcem preporučujemo se tebi da ne bismo nikad više mrmljali protiv svojih poglavara, ni protiv savjetnica, ni protiv starih sestara, i da ne bismo prigovarali onome što drugi čine. Evo, sestre, što nam je činiti: ne smatrati ništa lošim doli sebe samih, te nikad nikoga lošijim od sebe.

427 To je eto moj današnji nagovor. I ja sam sâm sebe upitao: »Ima li na svijetu goreg čovjeka od tebe? Dapače, ima li u paklu gori demon od mene?« Tako sam danas razmišljao i doista sam našao što me je o tom uvjerilo. Ovako imamo osjećati: vjerovati da nema nikoga tko ne bi djelovao bolje od nas, da nema staleža koji ne bi služio Bogu bolje negoli naš. U Parizu ima mnogo djevojaka koje bi savršeno bolje djelovale da su u Družbi nego što vi djelujete. Da su one našle evanđeoski biser, dobro bi ga iskoristile.

428 Evo, drage sestre, što nam je poduzeti da zadobijemo jubilarni oprost: nemati ni najmanje sklonosti prema grijehu, ljubiti samo Boga. Drage moje sestre, koje li sreće za dušu koja je takva! Danas sam primio pismo od jednog našeg brata. Ono me dirnulo i ja sam prinuđen da vam ga priopćim. Javlja mi: »U srcu ćutim, Gospodine, toliko Božje ljubavi te želim da čitav svijet upozna Boga, da ga čitav svijet uzljubi, neka čitav svijet iskusi koliko je dobar i dostojan da mu služimo.« Eto to mi piše taj siromašni mladić.

Učinimo li kako sam vam kazao i ako se za to predamo Bogu, vjerujte mi bit ćemo raspoloženi kako on zahtijeva od nas da bi nam mogao dati milost jubilarnog oprosta. Imajmo pouzdanja u našeg Gospodina, drage sestre. Nastojimo li biti u stanju koje mu se mili, udijelit će nam što ga prosimo.

429 Spasitelju naših duša, želimo dobiti jubilarni oprost koji će nas osloboditi svakog grijeha. Radi se o tom da zadobijemo od tvoje dobrote posvećenje svete Crkve, zaštitu za našeg Svetog Oca, a zatim milost da bi ti svi kršćani odsad vjerno služili, da sve zajednice žive u savršenstvu koje tražiš od njih. Naročito, o Gospodine, udijeli milost ovoj maloj Družbi da postigne od tvoje ljubavi kako tvoje kazne ne bi pale na one kojima prijeti bič kuge i drugih nevolja. Nek oni koji su već njome pogođeni ozdrave. Daj nam tu milost, o Gospodine! A jer je tebi i laki grijeh mrzak, mi ga se odričemo i nećemo ga nikad više počiniti. Ako nam se dogodi da iz slaboće padnemo u prijašnje grijehe, ustat ćemo i popraviti se da bismo ti ugodili. O sveta Djevice, ti Majko ove Družbe, isprosi nam od svoga Sina tu milost i mir u njegovoj Crkvi.

Benedictio Dei Patris . . .

Bilježnica ispisana rukom s. Maturine Guérin

79. Konferencija — 6. siječnja 1657.

O obvezi da radimo na svojem usavršenju

430 Sestre, predmet je današnjeg razgovora kako da radimo bolje negoli dosad na svojem usavršenju. Prva točka govori o razlozima zašto da bolje radimo na vlastitom posvećenju negoli smo to činili u prošlosti. Druga je o vježbama koje moramo i hoćemo poduzeti ove godine da bismo dobro radili na svom usavršenju. Treća točka navodi stvari koje bi nas mogle priječiti da radimo na svom usavršenju i sredstva da ih se oslobodimo.

Sestre drage, taj je razgovor jako važan. Upriličili smo ga povodom Nove godine. Razgovarat ćemo o razlozima zašto da se predamo Bogu kako bismo ove godine bolje radili na svom usavršenju negoli smo to činili u prošlosti. Tà, svatko od nas mora držati da još ništa nije dobro izveo.

431 Prvi razlog koji nas obvezuje da vazda sve više i više radimo na svom posvećenju jest što je naš Gospodin, od časa svog rođenja, neprestano radio ili trpio da ugodi Bogu svome Ocu i koristi svojoj Crkvi. Jedva je prošlo osam dana od njegova rođenja a već se dao obrezati kako bi otada mogao trpjeti. Brzo iza toga bio je prinuđen bježati u Egipat. Ukratko, možemo kazati da je čitav njegov život bio neprekidno nastojanje da što više omili svome Ocu.

Rečeno je za nj da je rastao i usavršavao se u kreposti pred Bogom i ljudima. Drage sestre, Sin Božji, Bog koji je od časa svog utjelovljenja bio ispunjen milostima, pa i kao čovjek, nije se zadovoljio time, već je nastojao čitava svog života da bi se što više usavršavao.

432 A kako je on, drage sestre, uzor vašoj Družbi, to i vi morate neprekidno raditi, po ugledu na nj, da se usavršite. Čim je stao rasti, već je rastao i u kreposti, tako da je danas bio savršeniji negoli dan prije. I mi moramo tako činiti: ići uvijek od kreposti do kreposti te raditi sve bolje i bolje na svom usavršavanju. I nikad ne smijemo reći: dosta je.

Drugi razlog za neprekidan rad na svojem rastu jest ovo: nismo li danas bolji nego što smo bili jučer, tad je očito da smo gori. Smijemo slobodno kazati: »Ne budem li ove godine bolje radila negoli prošle, tad ću nazadovati«. Zašto? Sveti nam Bernard odgovara: »Na Božjim putovima ne napredovati i ostati na istom mjestu znači nazadovati.« Rijeka, kao što znate, sestre, ima svoj tijek. Brodovi koji plove tokom vode ne prestaju ići naprijed mada nitko pri tom ne sudjeluje, jer ih rijeka nosi. Ali kad bismo htjeli dovesti neki brod na brdo, na primjer odavle do Charentona morali bismo se poslužiti ili konjima ili veslima. Ako bi i jedno i drugo zatajilo, on bi se odmah izvrnuo. Nemamo li neprestano u ruci vesla, brod se vraća odakle je pošao. Vidite, tako je i sa življenjem osoba koje su izišle iz pokvarena svijeta da bi služile Bogu. To nije življenje po naravi, jer priroda je sklona lijepim stvarima. Narav želi da bude poštovana i slavljena. Povoditi se za njom znači spuštati se. Za to ne treba mnogo truda, jer s time je kao s tijekom vode. To nas sâmo nosi tim stvarnostima. Katolička vjera hoće upravo suprotno onome što narav traži. Ona nas nosi nebeskim stvarima, vršenju kreposti. Narav me nagovara da gledam zemaljske stvari, da idem za svojim strastima, da se predam uživanju. Ali razum mi govori sasvim suprotno: »Želiš me povući za sobom i navesti me da idem za tvojim željama; hoćeš da se naužijem. O, to neće ići. Ti treba da se trapiš i da se odrekneš svojeg zadovoljstva.« Idete, na primjer, ulicom. Narav vas potiče da pogledate ovog muškarca i onu ženu. Razum vam kaže da znatiželju treba krotiti. Jednom riječi, priroda nas vazda vuče dolje, a katolička vjera diže gore. Znači, ako se neprestano ne trapimo i ne radimo protiv svojih sklonosti, ako dopuštamo slobodu svojim očima da gledaju sve što je moguće vidjeti, tad se odmah rastresemo i spuštamo dolje. Suzdržavajte se naročito da gledate muškarce u lice. To se ne smije nikad činiti ako nije potrebno. Jest, sestre drage, sigurno je, ne trapimo li se neprekidno i ne odolijevamo li svojim strastima, one će prevladati. A poslije toga živjet ćemo po svojoj naravi. Vi ćete to upoznati. Čim jedna sestra prestane obarati pogled, vidjet ćete da je jednako malo umrtvljena kao što je bila kad je došla iz svijeta. Sva je rastresena. Nije više ono što je prije bila. Nije nastavila raditi na svojem usavršenju. Neki mi kapucin, što sam ga poznavao, reče jednog dana: »Vidite, Gospodine, neprestano treba nastojati oko trapljenja. Kad bismo jednom nogom već bili u nebu, ne bismo smjeli prestati nastojati da stavimo u nj i drugu nogu, jer noga koja je vani mogla bi povući onu što je unutra i upropastiti je.«

433 Iz ovih razloga, drage sestre, treba nastojati da se mnogo mrtvimo. Prvo, jer je naš Gospodin neprekidno radio ili trpio da ugodi Bogu svome Ocu i da koristi svojoj Crkvi; da nam dadne primjer kako treba neprestano raditi na svome usavršavanju. Drugo, jer ćemo nedvojbeno padati iz zla u gore, ako ne budemo neprestano postajali bolji. To više što je u pogledu kreposti nemoguće ostati na istom mjestu, u istom stanju.

434 To je, eto, o prvoj točki. Prijeđimo na drugu. Ona govori o vježbama kojima se treba poslužiti da bismo radili na svojem usavršavanju. Možda će mi koja reći: »Vi kažete, Gospodine, da moramo nastojati da postanemo bolje. Oko čega želite da posebno nastojimo?« Ja sam vam to rekao, sestre, treba se mrtviti. Što to znači: treba se mrtviti?

Morate znati da imamo unutarnja i izvanjska osjetila, koja treba neprestano mrtviti želimo li živjeti ne samo kao kćeri kršćanske ljubavi nego i kao dobre kršćanke. Izvanjska su osjetila vid, sluh, njuh, okus i opip. Unutarnja su osjetila duševne strasti. Ima ih jedanaest ali glavna su ljubav, mržnja, nada i očaj i njih trebamo mrtviti.

Štoviše, imamo i tri duševne sposobnosti: pamćenje, razum i volju, koje također treba mrtviti. Ja znam da ih ima među vama koje to znaju lijepo činiti i koje to milošću Božjom i čine. Ali budući da ima i novih koje to možda nisu još čule, zato ćemo to sad protumačiti.

Oči traže da vide lijepe stvari, uši da slušaju što im godi i da čuju novosti, njuh žudi za ugodnim mirisima; okus je sklon ukusnom mesu, traži dobre komade i želi se naužiti. I tako čovjek načini, kako se ono veli, sebi boga od svog trbuha.

Što se tiče dodira, ne smijemo ništa dodirivati ni na sebi ni na drugome, ako to nije potrebno. Moramo se, dakle, mrtviti u svemu tome i spriječiti da naša izvanjska osjetila zadovolje svoje funkcije, kad to držimo potrebnim za slavu Božju i dobro bližnjega.

435 Ponavljam vam, drage sestre, ja sam često utješen videći kako čedno hodate ulicama i ostalim mjestima u koja zalazite. Čuo sam da ne trpite govora koji su nedostojni Gospodinove zaručnice. Nek vas Bog blagoslovi; kćeri, vas koje tako postupate! Jer kći kršćanske ljubavi ne smije nikad slušati ono što bi je moglo odvratiti od ljubavi prema njenom Zaručniku. Nastavite tako, sestre, molim vas, i prekinite, naročito s muškarcima.

436 Vi znate kako treba mrtviti okus. Živite prema siromaštvu, budite zadovoljne malim što imate i ne želite više. Jao, sestre, još uvijek imate više negoli je imao Gospodin dok je bio na zemlji. A o njemu je rečeno da se hranio kruhom. Time vam je dao znati da je moguće živjeti i bez mnogih poslastica. Ima prelata koji žive tako umjereno da je to divno. Poznajem jednoga koji jede samo jedanput na dan kruha i vode. Znam i drugoga koji već više godina živi samo o kruhu i povrću. Gledajte, sestre, što trebamo činiti kad vidimo ljude ovog vremena gdje tako poste. A o čemu je živjela sveta Genoveva, sestre? O grahu što ga je kuhala dvaput tjedno, a ipak je živjela osamdeset godina!

No, kako bi to bilo da poslije toga čujem kćer kršćanske ljubavi gdje se tuži: »Ja ne mogu to jesti, to nije zdravo za želudac«. Ona će sebi zamišljati da će se osjećati nelagodno uzme li nešto od toga. I tako se privikne samo na dobre stvari. Stoga mrtvimo svoj okus i jedimo što nam se ponudi, makar prema tome osjećali odbojnost. Izuzimam ipak jela koja znatno štete zdravlju. Ali ako osjetimo neznatnu odbojnost, prijeđimo preko toga. Treba da znate, sestre, ima neka stanovita slatkoća što je Bog daje stvarima koje su same po sebi gorke i neugodne. Bog je daje kad te stvari prihvaćamo njemu za ljubav i nju je nemoguće protumačiti. Ta, čovjek ne živi samo o kruhu već i o Božjoj riječi. No oni koji hoće živjeti u ugodnostima nisu kadri to shvatiti. Shvaćaju to samo oni koji se mrtve kako treba.

437 Gospodine, rekli ste mi mnogo toga. Zar ne bih smjela popustiti ni jedan sat u vježbi mrtvljenja — Ne, sestro, ponavljam. — Ali ja sam vršila prošle godine najbolje što sam mogla. — Činili ste, ali tako činite i dalje. Ne prestanite napredovati, ako ne želite isto tako nazadovati, ili još i više.

Treba još mrtviti i duševne strasti. Prva je od njih ljubav. Ona nam doziva u pamćenje ono što smo ostavili, neurednu ljubav prema rođacima; budi želju da nas ostave u mjestu koje nam se mili, jer smo tu našli što nas može zadovoljiti. Mrtvimo ljubav prema tim stvarima. O sestre, koliko želim da budete kao i neki od naših. Kad ovi osjete da vole mjesto u kojemu borave, odmah mi to priopće i jave: »Gospodine, jako mi se sviđa u ovom mjestu i plašim se; budem li tu duže, bit će mi ga teško napustiti ako bude trebalo. Smatram se obaveznim da vas o tom obavijestim.« Eto, sestre, tako se radi kod nas. A ja želim da biste i vi tako činile.

438 No nije dosta samo se mrtviti u strahu da vas ne povuku sa župe koja vam se mili. Mrtvite i želju da napustite onu koja vam se ne sviđa. Na to nas potiče strast. Budući da postoji neko drugo mjesto koje volimo, tražimo način kako bismo tamo došle.

Spasitelju! Čim osjetimo tu neurednu ljubav, mrtvimo se. Vrlo je daleko od nastojanja oko svojeg savršenstva ona koja želi premještaj iz jednog mjesta u drugo, koja želi ići ovamo i onamo. Daleko je od toga ako slijedi svoju sklonost. Ponašamo se poput životinja kad ne možemo opstati tamo gdje jesmo. Jer tako rade životinje: one ne mogu dugo ostati na istom mjestu. Traže samo da se miču. I osoba koja nema čvrstoće i koja samo želi promjenu postupa kao životinja. Vidite, drage sestre, kako je važno mrtviti tu strast. Naročito imajmo hrabrost da je priznamo kad osjetimo suviše sklonosti za mjesto gdje boravimo.

439 Ma što mi to govorite, Gospodine? Hoćete, dakle, da budem samoj sebi neprijateljica premda ne prestajem mrtviti se, pa radim i ono što me ne privlači? Hoćete li, dakle, da samu sebe uništim? — Jest, sestro, ako ne činite tako, nazadujete na putu kreposti.

Ali, Gospodine, veoma je neugodno vazda se mrtviti, — Ali, sestro, nema drugog načina da se toga oslobodimo. Gledajte, na vama je da birate: ili da živite poput životinje ili kao razumni ljudi. Hoćete li živjeti kao životinje, dovoljno vam je ići za svojim stras-

tima. Jer živjeti prema svojim sklonostima i neurednim nagnućima znači živjeti poput životinje. Ali ako želite provoditi život dobre kršćanke i dobre kćeri kršćanske ljubavi, tad se morate odlučiti da se neprestano mrtvite pa i onda kad biste imale samo jedan dan života.

440 Odbojnost prema mjestima, poslovima, odvratnost prema onom što nam zadaje bol, sve to moramo također mrtviti. Naći će se npr. sestra koju smatramo poštovanijom od sebe ili da bolje stoji kod poglavara. Odmah ću osjetiti odbojnost prema toj sestri. Častoljublje me potiče da joj govorim oporo, da srdito radim sve što mi ona naloži. Evo kako djeluje ta strast. Ja sam npr. brza, a radim sa sestrom koja je spora. Mrska mi je takva narav, teško je podnosim. Bog hoće da se u svemu tome mrtvim i da ga molim za milost da se svladam.

441 Što se tiče nade, i nju treba mrtviti. Čim se stanem nečemu nadati, bilo u sadašnjosti ili u budućnosti, da zadovoljim narav, moram poduzeti upravo suprotno: odreći se svega što bi moglo biti loše u tom nadanju i ne baviti se time. Jer kad smo neko vrijeme nastojali da se nadvladamo i steknemo koju krepost, te kad opazimo da u njoj ništa ne rastemo, stanemo očajavati i gubimo volju za napredovanjem. Umiješa se u to zloduh te nam došaptava: »Nikad nećeš učiniti ništa vrijedno. Nemoguće je da bi ti mogla izvesti nešto takvo.« Eto što poduzima demon da bi vam oduzeo odvažnost na putu kreposti. Stoga treba mrtviti tu strast pouzdanjem u Boga i reći: »Iako znam da se sama po sebi ne mogu nadvladati niti ustrajati u zvanju, nadam se da će mi Bog dati milost koja mi je za to potrebna.«

442 Preostaje nam sad da promotrimo kako ćemo mrtviti tri duševne sposobnosti. Treba mrtviti sjećanje na ono što je prošlo, kao npr. radost i zadovoljstvo koje smo osjetili o onom mjestu, uspomenu na rođake, na njihova dobra, stanje i položaj, ili drugo nešto što smo napustili.

443 U ovaj čas mrtvimo razum koji nas potiče da prosuđujemo sve što se radi, ponašanje predstojnice i njenih savjetnica. Treba spriječiti takvo prosuđivanje i ne dopustiti razumu da ikad prigovori bilo čemu što poglavari odrede.

444 I volju moramo mrtviti kad hoće nešto protiv onoga što Bog od nas traži. Za loše stvari znamo dobro da ih nikad ne smijemo voljeti. Ne smijemo dati mjesta u srcu ničemu što bi nas moglo zavesti na grijeh. I u dobrim stvarima se treba mrtviti. Na primjer, neka se sestra voli pričešćivati češće od ostalih. Nek se drži zajednice i nek se odriče. Premda je pričest sama po sebi dobra, treba se i u tome mrtviti.

Eto, drage sestre, što trebamo činiti za svoj napredak: mrtviti se u svemu. To je kamen kušnje; bez toga nemoguće nam je išta učiniti.

445 Što ste nam to kazali, Gospodine? To znači naviještati sebi neprestano rat. — Sestre, teško će vam biti samo kratko vrijeme. Sestra koja odluči da će si uskratiti svako zadovoljstvo i da će prihvatiti što je naravi odbojno, bit će joj teško samo u početku. Nastavi li, priviknut će se tome i za malo vremena neće joj više biti teško. Naprotiv, u tom će naći utjehe. I moći će kazati poput nekog revnog novaka iz jednog Reda gdje se redovnici trape kako treba. Jednog mi dana kaza: »Rekao sam svojim drugovima, Gospodine,: što radimo, braćo? Došli smo ovamo da se mrtvimo, a činimo upravo suprotno. Jer ono što nam je trebalo biti mučno, okreće nam se u utjehu.« Eto to je prvo što nam je činiti da bismo bolje radili ove godine negoli prеđašnje.

446 Drugo, moramo se često pitati: »Zašto si ostavila svoj kraj? Nije li to stoga da služiš Bogu? Nisi li odlučila da ćeš se odreći svojeg vlastitog zadovoljstva?« Tako se imaš ispitivati, a posebno kad se osjetiš napastovanom. Zašto si došla ovamo? Da slušaš? Da vršiš svoja pravila? Tako se i sveti Bernard pitao: »Bernarde, Bernarde, zašto si stupio u redovnički stalež?«

447 Treće, u čemu nam se vježbati, i vama i meni, jest da mislimo kako još nismo ništa uradili te da nam možda preostaje još samo ova godina da poradimo na svojem usavršenju. S obzirom na mene to je samo po sebi razumljivo, jer mi je sedamdeset i šest godina i ne mogu još dugo živjeti. Sjetite se što je kazala neka svetica: stari ne mogu još dugo živjeti, a mladi mogu uskoro umrijeti. To se obistinilo na mnogim našim sestrama koje su umrle mlade. Uzmimo da ćemo još neko vrijeme i živjeti. Ali to je nesigurno. Prema tome, ipak moramo raditi kao da smo sigurni da imamo još samo ovu godinu.

448 Pogledajmo sad što bi nas moglo priječiti da ne nastojimo bolje oko svojega savršenstva nego što smo to dosad činili. Prvo, kad bismo htjeli živjeti slobodno ne brinući se za odricanje ni vršenje pravila. Kad bi koja bila toga duha te umovala: »Rado ću držati zapovijedi Božje, ne želim smrtno griješiti, ali se ne mogu podvrći

onome što ste vi kazali. Čemu sve to? Ne znam zašto bih se toliko mrtvila da se spasim. Dovoljno mi je vršiti Božje zapovijedi.«

449 Kako je to velika zapreka kad neka sestra dođe dotle da se ne brine za rast na putu kreposti i da ne računa sa sredstvima koja su za to prikladna. Gledajte, drage sestre, osoba koja je takva duha u velikoj je opasnosti da neće vršiti ni Božjih zapovijedi. I ako vam zloduh šapne da je za spasenje dostatno držati zapovijedi Božje, ja vam kažem da nije. Jer vam je nemoguće vršiti zapovijedi Božje ako ne činite što sam upravo kazao. Vi kažete da je to moguće. Kako biste vršile što je teže, kad nećete učiniti što je tako lako! Ima li išta lakše nego vršiti krepost samo kad to čovjek hoće!

Gospodin je govorio svojim učenicima: »Čuli ste da je kazano starima: Ne čini preljuba! A ja vam kažem da je svaki koji s požudom pogleda ženu već u svom srcu s njom učinio preljub.«

450 To i ja kažem, sestre: ne velim samo da obdržavate zapovijedi, već kažem da ne gledate muškarce u lice. Mrtvite svoj pogled, budite vazda čedne i tako ćete vršiti zapovijedi. Ali dok budete takva slobodna duha i ne budete nastojale oko mrtvljenja, bit ćete u velikoj opasnosti da padnete u grijeh. Sestra koja je dotle došla past će u neku nesreću prije ili kasnije. Stoga, sestre, ako znate da neke tako govore, obavijestite o tom poglavare da im pomognu izići iz toga stanja, jer se neće moći spasiti dokle budu tako govorile. Znate li da su neku sestru već opomenuli, a ona ne prestaje s tim, sažaljevajte je i učinite što je moguće da iziđe iz tog stanja. I molite se Bogu za nju.

451 Morate, dakle, biti vjerne u malim stvarima da ne padnete u velikim, na primjer, ne gledajte muškarce. Ako ste to učinile iz znatiželje, požalite to čim ste postale svjesne što ste uradile. Nikad nećete mnogo porasti u kreposti ako niste vjerne u ovako sitnim vježbama, da se npr. ne ogledavate i ovamo i onamo, da si ne dajete slobode i ne kušate hranu za bolesnike, da ništa ne zadržite za se, pa bila to i jedna samo para. Takva je nevjernost opasno stanje. Jer tko je vjeran u malom, vjeran je i u velikom. Pokažite mi sestru koja si uzima slobodu da slijedi svoje prohtjeve, a izbjegava samo teške grijehe, ona će zasigurno pasti u neku nesreću.

Osobe, koje ne vode računa o malim grijesima, sveti Augustin uspoređuje s brodom u kome je neznatna rupica odozdo. Budući da se to ne vidi, nitko tome ne posvećuje pažnje. Na taj način malo pomalo voda ulazi unutra i potiskuje brod na dno. Da je rupa bila velika, bili bi je zatvorili, ali jer je bila neznatna, nisu marili za to. A to je ipak upropastilo brod.

452 Sestre, to je skrivilo da su mnoge iz ove Družbe pretrpjele brodolom. Budući da nisu bile vjerne malim stvarima, prepustile su se da ih nose veće i najzad su izgubile zvanje. To kaže i Duh Sveti u Svetom pismu: »Tko prezire male stvari, brzo osiromaši« (Sir 19,1). Iz iskustva znamo da se to vrlo često obistinilo na mnogim osobama. I čitave su kuće stoga propale.

453 Vidio sam u svoje vrijeme — ja koji vam govorim — više od petnaestak dokinutih samostana, a da nijedan nije ostao. Dogodilo se to stoga što se nisu htjeli pokoravati malim propisima. Držali su da je dosta vršiti zapovijedi Božje. Nisu bili vjerni niti su se borili da ne padnu ni u najsitnije grijehe. Počeli su s tim da su sebi dali malo slobode, a zatim su malo pomalo napustili pravilo svojeg Reda. Poslije toga živjeli su načinom života, sasvim suprotnim svojem pozivu i sablazan ih je dokinula. Da vidite kako je opasno dotle doći, pitam vas, drage sestre, što se događa takvim osobama? Padaju iz zla u gore te provode bijedan život, pa umjesto onoga čemu su se nadale povodeći se za svojim hirovima, redovito ih prati samo muka i jad. A Bog to pripušta zato da kazni njihovu nevjernost. Ako ste ih vidjele gdje napuštaju Družbu, znajte da je to s tog razloga.

454 Ali, Gospodine, što da činimo kad vidimo da je neka sestra toga duha? Rekao sam vam, sestre, treba joj pomoći da ga se oslobodi i moliti Boga za nju. Ne mari li za ono što joj govorite i ne poduzima li ništa da bi se popravila, što da se radi? Neprijatno je vidjeti sestru, koja je već više godina u kući, kako joj ništa ne koristi što se god poduzelo? Ima možda i deset godina da je u Družbi. Što da radimo? — Sestre, bilo bi poželjno da istupe iz Družbe koje samo sablažnjuju ostale svojim mlakim življenjem u službi Božjoj. Vi ste obvezane moliti Boga da oslobodi Družbu od takvih osoba. Molite da sve djevojke što ih Bog pozove k vama budu vjerne svom pozivu, štoviše, da sve budu svete. Ali ako bi koja bila nevjerna i nakon toga što sam se potrudila da joj pomognem popraviti se, opomenuvši je i obavijestivši poglavare o onom što sam u nje opazila, kazat ću: »Blagoslovljen bio Bog! Ne smijem živjeti poput nje«. Tako treba izvući korist iz pogrešaka što ih zapažamo. Recite: »Moram biti vjerna vršenju svojih pravila, jer je nevjernost mnogima bila uzrok da su izgubile zvanje. Dapače, moram se veseliti što sam u Družbi koja ne trpi osobe lošeg ponašanja!« Ali kad biste bile u Družbi koja podnosi sestru premda ne obdržava svojih pravila niti živi skladno sa zajednicom, imale biste razloga strašiti se i misliti: Ovdje nije dobro. Puštaju da takve osobe žive po svojoj vo-

lji. Dopuštaju im sve što hoće i ne žele ih udaljiti. Sve je izgubljeno. Tu se nećemo spasiti.

455 Jednog su dana obavijestili Monsinjora nadbiskupa da postoji ženska Družba iz koje nikad nikoga ne otpuštaju. »Doista«, odvrati on, »lijepe li Družbe za koju su sve vrste osoba prikladne.« Što je to? Kako održati neku kuću na visini ako je ne čistimo?

O sestre, blagoslivljajte Boga što vam je dao osobâ koje bdiju nad vašim dobrom i koje, uočivši zlo, primjenjuju potrebne lijekove. Kad toga ne bi bilo, morali bismo se plašiti da ne zarazimo ostale. Kad gangrena zahvati jedan ud, ako je ne liječimo, zahvatit će čitavo tijelo. I ako lijekovi ne spriječe zlo da se ne proširi na ostale udove, što da uradimo s takvom osobom? Upitate li glavu tog uda koje je u gangreni, odgovorit će vam da ga treba odrezati iz bojazni da ne zarazi ostale. Upitate li ostale udove, kazat će vam jednako: »Odrežite to, jer o tom ovisi naš život«. Eto što bi vam savjetovali i glava i udovi takve osobe kad bi im bilo moguće govoriti.

456 Sestre, kad je gangrena zahvatila stanovite osobe koje su napustile Družbu, ništa nismo propustili da ih izliječimo od toga zla. O, koliko li smo prepatili radi toga! Koliko li je nanijela boli drugima prije negoli je došlo do toga! Ali kad smo poduzeli sve što nam je bilo moguće, tad smo morali očistiti Družbu od takvih osoba. Videći to ostale, imale bi reći: »Bože, budi blagoslovljen što si uklonio iz Družbe one koji ti nisu po volji. Okupio si nas u svojoj službi sve same djevice ili udovice i ti hoćeš da sve čisto živimo. Gospodine, očuvaj zavazda tu malu Družbu u čistoći. Ne dopusti da tu ostanu one koje te ne ljube. Mi želimo ljubiti one koje tebe ljube, ali mnogo trpimo videći kako su izgubile zvanje one koje nisu bile vjerne onome što ti od nas očekuješ.«

457 Mogu vam jamčiti, sestre, da me jako boli kad vidim da neka sestra istupa. Dao bih svoju krv da je spriječim u tom. Ali kad smo poduzeli sve što nam je bilo moguće, nek Bog bude blagoslovljen što čisti Družbu od osoba koje nisu za nju!

O drage sestre, imajte veliko pouzdanje da će vam Bog davati milost postojanosti tako dugo dok mu budete vjerne. Jer koje su istupile, došle su do toga zato što nisu vršile svoje dužnosti kako treba.

458 Kako je mučno gledati osobe, koje je Bog odabrao za svoju službu u svojoj Družbi, gdje su postale nevrijedne milosti što ih on izlijeva na tu Družbu! Sestre, za mene nema veće žalosti nego kad vidim da netko istupa odavle ili od nas. Toliko me to dira da sam

neutješiv. Ali ako se dotična osoba ne bi ovdje spasila, bolje je za nju i za druge da istupi negoli da ostane. Molite Boga da vam dadne uvijek poglavare koji će vas voditi kao što su to dosad činili. Ja bih, sestre drage, bio veoma nesretan kad ne bih predvidio što bi moglo nanijeti zlo čitavom tijelu Družbe, te ostavio kojega nevaljanog člana. Na taj bi način propala ova mala Družba koja je na tako dobru glasu među svim pobožnim ljudima.

459 Za utjehu kažem vam ovo: Neki mi je kraljičin časnik pričao kako ga je sâmo Njeno Veličanstvo poslalo po vas. Kraljica je naime vidjela da bolesna sestra gospodina Kardinala nije poslužena po svojoj želji. Stoga je odmah rekla: »Doista, Gospođu ne služe kako treba. Imale bi doći kćeri kršćanske ljubavi.« I vi ste uistinu došle. Vidite, drage sestre, kakav ugled uživa Družba po milosti Božjoj da jedna kraljica baci oko na vas kako biste njegovale tako veliku damu! Jest, više voli vas negoli tolike osobe koje bi mogla naći na svom dvoru!

Još vam neću reći sve što mi je taj dobri gospodin saopćio o poštovanju koje Njeno Veličanstvo gaji za vas. No i to je dovoljno da vidite koliko imate biti Bogu zahvalne za milosti što vam ih daje, te da se ponizite to više što vas više cijene. Je li moguće? Bog me pozvao u Družbu koja je na tako dobru glasu! Kako bih bila jadna kad bih prigovarala vodstvu osoba koje njome upravljaju!

460 Kćeri, kad vidite da neka osoba napušta Družbu, recite: »Mi imamo poglavare koji čine sve kako valja!« Budite uvjerene da ona koja tome prigovara, hoće i saznati razloge zašto se tako postupa i time podiže veliku zapreku za nastojanje oko savršenstva. Drage sestre, kako ćete biti sretne, budete li vjerne svom pozivu! Sad sam se sjetio nekih namjera što smo ih imali s vama. Neću ih spominjati ovaj čas, pričuvat ću ih za drugi put. Zahvalite Bogu što se božanska Providnost toliko brine da očuva Družbu. Ovo je molitva što je upravljam njegovu božanskom Veličanstvu: kako mu je bilo ugodno da vas okupi i odabere, vas ponajviše siromašne djevojke, tako nek vas očuva zavazda u duhu što ga je dao vašoj Družbi.

461 Molim Gospodina Isusa Krista da nam udijeli milost da neprestano radimo oko svojega savršenstva. Pitajmo se često pošto smo došle ovamo. Smalakšemo li na putu kreposti, sjećanje na prvu nakanu potaknut će nas na prvotnu revnost.

O Gospodine, neka nam tvoja beskrajna dobrota svima udijeli milost i očuva ovu malu Družbu na dobro siromasima. Ali jer tražiš i našu suradnju, mi ti je obećajemo uz pomoć tvoje milosti.

Ah! drage sestre, združite svoju nakanu s mojom moleći Božju dobrotu da vam dadne milost te nastojite oko svojeg usavršenja bolje negoli ikad prije. Molim svetu Djevicu i dobre anđele nek vam pomognu svojim zagovorom. A vi pomažite jedna drugu dobrim primjerom. To molim Gospodina da vam udijeli. Premda sam nevrijedan, izgovorit ću riječi blagoslova.

Benedictio Dei Patris...

Bilježnica ispisana rukom s. Maturine Guérin

80. Konferencija — 22. svibnja 1657.

Izbor savjetnica

462 Drage sestre, predmet je ove konferencije primjena jednog vašeg propisa, naime biranje savjetnica. To treba učiniti svake godine, na dan poslije Duhova. Ne znam zašto to nismo uradili prošle godine. Držim da sam to ja skrivio kao i to da smo to biranje odgodili za današnji dan, umjesto da smo ga proveli jučer kako je i trebalo učiniti.

S tim u vezi dali smo vam da razmotrite tri točke. Prva je o razlozima zašto da se predamo Bogu kako bismo izabrali sestre koje otprilike imaju svojstva što se traže za savjetnice. Druga govori o značajkama po kojima ćemo upoznati da neke imaju takva svojstva. Treća je o sredstvima da dobro pristupimo biranju savjetnica.

Evo, dakle, sestre, prve točke. Imamo razloga i vi i ja i svi koji su ovdje da se od srca predamo Bogu kako bi nam udijelio milost da uočimo upravo one koje su sposobne za savjetnice. Druga će točka govoriti o oznakama po kojima se upoznaje da će neka sestra biti dobra za to, da po prilici ima potrebna svojstva. U trećoj ćemo točki protumačiti kako ćete postupiti da dadnete svoj glas kad vam to reknemo.

463 Dakle, sestre, prvi razlog zašto da se predate Bogu kako biste izabrale savjetnice umjesto onih koje su dosada bile, jest, što se može kazati da sve dobro ili zlo u jednoj kući ovisi o predstojnici i o savjetnicama. Molim Boga da dosadašnje savjetnice blagoslovi i da ih nagradi za službu što su je vršile u Družbi. Budu li predstojnica i savjetnice točno ispunjavale svoju dužnost, imamo razloga nadati se da će se Družba očuvati i rasti od kreposti do kreposti. U protivnom, oslabit će umjesto da se usavršuje. Kad su udovi nekog tijela, pa i sama glava, bolesni, to se tijelo ne može dobro osjećati. Ako su ruke i noge uzete, ako je čovjek gluh i nijem, njegovo tijelo doduše ima udove, ali to je kao da ih i nema. Tako je i s Družbama. Zajednica kršćanske ljubavi jest tijelo, a savjetnice su udovi tog tijela. Čine li one samo dobro, tijelo će se osjećati dobro. Ali ako one ne ispunjuju vjerno svoju dužnost, čitavo će tijelo to osjetiti. Stoga smijemo kazati da je najveće dobro za Družbu imati dobru predstojnicu i dobre savjetnice. One bdiju da ono što je išlo dobro ide još bolje. Ujedno nastoje liječiti bolesne, pošto obavijeste o tom poglavare.

464 Velim vam, sestre, s najsvetijim redovima u Crkvi isto je tako kao i s našim tijelom. Želimo li ga sačuvati zdrava, moramo ga od vremena do vremena pročistiti. Time i drugim lijekovima obnavljamo snagu što smo je istrošili. Ali to je samo za neko vrijeme. Ubrzo zatim treba to ponovo uraditi. Takva je eto ljudska slabost. Isto tako, ovih smo dana na primjer prožeti gorljivošću i pobožnošću. Kad to prođe, naći ćemo se. sasvim suprotno; nismo pobožni, nehajni smo i bez osjećaja u službi Božjoj. Pokvarena nas narav podvrgava toj bijedi. Sad smo u jednom raspoloženju, a za čas ćemo biti u drugom. Uzmimo kao primjer jednu kćer kršćanske ljubavi. Čini se da je dobrog duha. Šutljiva je i voli sve što se odnosi na njena pravila. No dovoljan je neznatan povod da postane nezadovoljna; jedan ukor, dapače sitnica, da se izmijeni toliko da se čini da to više nije ona ista osoba koja je bila pred gospodinom Portailom ili pred gospođom Le Gras. Sestre, nije li istina to što sam kazao? Niste li i vi to iskusile? Siguran sam da jeste.

465 Morate znati, drage sestre: ono što ćutimo u samima sebi to se jednako zbiva i u tijelu Družbe. Jest, ista krhkost zdravlja i promjene što ih osjećamo u sebi, zbivaju se i u tijelu zajednice. No tko to treba staviti u red? Poglavari. Oni treba da se brinu za potrebe čitavog tijela Družbe i svakog pojedinca.

Zamislite brod na moru. Ako kormilar ne zna njime dobro upravljati, propast će. I Družba je poput broda na moru, a treba nas dovesti u luku. Poglavari su poput kormilara koji njime imaju upravljati. Kad se podignu vjetrovi i kad se čini da će valovi izvrnuti brod, on bi se smrskao kad ne bi uzeli u ruke kormilo oni koji njime upravljaju. I kad oni kojima je dužnost upravljati Družbom ne bi brižljivo držali kormilo u ruci i nastojali da se pravila vjerno opslužuju, Družba bi propala. Ako predstojnica i savjetnice

ne bdiju nad Družbom, što će biti od siromašnih kćeri kršćanske ljubavi? Čut ćemo govoriti samo o neredu. Sad će pričati da su u ovom gradu počinile to i to, sad opet u nekom drugom ono. I malo pomalo neće im ljudi više dati posla. Stoga je jednako važno izabrati dobre savjetnice kao i imati dobrog kormilara da dovede brod u željenu luku.

Velim još i više, sestre. Sve dobro i sve zlo ovisi o tom. Ja često ponavljam našima: Za sve zlo što se počinja u Družbi misionara, recite da potječe od gospodina Vinka. Radi li se dobro, to onda pripišite Bogu. Ali zlo pripišite poglavarima. Jer da sam ja nad tim budno bdio, toga ne bi bilo. Da sam vas ja poučio što vam je činiti, da sam se uzdignuo k Bogu i molio za svjetlo koje mi je potrebno za upravljanje Družbom, sve bi zasigurno išlo dobro.

466 Eto prvog razloga da se preporučimo Bogu kako bismo dobro izabrali savjetnice. Jer što da radi predstojnica, ako joj savjetnice nemaju potrebnih sposobnosti? Uzalud će ona biti sposobna, ako joj savjetnice ne pomažu. Što će joj koristiti da naređuje, ako savjetnice ne nastoje da se izvrši ne samo što je kazala već i ono što namjerava? Pravo poslušni članovi nisu zadovoljni samo time da izvrše ono što poglavari nalažu, već idu i dalje te čine i ono što misle da je prema njihovoj namisli. Neka, dakle, savjetnice brižljivo nastoje da se izvrši nalog predstojnice i neka je obavijeste o pogreškama što ih zapaze. Jer ako one ne uoče zla što se čini, predstojnica ga neće moći ukloniti. Na taj će način i savjetnice biti krive za isto zlo.

467 Neka je osoba priznala bijednom grešniku, što sam ja: »Kad sam u nekoj muci i ne znam što mi je činiti, tad razmotrim u sebi koja bi bila nakana mojih poglavara. I onda učinim tako. Poslije toga sam miran.« Savjetnice moraju uvijek imati otvorene oči za volju Božju i odredbe svojih poglavara. Nek čitavo njihovo ponašanje bude živ primjer u koji će se ugledati sve ostale kao što veli psalmist u 122. psalmu: »Ad te levavi oculos meos qui habitas in caelis.« O Gospodine, kao što sluškinja ima oči uprte u svoju gazdaricu da izvrši što joj nalaže, tako su oči naše uprte u tebe!

468 Treći razlog da dobro izaberete svoje savjetnice jest ono što sam vam već rekao kad sam govorio o ujednačenosti, što je također jedan vaš propis. Naime, duša koja se u svemu usklađuje sa zajednicom veoma je ugodna Bogu. I stavio sam primjedbu koju ću ponoviti: »Kome trebam biti nalik?« Kažete da se imamo prilagoditi kući matici. Ali na koga da svrnem oči? Na tu i onu sestru, na sestru Francisku, Ivanu, Mariju? Odgovorio sam vam: nastojte

biti nalik svojoj sestri kad čini dobro. Ali da postanete istinska kći kršćanske ljubavi, to morate naučiti iz svojih pravila, iz konferencija što vam se daju i primjera koje ovdje vidite. Ali ako u toj kući, koja bi imala biti uzorom ostalima, nema osoba vjernih svojim pravilima, ako se među njima vidi samo nered, što će biti od ostalih koje ne misle tako? No budući da su savjetnice obvezane poticati na vršenje pravila i dati dobar primjer, a vazda su u kući, važno je da budu izabrane dobre. Nek bdiju da naum poglavara bude izvršen, da nove budu dobro poučene, ukratko da se sve koje dođu sa sela ili grada izgrade. Videći što se tu poduzima, potaknut će se da postupe jednako tako u mjestu gdje borave. Jer to treba, sestre. Kad neka sestra primijeti: »Tako se radi u kući matici, tako se tamo ponašaju«, to treba prihvatiti. I samo zato vam ističemo da treba gledati što se ovdje radi.

O Gospodine, kazat ćete mi, i mi vidimo da je prijeko potrebno izabrati dobre savjetnice, jer kakav je gospodar takve su i sluge. Kakvi su otac i majka takva će im biti i djeca. Prema tome kakve su savjetnice Družbe kršćanske ljubavi jednako će takve biti i ostale. Stoga se od srca rado predajmo Bogu kako bismo od njegove dobrote zadobili tu milost. Ali po čemu ćemo ih prepoznati?

469 Dat ću vam, sestre, obilježja po kojima ćete ih otprilike raspoznati. Vi znate da imamo tri savjetnice. Prva se naziva zamjenicom. Njena je dužnost primati odredbe od predstojnice i brinuti se da se one izvrše. Druga je savjetnica blagajnica. Njena je skrb čuvati novac. Zamjenica služi predstojnici i kao savjetnica, a blagajnica također. Treća je ekonoma. I ona treba savjetovati kad se to od nje traži.

Eto, to su dužnosti svake pojedine savjetnice. A što se tiče načina kako će ih obavljati, blagajnica od vremena do vremena polaže predstojnici račun. Ekonoma prima novac od blagajnice za svakodnevne izdatke i njoj polaže račun. U samostanu Svete Marije to čine ovako: ekonoma polaže račun poglavaru svaki dan, a predstojnica svake godine. Vizitacija se obavlja svake godine. Vizitatoru treba položiti račun i on zadrži račune o izdatku i primitku. I ovdje se po prilici postupa tako.

470 Pogledajmo sad oznake po kojima ćemo razaznati da li neke sestre imaju potrebna svojstva da budu izabrane za savjetnice. Prvo, bilo bi poželjno da se dobro osjećaju, da su tjelesno zdrave, jer svagdje moraju biti prve. No, jer Bog neće da se sve dobro osjećaju, i jer ih ima mnogo boležljivih a ipak vrlo sposobnih za te

službe, to ih ne odbijamo poradi bolesti. Stoga, ako se neka boležljiva savjetnica ne osjeća toliko dobro da bi se našla na svim vježbama, in nomine Domini!

471 Druga oznaka za raspoznavanje dobre savjetnice jest njezin izgrađeni duh, da bude sestra razborita, strpljiva, blaga, oštroumna, razumna sestra i ona koja ne plane žestoko. Ima nekih osoba koje se ne razljute žestoko, a ipak im je ćud toliko nestalna da u njih nekad nema razboritosti ili jako rijetko. Takve se osobe ne bi smjele birati.

472 Treće, važno je da one koje ćete izabrati budu dobre kršćanke. Nek imaju straha Božjega, nek točno vrše sve što im Bog odredi, jer bez toga ne mogu biti dobre savjetnice.

473 Četvrto obilježje, sestre, da upoznamo koje su prikladne da budu savjetnice, jest da dotične budu dobre sestre bez ikakva častoljublja, da u njih bude duha jednostavnosti, velike revnosti u službi bližnjega i za spasenje siromaha, naše gospode i naših gospodara. Ta, mi smo službenici siromaha, iako nevrijedni te časti. Treba gledati da to budu kreposne sestre koje se skromno odijevaju, čedno hodaju ulicama, koje se ne prenavljaju u svojoj odjeći niti odaju kakvu osebujnost. Konačno one koje su se u svim svojim poslovima iskazale kao dobre kćeri kršćanske ljubavi. To je eto jedan dobar znak.

474 Štoviše, sestra koja ljubi točnost u vršenju pravila, koja se žalosti poradi pogrešaka svojih susestara i koja nastoji da im pomogne da se poprave, koja je puna revnosti za poslušnost i koja opslužuje svaki propis, takva ima sposobnosti za dobru savjetnicu.

Ali, ona koja nije ponizna, koja ne podnosi prezir, a teži za štovanjem, pa traži samo odobravanje, pohvale i da se o njoj govori, to je, drage sestre, veliko zlo za jednu kćer kršćanske ljubavi. Koje su takva duha nikako nisu prikladne da budu savjetnice. No, mogao bih vam navesti još mnogo drugih oznaka. Ali zasad će i to biti dostatno.

475 Prijeđimo na treću točku. U njoj se govori o načinu kako ćemo pristupiti tom biranju. Kako treba postupati da se provede dobar izbor? Sestre, treba da se već ovog časa svaka preda Bogu kako bi uočila one koje su za to prikladne i dala svoj glas onima u kojima pomoću Božjom vidi potrebna svojstva. Ali prije svega odlučite da ćete dati svoj glas samo onima za koje držite da su za to najprikladnije.

476 Budući da postoje dvije zapreke koje smetaju da se izbori dobro provedu, to ih treba izbjeći.

Prvo, obično smo više sklone jednoj negoli drugoj, i zato ovu smatramo prikladnijom negoli onu za koju nemamo posebne naklonosti. To je možda stoga što je ova slične naravi, te odobrava ono što mi hoćemo. Obrnuto, ima i drugih koje nam nisu po volji, koje su nam po naravi antipatične ili poradi razlike što postoji između njihove i naše ćudi. To nas onda potiče da mislimo kako takve nisu za to prikladne. Ali, ne smijemo pri tome gledati na svoju sklonost, te ne dati svog glasa onima koje nam nisu po ćudi. To bi bilo loše. Jednako tako ne smijemo dati svojeg glasa sestri zato što nam se na njoj nešto sviđa. Treba, dakle, potisnuti svoju naklonost te ići ravno k Bogu, pred njim razgledati one koje imaju najviše dobrih svojstava i onda njima dati svoj glas.

477 Drugo, bilo bi loše kad bismo međusobno o tom razgovarale: »Ta i ta bi bila dobra za tu službu; dok ona druga ne bi bila za to.« Oh! ne smijemo nikad voditi takve razgovore niti govoriti o onom što je učinjeno prije i poslije. Nek šutnja to drži u tajnosti.

Mislili smo da ne bi bilo moguće bolje provesti te izbore negoli onako kako su to učinili apostoli. Poslije Gospodinova uzašašća i silaska Duha Svetoga zaključili su da će izabrati nekoga na Judino mjesto. I što su učinili? Okupili su učenike govoreći: »Vi svi znate kako je nesretni Juda izgubio apostolat prodavši svojeg i našeg Učitelja i kako je očajao. Treba da netko zauzme njegovo mjesto.« I da bi učinili kako im je Duh Sveti nadahnuo, izaberu dvojicu učenika koji su slijedili Gospodina do njegove smrti. Jednoga od njih učiniše apostolom umjesto Jude. Mi smo pred Bogom mislili da bismo morali isto tako postupiti. Po primjeru apostola, imenovali smo dvije da budu zamjenice, dvije blagajnice i dvije ekonome. Pozivat ćemo vas jednu po jednu, a vi ćete dati svoj glas onoj koju smatrate najboljom. A budući da je sveti običaj redovničkih zajednica da novakinje i one koje nisu boravile više od četiri godine u Družbi nemaju pravo glasa pri izborima, to će se one koje nisu ovdje bile kroz četiri prošle godine povući na jednu stranu, a koje su bile više od četiri godine stat će na drugu. Kad vas pozovemo, vi ćete meni potiho reći kojoj kanite dati glas. Kad sve to prođe, nikome to više nećete povjeriti.

478 O Spasitelju naših duša, ti si od pamtivijeka odabrao sestre koje imaju biti savjetnice. Udijeli nam milost da ih upoznamo. One su odvijeka bile savjetnice u tvojoj zamisli. Nek ti bude ugodno sjetiti se da su to savjetnice koje si sebi izabrao za dobro te male Družbe. Nisi se zadovoljio da oblikuješ tu Družbu kako bi sebi po-

digao zaručnice, već si nam štoviše nadahnuo da izaberemo savjetnice koje će tvojom milošću s njima surađivati na njihovo zadovoljstvo. Blagoslovljen bio što si tako postupio! Neka ti dakle bude milo, o Spasitelju, što ti se obraćamo poput svetog Petra. On te u pogledu izbora jedne osobe za apostolat molio da mu dadneš upoznati svoju volju: »O Spasitelju, pokaži nam koga si izabrao za tu službu« (Dj 1,24).

479 Sestre, uzdignite svojaj srca sa mnom prema Bogu da ga zamolimo istu milost. Predajte mu se posvema da biste u tom činu vidjele samo njegovu svetu volju i dale svoj glas onima kojima biste ga dale na smrtnom času. Jer znajte, bio bi grijeh dati ga onoj koju smatrate neprikladnom za to. To naučava i Tridentski koncil: »Bio bi smrtni grijeh izabrati goru između onih koje su nam predložene, a velika zasluga dati svoj glas dobroj.«

480 Osim ovih, koje smo već uočili, ima i drugih koje bi bile za to prikladne, ali su potrebne drugdje. Usuđujem se, dapače, primijetiti da bi po milosrđu Božjem možda imale isto tako visok stupanj potrebnih sposobnosti za savjetnice kao i one koje smo označili za to. Ali da ne uvrijedimo osobe koje ih već davno traže, nismo vam ih naveli.

481 Sad je naš mnogo poštovani Otac imenovao sestre koje su bile predložene da budu birane. Zatim je izmolio Veni Creator Spiritus i nakon toga stao pozivati sestre. One su sasvim potiho davale svoj glas.

Sestre, zaključi naš mnogo poštovani Otac, većina je glasova za sestru Ivanu od Križa kao zamjenicu, za sestru Genovevu Poisson kao blagajnicu i sestru Magdalenu Ménage kao ekonomu. Nek Božjoj dobroti bude ugodan taj izbor, a njima neka Gospodin udijeli milost da dobro obavljaju svoje dužnosti njemu na slavu a bližnjemu na korist.

482 Jedna od savjetnica kojima je istekla služba klekne i zamoli oproštenje za pogreške što ih je počinila dok je bila savjetnicom i za loš primjer što ga je dala zajednici. Nato joj naš mnogo poštovani Otac reče:

Bog vas blagoslovio, kćeri! I gospođa Le Gras mi je dala vrlo lijepo svjedočanstvo o vama i vašem ponašanju, kao i o ostalima. Stoga neka bude slava Bogu! Ali vi imate pravo kad molite sestre za oproštenje zbog lošeg primjera što ste ga mogle dati dok ste vršile svoju službu. Jako je teško tako dobro raditi da se nikad ništa ne bi našlo čemu bi se moglo prigovoriti. Tako postupaju i kod

kćeri Svete Marije kad završavaju službe. Njima, dapače, nalažu pokoru. Zato mislim da je na mjestu i ovdje tako postupati. Bog je nadahnuo sestri taj čin kako bi nas podsjetio na ono na što ja nisam mislio. Bog vas blagoslovio, sestro!

483 I ostale su dvije savjetnice učinile jednako tako. Gospodin, naš mnogo poštovani Otac, naložio je svima za pokoru litanije presvetog Imena Isusova i da sutradan prisustvuju svetoj misi na tu nakanu. Učinio je to i stoga da novoizabranim sestrama isprose milost koja im je potrebna za dobar početak njihovih dužnosti. I time je svršila konferencija.

Sancta Maria, succurre miseris . . .

81. Konferencija — 17. lipnja 1657.

O načelu da ništa ne zahtijevamo i ništa ne odbijemo

(Opća pravila, čl. 8)

484 Današnji će razgovor biti o vašem osmom propisu. Evo, sestre, što on sadrži: »Učinit će što im je moguće da usvoje svetu vježbu koju su sveci toliko preporučivali, a koja se tako dobro vrši u dobro uređenim zajednicama: ništa ne tražiti i ništa ne odbiti od zemaljskih stvari. Ako im je ipak nešto prijeko potrebno od toga, mogu to sasvim jednostavno i ravnodušno moliti od onih kojima je dužnost da se za to pobrinu. Poslije toga ostat će mirne dali im to ili ne.«

Sestre, često sam već naglasio da sva vaša pravila smjeraju na to da vas učine istinskim kćerima kršćanske ljubavi, dosljedno pravim kćerima našeg Gospodina, i da ih trebate gledati kao pravila koja vam je Bog dao. Zato morate nastojati da ih vjerno izvršite. Budete li tako činile, vodit će vas sigurno na burnom moru ovog svijeta i poslužiti vam poput broda, da stignete u toliko željenu nebesku luku.

485 Između svih kreposti, drage sestre, evo jedne veoma važne: »ništa ne zahtijevati i ništa ne odbiti«. U njoj se vježbaju sve ili barem većina redovničkih zajednica. To se posebno traži u vašoj Družbi svetim pravilom koje preporučuje: ništa ne tražiti i ništa ne odbiti. No da bismo mogli korisno o tom razgovarati, poći ću uobičajenim redom. Prvo ću vam iznijeti razloge koji obvezuju

Družbu kršćanske ljubavi općenito, i svaku sestru zasebno da se preda Bogu kako bi s ljubavlju prigrlila i vršila taj propis. Tako će ući u istinski i savršen duh kršćanstva. U drugoj ćemo točki navesti u čemu je ta krepost. U trećoj ćemo govoriti o sredstvima kako da dobro vršimo taj propis: »ništa ne zahtijevati i ništa ne odbiti.«

486 Kad kažemo, sestre, »ništa ne zahtijevati i ništa ne odbiti«, mogao bi tkogod upitati kako se to ima shvatiti. Stoga moram stvar objasniti. Morate znati da vremenite stvari ne treba zahtijevati, ali za duhovne moramo usrdno moliti. I Gospodin to hoće, jer u svom Evanđelju veli: »Molite i dat će vam se. Kucajte i otvorit će vam se« (Mt 7,7). Ne velimo, dakle, da ne treba od Boga prositi što nam je potrebno za dušu, npr. kreposti, jakost da nadvladamo strasti, njegovu svetu milost. Ali kad ističemo da ne treba ništa zahtijevati, onda pod tim mislimo na zemaljske stvari. One ne znače ništa za nebo: na primjer zahtijevati da budem radije na onoj nego na nekoj drugoj župi, ili da sa mnom bude ta i ta sestra, da radim ovaj posao a da napustim neki drugi; da više volim odjeću ovakva kroja i ovakve tkanine negoli druge; da imam pri sebi nešto osobito što ostale nemaju. To su stvari koje ne zaslužuju da za njih mole i da ih traže osobe koje su se posvetile službi našeg Gospodina. Njima više nije slobodno dati mjesta ikojem osjećanju za stvorenja doli iz ljubavi prema njemu. Ukratko, takvoj duši nije dopušteno ljubiti bilo što više od njega. Bog je ljubomoran na ljubav svojih zaručnica i neće polovične ljubavi. Kad volimo jednu stvar više negoli drugu, tad je to znak da Bog nije jedini predmet naše ljubavi. Iz toga, dakle, vidite koliko je važno da se prihvatimo te vježbe.

487 Prvi razlog, sestre, koji nas ima poticati da vršimo to pravilo jest što nas to vježbanje uči ravnodušnosti. Ravnodušna duša kao da ne zna što hoće ili neće, prianja jedino uz Boga i ne želi drugo doli ono što on hoće i kako on hoće. Koje li sreće za dušu je u tom raspoloženju! A po milosti Božjoj ima ih više među vama. Kad se takvoj kaže: »Dođite, sestro«, ona dođe, »trebalo bi otići onamo, sestro«, ona ode. Vidite li sestru gdje tako čini, smijete zaključiti da je njeno srce ravnodušno. A to je najveće zadovoljstvo što je čovjeku moguće imati na zemlji. Koje biste veće zadovoljstvo mogle poželjeti negoli htjeti ili ne htjeti što poglavari hoće ili neće? Kćeri, želite li biti usko sjedinjene s Bogom te biti s njime samo jedno srce, nema boljeg sredstva negoli htjeti samo ono što se njemu sviđa, biti spremne poslušati ga u svemu poput slugu onog stotnika o kojem govori Evanđelje. Taj je čestiti

čovjek rekao Gospodinu: »I ja imam podložnikâ. Kad im naložim: idite, oni idu« (Mt 8,9). Ima osoba koje se na najneznatniji znak poglavarove volje požuri to izvršiti. Reknete li im: »trebalo bi da to bude tako«, oni to odmah urade. Ne trude se upitati da bi bilo bolje drukčije ili ne. Drage sestre, označite mi sestru koja je onakva kako sam kazao i ja ću vam reći da ta sestra nema drugog rasuđivanja ni volje doli volje Božje. Kad čovjek dotle stigne, smije kazati: »Živim, ali ne ja već Krist živi u meni« (Gal 2,20). To su riječi sv. Pavla. Znači, ja živim tjelesnim životom, animalnim životom, ali ne živim od tog života. Krist Isus čini da ne živim jedino od tog animalnog života, jer on živi u meni. Živim kako Gospodin hoće da živim, suobličujući se njemu koliko je moguće. Tko mene vidi, vidi sliku koja predstavlja Isusa Krista. O kćeri, kako ćete biti sretne ako budete vršile taj propis. Kako će Družba biti sretna ako joj Bog udijeli milost da dođe dotle! Tada više nijedna od vas neće imati razloga poželjeti istaknutiji položaj. Bit ćete potpuno zadovoljne svojim staležom. Htjeti samo ono što Bog hoće, nemati drugog zadovoljstva nego samo ispunjenje volje Božje! Način da dođemo do tog sjedinjenja jest: ništa ne zahtijevati, ništa ne odbiti. Ali ako koja želi ići u ono mjesto ili izmijeniti posao, ako, štoviše, navaljuje zbog toga moleći gospođu Le Gras da je premjesti i gospodina Portaila da se zauzme za to, takva je daleko od onoga što Bog od nje zahtijeva! Držim da takve nema među vama, da ste vi sve odlučile da nećete ništa tražiti niti išta odbiti. Ili barem želite da biste milošću Božjom to mogle. No ako bi koja drugačije govorila, o Spasitelju, nek se popravi i nek moli Boga: »Gospodine, ne želim ništa drugo nego da se podvrgnem tvojoj svetoj volji koja mi se očituje po mojim poglavarima«. To je eto prvi razlog.

488 Drugi razlog zašto da ništa ne tražimo niti išta odbijemo, jest što se na taj način odričemo svoje volje. Zadovoljni smo, bili u ovom ili u onom mjestu. Takve osobe, premda su još na zemlji, žive kao da nisu, te već počinju uživati nebeske radosti i učestvovati u sreći blaženih. Što mislite, u čemu je blaženstvo svetaca u nebu? U tom što nemaju druge volje doli volje Božje. Nikad neće drugo doli ono što Bog hoće. U tom je njihovo blaženstvo. Jednako tako kad je neka duša suglasna s voljom Božjom, kad je zadovoljna stanjem u kojem jest. Doista, sestre, to onda znači započeti nebo na zemlji, i ne znam ima li sličnog zadovoljstva na svijetu. Nije li istinito, sestre, da ste vi, koje se u tom vježbate, već same iskusile to što govorim? Smatrate li da ima veće radosti od ove da uskladite svoju volju s voljom Božjom? Držim da se sve, koje

više koje manje, vježbate u tom. Ali one, kojima je Bog udijelio milost da dublje zađu u to, shvaćaju kolika je sreća kad se mogu uzdići do tako visoka stanja.

489 Ali, Gospodine, reći će mi koja, mislite li da bi i meni bilo moguće dotle doći, meni koja sam samo siromašna seoska djevojka? Jest, sestro. Moguće je i onima koje služe siromasima a da ne vole posebno ni ovo mjesto ni ono drugo, koje nastoje jedino Boga obradovati, koje niti što zahtijevaju niti što otklanjaju, koje su vazda zadovoljne poslali ih nekamo ili ih ovdje ostavili. Velim vam, ne poznajem sretnijih osoba i ne znam savršenijeg stanja od toga. O sestre, kad razmislite: što ja zapravo hoću, pa kad upoznate da hoćete jedino ono što Bog hoće, nije li istinito da tada osjetite radost, unutarnji mir i stanovito zadovoljstvo koje se ne da izraziti?

490 Eto dva razloga, između mnogih drugih, koje sam vam htio iznijeti u pogledu tog predmeta.

Ali, Gospodine, ponovo ćete me upitati, kako se Gospodin time služio? Nije li on vršio svoju volju? O sestre, on nikad nije vršio svoju vlastitu volju. Naprotiv, uvijek je ispunjao volju Boga svog Oca, koji je sve vodio. I mi, kao djeca Božja, moramo mu biti slični. I ako ste vi istinske kćeri kršćanske ljubavi, a to nije drugo doli kćeri našeg Gospodina, nije li naravno da nasljedujete njegov primjer? Svi su se sveci vježbali u tom, ali naročito sveti Pavao. Kad ga je Bog zbacio s konja, u času svog obraćenja što kaže Gospodinu? Evo me, kaže, na zemlji; što hoćeš da činim? (Dj 9,6). Pita samo za volju Božju. Eto, tako je ravnodušan. Ne čini više što bi htio i ne može drugo reći doli: »Gospodine, što hoćeš da činim? Evo me spremna da poslušam.« Gospodin mu naloži da potraži Ananiju kako bi ga ovaj poučio. A to je on i učinio. O Spasitelju moje duše! Tko će nam dati malo želje da nas prodahnu slični osjećaji?

491 O sestre, kako je u velikoj milosti kod Boga koja je dotle došla. Jer je tako činio i naš Gospodin, i sveti Pavao, i ženevski Gospodin (sveti Franjo Saleški). O, ovaj je to činio u visokom stupnju. Govorio je: »Da sam redovnik, nikad ništa ne bih zahtijevao niti odbio. Ali to ne mogu jer sam biskup. Po svojoj sam službi obvezan određivati.« Na drugom mjestu kaže još više: »Ja sam toliko ravnodušan, govoraše, da se ne bih zalagao da idem k Bogu kad mi on ne bi rekao: dođi k meni.« Najzad, taj je blaženik toliko volio tu svetu vježbu da je kćerima Svete Marije dao posebno pravilo, koje ih obvezuje da ništa ne traže niti išta odbiju.

492 Lijepo je što se čita u Evanđelju o punici svetog Petra. Ta je čestita žena bolovala od neke jake groznice. Čula je da je Gospodin u Kafarnaumu, da čini velika čudesa, da ozdravlja bolesne, da iz opsjednutih istjeruje đavle i drugo. Znala je da je njezin zet sa Sinom Božjim. Mogla je reći svetom Petru: »Sine, tvoj učitelj ima moć i vlast da me oslobodi od te bolesti«. Malo zatim, eto Gospodina u njenu kuću. Ona ne odaje ni najmanje nestrpljivosti poradi bolesti, ne tuži se, ne moli ni svog zeta niti Gospodina. Mogla mu je kazati: »Znam, Gospodine, da imaš moć ozdravljati sve vrste bolesti. Smiluj se meni!« Ipak ne spominje ništa od svega toga. A naš Gospodin, videći njenu ravnodušnost, zapovjedi groznici da je napusti. U isti je čas ozdravila.

493 Drage sestre, ne mučimo sami sebe u neugodnim situacijama koje nas zadese, pa niti poradi bolesti i slabosti. Ne želimo da ih se oslobodimo. Prepustimo sve to Providnosti. Neka nam je dosta da nas Gospodin vidi i da zna što trpimo za njegovu ljubav i da nasljedujemo njegov lijepi primjer. Osobito nasljedujmo Isusa u Maslinskom vrtu kad je prihvatio kalež. Nek nas to potakne na ravnodušnost. Jer premda je molio Oca da ga ne pije, ako je moguće, odmah je i dodao nek se vrši Očeva volja. Time je posvjedočio da je savršeno ravnodušan u pogledu svojeg života i smrti. To vas, drage sestre, obvezuje da se uvijek pokoravate onome što se Bogu svidi da vam pošalje. Priučite se toliko na ravnodušnost da vas ništa ljudsko ne mogne ni smutiti ni ozlojediti. O Spasitelju moje duše, udijeli nam milost da usvojimo taj duh. Vidite, drage sestre, to se tijelu čini preteško, ali duša koja ljubi Boga, duša koja se hoće spasiti, za nju nema u tom toliko teškoća kako se čini.

494 Druga točka navodi u čemu je ta vježba da ništa ne zahtijevamo i ništa ne odbijemo s obzirom na vremenite stvari. Drage sestre, ja o tome nemam što izjaviti, jer stvari govore same za se. Čini mi se da nije potrebno drugo tumačenje.

495 Treća se točka odnosi na sredstva da se ispravno držimo toga propisa. Prvo je sredstvo da dobro promotrimo koristi što ih od toga imaju duše koje oko toga revno nastoje. Nadalje, da o tom obavimo razmatranje, da o tom govorimo kad se dvije ili više sestara nađu zajedno, da razgovaramo o onom što je ovdje bilo rečeno a ne o tricama ili o lošim stvarima.

496 Drugo sredstvo da steknemo tu krepost jest da promatramo štetu koja nastaje ako činimo što je protivno toj vježbi.

497 Treće je da razmišljate kako ćete po toj kreposti postati savršene kćeri kršćanske ljubavi. Pitate kako ćete nadvladati svoje strasti. Zabrinute ste kako ćete postati prave kćeri kršćanske ljubavi. Sestre, vršite taj propis, vježbajte se u krepostima koje sačinjavaju naš duh, tj. u poniznosti, jednostavnosti i ljubavi. To je način da postanete veoma kreposne.

498 Četvrto je sredstvo da se podsjetimo, kako smo već kazali, da to nije tako teško kako se misli, iako u početku bude i malo oporo. Ako se na to priviknete, vi ćete to pomoću Božjom činiti bez muke. Ali treba od Boga moliti milost za to.

499 Jedno je sredstvo i to da se mrtvite u prigodama gdje nailazite na teškoće. Budite sigurne, drage sestre, ako se mrtvite kako smo rekli, postat ćete ravnodušne i postići ćete istinsku slobodu djece Božje. Koje li sreće ako do toga stignete! Mi smo imali brata koji je govoreći o molitvi kazao: »Vidite, Gospodine, kad se Bogu svidi da se čega odreknem u piću, jelu, govoru ili gledanju, tad imam dobrih misli u molitvi! Dolaze mi u tako velikom broju da među njima moram birati one koje mi odgovaraju bolje nego druge.«

Taj brat o kojem vam govorim je neuki brat, a Bog mu je eto dao milost da može reći: »Dolaze mi u velikom broju«. I ja vam priznajem da me to dira. Eto, jedan ubogi brat dospio je do tog stupnja molitve! Iz toga učimo da odricanje pomaže razmatranju.

500 Vi se sjećate što sam kazao u jednom razgovoru o mrtvljenju. Ono se ima protezati na sva osjetila: ušima imate zabraniti da slušaju što vam nije potrebno čuti, očima da gledaju, okusu da se bez potrebe naslađuje jelom. Na primjer, ako sam na župi ili u bolnici, jest ću što mi je dopušteno jesti u kući matici, držeći se istoga reda u pogledu količine i kakvoće. Ako ne daju vino, ni ja ga neću piti. Obiluju li voćem, ja neću uzeti više negoli je običaj. Budem li daleko od kuće matice, nikad ništa neću uraditi što ne bi bilo u skladu s redom koji se ovdje drži. Na primjer, rado bih išla na onu župu i s onom sestrom. To je prigoda da se odričete, pa priopćite to predstojnici ili gospodinu Portailu. Učinite to i recite: »Gospodine ili Gospođo, držim da vas moram obavijestiti da bih rado išla u ono mjesto kamo me kanite poslati, i s onom sestrom. Pogledajte da li je to prikladno.« Eto, drage sestre, tako postupaju Božje sluge a tako imate i vi činiti.

501 I ovo je prigoda za mrtvljenje kad vas šalju u mjesto za koje osjećate odbojnost. Čini li pogrešku sestra koja prizna što pri

tom ćuti? Priznati to nije veliko zlo ako tu muku prikažemo Gospodinu i od njega molimo milost da bismo se uzmogle nadvladati. Ali bolje je ništa i ne spominjati.

502 Ima i unutrašnjih mrtvljenja. Treba, naime, mrtviti svoj razum i ne dati mu da se ispuni ispraznim znatiželjama. Pamćenje se rado prisjeća prošlosti, mladosti, veselja i razonode da bismo ponovo oćutjeli onu negdašnju radost. Sjećamo se i osoba koje su nam pri tom pomogle. Jednako tako i onih koje su nam zadale kakvu bol. Na ovo nam se ponovo podiže gnjev. Moramo mrtviti spomen na sve to, sestre, i ne govoriti o tom. Razgovarajmo o dobrim stvarima, o krepostima preminulih sestara. Kad osjetimo ljubav za koju zemaljsku stvar, sjetimo se kako su ih one prezirale. Pri tom uzdignimo srce Bogu i recimo: »O moj Bože, kako bih ja bila sretna da mi je moguće vježbati se u tom! Koliko bih bila zatim kreposna!«

503 Ali Gospodine, kazat ćete mi, veoma je mučno odricati se čitava svojeg života! — Jest, sestre, odvažimo se da ćemo mrtviti svoje željice kadgod nisu sukladne s voljom Božjom. Ali nećemo pravo ni započeti tom vježbom, već će nam postati laka. Isprva će vam biti teško. Ali nećete se u njoj vježbati ni osam do deset dana, najviše mjesec dana, i poslije toga nećete više voljeti nijednu stvar. Naći ćete se u stanju gdje gotovo nećete znati što hoćete ili nećete. Koje li sreće! Ne recite da je nemoguće dotle doći. Ja poznajem u svijetu duša koje su toliko ravnodušne da po svojoj volji ne žele baš ništa uraditi. Ja sam ih vidio i pamtim kako su mi govorile: »Zar da ne učinim kako mi je naloženo! Da učinim nešto po svojoj volji! Kad bih tako postupio, nikad ne bih bio spokojan.«

504 Neka gospođa, što sam je poznavao, nije mogla učiniti ni najneznatnije stvari ako joj nije bila naložena. Ako je, dakle, osobama koje žive u svijetu moguće težiti prema takvu savršenstvu i postići ga, to mnogo više razloga imamo mi da se predamo Bogu kako bismo počele s tim svetim vježbanjem. Bog to traži od nas našim pravilom. Ono nas obvezuje na takvo podvrgavanje odredbama božanske Providnosti da ih mi sve od srca rado prihvaćamo. Pri tom niti što odbijamo niti što drugo očekujemo. Ali, naprotiv, sestra koja provodi svoju volju i kojoj je teško kad joj se nešto naloži, koja se ljuti ako joj nešto uskrate, o Spasitelju, kako je u bijednom stanju! O moj Bože! Jadna Družbo kršćanske ljubavi, kad budeš u takvom tužnom stanju, tad ćeš ubrzo vidjeti svoj

svršetak! O sestre, kad ih budete čule gdje govore: »Želim raditi ovo a ne ono«, o, kakva li razloga za žalost!

505 »Ali, Gospodine, reći će koja, istom sam ušla, stoga nisam dovoljno jaka.« Ako niste dovoljno jake, molite od Boga milost da to postanete.

»Ali, kazat će druga, ja to ne mogu preuzeti na se. Želim to od sveg srca, ali kad se nađem u kakvoj prigodi, propustim se u tom vježbati. Moj je duh toliko nepokretan, da ga ne mogu prisiliti da učini što mi je određeno. Ćutim odbojnost prema svemu što hoće da uradim.« O sestre, ako je koja takva, nek samu sebe sažaljeva, jer je nevolja blizu. Prosite Gospodina da vam dadne od gipkosti svog duha i nastojte da je zadobijete. Trudite se koliko vam je god moguće da nadvladate svoju ćud. Uzdajte se da će vas Bog ukrijepiti svojom milošću.

506 »Ali, Gospodine, ja sam stara. Zar mi neće biti dopušteno da imam više slobode negoli mlade? Zar da vazda budem pod stegom kao da sam istom došla!« O sestro, koliko biste sablaznili ostale da ste počinili tu pogrešku! Vi ste ostarjeli u Družbi, velite. Upravo poradi toga budite prvi pred Bogom u vršenju kreposti istinskih kćeri kršćanske ljubavi. Stare su sestre dužne biti kreposnije od onih koje su došle poslije njih. Ne samo da Bog traži više savršenstva od starije negoli od nove, već koliko više napredujemo u dobi, toliko smo više obvezani nastojati oko svojeg savršenstva. I ja koji sam star — kako znate sada mi je sedamdeset i sedam godina — moram biti savršeniji negoli netko drugi tko ima samo šezdeset godina. I što više napredujem u dobi to sam više obvezan težiti za savršenstvom po uzoru na Onoga koji nije nikad vršio svoje vlastite volje, nego je u svom djetinjstvu i skrivenom životu vazda bio spreman poslušati svoju svetu Majku i svetog Josipa. A za vrijeme muke pokoravao se i sucima premda su bili nepravedni. Stoga, drage sestre, ja ne vidim razloga koji bi vas mogao osloboditi od te svete vježbe. Ne može to ni zdravlje ni bolest, jer bile vi u kakvu god stanju, uvijek vam je moguće imati tu suglasnost s voljom Božjom.

507 »Ali, Gospodine, kad budem bolesna, u visokoj groznici, sa skoro nepodnošljivom glavoboljom, zar mi neće biti dopušteno zamoliti čašu vode?« U takvu slučaju ne velim da to nije dopušteno, pogotovo uz visoku vrućicu gdje se čini da jedna čaša vode može povratiti život. Ne bih dapače osudio zbog nesavršenosti ni sestru koja bi u takvoj prilici zatražila i kakvo osvježujuće piće. Ali priznajem i ovo: kad bi se ona toga odrekla i to podnijela iz ljubavi

prema Bogu, učinila bi čin kreposti toliko ugodan njegovu božanskom Veličanstvu da bi zaslužila primiti u dušu duboku utjehu koja bi beskrajno nadmašila olakšanje kojeg se odrekla. Odrekla se, naime, ili nije htjela tražiti što joj je bilo prijeko potrebno.

508 Čovjek ne živi o samom kruhu već i o riječi Božjoj. Ljudi koji uživaju manje hrane — iako se ona čini veoma potrebnom za život — ćute više utjehe. Gospodin je obično daje onima koji se dragovoljno odriču njemu za ljubav.

Sveti je Bernard govorio onima koji su se čudili strogoći življenja njegovih redovnika: »Svijet dobro vidi naš rad i trapljenja; stoga nas sažaljeva i žali. Ali on ne vidi unutrašnjih slatkoća i utjeha što ih ćutimo. On ne vidi da nam jedan čin mrtvljenja donosi više zadovoljstva negoli nam je zadao muke dok smo ga vršili. Zato se svijet čudi i žali nas.«

509 O, sestre, mnogo bismo utjeha primili da se u tom vježbamo. Sjetite se što sam vam rekao o onom bratu koji je tolike milosti primio nakon što se trapio. Kad bismo prihvatile mrtvljenje kao da nam dolazi od Boga, dolazilo nam s koje mu drago strane, naročito unutrašnju čamu i muku, Družba bi kćeri kršćanske ljubavi bila nebo na zemlji. Zapamtite: sestra koja se nastoji mrtviti, steći će mnoge kreposti. Već sam vam jednom rekao kako mi je neki dobri redovnik iz vrlo strogog Reda priopćio da se on toliko naviknuo na odricanje da mu ništa nije teško. A svojoj je braći govorio: »Što mi ovdje radimo: Došli smo se pokoravati, a zbiva se upravo obrnuto: sve se pokorava nama.«

510 Vidite li, sestre, ako hoćemo biti slobodni, mrtvimo svoje strasti. Vlastitost je naime odricanja da daje duši smirenost. Na taj je način duša vazda zadovoljna onim što joj se dogodi te niti što traži niti što odbija.

511 Ne čini li vam se lijepim, drage sestre, posjedovati krepost kojom hoćemo samo ono što hoće Bog? Zamislite, da smo sad slobodni ili da živimo prema svojim sklonostima uz štetu što je to sobom donosi, ili da smo u stanju blaženih koji su u nebu, te da se u svemu prilagodimo volji Božjoj. Budući da je to dano nama na izbor, zar ne želite da se već sad predamo Bogu kako bismo počeli s tim svetim vježbanjem. Drage sestre, ne dvojim da ste se tako raspoložile. Ali, jer nije dovoljno imati volje ako iz nje ne proizlazi djelo, to moramo moliti od Boga milost da se počnemo u tom vježbati. Primajmo sve što nam se daje makar to bilo i nešto što se protivi našem osjećanju i neka se u ovoj kući nikad više

ne čuje: »Zašto mi daju takav ovratnik? Čemu ta izmjena? Zašto mi nude takvu haljinu? Ja to neću.« O, sestre, hoću vjerovati da takvih pogrešaka nema više među vama ako ih je nekad i bilo. Predajte se Bogu da steknete tu krepost. Ona će spriječiti prigovaranje vodstvu poglavara, što ga uvijek moramo promatrati kao Božje upravljanje. Nemojte suditi da ništa nije u redu, da se kuća matica izmijenila da to nije više ono što je prije bilo. O sestre, pripazite odakle se javljaju takvi osjećaji i ne zavaravajte se. Nije se u kući ništa izmijenilo, već ste se vi izmijenile. Kad ste odavle otišle, bile ste sabrane, ljubile ste vršenje svojih pravila. Ali vi ste se rastresle i sve to zanemarile dok ste bile odsutne. Kad se vratite u kuću maticu i vidite ovdje vježbe koje vi ne obdržavate, pričinja vam se da se ona izmijenila. O Spasitelju moje duše, daj nam milost da se popravimo od svih tih nedostataka i da počnemo s tim svetim vježbama. Spasitelju, ti si sama ljubav i otac kćeri kršćanske ljubavi. Ti koji nisi nikad činio svoju volju već uvijek volju svojeg Oca, ti koji si htio biti podložan svetoj Majci i svom hranitelju svetom Josipu, daj mi milost da uvijek hoću samo ono što hoće tvoj nebeski Otac. Tà, on je istinska sreća! Udijeli nam milost, o Spasitelju, da počnemo već ovoga trenutka taj blaženi život što ga sveci posjeduju u nebu. A taj je život u tom da s Bogom isto hoćemo i nećemo. O Spasitelju, ako kćerima kršćanske ljubavi udijeliš tu milost da ništa ne traže niti išta odbiju, one će početi svoje nebo već u ovom životu. Uživat će u neku ruku u blaženu životu što ga ti posjeduješ a koji si i nama zaslužio. To je molitva, drage sestre, što je upravljam Gospodinu.

512 No nisam odgovorio na neke prigovore koje je moguće postaviti. Na primjer: »Moglo bi se dogoditi da poglavari ne opaze da mi nešto potrebno nedostaje. Što ću tada raditi?« Sestre, evo kako se radi u Svetom Lazaru. Postoji brat dobavljač, a njegova je dužnost da svakoga pita da li mu što nedostaje. I tada daje nalog. Držim, Gospođo, da biste dobro učinili kad biste tako postupali i u pogledu sestara.

513 — Molim vas, Oče, reče Gospođa, da vam prikažem teškoće koje bi mogle nastati zbog različitih mjesta odakle sestre dolaze i u različite dane. Mi smo ovako postupale: kad sestra koja je zadužena za odjeću ili ja opazimo da je nešto potrebno, tad se ponekad same od sebe pobrinemo za to. Nekad to same sestre mole. Ako nam se čini da je nešto potrebno uskratiti, tad blago iznesemo razloge za to.

— Možda će biti prikladno da tako postupate i u pogledu onih izvana, odvrati gospodin Vinko. Ali mislim da ćete dobro uraditi ako uvedete onu metodu za sestre unutar ove kuće.

82. Konferencija — 5. kolovoza 1657.

O upotrebi dobara koja su dana sestrama na raspolaganje

(Opća pravila, čl. 9)

514 Drage sestre, predmet je ove konferencije deveti propis. On kaže da se bez dopuštenja predstojnice ne smijemo služiti onim što je dano na upotrebu nekoj drugoj sestri. Ne smijemo se žaliti na to što se neka druga sestra dopušteno služi onim što je nama dano na upotrebu.

Prva je točka o razlozima zašto da dobro vršimo taj propis. Druga je točka o pogreškama koje je moguće počiniti protiv tog propisa. Treća točka navodi sredstva kako da se dobro prihvatimo vršenja tog propisa.

515 Pošto je pročitao član gdje se o tom govori, gospodin ga Vinko započne tumačiti otprilike ovako. Evo, drage sestre, devetog propisa što vam ga je dao naš Gospodin. On zabranjuje da se sestre kršćanske ljubavi služe bez dopuštenja onim što je dano na upotrebu njihovim susestrama. Ne smiju se ni potužiti kad nekoj drugoj sestri dadu ono čime se same služe.

Vi uglavnom dovoljno razumijete taj član. Ali prijeđimo na pojedinosti. Ponavljam, nikad se nijedna sestra ne smije poslužiti onim što pripada drugoj sestri, bile to knjige, slike, krunice, rupčići ili što drugo, ako nema za to dopuštenja. No kad joj predstojnica to dopusti, tada druga sestra ne smije jadikovati što se susestra služi onim što njoj pripada. Zašto bi bilo zlo što susestra čini po nalogu predstojnice. Nitko ne smije tome prigovarati. Imate li što obrazložiti, recite to predstojnici a nikad ostalima. Niste li u kući matici, onda sestri službenici. No da bismo mogli o tom raspravljati, potrebno je promotriti razloge koji nas obvezuju da se držimo tog propisa.

516 Prvi je razlog općenit: sestra koja vrši svoja pravila osjeća se utješenom. Upita li se u srcu: jesam li vjerna u obdržavanju svojih pravila, te ustanovi da jest, kakvo li zadovoljstvo osjeti! To

je nemoguće izraziti. Mi imamo i svećenika i braće pomoćnika koji su toliko vjerni u opsluživanju pravila da ih vrše dogodilo se što mu drago. Ja ne dvojim da ima i među vama više njih koje ne bi htjele povrijediti nijedno svoje pravilo, jer sva ta pravila teže da vas učine svetima.

517 Što to govorite, Gospodine? Kojim se autoritetom služite? — Govorim to autoritetom pokojnog pape Inocenta [Klementa!] Osmog koji je rekao: »Pokažite mi osobu koja je vjerno vršila svoja redovnička pravila ili pravila zajednice u kojoj je bila, i ja ću je bez ikakva čuda proglasiti svetom.« Eto, drage sestre, nije potrebno ići u Jeruzalem ni trapiti se oštrim pokorama kao što mnogi čine da steknu svetost. Dostatno je obdržavati svoja pravila. Sestra koja točno vrši svoja pravila, čini više nego da čini najveća djela na svijetu. Pokažite mi najvredniju radnicu što je ima u ustanovi kršćanske ljubavi, onu koja služi bijednim robijašima, luđacima, onu koja izvodi čuda kamo god dođe — ako ne vrši pri svemu tome svojih pravila, sve je to ništa prema duši koja je u tom vjerna. Kad biste bile kod ranjenih vojnika, kao što je sada jedna od vaših sestara, sve što biste uradile bilo bi malo, ako ne biste obdržavale svojih pravila.

518 Preporučujem u vaše molitve našu dragu sestru, što sam je upravo spomenuo, Ivanu Kristinu Prévost koja je bila u Sedanu. Kraljica ju je poslala njegovati jadne bolesne vojnike. Tko bi mislio, sestre, da će Bog odabrati kćeri kršćanske ljubavi da idu za vojskom. Muškarci odlaze u vojsku ubijati, a vi da donesete život! O Spasitelju, bio blagoslovljen zbog milosti što si je udijelio ovoj Družbi!

519 Preporučujem vam i sestre Mariju i Martu.* One su u La Fère, na izgradnju su čitavom gradu. Svi mi o njima pišu s veoma velikim poštovanjem, i ne samo meni već čitavu dvoru koji se divi dobru što ga one čine. Između ostaloga, što mi javljaju o njima, vele da su vrlo revne u vršenju svojih pravila. O sestre, kako prava kći kršćanske ljubavi vrijedi mnogo! Koliko li će se o njoj govoriti! Ne znači da s tom namjerom treba činiti dobro — ali to će se dogoditi a da ona to ne bude ni htjela. Nemoguće je da se krepost ne bi vidjela tamo gdje je doista ima. Zamislite, kako o tom zbore u nebu i kako Bog radosno promatra te duše koje nemaju druge brige osim one da mu ugode. One sve svoje vrijeme, sve sile, zdravlje i isti život posvećuju služenju bolesnicima. Jest,

* Elizabeta Marija Brocard i Marija Marta Trumeau.

Bog ih s radošću gleda. Vidi i one koje obdržavaju svoja pravila i veseli se tome. Čudite li se što ljudi toliko hvale naše sestre zbog vršenja pravila, kad se i sami anđeli tome raduju? Nije li to jak razlog, drage sestre, da točno opslužujemo svoja pravila, a osobito ovo?

520 Evo i drugog razloga koji nas obvezuje da točno opslužujemo svoja pravila: kršeći ih radimo protiv naravnog zakona koji zabranjuje da se služimo stvarima drugoga protiv njegove volje. To je prvi zakon što ga je Bog stavio u čovjekov duh. Kažem »da ga je Bog stavio«, jer to nije učinio ni neki svećenik, ni neki prorok, već ga je sam Bog utisnuo u čovjeka. A glasi: ne čini drugome što nećeš da se tebi samome učini. Sestra npr. ima krunicu, neku sliku i to drži kod svoje postelje. To je njezino. To su joj dali da se time služi. Po prirodnom pravu i pravilu što smo ga pročitali nijedna sestra ne smije dirnuti u ono što pripada drugoj ako joj predstojnica ne dopusti. Kad je potrebno na primjer da jednu sestru pošaljemo u neko mjesto, može se desiti da sestra nema krunice. Tad joj predstojnica može kazati: »Uzmite ovu, sestro!« Sestra tad ne prestupa pravilo, jer joj je to naložila predstojnica. A ona ima pravo dijeliti od svega što se tiče materijalnog dobra sestara. Sestra koja je dopuštenjem predstojnice uzela krunicu svoje sestre, ispunja volju Božju. Kad se druga vrati i ne nađe svoje krunice, ne smije joj to zamjeriti niti se ikome potužiti. Ima li štogod s tim u vezi primijetiti, neka ide k predstojnici — jer ništa što imate nije vaše već pripada zajednici, a poglavari imaju pravo tim raspolagati prema svom nahođenju. Eto zato ta sestra treba biti zadovoljna nakon što je to kazala predstojnici, i ne smije se potužiti ni Ivani ni Mariji niti ikojoj drugoj sestri.

521 Treći je razlog što su neke od vas već položile zavjet siromaštva, a ostale su odlučile da će i one to učiniti. Ušavši u Družbu, sve ste obećale da ćete prigrliti siromaštvo; inače vas ne bismo ni primili. Kad se koja djevojka prijavi, podsjete je: »Vi znate da je nama nemoguće imati išta svojega. Želite li biti kći kršćanske ljubavi, morate se na to odlučiti.« Ne prihvati li to, neće je primiti. Mora se izjasniti ima li volje nasljedovati Gospodina u njegovu siromaštvu. Rekne li: »Ne, ne mogu se odvažiti da se odreknem svega i da nisam slobodna zadržati nešto kao svoje vlastito«, treba je otpustiti. Nikad se ne smiju primiti one koje ne žele nasljedovati primjer našeg Gospodina i svete Djevice. Oni nisu imali ništa svojega. Samo se, dakle, pod tim uvjetom smije primiti neka

djevojka. Odluči li vršiti siromaštvo, onda se na to i obvezuje. Ako nema te odluke, a hini je da bi bila primljena, ona tad smrtno griješi.

522 Sestre koje su položile zavjet siromaštva moraju biti zadovoljne onim što imaju po odredbi svojih poglavara, moraju od srca rado podnositi da oni time raspolažu po svom nahođenju. Siromaštvo znači da nemate pravo raspolagati bilo čime i da ne želite posjedovati bilo što kao svoje vlastito. Čim, naime, hoćemo nečim raspolagati po svojoj volji, nismo više siromašni. To se u svijetu naziva krađa. U redovničkim se pak zajednicama kaže da je prekršaj protiv siromaštva, kad želimo nečim raspolagati protiv volje svojih poglavara. O tome ćemo drugi put govoriti, i to što prije bude moguće, jer trebamo još raspravljati o veoma važnim stvarima za Družbu. Kažem samo, sestra koja se služi novcem siromaha da bi kupila sličica i kakvih drugih nabožnih stvari, krade ako su joj to dali samo za uzdržavanje siromaha. A što se tiče vas, sestra koja se nedopušteno služi onim što pripada njenoj susestri krši taj propis.

523 Gospodine, upitat će koja, rekne li mi susestra nek se poslužim onim što ima, hoće li biti protiv pravila ako tako i načinim? Tada to smijete učiniti, ali suzdržljivo. Evo na primjer sestre koja rekne svojoj susetri nek se slobodno posluži svime što ona ima. Znači biti veoma dobar kad čovjek tako postupa. Ali iz toga ne slijedi da druga smije zloraditi dobrotu svoje sestre i zadržati što joj je ova posudila, ili da se predugo time služi. Bila bi, naime, velika pakost kad bi to ona prisvojila bez nakane da vrati. Kako! Zar da ja budem nevaljana jer je moja susestra dobra! Oh! postupajući tako, pogriješila bih protiv zavjeta siromaštva. A dala bih i sestri povoda da se naljuti.

524 Najzad, četvrti je razlog što u zajednicama gdje se krši taj propis, gdje su sestre toliko slobodne da se služe onim što pripada drugima, ili to sakriju, jest što u takvim zajednicama vlada samo razdor. I to zatim prelazi u razdvojenost i neslogu, u mrmljanje, pa i u mržnju i odbojnost jednih prema drugima. Vidite samo nered i zbrku. Ne bih vam mogao kazati koliko zlo iz toga proizlazi. Vi to ne vidite, ali kako je jadno gledati razdor što ga to donosi u kuću. Jedna se žali: »Uzeli su mi ovo i ono«. Druga pak: »Pogledajte je kako se služi onim što je moje. Predstojnica je to dala meni. Druga mi je to sakrila«. Konačno, sestre, ne budete li se držale tog propisa, neće biti ni ljubavi ni srdačnosti među vama. Ne znam ima li takvih nereda i u ovoj kući. Ali kad bi se dogodilo

da je koja među vama prouzrokovala nešto slično, dobro bi učinila da si nametne pokoru i moli Boga za oproštenje. Prosudite i same, u pogledu onoga što smo upravo kazali, nije li razumno stvoriti odluku da nećemo nikad uzeti što je dano na upotrebu sestrama. Jer je to protiv zakona što ga je Bog stavio u čovjeka, protiv zavjeta siromaštva i jer je uzrokom velikih nereda u zajednicama.

525 Eto, to se odnosi na prvu točku. Suvišno je da vam sad tumačim drugu točku koja raspravlja o pogreškama što se mogu počiniti protiv tog propisa. Protumačio sam vam naime prvu i drugu točku zajedno. Ali dodajem da ona koja se tuži trećoj i četvrtoj počinja veliku pogrešku. Sestra kojoj su uzeli nešto bez dopuštenja predstojnice i koja se potuži drugoj: »Što biste kazali o onoj koja mi je uzela ili knjigu ili sličicu ili što drugo? Je li to opravdano?« Jer ova će to zatim priopćiti trećoj. No, premda govori po istini, loše čini što to pripovijeda, jer pravilo zabranjuje žaliti se drugima, osim poglavarima. Sestre, odlučite da nikad nećete činiti takvu pogrešku. Sestra postupa loše kad je tako slobodna. Ali vi budite dobre i podnesite to iz ljubavi prema Bogu. I umjesto da se na nju ljutite, nek vam bude drago što vam daje prigode vršiti krepost. Jedan jedini krepostan čin vrijedi više negoli sva dobra ovoga svijeta. Jest, drage sestre, kreposti su tako dragocjene da zlato, srebro i drago kamenje nije ništa prema njima.

526 Vršeći taj propis postići ćete dvoje: prvo, obdržavat ćete siromaštvo što ste ga zavjetovale, i drugo, mrtvit ćete se govoreći Bogu: »Moj Bože, imala bih razloga da se potužim na svoju sestru, ali iz ljubavi prema tebi neću to učiniti.« Kako će ta lijepa krepost biti ugodna njegovom božanskom Veličanstvu!

527 Može se ipak dogoditi da bude i posebnih slučajeva gdje je slobodno iznijeti predstojnici svoje teškoće. Na primjer, netko je izmijenio sestri haljinu ili nešto slično. Poradi njene slabunjavosti dali su joj tu od deblje tkanine ili je bila podstavljena da je zimi zaštiti od hladnoće. Ako joj sad dadnu laganiju, dovest će je u nepriliku. Isto je tako sa šemizetom. Ne stavi li je, prehladit će želudac i razboljeti se. U tom slučaju jednostavnost zahtijeva da dotična rekne predstojnici: »Imala sam tu i tu stvar pa su je dali susestri. Ali ja sam u neprilici. Čini mi se da bih i ja to trebala, no učinit ću kako se vama svidi.« Eto, jednostavnost dopušta da se tako učini. Poslije toga nek se sestra pridržava onoga što će predstojnica odrediti, bilo da joj dopusti, bilo da je odbije. Dovle nema zla. Ali priopćiti to nekoj sestri i potužiti se na onu kojoj su dali što je vama služilo, to je protiv pravila, jer vi ozloglašujete

tu sirotu sestru koja nije kriva za vašu nepriliku. Učinila je što su joj naložili, a vi je sramotite smatrajući je neuviđavnom, jer navodno uzima i služi se onim što nađe. Eto kako će misliti sestra kojoj ćete se izjadati ne znajući da je dotična imala dopuštenje za to.

528 Držim da je moguće i ovo svrstati među pogreške što se počinjaju protiv pravila: na primjer: sestra kojoj je dužnost pobrinuti se za potrebe drugih dade sestri pokrpanu haljinu ili loše osušeni ovratnik. Ako je ovoj radi toga teško i to očituje mrmljanjem, onda je to pogreška protiv siromaštva. Vi se jadate na Providnost, koja je dopustila da vam se dade i ta haljina i taj ovratnik. I još svaljujete krivnju na tu sestru! Moguće je još više, sestre. Rekne li: »Ja to neću, dajte mi drugi ako hoćete; inače ga neću staviti na sebe«, pogreška će biti teža. No bit će još gore ako to ispripovjedi drugoj. Ako se ne zadovolji samo time da odbije već rekne svojoj družici ili prvoj što je sretne: »Doista, sestro, ta i ta je vrlo ljubezna. Htjela mi je dati neku staru haljinu, svu prljavu i pokrpanu, s ružnom kapom što gotovo ništa više ne vrijedi. O, s pravom sam je otpremila s njenom kapom! Drugima činite tako, kazala sam joj, a ne meni!« O Spasitelju, kakav li grijeh počinja takva sestra! Nek vas Bog sve očuva od takve nesreće! Siromaštvo nas obvezuje da budemo zadovoljni onim što nam se dade, a jedna kći kršćanske ljubavi da bude onakva duha — i još da nosi odijelo službenice siromaha! Želim vjerovati da takve nema među vama, drage sestre. Umjesto da se tuže kad im se dade štogod grubo i priprosto, vjerujte, da će se prave kćeri kršćanske ljubavi radovati. Bit će im drago što njihove susestre imaju bolje stvari negoli one. Bit će im, dapače, teško ako vide da su bolje opremljene negoli ostale. Eto vam oznake da raspoznate jeste li iz toga broja, tj. da li vazda izabirete za sebe što je gore, usprkos naravi koja zahtijeva da se svagdje zadovolji — ako ne pazimo na sebe.

529 Iz toga vidite da sve što sam vam upravo kazao smjera na obdržavanje zavjeta siromaštva. Ali evo još jedne stvari koja mu se protivi. Nismo, naime, zadovoljni krojem odjeće što se pravi u kući matici, već joj dajemo oblik po svom ukusu. Ili, štoviše, ako neka sestra, kojoj su dali haljinu kao što ih vama daju, rekne: »No krasne li haljine! Ova uistinu nije sašivena kako treba!« i pošalje po krojača da je prepravi. O Spasitelju, kako veliku pogrešku čini dotična sestra! Ali ako je ona sama bolje sašije? — Zar bi se jedna kći kršćanske ljubavi mogla prepustiti takvoj taštini!

530 Postoji razlika, sestre, preurediti svoje odijelo po potrebi, na primjer da se zaštitim od hladnoće, ili da učinim da bude ljepše, ili pod izlikom da ću to bolje učiniti. O Spasitelju, kakvih li riječi! bolje ili ljepše učiniti! Kad bi ih bilo i takvih, takva nazora, kad bi takve, jer su iz udaljenih mjesta, kupovale finiju tkaninu negoli je ona kojom se služe ostale, ovratnik od ljepšeg platna, bolje izrađene cipele, ljepšu krunicu ili kakvu knjigu, tad bismo se s pravom morali bojati da će Družba propasti ako ubrzo ne primijeni lijek. Eto, zašto se vi morate uvijek čvrsto držati onoga što se ovdje radi. Ne mogu, drage sestre, a da vam ne kažem s tim u vezi kako je jedan znak Božje Providnosti za vas i to što vam se sve daje iz kuće matice. Tome se ja često divim, a vi to morate cijeniti. To je sredstvo da ne padnete u pogreške o kojima sam upravo govorio.

531 Što se tiče onih koje su daleko, kojima nije moguće sašiti odjeću kao ovima u Parizu i okolici, za njih će se brinuti vizitator. Njegova je dužnost pripaziti na to kad ga pošalju u Nantes, u Angers i u druga mjesta.

Jednom je sveti Franjo pohodio neku kuću svog Reda. Našao je da su braća izgradila ljepšu crkvu negoli je on odredio, ili je pak bila izgrađena drukčije nego ostale. Taj je sveti čovjek bio toliko pogođen videći da su redovnici prestupili siromaštvo da je stao vikati: »Kako! to se radi još za mojeg vremena! Za živog Franje grešnika njegova se vlastita djeca usuđuju počiniti takav prijestup! O moj Bože! srušite je!« — »Oče, mnogo smo utrošili. Nećemo imati čime izgraditi drugu!« — »Ništa zato! Ja neću ni piti ni jesti dok je ne porušite.« I dao ju je srušiti iz temelja, jer je bila suviše lijepa.

532 O sestre, kad vizitatori, koje šaljemo od vremena do vremena, pronađu da su kćeri kršćanske ljubavi odjevene u ljepšu tkaninu, da nose ovratnik od finijeg platna moraju ukloniti taj nered i obavijesti poglavare. I teško vama ako oni to ne učine i ne pišu protiv toga.

Onome što sam kazao dodajem: to što se među vama prakticira jest religiozni čin. Jedna osoba iz ove zajednice ne smije kupiti bilo što za svoje vlastito zadovoljstvo. Mislite li da je jednoj redovnici slobodno nečim raspolagati i napraviti sebi odjeću po svom ukusu! O ne, to joj njena zajednica daje sašiti i ona skrbi za sve što joj je potrebno. To vam je, drage sestre, zajedničko sa zatvorenim redovnicama; jer jedna sestra nikad ne smije kupiti sebi bilo što, ako nema za to dopuštenje. I još je potrebno da to bude stvar poput one što je imaju ostale i da je moguće njome se poslužiti u zajed-

nici. Stoga se divim ravnanju Providnosti koja je uvela svet običaj među vas da ne kupujete same sebi odjeću i da se u tom ne razlikujete jedna od druge. Ne biste mogle vjerovati koliko zavisti izaziva to što je neka sestra drukčije odjevena negoli ostale. Ima li nečija odjeća nešto osobito bilo u pogledu kroja, bilo s obzirom na dužinu, one koje to opaze međusobno pretresaju: »Zašto ta sestra ima bolju tkaninu od ostalih? Je li ona nešto više od nas? Gledajte samo kako se uredila!« Druge će na to: »Vi se tome čudite? Ona je tašta sestra. Ne žali truda samo da bude dobro odjevena.« Odatle vidite kako je nužno da se u svemu prilagodite ostalima, jer će inače među vama vazda biti zavisti ili ljubomore. Zato zahvalite Bogu kao začetniku svih svojih propisa, ali mu naročito zahvalite za ovaj propis koji vas obvezuje da nemate ništa svoga dok vam ne dadne predstojnica ili ona sestra koja snabdijeva onim što nam je potrebno.

533 Prijeđimo na treću točku tog razgovora, koja se odnosi na sredstva kojima se treba služiti da bismo dobro vršili taj propis. Prvo je sredstvo, drage sestre, da stanemo vršiti osmi propis, da ništa ne tražimo i ništa ne odbijemo. — Kako! zar da ne tražim zakrpu, Gopodine, kad mi je haljina izderana? Ne, neću to ni spominjati, ta vide i sami. Dostatno je da to znaju. Stoga se neću nimalo uznemirivati.

Jao, sestre drage, ne mogu pomisliti na ono što sam vidio a da se čudom ne čudim. Radi se o Ocu de Gondi, svećeniku oratorijancu. Vidio sam ga nekad na dvoru, kako triput na dan izmjenjuje odjeću dok je na dvoru. Poslije sam ga vidio u lošoj poderanoj reverendi s rupama na laktovima. Vidio sam to svojim očima. Vidjeti takvu promjenu — snažan je to razlog za divljenje! Prvotni duh toga muža bijaše od svijeta, ali onaj je drugi duh od našeg Gospodina Isusa Krista, koji ga je naučio da prezre sve te taštine i prigrli siromaštvo.

534 Hoćete li znati kojeg ste vi duha od tih dvaju? Evo kako ćete to spoznati. Koje od vas vole siromaštvo, te su zadovoljne onim što sam kazao. Ali koja je svjetovnog duha reći će u sebi: »O moj Bože, što taj čovjek tu govori! Kako ću provesti u život to što uči? Zar da ne smijem ništa kupiti! A koja to učini da je svjetovnog duha!« Evo je smetene i zabrinute. A zašto? Jer je svjetovnog duha. Sestre, pogledajmo u prisutnosti našeg Gospodina da li nam je drago nasljedovati Gospodina i svetu Djevicu u njihovu siromaštvu, da nemamo ništa nego samo što nam je dano. Vidite li da tako jest, nek Bog bude blagoslovljen! No, oćutimo li kakvu

odbojnost prema tom propisu, znak je da smo svjetovnog duha. Jest, ako nam je teško što nam se daje odjeća, rublje ili druge pokrpane stvari, dokaz je da nama ovladava duh oholosti i svijeta. Sestra koja je u takvu stanju ne može biti smirena dok joj po molitvi i ostalim sredstvima ne bude moguće iz njeg izići. U svojim molitvama neka nastoji svoju volju sklonuti na to tako dugo, dok ne osjeti da je raspoložena zavoljeti siromaštvo i onu vježbu da ništa ne traži niti išta odbije.

535 Ja ponekad razmišljam o dobru što nam ga to donosi. Ima već više godina kako je nama u Svetom Lazaru dao Bog milost da se u tom vježbamo. Kod nas se ne čuje da bi se tko tužio na ono što mu se daje niti da bi govorio: »Ta mi je stvar potrebna, ali mi ne daju«. Ne bojte se da ćete išta od svega toga čuti. Još sam nedavno pitao o tome i rekoše mi: »Milošću Božjom, Gospodine, taj se član prilično dobro vrši.« A tko je zadužen da svime snabdijeva? Među braćom je brat koji skrbi za potrebe braće, među klericima klerik, među svećenicima svećenik. Na primjer, brat upita drugog brata: »Brate, trebate li štogod?« Drugi će odgovoriti: »Ne, mislim da će to još izdržati«. Jest, ako mu je što potrebno, dat će mu se. Eto, tako se pri tom postupa, sestre. Stanete li se u tom vježbati, naći ćete blago na zemlji. Vi znate da redovnici svetog Franje zavjetuju siromaštvo i da je to srž njihova duha. Ipak bolje žive dok se pouzdavaju jedino u Providnost negoli da mnogo posjeduju. Iz toga proizlazi da im ništa ne manjka ili ako im štogod i uzmanjka, Bog se ubrzo pobrine za to.

536 O sestre, mislite li da će vam nedostajati stvari potrebne za život zato što ste prigrlile stalež našeg Gospodina? O ne, to je bogatstvo. Ponavljam, hvalim Bogu od svega srca za milost koju je udijelio Družbi što sestre same ne mogu ništa kupovati. Ali, kolike li sreće, sestre, što ste na taj način slične zatvorenim redovnicama pa i kapucinima, ako baš hoćete! Kapucini nemaju ništa svoga i ništa ne kupuju. I u tome ste im slične. Veselite se što vam se sve daje, jer vi ste u staležu našeg Gospodina i svete Djevice.

537 Drugo sredstvo da počnete obdržavati taj propis jest da promislite: ako to ne vršim, radim protiv pravila i naravnog zakona, stvaram razdor, uzrokom sam da se čuje samo mrmljanje. Sestre, sada ste još kao u kolijevci. Ako ne budete vršile svojih pravila, Družba neće opstati. Zar da budem svjetovnog duha i od onih koje ne opslužuju svojih pravila? Da budem toliko nesretna! Ako

li pak ostale budu činile poput mene, što ćemo tada s pravilom. Eto, sestre, razmišljanja koja vam mogu poslužiti kao drugo sredstvo.

538 Treće je, da vi revnije obavijestite predstojnicu, gospodina Portaila ili mene kad uočite da se u tome griješi. Recite: »Gospodine (ili Gospođo), čini mi se da ne vršimo točno ovaj propis«. Ako li sestra, koja je zadužena da se brine za potrebno, ne čini to kako treba, recite gospođi Le Gras ili savjetnicama: »Čini mi se da ta sestra malo previše zlorabi svoju službu«.

539 Četvrto i posljednje sredstvo jest misliti na grižnju savjesti što je ćuti duša koja ne vrši svojih pravila, iako zna dobro da Bog hoće da ona to čini. A budući da ne ispunja njegovu volju, s pravom se plaši da nije u njegovoj milosti ili barem da je Bog ne gleda rado. Eto, to je grižnja savjesti koja vazda prati grijeh. Ta sestra npr. nema mira kad se sjeti da je to i to uzela svojoj susestri, da je ono i ono sama sebi kupila ili sama sebi izradila. Sestra koja ćuti takvo grizodušje nema ni mira ni pokoja. Kad samo pomisli: »Ja sam na sablazan Družbi; ne samo da ne vršim što bih morala, već sam uzrok da ni ostale to ne rade ili su se barem sablaznile zbog mene«; doista, sestre, to je velika muka za tu osobu.

540 Poslije toga zbiva se nešto čega se trebamo više bojati negoli onoga o čemu smo upravo govorili: Bog im oduzima milost koju im je dao. Budući da su otvrdnule svoja srca i nisu se obazirale na grizodušje kojim ih je pohodila Božja dobrota da se poprave, oduzima im milost da ljube zvanje, kao i veselje što su ga osjećale pri vršenju kreposti. Nemaju više ljubavi za službu Božju. Pogledaju li gore, vide samo oblak koji ih dijeli od Boga. Pri tom s mukom zbore: »Moj Bog bio bi moj Bog, ali mi moja nevjernost otima veselje uživati u njemu.« Jadne li sestre koja je dotle došla! Nemoguće joj je vratiti se, ako je izvjesno vrijeme provela u takvu stanju. Ispočetka joj je to bilo još moguće. Ali kao starija nema više snage da se ostavi svojih loših navika, jer je postala nevrijedna Božjih milosti. I na taj način ima još samo jako malo vjere. Nema ni ljubavi ni pouzdanja u Boga. Zašto? Jer je otvrdnula ne vršeći svojih pravila. Dolazi i čas smrti, ali njoj je vrlo teško razmišljati da se na to pripremi kad je tako živjela, kad je prezirala svoja pravila. Nije ih htjela vršiti, osobito ovaj propis, a sad se ne može služiti svojim sposobnostima.

541 No, hoće li ozdraviti, Gospodine? Jako sumnjam, sestre, jer se to vrlo teško liječi. Čim je dotle došla, veoma se bojati da se neće od toga oporaviti. Sirota sestra ide prema smrti, uzeta je u glavi, u jeziku, u rukama, nogama i posvuda. Kako da ozdravi! Odbacila je lijekove, ono grizodušje koje joj je toliko put šapnulo: »Sestro, napusti tu sklonost što je imaš da vazda budeš namirena bolje od ostalih. Napusti tu stvar i čini poput ostalih. Umrtvi tu manu ili tu strast radi koje tako često planeš«. Međutim, nije se potrudila da ih se ostavi, a tog časa nema ni milosti da to čini. I premda nije sasvim izgubljena, imamo jak razlog strepiti za nju. Ne čini li vam se, sestre, da je to veoma čudno stanje kad je neka sestra toliko bijedna da se nizašto neće popraviti već samo ponavlja: »Neka govore što hoće, ja ću tako i dalje živjeti«. Nek nas Bog očuva, sestre, od takve nesreće i nek nam udijeli milost da živimo u toj svetoj vježbi siromaštva! O, kad bi nam bilo moguće vidjeti dušu koja ljubi siromaštvo, koja izbjegava sve što ima kakve veze sa svjetovnim duhom, vidjeli bismo tu dušu sjajnu poput sunca. Jer budući da prezire zemaljske stvari, Bog je obogaćuje krepostima, uvećava joj vjeru i pouzdanje što proizlazi iz njene vjernosti. Kad pomisli: »Po milosti Božjoj vršim svoja pravila«, to joj daje stanovitu sigurnost koja je neće napustiti.

542 I ljubav raste. Što više neka sestra ljubi siromaštvo, toliko u njoj raste ljubav prema Bogu. Njeno je srce u Bogu. Budući da se ona iz ljubavi prema Bogu odriče svjetovnih ugodnosti, on joj iskazuje milost da ljubi samo njega, da ga ljubi svim svojim srcem. I jer se više ne zadržava u mislima na sebe i na svoju odjeću, jer ne voli više onu haljinu, onaj ovratnik, svoje dotjerano tijelo, svoje cipele niti išta na svijetu, zato Boga ljubi svim svojim srcem, i sva je njena ljubav za njega. I kako ga ne bi ljubila kad više ne voli tih stvari! Njeno srce ne bi moglo živjeti bez ljubavi. Kome će je dakle darovati? Nikome drugome doli Bogu.

543 O kćeri, kako ćete biti sretne ako se budete prihvatile te vježbe! Bit ćete sestre koje ljube siromaštvo te iz dana u dan rastu u krepostí. O sestre, hoćete li se preporučiti Bogu da biste zdušnije vršile taj propis. Hoću to vjerovati, jer mi vaša lica govore da ste se za to odlučile. Lica odražavaju raspoloženje srca. Ona obično odavaju ono što se zbiva u nutrini. Dok vas gledam čini mi se da mi sve kažete: »Jest, Gospodine, zadajem vam riječ da nikad neću poželjeti posebne haljine niti koju drugu stvar koja ne bi bila prema pravilu kuće matice.« Molim Gospodina da vam udijeli tu milost. A molit ću ga i sutra u svetoj misi da se nijedna od vas ne izgubi u duhu ispraznosti. To je molitva koju od sveg srca upravljam našem Gospodinu.

83. Konferencija — 26. kolovoza 1657.

Čuvajmo dobra koja pripadaju siromasima i zajednici

(Opća pravila, čl. 10)

544 Sestre, predmet je ovog razgovora nastavak tumačenja vaših pravila. Govorit ćemo o desetom članu. Razmislit ćemo kako bismo što bolje čuvali dobra siromahâ i vaša. Pročitajmo članak i poslušajmo kako glasi: »Savjesno će štedjeti novac i drugo čime upravljaju a što je namijenjeno sestrama,« itd.

Sestre, to govori samo za se i ne treba tumačenja. Ipak nećemo propustiti da ne reknemo nešto za bolje razumijevanje. Kažem, dakle, sestre koje su ovdje ili po drugim mjestima, kao u bolnicama i župama, i koje nečim upravljaju, obvezane su da to brižljivo čuvaju i točno upotrebljavaju.

Prvo, to dobro pripada dragom Bogu ukoliko je dobro siromaha. Posvetimo mu veliku skrb ne samo zato što pripada siromasima kojima je to prijeko potrebno, već stoga što je to dobro našeg Gospodina Isusa Krista. Vidite, sestre, jedno je čega se najviše plašim, ili barem toliko koliko ničega drugog, da u Družbi naime bude osoba koje ne čuvaju vjerno dobra siromahâ. Razlog je tome što je teško rukovati novcem, što se i najčestitiji s mukom suzdržavaju da ne prisvoje što nije njihovo, pa i onda kad bi bili sveti kao apostoli. To rukovanje novcem donosi sobom opasnost da ga prisvojimo, nismo li pri tom vrlo oprezni.

545 Ali, Gospodine, znate li koji primjer iz Evanđelja koji bi nas uvjerio o tom? — Da, sestre, imamo ga u Judinoj osobi. Njega je Gospodin učinio svojim apostolom. Juda ga je svakuda slijedio, dapače je činio i čudesa. Ali vidjevši u svojim rukama novac, jer ga je Gospodin odabrao za ekonoma svoje družbe, taj je nesretni bogoubojica primao i izdavao bez računa. To ga je navelo da jedan dio prisvoji. Ljutio se kad su novac upotrijebili za nešto što se ticalo Gospodina. Na to je jasno ukazao mrmljajući protiv Magdalene koja je prosula svoju dragocjenu mast na glavu njegova učitelja. Tako je rukovanjem novcima od apostola Sina Božjega postao najgori čovjek na svijetu. Jest, sestre, nikad nije bilo na svijetu tako opaka čovjeka kao što je bio Juda.

546 Ali, Gospodine, zar je novac kriv što je Juda postao tako zao? — Jest, sestre. — Kako! zar ga je novac zaveo da počini bogoubojstvo, najgori zločin koji je ikad bilo moguće počiniti? —

Jest, rukovanje novcem moglo je i to učiniti. Ono je imalo dovoljno snage da pokvari Judu koji je bio u školi našeg Gospodina. Učitelji, naime, ne spominju drugog razloga njegove propasti doli toga. Ako je, dakle, upravljanje novcem bilo uzrokom da je taj nesretnik od apostola postao bijednim kradljivcem, tko se, sestre drage, ne mora strašiti? Tko nije u opasnosti? Svaka se od vas može upitati: »Jesam li ja bolje pozvana od Jude? O, ne, jer je njega pozvao sam Gospodin. Jesam li ja više u milosti Božjoj negoli je bio on?« Povjerovati u to, bilo bi presmiono. Kako da sirota sestra imadne više milosti od Jude kojega je pozvao sâm začetnik svih milosti, i koji je živio u njegovu društvu! Siromašna kći kršćanske ljubavi ne može sama od sebe na to pomisliti a da ne postane preuzetnom. Tako, drage sestre, da vam ja s tim u vezi ne mogu drugo kazati nego da ste vi, koje rukujete novcem, u opasnosti da postanete Jude, ako ne budete jako na se pazile. A kako je upao u takvu nesreću? Evo kako je počeo: Palo mu na um: »Ne znam hoće li ta družba potrajati. Nema velika izgleda. Treba da nešto pričuvam. Stane li opadati, imat ću barem čime namiriti svoje potrebe.«

547 Eto, drage sestre, s koje ga je strane demon stao iskušavati: s lakomosti. I malo je pomalo zgrtao novac. Čuvajući taj novac, u duši mu se podigla takva odbojnost prema svetim stvarima da nije mogao podnijeti razgovor o našem Gospodinu. Poslije toga stanu ga salijetati bogohulne misli i sumnje nije li taj čovjek, kojega je priznavao stvoriteljem neba i zemlje i držao za mesiju, najobičnija varalica. To ga je uvalilo u tako veliku zaslijepljenost da je Gospodina smatrao lažnim prorokom. Padajući iz grijeha u grijeh, ocrnjivao je Gospodinov nauk, činio djela nedostojna svoga poziva, mrmljao protiv najsvetijih čina, kao npr. onog Magdaleninog. Taj pakosnik, videći što je Magdalena učinila za Gospodina, stane prigovarati: »To je zaista suvišno. I to trpi čovjek koji se smatra Sinom Božjim i hvali siromaštvo! Ne bi li bilo pametnije prodati tu pomast i novac dati siromasima?« Nije tako govorio iz želje da se novac dadne siromasima, već zato što se prevario u svom očekivanju. Namjeravao je, naime, jedan dio iskoristiti sâm. Poradi toga je mrmljao i gnjevio se na svog Učitelja. Ali nije ostao samo pri tom. Potražio je svećeničke prvake, jer je znao da ne pristaju uz Gospodina. Izgovorio je toliko lošeg na njega da su ga stali smatrati njegovim neprijateljem. To im je ujedno dalo odvažnosti da ga nagovore te proda svog Učitelja. On je to i učinio, dogovorivši se s njima o cijeni još istog časa. Kad je pak vidio da je Isus osuđen na smrt postao je svjestan svog bezakonja i požalio

ga. Otišao je prvacima svećeničkim i rekao im s bolom i žalošću: Poradi novca počinio sam zlodjelo; prodao sam nedužnu krv! (Mt 27,4). I bacio im novac. Nato ode te se objesi. O Spasitelju moje duše, kakva li jadna svršetka! Taj je nesretnik spoznao svoj grijeh, ali je bilo prekasno.

548 To vam je, dakle, drage sestre, opasnost koja se javlja pri rukovanju novcem. Ja to govorim za sve bez razlike, muškarce i žene. Sestra koja rukuje novcem u velikoj je opasnosti da izgubi zvanje ako nije savjesna dotle, da ne bi prisvojila ni da ima 1/6 sua u rukama. Jer čim zadrži i samo jedan su, recite — izgubit će zvanje. Past će joj na um kao i Judi: »Što ja znam, hoće li se ta družba održati. Treba da zadržim nešto i za se.« Zatim će je zaokupiti misli protiv zvanja. Đavao će joj šapnuti: »Što ćeš ti tu? Ne bi li bilo moguće i drugdje ostvariti svoje spasenje?« U početku će ga odbijati da se onda na kraju s njime složi. Odatle dolazi, drage sestre, da je ono, čega se najviše bojimo, upravo rukovanje novcem. Ako pri tom nismo savjesni, propast je Družbe neminovna. Stoga molim sestre koje se brinu za nove sestre, neka ih nauče da se toga boje. Ponovno vam kažem: koja je toliko nesretna da je prisvojila nešto što pripada kući ili je zadržala za sebe dobro siromahâ, o sestre, što mislite da je učinila? U prvom redu počinila je ono što se naziva krađom. I ako je nekoj kućnoj pomoćnici ili kojoj drugoj svjetovnoj osobi dovoljno ukrasti dvadeset sua, da joj to bude smrtni grijeh, koliko će onda trebati jednoj kćeri kršćanske ljubavi!

549 Štoviše, griješite protiv zavjeta ili obećanja što ste ga dale da ćete vršiti siromaštvo. Jer primaju vas uz uvjet da vjerno čuvate ono što će vam dati na upotrebu. I kad ne biste to obećale, ne bi vas primili. Vi ste, dakle, to obećale kad ste ušle, kad ste čekale da položite zavjete ili kad ste to učinile nakon četiri ili pet godina.

Počinjamo dakle dva prijestupa kad time loše upravljamo ili kad prisvajamo nešto od dobra koje pripada siromasima. Prvi se naziva krađa, što je u sebi smrtni grijeh, jer je protiv zapovijedi Božje. Drugi je protiv zavjeta i još je više negoli smrtni grijeh, jer ste vi položile zavjet siromaštva. Tko krši svoj zavjet, počinja svetogrđe. Jest, sestre, ono što je samo smrtni grijeh, postaje svetogrđe kad je posrijedi zavjet.

550 Još više, drage moje sestre, pita se kome to uzimate? Muškarcu ili ženi, to je uvijek smrtni grijeh. Ali kome uzimate kad zadržite nešto što vam je povjereno? Siromasima. O Spasitelju! Siromasima! Vi to uzimate samome Bogu. Kako! Uzimate od onoga što je namijenjeno siromasima koji imaju samo ono što im se dade, i to činite vi koje bi im morale biti majke i skrbnice. Eto, to je nešto više negoli smrtni grijeh, jer je protiv zapovijedi i zavjeta! To je svetogrđe, jer to dobro pripada dragom Bogu, i on je nadahnuo onim ljudima da to daruju siromasima. U vas imaju povjerenja da ćete im to razdijeliti, a vi ste tako nesretne da to sebi prisvajate. O, moj Bože, što je to? Koje li nesreće! Jadne li one koja bi tako radila! Sestre, ne čudite se više, ako vidite da su neke sestre u početku voljele svoje zvanje, i još dugo poslije toga, a onda su malo pomalo stale popuštati i prestale voljeti svoja pravila. Nisu se brinule da čine dobra djela ni da rade po duhu Božjem, te su najzad napustile svoje zvanje. Možda je to stoga što nisu vršile taj propis. Utoliko više, što gubitak zvanja dolazi obično od toga što se zadržava dobro koje pripada siromasima, pa bilo to i samo pet sua.

551 Ali, Gospodine, to je nešto preneznatno a da bi se poradi toga gubilo zvanje. — O drage moje sestre, ne smijemo gledati toliko na količinu koliko na kakvoću grijeha. Vi ste se Bogu zavjetovale. Vi ste mu obećale da ćete vršiti siromaštvo, a kršite zavjet. Ne samo da vas zavjet lišava slobode da raspolažete onim što nije vaše, već i onim što bi vam moglo pripadati. Kad bi neka djevojka bila tako loše odgojena da bi zadržala novac, ili što drugo, kad stupi u Družbu, učinila bi vrlo zlo. Jer ima li štogod, ona to mora predati predstojnici, a to će onda blagajnica upisati u knjigu da joj se mogne vratiti ako bi nova bila tako nesretna da bi je đavao istrgnuo iz njena poziva. Eto, tako treba postupati. I čim je neka sestra položila zavjete, ne može raspolagati svojim dobrom.

552 Gospodine, reći će koja, ja doduše imam nešto, ali to mi je majka dala, ili bolje, to je moj dio baštine. — Ništa zato. Zavjet što ste ga položile ne dopušta vam da išta zadržite ni da raspolažete bilo čime bez dopuštenja, pa da imate i mnogo dobara. Kad bih ja jadan imao nešto, bio bih dužan to, poradi zavjeta što sam ga položio, predati zajednici a da ništa ne zadržim.

553 Ali, Gospodine, neki je moj rođak došao u Pariz da se parniči. U velikoj je nevolji. Ne bih li mu smjela dati nešto malo da mu pomognem? — Ne, vi ne možete dati, pa ni 1/6 sua, a da ne uvrijedite Boga. — Bi li to bio smrtni grijeh da dadnem 1/6 sua? Bog to zna. Ja znam samo da je smrtni grijeh prekršiti zavjet. Ali

Bog zna da li je smrtni grijeh dati 1/6 sua. On vidi srce kojim se to čini. Vi znate da se kapucini ne smiju ni dotaknuti novca. I ako ga samo dotaknu, smrtno griješe, jer su se zavjetovali da će tako živjeti, sasvim predani Providnosti. I oni to veoma točno drže. No vi ste još više obvezane da ne dirate u dobro siromahâ i da dobro upotrijebite što vam je dano da njima razdijelite. Đavao neće propustiti da vas pokuša prevariti. Budete li ga slušale, reći će vam: »Sestro, tako je dobro imati nešto. Što znaš što će se dogoditi?« Eto, to će vam đavao kazati, jer to je kazao i Judi. Kad vam dođu takve misli, recite mu: »Ja sam sigurna da mi ništa neće nedostajati budem li vjerna Bogu i budem li se predala njegovoj Providnosti.«

554 Današnje evanđelje kaže: »Tražite najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo nadodati« (Mt 6,33). Eto, drage moje sestre, što vam je činiti. Prava kći kršćanske ljubavi, koja jedino želi da se održi u milosti Božjoj, takva traži kraljevstvo Božje. Štoviše, vi tražite njegovu slavu služeći bolesnicima i dokle god budete to činile, ne bojte se da će vam išta nedostajati. Nemoguće je da se Bog ne bi brinuo za takve duše. Utvrdite se u tom i recite već ovog časa: »Toliko vjerujem u to što nam je taj čovjek rekao u tvoje ime da se već sada želim prepustiti tvojoj božanskoj Providnosti.« Učvrstite se u tom, drage sestre, i budite sigurne da Božja obećanja nikad ne varaju. Recite, dakle, već sada: »Uzdajem se u svojeg Boga, sigurna sam da mi neće nikad ništa nedostajati ako budem obdržavala svoje pravilo. Bude li me koji rođak ili koja sestra lošeg duha htjela uvjeriti o suprotnom, neću im nikada povjerovati.«

555 Eto, tako treba postupati ako hoćete biti istinske kćeri kršćanske ljubavi. Ali ako ne budete tako činile, znate li što će ljudi kazati? Čim saznaju da je na nekoj župi jedna sestra zadržala pet sua, budite sigurne da će reći kako su kćeri kršćanske ljubavi male kradljivice koje uzimaju od dobra što pripada siromasima. Poslije toga postupat će drukčije. Osobe, koje to budu čule, reći će: »Dosad smo imali povjerenja u te kćeri. Ali više se ne možemo pouzdati u njih.« Eto, to će se dogoditi. Sve će kćeri kršćanske ljubavi smatrati malim kradljivicama. I ako se budu i nadalje služili vama, dodijelit će vam povjerenika. Kazat će vam da ono što treba uzmete od trgovca mješovitom robom, ali vam više ništa neće povjeriti. Jer, vidite li, onaj dan kad Družba bude ozloglašena, zbogom kćeri kršćanske ljubavi.

To još nije sve. Kad to budu čule djevojke koje žele doći k vama, neće ući. Odvratit će ih govoreći im: »Kamo to želite ići? Zar da živite s tim kćerima! Ta, one su male kradljivice. U njih se našlo to i to od dobra što pripada siromasima. Ali su im pravo doskočili. Oduzeli su im rukovanje novcem i predali ga povjereniku.«

556 Eto, sestre, to će se dogoditi, ako ne budete vršile taj propis. Bit će teško gledati i Družbu u takvu stanju. Neka mi Bog radije oduzme život negoli da to vidim! Zar da Družba koja je tako korisna, kojoj je Bog udijelio toliko milosti postane predmetom sablazni! Jest, sestre, neka mi Bog radije oduzme život nego da dopusti te vidim tu nesreću! Ali vi ćete to zasigurno vidjeti, ako prekršite ono što vam govorim, ne samo zato što vam ja to govorim, već stoga što je to istina i što nas iskustvo tome uči. Da izbjegnete tome, odlučite da nikad nećete zadržati ništa od dobra što pripada siromasima, ni od svoga dobra; da ćete čuvati ono što vam je povjereno. Sjetite se da je to glavna stvar vaše Družbe i ono što će je održati u redu, kako vidite iz ovoga što smo kazali.

557 Evo kako glasi nastavak člana: »I da se spriječe zloupotrebe koje bi se mogle uvući pri rukovanju novcem«, itd.

Jedna od velikih napasti kojom bi vas đavao mogao zaskočiti da vas upropasti, drage moje sestre, bila bi da stanete krasti kako bi se ljepše oblačile. Poznato vam je zlo što se dogodilo u jednom Redu, o kojem su mi upravo danas govorili, poradi zloupotrebe stvari i radi osebujnosti. Bio je to u Crkvi sveti Red, ali ga više nema. Njegova je propast došla samo od toga. Svatko je imao habit po svojem kroju. I tako su nestali.

558 Da i vas ne zadesi nesreća koja je njih zadesila, Bog nam je nadahnuo jedno dobro sredstvo. Vi naime ne nabavljate same sebi odijelo, već od predstojnice dobivate gotovu odjeću. To je Božja ideja. Nju je, kako vidite, nebo nadahnulo toj maloj Družbi. Veliko je dobro nemati druge brige doli uzeti odjeću, rublje ili što drugo kad ih predstojnica uruči. Nije li to dobro sredstvo da se sasvim posvetimo službi Božjoj? Vama nije potrebno baviti se mišlju kako napraviti tu odjeću, taj ovratnik. Vaše je samo vršiti svoja pravila i služiti svojim siromasima. Koje li sreće, drage moje sestre! Koje su u kući matici dužne su tako raditi. Njima će se dati što im bude potrebno, a od vremena do vremena upitat će ih da li im nešto nedostaje. One sa sela imaju pravo tražiti to pismeno ili kako drukčije, od predstojnice. Nemoguće je obilaziti mjesta, da saznamo da li im štogod nedostaje. Zato treba da o tom pišu

Gospođi. I ne smiju to sebi same kupiti, ukoliko to nije nešto neznatno i ukoliko predstojnica ne javi sestri da učini drukčije. Gledajte na primjer sestru koja sebi nešto kupuje. Zacijelo griješi kad prestupa pravilo koje se drži u kući matici. Jer obično one koje to čine, ne zaustavljaju se kod toga da uzmu stvari poput onih kojima se sestre ovdje služe, ili to čine vrlo rijetko. Držite li da sestra koja u toj točki ne obdržava svoje pravilo, sve ostalo čini na način kako se to radi u kući predstojnice? Ne, nipošto. Ah, sestre, kad biste vi znale kako je teško spriječiti posebne zahtjeve sestara!

559 Danas sam primio pismo kojim mi javljaju da si je neka vaša sestra bez dopuštenja kupila kep (ogrtač bez rukava, s kapom ili bez nje, op. prev.) i da s time hoda. Mislite li da je lijepo vidjeti tu sestru uz svoju susestru: jedna sa svojom uobičajenom kapom na glavi, a druga s tim kepom! Da ne bdijemo nad tim, vidjele biste ih čas u odjeći jednog kroja, čas drugog, u finijem rublju, malo pristalijoj kapi. Zatim bi izvlačile kosu. Naposljetku, da ne pazimo na to, ne bi više bile jednake, i to bi bila propast za zajednicu. Ali dok se budete pridržavale toga svetog običaja, Bog će vas čuvati. O sestre, kako ste vi sretne! Ja ne znam, i velim vam to u Božjoj prisutnosti, ne vidim zajednice koja bi bila Bogu milija od vaše. Ali zapamtite dobro: nemojte nikad same sebi kupovati odjeće. Jer čim jedna ima odijelo jednog kroja, iz toga raste veliki nered. Zato kapucini imaju habit vazda istog kroja, da izbjegnu nered koji bi iz toga izišao. Kako se odijevao otac A. Joyeuse? Nije li imao odijelo kao i ostali? Jest, jer je dobro znao od kolike je važnosti da u tom bude jednak drugima. Eto zašto su sveti Franjo i svi ostali utemeljitelji išli vazda za tim kad su osnivali svoje zajednice. Nastojali su da svi imaju jednako odijelo, istoga kroja i od jednake tkanine.

560 U članu se još spominje da će sestre predstojnici donositi ostatak svog novca i primljenih živežnih namirnica, i to kao plaću za odjeću koju im ona pribavlja. Što to znači, sestre? To znači da sestre po županima ili drugim mjestima, osim onih u bolnicama, neće raspolagati novcem, koji im je dan za uzdržavanje i snabdijevanje odjećom i rubljem drukčije negoli odredi predstojnica. Stoga prije negoli odete na neku župu, morate od predstojnice primiti naređenje i saznati kako ćete raspolagati svojim novcem. Učinite li tako, imat ćete zaslugu posluha. Ali ako ne učinite, izložit ćete se opasnosti da upadnete u grijeh sjetilnosti i da se opskrbite bolje

negoli ostale koje su u kući matici. Sve će to biti ili pod izlikom zdravlja ili da biste imale snage za uspješniji rad. Jer narav se time pokriva.

561 Štoviše, drage sestre, zar nije pravo da donosite u kuću maticu sredstva kojima će se namiriti troškovi za vašu odjeću? I kad bi toga bilo više negoli je za to potrebno, ima i mnogo drugih izdataka, npr. za putovanja, za bolesne sestre i ostalo. Ali ako ne budete tako postupale, prijeti vam velika opasnost da padnete u gramzljivost. Jer, vidite, sestre, čim stanete nešto skupljati, mučno vam se toga otresti. U početku će to biti samo dva ili tri talira. Zatim će ta dva ili tri talira sigurno pobuditi želju da ih imadete i više. Tako je nemoguće držati novac, a ne prionuti uza nj da ćete i vi, ako ne budete obdržavale to pravilo, raditi u duhu o kojem smo upravo govorili. Preostane li štogod, to je za uzdržavanje vaših sestara. Drage moje sestre, to vas čini majkama hraniteljicama djevojaka koje vam dolaze. Koje li sreće što smijete pridonositi uzdržavanju svoje kuće matice!

Jednako su tako činili i redovnici svetog Augustina u svom početku. Donosili su u svoju glavnu kuću što im je preostalo, a opat je to dijelio ostalim kućama njihova Reda prema potrebi. Ako vam dakle štogod preostane, uručite to predstojnici. Ne radi se samo o troškovima za uzdržavanje, već to služi i za putovanje sestrama. To ipak ne znači da morate štedjeti na onome što vam je potrebno. O ne, samo uzmite koliko vam je prijeko potrebno. Pod tim se podrazumijeva samo ono što vam je preostalo. Ako je onima na selu štogod potrebno, smiju o tom napisati pisamce ili zatražiti dopuštenje da to same sebi kupe, ili zamoliti da im to pošalju. Eto, tako treba pri tom postupati.

562 U pogledu onih koji rukuju dobrima siromaha, o, neka to točno izvršuju, nek sve bude kao čisto zlato. Ni pod kakvom izlikom nikad ne recite da je neki lijek skuplji nego što jest. Položite račun blagajnici što vam je moguće češće, zamolite je dapače da vam pregleda račun. Radeći tako utješit ćete je i dokazati da ste iskrene. To će ujedno pomoći gospođama koje vrše kakve dužnosti.

563 Kad ste bolesne, gospođe hoće da se služite lijekovima siromahâ. No izvan toga, sestre drage, ne dirajte nikad u to. Te su dobre gospođe toliko zabrinute za vas kad vide da ste bolesne. Nevjerojatna je njihova ljubav za vas. Stoga se morate ponašati tako da one budu zadovoljne.

Moram vas upozoriti na nešto jako važno: na poštovanje koje im dugujete. Ali to ću učiniti drugi put jer je kasno. Međutim, kćeri, predajte se Bogu da biste dobro raspolagale dobrom siromahâ. Nedavno se na velikom skupu gospođa govorilo; između ostalog, i o tome kako naše sestre u bolnici Hôtel-Dieu donose dobit bolesnicima vodeći neku vrstu kućanstva: prodavaju žele. Sklapajući ruke te su gospođe blagoslivljale Boga, i međusobno govorile: »Nije li to lijepo, gospođo? Pošto su se dosta izmučile služeći siromasima, te sirote sestre svojom umješnošću još zarađuju kako bi im pomogle.«

564 Neka to bude vama na utjehu i da vidite koliko mogu kćeri kršćanske ljubavi ako su vjerne svojim pravilima. Ali vidite li, drage kćeri, ponovo vam to napominjem, milost koju najviše morate prositi od Boga jest da mognete dokazati nebu i zemlji kako se kćeri kršćanske ljubavi boje prisvojiti išta od dobara koja pripadaju siromasima. Nek božanska dobrota udijeli milost Družbi da dobro raspolaže dobrima siromahâ. Hoćete li, dakle, da ga sutra, za razmatranja, i prekosutra zamolimo za tu milost? Hoćete li se već ovog časa prikazati Gospodinu s odlukom da ćete vazda biti tome vjerne? Da ćete brižljivije čuvati dobro siromahâ nego da je vaše vlastito, jer je to njegovo dobro ukoliko pripada njegovim udovima?

565 Da, Oče, odgovore neke sestre.

— O, dobro vidim, kćeri, da ste sve tako raspoložene. A ja molim Gospodina nek udijeli Družbi milost da vjerno vrši to pravilo u svemu što smo kazali. Usrdno molim njegovu dobrotu da, dok budem izgovarao riječi blagoslova, prospe u izobilju svjetla na vaš razum kako biste shvatile dobro što je sadržano u ljubavi i vršenju siromaštva. Nek izlije žar ljubavi i milosrđa na volju da to prigrli. To je molitva što mu je upravljam od sveg srca.

84. Konferencija — 8. rujna 1657.

Ne pozivajte bez dopuštenja svjetovne osobe k stolu (Opća pravila, čl. 11)

566 Drage moje sestre, predmet je ove konferencije vaš jedanaesti propis. Evo što on sadrži: »Dok su u kući predstojnice, pazit će da nikome ne daju jesti bez njezina dopuštenja. I one koje su po

županama i udaljenim mjestima jednako će tako postupati u pogledu sestre službenice. Ova to neće dopustiti bez prijeke potrebe i posebnog ili općenitog dopuštenja same predstojnice, a dat će ga samo ženskim osobama. Iako u tom ne bi bilo nikakva zla, ipak bi to značilo da daje neko dobro koje ne pripada njima. One ga imaju pravo upotrijebiti samo za potrebe svoje i siromahâ.«

To je, dakle, vaš propis, drage sestre, koji zabranjuje da ikome dadnete jesti bez dopuštenja. Po običaju govorit ćemo o njem u tri točke: u prvoj ćemo protumačiti sâm propis, u drugoj ćemo vidjeti razloge zašto ga treba dobro vršiti, u trećoj, što treba za to činiti.

567 Isprva se čini da je to manje važan propis, a ipak je toliko važan da će njegovo vršenje pomoći Družbi da se održi u dobru redu. Ako se taj propis ne bi držao, ako ne budete tome vjerne, to će biti uzrok velikih nereda. Propis, dakle, veli da sestre u kući matici ne smiju nikome izvana dati jesti bez dopuštenja. A u pogledu onih koje su izvan kuće predstojnice, koje su po župama, kod robijaša, po bolnicama i ostalim mjestima kuda vas Providnost pozove, ni one ne smiju nikad nikoga ugostiti bez dopuštenja sestre službenice. I sestre koje zamjenjuju sestre službenice ne smiju to dopustiti nijednoj sestri, ako nemaju za to dopuštenje od gospođe Le Gras, predstojnice. I kad već treba u vašoj kući nekoga poslužiti, razumije se da su to ženske osobe, a među njima treba da budu i osobe iz vaše Družbe; izvanjskim osobama neka se tu ne daje jesti. Dakle, sestre, smijete podvoriti, ali nek to bude iz prave potrebe, a ne iz neke uslužnosti i pod izlikom srdačnosti. Eto, npr. sestra ide u grad. Osjeća se nekako nelagodno. Tad smije nešto uzeti. Ali gledajte, zapamtite dobro: jednu kćer kršćanske ljubavi smijete poslužiti samo tada kad joj je to istinski potrebno. U tom slučaju, uz dopuštenje, sestra je službenica može ugostiti. Izvan toga, nikad. No rijetko se događa da bi bilo potrebno okrijepiti se došavši iz jedne župe u drugu. I to je dopušteno učiniti što rjeđe, ukoliko to nisu sestre ove kuće koje hodaju po različitim mjestima u gradu. Za njih bi to moglo biti nužno. Ali svjetovnim osobama nek se ne daje takva sloboda. — Ali, pohodila me moja majka, moja sestra ili moj brat. — Jest, ali ako to učinite, zlo ste uradile. — Ali, Gospodine, kakvo je zlo u tome? Nije li dobro razveseliti svoju majku te iskazati uslugu svojim rođacima u onome što nam je moguće? — Sestre, da bih vam mogao odgovoriti na to pitanje, moram vam otvoreno kazati: ne bi u tom bilo zla da vi niste položile zavjet siromaštva. Uslijed tog zavjeta dobro što ga posjedujete nije vaše i vi se smijete njime služiti samo za potrebe svoje osobe.

568 Ali, kazat ćete, to mi je sestra. — Nije važno. Nemate dopuštenje za to. — Ali, kakvo li je zlo u tom? — Ne bi bilo zla da vi niste kćeri kršćanske ljubavi i da je ono što imate, vaše. No čim je neka sestra položila zavjet siromaštva, nije joj dopušteno raspolagati ni samo jednom parom, niti dobrom siromahâ, ni onim što je njoj dano na upotrebu ako to nije s dopuštenjem. Raspolaže li time, krši svoj zavjet i prema tome griješi. I ako još nije položila zavjet, ipak mora obdržavati to pravilo. Nju su primili u Družbu pod uvjetom, da će držati ta pravila. Na taj su način sve na to obvezane, i koje nisu položile zavjet i koje jesu.

569 Reći će koja: »To je preoštro, Gospodine. Čovjek ipak mora pokazati nešto čovječnosti i ljubavi. Pohodi me npr. majka. Ako joj ništa ne ponudim, mislit će da nemam ljubavi.« Ne smijete je ugostiti, jer biste zakinule siromahe ili zajednicu. Nije vam dopušteno pokloniti dobro koje pripada siromasima. Bilo bi protiv pravičnosti uzeti osobi što joj pripada i dati to drugoj. U Parizu ima dosta svratišta da čovjek uzme koji obrok. Treba naglasiti da vi niste gospodari novca što vam je u rukama i da ne smijete njime raspolagati. Vi griješite ako uzmete i samo jednu paru od dobra što pripada siromasima.

Ali, to je otac, to je brat. — Nema izuzetka; ne, nema ga. — Učinim li to, hoću li uvrijediti Boga? — Jest, uvrijedit ćete ga. — To je za narav veoma tvrdo, Gospodine. — Jest, ispočetka. Ali vježbanjem sve postaje lako.

570 Štoviše, sve zajednice imaju taj običaj da nikoga ne pozivaju k stolu. Izuzetak čine samo neke koje se ne snalaze. Pogledajte kod karmelićana, kapucina i ostalih, da li daju užinu osobama koje ih pohađaju! Nipošto. Zašto to? Jer dobro što je u tim kućama pripada zajednici. I oni ne mogu ništa otuđiti, a da ne učine krivo čitavoj zajednici.

Ali za vas je to još veće zlo, jer vi ne nanosite štetu samo zajednici kad nešto poklonite, već otimate i siromasima. Kazat će koja: »Je li tako veliko zlo prekršiti taj propis, Gospodine?« Jest, sestre, Bog nas je nadahnuo da ga propišemo. I prekršiti propis znači uvijek uvrijediti Boga. Jer to će reći učiniti nešto protiv zabrane koja vam je dana. Drugo, vi ste neposlušne kad povrijedite duh pravila i običaj zajednice.

571 Drugi razlog što ga želim istaknuti jest ovaj: ako to učini jedna, sve će se za njom povesti. Bit će dostatan primjer samo jedne kuće da i ostale postupe kao ova. Čim tako učine u župi

Svetog Germana, neće od toga biti daleko ni ona Svetog Andrije. I tako redom.

Eto, dakle, kako je moguće doskočiti neredu koji bi mogao nastati kad bismo prestupili taj propis. Ali ako koja ne bi marila za to, zasigurno bi se dogodilo sve što sam vam kazao. Stoga recimo sve: dadnete li samo kruha nekoj sestri, druga će kazati nek se tome doda i voća. Da što ljepše primi svoju sestru, treća će primijetiti: »Slastičar nije daleko, treba nam i sitnih kolačića«. Ako je to kakav rođak, reći će mu: »Gospodine, mi većinom imamo to i to. Ali vi kod kuće imate bolje, stoga vam treba i vina.« Poslije toga trebat će mu praviti društvo. Čim dopustimo da se na jedno mjesto uvuče takva sloboda, neprimjetno će se uvući i na druga mjesta. A razlog je tome to što jako volimo njegovati svoje tijelo. Čovjek se lako prepušta onome što voli. I uskoro ćete vidjeti kako je to prešlo u običaj. Pohodi li neka sestra svoju susestru a ova je ne počasti, uvrijedit će se, jer zna da s ostalima ne postupa tako.

572 Evo, dakle, što će se dogoditi: Započet će malim, a od malog će prijeći na drugo. Veselje, što su se našle zajedno, izrazit će govoreći: »Budući da nas je pohodila naša sestra, moramo imati i nešto više negoli obično. Zato ću skoknuti do slastičara, proveselimo se malo.« Kad zatim dođe do toga, dodat će tome i vina. Time će se ugrijati krv. Razgovarat će o ovome i onome. Zaboravit će svoje siromahe, misleći samo kako će uživati. Na taj će način, za kratko vrijeme, soba kćeri kršćanske ljubavi biti nalik na gostionicu i postat će krčma gdje je uvijek postavljen stol. Gledajte, to je tako istinito, da ćete vi to doživjeti, ako ne budete stalno obdržavale taj propis. Ne dajem vam deset godina, ni samo šest, da uočite istinitost onoga što vam govorim. Dovoljno je da samo jedna dadne primjer ostalima pa da se tome širom otvore vrata. Vidite, sestre, koliko će sablazniti bližnjega zlo koje će nastati ako prestupite taj propis. Gospođe se toliko izgrađuju kad čuju govoriti o vašem načinu življenja, ali one će promijeniti govor i reći: »Kćeri su kršćanske ljubavi izmijenile svoje lice. Vidjele smo ih gdje veoma umjereno žive, a sada je u njih vazda postavljen stol.«

573 Još više: dok ste tu, Zli vas potiče da razgovarate o ovoj ili onoj. I često se upuštate u mrmljanje i klevetanje. Najzad, vrijeme kćeri kršćanske ljubavi nije njihovo. Ono pripada siromasima i vršenju njihovih pravila. To je, dakle, još jedno zlo ukoliko gubite vrijeme. A vi znate, ili ste morale čuti, što je rečeno u Svetom pismu: Dok imate vremena, radite na svome spasenju (Gal 6,10). Stoga se duhovne osobe optužuju da su gubile vrijeme kad im se

to dogodi: »Optužujem se da sam izgubila četvrt sata vremena više negoli je bilo potrebno, u društvu iz kojeg sam se mogla izvući.«

574 A ja dodajem tome vremenu, što ga vi gubite, nepriliku vaših siromaha. Ako je to učiteljica, tada će se učenice prekasno vratiti kući. Ako je pak sestra koja je zadužena odnijeti bolesnicima jelo, ovi će ostati neposluženi, ili to neće biti na vrijeme. Na taj način, ako izgubite samo malo vremena, siromasi će to jako osjetiti. Ako ste čule za kakav loš običaj što su ga neke mogle uvesti, ako ste se povele za njihovim primjerom ne slušajući ovih savjeta te ako to trpi i predstojnica, budite uvjerene, sestre, da ćete se uskoro i vi tu naći. A predstojnica će pred Bogom odgovarati za to, kao i gospodin Portail, ako ne naprave reda.

575 Znate li što se desilo već u početku jednoj čuvenoj Družbi svećenika. Običavali su pogostiti sve koji su im dolazili. Primali su đake da tu piju i jedu. A kako su ovi dolazili u razno doba, da ste vidjele tu kuću, rekle biste da je gostionica. To je unijelo toliko nereda da su poglavari odlučili ne dati više nikome tu jesti. I toga se vjerno drže. Kod njih se nikad nikog ne pogosti. Izuzetak bude poneki doktor njihove Družbe, i to u određeno vrijeme.

Iz tog primjera razabirete, sestre drage, kuda to vodi i kako je važno predati se Bogu da dobro vršimo taj propis. Ako to ne učinite, neposlušne ste poglavarima i pravilima, otimate siromasima ili, bolje reći, Bogu, ono što dajete, i gubite vrijeme. Naposljetku ćete izazvati velikih nereda u Družbi, a to bi je konačno moglo srozati.

576 Ali, Gospodine, ja sam iz sela odakle je došao i moj brat da me vidi. On ništa ne zna o našim propisima. Zamolio me da ga podvorim. Ako je noć, što ću mu reći? Otpravim li ga, bit će mu teško što mu nisam dala prenoćište, i ja ću ispasti nezahvalnom. Imat ću stoga i neprilike. — Sestro, ostanite odlučni, ispričajte se. Jer, gledajte, ako primite njega, uskoro će doći bratić i zahtijevat će isto. Ali i mnogo više. Primite li bratića, jedan će grijeh povući za sobom i drugi. Kazat ćete mu: »Nemamo doduše kreveta, ali evo jednog skromnog ležaja na kojem ću ja prespavati sa sestrom, a vama prepuštam svoju postelju.« U dobroj namjeri, sestre, ali, nije li se to već dogodilo? Pozivam vas kao svjedoke pred Boga. Ako se to već dogodilo, kao što se jako bojim, vi ste se doista izložile napasti protiv čistoće. Je li moguće! Jedna sestra da dadne muškarcu spavati u svojoj sobi, pa čak možda i u svojoj postelji! To bi bilo užasno. Najposlije, ni sablazan susjeda neće izostati, i vi

ćete se izložiti njihovu ocrnjivanju. Govorit će: Da su te sestre razborite kako ih drže, zar bi primile muškarca u svoju kuću makar to bio i brat? To nije pristojno.« Eto, kako će imati razloga da tako govore.

577 Želim vjerovati da do takva nereda još nije došlo. Ali će doći prije ili kasnije ako ne budete pazile na se. Ako primite tog brata, nećete ga podvoriti jednako kao sebe: trebat će vina. A on će pri tom reći: »Sestro, moraš i ti piti sa mnom.« Isprića li se ona da joj to nije dopušteno, on će nadovezati: »Ja ga neću piti ne budeš li i ti pila.« I konačno će je nagovoriti. Eto, to će se dogoditi, sestre, ne dvojite, jer to vrijedi kao da je već učinjeno, i ja imam razlog bojati se toga. Ali ipak ne želim to vjerovati.

578 Zbog svih tih razloga, drage moje sestre, predajte se Bogu te u ovaj čas uzdignite svoja srca prema nebu i zamolite njegovu dobrotu da mu bude ugodna vaša odluka da ćete savjesno vršiti taj propis. Jer čim se ne bude držao, bit će nemoguće očuvati Družbu u čistoći. Ova kuća treba biti uzorom svima ostalima. Kad ne bi tako bilo, kako biste mogle zahtijevati da sestre u novim ustanovama znadu što im je činiti, ako nisu vidjele kako se to čini?

Evo na primjer, gospodin vas kancelar traži da bi vas poslao 150 milja daleko. One koje budu išle u Cahors, u Arles i Angers moraju biti poučene i temeljito upućene u sva pravila i dobre običaje u kući predstojnice, da ih mognu uvesti u ta mjesta. Vidite, veoma je važno da se predate Bogu kako biste bile vjerne tome, gdje god bile. No, makar se i nikad ne dogodilo ono što smo spominjali, dobro je predvidjeti nesreće koje bi se mogle desiti da im doskočimo. A za čistoću, koja vam je toliko potrebna, ne može biti opasnijih.

579 Hoće li vam biti moguće saslušati bez velike radosti što ću vam kazati? Jedan od naših napisao mi pismo iz Varšave u kojem mi javlja: »Kraljica je poslala po kćeri kršćanske ljubavi i po mene da njegujemo jadne ranjene vojnike.« O, sestre, kakve li utjehe za me u tim vijestima. Kćeri kršćanske ljubavi imaju odvažnosti ići za vojskom! Pariške kćeri kršćanske ljubavi, one što stanuju preko puta Svetom Lazaru, obilaze bijedne ranjenike ne samo u Francuskoj već i u Poljskoj! O sestre, ima li išta slično tome? Jeste li ikad čule da se zbilo nešto slično? Ja to nisam nigdje vidio i ne znam bi li se našla Družba koja bi činila djela kakva Bog izvodi po vašoj Družbi. Kćeri, to vas obvezuje da se u svom pozivu od srca rado i svom svojom ljubavi posvetite njegovoj službi. Jer,

gledajte, Bog ima s vama velikih namjera. On će ih izvesti ako budete samo vjerovale što vam se kaže i budete li vjerne vršenju svojih pravila. Spasitelju, nije li divno vidjeti siromašne kćeri kako ulaze u neku prijestolnicu? A radi čega? Da podignu što su opaki razorili. Muškarci idu tamo da ruše, muškarci idu tamo da ubijaju, a one da svojom njegom vrate u život. Oni šalju ljude u pakao, jer je nemoguće da u tom pokolju ne bi bilo bijednih duša u stanju smrtnog grijeha, a siromašne kćeri čine što mogu da im osiguraju nebo.

580 Ne čini li vam se, sestre, da se Bog želi poslužiti vama? Ja vas molim, razgovarajmo malo srdačnije. Moram vam o tom govoriti. Jeste li ikad čule da su sestre poduzimale što naše sestre rade? Ne, to se još nije vidjelo. A zašto? Držim da se još nikad nije u ljudskom duhu porodila misao da bi djevice mogle ići k vojsci, te ispraviti zlo što su ga opaki počinili. Nije li to neobično? Ne morate li se predati Bogu da biste vjerno vršile svoja pravila? Sestre, ne dvojim da ste se sve odlučile za to. Ali to sam vam htio priopćiti za vašu i svoju utjehu. No moramo naročito biti vjerni onome što smo kazali. Da vam to bude lakše, već od sutra razmatrajte o tom i promišljajte pred Bogom o velikom zlu što će se dogoditi, ako bez potrebe ugošćujete izvanjske osobe. Razmislite, u kakav se niz zla upuštate ako iz lažne srdačnosti kršite taj propis. Zar iz želje za jednim jajetom, jednom kruškom, ili nečim sličnim, pogaziti posluh i naći se u opasnosti da uvrijedim Boga! O drage sestre, kolike li niskosti srca! Eto, kako treba postupati. Pošto ste produbile što sam kazao, odlučite da ćete biti tome vjerne. Recite Bogu: »Moj Bože, zahvaljujem ti što si me podsjetio na pogibao u koju bih upala da iz lažne srdačnosti prestupim to pravilo. Predajem se tebi da ne bih bez potrebe nikoga ponudila jelom. I ako me sestre zamole za to, upitat ću ih da li im je to potrebno.«

Jest sestre, nema opasnosti, ako sestri koja vas nešto zamoli, odgovorite: »Je li vam to potrebno, sestro? Ako jest, vrlo rado.« Eto vam prvog sredstva. Držim da bi dobro bilo svaki mjesec obaviti razmatranje o onome što smo kazali kako biste se ukorijenile u tom vršenju.

581 Drugo sredstvo koje ovdje ističem jest: one koje saznaju da su neke sestre, zavedene zloduhom, prekršile to pravilo, nek o tom obavijeste poglavare. Ako to ne učine, bit će uzrokom da se zlo nastavi i za to će onda odgovarati Bogu. Vi ste dakle dužne, sestre, dok jeste što jeste, javiti čim saznate da je netko u tom pogriješio. Recite: »Gospođo (ili Gospodine), osjećam se pred Bogom obaveznom obavijestiti vas da se to i to zbiva u tom i u tom mjestu. Iznoseći vam to skidam to sa svoje duše. Vi ćete to urediti po svom nahođenju.«

582 Eto, sestre, kako imate postupati. Ako se onima koje su daleko od Pariza šalje vizitator, kako je to jedan od naših najboljih običaja, treba ga obavijestiti i o tome. Jedan će svećenik naše Družbe, na primjer, obilaziti naše kuće. Ako iz istog razloga pohađa i vaše, prvo o čemu mu imate položiti račun jest da li vjerno obdržavate to pravilo. Ili možda znate da su ga neke od vaših sestara kršile bez potrebe. Nije li to lako, sestre? Ne traži se od vas, kako vidite, da trpite u potrebi. Ako se osjećate nelagodno, iznesite velikom slobodom svoju potrebu, i s ljubavlju će vam pomoći.

583 Treće je sredstvo da usrdno molite od Boga tu milost i da pazite jedna na drugu. U Svetom je pismu rečeno da je Bog svakome od nas zapovjedio brinuti se o svom bližnjemu: »Unicuique mandavit de proximo suo« (Sir 17,12). Ja sam, na primjer, obvezan bdjeti nad onima kojima me Bog doveo. Sve su duhovne osobe dužne bdjeti jedne nad drugima, susjed nad svojim susjedom. To su dužni i sami Turci koji ne poznaju Boga. I kad ja ne bih bio o tom poučen, kao što nisu ni oni, naravni bi me zakon na to obvezivao. No kad Bog to nalaže svakome, onda to mnogo izravnije veli redovničkim osobama koje su međusobno povezane ljubavlju. One, prema tome, moraju to točnije obdržavati negoli ostali. Eto, zašto je krajnje važno da se pobrinete za to i da one iz jedne župe bdiju nad onima iz druge, sestra nad sestrom. I ako saznate da neka ne vrši svoje dužnosti, obavijestite o tom poglavare. Čineći tako pomoći ćete jedne drugima da mognete biti vjerne svojim pravilima, i rasteretit ćete svoju dušu.

584 Kad je ženevski biskup (sveti Franjo Saleški) utemeljio svoj Red, odredio je da se i to vrši. Poučio je gospođu Chantal kako redovnice jednog grada imaju bdjeti nad onima iz drugog grada. I ako se dogodi nešto što nije u redu, naložio im je da ga o tom obavijeste u Annecy. I tako, sestre drage, vrlo uspješno sredstvo što vam ga predlažem jest da pazite jedne na druge. Jer budu li na taj način one iz jedne župe bdjele nad onima iz druge, taj će se propis dobro vršiti.

Mogle biste kazati: Kako! zar da ja pazim na osobe koje su se zavjetovale da će služiti Bogu, na kćeri koje bi morale uvijek imati Boga pred očima! — Sestre, većina ne bi trebala te skrbi. Ali, vi ćete je ipak preuzeti, da pomognete očuvati Družbu u čistoći njena

duha. Jer meni je nemoguće zamisliti da bi kćeri kršćanske ljubavi mogle sačuvati tu čistoću kad ne bi vršile taj propis. Stoga se, sestre, predajte Bogu da biste vršile svoja pravila i da vazda u tom rastete, kao što ste po milosrđu Božjem i dosada činile, a naročito da dobro vršite taj propis.

585 O Spasitelju moje duše, ti znaš kako je veliko zlo prouzročila kriška jabuke što su je pojeli naši praroditelji protiv tvoje zabrane. Udijeli nam milost da nikad ne prestupimo nalog koji si nam dao. O Spasitelju, ti znaš kako je bilo veliko zlo za Ezava što je prodao svoje prvenstvo za zdjelu leće! Ne dopusti da za neznatno zadovoljstvo izgubimo sreću što ćeš je dati dušama, koje budu živjele po tvojoj volji. Ti znaš kakva se velika zla počinjaju na gozbama na kakvoj je i tvoj preteča, sveti Ivan, izgubio glavu. Ti, Spasitelju, znaš kakva velika zla mogu pogoditi tu Družbu ako ne bude držala to pravilo. Učini da vazda bude u tvojoj nazočnosti kako je neprijatelj nikad ne bi uspio strovaliti u to zlo. Nadahni kćerima kršćanske ljubavi da ti u tom budu vjerne. Jest, Spasitelju, usrdno te za to molim po blagoslovu što si ga udijelio toj Družbi. Taj se blagoslov vidi iz djelatnosti koju si joj povjerio. Udijeli joj milost da sačuva čistoću i da gleda na to pravilo kao na veliko sredstvo što si joj ga dao, da joj pri tom pomogneš. Spasitelju, upravljamo ti žarku molbu: molimo te, udijeli nam tu milost po zagovoru svete Djevice.

85. Konferencija — 11. studenoga 1657.

Služenje bolesnicima, briga za zdravlje

(Opća pravila, čl. 12—16)

586 Drage sestre, konferencija što je započinjemo neće se nimalo razlikovati od prethodnih. Obično smo za predmet razgovora uzeli koju krepost i pomoću Božjom ispitivali vas. To se činilo s blagoslovom. Drugi način kojim smo se služili jest da smo se zaustavili samo na jednom propisu i to nam je poslužilo za čitav razgovor. No danas ćemo upotrijebiti drugi način. Čitat ćemo slijedeće propise i svaki samo ponešto objasniti. Dosad smo postupali kao što sam kazao, jer je bilo tako prikladno. Razgovarali smo, naime, o osnovnim pravilima, koja su od veoma velike važnosti. Njih je

trebalo opširnije protumačiti. Ali ova, iako su neizbježna, nije potrebno tako potanko tumačiti, jer govore sama za sebe.

587 Sad smo na 12. propisu. Pogledajmo što veli: »Njihova će glavna briga biti da služe siromašnim bolesnicima njegujući ih samilosno, blago, srdačno, s poštovanjem i odanošću« itd.

Eto što veli 12. propis, govoreći o kćerima kršćanske ljubavi. Osim ljubavi prema Bogu i nastojanja da ugodite njegovu božanskom Veličanstvu, vaša osobita briga treba biti da s velikom ljubavlju i blagošću služite siromašnim bolesnicima. Suosjećajte s njihovim slabostima i slušajte njihove male jadikovke kao što čini dobra majka. Oni vas smatraju svojim majkama hraniteljicama, osobama koje im je Bog poslao da im pomažu. Dakle, pozvane ste da jadnim bolesnicima očitujete Božju dobrotu. A kako je ta božanska dobrostivost blaga i milosrdna sa ožalošćenima, tako se i vi vladajte prema siromašnim bolesnicima blago, samilosno i s ljubavlju, kako vas uči ta ista Božja ljubav. Oni su i vaši i moji gospodari. U nekoj Družbi, imena joj se ne sjećam, siromahe nazivlju »naši gospodari,« i to s pravom. O, kako su oni velika gospoda u nebu! Njihovo će biti da otvaraju nebeska vrata, rečeno je u Evanđelju.

588 Eto, to vas obvezuje da im služite s poštovanjem i odanošću kao svojim gospodarima. Ta oni vam predstavljaju osobu našeg Gospodina koji je rekao: »Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste« (Mt 25,40). Da, sestre, naš je Gospodin uistinu prisutan u bolesniku koji prima vaše služenje. I stoga ne samo da se u odnosu prema njima morate čuvati oporosti i nestrpljivosti, već se trsite da im služite usrdno i veoma blago, pa i onima najneugodnijima i najtežima. Ne zaboravite im prozboriti po koju dobru riječ, na primjer: »No, brate, kako mislite otputovati na drugi svijet?« Ili drugome: »No, dijete, ne želite li se ujediniti s Bogom? Ne želite li obaviti dobru generalnu ispovijed da se pripremite za sretnu smrt? Ne želite li ugledati našeg Gospodina?« Uvijek im treba nešto kazati što će ih uzdići prema Bogu. Nije potrebno odjednom im puno govoriti, već ih malo pomalo poučavati o onome što im treba. Vi znate da se dojenčadi daje samo malo piti odjedanput. I vaši su bolesnici djeca s obzirom na pobožnost premda su oni odrasle osobe. Dobra riječ, što izlazi iz srca i kazuje duhu što mu je potrebno, bit će dosta da ih ponese prema Bogu. Samo kad je oduševljena, ona vodi k cilju. Stoga te molitve nazivaju strelovitima. One su kao odapete strelice koje pogađaju Srce našeg Gospodina, naročito kad to čini neka dobra duša.

Tako, kad dobra kći kršćanske ljubavi rekne nekom bolesniku koju dobru riječ, to je strelica koja nosi njegovo srce Božjoj ljubavi. Ja vas sve držim dobrima. Ali dobra duša koja ljubi našeg Gospodina i svetu Djevicu, koja pri onome što čini misli samo ugoditi Isusu Kristu, takva duša donosi plamen ljubavi u srce onih kojima govori. No ta dobra riječ što je imate kazati, mora ih potaknuti na strpljivost, ili da obave opću ispovijed, ili da sretno umru, ili da dobro žive ako ozdrave. Ujedno ih mora poučiti o onome što im je potrebno za spasenje. Jer, gledajte drage sestre, to jest nešto služiti siromasima u pogledu njihova tijela. Ali, zapravo, nije bila namjera našeg Gospodina kad je osnivao vašu Družbu da se brinete samo za tijelo, jer za to će se naći osoblja. Namisao je našeg Gospodina da pomažete duši jadnih bolesnika, a za to treba da promislite o samima sebi: »Kako se ponašam u svojoj župi? Kako služim svojim bolesnicima? Služim li samo njihovu tijelu ili tijelu i duši? Jer ako ja imam namjeru pomagati samo tijelu, to je malo. Nema nijedne, bila ona ne znam koja, koja ne bi isto učinila.« Turčin, idolopoklonik mogu pomagati tijelu. Eto, zašto naš Gospodin ne bi osnivao Družbe samo iz tog razloga. Sama narav dovoljno obvezuje na to. Ali u pogledu duše nije tako. Svi im ne mogu u tom pomoći. A vas je Bog u prvom redu odabrao da ih poučite o onome što im je potrebno za spasenje. Razmislite o samima sebi i recite: »U svom služenju siromasima nisam li nastojala pomoći samo tijelu? Ako sam dosad nastojala dati same hrane, lijekova i drugih stvari koje se odnose na tijelo, onda nisam ispunila svoju dužnost. Oprosti mi, Gospodine, ono što je bilo!«

589 Sestre, to nije dovoljno. Odlučite da ćete ubuduće služenje tijelu povezati s pomaganjem duši: »Jest, Spasitelju, odsad ću se truditi da svojim bolesnicima iskažem svaku moguću duhovnu kao i tjelesnu uslugu.«

Reći će mi koja: »Mi, Gospodine, trebamo podvoriti trideset bolesnika. Kako svima dati obrok i poučiti ih?« O drage sestre, dotičnoj odgovaram neka im usput rekne samo koju riječ, možda riječ našeg Gospodina. Neka se nastoji uzdići prema Bogu te iz Srca našeg Gospodina uzme pokoju riječ utjehe, da je zatim priopći tom jadnom bolesniku. Na primjer: »O dijete moje, kako ćete biti sretni budete li strpljivo trpjeli! O brate, vas to jako boli, ali dragi Bog zaslužuje da još više trpimo iz ljubavi prema njemu. Dijete, vi puno trpite, ali nagrada, što je time zaslužujete, bit će velika! No, brate! no, sestro! ljubimo li dragog Boga? Hoćete li obaviti dobru generalnu ispovijed?« Tako treba nešto kazati prema potrebi. A da to bude korisno, treba da se vi same ispunite duhom

našeg Gospodina. Nek se vidi da ga ljubite i da vam je stalo da ga i drugi ljube. Koja tako bude ispunjena duhom našeg Gospodina, može samo donositi mnogo ploda. Ali, ako ih ima među vama koje su samo imenom kćeri kršćanske ljubavi i koje nose samo njihovu odjeću, takve im neće ništa kazati. Ili ako im i nešto reknu, bit će to tako hladno da ih neće nimalo dirnuti. A zašto? Jer ta sestra nema ljubavi u srcu te govori kao prisiljena. Ono što kaže nema čvrstine jer govori samo jezikom, a ne iz srca. Ali one koje su pune Boga, govore s ljubavlju jer u srcu nose Boga. A ono, što izlazi iz takva srca, mala je vatra koja zatim raspaljuje bolesnikovo srce. To je balzam koji svojim ugodnim mirisom prodahnjuje sve.

590 Sjećate li se naših dragih sestara koje su otišle k Bogu? O, kako su one govorile svojim bolesnicima pa i samim sestrama! Nije bilo nijedne koja nije to činila. Vidjeli smo ih kako s ljubavlju služe bolesnicima, kako im milo i ponizno govore. Sjećajte se toga, sestre. To nas uči i sam Gospodin: »Učite se od mene, veli, jer sam krotka i ponizna srca« (Mt 11,29). Ni u čem nećete uspjeti, ako budete drugačije postupale. Ali ako trebate upozoriti na nešto svoje sestre ili poučiti siromahe, nek to vazda bude ponizno i blago. To je sjeme koje donosi svoj plod. Grubošću i žestokom ćudi nećete ništa postići. O sestre, predajmo se Bogu da bismo tako postupali. Podsjetimo svoje blažene sestre koje su gore, da ga zaprose nek nam dadne za to milost. Molimo ga neka nam je udijeli iz ljubavi prema njima. Bože moj, ti si udijelio milost našim sestrama da svojim riječima dirnu srca svojih sestara i bolesnika. Udijeli je i nama. Toliko si ih ljubio da si dao milost onima koje su njegovale da su cijenili što su im govorile i da su se time okoristili. Gospodine, daj nam milost da taknemo srca i da ih navedemo da te uzljube. Daj nam naročito milost da ih naučimo ono što im je potrebno za spasenje. Jer učitelji drže da je čovjeku nemoguće spasiti se, ako ne poznaje osnovne tajne vjere. Eto, zato morate prije svega nastojati da svoje siromahe naučite da postoji jedan Bog u tri osobe.

591 Ali to su siromašni nepoučeni ljudi, ima i osoba sa samo šesnaest godina. — Ništa zato, bez toga nema spasenja. Sveti Toma i sveti Augustin drže da nema spasenja duši koja ne zna da postoji Bog u tri osobe, da se druga osoba utjelovila i uglavnom sve ono što je Sin Božji činio za naše spasenje. O, sestre, kako ste sretne što vam je Bog povjerio tako svetu službu! Ima li što ljepše i milije negoli je osoba koja sve napušta da se sasvim preda Bogu u

službi siromasima! O, kako je to lijepo! Da možemo, sestre, promatrati kćer kršćanske ljubavi kako zdušno služi siromasima, kako se brine za njihovo spasenje, kako svom snagom radi na vlastitu posvećenju da ugodi Bogu; da nam je proniknuti dušu takve sestre, ništa ne bi bilo lijepo kao ta duša. Sad to ne vidimo, ali u nebu ćemo vidjeti. Napustiti sve što imaš na svijetu, oca, majku, braću, sestre, rođake, prijatelje, dobra ako ih imaš, pa i sam svoj zavičaj! Zašto? Da bi mogla služiti siromasima, poučavati ih i pomoći im da dođu u nebo. Što ima ljepše i vrednije! Da nam je zagledati u dušu jedne takve kćeri, vidjeli bismo je blistavu poput sunca, kako kaže Gospodin u Svetom pismu: »Pravednik će sjati poput sunca« (Mt, 13,43). Pravedan je onaj koji čini pravicu, dajući što je dužan Bogu, bližnjemu i samome sebi. No ako je Bog pravedan prema čovjeku, pošto je ovaj udovoljio tim trima vrstama pravičnosti što neće učiniti kćeri kršćanske ljubavi kojoj nije dovoljno da čini samo djela pravednosti, već čitav svoj život posvećuje Božjoj službi i živi prema svojim pravilima! Kažem vam, žena ili muškarac koji tako živi postizava visok stupanj savršenstva. Jer vaša su pravila sva sveta, i sva teže da vas posvete.

592 O, kćeri moje, kad biste znale kako je velika milost za vas što služite siromasima i što vas je Bog na to pozvao! Nemamo dovoljno pronicav duh da uočimo izvrsnost te milosti. Bog naime daje kadšto dobrim dušama svjetla da upoznaju ljepotu predodređene duše. Imamo jak razlog da vjerujemo kako će jednog dana biti blažena kći kršćanske ljubavi koja je čitav svoj život dala u službu Bogu, koja je napustila sve, pa nema na tom svijetu ni oca ni majke, ni dobara ni posjeda, ni poznanstava doli Boga ili za Boga. Ali malo je ljudi koji to spoznaju. O, kako je lijepo vidjeti dušu ukrašenu milošću Božjom, okruženu snagom Božjom, koja u srcu nosi Boga i ne gubi ga iz vida! Kad bi nam to bilo moguće vidjeti, ostali bismo zadivljeni. Ne bismo mogli promatrati ljepotu takve duše a da ne budemo zabliješteni. Sveti Oci, naime kažu, da bismo pali u nesvijest kad bi nam bilo moguće vidjeti ljepotu kreposti; da bismo je uzljubili i kad to ne bismo htjeli. Vidite li, sestre, što je duša koja nastoji oko kreposti kao što čine sve istinske kćeri kršćanske ljubavi. Jer, sestre, što vi drugo činite vršeći pravilo, nego da se neprestano vježbate u kreposti? Predajte se Bogu da biste bile u tom vjerne, a osobito tom propisu koji je toliko potreban za spasenje siromaha kojima služite.

O svemu onome što se odnosi na tu glavu, tj. na način kako se imate ponašati prema gospođama kršćanske ljubavi i ostalim osobama koje vas uzimaju za služenje siromasima i bolesnima napravili smo mali sažetak koji ćete pomoću Božjom vidjeti.

593 Prijeđimo na trinaesti propis: »I budući da se neuredna ljubav prema bližnjemu nikako ne mili Bogu i jer je štetna duši onih koji je iskazuju, naročito ako to čine protiv poslušnosti, sestre neće nikad nijednog bolesnika ni nahraniti niti mu propisati lijeka protiv volje onih od kojih zavise, ni protiv odredbe koja im je dana,« itd.

Sestre, dati nešto siromasima protiv poslušnosti znači uraditi nešto bezvrijedno. Vidite, čim se u to ušulja neposlušnost, ona unosi nešto ružno i svakom djelu oduzima njegovu ljepotu, makar ono bilo po sebi dobro. Obrnuto, posluh daje sjaj i ljepotu svemu što činimo. Indiferentna djela obraća u dobra i zaslužna, a dobrima uvećava zaslugu, donosi porast savršenstva koje ih čini Bogu milijima.

594 Prema tome, taj propis želi naglasiti da nikad ne smijete primiti bolesnika protiv odredbe gospođâ kršćanske ljubavi ili liječnika. Kad bi se našla na kojoj župi sestra koja bi sebi uobražavala i prihvaćala bolesnike prema svojoj voljici, sestre, ona to ne bi smjela činiti. Ako bi druge to doznale, ne bi je smjele u tom nasljedovati. I zašto da primate bolesnike ako vam to nije naloženo? Kakvim autoritetom? Da kršćanska ljubav bude ispravna, vazda je ima pratiti poslušnost, inače to nije kršćanska ljubav. Nemoguće je imati kršćansku ljubav bez poslušnosti. Kad njegujete siromašna bolesnika, iako je to naizgled djelo kršćanske ljubavi, ako na to nisu pristale osobe koje vam imaju pravo naređivati, to nije kršćanska ljubav.

Evo jednog bolesnika, Gospodine, kojega nisu htjeli primiti, a on drži da sam tome ja kriva. Viče za mnom kad me god ugleda. Što da radim? — Sestre, to se može dogoditi. Stoga podnesite to i prignite ramena.

Ali, Gospodine, prođem li onuda i deset puta, uvijek čujem isti prigovor. — Ništa zato. Potužite se samo dragom Bogu. On dobro zna kakvom namjerom to činite.

595 Nije bila nakana ustanovâ kršćanske ljubavi da se primaju oni koji boluju od vodene bolesti, plućni bolesnici i padavičari. Što bismo učinili da nas opterete još tom vrstom bolesnika? Ali smijemo li ih pustiti da umru bez pomoći? Vidite, sestre, ja nisam nikad čuo da su ti ljudi stradali zato što im nitko nije pomogao. Uvijek se nađe netko tko se za njih pobrine. U Parizu se Bog po-

brinuo za bolnicu neizlječivih bolesnika. Ako vam je moguće, preporučite ih kojoj dobroj duši da im štogod dadne, dobro, in nomine Domini. Ali ih nemojte nikad primiti pa ni zbog prigovora što bi ih mogli iznositi. Ljubav prema bližnjemu ne smije se iskazivati protiv poslušnosti.

596 »Mnogo će se brinuti za bolesne sestre, osobito za one izvan kuće matice. Smatrat će ih službenicama Isusa Krista, jer su službenice siromaha koji su njegovi udovi. Pazit će ih kao svoje rođene sestre budući da su sve i na poseban način kćeri istog oca, Boga«, itd.

To znači, sestre, da se morate jako brinuti za bolesne sestre, naročito za one izvan kuće vaše predstojnice. Nad tim mora bdjeti sestra službenica. Vi ste, naime, međusobno bliže sestre negoli su djeca naravnog oca, budući da ste sve kćeri našeg Gospodina koji je vaš otac. Morate se, dakle, za njih brinuti i služiti im jednakom odanošću kao i siromasima. No u pogledu njege kćeri kršćanske ljubavi vladat će se doista kako odgovara njihovu imenu. Priučit će se da u bolesti poduzimaju ono što se poduzima ovdje. Kad je neka kći kršćanske ljubavi prava kći kršćanske ljubavi dok je zdrava, ona će to biti i u bolesti. Bit će zadovoljna ako je budu posluživali kao i siromašne bolesnike. Prestaješ biti kći kršćanske ljubavi ako želiš da te u bolesti fino njeguju. Što dajete siromasima kojima služite? Jaja i čiste juhe. Kad i vas tako podvore, izjednačene ste sa svojim gospodarima, i to je sve što je moguće uskladiti. Kad prizdrave, dajete im mesa i kruha. A kći kršćanske ljubavi htjela bi da je časte jarebicama, šljukama i drugim probranim mesom! To nije za vaše prilike. To je za gospođe. Kćeri se kršćanske ljubavi moraju skromno hraniti, budući da im je Družba siromašna. Doista, sestre, da smo kod kuće, bi li nas tako pazili? Da li bismo imali takvih poslastica? Pozivam vas za svjedoka, i uvjeren sam da to znate. Međutim, događa se kadšto da gospođe žele koju kćer kršćanske ljubavi njegovati kao kakvu gospođu. Nastoje pružiti olakšanje kćeri kršćanske ljubavi, koja se razboli u njihovoj župi, kao da je kakva gospođa. Ali koje im to dopuštaju jako se udaljuju od svoje dužnosti. Morale bi kazati: »Gospođo, to nije za siromašne kćeri kao što smo mi. Dopustite da se držimo svojih običaja.«

U Danijelu čitamo kako je neki kralj uzeo četiri dječaka da ih posebno pažljivo odgoji. Odredio je da ih hrane mesom s njegova stola. Ti dječaci nisu bili naviknuti da se s njima tako postupa zato rekoše nadstojniku: »Vrlo smo zahvalni kralju za naklonost koju nam je iskazao, ali to nas meso neće učiniti zdravijima. Dajte nam jela koja smo navikli jesti i vidjet ćete da ćemo se bolje osjećati.« — »O, odvrati im ovaj, ne usuđujem se, moglo bi me stajati glave. Kralj zahtijeva da se hranite jelima s njegova stola.« — »Gospodine, ispitajte stvar. Mi smo navikli jesti korijenje, povrće, prostije meso; dajte nam samo to kroz osam ili deset dana. Budemo li se dobro osjećali, kralj će biti zadovoljan. Ako pak omršavimo, učinite što vas je volja.«

Dao im je što su molili, i oni su se savršeno osjećali. Lica su im bila svježa, a zdravlje sasvim drukčije negoli kad su ih onako gostili. Konačno, nije im se imalo što prigovoriti. Još rekoše onom upravitelju: »Da vam dokažemo da smo zdraviji otkad se hranimo kako smo navikli, pozovite dječake koji uživaju slasnije meso da vidimo osjećaju li se oni bolje od nas.« I to bi učinjeno. Eunuh zapovijedi da se dovedu dječaci. I nađe se da nisu bili ugojeni kao ovi.

597 Eto, to pripovijeda sveta povijest o tim četirma dječacima. Ali ne kaže što je bilo naloženo. Sestre, mi potječemo od siromašnih ljudi, i vi i ja. Ja sam zemljoradnički sin, ja sam se hranio po seljačku. A budući da sam sad poglavar Družbe misionara zar da sebi umišljam i da želim da sa mnom postupaju kao s gospodinom! O sestre, ponovo se sjetimo svojeg porijekla i naći ćemo da imamo za što hvaliti Boga.

598 Poslije toga što hoćete da vam još kažem? Što mislite čime hrane kraljeve kad su bolesni? Jajima i čistom juhom. To im daju. Bog mi je udijelio milost da sam prisustvovao smrti posljednjeg preminulog kralja (Luja XIII). Osjetivši da će uskoro umrijeti i tu je hranu odbio, jer mu je sve postalo odvratno, a vidio je kako mu se smrt približava velikim koracima. Malo zatim počastio me pozvavši me k sebi: »Gospodine Vinko, reče, liječnik me prisiljava da jedem, a ja sam odbio jer ionako mi je umrijeti. Što mi vi savjetujete?« Ja mu rekoh: »Sire, liječnici vam savjetuju da jedete, jer njihovo je načelo da to uvijek ponude bolesnicima. Dok u njima preostaje i dah života, nadaju se da će naći trenutak u koji će im biti moguće vratiti bolesniku zdravlje. Eto zašto bi Vaše Veličanstvo učinilo bolje da uzme što vam je liječnik odredio.« Taj dobri kralj dragovoljno pozove liječnika, a to je bio gospodin Bouvard, i naruči juhu.

Na taj način, sestre, imate li jaja i čiste juhe, vi ste služene poput zemaljskih velikana. Vidite, trapljenje je u tom da smo zadovoljni onim što nam se ponudi. Ako pak želimo više, ne nasljedujemo primjer Sina Božjega. Čime se on hranio? Kruhom. Kad je

došao u koju kuću, što je molio? Kruha. »Dajte mi kruha.« I čitavo je njegovo življenje na zemlji bilo neprekidno pregaranje i vršenje siromaštva.

599 Sestre, živimo vazda prema svojem položaju i ne dopustite nikad da s vama postupaju drukčije negoli kao sa siromašnim kćerima. Preporučujem sestrama službenicama da brižljivo njeguju svoje bolesne sestre i da im dadnu sve što je uobičajeno u ovoj kući. Tako ćete biti prave kćeri kršćanske ljubavi i vršiti ćete svoje pravilo. Ono nema druge svrhe doli da vas vazda podsjeća na naše porijeklo kako ga ne bismo zaboravili. To je važan momenat koji će nas očuvati u poniznosti.

600 Nastavak tog pravila glasi: »Ako bi ih gospođe, iz pretjerane ljubavi, htjele širokogrudnije i otmenije njegovati«, itd.

Ipak vam nije zabranjeno primiti nešto bolje kad vam je to jako potrebno. Kad se čovjeku smućuje i kad mu se sve do krajnosti gadi, pravo je da mu se dadne nešto bolje. Ali to može biti samo u istinskoj potrebi.

601 15. član vaših pravila govori o dužnosti bolesnih sestara. Kaže da ne smiju biti nestrpljive niti mrmljati ako ih uvijek ne njeguju prema njihovoj želji. Neka se sjete da one ne znaju tako dobro što im je potrebno kao liječnik i bolničarke, itd.

Sestre, biti njegovan po svom ukusu! Što je potrebno ukusu jedne bolesne osobe? Posljedica je bolesti da sve čini odbojnim. Sve što je moguće o tom kazati jest da se sestre moraju pokoravati liječniku u onome što se odnosi na njihovu službu. Krepost se neke osobe upoznaje u njenoj bolesti, kad se pokorava liječniku. Znak je prave kćeri kršćanske ljubavi ili pravog redovnika kad se prepušta u svemu volji liječnika i bolničara. Evo, sestre, što ćete činiti u bolesti da se njome okoristite: neka vam bude drago ako imate nešto trpjeti iz ljubavi prema Bogu koji rado patnjama iskušava svoje vjerne sluge i službenice.

602 Evo 16. propisa: »Preveliko samoljublje može često navesti sestre, osobito one sa župa, da se zbog malih nelagodnosti potuže liječniku siromahâ. Ovaj im tada propiše liječenje toliko puta koliko puta mu se potuže za svoje najneznatnije boli. Posljedica je pak toga da mnoge sestre na taj način narušuju svoje zdravlje, misleći da će ga očuvati. Stoga se sestre neće poslužiti za svoju osobu ni lijekovima ni puštanjem krvi niti će pitati za savjet liječnika bez dopuštenja predstojnice, ako su u njenoj blizini ili po župama

grada u kojem ona boravi. Koje su pak daleko, nek mole dopuštenje u sestre službenice koja to neće dopustiti, osim ako vidi da je doista nužno. Nastojat će, dapače da dadne primjer ostalima vršeći to pravilo.«

Vidite, sestre, tu ne treba drugog tumačenja. Pravilo govori samo za sebe. Međutim, evo što ono znači: ne smiju tražiti od liječnikâ da im propisuju lijekove, tj. to ne smiju činiti kćeri kršćanske ljubavi a da nisu prije zamolile za dopuštenje u gospođe Le Gras. Iskustvo je pokazalo da množina lijekova najviše kvari zdravlje, naročito kod mladih ljudi ili ljudi srednjih godina. A osim toga rijetko kad ćete se potužiti liječnicima da se ne osjećate dobro, a da vam oni neće odgovoriti: »Trebalo bi uzeti to i to.« Jer njima se čini da im samo zato spominjete svoje slabosti. I sami su oni ovdje kazali da su katkad u nedoumici koji bi lijek trebalo propisati da ne bi prije bio štetan negoli koristan za zdravlje. Stoga, sestre, naučite se držati taj propis. Možda su već neke od vas iz vlastitog iskustva naučile koliko je to potrebno.

603 Još ću vam kazati kako mi se jedna zajednica sestara potužila na svoju predstojnicu. Ova je, naime, suviše lijekova dala propisivati svojim kćerima i tada ih zbog najneznatnije tjelesne nelagodnosti slala u bolesničku sobu. Budući da ih je voljela, pazila ih je kao samu sebe. Doduše, njoj je to bilo potrebno, ali ostalima nije. Rekoše mi: »Gospodine, otkad je naša Majka u toj službi, naša se zajednica umanjila za polovicu«.

Isusovcima npr. nije dopušteno da bez dopuštenja pitaju za savjet liječnika s obzirom na svoje zdravlje. Budući da smo saznali kako neke kćeri kršćanske ljubavi olako uzimaju lijekove, smatrali smo prikladnim da vam zabranimo da se bez dopuštenja potužite liječniku. Učinili smo to da se izbjegnu zloporabe koje bi se mogle uvući.

604 Kad čovjeku ustreba lijek, onda ga smije i nabaviti, reći ćete mi, makar da u kući nedostaje i ono što je potrebno!

— Jao kćerima kršćanske ljubavi ako se to dogodi! To mora biti s pristankom poglavara.

Eto, drage sestre, na to sam vas htio upozoriti. Budete li se toga držale, bit ćete prave kćeri kršćanske ljubavi, i zdrave i bolesne. Ako ne budete tako činile, bit ćete slabunjave osobe koje više trebaju tuđe pomoći negoli što imaju zdravlja da pomognu drugima. To su pravila koja vam sam Bog daje. Budete li ih u tome vršile, dokazat ćete da ga ljubite.

Molim Gospodina neka vam udijeli milost da čvrsto prionete uz svoja pravila. Ona su naizgled neznatna, ali su u stvari snažna. O Spasitelju naših duša, ti koji si istinski liječnik, budi liječnik naših tijela kao što si i naših duša. Ti si i životinje naučio koji su im lijekovi potrebni u bolesti. Gospodine, nauči nas kako se i mi moramo pri tom ponašati. Ugledni ljudi nikad ne pretjeruju. Nauči nas kako ćemo se služiti lijekovima, i ne samo mi, već kako ćemo ih davati i našim siromasima.

605 Videći neka sestra da se gospodin Vinko priprema dati blagoslov, zamoli za oproštenje njega i čitavu zajednicu.

Nato joj on reče:

Bog vas blagoslovio, kćeri, za osjećaje pokore što ih odajete! To pretpostavlja, draga sestro, da ste spremni odsada činiti bolje i vršiti što smo upravo kazali. Tu milost molim od Boga za vas i za sve naše sestre. Nek se nebo obraduje nad onim što ste upravo uradili! Rečeno je naime da se anđeli posebno vesele kad grešnik čini pokoru.

Nek nas dobrota Božja sve blagoslovi! Neka nam dadne milost da se vazda držimo svojih pravila koja su tako sveta! To je molitva što je upravljam našem Gospodinu. A u njegovo ime izgovorit ću riječi blagoslova.

86. Konferencija — 15. studenoga 1657.

O jednolikosti

(Opća pravila, čl. 17)

606 Evo nas, sestre, kod vašeg sedamnaestog propisa. O njemu ćemo danas raspravljati. Evo što veli taj 17. član: »Obdržavat će, koliko je moguće, ujednačenost u svemu. Ona naime održava jedinstvo i red u zajednicama. Stoga će izbjegavati svaku osebujnost kao uzrok razdora i nereda u Družbi. Prilagodit će se u svemu zajedničkom načinu življenja one kuće u kojoj boravi predstojnica. Sve će se ravnati prema načelima i običajima koji se ovdje obdržavaju, s obzirom na duhovno i vremenito, te neće usvajati drugih, iako su naizgled dobri i bolji. A što se tiče tjelesnih potreba čuvat će se da se ne opreme pokućstvom drukčijim ili boljim nego ostale. Ako je ipak koja u savjesti uvjerena da joj je potrebno nešto osobito, zbog njene tjelesne nelagodnosti, slobodno je to sasvim jednostavno i ravnodušno saopćiti istoj predstojnici. Ova će se s poglavarom pred Bogom posavjetovati o tome što bi bilo najprikladnije učiniti.«

Taj član, sestre, preporučuje vašoj zajednici da pazi na jednolikost u svemu. Što znači jednolikost? Da ste jednolike, drage sestre, to znači da sve radite na isti način, da ste jednodušne u svemu što poduzimate, da ste sve jednake gdje god bile, u Parizu ili na selu. Jednom riječi, znači da ste međusobno nalik.

607 Naš Gospodin vas danas uči, po Duhu Svetom i po tumačenju vaših pravila, da sve budete jednolike. To ne znači da se treba prilagoditi svakoj sestri ni da nasljedujete sklonosti ove ili one. Ali da budete ujednačene, morate se prilagoditi običajima kuće u kojoj boravi predstojnica, poukama što se ovdje daju i redu što se ovdje obdržava. Da biste živjele u jednolikosti što je Bog od vas zahtijeva, ne morate se ugledati ni na Francisku ni na Katarinu. Nije, dakle, dosta kazati: ja živim kao ta i ta sestra, već treba činiti što se obdržava u vašoj glavnoj kući i na jednak način. Ova treba nadahnjivati ostale. Stoga je kuća matica pozvana na visok stupanj kreposti. Ona mora prednjačiti svim sestrama u onome što im je činiti. Zato, sestre, koje imate sreću boraviti ovdje, vi ste dužne živjeti vrlo savršeno. Kad bi među vama bilo nesloge i kad ne biste sve jednodušno vršile pravila i ono što odrede poglavari, one, što dolaze izvana da se pripremaju, mogle bi se prepustiti istim pogreškama. Ako bi ih zbog toga prekorili, možda bi se ispričavale: »I kod vas se to čini, zašto onda ne bismo i mi činile?« O, kako visok stupanj savršenstva zahtijeva Gospodin od onih koje ovdje borave! Jer kakve su one, takve će biti i ostale. Budući da se kuća matica ima odlikovati u savršenosti življenja, i sestre trebaju brižljivije nastojati da rastu od kreposti do kreposti, mora vam biti drago, morale biste dapače i željeti da dođete ovamo te vidite red što se ovdje obdržava. Uputite se u ono što se tu čini, oduševite se za nasljedovanje kreposti što se mogu zapaziti u naših sestara. Od jedne se naučite šutnji, od druge uljudnosti, čednosti, sabranosti i tako redom. Eto, tako treba činiti kad se navraćate u kuću maticu. Njoj je Gospodin udijelio velikih milosti kad joj je dao svojeg duha da ga priopćuje svim članovima zajednice. Nju Bog tako nježno ljubi, tako brižljivo čuva! Kao što vidite da se Presveti sakramenat brižljivo čuva u crkvama, jer duh Božji u njem prebiva, tako su svi crkveni Redovi vazda pomno čuvali prvotni duh što im ga Bog dao. A to neka čini i ova kuća. Ona treba pažljivo bdjeti nad duhom što joj ga Gospodin dao već u početku.

608 Kartuzijanci imaju jednu kuću u kojoj se čuva njihov prvotni duh što je uvijek na snazi. Svi su kućni poglavari tog Reda dužni svake godine doći tamo da vide, da li se još uvijek drže njihove negdašnje strogoće i nema li kakav novi propis da ga zatim uvedu u svoju kuću. Jednako tako, drage sestre, i vi ste dužne doći od vremena do vremena da saznate kako se ovdje radi i nismo li štogod dodali. Kad ste pak negdje u nekom mjestu, vršite što ste vidjele da se ovdje obdržava. Dovoljno je znati da se to čini u našoj kući matici pa da se i vi osjetite ponesene da jednako činite. Jer kuća matica ima biti duh i život koji će nadahnjivati sve ostale. Stoga i one u gradu kao i one na selu neka uče od one, koja je primjer i uzor za sve što trebaju činiti. I upravo zato sestre ove kuće moraju biti na visoku stupnju savršenstva. Trebalo bi, kad bi to bilo moguće, da budu anđeli. Jer su dužne voditi i dati primjer onima koje nemaju takve sreće.

609 Ta je, eto, ujednačenost, što vam je preporučuje vaše pravilo, od velike važnosti za sve kćeri kršćanske ljubavi. Ali što ona znači među vama, o sestre? Ona održava međusobnu ljubav. I dok budete jednake, dotle će biti i ljubavi među vama. Ali kad bude razlike u vašoj odjeći, kad jedna bude htjela da pokriva glavu na svoj način, druga da ima cipele načinjene drukčije negoli ostale, kad ih se nađe, na selu, koje će obavljati duhovne vježbe kako ih je učio onaj pater ili njihov ispovjednik, tad će to ranjavati vašu međusobnu ljubav. A sestra koja voli svoje pravilo, kad bude vidjela da slijedite drugo vodstvo, naljutit će se i neće više imati ni povjerenja ni ljubavi prema vama koliko je imala. To više kad bude vidjela da među vama nema sličnosti iz koje se rađa ljubav. A jer nema više sličnosti, ne treba tražiti ni ljubavi ni one naklonosti što postoji među vama. Učinak je, naime, jednolikosti da podržava jedinstvo. I dok budete ujednačene, drage moje sestre, dotle će biti i ljubavi među vama. Ali čim se nađe i takvih koje će govoriti: »Što! da vazda budemo tako odjevene! Trebale bismo uzeti veo, bilo bi mnogo čednije«, ne slušajte ih, već ih izbjegavajte kao osobe koje hoće vašu propast. Ako pak čujete da neke govore: »Trebalo bi primati i ugledne djevojke da donesu novca i pomognu urediti kuću«, recite da je posrijedi đavao. On želi izmijeniti red što ga je Bog uspostavio da vas okupi. Jadna stvorenja, one ne znaju da Bog hoće sačuvati stvari onakvima kakve ih je stvorio! A budući da su prve, koje su pozvane u Družbu bile siromašne seoske djevojke, vjerojatno je da je namjera Božja, da ona bude sastavljena od siromašnih i priprostih djevojaka. A to se obično ne nađe kod otmjenih osoba. Stoga se moramo jako čuvati da ne dođe

do toga. Ako je Gospodin doveo među vas koju uglednu djevojku, nadajmo se da će joj njegova dobrostivost dati milost i potrebna svojstva da mogne činiti dobro, kako to vidimo u onih koje su ovdje. Ali željeti to i tražiti za to prilike drugim putem doli ovim, to je ono što se ne smije poduzimati. Vidite, drage sestre, morate se plašiti svega što bi vas moglo navesti da izmijenite svoje prijašnje običaje. Kad bi bilo i takvih koje bi htjele prekriti glavu, to se ne bi smjelo dopustiti.

610 Naše drage sestre što su otišle u Arras našle su tamo običaj da se nosi neka vrsta kepa (ogrtač s kapom ili bez nje, op. prev.). Upitale su me pismeno bi li se i one smjele prilagoditi tom načinu odijevanja. Mještanima su se pričinjale toliko neobičnima da su ih gledali kao osobe s drugog svijeta; upirali su prstom u njih. Odgovorili smo im da se toga imaju jako čuvati, jer bi to dovelo do podjele između njih i ovih sestara ovdje. A kad svijet malo na njih navikne, prestat će govoriti i misliti o kroju njihove odjeće.

One nisu počinile nikakvo zlo što su nam to predložile, jer su dokazale da su spremne poslušati savjet koji će im se dati. Tako treba postupiti i nikad ne smijete ništa izmijeniti na svojoj odjeći makar išle u bilo koje mjesto. Vidimo naime da i ovamo dolaze strane osobe odjevene na način svojeg kraja. No, dotični se ne brinu da bi obukli odijelo drukčijeg kroja iako ih svijet gleda i čudi se videći ih takve.

Evo na primjer kapucina. Prije nego što su se ljudi navikli na njih, pričinjali su im se tako neobičnima da nisu znali kome bi ih prispodobili. Jesu li oni poradi toga izmijenili svoj način odijevanja? Nipošto. Vidjeli smo Poljake u njihovoj nošnji kad su došli u Pariz po svoju kraljicu i nitko im nije uzeo za zlo što nisu odjeveni poput Francuza.

611 Tako i vi, drage sestre, ne čudite se ako vam toliko preporučujemo jednolikost u odijevanju i da nikad ništa ne izmijenite pod izlikom da bi se prilagodile običajima mjesta kamo biste mogle biti poslane. Nađe li se među vama sestra koja bi vas htjela uvjeriti o suprotnom, pod bilo kojom izlikom, znajte da nju napast na to potiče da upropasti vašu Družbu, koja može postojati jedino pomoću jedinstva i ljubavi. No ono što će očuvati ljubav među vama bit će sličnost, jer mi volimo ono što nam je srodno. Sličnost rađa naklonošću kao što osebujnost uzrokuje razdor. Htjeti imati što ostali nemaju — znači htjeti se razlikovati, učiniti nešto više negoli ostali. A sve je to protiv vašeg pravila.

612 Ima ih koje mole da bi se smjele češće pričešćivati negoli ostale. To se ne smije, to više što ujednačenost zahtijeva da budete slične u svemu. Ne činiti ono što ne čine ni druge, to hrani poniznost. Oholost, naprotiv, nastaje iz osebujnosti. Odlučite, dakle, danas i predajte se Bogu kako se ne biste češće pričešćivale negoli to pravilo dopušta. Učinite li drukčije, dat ćete povod zavisti. Ostale će pretresati: »Zašto se ta sestra pričešćuje kad mi to ne činimo? Kakvu li je milost primila od Boga koja joj daje tu povlasticu!« Eto zašto sam ja mišljenja da to ne činite. Kad se pak poželite pričestiti izvan onih dana što su pravilom propisani, prinesite Bogu tu želju. Tako ćete imati zaslugu i pričesti i posluha svome pravilu. Jer, gledajte, savršenstvo nije u množini obavljenih čina već u dobro urađenim poslovima, u duhu kojim je i naš Gospodin obavljao svoja djela. Evo u čemu je istinska i solidna svetost: da sve što činimo, činimo dobro i prema svojem pozivu. Prema tome, svetost je svećenika u tom da dobro moli oficij, da valjano obavlja svoje čitanje i savjesno ispunja dužnosti svojeg staleža.

613 Svetost je kćeri kršćanske ljubavi u vršenju njenih pravila. Velim, u točnom vršenju, s naklonošću prema njima, u vjernom služenju siromasima u određeno vrijeme, s ljubavlju, blago i samilosno; u savjesnom ispunjavanju liječničkih odredaba. Zdušno obavljajte svoje vježbe, i duhovne i tjelesne, s namjerom da steknete kreposti koje sačinjavaju duh što ga je Bog dao vašoj Družbi. To su tri kreposti što ćemo ih uskoro spomenuti. Ako neka osoba vrši sve točke svojih pravila, sigurno je da će se uzdići na visok stupanj svetosti. Stoga je papa Klement VIII. običavao govoriti: »Pokažite mi redovnika iz Reda kojega god hoćete, a koji je vjerno vršio svoja pravila, ja ću ga kanonizirati.« Nije zahtijevao drugog čuda za dokaz njegove svetosti da bi ga kanonizirao. Isto tako, drage sestre, svete će biti i one kćeri kršćanske ljubavi koje prihvaćaju sav sadržaj svojih pravila. A jedino je to i potrebno da budu svete. Stoga se predajte Bogu kako biste dobro činile sve što se odnosi na vaša pravila, ali i ništa više od toga, da biste izbjegle svaku osobitost, kako nam to i pravilo preporučuje.

614 Osebujnost ne znači drugo doli prisvojiti nešto ili htjeti učiniti nešto što ostale ne čine. One si umišljaju da su bolje od ostalih i drže da si mogu priuštiti više slobode. Hoće da ih ljudi drže boljima. Sve se to protivi duhu poniznosti. Taj pak duh ne trpi nikad osebujnosti, već nas vazda potiče da ostanemo u redu s ostalima. Dobro je biti bolja i kreposnija od ostalih, ali nemojte željeti da vas drže takvom. Nasuprot, smatrajte sebe gorom od svih misleći da ne

činite ništa vrijedno. Osobito se nastojte prilagoditi zajednici. O, kako je samo odgovorna vaša dužnost, vas, sestre kuće matice, da se u tom vježbate, tj. da činite sve što čujete da poglavari nalažu, da se okoristite primjerom što vam ga ostale daju te da se svima podlažete, u prvom redu savjetnicama. Sve se općenito imaju pokoravati u pogledu duhovnog i tjelesnog vodstva, načelima kojih se drže u kući matici. Ovdje, na primjer, vlada načelo da se treba ponizivati u svemu što je moguće, da treba voljeti svoju neznatnost, da nam mora biti drago kad nas preziru, da pojedina vjeruje da je najbjednija od svih. To se eto ovdje obdržava i tome se imaju prilagoditi i one sa župa kao i one sa sela. Poradi toga se i navraćate u kuću maticu, da biste ponovo zadobile svoj duh. Jer ako ste popustile, budući da ste bile daleko, treba da dođete ovamo i da se obnovite. Ako se oganj pobožnosti ugasio u drugim mjestima, treba doći ovamo i tu ga ponovo rasplamsati.

615 Drugo načelo i druga krepost koja sačinjava vaš duh jest jednostavnost i bezazlenost s obzirom na poglavare. Jednostavnost ne trpi da se služimo prepredenošću, dvoznačnim riječima, lažima. Ukratko, nek se nikad ništa ne kaže drukčije nego što jest, jer to se suprotstavlja jednostavnosti kao vatra vodi. I nema veće razlike među njima negoli je između lukavstva i bezazlenosti.

616 Ljubav vodi Bogu, te čini da Boga ljubimo svom širinom svojih osjećaja, da želimo kako bi ga čitav svijet uzljubio i služio mu, upoznao i ljubio tu vječnu istinu, beskrajnost, čistoću, dobrotu, mudrost, božansku providnost, vječnost u kojoj dijeli svoju slavu s blaženicima. Ljubav čini da se neprekidno prinose Bogu molitve za sav svijet. To su eto, drage sestre, učinci ljubavi s obzirom na Boga. A sestre, koje tako žive, žive po duhu Božjem a ne po duhu tijela. Jest, sestra koja se tako ponaša, drage sestre, živi u duhu što ga je Bog dao vašoj Družbi. Živjeti po tijelu znači tražiti svoje vlastito zadovoljstvo i ne brinuti se više ni za Boga ni za bližnjega.

Evo načela kojih se ovdje držimo: poniznost nas potiče da želimo biti najneznatnije; prostodušnost čini da uvijek nastojimo govoriti samo istinu, a u tom i jest naš duh; zatim je naročito ljubav prema Bogu i bližnjemu. Tih se dakle načela držite i ne prianjajte uz druga, mada su naizgled dobra i bolja.

No, lijepo bi bilo vidjeti kćeri kršćanske ljubavi da usvoje načelo karmelićanki čiji je duh vrlo strog! A vaš je duh — duh ljubavi koji vas obvezuje da se istrošite u službi za bližnjega. Lijepo bi bilo vidjeti biskupa da uđe u kartuziju, tj. da postane kartuzi-

janac! Ali on ne bi više vršio ono što Bog od njega traži, već ono što traži od drugih. Njihove su vježbe dobre za njih, ali nisu za nas.

617 Jednog mi je dana ženevski biskup (sv. Franjo Saleški) rekao: »Ja govorim našim sestrama, Gospodine, neka cijene sve redovničke zajednice više od svoje, neka drže da su karmelićanke savršenije od njih. Ali želim da svoja pravila ljube više od svih ostalih, iako drže da su ostale zajednice iznad njih.« Još mi je kazao: »Želim, dapače, da vjeruju kako je njihovo pravilo bolje i za njih savršenije. Hoću da misle kako su kćeri svetog Dominika, dapače i sve redovnice na svijetu, savršenije od njih i da je njihov način življenja bolji od njihova. Uza sve to hoću da svoj način življenja vole više.« I dodao je ovu usporedbu: »Vidite, Gospodine, kao što se djetetu njegova majka više sviđa od ikoje druge i njezino mu je mlijeko najslađe; makar ona bila iznakažena i veoma ružna, voli je više, jer mu je majka, nego da je kraljica. Tako treba da i naše sestre vole svoju majku, tj. redovničku zajednicu, više negoli ikoju drugu.«

Evo što je time htio kazati: kao što djeca imaju više naklonosti prema svojoj majci negoli prema najvećoj gospođi na svijetu, tako i kćeri svete Marije moraju svoju redovničku zajednicu, koja je njihova majka, voljeti više nego sve ostale, iako im se čine savršenije.

618 I ja vama velim isto, drage moje sestre: smatrajte da su pravila i vježbe svih ostalih za njih bolja i savršenija od vaših, ali to ne vrijedi i za vas. Vi prionite uza svoja i tako ćete postići ujednačenost. Ako vam predlože nešto što se protivi vašem pravilu, bilo ispovjednika, bilo nešto drugo, smatrajte da je to dobro za one koji to smiju činiti. Vi imate pravila koja vam ne dopuštaju drugih vježba iako su u sebi dobre. No, bilo bi lijepo vidjeti kćer od Pohođenja Bl. Dj. Marije gdje želi živjeti po načelima kćeri svetog Tome! Ona ne bi vršila ono što Bog želi od nje. Bilo bi lijepo vidjeti, kao što sam vam spomenuo, biskupa gdje živi poput kartuzijanca i želi biti u osami kao što su oni. Bilo bi lijepo vidjeti kćer kršćanske ljubavi gdje želi biti slična redovnici i opsluživati vježbe koje nisu spojive s dužnošću njenog poziva. Prionite, dakle, uz načela kojima vas uče vaši poglavari. I čim vam netko stane govoriti o izmjeni, znajte da se želi odvojiti, zato viknite u sebi: držite lopova! Hoće vam ugrabiti vaš duh. Vičite: »U pomoć! Evo ljúdi koji mi žele oteti život, hoće me svjetovati da se priklonim načelima koja su suprotna duhu što ga je Bog dao našoj Družbi«.

619 Dosad smo imali razloga hvaliti Boga. Ali se moramo bojati prijetnje kojom se đavao jednog dana prijetio svetom Franji kad se ovaj radovao dobru redu što vlada među njegovim redovnicima. Zaprijetio se da će u njegov Red poslati ugledne osobe i po njima ga oboriti. A to se i dogodilo, jer ga je u dva-tri navrata trebalo preuređivati. Isto tako možemo se bojati da mi ne stanemo primati bogate djevojke pod izlikom da bismo imale čime preurediti kuću maticu i na taj način unijeti u Družbu promjene. Ne mislite da bez razloga govorim o tom. Jer što velim, već se dogodilo: »Trebale bi nam gospođice koje bi donijele imutka kako bismo imale sredstava za preuređivanje kuće.« O Spasitelju moje duše! Sačuvao vas Bog da se poslužite takvim sredstvom da održite Družbu! Sestre, tko se dosad brinuo za vas? Nije li Providnost? Ne bojte se da će vas Bog napustiti dokle god budete dobre službenice našeg Gospodina i siromahâ. Što vam je nedostajalo do ovog časa? Nije li vas Bog hranio i brinuo se za vas kao dadilja za dijete? Uzdajte se, dakle, u njegovu dobrotu i ne slušajte nikad onih koji vam budu o tom govorili. Recite im da vam vaša pravila to zabranjuju. Ako Bog pozove koju iz takvog sloja u društvu, u dobar čas! Ali nemojte je primiti iz navedenog razloga. Za uzdržavanje Družbe nije potrebno služiti se tim sredstvima. O, ne, sva su ta sredstva od mesa i krvi, suprotna pouzdanju što ga morate imati u Boga. Jest, drage sestre, sve što smjera da vas navede na izmjenu vaših načela, dolazi od tijela i đavola. Stoga ih nikada ne smijete mijenjati.

Ali tako se radi u onom mjestu. Jednako tako u onom drugom. Taj i taj mi je govorio o tom. — Morate znati da su njihova načela dobra za njih, ali ne i za vas. Vi se držite svojih, kao što sam vam kazao. Cijenite svačije vježbe kao veoma dobre za njihov duhovni napredak, ali od svojih ne mijenjajte ništa ni u pogledu duhovna ni tjelesna dobra. I ne želite imati više od ostalih, jer to zahtijeva ujednačenost, osobito s obzirom na kćeri kršćanske ljubavi.

620 Kad su kćerima svete Marije propisivali pravila, blaženi je ženevski biskup htio da one u svojoj sobi zadrže samo jednu sliku i jednu knjigu. Eto to je sve što je dopustio da imaju. To je blaženi iskusni Otac znao, iz iskustva drugih, da se taština uvlači čak u stvari koje služe pobožnosti. Jest, imati lijepu knjigu, to donosi radost, a ta rađa taštim zadovoljstvom. Iz toga su razloga sveci vazda kudili suvišnost u tim stvarima. Između ostalih, sveti je Bernard korio one koji su, u njegovo vrijeme, svu svoju brigu posvećivali ukrašavanju crkava i nastojanju da sve predmete posrebre. Ne, drage sestre, taj veliki svetac nije to odobravao. Nasuprot, go-

vorio je: »Živi hram, siromah, po ulicama gladuje i zebe, a vi svoja dobra dajete za suvišne troškove!« Idite najprije siromasima i njima pomozite. Zatim, ako bude moguće i ostalo uraditi, u dobar čas!

621 Koji danas ukrašuju crkve na taj način, ne čine zlo. Budući da su imućni, moguće im je poduzimati jedno i drugo. Ali vi, vi morate voljeti siromaštvo. Ono neće da želimo lijepe stvari. Jer čim bude koja imala nešto lijepo — lijepo uređen oratorij, poželjet će to i sestra koja to bude vidjela. Primjetit će: »Ta i ta sestra u onom mjestu ima vrlo lijep oratorij. U njemu je to i to. O, kako to potiče na pobožnost! Moram i ja sebi to kupiti.« A gdje uzeti novac za to? Morat će ga ukrasti siromasima. Jer vi nemate ništa svoga. A ako upotrijebi onaj novac koji joj je dan za redovite izdatke, to joj isto tako nije više dopušteno negoli ga uzeti siromasima. Uostalom, vi i nemate novca osim ako ste ga uzele siromasima ili sestrama, jer višak od onoga što potrošite, trebate donijeti u kuću maticu. S tim u vezi treba da vam kažem kako se često puta divim vodstvu božanske Providnosti koja vam je nadahnula misao da pridonosite uzdržavanju Družbe. Ostanite pri tom, sestre. Na taj način možete prehranjivati sestre koje se u ovoj kući pripremaju za služenje siromasima.

622 Kad vidim nekog svećenika kako je uzeo svoju majku k sebi da bi je uzdržavao, kažem mu: »Kako ste sretni, gospodine, da imate čime na neki način uzvratiti svojoj majci što vam je dala, brinući se sada za nju!« Isto velim i vama, sestre, u pogledu kuće matice. Ona je vaša majka. Ona vas je podigla i mogli bismo kazati da se iscrpila da vas odgoji. Jer vi se niste same osposobile. Trebalo vas je poučiti i dati vam Družbina duha. Radeći tako kuća matica postupa poput majke koja doji svoju djecu. Iscrpljuje svoje vlastito biće da njih nahrani. Postupajući tako kako radite vi, pomažete prehranjivati i samu majku-hraniteljicu koja vas je othranila. Kakve li sreće, sestre! Mislim da je to velik Božji blagoslov i da će Bog nastaviti dijeliti vam milosti dok budete držale taj sveti običaj.

623 U nastavku se tog člana veli da se sestre neće hraniti drukčije ili bolje nego ostale. Treba, dakle, da budete jednake u svemu što se tiče hrane, jednake u pogledu kruha, količine mesa, jednake u svemu. S obzirom na vino, dosad vam ga nismo iznosili na stol i držim da bi trebalo sačuvati taj običaj. Izuzetak bi mogao biti samo slučaj bolesti ili duboke starosti. Tad je poglavarima slobodno, ako misle da je nužno, dispenzirati od tog pravila. Ali izvan toga nek se to ne čini. Jer, vjerujte mi, sestre, vrlo je korisno nikad ne piti vina.

Turci nikad ne piju vino, premda obitavaju u veoma toploj zemlji. I mnogo su zdraviji od svih ovdje koji ga piju. To pokazuje da vino nije potrebno za život koliko se misli. Da ono nije tako rašireno, ne bi bilo ni toliko nereda. Nije li jako žalosno da Turci i svi oni iz Turske koja zaprema deset milja, što je naših 150 milja, da Turci žive bez toga, a da se kršćani time služe tako neumjereno! Odatle dolazi da su u svom načinu življenja toliko suzdržljivi te ne podnose da bi netko među njima glasno govorio. Proteklih smo dana vidjeli čovjeka koji je u onoj zemlji lovio kitove. Na pitanje kako se tamo živi, odgovori mi da se u onoj velikoj zemlji vino nikad ni ne vidi, da su ljudi zdravi, naočiti, a hrane se bakalarom što ga umaču u mlijeko.

624 Shvatite, dakle, dobro, drage sestre, što veli pravilo. Ako koja misli da joj je potreban kakav izuzetak zbog tjelesne slabosti, smije to sasvim jednostavno predložiti. O, kako su vaša pravila razborita i koliko smo o njima razmišljali prije nego smo vam ih dali! Evo, drage sestre, kako treba postupati kad smo u savjesti uvjereni da nam je nešto potrebno. Recite: »Bože moj, ja mislim da mi je ta stvar nužna. Molit ću je. Ako je tvoja volja da mi je dadnu, u dobar čas, ako nije, nek bude volja tvoja!«

Zapamtite osobito da se morate prilagoditi onome što se ovdje čini. I dođite ovamo da to naučite kako biste sve bile međusobno slične. O drage moje sestre, kako je lijepo kad ste u svemu ujednačene!

625 Kazat ćete mi: »Gospodine, u kući matici ima novih koje su istom došle. Moramo li se i u njih ugledati?« Ne. Kad kažem da dođete u kuću maticu, ne mislim pod tim da se ravnate prema novima, već prema starijima, naročito onima koje točno vrše svoja pravila, i prema savjetnicama. Uradite tako, pa ćete sačuvati ljubav i jednolikost. Budete li vjerne ovome što smo kazali, pridonijet ćete da se očuva dobar red u zajednici i sve dobro što će se ovdje činiti. Kako ste sretne, kćeri, što imate pravila koja nemaju druge svrhe doli vaše savršenstvo! Kako ste sretne što znate da vam je Bog nadahnuo življenje slično življenju njegova Sina! O, kako ćete biti sretne, drage moje sestre, budete li se, kao službenice kršćanske ljubavi, ponašale onako kako to lijepo ime od vas zahtijeva! Nazivaju vas službenicama. Sretne su koje se doista služe tim lijepim imenom da bi se ponizile, te služile siromasima i svojim sestrama. Ali čim koja postane naduta, čim htjedne da se ostale podvrgnu njoj, čim se stane oholiti, zbogom duh poniznosti! Sve će biti samo vanjština ukoliko vi od službenice postanete neovisna

osoba. No da izbjegnemo to zlo, neka one koje su pozvane na dužnost službenice, budu vazda prve kad se treba poniziti i ostalima dati primjer što im je činiti. O, loše li službenice ako ona, koja bi se imala brinuti za Družbu, trpi da druga kraj nje krši pravila, a da ona o tom ne obavijesti poglavare! Svojom šutnjom prouzrokuje zlo što ga počinja sestra. Jer ona je mora najprije ljubazno opomenuti. Ako sestra nastavi kršiti pravilo, nakon što je sestra službenica poduzela što je mislila da mora, obvezna je obavijestiti predstojnicu, kako bi ova primijenila potreban lijek. Propusti li to, griješi. Moglo bi se dogoditi da se s vremenom složi sa sestrom i pristane na zlo što ga ova počinja. O sestre, kakva li razloga da zahvalite Bogu što ste u Družbi čije je načelo jednolikost!

626 O jednolikosti, ti si savršena u Presvetom Trojstvu! Otac, Sin i Duh Sveti nisu jedan više od drugoga. Ujednačenosti je bilo i među apostolima.

Sretne li ste, drage moje kćeri, što imate pravilo koje je od Boga i koje vas obvezuje da nasljedujete svetu jednakost i jednolikost među trima božanskim Osobama! Držite se tako svojih pravila, da nikad ništa ne izmijenite. I budite sigurne, drage sestre, Bog će učiniti velikih stvari u Družbi, ako to budete dobro vršile. Što će učiniti? Učinit će da Družba raste u kreposti i da uvijek živi jednakim načinom života, a među vama da vlada ujednačenost. I ja to molim od Gospodina. Molim ga da vas sve ispuni željom da biste vršile to pravilo kako bi vaša ujednačenost častila onu što postoji između Oca, Sina i Duha Svetoga. Tako ćete biti slične apostolima i vršiti ćete ista pravila što ih je Gospodin njima dao. Nek vas božanska dobrota sve ispuni tim duhom jednolikosti. Napredovale u njoj iz dana u dan toliko da biste radije umrle negoli je napustile! To je milost što je molim od njega poradi ljubavi kojom ljubi svetu krepost jednolikosti.

87. Konferencija — 18. studenoga 1657.

Jednolikost, čistoća, čednost

(Opća pravila, čl. 17, 18 i 19)

627 Drage moje sestre, danas ćemo nastaviti s čitanjem vaših pravila. Kod svakog ćemo člana istaknuti što se posebno odnosi na vas. Vaša su, naime, pravila kao kanali kojima naš Gospodin dovodi svoje milosti na svoje zaručnice, da bi im poslije ovog života dao da kraljuju gore u nebu. Po svojim pravilima smijete očekivati sve vrste milosti. Bog se pri tom ponaša kao i u pogledu svoje Crkve. Kao što svojoj Crkvi daje milosti po sakramentima, tako svoje milosti daje duši po vršenju njenih pravila. I ne samo to. Sve im se milosti njihove zajednice dijele samo na temelju vjernosti kojom vrše svoje pravilo. I što su one u tom vjernije, to su i Božje milosti obilatije. I obratno, što se više udaljuju od vršenja svojih pravila, to se više udaljuju od Božjih milosti.

628 Sve naše djelovanje proizlazi iz glave — dodirom i povezanošću glave s udovima dolazi život u sve ostale udove. Kao što tijelo, koje je čvrsto sjedinjeno s glavom, i jedno udo s drugim, prima sve poticaje što proizlaze iz nje, tako nijednoj redovničkoj kući nije moguće primiti milosti, koje su joj potrebne za očuvanje njena duhovnog života, ako nije ujedinjena s glavom. Obrnuto, truli član ne može biti ujedinjen s glavom niti imati ikakva dijela u blagoslovu njena djelovanja. Stoga, drage sestre, pokažite mi sestru za koju je moguće kazati: »Ona točno vrši svoja pravila«, i ja ću vam kazati da će ona postići visoki stupanj kreposti i sjedinjenja s Bogom, za kojega nema veće radosti ovdje na zemlji negoli je spoznaja da neka osoba vjerno obdržava svoja pravila. On se veseli videći to. I kao što je zaručnica predmet ljubavi i radosti za svojeg zaručnika, tako se i Gospodin u najvećoj mjeri raduje duši kojoj je drago ispuniti njegovu volju vršenjem svojih pravila. To je ono što skreće oči njegove dobrote na nju, da je što više uljepša davanjem svojih milosti. Kao što za oca nema veće radosti doli imati dijete obdareno lijepim svojstvima i dobre naravi, i to je sva njegova utjeha, tako je, drage sestre, sigurno da se i Bog neusporedivo veseli videći jednu redovničku zajednicu gdje se vjerno vrše pravila. Nemoguće je zapravo uspoređivati radost koju Bog nalazi u toj vjernosti, s onom što je zaručnik ćuti promatrajući svoju zaručnicu i otac svoje dijete. Vidite li, ponavljam, toliko je važno da budete vjerne u ovom: predmet Božje radosti jest kći kršćanske ljubavi koja vjerno obdržava svoja pravila. To je dobra redovnica, jer točno vrši svoje redovničke obveze. Stoga je papa Klement Osmi, kojega sam i ja imao čast vidjeti, a on je svetac, rekao: »Pokažite mi osobu koja je točno obdržavala svoja pravila, ja ću je kanonizirati i bez čudesa. Ne zahtijevam drugog dokaza njene svetosti doli saznanja da je opsluživala svoja pravila.«

629 Iz toga vidite, što je jedna sestra vjernija svojim pravilima, što više izbjegava prohtjeve tijela i krvi, to je kreposnija. A što se više od njih udaljuje, to se više udaljuje od Boga, vraća se u svoje prijašnje navike i postaje gora negoli je bila u svijetu. Zašto to? Bog ju je pozvao u Družbu da mu bude na radost vršenjem pravila što joj ih je dao. Međutim, ona je nemarna i ne cijeni ih. Bog tada povlači od nje svoje milosti i prepušta je svim njenim strastima. Kaznio ju je što je prezrela svoja pravila. Rekao je: »Ta sestra, kojoj sam udijelio milost pozvavši je iz pokvarena svijeta kako bi provodila posve drugačiji život vršenjem pravila, što sam joj ih dao, radi sasvim obrnuto. Živi kao da joj nisam pokazao kako ima živjeti. Stoga je napuštam: idi, radi što hoćeš!« To bijedno stvorenje, od Boga ostavljeno, pada u tako jadno stanje da je često gore od onoga iz kojeg je izašla prije svog poziva. Prema tome vidite, drage sestre, da vaša sreća ili vaša propast ovise o vršenju vaših pravila. No da biste ih mogle opsluživati, treba da ih dobro razumijete. I zato ću ih pročitati. Ima ih četrdeset i tri člana, a mi smo kod sedamnaestog. Taj govori o ujednačenosti koja ima biti među vama.

»Obdržavat će, koliko je moguće, ujednačenost u svemu. Ona naime održava jedinstvo i red u zajednicama. Stoga će izbjegavati svaku osebujnost kao uzrok razdora i nereda u Družbi. Prema tome, prilagodit će se u svemu zajedničkom načinu življenja one kuće u kojoj boravi predstojnica. Sve će se ravnati prema načelima i običajima koji se ovdje obdržavaju s obzirom na ono duhovno i vremenito.«

630 To je, eto, član koji govori o jednolikosti. No možda ih ima među vama koje ne znaju što znači ta riječ jednolikost, ujednačenost. Biti ujednačene, drage sestre, znači biti nalik — na primjer, imati jednako pokrivalo za glavu, jednake ovratnike, jednaku odjeću, jednake cipele i, kad bi bilo moguće, sličan govor. Bilo bi poželjno da sve govorite na isti način, milo, usrdno i ponizno, da na isti način poslužite siromasima, da ste istog mnijenja kad ste zajedno, da po župama jednako djelujete. Nije potrebno da idete vidjeti kako se radi u jednoj, da biste onda i vi tako radile u drugoj, već pogledajte kako se radi ovdje i nemojte drukčije činiti. Ova vam kuća ima biti uzorom i prema njoj se morate, koliko je moguće, ravnati kamo god idete, bilo to u ustanovu Imena Isusova, k nahočadi bilo u ostala mjesta. To se, eto, želi reći u tom članu. Poslije toga još bi bilo poželjno da sve imate iste osjećaje, da cijenite sve što cijeni predstojnica, da savjetnice i starije sestre budu prodahnute istim duhom, te čvrsto sjedinjene sa svojim poglavarima. Osim toga poželjno je da najmlađe poštuju sve svoje starije sestre i čine što im ove kažu te da se jedne i druge drže savjeta koji su im dani.

Sveti je Pavao govorio obraćenome puku: Još vam ne velim da nasljedujete Isusa Krista, već nasljedujte mene koji njega slijedim. Pogledajte kako ja činim i nasljedujte mene (1 Kor 4,16). No ako je sveti Pavao govorio tako novim kršćanima, to je stoga što je lako činiti dobro, koje vidimo da drugi čine. Treba, dakle, da se sve prilagodite onome što se čini u toj kući te da ništa ne poduzimate po svojoj glavi. Jer ne prihvaćati mišljenja drugih jest neka vrsta oholosti. Jest, postupati po svome, ne htjeti nikome popustiti, htjeti podvrći mišljenje drugih svojemu, znači biti ohola sestra. Ako je takva još kadra reći ili pomisliti: »Ja sam inteligentnija od ove, nek ostale rade kako hoće, ja ću kako to ja shvaćam« — tad, vidite li, to je čin oholosti. Ta je sestra ohola sestra i nju će Bog prije ili poslije kazniti. Tu će sestru Bog prije ili poslije kazniti jer ne živi na uobičajeni način kao ostale, jer je ohola, a oholost je đavolski grijeh. Đavla je Bog protjerao iz neba zbog njegove oholosti. Poniznost se čuva na uobičajeni način djelovanja, kad radimo poput ostalih. Ali kad jedna sestra rekne: »Sestro, učinimo tako«, a druga joj upadne: »Čini mi se da bi bilo bolje drukčije.« — »Zašto«? upitat će prva. »Ja to želim ovako uraditi.« — »Ah! sestro«, reći će druga, »u kući matici obićavali smo to tako činiti.« — »Ništa zato, držim da će biti bolje na drugi način«, o, đavolskog li mišljenja i oholosti! Jest, budući da postaje osebujna i povodi se za svojim vlastitim rasuđivanjem, njeno je mišljenje čin oholosti. Jedna sestra čini nešto ovako. Njena susestra jednako tako. Ali evo treće koja kaže: »A ja ću učiniti kako se meni čini bolje.« Recite, nije li to oholost, koja je uvjerava da će ona učiniti bolje od ostalih. Svaka je osebujnost zaklon za oholost, koja je uvijek skrivena unutra. I svaka osoba koja se ne pokorava predstojnici ili savjetnicama koliko joj je moguće, svakom takvom osobom ravna duh oholosti. On naime vazda želi djelovati zasebno.

631 Poniznost, naprotiv, uvijek radije slijedi mnijenje drugih negoli svoje vlastito. Evo, na primjer, sestre koja se slaže sa svime što drugi hoće. Reknu li joj: »Uradite ovako«, ona uradi. Ja velim da je ta sestra ponizna, jer je poniznost neprijateljica osebujnosti. I koliko se bude prilagođivala drugima, toliko će rasti u poniznosti. No kad kažem da moramo činiti kao ostali, ne mislim pod tim da smijemo živjeti slobodno, ako neki već tako žive. O, to bi bilo užasno nasljedovanje! Sestra koja gleda savjetnice, koja

promatra njihovo ponašanje i njihovu krepost te se prema tome ravna, koja se u svojoj župi trsi da zadovolji gospođe i da izvrši koliko može ono što joj je naloženo, takva sestra posjeduje znak poniznosti. Ona nije osebujna. Čini što čine i ostale. Tako se, drage sestre, poniznost čuva pod pepelom nasljedovanja drugih. Jer kad vidite sestru koja sebi uobražava, koja ostale kudi, koja misli da se varaju kad je kore, zar ne da vam se to ne sviđa? Vidite, ponizna duša vazda više cijeni druge negoli sebe.

632 Prekjučer mi je neki gospodin s dvora između ostalog rekao: »Kad trebam nešto poduzeti, posavjetujem se sa svojom ženom.« Promotrite malo tu dobru dušu. On toliko poštuje svoju ženu da je smatra kreposnijom od sebe i služi se njenim savjetom. Poniznost je — vazda govoriti dobro o drugima a nikada o sebi. Sestre, kad čujete neku sestru gdje s poštovanjem govori o svojoj susestri, recite: »Evo kreposne sestre, ne treba vam drugog uzora, nasljedujte je.« Ali kad vidite da koja hvali samo ono što sama čini, da kudi sve što druge čine, ili ne prozbori ni riječi dok druge nekog hvale i tom šutnjom odaje da ne odobrava ono o čemu se govori, tad recite: »Evo oholice.« I budite uvjerene da će je Bog napustiti sa svima onima koje su ohole. Izgubit će Božje milosti, jer se one daju samo poniznima. Nakon što su prezrele njegova nadahnuća i savjete što su im dani, reći će im: »Ostavljaš me, jadnice, poradi taštih zadovoljstava. Idi, napuštam te i neću više da čujem o tebi govoriti.« Na taj način neće više uživati u kreposti, postat će nepodnošljivom sestrama i samoj sebi. I takva kći kršćanske ljubavi samo je to po vanjštini. Nosi njihovu odjeću, ali nema njihova duha. Duh kćeri kršćanske ljubavi jest poniznost, a ona je puna oholosti. To pak znači da je nalik đavlu, ili da je još gora. Dok smo živi, ako smo ponizni, smatrat ćemo se gorim od đavla. To nije nedostatak rasuđivanja, tako bismo doista morali misliti. Jer da se đavao nije ukorijenio u svom grijehu i da je primio i najneznatniju od milosti što su nama dane, on bi se njome bolje okoristio negoli mi. Držim, kao i neki sveci, kad bi njemu bila dana milost da promijeni svoj stav, on bi bio mnogo bolji od nas. Ali njemu ona nije dana. Samo su muškarci grešnici, djevojke i žene grešnice primile su od Boga milost da se dignu iz svojih grijeha. To je i kazao na usta onih opsjednutih iz Louduna: »O kako ste jadni vi kršćani kad se tako loše služite Božjim milostima! Da je nama dopušteno obratiti se kao vama, ne bismo ostali u tom nesretnom stanju iz kojeg nam je nemoguće izići. Ali vama je to moguće. Ne činite kao mi. Ne ukorijenite se u svojim grijesima. Obratite se Bogu dok vam je moguće.«

Sestre, upamtite dobro da je osebujnost kći oholosti i da je trebate izbjegavati kao uzrok nesloge.

633 Zar ne, da vas boli kad vidite neku sestru da se posebno oblači i da želi biti ljepša od ostalih? Osoba koja se ne drži zajednice, koja hoće da se drugi njoj pokoravaju, koja se ponaša kao polu-predstojnica, ne mogu vam kazati kako je nepodnošljiva. Svi razdori i neredi u zajednicama dolaze odatle što se ne prilagođujemo drugima. Ona npr. na župi ne prihvaća savjet koji joj se daje jer je uobražena. A budući da se navikla slijediti svoje vlastito mišljenje, ako je netko pokuša urazumiti, ne da se. To su eto nesreće kojima je uzrok osebujnost. Ona nam otima poslušnost. Ne dođe li baš do toga, ima i drugih zala vrlo opasnih što ih izaziva.

634 »Sve će se prilagoditi zajedničkom načinu življenja one kuće u kojoj boravi predstojnica«, tj. treba da u toj kući naučite od predstojnice, savjetnicâ i ostalih starijih sestara koje su ovdje sve ono što imate vršiti. O sestre, vi koje ste zaposlene u toj kući, gledajte na kakvu vas krepost to obvezuje. Smatrajte se presretnima što vas je Bog odabrao za tako sveto djelo, da budete kamen temeljac njegove zgrade. Ali sjetite se što veli pravilo života obraćajući se kćerima kršćanske ljubavi: »Vi kojima sam dao sve potrebne milosti da vas učinim dostojnima tako svetog služenja, znajte da od vas očekujem da riječima i primjerom pridonesete savršenstvu tih mladih biljaka što su među vama..« O, kćeri, kakve li obveze da to ostvarite! Sve ostale upiru oči u vas koje ste ovdje. Eto, zašto bi bilo potrebno da u toj kući poučavaju utjelovljeni anđeli, kad bi to bilo moguće. Kažem to, da shvatite kako je potrebno da budete savršene. Jer ovo je glava vašeg tijela, i ako je glava zdrava, čitavo će tijelo biti zdravo. Ali ako je ona bolesna, to će i udovi osjetiti. Budući da su ove ovdje dužne davati dobar primjer vršenjem pravila, ostale, koje su drugdje zaposlene, trebaju vršiti ono što se ovdje drži i ne smiju uvoditi drugih vježba iako su naizgled dobre i bolje.

Sestre, moglo bi se dogoditi da kojoj kćeri padne na um da, na primjer, obavlja molitvu poput karmelićanki. One, naime, stoje pred Bogom čekajući da im on dadne što mu se svidi. Pošalje li im Bog nešto, one to prime. Ako im ništa ne da, ostaju smirene. O sestro, to je dobro za karmelićanke, ali nije za vas.

Evo vam kćeri od Križa. Odjevene su u crno, kad idu ulicom nose kapu na glavi. Kad biste i vi bile takve, bile biste, čini se, mnogo čednije obučene. To je dobro za kćeri od Križa ali nije za vas. Vi ste, naime, izabrane da u svojoj odjeći častite siromaštvo

Isusa Krista. A budući da je on bio najsiromašniji od svih ljudi, to je htio da i vi budete odjevene poput najsiromašnijih. Zato ga vi morate ljubiti više negoli itko drugi.

Moglo bi se dogoditi da u kuću maticu dođe neka sestra i reče: »U onoj se zajednici vrši to i to. Zašto se to ne bi i ovdje činilo?« O, jadno stvorenje, što to govoriš? Bog te želi voditi na najsiromašniji način koji je ikad postojao na svijetu, a ti proturječiš njegovim namjerama kad prihvaćaš drugo vodstvo negoli je ono koje bi imala slijediti. — Ali to je dobro. Kakvo je zlo činiti što one tamo čine? — O, to nije za vas. Učili vas ne znam kakvoj vježbi, bila ona ne znam kako savršena, ako je suprotna vašima, ostavite je onima kojima ju je Bog dao. Ne moramo stoga kuditi vježbe drugih. Naprotiv, sve ih smatrajte dobrima, a svojih se držite.

635 Ali, Bože moj! mi smo tako slabo odjevene, mi se tako kukavno hranimo! Nema ih koje bi bile tako loše smještene kao mi. U drugim se zajednicama ne hrane tako. — Pustite ono što se odnosi na druge. To nije vaš duh. Vaš je duh — duh našeg Gospodina poniženog, nepoznatog i prezrenog od svih. Niste li presretne što naš Gospodin misli na vas i što vas je odabrao između tolikih drugih da ga nasljedujete u tako niskom i tako skromnom načinu življenja kakvo je vaše? Na taj način hoće da ga nasljedujete u onome što je na svijetu najteže, a to je poniženje. Jer nema ništa tako teško kao to, niti nam išta zadaje toliko jada koliko to. O sestre, ne tražite boljeg življenja od ovoga u koji vas je stavio naš Gospodin. Nećete naći prikladnijeg od ovoga. Niste li nikad vidjele majku svu neuglednu i ružna lica gdje drži u rukama svoje dijete? Da ga i sama kraljica hoće uzeti, ono se ne bi dalo. Drži se prsiju svoje majke koliko god bila ružna. Uzalud biste mu govorile: »Što radiš, dijete? Kraljica te želi imati, a ti ne mariš za to!« Vidite li, Bog i narav ga uče da više duguje svojoj majci negoli svim kraljicama na svijetu, jer od nje mu je život. Eto zašto za nj nema ništa ljepše. A ima i pravo, jer ona je njegova majka i njegova dobročiniteljica.

636 Sestre, ima i drugih kuća osim vaše koje su, zaista, u velikoj cijeni. Jest, u Crkvi ima mnogo jako uvaženih Redova. Kad se Družba kršćanske ljubavi s njima usporedi, ona je kao ta bijedna neugledna majka. Stoga, promatrajući te velike Redove mogla bi koja kazati: »Moj Bože, kako su one redovnice sretne! Ja bih rado bila karmelićanka, rado bih činila što i one čine.« Vi niste ušle u Družbu kršćanske ljubavi da živite kao karmelićanke. Vi ste pozvane da se ponizite, da služite Bogu i siromasima te da činite što vam je moguće kako bi zadovoljile gospođe. Tako ćete imati više mogućnosti pomagati bližnjemu. To je ono što vas uči vaša majka. Ona je neugledna. Ali vi je morate ljubiti ako želite biti ponižene kao što je bio Sin Božji. Ako se loše hranite, radujte se zbog toga, podnesite to za neko vrijeme. Još je uvijek vama bolje negoli je bilo našem Gospodinu. Ljubite uvijek svoju majku, makar bila neugledna, i sve će vam biti dobro što god vam dadne. Ne želite onaj sveti Red, ni odjeću ove ovdje, ni način življenja one ondje. To je dobro za njih, ali nije dobro za vas.

637 Sestre, ovo što vam govorim, vjerujte, ne govorim od sebe. Naučio sam to od jednog velikog učitelja, blaženog ženevskog biskupa. On je to kazao meni. Rekao mi je: »Vidite, ja govorim svojim kćerima neka poštuju sve ostale kuće više od svoje, ali nek svoju ljube više negoli sve ostale.« I ja vama kažem isto tako, drage moje sestre: smatrajte sve ostale savršenijima od sebe, ali svoju Družbu ljubite više od svih ostalih, jer ona je vaša majka. Ona vas je dojila i hranila dosad, a činit će to dokle god budete pod njezinim vodstvom. Za to imate i Božje obećanje, tj. dok god budete u Gospodinovim rukama, ništa vam neće nedostajati.

638 Zato se treba prilagoditi ne samo duhovnom vodstvu već i vremenitom upravljanju, prema onome što donosi pravilo. Vidite li, kćeri, rekao sam vam zadnji put, a velim vam i sada, kako se trebate ponašati u bolestima. Treba izbjegavati suviše veliku pažnju i zadovoljiti se njegom što je imaju siromasi. Ali, kažem vam, ako je kojoj potrebno nešto više, zbog njene malaksalosti, ili dobi, ili prevelike tjelesne slabosti, Družba kršćanske ljubavi, koja svime ravna, uzet će to u obzir. Uzmimo na primjer jednu slabunjavu osobu u Družbi. U nje nije bilo snage, zdravlje joj je bilo krhko kao čaša, i već je dvadeset godina mrtva. Zar se s tom osobom može postupati jednako kao s ostalima koje su zdrave ili koje nisu tako nježna tjelesnog ustrojstva! To ne bi bilo dobro. Družba je dobra majka koja postupa s bolesnima kao s bolesnima. I kao što majka ima mnogo više nježnosti i sućuti za bolesno dijete negoli za one koji su zdravi, tako i Družba kršćanske ljubavi treba da ima obzira s onima koje ne mogu ići ukorak sa zajednicom.

Ja sam dužan davati drugima dobar primjer, a ipak vi vidite da mi je Družba dala kočiju zbog mojih bolesnih nogu. Neko sam vrijeme to odbijao, ali videći da mi je potrebno, prihvatio sam. Štoviše, ima već godina i pô što mi je Družba dala sobu koja se zagrijava i zavjesu oko kreveta. No ja to trpim zbog svojih tjelesnih slabosti. Jer prije tog nisam imao, kao ni ostali.

639 Tako su bolesnima potrebne neke naročite olakšice. Bez toga bi to bilo užasno. Zar da s bolesnom i starom osobom postupamo kao s ostalima, bez izuzetka i bez obzira! O sestre, treba im pomoći kad ih dob ili bolesti dovedu u takvo stanje. Inače, bi to bila velika nepravda. Stoga, drage sestre, utješite se, ne žalostite se, vi koje ste stare i nemoćne, ako vam nije moguće u svemu slijediti ostale. Družba je majka koja zna dobro razlikovati između svoje bolesne i zdrave djece.

640 Izuzimam samo jedno: da uvedete u Družbu način odijevanja koji ne bi bio sličan ovome. Djevojka, na primjer, što ste je primile u Družbu hoće da nosi kapu. To se ne smije dopustiti. Ako se ona ne može prilagoditi da bude poput ostalih, znak je da je Bog ne zove ovamo. Smatra se, da osoba koju Bog zove u neku Družbu dobiva od njega sve milosti koje su joj potrebne da se prilagodi onome što se tu drži. Stoga, kad se javi takva, kakvu sam upravo spomenuo, imamo razloga bojati se. A ja sam mišljenja da joj se mora kazati kako u svemu ima biti poput ostalih, ako želi ostati. Ako misli da neće moći, nek ide dalje. Ako joj je potrebno, da nečim pokrije glavu, s dopuštenjem može to učiniti u kući. Ali pazite da se ne biste prevarile pod izlikom da pravilo dopušta s bolesnima postupati kao s bolesnima, da se to ne bi proširilo; sestre, narav nas vazda pokušava povući na svoju stranu. Lako zamišlja da boluje od različitih bolesti i često ih prikazuje težima nego što jesu. Zato, kad držite da vam je nešto potrebno, preporučite to Bogu i zamolite ga nek vam dadne upoznati da li vam je to uistinu potrebno. I pošto ste to preporučile Bogu, ako želja još uvijek o tom govori, slobodno vam je to ravnodušno predložiti predstojnici. Zapamtite dobro: predložite to ravnodušno, iz istinske potrebe. Zamolite Boga nek vam dadne upoznati da li je to njegova volja te ostanite ravnodušne hoće li vam to dati ili odbiti. I kad čovjek spozna da je u takvu raspoloženju, a to je stanje savršenstva koje nas najviše približuje Bogu, tad smije sasvim prostodušno iznijeti svoju potrebu i pridržavati se onoga što će mu s tim u vezi odrediti.

641 Promotrimo 18. propis. »Učinit će sve što im je moguće da u potpunosti sačuvaju čistoću tijela i srca. U tu svrhu protjerat će odmah svaku misao koja se protivi toj kreposti, te će brižljivo izbjegavati sve prigode koje bi je mogle ma i najmanje povrijediti«, itd.

O sestre, čistoća! O moje sestre, to bi zahtijevalo mnogo opširniji razgovor, kad bi nam vrijeme to dopuštalo. Vi ćete samo zajedno sa mnom promotriti kako je želja da se svidimo sasvim suprotna toj kreposti. O, kako je pred Bogom bijedna ona koja se želi drugima svidjeti! Ali svidjeti se kome? Sestrama, nekom duhovitošću, gospođama, da bi nas hvalile. No još je nesretnija koja se nastoji svidjeti muškarcima, osobito ispovjednicima! To je još gore od svega. Sestre, čuvate li se jako toga? Čuvajte se ispovjednika više negoli svega drugoga. Jer preko onoga što je ispovjednik kazao pokornici nastaje među njima takva veza da se često puta ono što je započelo iz kršćanske ljubavi okrene u izvjesno prijateljstvo osnovano na tijelu i krvi.

642 Ali taj ispovjednik tako lijepo govori kad dođe u kuću! — Ne treba ga uvoditi, osim u slučaju potrebe ili bolesti. Jer ako poslije odemo, pa moramo ići drugome, nezadovoljni smo. Ako ga pak moramo napustiti, mislimo da na svijetu nema sličnoga. Budite sigurne, sestre, kad vam je teško promijeniti ispovjednika, navezane ste na nj i recite: »Uhvatila sam se. Sigurno mi je sâm đavao namjestio zamku da me upropasti.«

643 Ali to je ispovjednik koji govori samo o dobrim stvarima. — Vidite iskustvo dokazuje da ništa nije tako opasno kao sklonost ispovjednicima. I čim uočite da vas veseli ići k jednome, a da s mukom idete k drugome, recite sebi: »Navezana sam.« I čim to osjetite, idite k drugome. Recite i predstojnici: »Osjećam da sam sklona svom ispovjedniku. Zacijelo mi je đavao namjestio zamku.« Nije li istinito da sklonost to i čini? Govorite: »Ovaj je tako dobar, onaj mi se ne sviđa.« Sestre, makar vam se ovaj čini manje duhovnim i manje ugodan od onoga drugoga, za vas je ipak prikladniji. To je neugledna Lea. Ali ona je primila blagoslov plodnosti. Đavao to čini kako bi vas naveo da gledate drugoga, te da uništite učinak onoga što vam je ovaj kazao.

644 Kad vidite sestru koja se hvasta, koja se želi pokazati, koja pripovijeda što je uradila: »Bila sam zaposlena i ovdje i ondje, izvela sam to i to«, onda znajte da je ohola, a to je nespojivo s čistoćom. Znajte, da ste i anđeli, kad biste bile uobražene, pale biste u nečistoću. Ona je naime kazna za to zlo oholosti. Da ih ponizi, Bog dopušta da oholice upadnu u taj strašan grijeh. Tko je ohol, može doista očekivati da će biti iskušavan najgroznijim napastima. Jer je demon oholosti demon koji navodi na nečistoću.

645 Znatiželja da vidite i da gledate svijet također je prigoda što je morate izbjegavati da bi sačuvale čistoću. Istina, moram vam

priznati: dosad sam u svih vas vidio samo veliku čednost, osim jedne ili dviju koje su me sablaznile. Ne želim se sjećati koje su to. Ali, osim toga, kad god sam vas vidio, vazda ste me izgradile. Nastavite, kćeri, te izbjegavajte razgovor s muškarcima, jedino ako je to prijeko potrebno, jer između jednog i drugog spola postoji neki otrov koji neprimjetno djeluje. Eto zašto se veli u Svetom pismu: »Izbjegavajte grijeh kao što biste zmiju da je ugledate!« Ponašajte se poput svete Djevice. Ona se uplašila videći u svojoj sobi anđela u liku muškarca. Ako naslutite kakvu nečistu pomisao, najuspješniji je lijek protjerati je iz srca, uteći se za pomoć Bogu, svetom razmišljanju, bičevanju i ostalim vježbama trapljenja, ali sve ipak s dopuštenjem.

646 Moramo paziti na čistoću očiju, zatim na čistoću ušiju, (to je dosta razumljivo), na čistoću jezika i čistoću svakog osjetila. Ali kći kršćanske ljubavi, kojoj je Bog svjedok svih misli i koja sve čini za njega, bit će očuvana od toga po vršenju svojih pravila. Tko će ju očuvati ako ne Bog! Ali vam osobito preporučujem da u svoje sobe ne puštate muškarce, ma bio to i ja, vaš poglavar, ja, nevrijedan. Ne, ne dopustite mi da uđem.

647 Devetnaesti propis glasi: »Sveta im je čednost potrebna ne samo da izgrađuju bližnjega, jer je ona poput neke nijeme i trajne propovijedi, već i stoga da im očuva čistoću«, itd.

Drage sestre, taj član uči da svagdje trebate biti čedne, pa i kod rekreacija. Sveti je Pavao govorio kršćanima svog vremena: »Radujte se, ali vaša čednost neka je svima znana« (Fil 4,5). Ima ih među vama koje mi se nikad ne približe, a da me ne izgrade. Mislim da nisam nikad vidio nijedne od onih sestara koje su doista čedne, a da nisam osjetio zadovoljstvo i zahvalio Bogu što je nazočan u toj sestri.

648 Jednog je dana sveti Franjo poveo sa sobom nekog brata i rekao mu: »Hajdemo, brate, propovijedati.« Kad su obišli grad i vraćali se, reče mu brat: »Oče, kazao si da ćemo propovijedati, a ti ipak nisi propovijedao.« — »Kako, brate? ne znači li propovijedati ako čedno hodamo gradom? To je nijema propovijed.«

Da znate koliko mi je osoba kazalo, čak i muškaraca, koji vas vide kako prolazite ulicama: »Vaše me kćeri, Gospodine, izgrađuju svojom čednošću više negoli bi to učinila i sama propovijed. One propovijedaju bez ijedne riječi.« Nastavite, kćeri i ne zanemarite tu vježbu. Radije je umnožite kao nešto prijeko potrebno,

da se očuva čistoća. I stoga vam ta krepost nije manje potrebna u vašim sobama i rekreacijama negoli na ulicama.

649 Dobra je rekreacija, ali čedna, da se čuvate preglasnog smijanja i nedoličnih kretnja. To sveti Pavao ovako savjetuje: »Radujte se, ali tako da čednost bude očuvana! iterum dico: gaudete«, itd. (Fil 4,4). Radujte se, ali se osobito čuvajte da ne dodirujete jedna drugu. Čuvajte se toga, sestre, jer vam je đavao tu postavio zamku koju vi ne vidite. Ali kad biste vi znale što se ispod toga skriva mada ste osobe istoga spola! Ja vam se to ne bih usudio kazati od straha, da ne naučim mnoge od vas koje za to ne znaju. To se čini samo kad to zahtijeva ljubav, na primjer, da zagrlite nove djevojke ili da se izmirite s onom koju ste ražalostile. O, kako je to dobro! Ja vam to preporučujem makar vam srce i plakalo. O, sveta li zagrljaja! Ali i tada je dopušteno poljubiti se samo u obraz, a nikad u usta.

650 No kad je riječ o osobama drugog spola, tada kćeri kršćanske ljubavi ne smiju trpjeti da ih bilo tko poljubi, niti na ikoji način dotakne. — Zar ni brat? — Ne, ni vlastiti otac. Gledajte, imate razloga zahvaliti Bogu što ste u Družbi, koja će zacijelo dovesti do velike svetosti osobu koja živi prema svojim pravilima. Ljubite svoja pravila i zahvalite Bogu što vam je udijelio milost da slušate tumačenje. Ako spoznate da ste upale u koju pogrešku, ispovijedite je i odlučite da ćete se popraviti. Budete li tako činile, drage sestre, nećete imati razloga zavidjeti zatvorenim redovnicama na njihovu načinu življenja. Osim toga smijete se nadati da će vas Gospodin uzeti pod svoju zaštitu.

651 Molim Gospodina da vam udijeli tu milost. O Spasitelju, o sveta Djevice, od sveg srca vas molim za milost da naše sestre prodahnete duhom koji im je potreban da bi se ravnale prema uputama koje su im upravo dane. I nek se često sjete svetosti svojih pravila. Spasitelju naših duša, ti si pozvao te dobre djevojke iz različitih krajeva, da bi ih vodio tako savršenim načinom života da je vrlo blizak onome što si ga ti sam provodio na zemlji; utisni u srca naših sestara svetost pouka koje su upravo čule. O sveta Djevice, koja si bila tako čista i tako čedna, učini da i naše sestre vrše te kreposti. Učini, Gospodine, da u času kad u tvoje ime budem izgovarao riječi blagoslova, njihov duh obasjaju istine što sam ih iznio.

88. Konferencija — 2. prosinca 1657.

O poslušnosti

(Opća pravila, čl. 20, 21, 22 i 23)

652 Dosad smo, sestre, protumačili sve vaše propise do devetnaestog. Sad treba promotriti dvadeseti. Kao što je onima koji žele prijeći more, potreban brod da ih ponese u luku kamo namjeravaju stići, i kao što se oni nikad ne izlažu opasnosti da idu na more bez kormilara koji će ih voditi, tako, drage sestre, i kćeri kršćanske ljubavi, koje žele prijeći olujno more ovoga svijeta i stići u luku spasenja moraju imati svoj brod. A to su njihova pravila i vršenje kreposti potrebnih kćerima kršćanske ljubavi. Osobito vam je potrebno da brižljivo nastojite oko svojeg savršenstva.

Evo vam, drage sestre, sredstva da plovite sretno. Velim sretno, jer ako želite biti sretne na ovom i na drugom svijetu, odlučite da ćete vršiti svoja pravila. Budite sigurne da je vršenje vaših pravila najuspješnije sredstvo da se spasite. Ali koja neće da se podvrgne redu zajednice i obdržavanju pravila znači, da hoće prijeći more bez broda. Zamislite osobu koja bi se na taj način uputila na more. Kako da ga prijeđe, a da ne pretrpi brodolom? Isto tako, da mognete prijeći more ovog svijeta i da ne potonete, potrebno je da vršite svoja pravila. Ona vas uče kako trebate služiti Bogu, živjeti u njegovoj ljubavi i biti ugodne očima njegova božanskog Veličanstva. A iza Božje ljubavi dolazi ljubav prema bližnjemu, ljubav koja tješi, koja je milosrdna i uljudna prema svima iz ljubavi prema Bogu. Eto, što vam nalažu vaša pravila. Činite tako i postići ćete sve kreposti koje su potrebne kćerima kršćanske ljubavi. Vaša, naime, pravila obuhvaćaju sve kreposti koje su sadržane u Božjim zapovijedima i evanđeoskim savjetima. Krepost koja se temelji na Božjoj riječi i koja je u njoj ukorijenjena, neće nikad zatajiti. Treba, dakle, položiti taj temelj i vjerovati u istinitost ovoga: budem li vršila svoja pravila, postići ću savršenstvo što ga Bog zahtijeva od mene. Ne budem li ih obdržavala, imat ću mnogo muke s vršenjem kreposti. Uzalud ću raditi i govoriti, uzalud se pričešćivati, moliti, uzalud će me smatrati dobrom kćeri kršćanske ljubavi, ništa mi to neće koristiti. Ako ne budem vršila svojih pravila, bit ću čitavog svog života nezadovoljna, nestalna, kao ona koja čas voli svoj poziv, a onda poradi najneznatnije teškoće nije danas više ono što je bila jučer. I ne daj, Bože, da na drugom svijetu nađete zatvoreno nebo jer se niste poslužile sredstvima koja vam je Bog davao da dođete u njega!

Eto, drage sestre, o čemu morate biti uvjerene, ako hoćete da Bog i dalje daje svoje milosti Družbi i da je održi. Sigurno je da po svim redovničkim kućama i zajednicama, gdje se ne vrši pravilo, vlada samo nered i zbrka.

653 No pogledajmo dvadeseti propis: »Štovat će i slušati vrhovnog poglavara Družbe misionara i upravitelja svoje Družbe. Jednako tako slušat će one koje će vrhovni poglavar imenovati da njome ravnaju, zatim predstojnicu, a za njene odsutnosti sestru zamjenicu i ostale savjetnice kuće matice. Pokoravat će im se u svemu što se odnosi na njihove službe,« itd.

Sestre, evo različitih stupnjeva poslušnosti. Ali prije svega moram vas upitati: što mislite zašto vam je naš Gospodin svima dao jednako pravilo? Stoga da sve budete samo jedno srce, jednakog mišljenja, jednake volje i da sve težite istom cilju. Na taj način vaša Družba predstavlja jedinstvo Presvetog Trojstva. Što podržava i tvori jedinstvo između Oca i Sina? Evo: Sin nikad neće što neće i Otac. To pak savršeno ujedinjuje te dvije božanske osobe od kojih tad proizlazi treća, Duh Sveti. I to je ono što sačinjava nebo. Bez toga božanskog jedinstva ne bi bilo neba. Ali, kao što reče blaženi ženevski biskup, kad u Trojstvu ne bi bilo jedinstva, što bi u njemu bilo vrijedno ljubavi? Što dakle tvori to jedinstvo? Sveta poslušnost Sina volji Oca tvori to jedinstvo. A iz uzajamne ljubavi Oca i Sina rađa se Duh Sveti koji je jednak Ocu i Sinu. I jer su tri osobe Presvetog Trojstva u svemu jednake, lako je ostvariti jedinstvo. Ali da bi moglo biti jedinstva između nejednakih osoba, potrebno je da se jedna snizi a druga uzdigne, tj. da jedna ima vlast i da bude kao takva postavljena, a druga da se pokorava. Tako imamo poglavare i podložnike. No budući da je potrebno da se ujedine, nužno je da se jedna mora sniziti a druga uzdići. Na primjer, svećenik ima biti podložan župniku, župnik biskupu, biskup nadbiskupu, a svi zajedno Papi. Bez toga se crkveni poslovi ne bi nikad dobro odvijali. Zašto? Jer u zajednici nema jedinstva ako se podložnici ne pokoravaju poglavarima. Tu onda nema reda. A Bog koji želi ujediniti te dvije krajnosti, odredio je da se poglavari snize koliko im je moguće do svojih podložnika. Eto stoga svatko tko je poslušan i pokoran svojim poglavarima, pridonosi održavanju tog jedinstva. O drage moje sestre, kako li su sretne takve duše! One će rasti iz dana u dan u kreposti. Jest, duše koje se rado pokoravaju, koje ništa ne poduzimaju po svojoj glavi, već što čine — čine onako kako su im poglavari naložili, takve duše ja već na ovom svijetu nazivam blaženima. Jer one nemaju volje osim volje Božje, a tu im volju očituju nji-

hovi poglavari. Stoga one ne gledaju na ono što im oni govore kao da dolazi od njih, već kao da im Bog po njima nalaže što im je činiti. A to ste upravo čule od Oca koji, prema vašem pravilu, veli poglavarima: »Tko vas sluša mene sluša, i tko se vama pokorava, meni se pokorava; ali tko vas prezire, mene prezire« (Lk 10,16). No, jesi li to ti, Gospodine, koji po toj osobi zapovijedaš? — Jest, to sam ja, a nije onaj poglavar ili ona poglavarica što ih prezireš, kad ne vodiš računa o onom što ti oni govore. Time samoga mene prezireš. Ne vrijeđaš one kojima se opireš već mene. Mene pogađa što je njima tim prezirom naneseno.

654 Vidite, drage sestre, kolike li sreće za neku osobu da je u staležu poslušnosti, da smije reći kako nikad neće poslušati poglavare, a da ne posluša Boga samoga. Još više, slušate li, nikad ne činite zlo. Oni koji vam zapovijedaju mogu pogriješiti, ali vi nikad. Sve što činite iz posluha za vas je dobro, i to veće dobro što je stvar u samoj sebi bolja. To je zlato, a vi tome zlatu dodajete drago kamenje kad neko dobro djelo popratite svetim posluhom. Jeste li ikad vidjele divnu, zlatom protkanu haljinu? Kako je to lijepo i blistavo! Ali, dodate li toj haljini dragog kamenja, tamnocrvenog rubina, smaragda, ona će biti mnogo skupocjenija negoli je bila prije. Kćeri, vi nikad ne uradite nijedno djelo iz poslušnosti, a da mu niste dodale kao neki dijamant na odjeću, o čemu smo upravo govorili. Sve što je učinjeno to je zlato, ali zlato kojemu je vrijednost podiglo drago kamenje. Ono mu daje sjaj koji je kadar zaslijepiti oči, kad bi nam bilo moguće ugledati ga.

655 Sestre, kako smo sretni, i vi i ja, što smo u staležu koji pretvara u zlato sve što poduzimamo! Ako hoćemo, potrebno je samo podložiti se, i mi ćemo djelovanju, koje je već samo po sebi dobro, dodati briljant i čudesni porast vrijednosti u Božjim očima. A to čini poslušna osoba.

Ima, naprotiv, onih koje ništa ne mogu uraditi iz poslušnosti. Jest, vi znate da su neke tako nadute od oholosti, da mrmljaju čim se poduzme nešto protiv njihova mišljenja. Ali ima i drugih koje nisu nikad zadovoljnije nego kad poslušaju i koje neće ništa uraditi bez odredbe svojih poglavara. Kome ćemo prispodobiti ove dvije sestre: onu koja ne može ništa učiniti bez poslušnosti i onu kojoj nije ništa dobro učinjeno osim onoga što je učinjeno po njenoj glavi? Prvu ćemo prispodobiti našem Gospodinu. On je trajno bio poslušan Bogu, svojem Ocu, do smrti na križu. A drugu, kome ćemo nju prispodobiti? Đavlu. Zato što đavao ne radi nikad drukčije negoli po svojoj glavi. Ne, sestre, đavao se ne pokorava ni Bogu ni ljudima, pa ni sebi sličnima. I ta sestra, zatvorena u svoj vlastiti sud, ne može se nikome pokoriti. Ne znači li to sličiti đavlu?

Sestre, pogledajte kome želite nalikovati. Ako osjećate da ste takva duha, prigovarate li odredbama svojih poglavara, kažete li: »Oni to ne razumiju. Gospodin Vinko ili gospođa Le Gras su to dobro shvaćali, oni ne bi tako odredili«, o kćeri, pripazite kojim duhom odišete. Istinski poslušna osoba vazda drži da je nalog dobar. Na vama je, dakle, da izaberete uza što ćete pristati.

656 Vidite, sestre, govorit ću vam sasvim prijateljski. Kad se Bogu svidjelo da me pozove ka gospođi generalici galijaša, ja sam gospodina generala gledao kao Boga, a gospođu generalicu kao svetu Djevicu. I ne sjećam se da sam primao njihove odredbe drukčije nego kao da dolaze od Boga kad mi je gospodin general galijaša nešto naložio, i od svete Djevice kad je to učinila gospođa generalica. I ne znam da sam, milošću Božjom, išta učinio protiv toga. Usuđujem se još kazati: ako se svidjelo Bogu dati neki blagoslov Družbi misionara, onda je to bilo po kreposti posluha što sam ga iskazivao gospodinu generalu i gospođi generalici te po duhu pokornosti kojim sam ušao u njihovu kuću. Bogu nek je za to slava, a meni sramota!

657 Vidim dobro, Gospodine, da u predstojnici i u savjetnicama imam gledati Boga i slušati ih. Ali, moram li se, upitat će me koja, pokoravati i sestri službenici koju će mi dati na župi? Nije li dosta pokoravati se poglavarima, ispovjednicima i savjetnicama te kuće? — Sestre, nije dovoljno pokoravati se dvjema ili trima osobama. Treba slušati sve koji imaju neki autoritet nad vama Vi trebate slušati gospođu Le Gras kao Boga i sve savjetnice koje su izabrane da vas poučavaju. Jednako tako i sve osobe koje su iznad vas.

658 Mislite li, Gospodine, da se moram pokoravati i župniku župe u kojoj služim siromasima? — Jest, sestre, kao Bogu, u svemu što se odnosi na siromahe.

659 Kako, Gospodine! mislite li da moram slušati i onu sestru koja je u Družbi samo tri do četiri godine? — Jest, to je razumljivo. — Ali ona nema duha! — O, kćeri, ta vi ne slušate nju već Boga. On vam ju je dao da vam tumači njegovu volju.

660 A liječniku, treba li se i njemu pokoravati? — Jest, treba točno izvršiti njegove odredbe. — Ali, Gospodine, on mi propisuje da pustim krv bolesniku koji će umrijeti. — Sestro, poslušajte ga. U tom slučaju, ako vidite da je došlo do promjene u bolesti nakon što je liječnik propisao to puštanje krvi ili taj lijek, obavijestite ga o tome. Izuzevši taj slučaj, učinite, sestre, sve što vam liječnik odredi. Učinite ukoliko se ne dogodi, kako rekoh, kakva velika nezgoda, da na primjer bolesnik padne u nesvjesticu. Tad možete priopćiti liječniku što treba poduzeti. Ali izvan toga ne smijete nikad uraditi drukčije negoli liječnik propiše.

661 Dužne ste se još pokoravati gospođama u svemu što se odnosi na služenje siromasima. — Ali one mi toliko toga nalažu! Htjele bi da budemo istovremeno na četiri različita mjesta, pa kad smo odnijele lonac s juhom, da još učinimo i ono što one žele! — Sestre, ne velim da morate činiti što je nemoguće. Ali nastojte da ih zadovoljite. To kažem stoga što ih možda ima po župama koje sebi uobražavaju, koje se igraju dame te koješta maštaju, a ne mare za ono što im gospođe naređuju; kad bi tako bilo, sestre, to bi bilo veliko zlo. Koja bi takva bila, nek pripazi na se. Ne želim vjerovati da tako jest, ali se već i to katkad dogodilo. O, sestre, neka toga više ne bude, jer to je propast za kršćansku ljubav. Kako hoćete da gospođe nastave činiti dobro siromasima, ako ih vi žalostite i ako ih ne bodrite svojom pomoći! Pokoravajte se, dakle, sestre, svima, ali samo u onome što se odnosi na njihovu službu: župniku kao župniku, liječniku kao liječniku, gospođama kao gospođama, poglavarima kao poglavarima. Budete li tako postupale, drage sestre, što će se zbiti? Svome djelu dodat ćete divan dragi kamen. Da, djelo što ga učine kćeri kršćanske ljubavi iz poslušnosti zrači sjajem koji doseže do neba.

662 Velim još više: najneznatnije djelo tako učinjeno zaslužuje veću nagradu negoli sve ono što je moguće učiniti bez poslušnosti. Štogod vi činite pokoravajući se, vi tome djelu dodajete zraku koja blista sve do Boga. Pokazujući to blaženima, Bog kao da veli: »Pogledajte kako mi ta sestra služi i kako ne traži drugo doli da mi ugodi onim što čini.« O, sestre, koliko ćete biti sretne budete li tako činile! Što će se dogoditi? Kad budete ujedinjene s poglavarima i sa savjetnicama, vaša će Družba biti nebo. Kad bi Bog mogao naći svoju radost izvan sebe, ne bi je imao više u nebu negoli je ima, kad vidi neku Družbu u takvu raspoloženju. Jer radost je Božja — u jedinstvu. I kad je Sin postao čovjekom, bilo je to iz poslušnosti, iz poslušnosti prema Ocu. Ako i vi budete slušale kako treba, očuvat ćete jedinstvo i Bog će vas s radošću promatrati. Ali ako budete umišljene, zadavat ćete mnogo jada drugima a i sebi samima međusobno.

Pogledajte, dakle, sestre, u kakvu ste stanju vi koje je zahvatio duh taštine, koje biste samo zapovijedale. Ponizite se pred Bogom. Vi ste u nesretnom stanju. Molite ga da vas iz njega izbavi. Mrtve ste njegovoj milosti i u službi ste demona — tà on ne želi nikad poslušati. Hoćete li nalikovati đavlu? Nek vas Bog očuva od toga, sestre! Ali na vama je da izaberete kome ćete sličiti.

663 Taj posluh koji se od vas zahtijeva, mora biti u razumu, tj. treba podvrći vlastiti sud onome što je određeno i držati, da je dobro naređeno što je naredila ta predstojnica, ta savjetnica ili ona sestra.

Ali, Gospodine, zar se ne može ona prevariti? — Kad budete slušale, vi ćete vazda ispunjati volju Božju. Poglavari se mogu prevariti, ali vi nikad. Gledajte, nemate li razloga hvaliti Boga što vam je dao pravilo prema kojem slušate na najsavršeniji način, a taj je da podvrgavate i svoj sud. Nemojte, dakle, nikad ispitivati imaju li oni koji vam zapovijedaju pravo da to čine. Drugo, kad bi se dogodilo da su se prevarili u onome što vam nalažu, vi biste imale zaslugu poslušnosti kao da vam je to naloženo od Boga. Ne rasuđujte, dakle, nikad o onome što su vam odredili.

664 Ima ih koji slušaju voljom, ali ne žele podvrći sud. »Dobro! govore ovakvi, hoćete da to učinim; učinit ću ali mislim da bi bilo bolje drukčije.« Jao, sestre, nesretnog li načina slušanja! To je demonski posluh. Jer i demon sluša, ali prisiljen. I kad vi tako slušate, slušate na paklenski način, jer se pakao prisilno pokorava Bogu. Prema tome, nije dostatno poslušati, već poslušati kako treba i dragovoljno prihvatiti što vam je naloženo. Recite radosno i od srca: »Da, Gospodine (ili Gospođo), učinit ću to.«

665 Da budete istinski poslušne, potrebno je da učinite stvar kako je naznačeno, u vrijeme kad je određeno, bez odgađanja, da se pokoravate čitav život i u svemu. O, to je savršenstvo poslušnosti. Ne smijete kazati: »Ja ću ovo rado učiniti, ali neću ono.« To se ne smije nikad reći, osim ako je loša stvar kojoj se opirete. U svemu što se odnosi na vas neka vlada onaj divni sklad koji već postoji u vašoj Družbi. Ona se, doduše, sastoji od siromašnih djevojaka, ali tome se skladu dive svi koji ga poznaju i on se diže do neba. Vidite, drage sestre, što vam se čini? Ne kaže li vam i srce da je nebo ova Družba, u kojoj se poslušnost dobro vrši, a da je,

naprotiv, pakao ako poslušnosti u njoj nema? Zamolimo Boga nek vam dadne milost da biste vi slušale svoje poglavare a ja svoje. Jer i ja imam svoje poglavare kao što vi imate svoje. Molimo i da budemo poslušni nadahnućima što ih za to primamo od njegove dobrote.

666 Gospodine, lijepo je pokoravati se osobi koja ima duha, miloj sestri koja zna što čini. Ali onoj koja nema ništa od svega toga, koja je neznatnija od mene, koja nema iskustva i koja je tako teške naravi. Da nema toga, ja bih je rado slušala. — Sestre, nemojmo gledati na ono što ona jest, već Boga u njoj. Nek vam je dosta što vam je od Boga dana za poglavaricu.

667 Pogledajmo sad dvadeset i prvi član vaših pravila. »Jednako će poštovati i slušati, u onome što se odnosi na služenje siromasima, gospodu upravitelje bolnica u kojima će biti zaposlene, gospođe kršćanske ljubavi po županama, naročito one koje vrše dužnosti, pa i gospodu liječnike na taj način, što će točno i vjerno ispunjavati njihove odredbe. Bolesne pak sestre trebaju slušati bolničarku, liječnika u svemu što se tiče njihove službe.«

Kod otaca isusovaca je ovako. Kad vide da netko ne sluša liječnika, drže da je teške ćudi i premda ga smatraju veoma kreposnim, to ga u njihovim očima jako umanjuje. A to je i razumljivo.

668 Evo dvadeset i drugog propisa: »Kad ih pošalju u neku župu da tu služe siromašnim bolesnicima, pohodit će gospodu župnike da prime od njih blagoslov, i to na koljenima.« Činite li to, sestre?

669 Gospođa odgovori da to nisu propustile kad su prvi put došle u neku župu služiti siromasima. Ali kako se sestre često izmjenjuju, koje su došle poslije njih nisu bile u tom tako točne. Nekoliko sestara gotovo jednako odgovori.

Sestre, prihvati gospodin Vinko, činite to i iskazujte im veliko poštovanje. Kad vam reknu: »Sestro, ovdje je i ondje neki bolesnik, treba ga posjetiti,« recite: »Pohodit ću ga, gospodine.«

670 Dvadeset i treći propis veli: »Isto će tako iskazivati veliko poštovanje svim ostalim svećenicima bili oni koji mu drago, ali posebno onima koji ih vode i koji ispovijedaju siromahe. Sve će ih u svako doba i na svakom mjestu gledati gotovo jednakim poštovanjem kao kad su kod svetog oltara. Pokoravat će se njihovu nalogu i savjetu u svemu što nije grijeh, što se ne protivi pravilu i uobičajenim vježbama njihove Družbe te namisli njihovih poglavara.«

671 To je doista lijepo, sestre! Ne treba svećenike gledati kao muškarce već kao one koji prinose žrtve i kao posrednike između Boga i nas. Ako ih budete tako gledale, ne bojte se, neće se dogoditi zlo. Pogledajte i promotrite što veli vaše pravilo: poslušat će ih u svemu što nije grijeh niti protiv njihovih pravila. Sveti je Pavao kazao, da ne bismo smjeli počiniti grijeha ni da nam anđeo rekne da to učinimo. Jednako tako, ako vas netko potiče da radite protiv svojih pravila, ne vjerujte mu, pa bio on tko mu drago, ispovjednik ili netko drugi.

672 Ali to je redovnik. — Pa kad bi to bio i redovnik, nikad ne biste smjele ništa učiniti protiv svojih pravila ni protiv namisli svojih poglavara. Taj vas redovnik ne poznaje, kako bi onda mogao rasuditi što je prikladno za jednu kćer kršćanske ljubavi. Tà on nije od Boga pozvan za to! On vam može govoriti o dobrim stvarima, ali ne i o korisnim. Savjeti što će vam ih dati bit će prema njegovu mišljenju, a ne prema Božjem. Ima li udova koji primaju duh i život, a da nisu srasli s tijelom? No kao što udo prima život samo od svoje glave, tako, drage sestre, i član neke zajednice može primiti duh i život samo od svojih poglavara.

673 Neka Bog bude blagoslovljen! Kasno je. Stoga nećemo o tome više govoriti. Ipak, sestre, zahvalite Bogu i shvatite tu pouku kao da vam ju je po našim ustima ili bolje, po svojim, dao sam Gospodin. Držite se nje, jer vam je on dao za to primjer. Vi koje osjećate sklonost da slušate kako je rečeno, zahvalite za to Bogu kao za veoma veliku milost. A one koje ne mogu slušati i koje smatraju da je dobro učinjeno samo ono što one urade po svojoj glavi, nek se kaju pred Bogom i reknu: »Čemu je dakle nalik moj duh? Duhu demona koji neće slušati.«

O Spasitelju, koliko razloga da uzdišemo i da se žalostimo. Molite od Boga milost da uđete u duh poslušnosti, da biste vazda imale svoja pravila i da ih vršite. Molite od Boga taj duh, kćeri, nastojte oko njega. Na taj ćete način od te Družbe načiniti sliku Presvetog Trojstva. A to će biti, drage sestre, ako se budete prilagođavale volji svojih poglavara, a mi ćemo sa svoje strane učiniti što nam

bude moguće da popustimo podložnicima. To treba da učini i svaka sestra u pogledu druge sestre.

Govoreći o sebi jednakima i podložnicima, sveti Pavao želi da ih smatramo i gledamo kao poglavare. »Poslušni budite svojim poglavarima« (Heb, 13,17). Živeći tako živjet ćete duhom našeg Gospodina. Ako budete drukčije živjele, živjet ćete kao demon, i među vama će biti samo razdora, nereda i nesklada, jer kako je rečeno u Evanđelju: »Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će« (Lk 11,17). Promatrajte svoje starije sestre. One su vam dale tako lijepih primjera u vršenju tih kreposti. I na taj će način ta Družba, koja je već na tako dobru glasu, uvijek napredovati i rasti iz kreposti u krepost.

674 Najzad, kćeri, mogu vam kazati da vas ljudi cijene. Rijetko kad prođe osam dana, a da nisu tražili siromašne kćeri kršćanske ljubavi. Prije par dana tražili su ih za dva mjesta gdje bi mogle učiniti mnogo dobra. To su monsinjor nadbiskup iz Toulousea, a drugi, ne znam nije li monsinjor iz Bayonnea. Tko čini sve to? Ne znam drugog razloga, osim što se poslušnost dosad vidjela u Družbi.

675 Spasitelju naših duša, koji jako voliš svetu poslušnost, koji si radije dao život negoli je ne izvršio, ti si sebi oblikovao jednu Družbu, da nastavi tvoju poslušnost. Udijeli joj tu milost, Spasitelju, jer hoćeš da bude s tobom povezana. Ti znaš, kad bi neka sestra imala najveće sposobnosti što mogu biti u nekoj naravi, najbolji duh i prikladan da sve uradi, koja najbolje obavi sve što poduzme — ali ako joj nedostaje posluha, to nije više kći kršćanske ljubavi, to je oholica. I ne daj Bože, da na kraju izgubi zvanje sa svim svojim lijepim sposobnostima.

676 O sveta Djevice, koja si u svom hvalospjevu izjavila da je Bog u tebi izveo velike stvari poradi tvoje poniznosti, pribavi ovoj Družbi milost da te nasljeduje. Jer slušati znači vršiti poniznost, a ona je milost što je molim od tebe, moj Spasitelju i moj Bože, svom nježnošću svoje ljubavi. Sveta Djevice, pomozi nam da zadobijemo tu milost od tvog Sina. Nadamo se, da će tvojim zagovorom, naše sestre, pomognute od svojih anđela čuvara, nastojati oko onoga o čemu smo upravo govorili. Iz svega ovoga možemo zaključiti, sestre, da su sretne one koje su poslušne, a nesretne oholice koje se neće pokoravati. Ali bit će blaženi i oni koji nisu bili poslušni a žele da to postanu!

89. Konferencija — 9. prosinca 1657.

Mrtvljenje, dopisivanje, obroci, izlaženje

(Opća pravila, čl. 24, 26 i 27)

677 Sestre, evo dvadeset i četvrtog propisa što nam ga je danas protumačiti. On počinje ovako: »Iako neprekidni poslovi ne dopuštaju kćerima kršćanske ljubavi da čine mnogo tjelesnih pokora i mrtvljenja, ipak će im to ponekad biti moguće. No to će poduzimati pošto su dobile u običnim stvarima dopuštenje od predstojnice, a u izvanrednim od njihova ravnatelja«, itd.

Sestre, dvadeset i četvrti propis, što smo ga upravo pročitali, veli da premda je vaš život naporan i premda u njemu ima dostatno trpljenja kako u načinu života što ga provodite tako i od strane siromaha kojima služite, ipak vas to ne oslobađa da se katkad ne okoristite izvanjskim mrtvljenjem, a to ćete, sestre, naći u svemu onomu što je tijelu neugodno. Ima mnogo načina da se trapimo, na primjer, da spavamo na tvrdom, da nosimo košulju od kostrijeti, da se bičujemo i ostalo što može našem tijelu zadati bol. To su stvari koje kršćani moraju činiti, svatko prema svojoj potrebi.

678 Blaženi je ženevski biskup bio najugodniji i najblaži čovjek na svijetu jer je prihvaćao savjete svih koji su mu ih davali. Ipak je odredio kćerima Svete Marije da se svakog petka zajednički bičuju. I on sam je to činio. Još se i sad može vidjeti krv na bičevima kojima se služio. Ni kraljevi koji se Boga boje ne misle da su dispenzirani od bičevanja, iako su kraljevi. Bičevao se i car Karlo, pradjed naše kraljice, koju neka Bog poživi! U riznici u Španjolskoj još se vidi košulja od kostrijeti kojom se on služio. Čuvaju je kao rijetkost. Taj se car trapio jer se smatrao grešnikom i držao da nas grijesi čine dužnicima božanskoj pravednosti. Mislio je da je obvezan sam sebe kazniti kako ne bi bio kažnjen na drugom svijetu.

679 S tim u vezi sveti Pavao kaže: »Kad bismo sami sebe sudili, ne bismo bili suđeni (1 Kor 11,31). Znači, kad bismo sami sebe kažnjavali, ne bi nas Bog kažnjavao. Jer božanskoj se pravednosti mora zadovoljiti ili na ovom ili na drugom svijetu.

Rečeno je da pravednik pada sedam puta na dan (Izr 24,16). Eto, zato se svi kreposni ljudi, koji još žive na zemlji, moraju predati Bogu i sami sebi suditi. Čine li to, Sveto pismo veli da Bog

nikad dvaput ne kažnjava. Ako li to mi ne učinimo, učinit će Bog sâm. O! Spasitelju, kakvom li će oštrinom biti kažnjeni oni koji radije čekaju da čine pokoru na drugom svijetu negoli da je učine ovdje! Jer, vidite li, sestre, sigurno je, i Sveto pismo to kaže, da ćemo umrijeti, ako ne trapimo svoje tijelo postom, molitvom ili drugom pokorom što je naložena. To nam kaže i sveti Pavao: »Jer, ako po tijelu živite, umrijeti vam je« (Rim 8,13). Ako ne kažnjavate svoja tijela, ako ne činite pokoru i ne trapite se, umrijet ćete. Ne zbori o vremenitoj smrti već o vječnoj.

680 Što kažete, Gospodine? Zar ćemo biti osuđeni što nismo činili pokore? Sestre, kažem jednostavno: idete li za prohtjevima tijela, umrijet ćete. Doista, ako se netko podaje užicima, traži časti i zadovoljstvo, pada iz grijeha u grijeh i najzad propadne. Prignimo glavu pred Bogom, sestre, i kaznimo se. Priznajmo da ćemo umrijeti ako se ne budemo trapili. Tu se ne radi o prirodnoj smrti, već o vječnoj. Neka svatko sad rekne u sebi: moram se trapiti. Priznajmo svoju krivnju i posvetimo se tome. Zar nećete, sestre, kad sveti Pavao to kaže i kad je Sin Božji tako činio? On je neprekidno molio, mrtvio se, ne u pogledu volje jer je apsolutno vladao nad svim stvarima već s obzirom na mrtvljenje osjetila, noseći uvijek u sebi oznake pokornika. To je pak navelo svetog Pavla da napiše: Ja uvijek i svuda na svom tijelu nosim smrtne patnje Isusove (2 Kor 4,10).

681 Vidite, treba ili činiti pokoru ili zauvijek ostati u nesavršenstvu, te nikad ni u čemu sličiti Gospodinu. Kad je čovjek takav, tad se predaje sitnim ispraznostima, mislima na zavičaj. Eto to čini nutarnja neumrtvljenost. Sestre, promatrajte one koje se trape kako treba. O, kako su one daleko od toga! Misle na to kako će se predati Gospodinu, ne daju se pokolebati. Vjeruju naime, ako ima patnje, onda je to sredstvo da se čvrsto drže uz Gospodina vršenjem pravednih djela.

682 Reći će mi koja: »Gospodine, trebamo se uspinjati uz vrlo visoke stepenice i još k tome dobro opterećene!« Sestre, pripovijedaju da je Gospođa knjeginja, majka velikog Condéa obilazeći bolesnike jednog dana prošla osamdeset stepenica, a kad se vratila, haljina joj je bila toliko zablaćena da se njena pratnja čudila. Što mislite, što ju je navelo na to? Uočila je da treba činiti pokoru.

Život Sina Božjega ne propovijeda nam ništa drugo. Dok je bio na zemlji, on je stalno činio pokoru u pilu, jelu, u odijevanju, spavanju i u svim stvarima. Sve su to čini pokore što ih trebate vršiti ako hoćete biti prave kćeri kršćanske ljubavi i kćeri oca pokore, a to je naš Gospodin. Smijete katkad u svojim velikim naporima prikazati Gospodinu u duhu pokore svoje muke. Tako na pr. napor što ga podnosite služeći bolesnicima za jake studeni ili silne žege. Prikažite to Bogu kao zadovoljštinu za svoje grijehe. To je dobra pokora, sestre.

683 To se, eto, odnosi na izvanjsko vršenje tog pravila. Ali ima pokore ili trapljenja izvanjskog i unutrašnjeg. O prvom smo upravo govorili. Preostaje nam još da ispitamo što je to unutrašnje trapljenje. Sestre, ono se tiče strasti, unutrašnjih i vanjskih osjetila. I to je trapljenje najvažnije. To unutrašnje mrtvljenje mora započeti ljubavlju, jer je to prva strast. Ima ih jedanaest, a ljubav je na prvom mjestu. Na primjer, volimo jednu župu, stanovite sestre, neke vježbe više negoli druge. Kad osjetite sklonost prema tome, onda je to ljubav.

684 A zašto, upitat će neka, takvu ljubav treba vazda osuditi? — Vidite li, morate znati da je sve grijeh što nas veže uz stvorove, mimo Boga. Prema tome, ako smo navezani na tu haljinu, taj krevet, tu župu ili onu sestru, sve to zahtijeva odricanje premda se stvar pričinja neznatnom. Ako ne nastojimo otrgnuti se od toga, u opasnosti smo da pogazimo milost Božju i upadnemo u teške grijehe. Tko ne mari za lake grijehe, ubrzo će upasti u velike.

685 Poznavao sam gospođu koja je voljela samo jedno pseto, ali ga je voljela jako. Uginulo je dok je s njom bilo na putovanju. I ona je stala glasno zapomagati što ga je izgubila. Jadikovala je: »Tko će me sad pozdravljati kad se vratim u stan, ta uginulo je psetance, moje veselje!« Jadno stvorenje! Tako je uzdisala u svojoj kočiji. Poradi čega? Zbog jednog psa. Toliko je bila ožalošćena da se bojala da će poludjeti, i liječnici su joj savjetovali neka ponovno krene na putovanje, da se rastrese. O sestre, ako je to učinila ljubav prema jednom bezvrijednom stvorenju, u kolikoj smo onda mi opasnosti! Nastojmo umrtviti tu sklonost, sestre. I čim postanemo svjesni da nešto volimo, odmah to u sebi umrtvimo. Radite li tako, ta će se ljubav prema toj sestri ili tom mjestu ponovo vratiti k vama, ali kad ne budete više voljele tih stvari, mislit ćete samo na Boga te kako da steknete ljubav Božju i kako da svoju ljubav poklonite Bogu. Jer, vidite, ljubav je Božja nespojiva s ljubavlju prema stvorenjima kad je ova neuredna. Vi se zabavljate voleći neku osobu. Ona vam stalno dolazi

na um, bila odsutna ili nazočna. Vi prenosite svoju ljubav na to stvorenje, a ostavljate svojeg Stvoritelja. Sestre, čim osjetite ljubav prema bilo kome, odmah tražite način da se u tom mrtvite. Recite poglavaru, idite Gospođi i kažite im: »Mislim da sam vam dužna priznati da osjećam naklonost za to i to. Savjetujte mi što da činim«.

686 Postoji i strast mržnje. Ona nas potiče da mrzimo to mjesto, one sestre ili posao koji nam nije ugodan. Čim osjetimo da smo pogođeni tom strašću, treba i to odmah mrtviti. Jer trpjeti u sebi takvo raspoloženje znači trpjeti demona koji će neprestano stavljati na muke naš duh. Evo na primjer sestre koja se zabavlja mišlju: »Šalju me u ono i ono mjesto, ali ja bih bolje radila na nekom drugom gdje su gospođe velik oslonac sestrama. Daju mi da radim to i to, a ja bih bila sposobnija za nešto drugo.« I tako nerado boravi u onom mjestu i ne može se vidjeti na onom poslu, jer to nije po njenu ukusu. Sestre, ne znam žalosnijeg stanja od duševnog stanja čovjeka koji želi odličnije službe negoli su njegove. Ima li među vama koja što teži za višim službama, na primjer za službom predstojnice, ja vam izjavljujem da je takva sestra u stanju prokletstva, jer je duh oholosti potiče da hoće biti uzdignuta. Đavao je na to navodi. Jer čovjek nikad ne želi časti a da ga đavao ne gura u to. Nasuprot, duh našeg Gospodina nastoji poniziti se. Zapamtite, dakle, sestre, da je đavlu vlastito zavoditi nas da se uzdignemo, a Sinu Božjem da nas potakne na poniznost. Stoga svatko tko je u sebi tako raspoložen da ne želi ni dužnosti ni služba, koje donose neko štovanje, ponesen je duhom Isusa Krista. Tko pak osjeća nešto suprotno, nek se straši đavoljeg duha! Moguće je, sestre, da neka od vas bude uznemirivana tim demonskim duhom. Ako je tako, dršćite i molite Boga da vam dadne duha našeg Gospodina. Njemu je svojstveno da nam daje željeti da budemo uvijek zadnje. Đavlu je pak svojstveno da nas zavodi da nastojimo biti prve.

687 Moramo mrtviti i očajanje. Ono čini da se ne usuđujemo nadati da ćemo odricanjem nadvladati glavnu manu. Imamo naime iskustva o svojoj slaboći.

Dužni smo mrtviti i nadu kad nas potiče da se nadamo nekom probitku od stvorova. O! Spasitelju, pouzdavati se u stvorove! Sestre, imajmo veliko pouzdanje u Boga, ali se čuvajmo uzdanja koje se oslanja na stvorove.

Eto to je što se tiče mrtvenja strasti. A sad pogledajmo kako treba mrtviti izvanjska osjetila.

688 Prvo, dužni smo mrtviti pogled da ne gledamo ono što bi nas moglo navesti da uvrijedimo Boga. I kad bismo htjeli pogledati nešto dopušteno ali nekorisno, trebali bismo kazati svojim očima: »Ne gledajte to«. Ja zahvaljujem Bogu. Zamolimo svetu Djevicu nek mu i ona zahvali što je vašim očima dao mnogo čednosti. Samo nastavite tako, sestre. Predočit ću vam zlo, ali ću vam iznijeti i dobro. Koje sam susretao po gradu vazda sam ih vidio kako manje-više čedno prolaze. Samo su me, koliko znam, dvije sablaznile. Vidite, iznijet ću vam dobro, ali ću vam predočiti i pogreške jer sam to dužan.

689 Evo što treba činiti. Prije svega izgrađujte se prema onima koje se najviše odlikuju u trapljenju. Zasad ćemo govoriti o mrtvljenju sluha, njuha, okusa, opipa, rasuđivanja. Čuvajte se znatiželje da saznate kako se predstojnica i savjetnice ponašaju kod upravljanja kućom maticom. Želju da prosuđujete mnijenje poglavara također treba mrtviti. Već sam vam prošli put nešto o tom kazao, a velim vam i ponovno. Nemojte nikad prosuđivati o onom što poglavari odrede. Kad se podložnici raspituju o odredbama svojih poglavara, onda je to velika mana, i ja ne znam ima li štetnije. Ponajprije treba slušati razumom, pokoravajući se onome što je naloženo kao nečemu što je dobro naloženo. Nastojte naročito slušati onako kako je određeno i predloženo. Kad sestra službenica odredi nešto, uradite kako je kazala. Kad predstojnica dade kakav nalog, smatrajte da je dobro što je odredila i učinite to onako kako je ona mislila. Eto tako se treba pokoravati odredbama poglavara. Kad je pak to koja sestra savjetnica, sestra ima učiniti što joj je ova kazala. Odredi li štogod predstojnica, čitava se zajednica ima pokoriti njenom sudu. Ako se nađe kakva jadna sestra toliko nerazumna da bi htjela ispitati ima li predstojnica pravo odrediti to i to, bila bi prava ludost, sestre, misliti da će ona bolje upravljati negoli oni koji su za to od Boga poslani. Pogotovo u Družbi kćeri kršćanske ljubavi koja ima biti Družba posluha i poniznosti. Predajmo se dakle Bogu, sestre, kako bismo se stali u tom vježbati. Možda će se narav buniti. Ali kad vam se hoće prigovoriti kakvim odredbama poglavara, ugušite to odmah.

690 Dužne ste još mrtviti i volju. Ne kažem samo u onome što vodi u zlo, već i u dobrim stvarima i pobožnosti ako je koja, na primjer, sklona moliti časoslov ili koju drugu molitvu. Neka kćeri kršćanske ljubavi budu spremne mrtviti se u svim tim stvarima. Neka se služe očima da gledaju samo potrebne stvari.

691 Mrtvite jezik. O, to je glavno što treba mrtviti. Ima jedan svetac, mislim da je to sveti Jakov, koji kaže da je bogoljubnost onoga koji ne zauzdava jezika bez ikakve vrijednosti (Jak 1,26). Čujte što kaže pravilo: »Nek znaju da izvanjsko trapljenje malo koristi ako ga ne prati unutrašnje, a ovo se sastoji u tom da uskrate svojim osjetilima zadovoljstvo koje traže, a naročito da obuzdaju jezik.« Stoga kći kršćanske ljubavi koja ne mrtvi svoj jezik nije kći kršćanske ljubavi.

692 Eto, sestre, što vas uči taj propis. To će isprva plašiti, pogotovo duše koje su malo razmažene. Što, reći će, da se vazda trapim! No prisjetite se da to vježbanje nije tako teško kako se čini. Onima pak koji ga poduzimaju donosi više utjehe negoli zadaje muke. Da, jedno od najvećih zadovoljstava što ih takve duše mogu imati jest istinsko trapljenje. Tad uživaju nevjerojatnu utjehu. Okušajte je i vi, sestre. Gustate et videte, govoraše David (Ps 34,9). Kušajte to i vidjet ćete kako je slatko odricati se kad čovjek pri tom misli da time ugađa Bogu.

Držim da sam već kazao što mi je jednom rekao neki redovnik iz veoma strogog Reda »Kazao sam, reče, svojoj braći: došli smo da se trapimo i trebalo bi da nam to zadaje bol. Mi, naprotiv, uživamo u trapljenju.« A kako je to moguće? Sestre, to mrtvljenje ili odricanje što ga poduzimate nije sāmo. Prati ga želja da ugodite Bogu. Kad je to učinjeno iz ljubavi prema Bogu, tad privlači na vas njegovu naklonost. Ujedno vas ispunja utjehom mnogo većom negoli su bile one kojih ste se odrekle. I tako vam to odricanje nije teško. Što mislite koju biste veću utjehu mogle doživjeti negoli kad pomislite da činite nešto što se sviđa Bogu! Pri tom čovjek ćuti radost i utjehu tako snažnu da joj nema slične. Nije li to istinito, sestre? Koje se u tom vježbaju mogu mi posvjedočiti da govorim istinu. Koje još to nisu započele, nek zađu u to pa će okusiti.

693 Evo dvadeset i petog propisa; pogledajmo što veli: »Neće pisati niti primati pisma bez dopuštenja predstojnice kojoj će predavati pisma što su ih napisale da ih ona pošalje ili zadrži kako već bude držala za bolje.«

To znači, sestre, da kćeri kršćanske ljubavi ne mogu i ne smiju ni pisati ni primati pisma ni od koga a da ih nisu pokazale predstojnici. Takav je običaj i u nas. Ima ih koji čuvaju pisma dva i tri dana a da ih ne čitaju kako bi ih mogli meni pokazati. Jednako tako nitko ne piše bez dopuštenja i da ne pokaže što je napisao. I tako nije samo kod nas. Tako se postupa i u svim drugim redovničkim zajednicama. Jer da bi se moglo dobro upravljati jednom kućom, nužno je da poglavar zna sve. Tako se radi svuda: kod kartuzijanaca, isusovaca, kod Svete Marije i u svim Redovima. Eto, stoga je opravdano da to pravilo opslužujete.

Ako namjeravate, dakle, pisati, sestre, molite najprije dopuštenje od predstojnice. Nemojte to nikad činiti, a da je niste molile.

Ipak, poglavarima smijete napisati pismo i poslati ga, a da joj ga ne pokažete. Na primjer, one koje iz naših drugih kuća žele meni pisati mogu to učiniti, a da nisu obvezne pokazati svoja pisma mjesnim poglavarima. Ovi su dužni poslati meni sva pisma koja su njima predana, da mi ih pošalju. Ne smiju ih čitati makar ne bila zatvorena. Nije li pravo, sestre, da je onima, koji su pod vodstvom poglavara, dopušteno njima pisati sa svom slobodom? Tà oni od njih očekuju utjehu, a mogu im pomoći i savjetom. Odatle proizlazi da svi oni koji žele pisati ne samo poglavarima svojeg Reda već i samom Papi, smiju to učiniti a da nisu dužni pokazati svoja pisma vrhovnom poglavaru svoga Reda. Jednako tako ne moraju ni u koga moliti dopuštenje za to.

694 Dvadeset i šesti propis. »Budući da umjerenost i red pri uzimanju obroka mnogo pridonosi zdravlju duše i tijela, to će one učiniti sve što im je moguće da se u tom prilagode propisu koji se opslužuje u kući predstojnice«, itd.

To znači, sestre, da ćete se hraniti kako se hrane ovdje. Ta je hrana slična onoj siromahâ. Smatrajte se sretnima što imate pravila koja vas obvezuju ne samo da služite siromasima već da im budete slične po hrani. S obzirom na jelo i piće prilagodite se, dakle, običaju ove kuće, u pogledu količine i kakvoće, kao i u pogledu vremena i mjesta uzimanja obroka. A to zato da otklonite mnoge zloporabe i neprilike koje bi nastale da učinite drukčije. Nemoguće je izreći, sestre, koliko bi žalosti prouzrokovala neumjerenost u jelu i piću, naročito kad bi u tom griješile osobe koje bi na taj način kršile svoje zavjete. Ja krivo činim što govorim i dajem vam za primjer svoju Družbu. Ali vam velim da mi redovito ne uzimamo drugog mesa doli govedinu i janjetinu.

695 Dvadeset i sedmi propis. »Neće izlaziti iz kuće bez dopuštenja predstojnice kojoj će priopćiti kamo ide i zašto.«

Sestre, iz tog propisa proizlazi da nećete izlaziti iz kuće matice vi, koje ste u njoj, bez dopuštenja predstojnice. Od onih koje su

izvan kuće matice neka nikad nijedna sestra ne iziđe, a da ne rekne sestri službenici: »Bi li vam bilo po volji da otiđem tamo?« Ili: »Da li vam je po volji, sestro, da to odnesem siromasima?« A sestra službenica, ako želi dobro postupati, mora prije negoli iziđe, srdačno kazati svojoj susestri: »Sestro, idem onamo i onamo«. Kad se pak vratite, i jedne i druge položite račun o onome što ste uradile. Sin je Božji govorio svojim učenicima: »I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga« (Mt 20,27). Eto, što treba činiti i u pogledu sestara službenica i s obzirom na njihove susestre. I budući da je to dovoljno razumljivo samo po sebi, ostat ćemo pri tom.

696 Eto vam vaših pravila, kćeri. Eto što Gospodin očekuje od vas i od čitave Družbe kćeri kršćanske ljubavi. Budete li tako činile, kakvu li ćete Družbu vidjeti! Hoćemo li vidjeti nešto bolje uređeno od Družbe kršćanske ljubavi? Koje to budu vršile, kakvim li će plodovima uroditi njihovo poučavanje ili njihov primjer! Kako! Kći koja poduzima sve što joj je moguće da pripremi svoje srce za sjedinjenje s Gospodinovim srcem i koja želi sve učiniti što se traži da živi kao prava kći kršćanske ljubavi, o sestre, kakvom li se blagoslovu ne mora nadati od Boga! Što mislite gdje će se poslužiti Družbom ako budete opsluživale svoja pravila? Ali čega li se ne morate strašiti ako u tom popustite! Koliko li je više kriv onaj koji zna što Bog od njega traži, pa se ipak loše pri tom ponaša i ne vrši to! Koliko li razloga da se plašimo ako nismo postojani!

697 Sestre, ako Boga nešto veseli, onda je to vršenje pravila. Jer ona su složena prema njegovu duhu, poglavari su ih iz njega crpli. Iz toga slijedi, mada ispunjate volju Boga koji s radošću na to gleda i daje vam novih milosti, smijete s pravom držati da sve dobro, što dolazi Družbi, dolazi vam i teče po vršenju vaših pravila. Vidite, sestre, ima duša koje misle, kad bi Bog mogao primati koju drugu čast i zadovoljstvo negoli je ono što ga ima od samoga sebe, onda bi to bio pogled na duše koje su sretne kad žive vršeći pravila. O, nema ništa što bi mu bilo tako ugodno, jer on uživa u dušama koje su mu se darovale da mu služe. A to se vidi i u Evanđelju. Jer ako se nebo raduje nad jednim grešnikom koji čini pokoru, koliko više imamo mi razloga držati da se Bog raduje videći svoje kćeri i svoje zaručnice gdje nastoje omiljeti mu vršenjem svojih pravila! To bi uvećalo njegovu slavu kad bi ona mogla biti veća. Ali on je beskrajno sretan u samome sebi i nemoguće je išta dodati slavi i sreći što je ima i uzima od samoga sebe. Stoga slava, što je od nas prima, služi mu kao razlog da nam učini dobro.

698 Sestre, neka se kćeri kršćanske ljubavi preporuče Bogu kako bi vršile svoja pravila, jer je to najveće zadovoljstvo što ga mogu pripremiti njegovoj dobroti. Ne samo da se Bog raduje gledajući kako mu služite, već to pokazuje anđelima i svecima. O Spasitelju naših duša, kolike li utjehe znati da se Bog veseli u onome što vi činite! Koliko li razloga da uzljubite svoj poziv kad znate da su djela što ih činite ugodna Bogu!

Poradi svih tih razloga, drage moje sestre, odlučite da ćete služiti svojim bolesnicima svim mogućim savršenstvom. Koje li sreće, ako nastojimo ugoditi samo Bogu, ako odbacujemo svaku ugodnost što bismo je mogle imati i ako nam ne znači ništa sve što podsjeća na svijet, kao što čine kćeri kršćanske ljubavi! Nastavite dakle, sestre, i trudite se da vaša Družba uvijek raste i sve se više usavršuje u milosti Božjoj, a vršenjem pravila da iskaže najveće služenje našem Gospodinu. Molim njegovu božansku dobrotu da mu bude ugodno vaše služenje siromasima, da ga primi kao da je učinjeno njemu samome. Zahvaljujem Bogu svom širinom svoje ljubavi za to što daje toliko blagoslova uslugama koje iskazujete tijelu i duši jadnih bolesnika. O Spasitelju, blagoslivljaj ih vazda u svemu što budu činile. To vam želim, sestre. I molim ga da prosvijetli vaš duh kako biste upoznale koliko je važno da kćeri kršćanske ljubavi budu točne u vršenju svojih pravila. Vidite, ako tako radite, ne treba vam ništa drugo da postanete svete. Već sam vam jednom kazao, papa Klement VIII. zahtijevao je samo to da neku osobu mogne kanonizirati.

699 O Spasitelju naših duša, ti si sebi propisao pravila za čitavu vječnost. Otac je rodio Sina, a Otac i Sin dali su Duha Svetoga — to je njihovo pravilo. Drage moje sestre, molim Gospodina da biste još više cijenile svoja pravila, da biste živjele vršeći ih. Molim ga da vam udijeli milost kako biste vršile svoja sveta pravila i nikad u tom ne sustale. Budete li tako činile, reći će vam kao Mojsiju: »Blagoslovit ću tvoj izlazak, blagoslovit ću tvoj povratak, ukratko, blagoslivljat ću te u svemu.« I ja vama kažem: budete li vršile svoja pravila, primit ćete Božji blagoslov za svoje duše, za svoja tijela, neprekidni blagoslov u ovom životu, a u drugom nebo.

90. Konferencija — 23. prosinca 1657.

O posjetima i o dužnosti da obavijestimo poglavare

(Opća pravila, čl. 28 i 29)

700 Sestre, pročitat ćemo 28. i 29. propis od njih 43 koliko ih imate. Evo što oni vele: »Nikoga neće pohađati, pa ni svojih sestara iz druge župe, bez dopuštenja predstojnice, ako nemaju za to potreban razlog, na primjer da su sestre bolesne.«

Drage moje sestre, to se odnosi na aktivno i pasivno pohađanje. Pasivni su posjeti oni što ih primamo, a aktivni kad mi druge pohađamo. Posjećivanje su uveli ljudi koji žive u svijetu, i to poradi stvari koje bi trebalo dokinuti. Iskustvo dokazuje da je pohađanje obično gubitak vremena. Uslijed toga svjetovni ljudi koji su navikli vidjeti velik broj osoba, troše najbolji dio svojeg vremena na posjete. Stoga čim neka gospođa ili muškarac žele započeti živjeti savršeniji život, prvi savjet ili prvo pravilo što im ga duhovni vođa daje jest da smanje svoje pohode. Zašto? Jer se tu govori o toliko stvari da je veoma teško ne uvrijediti Boga i bližnjega. Budući da je to dužnost osoba koje žele ostati u svijetu, još je više dužnost kćeri kršćanske ljubavi koje žele živjeti prema savršenstvu na koje su se obvezale. Stoga je vrlo važno da budu razborite pri pohađanju. To je naime snažno sredstvo da nam duh ostane sabran u molitvi. One, dakle, neće željeti pohode niti će same pohađati druge. Ostat će kod kuće sabrane. Sa svijetom će razgovarati samo kad ih Gospodin na to prinudi. Inače će se uzdržavati od toga.

701 Vratimo se pravilu. »Neće pohađati sestara drugih župa.« To će vam se pričiniti tvrdo. »Kako, reći ćete, zar da ne posjetim svojih sestara! Mi smo sestre! Kakvo je zlo u tome da pohodimo jedna drugu?« Ne činite to nikad, sestre, ako prethodno niste dobile dopuštenje od predstojnice. I kad bi se neka sestra ponijela prema svojoj sklonosti, ne vodeći računa u tom propisu, postupala bi loše, jer bi time potratila vrijeme na štetu služenja siromasima.

702 Drugo, bila bi uzrokom da sestra koju pohađa počini istu pogrešku, jer mora praviti društvo svojoj sestri. Stoga Gospodin traži da se držite načela: nikoga ne pohađati bez dopuštenja svojih poglavara. — Gospodine, kazat ćete mi, radi li se tako i u drugim zajednicama? — Jest, sestre, kćeri Svete Marije obvezale su se pravilom da nikad nijedna sestra neće s drugom razgovarati bez dopuštenja, osim u slučaju kad su okupljene. Izvan toga nije dozvoljeno razgovarati bez dopuštenja. Kad bi kći Svete Marije razgovarala s drugom bez dopuštenja, počinila bi pogrešku koja ne bi ostala nekažnjena. Zašto? Jer je iskustvo pokazalo, nakon gotovo tisuću godina što postoji ustanova redovništva, da sestre mogu svojim razgovorom štetiti jedna drugoj.

703 Što onda treba činiti, Gospodine? — Imate li što kazati, bilo vanjskim osobama bilo našim sestrama, molite za to dopuštenje ili pišite. Radi li se o vašoj nutrini, dođite ovamo. Pravo je, kćeri, da sestre koje su sve ostavile, da mogu poći za Gospodinom, svojim istinskim Zaručnikom, ne traže druge radosti doli u njegovoj ljubavi i u služenju siromasima. Eto, zašto je dobro da tako postupate ako niste primorane drukčije učiniti. Na primjer, neka se sestra na župi razboli. Njena susestra to sazna i dobro je da joj pritrči. Iz toga vidite kako su pravila ispravno i razumno uređena. Ali kad nije prijeko potrebno, in nomine Domini!

Jednako tako neće nastojati da njih druge sestre pohađaju iz puke zabave. To znači, sestre, da kćeri kršćanske ljubavi ne smiju tražiti da ih sestre pohađaju kako bi se s njima zabavljale i razgovarale. S obzirom na bolesne, to je drugo, što sam vam malo prije i rekao. Kad pak bude bolesnih, preporučujem sestrama iz druge kuće da ih posjete. Držim, naime, da je velika utjeha za bolesnu sestru kad vidi svoje susestre. Ali izvan toga, sestre, ne pohađajte se, vršite to pravilo.

704 Dvadeset i osmi propis govori o onome što se posebno odnosi na sestre koje ne žive uz predstojnicu. One ne smiju dopustiti da im itko izvana ulazi u sobe ako to nije prijeko potrebno, pogotovo ne muškarci. Ako nisu bolesne, onda to vrijedi i za svećenike i za ispovjednike.

Vidite, sestre, to što sam kazao od tolike je važnosti da ja ne znam ima li išta što bi vam trebalo više preporučiti negoli je vršenje tog propisa. Izuzimam samo ljubav prema Bogu i bližnjemu. Ovdje se, naime, radi o očuvanju čistoće. Morate znati da se kćeri kršćanske ljubavi najviše izlažu opasnosti ako se ogriješe o čistoću. A zašto? Zato što Zli često napastuje kćeri koje obdržavaju čistoću. On, naime, bjesni na njih videći da ga preziru i služe Bogu. Vječito se šulja oko redovničkih osoba da im upropasti čistoću. Eto stoga vi morate izbjegavati razgovor s muškarcima, pa i kad raspravljaju o pobožnim stvarima, osim u slučaju potrebe. Jer Zli će se poslužiti time da vas iskuša. Kad ne bude imao povoda za to, to će proći. Ali gdje postoji prigoda za iskušavanje, tu je ono jače i dulje traje. Stoga postoji i klauzura u redovničkim zajednicama. No nije uvijek bilo tako. U početku, naime, redovnice nisu bile zatvorene. Kretale su se, kao i vi, među svijetom, ali su trpjele stra-

hovite napasti protiv čistoće. Kad su to vidjeli, da ne bude neprilike, sveti su oci pape propisali da budu zatvorene. Teško je očuvati djevičanstvo kad si izložen opasnosti da ga izgubiš.

Sestre, i vi ćete, dakle, biti iskušavane kao što su bile redovnice koje su ponekad i posrnule. Vi po milosti Božjoj niste. Dosad, naime, nismo vidjeli da bi ijedna podlegla napastima. Ako je i bilo zavođenja, po milosrđu Božjem vi ste ih nadvladale. No ako ste u prošlosti i bile očuvane, to više imate razloga strašiti se ubuduće, ako ne budete vršile to pravilo, i vi i one koje će doći poslije vas.

705 Što, dakle, treba za to činiti, Gospodine? — Sestre, potrebno je da kćeri kršćanske ljubavi od svoje sobe naprave klauzuru. Ako vas posjeti neki rođak, siđite dolje i razgovarajte s njim pred svima. I brzo s njim svršite.

Ne čini li vam se, Gospodine, da u tom ima nešto tvrdo? Nema li tu nečovječnosti? — Ne, sestro, jer dopustite li to svom rođaku, bit će to onda otvoreno za sve. Ne smijete dopustiti da bi ijedna od vas uvela muškarca u vaše sobe, pa ni ženske osobe, ako nije prijeko potrebno.

Ne samo da je zatvorenim redovnicama zabranjeno otvoriti vrata muškarcima, nego i samim ženama. Ove neće nikad zalaziti u vaše sobe, ili veoma rijetko. Za to pak treba imati dopuštenje od biskupa ili generala. Ali što se tiče muškaraca, oni nemaju pristupa, osim svećenika ili liječnika u slučaju bolesti. Ako morate govoriti sa svojim ispovjednicima, s njima smijete razgovarati i u crkvi, ali nikad u svojim odajama, pa kad bi to bio i gospodin Portail ili ja sâm. Ne biste mi smjele to dopustiti.

706 To je preoštro, Gospodine. — Ali to je opravdano, sestre. Kad se Bogu bude svidjelo da vam dadne upoznati koliko ima opasnosti u takvim razgovorima za kćeri kršćanske ljubavi, vidjet ćete da smo imali razloga dati vam taj propis. Dao vam Bog tu milost! O moj Spasitelju, usliši moju molitvu da sestre upoznaju korist tog propisa! Ta, tvoja je majka bila tako čista da se zbunila ugledavši anđela u svojoj sobi. On je naime uzeo lik muškarca. O Spasitelju naših duša, nek dobrota Božja dadne upoznati našim sestrama kako je važno da muškarci ne ulaze u njihove sobe! Upravljam ti vrlo poniznu molitvu, Gospodine, da nam iz ljubavi, što si je gajio za čistoću i što si htio biti začet i rođen od tako čiste majke, udijeliš tu milost. Sestre, bliži se blagdan čistoće. Zamolimo Gospodina da nam po svetom svom rođenju udijeli milost da savjesno vršimo taj propis. Predajmo se za to Bogu. Jer taj je propis od tako velike važnosti kao nijedan što ga imate.

707 Kad, dakle, trebate razgovarati sa svojim ispovjednicima, nek to bude u crkvi ili u govornici. Osim toga, neka to ne bude u nezgodno vrijeme makar vi imale ne znam kako dobre namjere i razloge. Nezgodno je vrijeme navečer, a jednako tako i ujutro. Razgovarate li s nekim, pripazite da to bude u vrijeme kad je moguće jasno vidjeti što radite. Eto, sestre, to Bog zahtijeva od vas po pravilu koje ćete obdržavati. Mislite na to često kako biste se oduševile za njegovo vršenje. Znajte da abeceda savršenstva za one, koji žele dobro živjeti u svijetu kao i za kćeri kršćanske ljubavi koje hoće živjeti čisto, nije drugo nego da u prvom redu dokinu svoje pohode, da ne primaju posjeta niti pohađaju druge, osim u slučaju koji sam spomenuo.

708 Drugo, predajte se Bogu kako ne biste pustile muškarce u svoje odaje, pa ni svećenike, čak ni kad bih ja to bio. To je protiv volje Božje. Stoga, kad biste mi to dopustile, uvrijedile biste Boga. I ja bih ga također uvrijedio.

709 Evo i 29. člana vaših pravila: »Budući da ni poglavar ni predstojnica ne mogu ispraviti nereda koji nastaje u zajednici ako im nisu poznati, a ne mogu ih znati ako im se ne priopće, zato će svaka brižljivo nastojati da ponizno obavijesti predstojnicu ili poglavara o znatnijim pogreškama što ih je zapazila u svojih sestara. Jer kad ih ne bismo s time upoznali, Družba bi se našla u opasnosti da s vremenom propadne.«

Sestre, to samo za se govori. Vi dobro shvaćate. Nemoguće je da u Družbama koje nastaju da služe Bogu ne bude i znatnih pogrešaka. Naša slaboća i đavao, koji neprestano obilazi oko nas, uzrokom su da činimo što ne bismo smjeli učiniti. Budući da su se pogreške činile i u društvu našega Gospodina, nema Družbe, činila se ne znam kako sveta i savršena, u kojoj se ne bi počinjale pogreške. Stoga ne treba očekivati da ih neće biti i u našoj. No ako to zlo ostane skriveno, neće mu se doskočiti i ono će s vremenom potkopati Družbu.

Zato, sestre, kad u Družbi ima osoba koje u svojoj duši skrivaju rak, one koje to znaju, neka to kažu, ili će Družba propasti. Osobe koje boluju od takva zla i kojima potresaju jake napasti najčešće neće o tom progovoriti ili ako i progovore, bit će to takvoj pouzdanici koja jednako misli.

710 Ponavljam, sestre, rijetko kad neka osoba sama od sebe govori o svojim pogreškama, ako nije kreposna. Ima duša, i ja ih znam, koje ne mogu trpjeti u svom duhu bilo što a da to ne iznesu pred

svoje poglavare. Ali to su duše koje ne pripadaju onoj slaboj skupini od tijela i krvi. One ljube svoje savršenstvo. Ne bojte se da išta skrivaju svojoj predstojnici ili svojem poglavaru. Budući da je takvih malo, potreban je jedan propis koji će obvezivati sestre da razotkriju znatnije pogreške svojih sestara. Žele li neke sestre da ih se cijeni, neće priznavati svojih pogrešaka. Kako poglavar i predstojnica o tom ništa ne znaju, oni šute. Ostale će smjesta reagirati gunđajući: »Ta sestra čini to i to i nitko je za to ne prekorava. Zacijelo to nije zlo kad joj to nitko ne zabranjuje.«

711 Upozorite, dakle, takvu sestru na pogreške što ih opažate u nje: prvo, jer ona koja se tako ogrešuje o pravilo lakše će se popraviti; drugo, Družba sablažnjava kad se pogreške ne ispravljaju. Predstojnica ne može znati sve što se zbiva u svakom mjestu. Stoga, ako ima zla, kako ga izliječiti? Izliječit ćete ga, sestre, ako o tom obavijestite predstojnicu ili poglavara. Ne velim da to uradite za neke stvari koje nisu ništa, nego za veće pogreške. Na primjer, neka će sestra biti napastovana da sve napusti. Mučno će podnositi upravljanje Družbom i o tom će razgovarati s nekom drugom sestrom. One koje to znaju, dužne su obavijestiti poglavara i reći: »Gospodine (ili Gospođo), među tim sestrama ima nekih osobitosti. One često međusobno razgovaraju.« Ili: »Držim da se ona sestra malo pokolebala u svom pozivu.« I ako bi se, po nesreći, dogodilo da koja uzme novaca, o tome nas trebate obavijestiti. Dogodi li se to, budite sigurne da je to zamka koja će upropastiti Družbu. Ako se to pojavi, odmah će ljudi za kćeri kršćanske ljubavi držati da svoju novčarku pune novcem siromašnih bolesnika. Treba pripaziti na one koje bi mogle takve biti. Čim bi jedna to počinila, čitava bi Družba bila učesnica njene pogreške poradi sablazni koju bi dala. No što treba poduzeti da se ta nesreća ne dogodi? Sestre, čim saznate da neke kćeri čine znatne pogreške protiv pravila, odmah potražite predstojnicu i recite joj što se zbiva, naročito ako bi neka uzimala novac, makar to ne znam kako malo bilo. Čim biste trpjele tu manu među sobom, Družba bi ubrzo propala. Neće vam još ni dokazati krivnje na nekoj župi, a već će vas smatrati kao osobe koje sebi prisvajaju novac siromaha. Kazat će da bi bili tome doskočili da su to prije znali. Eto, sestre, to će svijet govoriti.

712 No ima i drugih pogrešaka na koje morate odmah upozoriti. Neka sestra eto krši pravilo time što uvodi muškarce u svoju sobu. Druga, kojoj je to poznato, učinit će jednako tako, ako se ništa o tome ne rekne. Kazat će: »Ona je sestra to i to učinila. Još se nije dogodilo zlo, zašto to onda ne bih i ja radila?« Eto vam, sestre, sablazni u Družbi. A da to predstojnica zna, ona bi tome doskočila. No kako ona to ne zna, ne govori o tom ni riječi. Na taj način sestra nastavlja. Ostale će pak govoriti: »Ona tako radi već odavno, pa što joj se dogodilo?« I tako će se zlo širiti. A vi koje to znate, vi ćete za to odgovarati pred Bogom. Vi ste, naime, pred Bogom krive za njeno zlo, jer ga niste otkrile. Kako! opažate da netko vrijeđa Boga i šutite na to! Kao nijemak! Tim izrazom teolozi nazivaju osobu koja se pravi nijemom podnoseći zlo a da ga ne nastoji spriječiti. Tako postaje i sama kriva za zlo što ga drugi čine. Ne obavješćuje, naime, one koji su dužni tome doskočiti.

713 Zato, sestre, idite k poglavaru ili poglavarici ne rekavši ni riječi sestri koja čini te pogreške. Jer kažete li to njoj samoj, možda neće mariti za to. Uradite li pak što vam velim, u duhu ljubavi, učinit ćete veliku uslugu jer ćete izvesti vrlo korisno djelo za čitavu Družbu. Ako to ne poduzmete, ubit ćete dušu te osobe. Vidite, sestre, ljude je moguće ubiti na dva načina: jedan je zadavši im smrt, a drugi je uskrativši im što im je potrebno za očuvanje života. Jednako je tako s duhovnim životom koji je moguće ugrabiti duši na dva načina: prvo, prikrivši njeno zlo; drugo, uskrativši joj što joj je potrebno za život. Znači, vi joj uskraćujete lijek što ga vaša pravila propisuju da joj se pribavi, tj. da je poglavari opomenu, kad saznaju za njenu slaboću i da se pomole za milost njena obraćenja.

Eto zašto je važno, drage sestre, da se predate Bogu kako biste savjesno obdržavale taj propis. I dok budete tome vjerne, budite sigurne da to zlo neće dugo trajati, jer ćete mu doskočiti. Naprotiv, ne postupite li tako, Družba će naposljetku propasti, jer niste primijenile prikladna lijeka.

714 No kad pred Bogom spoznate da ste dužne obavijestiti poglavare o pogreškama sestara, morate paziti da to bude iz ljubavi, ne uveličavajući ih. A kako? Sestre, nemate se čega plašiti. Evo kako treba tome pristupiti. Prvo, pitajte Boga za savjet s obzirom na ono što imate kazati. Molite ga: »Bože, udijeli mi milost da spoznam jesam li dužna upozoriti na tu pogrešku.« Poslije toga, ako držite da to zlo može štetiti Družbi, obavijestite o tom što prije poglavare, kako to donosi pravilo. Na sitnice nije potrebno neprestano upozoravati. No zato treba pred Bogom promisliti: »Ako ne spomenem ništa o tome, neće li to biti na štetu sestri?« Ako pak nakon takva promišljanja još uvijek držite da to zlo treba razotkriti, morate same sebi kazati: »Dužnost mi je upozoriti poglavaricu na tu pogrešku, i to ću učiniti što prije.«

715 Bilo bi dobro ispitati nije li posrijedi kakva zavist, koja zlo čini većim negoli jest. Osjetite li da tu ima neke antipatije, jer vam ne odgovara njena ćud, i da će to biti zaprekom da stvar dobro prosudite, u tom slučaju, sestre, odgodite to upozorenje i pričekajte dok se ne oslobodite te strasti. Ne smijemo, naime, otkrivati pogreške iz odbojnosti. Ako vam je sad teško govoriti o tom, iako su vam poznate stvari koje zaslužuju da budu iznesene, pitajte same sebe: »Odakle to dolazi? Zašto mi je teško upozoriti na to zlo? Ne može li ono štetiti, Nije li to stoga što suviše volim tu sestru?« Pronađete li da je tako, molite Boga da vam dadne upoznati što hoće da uradite, a sutradan istražite čemu ste sklonije. »Moram li to govoriti? Čini mi se: da. Ali mi se jednako tako čini i ne.« Jer ponekad se takvo mišljenje može javiti u isto vrijeme. Ako takvo raspoloženje potraje, nakon dva dana pitajte same sebe: »Kada budeš umirala, što bi htjela da si učinila?« Nedvojbeno je, sestre, da bismo u času smrti željeli da smo opomenuli sestru koja je bila u opasnosti za svoje spasenje. No što bismo tada htjeli da smo učinili, uradimo to sada. Obavijestimo, dakle, poglavare i prevladajmo teškoću što je pri tom osjećamo. Jer, vidite, sestre, to je stvar od velike važnosti za očuvanje Družbe i da svaki član ostane uza svoju dužnost. A to je moguće samo ako upozorite.

716 Upravo kad sam pošao ovamo, neki je dvorski savjetnik izišao od nas. Reče mi: »Susreo sam vaše dvije kćeri, Gospodine; jedna je od njih nosila košaru od svojih siromaha a druga lonac. Promatrao sam jednu: bila je toliko čedna da ni očiju nije podizala.«

Gledajte kako je skromnost te sestre izgradila tog čovjeka. Da je vidio suprotno, sablaznio bi se. Zahvalite Bogu, sestre, što među vama ima sestara koje izgrađuju druge. I budite uvjerene, ako postoji nešto važno, onda je to upozoravanje kad se razložno bojimo da će se bližnji sablazniti ili da će se kakvo drugo zlo dogoditi. Budete li tako činile, zavrijedit ćete da Bog nastavi blagoslivljati vas i čitavu Družbu. Osim toga, ispunit ćete ono što vam savjetuje i nalaže Evanđelje, da se naime brinemo jedni za druge. Ostanite, dakle, vjerne tome, i Bog će vas blagoslivljati.

717 »Svaka će brižljivo nastojati da ponizno i s ljubavlju izvješćuje.« O, ja sam to zaboravio. To znači, sestre, kad se osjetite ponukanima da obavijestite poglavare ili gospođu Le Gras o pogreškama svojih sestara, treba da to učinite ponizno, misleći da vi

imate još teže pogreške. Ta se pogreška izvana vidi na sestri, ali ja u svojoj nutrini počinjam druge, itd. I u tom duhu poniznosti recite: »Gospodine (ili Gospođo), veoma se stidim što vam moram o tome govoriti«; kako vi to već znate. Nemojte uveličavati zlo niti ga ispričavati. Iznesite istinu onako kako biste htjele da je iznesena da ste vi pogriješile.

718 Naročito je važno da to učinite u zgodan čas. O sestre, kad obavješćujete imajte u vidu Boga. Razmišljajući o pogreškama o kojima želite govoriti pitajte se: Jesu li to veće pogreške ili neznatne? Jesu li to pogreške koje se neprestano ponavljaju ili samo s vremena na vrijeme? Pripazite, dakle, na vrsnoću pogreške: počinja li sestra pogrešku iz slabosti ili su to pogreške one vrste o kojoj smo upravo govorili: da sestra sebi prisvaja novac ili da krši propis koji zabranjuje pristup muškarcima u vaše odaje. Saznate li da je neka sestra iskušavana nekom snažnom napasti i razgovara o tom s ostalim, one koje to znaju, dužne su obavijestiti predstojnicu. Izuzimam slučaj kad je to sestra iznijela pitajući za savjet. Obrati se, na primjer, nekoj kreposnoj sestri te će joj blago, pitajući je za savjet: »Sestro, napastovana sam protiv zvanja, recite mi, molim vas, što mi je činiti.« O, u tom slučaju jasno je da treba dati savjet; to zaslužuje pažnju i da se pomolimo Bogu.

719 Nastavak pravila: »Bit će zadovoljna kad za njene pogreške saznaju i poglavar i predstojnica; rado će primiti opomene, dane pred zajednicom, kao i zasebno.« To znači, sestre, da se moramo i vi i ja predati Bogu kako bismo se okoristili pogreškama što ih počinjamo i opomenama što nam ih daju predstojnica ili poglavar. Veoma je teško da čovjek katkad ne padne, pa i najkreposniji. Ali glavno je da sestra koja je pogriješila dopusti da zbog toga bude ukorena.

Neka će dobra duša kazati: »O Gospođo, to su plodovi jadne grešnice kao što sam ja. Molite Boga za me, molim vas, da mi njegova dobrota pomogne te se popravim«. Eto tako se treba ponijeti. Molite od Boga tu milost: »Bože moj, udijeli mi milost da dobro primim opomene što će mi ih dati.« Jer, u suštini, nije pretjeranost kad se kaže da Bog progovara na poglavareva usta. To kaže Gospodin ovim riječima: »Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire« (Lk 10,16). Ne primiti dobro opomene što nam ih poglavari daju, znači prezirati ih. Kad, na primjer, neku sestru opomenu radi nečega, ona će uzvratiti: »Gospođo, ne znam tko vam je to

kazao, netko tko me ne voli. Vi i suviše olako slušate što vam se dojavljuje.« Sestre, tako govore one nesavršene. Jer ponizna se duša ne ispričava. Kad takvoj spominju njene pogreške, ona ih bezazleno priznaje.

Netko će kazati: »Ali ako to nije istinito, što onda treba raditi?« Kćeri, ako je to nešto važno, sestra će dobro učiniti ako primi ukor ponizno, ne ispričavajući se. No ipak će biti dobro da nakon nekoliko dana, ne odmah, kaže: »Gospođo, ja sam odala poštovanje poniznosti, ali ga moram odati i istinoljubivosti. Po milosti Božjoj ne znam da bih upala u tu pogrešku zbog koje ste me iz ljubavi neki dan opomenuli.«

720 Drage sestre, hoćete li steći savršenstvo, evo vam puta da do njega prispijete i da postanete svete kao što imaju biti prave kćeri kršćanske ljubavi: vršite samo svoja pravila. Ako tražite sredstva da postanete svete (vi sve za tim težite, kao što vjerujem, to je sadržano u vašim pravilima), vršite ih i bit ćete svete. To je kazao i papa Klement VIII. o kojem sam vam zadnji put govorio: »Osobu, koja obdržava svoja pravila, kanonizirat ću bez ikakva drugog dokaza njene svetosti.« Sredstvo, dakle, da postignemo svetost i vi i ja — o, ja sam jadan daleko od toga — bitno sredstvo jest vršenje pravila. To je brod kojim ćete sretno prijeći iz ovog svijeta na drugi. To je kanal kojim će vam Bog slati sve vrste milosti dok god ih budemo obdržavale. Poradi toga će zli duh poduzimati sve moguće napore da vas odvrati od vršenja tih istih pravila. Jer neke će biti iskušavane da ne mare za ono što jedna kći kršćanske ljubavi ima činiti, druge da drukčije pokrivaju glavu. One tamo se neće nimalo zabrinuti što ne vrše pravilo. Malo pomalo će popuštati i s vremenom će doći do takve slobode da će ismijavati sve vaše svete vježbe. Zašto? Jer su se prepustile neobdržavanju pravila. Ne velim da to odmah dolazi, no ako ih vjerno ne vršite, posebno ovaj propis, doći će poslije i do toga.

721 Ima među vama i drugih koje će ih opsluživati i uz opasnost vlastitog života. Svrstajte se na tu stranu, kćeri, i težite za tim svim silama, odvažno nadvladavajući sve teškoće koje bi vam se mogle suprotstavljati. O drage sestre, ima li veće utjehe doli vršiti volju Božju? Vi, koje ju izvršujete, vi znate da je to neprekidno slavlje. A koje to ne čine imaju trajnog razloga da se žaloste, srde i kinje. Jer na koju se god stranu okrenu, osjećaju neprestani prigovor savjesti, tà ona je besprijekoran svjedok. Ona im govori:

»Ne vršiš pravilo, sestro, a ti si to obećala! A ona ih tamo sestra, iako slabašna tijelom, vjerno obdržava. Nećeš li se nadvladati u tom i u tom?« O, jadne li mene, kad li ću ih ja tako vršiti? Vidite li, ako ne budete obdržavale svoja pravila, vi se osuđujete na neprekidno grizodušje. Budite uvjerene da nećete imati istinske utjehe, dokle god se ne predate Bogu i ne stanete ih opsluživati. A vi koje ih točno obdržavate, recite mi, nije li istinito da nema ništa što bi jednu dušu moglo toliko zadovoljiti, koliko da čini što Bog od nje zahtijeva? Ne sjećate li se naših dragih sestara koje su već kod Boga? Vi znate što je o njima kazano u našim razgovorima. One su tako brižljivo obdržavale svoja pravila, da nikad nisu u tom pogriješile. Ili ako su, iz slaboće, koji propis prekršile, odmah su to požalile. Zato moramo priznati da življenje onih koje smo vidjeli da ih tako vrše, zaslužuje da bude opisano. Jest, sestre, velim vam, ganut i utješen, da su ove živjele u vrijeme svetog Jeronima, on bi opisao njihov način življenja. Jer taj se svetac rado bavio prikupljanjem podataka iz života kršćana njegova vremena, koji su po svojim krepostima postali uzorni, a osobito je volio pisati o čestitim djevicama.

722 Vrijeme je kratko, drage moje sestre, još nam ga malo preostaje. Odvažno samo! Vi imate dobro osigurana sredstva da prispijete u luku u koju su one već stigle. Kad bismo živjele još dvadeset godina više od onih koje su otišle k Bogu, što je to! Ali mi ih nećemo toliko imati. Jer, prvo, starcima, kao što sam ja, još ih malo preostaje! Ja ne mogu više dugo živjeti, ali i mladi mogu skoro umrijeti. Kad je tako, upotrijebimo vrijeme koje nam preostaje. Predajmo se Bogu kako bismo vjerno vršili svoja pravila. Uzdajte se u njegovu dobrotu. Budete li tako činile, Družba će kršćanske ljubavi biti ugodna Bogu, koji će se radovati i izlijevati svoje blagoslove na nju. Učinit će da svima bude na izgradnju tako dugo dok vi budete činile što prave kćeri kršćanske ljubavi imaju činiti. Vjerujte, drage moje sestre, budete li tako radile, vaša će Družba rasti poput zore, a vi ćete biti uzorom kćerima kršćanske ljubavi koje će doći poslije vas. Slijedeći vas, i one će se ponašati kao istinske kćeri kršćanske ljubavi. Na taj će se način Družba uvijek obogaćivati svetošću. Tome se i nadam od dobroga Boga po njegovu božanskom rođenju. To ga molim po vječnom naumu što ga je imao kad je u novije vrijeme osnovao Družbu siromašnih kćeri. Molim ga za to i po milosti što je daje ovoj Družbi. To je molitva što je upravljam našem Gospodinu.

91. Konferencija — 30. prosinca 1657.

Odnos prema izvanjskim osobama, mrmljanje i ogovaranje
(Opća pravila, čl. 30, 31, 32)

723 Sestre, evo 30. propisa što ću vam ga sad protumačiti. Ali prije svega sjetite se i mislite na to, da oni koji hoće prijeći rijeku ne mogu to učiniti bez mosta i čamca, ni oni koji žele ploviti morem — bez broda. Jednako tako, drage sestre, oni i one koji žele prijeći olujno more ovog svijeta i postići savršenstvo što vodi u nebo, moraju nužno biti na brodu Crkve i tu obdržavati zakon Božji da uzmognu preploviti to more.

To je za one koji ostaju u svijetu. Ostali moraju, osim toga, opsluživati pravila zajednice u koju su pozvani. To je, sestre, vaš put spasenja. I ne samo to, već budete li obdržavale svoja pravila, sve ćete se posvetiti. Budite, dakle, željnije toga negoli života. Jer premda je život poželjan, on mora svršiti, dok su vaša pravila vrlo sigurna pomagala da dadnete Bogu slavu što mu je dugujete te da prispijete u blaženi život koji nikad neće biti okončan. O, to je naš veliki posao, drage sestre. Na to ste pozvane i to trebate željeti Snažno pak sredstvo da dođemo do toga jest da poradimo kako bi sve kćeri kršćanske ljubavi postale svete. Vršite svoja pravila, jer su ona sveta i sigurno sva idu za tim da vas posvete. I sestra koja ih bude vršila može biti sigurna, da će biti sretna na ovom i na drugom svijetu. Ustvrdivši ovo, pročitat ću vam 30. propis.

»Budući da često saobraćanje s izvanjskim osobama, osim kad je to nužno, može biti isto tako štetno za čistoću i za zvanje kćeri kršanske ljubavi kao što im može biti korisno i zaslužno kad je iz poslušnosti i da ispune svoje obveze prema siromasima, dok su ovdje, u kući matici svoje zajednice, nek ne razgovaraju ni s jednom izvanjskom osobom. Pogotovo nek to ne bude s osobom drugog spola. Neka se tim osobama bez dopuštenja predstojnice ili sestre službenice, ako su u drugim svojim kućama, ne poziva na razgovor nijedna sestra.«

724 Vidite li, sestre, taj se propis svodi na dvije točke: one koje su na župama ne smiju pozivati na razgovor sestre koje su ovdje ni s jednom izvanjskom osobom bez predstojničina dopuštenja ili bez dopuštenja sestre službenice kad su u drugim svojim kućama.

Taj, dakle, propis obvezuje i vas, sestre, koje ste iz ove kuće da ne pozivate sestre na razgovor ni s jednom izvanjskom osobom ako vam to nije dopustila predstojnica. To treba učiniti iz dva razloga.

725 Prvo, da bi poglavari dobro upravljali, mora im biti poznato sve što se događa u njihovim kućama. To jest, da bi mogli uspješno ravnati Družbom, neka poglavar i predstojnica upoznaju sve one koji žele razgovarati sa sestrama.

Ali zašto? Razlog je taj što ima ljudi koji pod izlikom da žele obići sestru, svoju znanicu, traže da razgovaraju i s nekom drugom sestrom, te joj šalju poruke. Kad netko želi razgovarati s nekom sestrom, treba znati kakvi su to ljudi. Ne budete li tako postupile, što će se dogoditi? Evo što: dok neka sestra bude boravila na župi, bit će muškaraca, liječnika, kirurga s kojima će sklopiti poznanstvo. I ovi će je pohađati u drugoj župi. Bit će to zato da se porazgovore. Zato će njima trebati odgovarati, a možda ih i uvesti u sobu.

726 Gledajte kakve mogu nastati neprilike kad se ne obdržava taj propis. Sestre drage, iskustvo dokazuje da je to zlo koje ponekad pogađa redovničke zajednice i da ti pohodi vanjskih osoba nanose mnogo štete. To se dogodilo i u zajednici Pohođenja Marijina. Tamo su opazili da su sestre, koje su saobraćale s izvanjskim osobama, upale u razne duhovne poteškoće. To se isto može dogoditi i među vama ako poglavar ili predstojnica ne pripaze na to. Stoga redovnički poglavari imaju razloga naložiti da sestre ne razgovaraju bez dopuštenja. A to vam zabranjuje i ovaj propis koji kaže da nikad nijedna sestra iz kuće neće bez dopuštenja razgovarati bilo s kim, pogotovo ne s muškarcima, na primjer s radnicima koje sad imate u kući. A neće ni druge pozivati da s njima razgovaraju. O sestre, da mi nijedna nije razgovarala ni s jednim radnikom niti da sazna novosti niti da prenosi poruke! Čuvajte se toga, molim vas. Vi me razumijete. Dovoljno je da vam kažem kako se bez dopuštenja predstojnice ne smije nikad ni s kim razgovarati, posebno pak ne s muškarcima.

727 Vidite, sestre, moramo postupati kao što se postupa u pograničnim gradovima. Ne samo što guverner postavlja stražu kako bi ih osigurao od neprijatelja, već zabranjuje da ikoji stranac bez dopuštenja uđe u grad. Kad prispije kakav stranac, upitaju ga: »Što tražite ovdje, gospodine?« Zatim ga odvedu guverneru koji ga ponovo ispita o razlogu njegova dolaska. Ako postoji i najmanja sumnja u pogledu onoga što je kazao, otprave ga. U ostalim gradovima, gdje nisu tako strogi, puste ga unutra. Ipak mu točno označe hotel kamo ima ići. Dadu mu doznaku napominjući: »Stanovat ćete u tom i tom hotelu.« Bez toga se nitko ne bi usudio smjestiti ga. Iskustvo je, naime, potvrdilo da neprijatelj pomalo pušta svoje

ljude u grad koji namjerava zauzeti. I tako su stranci, a da se to nije ni primijetilo, pod izlikom trgovanja pomogli neprijatelju zauzeti grad. Prvo zauzeće Amiensa dogodilo se upravo na taj način. No ako smo tako strogi da nikome ne dopuštamo ući u grad bez guvernerova dopuštenja, kako bismo ga očuvali, iako se tu radi samo o gubitku vremenitih dobara ili o životu, prosudite iz toga, sestre, ne morate li se vi, koje ste zaručnice našeg Gospodina, strašiti svega onoga što bi moglo omogućiti neprijatelju da zadobije vlast nad vama.

728 Kako! jedna zaručnica našeg Gospodina da se ne straši. Jest, kćeri, vi ste zaručnice, i on se očitovao Zaručnikom. Ali čijim? Vašim koje ste sve napustile da postanete njegove zaručnice. No, vidite li, on je ljubomoran Zaručnik. »Ja sam ljubomoran Bog«, rečeno je u Svetom pismu. Da, on je ljubomoran na svoje zaručnice. To vas dakle obvezuje, sestre, da budete oprezne i da upoznate kako je nužno da vršite taj propis. Jer ovdje se ne radi samo o vremenitu životu već o vječnom, i o dobrom upravljanju Družbom. Prosudite iz toga, drage moje sestre, koliko je važno sve znati i da sestre ne saobraćaju s onima izvana bez znanja svojih poglavara.

729 Poradi toga je naš Gospodin, koji je sve znao, slao vazda svoje apostole po dvojicu da se u njegovoj družbi ne bi dogodilo nešto što bi bilo nedostojno takvih osoba. Zašto? Da svakome od njih bude poznato što drugi radi i da svaki bude svjedok djelovanja onoga drugoga. Gospodin je poznavao ljudsku slabost i koliko je opasno saobraćati sa svijetom, osobito pak s drugim spolom. No on je poduzeo još i više: zabranio je apostolima da ikoga putem pozdravljaju, pa ni rođake, ni prijatelje. Zašto to? Jer je znao da pozdrav može biti povodom da započnemo razgovor s onima kojima smo ga uputili. I kako je naš Gospodin sve to znao, upozorio je apostole na neprijateljev prepad da bi ga mogli izbjeći kad ih bude poslao u svijet. Govorio im je: »Čuvajte se kvasca farizejskoga (Mt 16,6)«. »Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem runu, a iznutra su vuci grabežljivi!« (Mt 7,15). Ako je Sin Božji učio svoje apostole da ne razgovaraju s izvanjskim ljudima, pa ni s farizejima, iako su učeni, kako ne bi usvojili njihova načela, vidite, sestre, nije li onda lijepo da i mi vama to preporučujemo! I ne morate li zahvaliti Duhu Svetome što vam je dao pravilo tako slično onome što ga je Gospodin dao svojim apostolima.

730 Ima još nešto više, kazao sam vam već ranije. Znate li da kćerima Svete Marije nije slobodno razgovarati ni s redovnicama istog Reda bez dopuštenja njihove poglavarice? I kad bi to koja učinila, to bi bila velika pogreška i nju bi trebalo ispraviti. Jest, kad bi to koja sestra prekršila, bila bi strogo kažnjena. Zašto? Jer je iskustvo pokazalo blaženom ženevskom biskupu, osnivaču tog reda, i blaženoj majci gospođi de Chantal da bi bilo štetno, kad bi se njihove kćeri povjeravale jedna drugoj. Eto, stoga su rasudili da je potrebno to izričito zabraniti. I taj su onda propis uvrstili u ona pravila koja su im dali. Sestre, to je tako važno da u kućama u kojima se on vrši vlada ozračje raja. Naprotiv, u onima u kojima se popušta i krši to pravilo vlada pakao. Jer novosti koje se donose od one osobe ili iz onog mjesta ostavljaju uvijek, prije ili poslije, neki loš učinak, bilo bojazan, bilo da su te novosti uzrokom mrmljanja i odbojnosti. I na taj način kuća postaje mali pakao. Dakle, vaše vas pravilo, sestre, uči da nijedna od vas ne smije razgovarati ni s kojom osobom bez dopuštenja predstojnice, ako je ovdje, ili bez dopuštenja sestre službenice ako je to na župi. Ako predstojnica nije nazočna, a neka sestra želi razgovarati sa svojom družicom, nek siđe dolje, nek sasluša što ova traži i nek joj ukratko odgovori. Sestri pak službenici priopćite što ste sa sestrom razgovarale, kad se vrati kući. Eto tako treba postupati.

Možda će mi koja kazati: »Kako! zar da ne razgovaram sa svojim rođakom! S obzirom na nekog stranca, u redu! Ali u pogledu nekog znanca, prema kome imam možda i obveza, to je doista vrlo strogo! Ne čini li vam se, Gospodine, da u tome ima nešto suviše tvrdo?« — Ni najmanje, jer je Gospodin tako postupao u društvu svojih apostola. Sestre, dobre duše među vama neće tako govoriti. Naprotiv, one će zahvaljivati Bogu što su na mjestu gdje se predviđa zlo prije negoli se dogodi. Ni izdaleka one to ne smatraju tvrdim već naprotiv misle: »Dobre li Družbe! Nama ne bi bilo moguće počiniti zlo jer se toliko brinu da izbjegnemo prilike za nj.« Pa kad bi narav i smatrala to pravilo oštrim, ono ipak nije toliko strogo koliko pravilo kćeri Svete Marije. Kćeri, predajte se Bogu da biste obdržavale taj propis kao sredstvo za svoje usavršenje. Vama je poznata važnost toga.

731 Kad neka sestra traži da razgovara s ovom ili onom, onda je to stvar gospođe Le Gras da kaže može li razgovarati ili ne. Radi li se o muškarcu, tad mu sestra ima reći: »Molim vas, gospodine, da malo pričekate«, i otići će da javi predstojnici: »Gospođo, zovu tu i tu sestru. Čeka je takav i takav muškarac. Smijem li je pozvati?« Smatra li to predstojnica prikladnim, odvratit će: »Jest,

pozovite je.« Ili ako je dotična sestra spriječena, kazat će: »Recite mu da joj to nije moguće.« Sestra ima uraditi kako joj rekne predstojnica. A vi sve imate smatrati dobrim što ona odredi. Ako predstojnica ne htjedne da je pozovete, neka vam bude drago što su tako uklonjene sve štete koje su mogle nastati te recite: »Ja sam u Družbi gdje mi sve pomaže da postanem savršenom. Neka Bog bude za to blagoslovljen!«

732 Trideset i prvi propis. »Neće se znatiželjno raspitivati o kućnim poslovima, pa da onda prigovaraju onome što se poduzima. Naročito neće mrmljati protiv načina kako postupa poglavar ili predstojnica ili sestra službenica, zatim protiv pravila i dobrih običaja Družbe. Takvo je naime prigovaranje kadro da izazove Božje prokletstvo i na osobu koja to čini i na onu koja to rado sluša, te najzad na čitavu zajednicu poradi velike sablazni što se time daje.«

Taj vam propis zabranjuje, sestre, mrmljati i opominje vas da ne prigovarate upravljanju kućom maticom ni postupanju poglavara ili savjetnica. Prigovarati onome što one čine znači mrmljati. A koje tako mrmljaju, ne osjećaju teškoće u upravljanju Družbom. Ali kad vidite sestru da se prepušta napasti koja joj predočuje stvari drukčije negoli što jesu, tad joj iskažite ljubav i recite: »Bože moj, sestro, što to govorite! Mi trebamo smatrati da rade najbolje što im je moguće!« Eto, tako trebaju odgovoriti one koje čuju to mrmljanje. Teška je pogreška prigovarati upravljanju.

Ali ta sestra radi ovako, a moguće je drukčije i bolje raditi. — Eto vam prigovaranja. Ako predstojnica iz jednog mjesta pozove neku sestru i tamo pošalje drugu, veliko je zlo prigovarati tome i pravilu, pa međusobno o tom naklapati po dvije ili tri zajedno te govoriti: »Zašto to čine? Čemu to?« Kad bi ih bilo koje bi prigovarale pravilu i odredbama poglavara, sestre, to bi bilo strašno zlo.

733 Zašto je to, Gospodine, toliko zlo? Ne vršiti pravilo, je li to nešto tako veliko? — Jest, sestre, to je velika stvar. A tko to veli? Duh Sveti. Poslušajte ovo: u Svetom se pismu veli da ima sedam vrsta grijeha što ih Bog naročito mrzi. Jedna pak vrsta od toga jest mrmljanje. Ovako stoji: mrzim taj i taj grijeh, a ovamo se ubraja i mrmljanje. »Gnušam se, veli Sveto pismo, na mrmljanje među braćom,« tj. naročito među osobama redovničke zajednice i među svećenicima. Tako da je, prema tome, mrmljanje veće zlo od umorstva. Jer možda je ubijena osoba u milosti, dok vi mrmljanjem ubijate dušu sestre koja vas sluša, osobito ako to čini starija sestra. Dotična će kazati: »Dakle, jest tako, jer da nije, ta sestra ne bi to govorila.« Poradi toga ona će ohladnjeti prema poglavarima i sa-

vjetnicama. Vi ste joj utisnule loš dojam o njima, i možda joj taj neće nikada više izblijediti. Jer u to se umiješa i đavao. Siromašno se stvorenje zbuni i ne može razlikovati gdje ima grijeha, a gdje ga nema. A to je zato što pod tim dojmom nađe teškoće i u najlakšim stvarima. I ako joj koja druga iznese nešto slično onome u što već vjeruje, je li taj dojam bio na prvom stupnju, to će ga sad podići na viši stupanj, jer je ranjena u svom razumu. Eto kako se mišljenje što ga jedna ima o poglavarici prenosi od jednih na druge. Ako ste ikad vidjele nešto tako žalosno, onda je to ta stvar. To je samo mrmljanje jednih protiv drugih, to su samo neredi koje prouzrokuje prigovaranje u Družbi.

Za to imamo dva snažna primjera u Svetom pismu. Prvi govori o Mojsijevoj sestri, a drugi o Kori, Datanu i Abironu. Kad je Mojsije, koji je ravnao Božjim narodom, doveo taj narod u pustinju, Kora, Datan i Abiron prigovoriše tome. Govorahu da je Mojsije čarobnjak pa su mrmljali protiv njega i propisa što mu ih je Bog dao. No Božjim dopuštenjem otvorila se zemlja i progutala ih u paklu. Tako je Bog kaznio njihovo prigovaranje pred narodom. Ali to je išlo i dalje. Oni su bili uzrokom da je narod izgubio povjerenje u Mojsija. Saznavši što se govori o njenu bratu, i vidjevši djela što ih je činio, Mojsijeva je sestra Marija stala jednako tako misliti o njemu, kojega je poznavala još kao malog dječarca. I nju je Bog kaznio. Ali nju nije htio uništiti kao ostale. Poslao je na nju gubu i stoga su je udaljili iz zajednice u područje gdje nije vidjela ni čula Mojsija. To je bila njena kazna.

Nisu li to dva jaka poticaja, sestre, da zamrzite na mrmljanje? Ako li ste u tom pogriješile, odlučite da ćete se toga odreći.

Imamo još nečuven Judin primjer. On je prigovarao svemu što je naš Gospodin činio. Mrmljao je dapače što je Magdalena prosula mirisne pomasti na Gospodinovu glavu. Ne samo što je prigovarao djelovanju svojeg Učitelja, već je i po drugim kućama govorio protiv Gospodina. Govorio je da on nije Sin Božji. To je utvrdilo i svećeničke poglavare u njihovu mišljenju da je Isus zavodnik. »Evo, govorili su, ovaj čovjek s njim razgovara, on je od njegovih učenika i on to iznosi. O, da nije tako, on to ne bi širio.« I to je ono što ih je naposljetku sklonulo da pogube Gospodina. I obraćajući se Judi, da ga što lakše pridobiju, ponudiše mu: »Što hoćeš da ti dadnemo?« Konačno je prodao svog Učitelja. Vi znate kako ga je Bog kaznio. Taj je zlikovac došao do te krajnosti, pošto je mrmljao protiv Gospodina. Znajte, sestre, kad jedna između vas mrmlja protiv poglavara ili protiv pravila među svojim sestrama, onda je

to početak Judina djela. Ali čim to iziđe van, sestre, ona je potpuni Juda.

734 I što se zatim događa toj osobi? Bog je napušta. Budući da je lišena niza milosti Božjih, njene se misli zaliječu u rodni kraj, rođacima, njeno je zvanje više ne veseli i prije ili poslije ona će ga napustiti. Ako ne istupi, to gore po Družbu. Budući da ne nalazi veselja u onom što radi, ona nije nizašto. Prema svojim je poglavarima sama hladnoća, u služenju siromasima puki nemar, tako da bi za Družbu bolje bilo da iziđe negoli da tako dalje životari. Ali za nju ne bi bilo bolje. Jer dok je tu, moguće joj je pomoću dobrih primjera, što ih vidi u svojih sestara, vratiti se na put što ga je ostavila. Tu će je ostale pomagati molitvom, a kad je ne bude više ovdje, bit će lišena svih njihovih dobara.

Kad je tako, drage moje sestre, predajte se Gospodinu kako biste savjesno vršile svoja pravila, posebno ovo. Ako čujete da se mrmlja protiv njih, recite: »No dobro! poglavari to čine, mora da im je Bog to nadahnuo i da oni čine najbolje što im je moguće. Vidimo da im je stalo samo do toga da nas usavrše. Za čim idu u svemu onome što nalažu? Nastoje nas posvetiti. Zato će sve ono što reknu ili urade biti dobro.«

735 S obzirom na pravila koja su propisali, znajte da je potrebno imati neke propise, da izbjegnemo zlo koje bi moglo nastati. Eto, tako imate cijeniti svoja pravila, sestre. Jer sve što se podrazumijeva pod riječju dobro, veli sveti Pavao, dolazi od Boga. Stoga imati pravila jest neko dobro. Predajte se, dakle, Bogu kako im ne biste nikad prigovorile. I cijenite vazda svoja pravila. Ta ona vam dolaze od Boga. Poštujte i svoje poglavare. Nikad ne recite: »Zašto se to radi?« Držite da čine sve što im je moguće, kao oni koji moraju Bogu položiti račun za sve što im je na brizi. Znajte, dok vi budete tako činile, sav će se Božji blagoslov izlijevati na vas. Ali i obrnuto: ako vi budete drukčije činile, stizavat će vas kazna Božja. Zašto? Jer tko svemu prigovara jest Kora, Datan i Abiron, ili radije — Juda. Eto, zašto se ne nalazi ni utjehe u molitvi, ni ljubavi prema Bogu i siromasima, pa ni smirenja u nutrini. A zašto? Jer ste prigovarale ravnanju kojim Bog upravlja vama po vašim poglavarima.

736 Promotrimo sada propis koji slijedi. Trideset i drugi propis. »U razgovorima će paziti da ne pretresaju pogrešaka drugih, pogotovo ne svojih sestara. Jednako tako neće slušati onih koje bi o njima govorile u lošem smislu. Naprotiv, priječit će ih u tom

koliko im bude moguće. Ne uspiju li, odmah će se povući kao da su čule siktanje zmije.«

Vidite li, sestre, taj propis zabranjuje ogovarati. To znači da o svojim sestrama morate uvijek govoriti povoljno, ali ne da im laskate. Dopušteno nam je kazati uočimo li nešto: »To nije dobro,« ali ne smijemo nikoga ogovarati. Makar u njih vidjele i nekih sitnih pogrešaka i da se čine nesavršenima, ipak uvijek trebate govoriti povoljno. Recite: Budući da je ta osoba od Boga pozvana da mu služi, znači da u nje ima i nešto dobra.«

737 Doista, sestre, nema među vama nijedne kojoj Bog nije dao neke posebne milosti što je ostale nemaju. I tako, zaustavivši se kod takva dobra koje ne vidite, ispričat ćete pogreške što ih vidite, umjesto da prepričavate nedostatke svojih sestara kad ste zajedno pa da iznosite: »Bila sam u onom i onom mjestu s onom i onom sestrom. O, kako ju je teško zadovoljiti! Ona radi ovo, hoće da se učini ono, takve je i takve ćudi.« O, sestre, to je pošast za zajednice i propast za kršćansku ljubav.

Jer što znači kršćanska ljubav? Znači jednostavno ljubav. No nije moguće da tu ima ljubavi dok tako govore jedne o drugima. Odlučite, dakle, sestre, da nikad nećete govoriti o pogreškama svojih sestara. Ako li vam koja govori o njima, ispričajte ih i ne bavite se nikad takvim mislima. Vidite, nemojte postavljati takva temelja, pa da se utvrdite u tom. Nema nikoga tko nema bilo kakve pogreške. I najkreposniji ponekad pogriješi. Rečeno je: »Pravednik pada sedam puta na dan« (Izr 24,16). Kad smo postavili taj temelj, da svatko ima svojih pogrešaka, tad nam neće biti teško ispričati nedostatke drugih. Govori li se na primjer o nekoj sestri, reći će: »Mogu drugi o njoj kazati isto toliko ili još više negoli ja. No, meni se čini da ta sestra nije skromna, da je uznosita. A ti, kukavna jadnice, ne vidiš svojih nutarnjih pogrešaka koje su veće od onih što ih zapažaš u svoje sestre. Ne vidiš li, da su tvoje molitve pune rastresenosti, da si tako mlitava u službi Božjoj, da je tvoje djelovanje popraćeno s tako malo sabranosti. I ti još ističeš da drugi imaju pogrešaka. Jadnice! Pripazi najprije na svoje te ne gubi vrijeme da istražuješ pogreške drugih.«

Sestre, proučavajmo sebe same i svoja djela, pa ćemo pronaći da su nesavršenosti naših sestara manje od naših. Stoga je naš Gospodin imao pravo kad je predbacio farizejima: Vi zli farizeji, zamjerate zbog sitnih pogrešaka drugoga, a ne pazite na velike pogreške što ih vi počinjate. Jadnici, bavite se trunom nesavršenstva svojeg bližnjega, a ne čuvate se brvna koje vam bode oči (Mt 7, 3—5). Znajte, sestro, kad biste temeljito ispitivali samu sebe,

otkrili biste da ste gora od svih ostalih i da ste nesavršenija od njih.

I još više, sestre. Ona, koja postupa tako kako smo kazali, jasno uočava da bi upadala u pogreške kao i ostale kad je Bog ne bi podržavao svojom milošću. Ta ona iz iskustva poznaje svoje slaboće i kako ima malo jakosti. Vidi da je najgora ne samo u svojoj zajednici, nego i među svim sestrama na svijetu, gora dapače i od đavla. Jer da je đavao primio milosti, što ste ih vi primile, bio bi bolji od vas. On to sam ističe na usta opsjednutih. Doista, da je Isus Krist umro za njih kao za nas i da je primio rasvjetljenja i dobrih poticaja kakve je Bog vama dao, poslužili bi se njima tisuću puta bolje negoli vi. Neki je opsjednuti jednog dana rekao nekome: »Ah! vi nesretnici što živite kako živite! Imate takva dobrog Boga, on je umro za vas, a vi živite sasvim drukčije negoli on to hoće! O, da je nama Bog udijelio tu milost da umre za nas, mi bismo mu predanije služili negoli vi.«

738 Kad je tako, sestre, ne moramo li priznati da smo gori od demona! Meni, meni nije teško to zamisliti. Ja vidim jasno kao dan da sam gori od đavla. Jer da je đavao primio milosti koje je Bog meni dao, ne velim izvanredne milosti, govorim ovdje o običnim milostima, ne bi bilo u paklu demona koji ne bi bio bolji od mene. Stoga, sestre, ponovo se prisjetite da ćete sve svoje sestre smatrati savršenijima od sebe. Njih držite dobrima, a sebe gorima od svih. Ukorijenite li se u tome, što će se dogoditi? Vi ćete od ove Družbe učiniti raj. S punim pravom će se moći kazati da je to skup blaženih duša na zemlji. One će se jednog dana, s proslavljenim tijelima, naći u društvu s našim Gospodinom i svetom Djevicom. To će biti vječna ljubav Boga prema bližnjemu i porast ljubavi jednih za druge. Iz toga će proizlaziti mir i jedinstvo, a to je, pravo govoreći, nebo. Jer kao što u nebu blaženici ljube Boga vječnom ljubavi i bez muke se zanose za onim što Bog hoće, tako ne prigovarati drugima i ljubiti se međusobno jest nebo. Započnite, sestre. Nije li to ono što čine blaženici? Toliko imaju ljubavi jedni prema drugima da su jednako zadovoljni slavom drugih kao da je njihova vlastita. Na taj način, ako hoćemo započeti nebo već na ovom svijetu, ne moramo činiti drugo nego samo vršiti svoja pravila. A naša je kršćanska ljubav biti kao nebo. Ali ako radimo protivno, bavimo se pogreškama drugih, šaputamo s ovom ovdje i govorimo: »Ona je počinila i to i ono, kazala je to i to«, o, to je već pakao. Neće biti ljubavi gdje ima toga. Ovisi, dakle, o vama hoćete li živjeti na tom svijetu kao u nebu ili kao u paklu. Znači živjeti kao u nebu,

ako vas prodahnjuje savršena ljubav jednih za druge. Da, čvrsto ujedinjena Družba jest nebo! Ali razjedinjene osobe, to je pakao.

739 Ali, Gospodine, nađem li se s dvije ili tri sestre koje govore ili protiv pravila ili protiv poglavara, što da radim? — O, dužne ste ih podsjetiti: »Ne čini li vam se da je to pravilom zabranjeno?« Ako nastave nakon što ste ih opomenule, otiđite govoreći: »Sestre, ja ne mogu više slušati gdje se loše govori o mojim sestrama.« I povucite se. Jest, sestre, otiđite, jer je grijeh slušati loš razgovor o bližnjemu. I možda je taj grijeh veći za vas koje slušate negoli za one koje govore, jer one ne vide zla u takvim razgovorima. One su pri tom ponesene slabošću, dok vi koje ih slušate bez prigovora, vi još uvećavate zlo. Videći vašu šutnju, odvažit će se da reknu još više.

Kako! drago vam je slušati gdje se ozloglašuje vaša susestra! O onoj se siroti sestri govori zlo, vrlo loše i vi ne poduzimate ništa da bi to spriječile. O, to je grijeh, dužne ste otići ili pasti na koljena govoreći: Zapamtila sam od gospodina Vinka, ili bolje iz naših pravila, da nikad ne smijemo govoriti loše o svojim sestrama. Ne govorimo više o tome. Eto što treba učiniti.

740 Postoje tri stupnja ili načina da opomenemo: prvi je da podsjetimo kako ne čine dobro. Drugi je da se bacimo na koljena zaklinjući one koji ocrnjuju da ne nastave. Ili, ako nastave, da reknemo: »Bog mi zabranjuje slušati gdje se loše govori o mojem bližnjemu«, i da na to odemo. Što će se zbiti budete li tako postupile? Ako ih opomenete, ušutjet će. Ili, ako ne učine tako, a vi kleknete, dirnut ćete ih. Napustite li pak mjesto, možda neće više ogovarati, već će činiti pokoru za svoj grijeh. Eto vam, sestre, sredstva kako ćete prispjeti do savršenstva budete li tako živjele. Predajte se, dakle, Bogu da biste točno vršile ta pravila. Ona će vas učiniti svetima, jer će vas naučiti da ljubite jedna drugu. A to je dovoljno, kako kaže sveti Ivan, da se spasimo. Sestre, sjetite se što vas uče vaša pravila. Budete li ih obdržavale, bit će vam moguće ispuniti sve što Bog od vas zahtijeva.

741 O Spasitelju naših duša, ti jedini možeš dati tog duha našim sestrama. Obasjaj njihov duh zrakom svojeg svijetla da upoznaju dobro što ga nalaze u vršenju pravila. Ti hoćeš da živimo kao savršene kćeri kršćanske ljubavi. O Gospodine, ako ti hoćeš, onda hoćemo i mi. Naše ti sestre to i obećavaju, svaka zasebno, pomoću tvoje milosti bez koje ni one ni ja ne možemo ništa. To te molim zajedno s gospodinom Portailom. O Spasitelju, udijeli nam

milost da bismo vršile taj propis kao i sve ostale. To te molimo po ljubavi kojom te je ljubila sveta Djevica i tvoj ljubljeni učenik sveti Ivan. On je učio svoje učenike da ljube jedni druge, jer je to dovoljno za spasenje. Eto, to te, Gospodine, i mi prosimo. A jer nemamo ni dostatno ljubavi ni dovoljno poniznosti, to te molimo da nam pomogneš da započnemo vršiti kreposti. Mi ti u tu svrhu prikazujemo tvoja poniženja i tvoju ljubav. O Spasitelju moje duše, to te molimo kako bi ti sve ugodile u onome što će činiti kao tvoje mile zaručnice.

92. Konferencija — 6. siječnja 1658.

Kome da govorimo o svojim napastima, razgovori s izvanjskim osobama, obveza da čuvamo tajnu

(Opća pravila, čl. 33, 34, 35)

742 Eto, drage sestre, prispjeli smo do 33. člana vaših pravila. Ovo je veoma važno za dobro Družbe. Zato vas molim, dok ga budem tumačio, molite od Boga milost da možemo produbiti duh tog propisa. Evo što on veli: »Da se izbjegnu mnoge velike neprilike, koje bi konačno mogle upropastiti Družbu, kad bi svaka slobodno povjerila svoje srce kome bi htjela, sestre neće iznositi svojih napasti ni ostalih unutarnjih teškoća svojim sestrama. Još će manje o tom govoriti izvanjskim osobama. U tim stvarima obraćat će se predstojnici, ili onoj sestri koja je zamjenjuje, ili poglavaru, ili ravnatelju od njega ovlaštenom, i, ako ustreba, sestri službenici, budući da je Bog sve njih za to pozvao.«

Taj vas propis uči, drage moje sestre, kako se imate ponašati u unutarnjim teškoćama i ostalim patnjama, osobito u napastima. Razložno vam savjetuje da ne priopćavate svojih napasti nikome nego samo predstojnici i, ako ustreba, sestri službenici, ili poglavaru, ili ravnatelju, ali ne drugima koje Bog nije za to pozvao, pogotovo ne izvanjskim osobama. Razlog je u tom što postoji opasnost da bi osoba koja se tako povjerava drugoj mogla učiniti dva loša poteza.

743 Prvo, bojati se da dotična sestra neće znati što treba učiniti u toj prilici i da će vas loše savjetovati. Drugo, da vi na nju ne prenesete svoju muku. Vi ste napastovani, da ono što ste joj razotkrili ne učini, na poticaj đavla, isti dojam na njen duh kao što je učinilo na vaš, te da sama ne padne u isto iskušenje.

Jedan, dakle, od razloga da se ne povjeravate svojim sestrama jest, prvo, bojazan da u njih nećete naći utjehe. Ta osoba, koja ne zna kako se treba ponašati pri napasti koju joj otkrivate, jer je mlada ili nema dostatno iskustva, uvećat će vašu muku umjesto da je umanji. Pa i kad bi bila starija, nema za to milosti. Uostalom, dok se tako povjeravate, bojati se da ne učinite kakav loš dojam na njen duh i da je Zli ne stane iskušavati protiv predstojnice, ili protiv ravnatelja, ili protiv njena poziva. Na taj način vama neće biti lakše, a s druge strane bit ćete uzrokom da ona druga bude možda više napastovana od vas. Možda ona nema za to milosti ili da nije već sama pogođena tom tegobom. Ako jest, onda je vi umnažate. Videći da nije osamljena u svom mišljenju, ona će se vama očitovati i njeno će se zlo tim saopćenjem pogoršati.

744 Sestre, s napastima je kao sa zarazom ili kakvom drugom zloćudnom bolesti. Kada netko od njih boluje, tad ih smjesta prenosi onima koji mu se približuju. Zato osoba koja je napastovana protiv čistoće, ili protiv svojeg poziva, ili protiv onih koji ravnaju njenom službom, jest kao zaražena. Jest, jer grijeh je pošast. On ubija kao kuga. Stoga, ako iznesete sestri taj svoj ljuti otrov protiv svoje predstojnice ili protiv sestre službenice, zarazit ćete je tom istom bolesti, jer to se prenosi kao kuga. A kuga usmrćuje kad je ne nastojimo izliječiti. To je nemoguće, ako se ne povjerite onima koje vam je Bog dao da vas vode. Iz toga vidite, drage moje sestre, kako je istinito da je taj propis od tako velike važnosti kao nijedan što ga imate. Nek vas to potiče da ga vršite i da nadvladate sve teškoće koje bi se mogle tome suprotstaviti.

Ako imate poteškoća, obratite se svojim poglavarima. Recite: »Gospodine (ili Gospođo, ili ako je to sestra službenica, draga sestro), osjećam se pritiješnjena ovom kušnjom: muku mučim s onim osobama, ne mogu ih ni vidjeti. Što mi savjetujete da činim?« U tom slučaju, drage sestre, nemoguće vam je pogriješiti. Ali nikad ne smijete iznijeti svojih jada i nezadovoljstava svojim sestrama i izvanjskim osobama.

745 No, to je veoma teško podnositi, Gospodine. Što je u tom opasno ako se povjerim svojoj susestri? Čini se da u tom nema ništa nezgodno. — O, sestro, kad biste bili sigurni da ta sestra ima milost Božju da vas izliječi i da vam dadne dobar savjet, mogli biste joj se povjeriti. Ali budući da malobrojne sestre imaju milost za to, jer je taj dar pridržan poglavarima, bilo bi nezgodno da se to

redovito dopusti i ostalima. Bojati se da ona na koju ste se obratili nije dostatno poučena o takvim slučajevima. Na taj bi način to moglo štetiti i vama i sestri kojoj ste se povjerili. I što bi se tad dogodilo? Sestra kojoj ste otkrili svoju napast, zahvaćena istim duhom, priopćit će svoju napast drugoj. Ta će je saopćiti trećoj, treća četvrtoj, četvrta petoj. I tako od jedne do druge saznat će za nju čitava zajednica. A koja je priopći sestri, što istu muku muči, uvećava njeno zlo. Zatim će međusobno svaljivati krivnju na samu predstojnicu. I evo vam čitave zajednice zaražene tom pošasti. Što mislite odakle svi ratovi što su se vodili ili se još vode u Francuskoj? Od šačice ljudi, drage moje sestre, koji su zavedeni zlim duhom našli grešaka u vođenju države. Jest, za taj metež dovoljna je jedna jedina osoba koja ne voli kralja. Jer tome se čovjeku, zaokupljenom tom pristranošću, stvari pričinjaju drukčijima negoli što jesu. On će to prenijeti drugome: »Ovaj ne ispunja točno svoje dužnosti. Ne pripazimo li, uništit će državu.« Drugi će to ponoviti pred trećim. Ako je ovaj već prije čuo o tom govoriti, to će učvrstiti njegovo mišljenje i on će mu potvrditi: »Imaš pravo!« Zatim će taj treći priopćiti to četvrtome. I evo vam odmah čitave države preneražene i ozlojeđene. Kralja će gledati samo kao osobu koja loše upravlja kraljevstvom. Eto, odakle dolaze pobune. Kad bismo mi ovdje pripazili na ono što se zbiva drugdje, ne bi bilo toliko ratova koliko ih ima.

746 Našao sam se jednom u nekom kraljevstvu gdje je neki redovnik pohodio kralja i usputno se propitao za novosti na dvoru. Onaj kome se obratio odgovori mu: »Kako, oče, zar se i redovnici trebaju miješati u poslove kraljevâ!« Rekao je to zato što se u onom kraljevstvu ne govori o kralju. Budući da je on tamo kao posvećena osoba, toliko imaju poštovanja za sve što se odnosi na njega, da nikad o njem ne govore. Odatle dolazi da u onom kraljevstvu svi žive složno s kraljem. Nikome nije dopušteno izustiti ma i samo jednu riječ protiv njegovih odredaba.

747 Kad vidite da u zajednicama ima nereda, kad tu nema jedinstva ni s predstojnicom ni među podložnicama, što mislite odakle to? To je stoga što se neki povrijeđeni duh povjerio drugome, jedna redovnica drugoj, ona tamo ovoj, i tako se to podržava u duhovima. Što nastaje od toga? O, to je kao neki potres. Sve se izvrće. Okrivljuju se poglavari, njima se prigovara za sve što čine. Đavao se često služi takvim loše oblikovanim duhovima da razori sav skladni red u jednoj Družbi. Zato, kćeri, zapamtite što vam

danas velim: to je najveće zlo što može postojati u zajednicama. Važno je da Družba kršćanske ljubavi pripazi da ne upadne u tu pogrešku. Stoga vam je i Bog dao to pravilo.

748 Kad se Bogu svidi da neku osobu ražalosti tom kušnjom, nek se uteče molitvi. To je jedna od lijepih vježba što ih treba gajiti u Družbi. Potraje li to, tad se povjerite poglavaru. Jer s napastima je često kao sa ognojenim izraslinama. Ako se ne čiste prema van, mogu usmrtiti bolesnika prebacivši se unutra na neki dio tijela koji neće biti u stanju da se obrani. Tako i osoba koja osjeti da je napada neka ružna misao neka rekne: »Eno gnojna tumora u mojem srcu. Strepim da ne provali i usmrti me. Moj Bože, utječem se tebi. Ne dopusti da podlegnem toj napasti. Daj mi milost, Bože moj, da te ne uvrijedim.« Eto, tako treba postupati. Budući da dobri Bog hoće da se služimo sredstvima koja nam je ostavio, a to su da se utječemo njegovim vjernim slugama, njegovim namjesnicima na zemlji, dobro je potražiti predstojnicu i kazati joj: »Ne biste mogli ni zamisliti, Gospođo, da sam iskušavana u tom i u tom. Prosite Boga za me, molim vas.« Ako budete tako postupale, drage moje sestre, što će se dogoditi? Oslobodit ćete se kušnje ili ćete se barem ojačati da joj mognete odoljeti. Ako se još u isti čas riješite zla, imate razloga hvaliti Bogu. Ako vas pak odmah ne ostavi, te ako Bog, iz kakva skrivena razloga, dopusti da to potraje, dat će vam potrebne milosti da ne podlegnete. Ali napasti ponajviše prestaju kad ih razotkrijemo poglavarima. Ponekad to bude, čim odlučimo to učiniti.

749 Ja sam to, Gospodine, priopćila predstojnici, ali meni se čini da sam u nje izazvala samo sažaljenje i da se ljuti na me umjesto da mi pomogne. — Ipak ne propustite to i nadalje činiti. To je vježba što vam je Bog daje. I kad vam se čini da to ničemu ne služi, ne odustanite, jer je priopćivanje za dušu što je puštanje krvi za tijelo, kad se čini onome kome je to potrebno. Budite, dakle, vjerne toj vježbi. Nikad nemojte svoje jade iznositi drugome nego samo poglavarima, a u pogledu drugih budite diskretne.

Sestre, da se Eva obratila na Boga kad je bila iskušavana da jede voće sa zabranjena drveta, ne bi bila zgriješila. No, umjesto da se povjerila Bogu, otišla je k Adamu, svojem mužu, koji je odmah i sâm zaželio jesti od tog voća. I oni su oboje jeli. Otuda je proizišlo sve zlo što ga vidimo da dolazi po grijehu.

750 Što je imao uraditi Juda kad je bio iskušavan protiv Gospodina? Da se povjerio svojem dobrom Učitelju, ne bi bio došao

do toga da ga proda. Ali on se obratio svećeničkim glavarima i oni su ga vrlo loše savjetovali.

751 Sestre, ne čudite se ako vas salete napasti, pa i protiv poglavarâ, kad je Bog dopustio da čovjek bude iskušavan i protiv njega samoga. Ni poglavar ni predstojnica ne smiju nikad smatrati neobičnim bude li tkogod iskušavan protiv njih. Ja se ne čudim ako mi koji svećenik, klerik ili brat prizna da je napastovan protiv mene. Zašto? Jer svi smo podvrgnuti iskušenju. Ne plašite se razotkriti svoje misli jedanput, dvaput i triput. Makar u savjetu što će vam ga dati ili u samoj osobi koja vam ga daje bude nešto i neugodno, ne propustite to učiniti, i Bog će blagosloviti vaš rad. Ali se nikad ne obraćajte izvanjskim osobama, jer bi to prouzrokovalo vašu propast. To je ono što ni Juda nije smio učiniti kad je bio napastovan. Morao se obratiti Gospodinu govoreći: »Pomozi mi da se oslobodim te strahovite napasti koja mi obuzima duh.« Eto to je imao učiniti Juda. Tako su postupali i apostoli kad su gotovo potonuli u more. O, Spasitelju, spasi nas, pogibosmo« (Mt 8, 25). Ali umjesto toga što je uradio? Obratio se izvanjskim ljudima. »Ja sam doduše jedan od učenika Isusa iz Nazareta, ali priznajem da mnogo trpim što sam pošao za njim. Držao sam da je Mesija, ali sad se bojim da je obična varalica.« Nije se zadovoljio da to kaže samo narodu, već je otišao svećeničkim glavarima da i njima priopći kako je Isus varalica i kako bi, prema njegovu mišljenju, bilo dobro ukloniti ga sa svijeta. Tako je Juda bio uzrokom da je većina naroda smatrala Gospodina zavodnikom koji vara svoje sljedbenike. Takav se glas posvuda pronosio: »Rado vjerujem da je to istinito, tà njegov je učenik to kazao, njegov je učenik to razglasio.« I poradi toga je Isus došao na ono što vi već znate.

752 Zašto je Juda upao u tu nesreću? Sestre, zato što se u svojim napastima nije obratio Gospodinu ili kojem apostolu. Poradi toga je on bio uzrokom da su vikali: Tolle, tolle (Iv 19,15); njegov je učenik rekao: zaslužio je smrt.

O sestre, velike li pouke za vas! Bog je dopustio da Juda padne u taj grijeh, kako bi poučio redovničke osobe da će upropastiti druge i na kraju se i same izložiti vječnom prokletstvu ako se u svojim teškoćama budu obraćale drugima umjesto svojim poglavarima. Jest, dovoljno je samo to zlo da upropasti neku Družbu. I ako je Bog unatoč njihove zloće očuva, nije njihova zasluga što se nije srozala. Nije bila Judina zasluga što se apostolska družba nije raspršila. Zaključite iz toga primjera koliko je važno da se stanete u tom vježbati.

753 Čini mi se, Gospodine, da će to meni biti prilično teško. Kad me nešto ozlovolji i kad to reknem sestrama, čini mi se da mi je lakše. — Ja to doista vjerujem, jer strast je oganj koji traži samo da iziđe van. Kad takva muka spopadne duh, tad on odmah nastoji da to prebaci sad na ovog, sad na onog. Ima ih koji se ne mogu suzdržati a da ne iskažu svoje jade prvome što ga susretnu. Ali vidite, sestre, za vaše je savršenstvo najvažnije ono što sam vam upravo kazao. Ne kazujte svojih iskušenja nikome doli poglavarima. Reknete li ih nekoj sestri, u opasnosti ste da upropastite tu sirotu sestru kojoj razotkrivate svoju muku. Gledajte od kolike je to važnosti. Molite, dakle, tu milost od Boga za čitavu Družbu. I da biste se stale u tom vježbati, kad ste zajedno, bavite se dobrim razgovorima, jer kćeri kršćanske ljubavi ne smiju nikad voditi ispraznih razgovora. O Spasitelju! to se nikad ne smije činiti. Razgovarajte, na primjer, o ovoj kreposti o kojoj sad raspravljamo, hvalite je govoreći: »Ne čini li vam se, sestro, da gospodin Vinko ima pravo kad nam zabranjuje govoriti o svojim teškoćama pred osobama koje ih ne moraju čuti, a naročito kad nam zabranjuje da ikad reknemo nešto što bi bilo na sramotu bližnjemu?«

754 No nađe se i takvih iskušenja, kao što je označeno na kraju pravila, koje ni poglavar ni predstojnica ne mogu ukloniti, iako se to rijetko kad dogodi. U tom slučaju sestra će možda reći: »Da to povjerim onoj osobi, mislim da bi mi bilo lakše.« Predloži li to meni, gospodinu Portailu ili predstojnici, moramo ispitati kakva je to osoba. Ako je muškarac, treba znati je li prokušan u kreposti. Ima li potrebna svojstva, nek joj se dopusti, nakon što smo o tom razgovarali s poglavarom. Ako moli to dopuštenje u predstojnice, a predstojnica zna da predložena osoba nema potrebnih svojstava za to, odgovorit će sestri: »Pogledajte, sestro, ne bi li još tkogod drugi bio za to prikladan. Imam razloga da vam to ne dopustim.« Neka se sestra pokori onome što joj poglavari savjetuju. Ništa ne smije poduzeti bez dopuštenja, iz bojazni, kao što napominje pravilo, da joj za kaznu njenog neposluha ne dadnu loš savjet.

755 Blaženi je ženevski biskup stavio u svoja pravila ovo: kad je poglavarici nemoguće zadovoljiti svoje kćeri, a niti ukloniti njihova iskušenja, tad im smije dopustiti da se povjere nekoj osobi izvana. To se isprva i činilo. Ali što se dogodilo? Učinak je bio suprotan onome što se očekivalo. Iskustvo je pokazalo da iz tih povjerljivih saopćenja rezultira više nemira negoli spokojstva. Po mom mišljenju, dok je živa gospođa de Chantal, neće biti dopuštene takve povjerljivosti poradi štete što je nanose.

756 Što mislite zašto vam preporučujemo da se obraćate na svoje poglavare? Zbog ovoga: kao što glava unosi duh i životnost u sve udove tijela, tako zajednice imaju po svojim poglavarima primati od Boga milosti koje su im potrebne. Ako vas zaboli ruka pa vam na nju stave tuđu ruku, hoće li vaša ruka od nje primiti potrebne utjecaje da mogne raditi poput ostalih vaših udova? Neće, jer je samo glavi moguće dati duh i životnost udovima koji su s njom ujedinjeni. Odlučite, dakle, da ćete biti vjerne tom propisu. Postupate li drukčije, bojati se da vam ne dadnu loš savjet. Obratit ćete se npr. na nekoga kome nije poznat vaš duh. Taj će vam odgovoriti: »O sestro, kad je tako, nema izgleda da će biti moguće živjeti s tako nesložnim osobama. Ako teškoća dolazi s te strane, sestro, istupite.« I evo vam te sirote sestre u opasnosti da izgubi zvanje. O, nek nam Bog bude milostiv!

757 Trideset i četvrti propis. »Idući ulicama, pa i po samim kućama u koje zalaze, neće se bez velike potrebe zaustavljati da razgovaraju s izvanjskim osobama. I kad je to nužno, kazat će što treba i brzo prekinuti razgovor.«

Vi to shvaćate, sestre. To je propis koji vas podsjeća da je za vas vrlo nezgodno zaustavljati se na ulicama i razgovarati. Jednako tako po kućama kamo vas šalju njegovati bolesne. Neprikladno je, dakle, zaustavljati se po ulicama da biste razgovarale s muškarcima, pa i sa ženama. Ni u kućama kamo zalazite ne smijete se zaustavljati ni kod služinčadi ni kod gospodarice, ako to nije potrebno učiniti poradi siromaha. Ako je nešto prijeko potrebno, nek bude ukratko. Ipak, budući da živite životom koji vas obvezuje da saobraćate sa svijetom i jer vas mnogi mogu tražiti, nije pristojno da osobi koja vas nagovori reknete kako vam nije dopušteno razgovarati. To je nepristojno.

Odgovorite uljudno i pametno na ono što vas pitaju, te brzo učinite kraj. Upita li vas dotična osoba za neku sestru i u kojem je ona mjestu, ili pak što se radi u Družbi, možete joj odgovoriti: »Molim da me ispričate. Sve što vam mogu kazati jest da sam najgora od svih, ali vaša ponizna službenica.« I povucite se.

758 Redovnice su zatvorene i nemaju mnogo prilike da se sastanu s izvanjskim osobama. Ali vi ne. Kći je kršćanske ljubavi vazda među svijetom. Vaš vas poziv obvezuje da pomažete bez razlike svakovrsnim osobama, muževima i ženama i djeci; uglavnom siromasima kojima ste potrebne, kao što već i činite milošću Božjom. I ja ne znam da li je do ovog časa bilo ženske družbe čiji bi članovi njegovali bez razlike muškarce i žene kao što vi to činite.

Izuzetak je samo bolnica Hôtel-Dieu. I kad je tako, kako da očuvate čistoću? Ja sam vam to već ranije tumačio. Ne dopustite da vam itko bez velike potrebe zalazi u vaše prostorije.

759 Drugo je sredstvo da ne razgovarate s izvanjskim osobama. Zar ne vidite kako se i redovnice služe tim dvama sredstvima? To su vaši samostani. One zaista žive u svojima. Vama je moguće jednako tako živjeti. Eto vaših samostana. Budite u njima i nećete morati zavidjeti redovnicama na njihovu položaju. Dosad mogu samo hvaliti Boga, a vama posvjedočiti da su me samo dvije od vas sablaznile na ulici. Ali to su doista bile sestre u kojih nije bilo čednosti. Hodale su uzdignute glave, da biste rekle da su smušene. Ali ostale su me sve vazda vrlo izgrađivale. To ne zapažam samo ja. Mnogi su mi rekli da vas nikad ne susretnu a da im ne biste bile na izgradnju.

760 Zahvalite zato Bogu, sestre. Držite se toga. Nadajte se da će vas i Bog blagoslivljati dok budete tako činile. Ponizite se pred Bogom i recite: »O Gospodine, ima li u nas kakvih kreposti, to si ih ti ulio. Gospodine, što si kanio izvesti kad si dopustio da budemo u tolikoj cijeni! Doista, silno ste obvezane da zahvalite Bogu što ovu sićušnu Družbu kršćanske ljubavi traže više negoli ijednu družbu, koliko ja znam. Držim, dapače, da ću izgubiti prijateljstvo dviju velikih osoba, koje vas traže, a nemamo mogućnosti da ih zadovoljimo. Što da pri tom uradimo, sestre? Ponizimo se. O Gospodine, što misliš služeći se siromašnim stvorenjima, ubogim seoskim djevojkama od kojih je većina prije pasla blago. Što namjeravaš izvodeći što izvodiš pomoću skromnih talenata kao što su naši!

761 Sestre, predajte se doista Bogu kako biste vjerno opsluživale svoja pravila. Primite rado opomene što vam se daju i pridržavajte ih se. Budete li tako činile, znajte da će se ta kiša milosti, što je Bog u izobilju izlijeva na vaše djelovanje, izlijevati na Družbu općenito i na svaku zasebno. No, ako ne budete tako činile, što će od nas biti?

762 Trideset i peti propis. »Naročito će brižljivo nastojati da šute o stvarima koje obvezuju na tajnu, posebno o onome što se bude reklo ili učinilo na konferencijama, u obavijestima ili u ispovijedima« itd.

O sestre, koliko bih vam imao o tome kazati. Kad se radi o tajni tad to nije mala stvar. Tko je obvezan na tajnu, mora je toliko

čuvati da smrtno griješi, ako je oda. I to je tako istinito, sestre, da nismo dužni odati stvar, koju smo pod tajnu saznali ni kad je potpala pod ekskomunikaciju. Netko na primjer povjeri prijatelju: »Ubio sam čovjeka, molim te pomozi mi.« Ako ga zatim pozovu za svjedoka, nije dužan priznati što zna. Zašto? Jer je to povjerena tajna.

763 Ali, Gospodine, što vi nazivate tajnom? To je ono što vam se povjeri pod tajnu, ono što se zbiva u kapitulima zajednica, što vam se kaže u obavijestima ili u ispovijedi. Koji odaju nešto u pogledu tih stvari griješe protiv tajne. Na primjer, ja vam ovdje govorim i kazujem stvari za koje držim da vam ih moram kazati. Zlo bi učinila koja bi loše primila što vam kažem i to onda prenijela izvanjskim osobama. Primimo li loše što nam ispovjednik rekne u ispovijedi i to zatim povjerimo drugome, to je grijeh, a u izvjesnom slučaju može biti i smrtni grijeh. Tako griješe one koje odavaju što im se kaže ili učini u ispovijedi, obavijestima, konferencijama. Neka se sestra npr. optuži u duhu pokore, a vidimo da ih ima koje to često čine. I daj Bože, da uvijek nastavljamo s tom svetom vježbom! Ona nas ima ispuniti silnom radošću kad vidimo neku sestru gdje se optužuje zbog svojih pogrešaka. Zašto se ne bismo i mi radovali kad se nebo raduje i kad nema ništa ljepšega. Tà Gospodin je kazao da se anđeli vesele nad grešnikom koji čini pokoru. A i sam je htio biti smatran grešnikom u svom obrezanju i za čitava svojeg života toliko, da je nazvan grešnim čovjekom. No ako je Gospodin htio biti tako nazvan, nije li razumno da se optužujemo pred drugima mi, koji nismo drugo doli grijeh. To pak neće nikad biti bez velike zasluge. No ako bi tkogod učinio to iz prezira, uvrijedio bi Boga, umjesto da bude na izgradnju.

764 Ali, Gospodine, zar nam nikad nije slobodno o tom govoriti? Jest, u stanovitim prigodama. Kad se, na primjer, vratite kući, smijete kazati sestri koja nije bila na konferenciji što ste upamtile pa da to bude i njoj na izgradnju. Ili pak kad ste čule nešto osobito dirljivo, tad nije pogreška to ponoviti. Naprotiv, zaslužno je. Ali govoriti o stvarima koje mogu sablazniti, to se ne smije.

Još nešto. Kad se nađete s izvanjskim osobama i kad im želite reći nešto pobudno, smijete se poslužiti onim što ste čule, a da ne reknete gdje ste to saznale. Recite samo da ste čule nešto lijepo.

765 Eto, dakle, kako ste obvezane da čuvate tajnu s obzirom na sve ono što smo gore naveli. Nije vam dopušteno o tom govoriti ukoliko ne služi izgradnji. Ne govorite nikad o tome za razonodu,

a još manje da tome prigovarate. O Spasitelju, kad bi koja mrmljala protiv toga, što bi se dogodilo, drage moje sestre? Pogledajte kakav bi učinak to proizvelo u vašim srcima: svakoj bi od vas bilo mučno govoriti na tim mjestima kad biste vidjele da se to okreće u šalu. Mrmljate li protiv toga, ostale će kazati da su pravila prestroga i da ih je teško vršiti. No bit će i takvih koje će priznati: »O moj Bože, kako je sretna ona Družba u kojoj se vrše pravila i šutnja! O, kako su sretni koji su u njoj poradi dobra što ga nalaze unutra. Uvjerena sam da ta pravila vode Bogu i da nemaju druge svrhe nego da nas potiču da živimo poput svetaca.« Eto takav će to učinak proizvesti u srcima onih koje ljube Boga i koje su dobra duha. Ali drukčije će to djelovati na slabije, na one koje nisu utvrđene. Takve će prigovarati: »Evo, doduše, pravila, ali kako bih ih ja mogla vršiti!« Oh! đavao vam je utuvio u glavu da vam nikad neće biti moguće ispuniti tu obvezu i da je onda bolje ne laćati se toga. Evo, što ćete na to odgovoriti: »Kad bih ja svojom snagom trebala vršiti ta pravila, priznajem da bi mi to bilo veoma teško. Ta bi mi se pravila pričinjala vrlo strogima. Ali Božjom pomoći bit će laka. Odlazi, zli duše. Nadam se da ću to nadvladati, jer s Bogom mogu sve.« O sestre, samo odvažno. Jeste li mislile, kada ste došle ovamo, da će vam biti moguće prevladati put što ste ga prevalile? Jeste li se nadale da će Družba stići do ove točke na kojoj jest? Sestre, uzdajte se u Boga. Pomoću njegove milosti prebrodit ćete sve teškoće. Uzdajte se da će se Družba održati budete li vršile pravila, budući da je osnovana na tom temelju. A koje budu poslije vas došle, bit će mnogobrojne, jer će to ići od pokoljenja na pokoljenje. I tako će Družba dugo postojati. Zapamtite što vam kažem: bit će da nebo ima neku posebnu namjeru s vašom Družbom kad vas svi kršćani pa i najsvetiji prelati Crkve, toliko vole i cijene što vi činite. To daje naslućivati da Bog ima s vama neku namjeru što je mi ne znamo. Stoga se prikažite Bogu kako biste lijepo započele vršiti svoja pravila.

766 Spasitelju naših duša, ti si nadahnuo ta pravila da nas učiniš svetima, ti nam obećaješ milost koja će nam dati snage da ih mognemo vršiti. Priznajem, Gospodine, uzmem li u obzir svoju slaboću, bojim se da ih neću obdržavati. No bacim li pogled na tvoju prisutnost, imam razloga nadati se ne samo da ću ih vršiti nego da sam ih već držala. Na to sam se odlučila tvojom milošću za koju te molim po zagovoru presvete Djevice. I jer ti činiš svako dobro za koje te ona moli, daj nam po njenom zagovoru — tà ona je tako točno vršila pravila koja si joj dao — daj nam da nadvladamo sve teškoće na koje bismo mogle naići pri obdržavanju svojih

pravila. No budući da nam nisi dao pravila da ih vršimo na svoj način, Gospodine, udijeli nam milost da ih vršimo u onom duhu u kojem si odvijeka htio da ih vršimo. I tako će probitak što ga obećaješ pripasti meni. To te molim onim dubokim štovanjem što su ti ga danas iskazala Sveta Tri kralja i u jedinstvu s vršenjem pravila koja je tvoja sveta Majka obdržavala na zemlji. Ali posebno, sestre, u jedinstvu s onim propisima što ih je on sâm obdržavao. Molim to od Boga svim srcem. I premda nedostojan, izgovorit ću od njegove strane i u njegovo ime riječi blagoslova.

Neka sestra zamoli oproštenje od gospodina Vinka i od čitave zajednice zbog neke pogreške protiv pravila što ih je on upravo protumačio. Još je zamolila našeg mnogo poštovanog Oca da joj isprosi od Boga oproštenje i milost da ne padne više u tu pogrešku. Nato joj on odvrati:

Od svega srca, kćeri, i zahvaljujem Bogu za duh pokore što vam ga je dao.

93. Konferencija — 4. ožujka 1658.

Međusobna ljubav, dužnost pomirenja

(Opća pravila, čl. 36 i 37)

767 Sestre, nastavit ćemo razgovore, što smo ih već započeli, o vašim pravilima. Stigli smo do trideset i šestog člana. To ćemo sad protumačiti. Dao Bog da to bude u duhu kojim mi je govoriti! Evo što taj propis sadrži: »Nek se sjećaju imena što ga nose, kćeri kršćanske ljubavi, i nek nastoje da ga budu dostojne po svetoj ljubavi kojom će vazda ljubiti Boga i bližnjega. Živjet će u nepomućenu skladu sa svojim sestrama. Nikad neće mrmljati niti se tužiti jedna na drugu te će brižljivo suzbijati svaku pomisao odbojnosti što bi je mogle imati jedna protiv druge«, itd.

Taj propis toliko govori sam za se da mu gotovo i ne treba tumačenja. Jer to je tako jasno da, čini se, ne bi bilo ni moguće bilo što dodati.

768 Prvi dio toga člana ističe da ćete nastojati biti dostojne imena kćeri kršćanske ljubavi. Je li moguće imati veće ime? Da li ga uopće ima, sestre? Jeste li ikad čule za ljepše ime i koje bi bilo podesnije za siromahe? O sestre, koliko li razloga da se predate Bogu kako biste bile dostojne svojeg imena i da ne budete poput onog biskupa iz Otkrivenja! Žaleći se na nj Bog mu predbaci: »Imaš ime, ali ne činiš djela.« Sestre drage, čuvajte se da i vama Bog jednako tako ne prigovori. Nastojte biti vrijedne imena što ga nosite.

Ne znam jeste li ikad razmišljale o onim trima stvarima što ih donosi taj propis.

769 Prva je ljubiti Boga iznad svega, biti sva njegova, ništa ne ljubiti doli njega. A ljubim li što drugo, nek to bude iz ljubavi prema Bogu. Ako tako ljubite Boga, tad je to znak istinske kćeri kršćanske ljubavi, one koja doista ljubi svojeg Oca.

770 Druga je oznaka kćeri kršćanske ljubavi da ljubi bližnjega, služi siromasima, i da se potičete da podnosite svoje nevolje. Vi ste se za to darovale Bogu. Siromahe smatramo svojim gospodarima i stoga im pristupamo velikim poštovanjem.

771 Treće što će vas činiti kćerima kršćanske ljubavi jest da ne činite ništa jedna protiv druge. Ne trpite odbojnosti, pa ni prirođene, što biste je mogle imati jedna protiv druge. Sestre, čim se pojave takve misli, ugušite ih. Pojave li se jedanput ili dvaput, odbacite ih. — Ali one se neprestano vraćaju. — Oprite se treći put kao i drugi put, sve dok ih ne ugušite i dok vam Bog ne dadne milost da se oslobodite tog lošeg raspoloženja.

772 Drugo, ne recite nikad ništa što bi sestru moglo ozlojediti, niste li na to svojom službom obvezane. Savjetnice, naime, imaju pravo koriti. — Ali uvrijedit ću sestru. — Tu progovara narav. Poradi toga ne treba to propustiti. Koje to znaju nek odgovore: »Pustite je, ona to čini po službenoj dužnosti«.

No, bilo bi lijepo, kad bi se kirurg bojao bolesnika ubosti lancetom, jer se ovaj opire tome. Jednako bi tako bilo lijepo vidjeti predstojnicu i savjetnice koje se ne usuđuju ništa kazati jer to neka sestra neće dobro primiti. Evo npr. kćeri kršćanske ljubavi koja kaže da je treba pustiti na miru, da ona i sama zna što joj je činiti. Ona ne može podnijeti da je kore, bilo ovdje bilo na župi, ni kad je to zaslužila. Kad bi tako bilo, to bi bilo strašno. Kad se kaže nek se ništa ne rekne što bi sestru moglo ozlovoljiti, onda to vrijedi za slučaj kad nam nije dužnost paziti na druge.

773 Vidite, sestre, to ne smijete samo saslušati kao i sve ostalo, već to treba poslušati čistom namjerom da ćete to i obdržavati. Istovremeno dok slušate gdje vam se govori da ne smijete trpjeti

u srcu nikakva osjećaja odbojnosti, pitajte se: »O moj Bože! nemam li ništa protiv svojih sestara?« Nije dovoljno da to slušate kao što slušate propovijed. Poslušajte to kao nešto što se vas sasvim osobno tiče. Pravila što vam ih je Bog dao jesu govor nepoznat ostalima. To treba saslušati kao da izlazi iz Božjih usta. Jer, vidite li, halja ne čini redovnika kao što ni odjeća ne čini kćeri kršćanske ljubavi.

Ali ja sam već toliko godina u Družbi. — Ne prosuđuje se po dužini vremena da li je neka sestra vrijedna nositi to lijepo ime kćeri kršćanske ljubavi, već po tom da li je iznutra odjenuta tom haljinom ljubavi prema Bogu i bližnjemu. To čini kćer kršćanske ljubavi. Jest, kćeri, ljubav krasi dušu poput divne svadbene haljine. Bez nje bi nam bilo nemoguće omiljeti Bogu. Uklonite mi ispred očiju tog jadnika koji nema svadbene odjeće, rečeno je u Evanđelju. I bacite ga van (Mt 22, 12—13).

774 Evo, dakle, triju oznaka po kojima je moguće upoznati istinsku kćer kršćanske ljubavi. One mogu poslužiti i kao sredstvo da to postanete: prva je ljubiti Boga iznad svega, druga, ljubiti bližnjega i treća, da se iz ljubavi prema Bogu međusobno ljubite kao istinske sestre. Tako biste dokazale da ste sve udovi jedne glave ili kćeri jednog Oca, koje ljube samo što on ljubi i iz ljubavi prema njemu samome.

775 Zapamtite, nađe li se tmurnih duhova, a ima takvih u Družbi, koje čine zlo gdje god jesu, koje se ne brinu ni za ljubav Božju ni za ljubav prema bližnjemu, koje će uz vas provesti mjesece i sedmice a da vam ne uprave ni riječi, a da se ne potrude izbaciti iz srca gorčinu što je nose, bojim se da takve na kraju ne upropaste Družbu. Opažam da ih ima među vama, nema ih mnogo ali znam da ih ima, koje čine zlo u Družbi tamo gdje jesu. Ima sestara tog duha kod nahočadi, po župama. Znači li to, sestre, da je ta prava kći kršćanske ljubavi? Nipošto. Odjeća što je nosite ne čini vas kćerima kršćanske ljubavi. Vi nemate svadbene haljine. Niste vrijedne imena što ga nosite.

No, što ćemo s takvim sestrama? Molimo Boga za njih, činimo pokoru umjesto njih, sudjelujmo ponekad kod mise ne bi li ih Bog ujedinio vezom ljubavi.

Jedno je što me mnogo začuđuje: ima sestara koje čine . . . Bolje je da prešutim nego da vam reknem što znam. Ljubav, sestre, — o, čega još ima u nebu osim ljubavi? Ime kćeri kršćanske ljubavi, to je ljubav Božja, ljubav prema bližnjemu, za svoje sestre. I gdje toga ima, tu je nebo.

776 Dakle, sestre, razmislimo o samima sebi i nek se svaka upita: »Nosim li dostojno to blagoslovljeno ime? Imam li oznake prave kćeri kršćanske ljubavi? Nemaš, jer voliš svoj kraj, zadržavaš se u tričama, tražiš svoje zadovoljstvo, želiš biti s ovom ovdje ili s onom ondje.« Tako raditi znači živjeti poput životinje. Tko čini nešto samo iz naklonosti, znači da to čini kao životinja. Na taj način sestra koju nadahnjuje samo strast nema ni razuma ni rasuđivanja. Takva živi poput stoke, ne misleći da nije dostatno nositi odjeću, ako nema te lijepe nutarnje odjeće ljubavi. Vidimo je vazda jednakom, onakvom kakva je bila kad je došla. Donijela je svoje navike iz svijeta, ne napušta ih i tako je vazda ista.

777 Kazat ćete mi: »Ja bih rado učinila što nam vi savjetujete, Gospodine, ali mi je zazorno što mi sestra rekne ili učini. Prema tome u mene nema ljubavi.« Ima skrupuloznih osoba koje bi se mogle na to pozivati. Ne, iz toga ne slijedi da čovjek u svemu čini zlo ako ima odbojnost prema nečemu. To njihov skrupul govori. Pričinja im se da ne čine ništa valjano, jer su iskušavane odbojnošću, odvratnošću i drugim. To nije ništa, sestre, dok ne pristanemo na to. Dok neka osoba u duši trpi zbog odbojnosti i žao joj je što je njome zahvaćena, dok voljom ne pristaje uz nju, bila ne znam koliko skrupulozna, ne smije se time mučiti, jer je to naravno i dolazi protiv njene volje. Sestre, tako dugo dok budete poduzimale sve što vam je moguće da se oslobodite svojih odbojnosti te da imate ljubavi jedna za drugu, štoviše, dok budete iskazivale više ljubavi onoj koja vam je odbojna negoli drugima, vi ćete imati obilježje kćeri kršćanske ljubavi.

778 Jednog dana dojaviše svetom Ivanu Milostinjaru, aleksandrijskom nadbiskupu, da mu je netko uvrijedio nećaka. Ovaj se stoga vrlo ljutio. Sveti Ivan, vrlo milosrdan svetac, poruči svojem nećaku: »Zar je bio toliko drzak da se okomio na vas! Treba da vam pomognem urazumiti tog čovjeka«. Znate li što je učinio? Poslao je dar onome koji mu je uvrijedio nećaka. Osim toga naloži da mu oproste neke pristojbe što mu ih je dugovao. Onaj koji je nosio taj dar reče dotičnome: »Evo vam dara, gospodine, što vam ga šalje monsinjor nadbiskup. A da vam dokaže još više ljubavi, oslobađa vas poreza što mu ga dugujete.« Taj čovjek potraži svetog Ivana i baci mu se pred noge govoreći: »Monsinjore, ja sam vas uvrijedio. A vi ste mene počastili tom naklonošću ne mareći za krivicu što sam vam je nanio. Ja to nisam zaslužio.« Učinio je i više: bacio se pred noge onome kojega je uvrijedio i tako mu dao

punu zadovoljštinu. Poslije toga sveti Ivan kaza svom nećaku: »Nećače, nisam li vas dobro osvetio kad sam vam neprijatelja doveo pred noge?«

779 Sestre, kad osjetite da vam je teško progovoriti sa sestrom koja vas je bilo čime ozlojedila, morate nastojati da joj to ničim ne pokažete. Naprotiv, zagrlite je, posvjedočite joj svu moguću ljubav uz riječi: »Draga moja sestro!« Vidite li da vas teško podnosi, recite joj: »Možda nisam živjela tako da biste mogli povjerovati da sam vaša sestra, ali molim vas, oprostite mi za jade što sam vam ih mogla zadati. Odsada vam želim učiniti svaku moguću uslugu.« Budete li tako postupale, pridobile ste onu kojoj ste odbojne. Makar to bilo i teško, ne propustite tako uraditi. To vam Zli otežava ne bi li vas odvratio od toga. Stoga vam ja to najviše i preporučujem. Jer takav je duh vaše Ustanove i vlastiti duh kćeri kršćanske ljubavi. One se naime trebaju ljubiti kao kćeri istog oca. Zato čim osjetite neku i neznatnu hladnoću u svom srcu ili opazite da se neka sestra povlači iz vašeg prijateljstva, pretecite je i recite joj otvoreno: »Kad biste vi znali, sestro, koliko vas volim i to onako kako mi Bog zapovijeda. Ljubite i vi mene jednako, molim vas.« Ne shvati li sestra prvi put taj govor, ponovite joj to isto drugi put, i Bog će dopustiti da se ublaži.

780 Ali, Gospodine, ja bih to uzalud izgovorila ustima kad ne osjećam tako u srcu. Naprotiv, meni je teško to i kazati. — Ništa zato. Iz tog razloga ne propustite to učiniti. To vam otežava vaša loša sklonost. Đavao se njome služi da vas u tom omete. Stoga nemojte uz to pristati. Napustit će vas, ako ustrajete u tom vježbanju. Budete li se uzdigle nad tu odbojnost, što će se zbiti? Demon će pobjeći, onaj koji je pobudio tu naravnu zloću, kad upozna da se ne povodite za njegovim došaptavanjem. Sve će se to okrenuti na slavu Božju i na đavlovo posramljenje. On ne zna što bi s dušom koja ima tog duha ljubavi i koja svim silama nastoji da ujedini duše vezom svetog prijateljstva. To je istinsko sredstvo da se protjera demon. Tà on je neprijatelj Božji, čovjekov, pa i samih demona jer se oni međusobno ne vole. Stoga, kad se namjeri na neku dobru dušu, na primjer, na ponizne duše koje se u svojoj vjernosti znaju okoristiti napašću, njima je to nemoguće podnijeti, te neki učitelji drže da se tada sami bacaju na dno pakla.

781 Nastojte, dakle, biti vrijedne imena što ga nosite da se ne rekne vama što je rečeno onome iz Otkrivenja: Imaš ime da si živ, a mrtav si. Nosiš ime ljubavi, ali ti si čovjek bez ljubavi (Otk 3,1).

Jednako tako vi ste kćeri kršćanske ljubavi. Vi nosite to lijepo ime, a vaše su vam sestre odbojne! Uzalud ga nosite, jer ljubav ne podnosi odbojnosti. Opazit ćete da manjak ljubavi proizlazi ponekad iz zavisti, kao što veli i pravilo. A zavist potječe iz oholosti. Moguće je da joj je izvorište u nekoj skrivenoj zloći koja je zaostala od grijeha. Poradi toga ih ima koji samo s mukom mogu podnijeti oprečne ćudi. Čim samo ugledaju takve osobe već osjete porive odvratnosti. A to dolazi od naravi koja je tako sazdana i koju smo naslijedili od Adama.

782 Druge će biti pogođene zavišću stoga što im se pričinja da ostale cijene više negoli njih. Ako se nekoj drugoj povjeri da nešto uradi, kazat će: »Poslužili su se tom i tom, a tebe ostavljaju po strani. S onom tamo usrdno razgovaraju, a tebi se uopće ne obraćaju.« U to se zna umiješati i đavao došaptavajući: »Imaš pravo, ta je sestra uvijek bolje došla negoli ti. O, bit će da su nešto iznijele o tebi.« Odatle se ide dalje. Sestra zaključuje da je to kazala ova ili ona. Demon je ovladao njome, jer demon izaziva zavist. I tako je čovjek u vlasti demona oholosti, a taj se u najvećoj mjeri suprotstavlja ljubavi. Što treba poduzeti kad se nađete u takvu stanju? Suprotno od zavisti jest ljubav. Treba se poticati na ljubav Božju. Recite sebi: »Ti se, jadnice, uznemiruješ pitajući se da li te voli ta i ta osoba, a ne pitaš se ljubiš li ti Boga! Kinjiš se što te ne zapošljavaju, a kad si bila uposlena, kako si se ponašala? Bog dopušta da sad ta bude uposlena. Kad dođe vrijeme, naći će i tebe budu li te smatrali prikladnom. Uostalom, što tražiš kad hoćeš da te uposle? Želiš udovoljiti svojoj taštini.« Jer vidite li, sestre, čim neka osoba želi biti na određeni način uposlena, iskušavana je taštinom: utvara si da je kadra obavljati posao one druge. A to čini đavao. Iz jednog grijeha padamo u drugi, jer zavist ishodi iz oholosti. Vlastitost je pak oholosti da u nama pobuđuje želju da se pokažemo. Obrnuto, duh Božji čini da se smatramo nesposobnima za bilo kakav posao, a kadrima sve pokvariti.

783 Sestre, kad vam bude teško poradi stvari, upitajte se: »Odakle mi to? Iz zavisti kojom zavidim onim osobama. Prema tome, mnome ovladava oholost. O, jadno sam stvorenje! Kako se demon oholosti čvrsto drži tvoje glave.« Jest, sestre, zavist se rađa iz oholosti kako sam vam rekao. Njome su dakle ispunjene sve one koje su ogreznule u takve odvratnosti. Zavist ih zasljepljuje, jer ne mogu vidjeti druge gdje su zadovoljne a da ne budu s toga ozlojeđene. Zavist ih oglušuje, zatvara im usta i srce. Nigdje ne mogu podnijeti da se o drugima govori povoljno. Ako je u pitanju da i one

kažu nešto dobro o njima, tad one to ne umiju. Nije li to jadno stanje! Predajte se Bogu, sestre, da nikad u to ne padnete i da budete vrijedne imena što ga nosite.

To nek bude rečeno za trideset i šesti propis. Evo trideset i sedmog.

784 Trideset i sedmi propis. »Ako iz slaboće jedna sestra drugu uvrijedi, molit će je odmah klečeći za oproštenje, ili barem navečer prije spavanja. Druga će od srca rado podnijeti to poniženje kleknuvši i sama. Takav je postupak, naime, dobar lijek da se ubrzo izliječi odbojnost što smo je izazvali.«

O sestre, to je najuspješniji lijek što ga je moguće upotrijebiti. Taj propis nosi svoju korist u sebi. Kad vršite krepost, ne vidite odmah koristi od toga. Izvodim taj čin ili činim tu pokoru iz ljubavi prema Bogu. Znam da će to u svoje vrijeme donijeti plod, ali ne odmah. Drukčije je s vršenjem tog propisa. Vi ste uvrijedile svoju sestru, dali joj povoda da se razljuti. Molite je, dakle, za oproštenje i tako ćete joj iscijeliti ranu. Stoga se predajte Bogu kako ne biste nikad propustile tu vježbu.

Ne učinite ništa jedna protiv druge. To je najbolje sredstvo da očuvate ljubav s bližnjim. Ako pak ražalostite koju, molite je za oproštenje.

785 Gospodine, na čemu vi to temeljite? — O sestre, to je sadržano u Svetom pismu. Tu se veli: »Ako prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom; idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar« (Mt 5, 23—24). Mislite li da ste ugodne Bogu ako niste ljubavlju ujedinjene s bližnjim? Ne, kćeri, Bog ne prima ni vaših ispovijedi ni pričesti pa ni sâmo služenje siromasima ako to niste učinile dušom koja je u ljubavi sjedinjena s njime i s bližnjim. Više voli izmirenje dviju osoba, koje se ne vole, negoli sve vaše žrtve. Uvrijedili ste neku sestru. E dobro, molite je za oproštenje. Ako je tamo nema, recite drugoj sestri: »Sestro, nešto sam učinila, nešto što je ozlojedilo jednu sestru. Nje sad nema ovdje, ali da jest, molila bih je od srca za oproštenje. U njenoj odsutnosti molim to vas.« To je tvrdo za tijelo i za đavolski duh: zašto se ponizivati i priznavati svoje pogreške onima koji ih ne znaju? No duši, koja je Božjeg duha, to je drago i lako.

No, radi li se tako i drugdje, Gospodine? Radi li se tako i kod vas? — Ja sam to i danas učinio, sestre, pri ponavljanju razmatranja. Sjetio sam se da sam jučer samodopadno govorio dvojici ili trojici. Molio sam ih za oproštenje i pred čitavom zajednicom priznao da sam prouzrokovao sve zlo što se počinja u Družbi misionara. I što se dogodilo? Osjetio sam veliku milinu i utjehu. Zašto? Jer znam da je to ugodno Bogu.

786 Kazao sam vam: ako nemamo ljubavi, ako se nismo izmirili s bližnjim, ako je došlo do razmirice, naše žrtve nisu ugodne Bogu. I to je toliko istinito da je sveta Crkva odredila svećenicima da se moraju optužiti zbog svojih prijestupa prije negoli stanu slaviti svetu misu, da ih imaju priznati pred pukom govoreći: »Ispovijedam se Bogu svemogućemu«, itd. Zato kad vidite da svećenik silazi stepenicama do podnožja oltara, sjetite se da je to stoga da puku prizna kako je on bijedni grešnik. Eto, zbog toga priznaje grijehe što ih je počinio mislima, riječima i djelima.

787 Budući da to Crkva vjeruje, iz toga vidite, drage moje sestre, da se Bogu ništa ne mili što je bez ljubavi. Zaključimo iz toga da mu se ništa ne sviđa toliko koliko priznanje svojih grijeha i pomirenje s bližnjim pošto smo ga uvrijedili. Bez toga neće ništa ni od svojeg Sina koji mu se prikazuje na oltaru.

Velim još više, sestre. Ne znam čini li dobro sestra koja se ide ispovjediti, a da prije nije molila za oproštenje sestru koju je ražalostila. Nisam mišljenja nekih učitelja koji drže da ne treba prisustvovati misi kad je čovjek u smrtnom grijehu. Moje je mišljenje da se moramo bojati da ništa što činimo nije Bogu ugodno, nemamo li haljine ljubavi. No ja vam preporučujem da nikad ne zanemarite moliti se međusobno za oproštenje, prema vašem svetom običaju, pošto ste dale povoda nekome da se razljuti. Kleknite odmah ili barem uvečer i molite dotičnu za oproštenje zbog uvrede što ste joj nanijele. To se podudara s Božjom riječi: »Sunce nek ne zađe nad vašom srdžbom« (Ef 4,26).

788 Znate li da su Turci u tom bolji od mnogih kršćana? Neki naš svećenik misionar, poslan da obraća nevjernike, pripovijedao je ovo: Turčin i kršćanin, obojica pokršteni, posvadili se tako žestoko da nisu mogli vidjeti jedan drugoga. Taj svećenik reče jednome od njih: »Saznao sam, prijatelju, da ima nešto između vas i toga i toga. No, dobro, ali treba mu to oprostiti.« Siromašni mu rob odvrati: »Ali, gospodine, on mi je učinio to i to. Ne mogu mu oprostiti. Ne mogu ga ni vidjeti.« — »To vam otežava vaša narav«, odvrati mu svećenik koji je pohodio i drugoga s istog razloga. Trebao je čitav sat vremena hodajući od jednoga k drugome prije negoli mu je uspjelo sklonuti ih da se izmire. Opazivši to neki ugledni Turčin upita svećenika: »A što si imao s ona dva čovjeka kojima

si toliko govorio?« Ovaj mu protumači da je to bilo poradi izmirenja. »I ja sam to pomislio, reče Turčin... Ali koje ste vjere? Odakle to da oni koji su te vjere tako teško opraštaju? Mi doista činimo drukčije, jer nikad ne damo da sunce zađe nad našom srdžbom.«

Eto, tako čine Turci. Prema tome, kći kršćanske ljubavi koja gaji u srcu neku hladnoću protiv bližnjega i ne trudi se da se izmiri jest gora od Turaka. Ja vam, dakle, preporučujem tu vježbu. A onoj, koja je uvrijeđena, neka se ponizi i lijepo primi sestru kad je zamoli za oproštenje. Ima tvrdih srdaca koja ne primaju lijepo poniženja. Kazat će na primjer: »Ah! molite za oproštenje, ali vazda činite jednako!« To je ružan doček. On pokazuje da ona sama prezire svoju sestru. A ta se, unatoč demona i svih odbojnosti što ih je mogla imati da to učini, latila toga samo da očuva tu divnu haljinu ljubavi. Ta krepost ljubavi ima prožimati vas kao sestre koje su se obvezale na međusobnu ljubav kad vas je Bog okupio.

789 Što može učiniti ta sestra negoli da vas moli za oproštenje? Uvrijedila vas je. No možda nije na to ni mislila, a vi ste sad ogorčeni na nju! Vidite li, najveća pogreška što je možete počiniti jest da je loše primite. Što hoćete da učini? Ona vam je posvjedočila da joj je žao što vam je zadala bol i da želi to popraviti. Što više može učiniti da vas zadovolji? Bog se time zadovoljava, a vi, nesretno stvorenje, vi se time ne zadovoljavate! Kako! Bog obećaje da će grešniku oprostiti čim se pokaje, a sestra neće sestri oprostiti! To je znak da je demonski duh duboko u toj duši.

A što treba učiniti ona koju molimo za oproštenje? Treba odgovoriti: »Želim vjerovati, sestro, da ste to učinili ne misleći tako. I ja vas molim za oproštenje zbog boli što sam vam je mogla nanijeti.« Koja je počinila pogrešku neka prva klekne (jer je pravo da ona počne) govoreći: »Sestro, molim vas preponizno za oproštenje s tog i tog razloga.« I druga ima kleknuti: »Sestro, obećajem vam da neću nikad više na to misliti.« Nije dosta reći: »Opraštam vam«, već treba to i zaboraviti. I molite za oproštenje zato što ste možda baš vi uzrokom da je dotična počinila tu pogrešku. Jer, vidite, moguće je da ona vas jednako teško podnosi kao i vi nju.

790 Sestre, odlučite to već ovog časa. To je sredstvo da očuvate ljubav i, štoviše, da razoružate demona. On više gubi negoli stječe napastima kojima nas iskušava. Hoće samo da nas upropasti. Videći da nam njegove napasti upravo pomažu da se ponizimo, on je toliko razjaren što nije postigao cilj, da su mu rogovi skrhani. Ali to treba učiniti što brže, da zlo ne bude još veće, jer to je poput ulja koje se širi po platnu. Vi ste prouzrokovali bol svojoj sestri. Da bi je to prošlo, molite je što prije za oproštenje.

791 Ako nam Bog dadne milost da provedemo u život taj snažni poticaj što smo ga danas upoznali u školi Krista Isusa, ćut ćemo gdje se o Družbi govori kao o onoj koja živi više životom svetaca u nebu negoli ljudi na zemlji. Kako je to utješno kad su dvije sestre sjedinjene vezom kršćanske ljubavi! Sestre, vršite što sadrže vaša pravila, i vi ćete dostojno nositi lijepo ime kćeri kršćanske ljubavi. Inače ćete se s razlogom strašiti da vas Bog ne izbriše iz knjige ljubavi. Deleantur nomina vestra de libro vitae; vaše je ime izbrisano iz knjige ljubavi! Samo nosite ime ljubavi, a nemate one lijepe svadbene haljine. Kćeri, svaka je od vas bila upisana u knjigu ljubavi kad ste se predale Bogu da služite siromasima, posebno pak u onaj dan kad ste položile svoje zavjete, primile ste to lijepo ime što vam ga je sam Bog dao. Živite, dakle, u skladu s imenom što ga nosite. Nismo vas nazvali kćerima kršćanske ljubavi ni gospođa Le Gras, ni gospodin Portail, a niti ja. Zapamtite to vam je ime nadjenuo puk videći što vi radite i što su vaše prve sestre činile za siromahe. Zatim vam je to ime ostalo kao vlastita oznaka za vaš rad.

792 Ali, Gospodine, je li nam to ime nadjenuo svijet? Zar Bog odobrava što svijet čini? — O sestre, jest odobrava dobro, a ne zlo. Kad svi govore dobro o nekoj stvari, tad je glas naroda glas Božji. Bog vam je, dakle, nadjenuo to ime. Zato ga zadržite. Nastojte da vazda budete u odjeći ljubavi. Njene su pak oznake ljubav Božja, ljubav prema bližnjemu i svojim sestrama, kako vas ne bi Bog izbrisao iz knjige života. A budući da smo svi jadni grešnici, zahvalimo Bogu što nam je dao tako lako sredstvo da se izmirimo jedni s drugima. Prosimo ga za milost da bismo se njime dobro poslužili da očuvamo tu nutarnju odjeću. Gornji dio te odjeće jest ljubav Božja; srednji dio ljubav za bližnjega i siromahe, a donji vaša međusobna ljubav. O, lijepe li odjeće! Kad bi nam bilo moguće vidjeti je kao što ju je vidio sveti Ivan, kako bismo bili ushićeni njenom ljepotom i željom da je imamo!

793 Tog su velikog sveca, tada već starca, nosili u crkvu da propovijeda. Sva je njegova propovijed bila: »Ljubite jedni druge.« I nato bi otišao. »Ali, Oče, govorahu mu učenici, svi su te čekali da im propovijedaš. Je li to propovijed što si je htio kazati?« »Velim im samo to, ponavljam samo to, jer ako ispune to, ispunili su zakon Božji.«

794 Kolike li sreće da to znamo! Činite li što vam nalažu pravila, ispunjate zakon Božji, zakon što ga sveti obdržavaju u blaženom životu. Koji je to zakon svetih u nebu? Nije drugo nego samo ovo: savršeno ljubiti Boga, ponirati u promatranje njegova božanskog bivstva, njegove ljepote, dobrote, mudrosti i ostalih savršenstava što su u njemu. To je odnos svetih prema našem Gospodinu koji se spominje ljubavi kojom ih je spasio. Stoga se oni ljube nerazdvojnom ljubavi. Sveti doživljuju novi porast kad vide kako dobre duše, što su još na svijetu, vjerno služe Gospodinu. Vide i slavu koju Gospodin priprema za njih i za svaku od vas zasebno, drage moje sestre, za čitavu zajednicu kršćanske ljubavi. Ona će biti slična nebu ako bude vršila taj zakon ljubavi. Jest, to je nebeska Družba kad se u njoj članovi ponašaju kao da su u nebu. Svidjelo se Božjoj dobroti da nam udijeli tu milost!

795 Zatim kleknuvši gospodin Vinko započne moliti:

O Spasitelju naših duša, ti si iz ljubavi htio umrijeti za ljude. U neku si ruku napustio svoju slavu da je dadneš nama. Na taj si nas način učinio kao nekim bogovima, suobličivši nas sebi koliko je to najviše moguće. Utisni u naša srca ljubav kako bismo se jednog dana pridružili onoj lijepoj zajednici kršćanske ljubavi koja je već u nebu. To je molitva što je upravljam tebi, Spasitelju naših duša. U tvoje ime zazvat ću blagoslov na naše sirote sestre, moleći tvoju dobrotu da izliješ na njih u izobilju milosti da im pomognu te u život provedu ono što smo ih učili. Tà tebi je tako lako udijeliti te milosti. Učini, o Spasitelju, da se sve one ispune ljubavlju prema tebi, bližnjemu i prema sebi samima. To molim od svega srca tvoje božansko Veličanstvo.

94. Nagovor sestrama poslanima u Ussel

u svibnju 1658.

796 Ovo je sadržaj onoga što je naš mnogo poštovani Otac kazao sestrama Ani Hardemont i Avoie Vigneron uoči njihova putovanja s gospođom vojvotkinjom od Ventadoura u Ussel. Išle su tamo da ispitaju je li moguće da se kćeri kršćanske ljubavi korisno tamo nastane u duhu svoje Ustanove, da to bude na slavu Božju i da posluži jadnim bolesnicima.

797 Sestra je Ana čula nešto što ju je uznemirilo poradi njena slabog zdravlja. Ono joj se narušilo uslijed pada za vrijeme opsade Montmédyja kamo ih je poslala kraljica da služe jadnim bolesnim i ranjenim vojnicima. Sestra Ana priopći tu svoju muku susestri. Mi smo držale da je nužno to iznijeti i gospodinu, našem veoma poštovanom Ocu. Njegova dobrohotnost izloži sestri namjere te dobre gospođe. To je ispočetka trebalo biti sjemenište za naše sestre. U toj je pokrajini, naime, mnogo posla poradi neukosti tamošnjeg puka. Saznavši ona za teškoće, koje su se odnosile dijelom na mali broj sestara što ih imamo za tako opsežan posao, dijelom što u blizini nema nijednog zavoda gospode misionara, odluči namjestiti naše sestre u bolnici. Poduzela je to stoga da vidi što bi se tu dalo uraditi za bolesnike koji se primaju u bolnicu i kako bi bilo moguće služiti bolesnicima po gradu. A kako se dotična sestra još uvijek pribojavala posla koji nadilazi njene sile, njegova ju je dobrostivost uvjeravala o suprotnom. Rekao joj je, ako ostanu tamo i ako bude potrebno da dođe i treća sestra, odmah će je poslati. Dao joj je razumjeti da je spomenuta gospođa obećala kako ih neće ostaviti u tom kraju a da im ne razjasni sve što hoće od njih. Još im je naložio da se ne obvezuju ni na što dok ne budu izvijestile o svemu. One su obećale da će sve točno izvršiti.

798 Budite bez brige, kćeri, te se prepustite božanskoj Providnosti za tako sveto djelo. Jest, kćeri, vaš je posao nešto veliko. Da je bilo što izvrsnije, Sin bi Božji to bio odabrao za svoje zanimanje. Učinio je to da nam dadne primjer i pribavi nam sredstvo da po dobrim djelima primijenimo sebi zasluge njegove smrti. Velim vam, sestre, puk je onog kraja veoma dobar, poslušan i jako oduševljen za dobro, ali neuk u najvećoj mjeri što se samo može izreći. I u tom će biti vaša dužnost. Radi se naime o tome da učinite sve što vam je moguće da upoznaju Boga i uzljube ga. Ima li išta veće? Učeći ih tajnama vjere vi ih upoznajete s Božjom veličinom, njegovom dobrotom, ljubavlju što je ima prema stvorovima i tako ih potičete da ga uzljube. Što ima veće? O, kako ćete biti sretne, kćeri, budete li svojim usputnim napomenama, njegujući bolesnike, pripomogle spasenju koje duše! Sestre, ne treba se izravno obraćati svojim bolesnicima, ni očevima, ni majkama, već u njihovoj prisutnosti ispitujte djecu i jasno im protumačite osnovne tajne naše vjere. Vama je glavno da ih naučite poznavati Boga i poučite ih o duhovnim stvarnostima, dok im služite u tjelesnom pogledu. Nama je glavno poučavanje, a zatim služenje siromašnim bolesnicima. Vaše je, dakle, drage moje sestre, da ne poduzmete ništa što nije

u skladu s vašim uobičajenim poslovima. Ako vam predlože nešto drugo, zamolite ih da to odgode dok ne čujete od svojih poglavara što trebate činiti.

Iz bilježnice koju je ispisala
Lujza de Marillac

95. Konferencija — 30. svibnja 1658.

O popustljivosti i podnošljivosti

(Opća pravila, čl. 38)

799 Drage moje sestre, došli smo eto do trideset i osmog vašeg propisa. Taj član donosi ovo: »Podnosit će sitne nesavršenosti svojih susestara kao što bi htjele da i njih druge podnose u sličnim prigodama. Prilagodit će se, koliko god im bude moguće, njihovoj ćudi i osjećajima u svemu što nije grijeh niti protiv pravila. Ta je sveta popustljivost, združena s podnošljivošću, najsnažnije sredstvo da se u zajednici održi mir i jedinstvo.«

Sestre, taj član sadrži dvoje: prvo, preporučuje da podnosite jedna drugu, i drugo, da popuštate drugima koliko je god moguće a da ne uvrijedite Boga. Evo dviju kreposti što ih uči vaše pravilo: podnošenje slaboća i malih nesavršenosti koje se mogu naći među vama i popuštanje u svemu što nije grijeh.

Što se tiče podnošljivosti, drage moje sestre, spomenut ću samo dva razloga od velikog mnoštva drugih što ih se može navesti. Ti vas razlozi obvezuju da se međusobno podnosite.

800 Prvi je, što naš Gospodin, to preporučuje općenito svim kršćanima, ali posebno osobama koje je pozvao da žive u zajednici, poput vas i mene. Ovako govori po svom apostolu: »Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!« (Gal 6,2). Znači, podnosite jedni druge. Što će biti budete li tako činile? Tako ćete ispuniti zakon Božji. Na drugom mjestu sveti Pavao veli da ga ispunja svaki onaj koji je u ljubavi. Ako, dakle, ispunja zakon onaj koji ljubi, tad je dužnost kćeri kršćanske ljubavi da podnose jedna drugu i da preuzmu na sebe, ako je ikako moguće, slaboće drugih. Koja, dakle, dotle dođe, ispunit će zakon Božji. Naš Gospodin vas, dakle, uči, sestre, da se podnosite s tog prvog razloga.

801 Ima i drugi razlog zašto da se podnosite, iako bi ovaj prvi morao biti dostatan, jer kazati da na taj način ispunjamo sve što Bog od nas traži, to je, drage moje sestre, dosta jak razlog da se odvažite na to. Drugi je razlog što je to sredstvo da među vama zavlada sveto prijateljstvo, da živite u savršenu jedinstvu te da imate nebo već na ovom svijetu. Jer ako vam Bog dadne, da podnesete jedna drugu, to će biti započeto nebo. O Spasitelju, kako je to lijepo, ako ste vazda ujedinjene vezom ljubavi i podnošljivosti, to znači biti kao u nebu. Činiti tako, sestre. podnositi se i popuštati, to je nebo na zemlji.

802 Jedna sestra, na primjer, ima nekih pogrešaka. Teška mi je. Ali ja je podnosim iz ljubavi prema Bogu, i neću o tom govoriti. Neka me druga ozlojedila. Neću joj srdito uzvratiti kao što me narav potiče, već ću joj milo i blago odgovoriti. To znači, sestre, stvoriti sebi nebo. Zašto je to unaprijed ostvareno nebo? Zašto? Jer se zakon Božji ispunja u nebu a vi ga ispunjate na zemlji kad podnosite jedna drugu. O Spasitelju, to znači imati lako dobiveno nebo! O kćeri, kakav li bi to bio prigovor kad bi vam Bog na sudnjem danu rekao: »Ponudio sam vam nebo na drugom svijetu. Ne zaslužujete ga jer ste prezrele ono koje je bilo samo sredstvo da prispijete u ovo.« O sestre, služimo se postojano sredstvima što nam ih Bog daje u ruke da dođemo u nebo kako bismo izbjegli tom prigovoru.

803 Treći razlog koji nas obvezuje da podnosimo druge jest što je i nama samima potrebno da nas drugi podnose. Tà nema nikoga, napredovao on ne znam koliko u kreposti, kome ne bi bilo potrebno da ga drugi podnose. Ona između vas koja je možda prva, mora držati da je i njoj potrebno da je drugi podnose, jer na zemlji ništa nije savršeno. Od svih koji su postojali na svijetu, samo su Krist Isus i sveta Djevica bili bez nedostatka. Prema tome nije im bilo potrebno da ih drugi podnose. Netko ima jednu pogrešku, netko drugu koja je ponekad gora od one što je mi imamo podnijeti od drugoga. Kad je tako, tko smije kazati da mu nije potrebno da ga drugi podnose? O, dragi Bože, smijemo li mi to slušati a da se ne predamo Bogu kako bismo podnosili jedni druge!

804 Kad je tako, ako je nama potrebno da nas drugi podnose, kako nam neće biti potrebno da mi druge podnosimo. Jer kadšto se nađemo u stanju gdje teško podnosimo i sami sebe. Nismo kadri niti pravo saslušati niti primiti bilo čije opravdanje, dapače ni da bilo koga prihvatimo. Ja sam sâm ponekad u takvu tjelesnom i du-

ševnom raspoloženju da mi je teško podnijeti i samoga sebe. Ipak, potrebno je da se podnosimo i da prosimo od Boga milost kako bismo se podnosili. No, ako je meni teško sama sebe podnositi u toj slaboći i tolikim drugim nedostacima kojima smo zatrpani, zašto nećemo podnositi druge kad su u sličnu položaju? Bog hoće da podnosimo i sami sebe. Eno na primjer dviju sestara zajedno. One misle da nije potrebno da se podnose! To nije moguće, sestre. Jedna će biti sestra službenica, druga njena susestra. Sestra službenica želi da se sirota sestra prilagodi njenoj ćudi, a kadšto će i susestra biti tako loše raspoložena da sestra službenica neće znati kako da je prihvati. Što da se tu radi? Treba se podnijeti i reći samoj sebi: »Sestra me ljuti. Dobro, treba da je podnosim jer mi to Bog nalaže. Možda i ja nju ljutim i zadajem joj više jada negoli ona meni.« Prema riječima svetog Ivana, ako tvrdimo da u nas nema ni grijeha ni pogrešaka, varamo sami sebe (Iv 1, 1, 8). Dakle, sestre moje drage, zaključak je svega toga da ćete se vi predati Bogu kako biste se međusobno podnosile. I to je pravo. Vi, i ja s vama, imajmo na umu da nas drugi često moraju podnositi. Zato moramo i mi druge podnositi. Učini li sestra svojoj susestri nešto nažao, nek ova odmah pomisli: »Možda ja počinjam i mnogo teže pogreške negoli su ove što ih zapažam u svoje susestre; možda se zbog njih ljutim i više negoli imam razloga za to.«

805 Ne vidite li da je svakoj stvari potrebno uporište? Zgradi je potrebno uporište; inače je ne bi bilo moguće dovršiti. Tako vidite da najveće kamenje podupire manje. Jednako tako drva. Grede podržavaju rožnice. I na zemlji se sve izvodi podupiranjem. Ljudsko bi tijelo bilo nesposobno obavljati svoje funkcije da se udovi međusobno ne podupiru. I da me moja stopala i moje noge ne podržavaju, što bi bilo od mojeg tijela?

Sestre, dadne li nam Bog danas milost da se odlučimo za to, vjerujte, da je to jedna od lijepih i snažnih vježba što ih imate. Prosite Boga za milost da biste počele vršiti što smo kazali. Evo, na primjer, sestra učini nešto što nije dobro. Ja želim da ona mene podnese. Potrebno je stoga da i ja nju podnesem.

806 Uz tu krepost podnošljivosti potrebna nam je i krepost popustljivosti. To znači, sestre, slagati se s bližnjim. — Na čemu to osnivate, Gospodine? — Na riječima Evanđelja. Sva su vaša pravila uzeta iz onoga što je Gospodin rekao. A u Evanđelju stoji: »Ako te tko prisili jednu milju, pođi s njim dvije« (Mt 5,41). Tumačeći taj stavak naučitelji ga primjenjuju na popustljivost. Dakle, sestra koja čini sve što druga želi da čini, vrši li krepost popustljivosti? Vrši, ako ono što čini nije protiv Boga ni protiv njenjih pravila. Popustljivost s obzirom na grijeh jest zlo, a ne krepost. Složiti se s nekom sestrom da uvrijedim Boga i prekršim pravilo, o, kakve li opake i vražje popustljivosti! To nije popustljivost kakvoj vas uči vaše pravilo. Popustljivost vašeg pravila jest izvjesna gipkost duha kojom popuštam drugima u svemu što nije grijeh. Kćeri, predajmo se već ovog časa Bogu i zamolimo ga za milost da bismo vjerno vršile tu krepost kojoj je cilj da hoćemo sve što drugi hoće. Kad se neka sestra vježba u tom, ako je susestra upita: »Je li pametno, sestro, da idemo u ono i ono mjesto?«, ona se odmah s njom složi. »Idimo, sestro.« — »Učinimo to i to, sestro.« — »Bi li vam bilo drago da obiđem onog bolesnika?« — »Obiđite, sestro.« — »Je li vam po volji, sestro, da pročitam ovo i ono?« — »Držim, sestro, da bi to bilo dobro.«

807 Eto, sestre, tako se vrši krepost popustljivosti. Složit ćete se u svemu što nije grijeh.

Ali, Gospodine, nije li to teško izvesti?« — Ništa nije ugodnije, sestre, ako pomislimo da, postupajući tako, vršimo volju Božju. Sveti je Vinko Fererski izrekao nešto veoma značajno što se meni vrlo svidjelo. Kazao je da od moralnih kreposti, o kojima je govorio, najviše preporučuje popustljivost. Jer osobe, veli, koje nastoje popustiti u svemu, osim u grijehu, i koje s lakoćom ispunjaju volju Božju što im je drugi otkrivaju, skoro će prispjeti u stanje svetosti. Isuse, koliko bismo bile vrijedne ukora, sestre, te nedostojne odjeće i imena kćeri kršćanske ljubavi, kad ne bismo postigle savršenstvo dok imamo za to tako lako sredstvo.

808 Ali, primijetit će koja sestra službenica, prema tome ne bi uopće trebalo sestre službenice? — Pravo govoreći, ne bi je trebalo kad biste dotle došle. Jedino je reda radi nužno, da se više njih brine za druge. Zatraži li neka susestra nešto što nije dobro ili navaljuje da bi poduzela nešto što daje slutiti neko zlo, tad sestra službenica mora razmisliti smije li joj to dopustiti ili ne, ako je ona Božjeg duha. Moramo, naime, držati da ima dar upravljanja kad su je poglavari izabrali za tu službu. Stoga, sestra službenica i poglavari ne moraju popuštati u svemu, na primjer kad je moguće učiniti neko veće dobro a sestre predlažu da ga napuste za neko manje. Ali, osim toga, nek sestra službenica popusti u svemu što ne vrijeđa pravila ni upravljanje. Je li to nešto što se ne smije učiniti, kao što sam vam kazao, tad ne smijete popustiti. Osim toga,

sestre, Bog zahtijeva i od vas i od nas, da popustimo u svemu što se ne protivi redu. Ipak vas moram upozoriti da poglavari ne smiju u svemu popuštati.

809 Jedna od značajnih kreposti što ih možete vršiti jest popustljivost. Sjećate li se što ste iznosile o pokojnim sestrama? Kako nas je između svih kreposti što ste ih spominjale najviše diralo popuštanje? Sjećam se jedne, ali ju neću imenovati, koja je posjedovala tu krepost u tako visokom stupnju da je htjela sve što su htjele i njene sestre. To ste vi o njoj iznijele, a ja to nisam mogao slušati bez suza. Sestre, ako se svidi Bogu da vam dadne milost da se počnete vježbati u tom popuštanju i da vam ga njegova dobrota razlije u srca, kakav li ćete put prevaliti u kreposti! Predajte se stoga Bogu i visoko cijenite tu krepost koja brzo dovodi do svetosti.

810 Odlučimo se već ovog časa za to, sestre, učinimo odluku da ćemo podnositi bližnjega i popuštati mu u svemu, osim u grijehu. Spasitelju, predajem se tebi, da bih mogao vršiti tu krepost podnošljivosti. To veoma često preporučujem i našoj gospodi, a preporučujem je i vama u svemu. Tà, nema nikoga kome ne bi bilo potrebno da ga drugi podnese. Moramo vjerovati da nas doista podnose i molimo ih nek se ne obaziru na naše slaboće. I ja često molim našu gospodu da mi iskažu ljubav i podnesu me. Jer nema nikoga tko bi bio potrebniji da ga drugi podnose negoli ja sâm.

811 Gospodin je Vinko kazao to s toliko poniznosti i zbunjenosti da su se začudile sestre koje su bile toliko sretne da ga čuju.

Čudim se, reče, čudim se kako me mogu podnositi. Stoga ih molim: »Gospodo, podnesite me i ne uzimajte u obzir moje bijede«. I vi trebate moliti jedna drugu: »Molim vas, sestro, podnesite me«. Odlučite da ćete jednako tako podnositi pogreške svoje susestre.

Vidite, drage sestre, prispijete li dotle, budite sigurne da će osobe, koje vas budu vidjele, makar i u vašoj priprostoj odjeći i sa skromnim pokrivalom na glavi, da će zaključiti kako ste to naučile u školi našeg Gospodina. Stanete li se kako treba u tom vježbati, mnogo ćete napredovati u savršenstvu. Predajte se, dakle, Bogu kako biste vršile te dvije lijepe kreposti, podnošljivost i popustljivost. Kako je to divno: ljubiti Boga te ispunjati volju svoje sestre radije negoli svoju vlastitu!

812 Blaženi je ženevski biskup molio Boga za milost da bi doista vršio tu krepost i živo je preporučivao svojim kćerima. Govoreći im o popuštanju kazao je: »Vidite, sestre, volim više vršiti svoju volju u volji drugih, negoli njihovu volju u svojoj. Radije ću ja popustiti stotini ljudi negoli skriviti da samo jedan čovjek mora popustiti«. U čemu se, dakle, vježbao taj veliki svetac? Pogađate da je to bilo popuštanje. I vi ćete dotle doći, sestre, budete li vršile što vas vaše pravilo uči. Kad tako radite, vi nemate više svoju volju nego volju svoje sestre. To znači da ste u volji Božjoj i volji svoje susestre, jer je to ugodno Bogu.

813 O Spasitelju! Hoćemo li shvatiti velike koristi kojima tvoje božansko Veličanstvo obasiplje one što nastoje steći te kreposti a da se ne ožalostimo jer smo tako loše podnosili druge! Sestra službenica je tako slabo podnosila svoju susestru koja ju je ozlojedila! I podložna sestra svoju sestru službenicu kad joj ova nije dala što je željela. Spasitelju, koliko li razloga za žaljenje što smo volju drugih htjeli povući za svojom i slijediti svoju volju umjesto da smo slijedili volju drugoga! Ali, koliko li razloga i da zahvalimo Bogu i da se radujemo znajući da ćemo već na zemlji uživati nebo stanemo li se u tom vježbati! Što ćemo kazati videći to? Reći ćemo da su to blažene duše što već na ovom svijetu počinju svoje nebo.

Molimo Gospodina neka nam dadne milost da vršimo te kreposti. Priznavajući svoje grijehe, sestre, optužite se da niste podnosile bližnjega i da mu niste popustile u onom u čemu vam je to bilo moguće. Jer što drugome ne bi bio grijeh, možda će biti kćerima kršćanske ljubavi, koje žele živjeti poput našeg Gospodina i koje trebaju živjeti njegovim životom. Predajte se Bogu da biste se suobličile, koliko je moguće, svojem Zaručniku vršenjem njegovih kreposti kako bi kćeri bile slične svojem Ocu. Nazivate se kćerima kršćanske ljubavi, tj. Božjim kćerima. Molim Gospodina neka vam dadne milost da počnete to vršenje. I od njegove strane izgovorit ću riječi blagoslova.

814 Neka sestra zamoli za oproštenje zbog pogrešaka što ih je počinila protiv kreposti koje nam je mnogo poštovani Otac preporučio. On u svojoj dobroti odgovori:

Blagoslovljen bio Bog, kćeri, što vam je nadahnuo da se optužite zbog pogrešaka s kojih ste se optužili! Blagoslovljen bio Bog za čin pokore što ste ga izvršili! To nam daje nade da vam je njegova dobrota oprostila i da će vam dati milost da više ne padnete u iste pogreške. Na taj način neka nam pogreška može poslužiti da porastemo u kreposti, jer nam daje prigode za poniženje.

96. Konferencija — 2. lipnja 1658.

Srdačnost, poštovanje, posebna prijateljstva

(Opća pravila, čl. 39 i 40)

815 Evo trideset i devetog člana vaših pravila, sestre: »Ne smiju (govori se o vama) saobraćati suviše srdačno i ljubazno ni s kime, a pogotovo ne s osobama drugog spola, itd.«

Taj vam propis, sestre, nalaže dvoje: srdačnost i poštovanje što ga dugujete bližnjemu i međusobno jedna drugoj. No potrebno vam je protumačiti što je to srdačnost. Srdačnost je, pravo govoreći, učinak ljubavi što je imamo u srcu. Na taj način dvije osobe koje imaju u srcu ljubavi jedna za drugu, srdačnosti koju im je ulila sveta ljubav, pri susretu iskazuju to jedna drugoj. Imate li ljubavi prema siromasima, posvjedočit ćete im da vam je drago što ih vidite. Ima li neka sestra ljubavi za svoju susestru, posvjedočit će joj to riječima. To se naziva srdačnost, tj. izvija se iz srca, a iz toga je moguće zaključiti da nam je veoma drago što smo s njom. Zato joj govorimo: »Vrlo mi je drago, sestro, što sam vas susrela.« Stoga vam i vaša pravila preporučuju srdačnost. Važno je da vi tu srdačnost posvjedočite jedna drugoj izvjesnom radošću što je nosite u srcu, a koja se odražava na licu. Srdačnost je, dakle, radost što je oćutimo u srcu ugledavši osobu koju volimo, radost što je zatim odajemo i licem. Tà kad je netko u srcu radostan nemoguće mu je to sakriti. Vidite mu radost na licu. Srdačnost, nadalje, izražavamo prijateljskim riječima, na primjer: »O sestro, veoma mi je drago što vas vidim. Hvalim Bogu što sam vas susrela!« Ili kad vam se približi neka sestra, nek vam lice izrazi da je volite, da osjećate sreću što je vidite. Radite li tako izvjesnom radošću što je osjećate u duši, pokazujete srdačnost u srcu. Ta radost preobražava lice jedne sestre u blago i milo, dok razgovara s kojom susestrom ili s drugim ljudima. To se naziva srdačnost, a učinak je ljubavi. Gledajte, kad bi ljubav bila jabuka, boja bi joj bila srdačnost. Eto, tako je srdačnost krepost kojom svjedočimo ljubav prema bližnjemu. Ta je ljubav veoma potrebna kćerima kršćanske ljubavi da bi bile korisne onima s kojima saobraćaju. Može se još dodati i ovo: da je ljubav drvo, lišće i plod bili bi srdačnost. A da je kršćanska ljubav oganj, plamen bi joj bila srdačnost.

Zato, sestre, predajte se Bogu da biste vršile tu krepost i bile srdačne sa svima, posebno sa svojim sestrama i siromasima. Ima ljudi koji su usvojili svet običaj da nikad nikome ne pristupe drugačije nego radosna i nasmiješena lica, te da kojom usrdnom riječi

ne posvjedoče radost što su je osjetili pri tom susretu. O kćeri, želim da se predate Bogu kako biste se prihvatile te vježbe. To vas uči i vaše pravilo, a to i Bog od vas zahtijeva.

816 Eto, to je krepost srdačnosti. Dobro pripazite na ovo što slijedi, jer je to jedan od propisa što ih je najteže protumačiti: budući da kreposti imaju dvije krajnosti, jednu s desne, drugu s lijeve strane i da su one jedino usred dviju mana, sa srdačnošću je kao i s ostalim krepostima. Ne biti uopće srdačan jest pogreška. Mana je biti opor i srdit. Vidite li, to je zlo. Stoga svaki put kad budete srdačne sa svojim bližnjim, vježbat ćete se u kreposti koja zaslužuje nagradu u nebu. Činiti suprotno znači pokazati turobno i natmureno lice. Ono zaleđuje srce onima koji vas oslovljavaju. Biti opor i grub s drugima jest mana oprečna srdačnosti.

817 Postoji i pogreška protivna toj kreposti. To je pretjerana srdačnost. Vidimo, na primjer, sestru gdje pretjerano iskazuje ljubav drugoj govoreći: »Tako mi je drago što vas vidim!« Pri tom je obujmi, a to je pogreška ako se čini među sestrama. No bila bi mnogo veća kad biste to učinile s vanjskim osobama, naročito s onima drugog spola. Kad kažem drugi spol, onda su to s obzirom na vas muškarci. S njima treba saobraćati velikom suzdržljivošću.

Ta se, dakle, pogreška naziva pretjeranom srdačnosti. Pretjeranost je u tom, kako sam već kazao, da je obujmite. To se ne smije nikad učiniti. Zagrliti se nekom izvjesnom sjetilnošću, kazati jedna drugoj: »O, koliko li vas volim! Ni za što na svijetu ne bih htjela da vas nisam susrela!« to je pretjerana srdačnost. Sjetite se, dakle, temelja što smo ga postavili, da nema naime kreposti koja ne bi imala svojih pretjeranosti. Prekomjerno iskazivati nekome svoju ljubav to je srdačnost — ali pogrešna srdačnost.

818 Drugi nedostatak srdačnosti jest biti natmuren i ne odavati nikakva osjećaja ljubavi. Kad razgovarate s bližnjim nastojte biti srdačne. Kad njegujete bolesne, nek vaše lice odražava neku izvjesnu radost. Tako ćete im posvjedočiti da vas veseli što im služite, da vam je drago što ih čujete govoriti. Ali nek to bude umjereno da ne biste pretjerale.

819 Darežljivost je krepost. Ali da to dobro shvatite, moram vam kazati da uz nju postoje dvije mane: škrtost i rasipnost. Škrtost znači suviše prianjati uz nešto i ne htjeti išta dati. Rasipnost je pretjerana darežljivost. Između tih dviju mana jest krepost darež-

ljivosti, kao što je krepost srdačnosti između nedostatka srdačnosti i pretjerane srdačnosti.

Preporučujem vam, sestre, da vršite tu krepost i da se naviknete biti srdačne među sobom, s gospođama, s bolesnicima i sa svima s kojima dolazite u dodir. Samo vršite što smo upravo kazali, tj. da u tom ne pretjerujete. Izvan toga, trudite se da budete srdačne u riječima i da se to odražava milinom lica što odaje da ste u srcu zadovoljne. S muškarcima to budite malo manje negoli sa ženskim osobama.

820 Eto, sestre, srdačnost je prva krepost na koju ukazuje taj propis. Ali ima još jedna što je preporučuje taj isti propis kćerima kršćanske ljubavi. To je poštovanje.

Što je to poštovanje, sestre? To je krepost kojom neka osoba svjedoči da poštuje i cijeni drugu. I ta krepost ima uza se dva nedostatka. Prvi je da se udaljujemo od osobe koju poštujemo kao da joj se ne usuđujemo približiti. To znači ići od jedne krajnosti u drugu. Drugi nedostatak jest manjak poštovanja. Što znači nemati poštovanja? To znači postupati jedan s drugim, što se ono kaže, kao sa sebi jednakim. No naš Gospodin želi da poštujete jedna drugu, jer vas je izabrao za svoje zaručnice. Stoga se morate ponašati kao zaručnice Isusa Krista koji vlada gore na nebu. Ne mora li vas to poticati da cijenite jedna drugu? Kako! znam da je moja sestra zaručnica našeg Gospodina i kao Božja kći, a ja je ne poštujem? Tko neće poštovati kraljevu suprugu? Sestre, vi se morate poštovati kao zaručnice našeg Gospodina i kao kćeri Božje. Jer kad se kaže »kćeri kršćanske ljubavi«, to je kao da ste kazali kćeri Božje. I poradi toga gdje god bile poštujte se. Uslijed kreposti koje su ponekad skrivene u nekoj sestri, uslijed tolikih lijepih kreposti koje su se našle u naših sestara, kao što znate, pošto ste iznosile strpljivost u jednih, ljubav za siromahe u drugih, veliku gorljivost za opsluživanje pravila u trećih, nije li to dovoljan razlog da cijenite svoje sestre?

821 Toliko imate razloga da cijenite svoju susestru, da vam je nemoguće opravdati se ako to ne učinite, pa i kad je ne biste poznavale. I kad ne bi bilo drugog motiva doli onoga da je Krist Isus umro za nas, ne bi li to bilo dostatno da cijenimo neku osobu? Isus nam je tako jako posvjedočio da nas poštuje, da je umro za nas. Toliko nas je cijenio da se čini kako je nas cijenio više od svoje dragocjene krvi. A nju je prolio da nas otkupi. Kao da je time htio kazati kako ne cijeni toliko svoju krv koliko sve predodređene i kćeri kršćanske ljubavi, za koje je prolio i posljednju kap. Kad je

tako, ne morate li se predati Bogu da vam dadne visoko poštovanje bližnjega.

Osim toga, osoba koja vazda ima uza se anđela — jer vaši vas anđeli čuvari posvuda prate — ne zaslužuje li da bude poštovana?

822 O kćeri, poštujte jedna drugu kao Gospodinovu zaručnicu. A isto tako i vanjske osobe. Jer, kćeri, treba da se te dvije vrline, srdačnost i poštovanje, nađu u kćeri kršćanske ljubavi, iako one nisu nikad jedna bez druge. Ako iskazujete nekoj osobi samo srdačnost, vi joj uskraćujete poštovanje. Ako je ne poštujete, uskraćujete joj srdačnost i poštovanje zajedno. Bog hoće da se poštujemo. »Pretječite jedni druge poštovanjem!« (Rim 12,10). Taj vam, dakle, propis preporučuje da budete toliko srdačne da to ne umanji poštovanje što ga dugujete ljudima. Ne znam shvaćate li dobro što vam velim. Srdačnost je dakle, sestre, krepost kojom svjedočite ljubav što je imate prema svim ljudima. Poštovanje je znak da cijenite osobu koju poštujete. Srdačnost dolazi iz srca, poštovanje izvire iz rasuđivanja. Ono dolazi iz spoznaje o zasluzi osobe koju smatramo dostojnom poštovanja. Vi morate saobraćati sa svojim sestrama i siromasima tako da s njima budete srdačne, ali ne pretjerano. Ne znam jesam li dovoljno jasan, jer to je propis koji je najteže razjasniti.

823 Kćeri, reče gospodin Vinko obrativši se nekoj sestri, što sam malo prije kazao?

— Kazali ste, Oče, da moramo ljubiti jedna drugu, ali da to ne treba suviše iskazivati.

— Bi li to bila srdačnost kad bi se neka sestra dala zagrliti, kako sam upravo rekao, i činila sve moguće djetinjarije?

— Ne, Oče.

— Vidite, sestre, treba prositi od Boga milost da bismo dobro združili te dvije kreposti. Srdačnost nosimo u srcu, tà srce je znak ljubavi. Ali mi ne vidimo što je u srcu ako to ne pokažemo izvana. Da li je to krepost kad mi iskažemo ljubav što je imamo prema nekoj osobi onako kako smo upravo naveli?

— Kazali ste, Oče, da je to pogreška.

Zatim gospodin Vinko upita drugu sestru:

— Što znači biti srdačan, sestro?

— To znači da imamo ljubavi jedna prema drugoj, Oče.

— Kako se naziva ono kad riječima i licem odajemo ljubav što je nosimo u srcu?

— To je srdačnost.

— Ali kad očitujemo suviše srdačnosti, je li to krepost?

— Nije, Oče, to je pogreška.
— Prema tome, sestro, srdačnost mora pratiti poštovanje?
— Jest, Oče.
— Iz toga vidite, sestre, da krepost srdačnosti ne smije biti sama, već da joj je potrebna jedna druga krepost, a to je poštovanje. Dobro je da ste sa sestrom srdačni, i ja vam to preporučujem, samo nek to ne bude držeći je za ruku, grleći je, govoreći joj, kako sam malo prije kazao. Jer tako se ne ophodi s osobom koju poštujemo. Što sam sad kazao, sestro?
— Kazali ste, Oče, da nije potrebno suviše iskazivati ljubavi što je imamo, da je moramo očitovati, ali ne na štetu poštovanja.

824 Neka Bog bude hvaljen, sestre! Ja sam utješen videći da vi to dobro shvaćate. Ali odsad treba da se u tom i vježbate te kad neka sestra govori s drugom, nek joj izgled lica bude umiljat, ali i pun poštovanja. Jednako tako i u one druge. Da bolje uspijete, sestre, uzmite to, molim vas, za posebno ispitivanje savjesti kroz mjesec dana. Tako ćete vidjeti da li pretjerujete u srdačnosti ili je pak nemate ni dostatno; ako je vršite, da li je prati poštovanje. Nađete li da ste u tom pogriješile, molite Boga za oproštenje. Ispitujte se kako sam rekao, da uočite pogreške što ste ih pri tom počinile. Ispitajte se da li srdačno i s poštovanjem pristupate siromasima, svojim sestrama i raznim osobama.

825 To bi eto bilo dostatno o 39. propisu. Prijeđimo na četrdeseti. On govori o posebnom prijateljstvu.

Četrdeseti član pravila: »Premda se moraju jako voljeti, ipak će se čuvati posebnog prijateljstva. Ono je to opasnije što se pričinja manje štetnim, jer ga obično pokrivamo plaštem ljubavi. To je, međutim, sklonost od tijela i krvi. Stoga će je sestre izbjegavati toliko ili još više negoli neprijateljstvo. Te su, naime, dvije neuredne krajnosti dovoljne da s vremenom upropaste Družbu.«

Razgovarali smo, sestre, o srdačnosti i pretjeranom vršenju te kreposti. Evo vam nešto što joj je kao srodno, a ipak je mana. Da biste to shvatile, postavimo temelj. Morate znati da u kršćana postoje dvije vrste ljubavi: jedna je čisto ljudska, zajednička svim ljudima. Druga je kršćanska ljubav. Svi, dakle, ljudi posjeduju ljubav i po naravi su skloni da vole. Ali jedni ljube iz naklonosti, a drugi razumski. Kršćanska ljubav postiže u kćeri kršćanske ljubavi to da ona sve ljude voli iz ljubavi prema Bogu. Počinje od sestara, proteže se na siromahe i na svakoga bližnjega. Tako ljubiti znači kršćanski i religiozno ljubiti. Druga je ljubav iz naklonosti. Njome ljubimo jednu osobu više negoli drugu, jer prema njoj gajimo izvjesnu naklonost koju nemamo prema ostalima. To je ljubav iz naklonosti. Tako, više negoli ostale, ljubimo roditelje, svoj kraj te izvjesne stvari. Članovi neke zajednice posjeduju također tu dvovrsnu ljubav: jednom ljube svoga bližnjega iz ljubavi prema Bogu, drugom ljube iz naklonosti, kao što sam vam rekao. To je životinjska ljubav — jer ljubiti iz naklonosti znači ljubiti poput životinje, veli blaženi ženevski biskup. Ova se, dakle, ljubav proteže samo na neke, a druga uglavnom na sve. I to je dobra ljubav. Sestre, Bog vam preporučuje da ljubite sve svoje sestre tom drugom ljubavi, a zabranjuje vam da ih ljubite onom ljubavi iz naklonosti. Kad takva ljubav vlada u zajednicama, tad često rađa vrlo lošim posljedicama. Jedna je sestra sklona drugoj. Ona će joj priopćiti sve što joj je na srcu, sve što vidi i što ne vidi. Njoj pripadaju svi osjećaji njenog srca. Za svoje sirote susestre ne ostavlja ništa, jer one joj nisu ništa prema ovoj ovdje. I tako ona nema ljubavi ni prema Bogu ni prema bližnjemu. Zašto? Jer tu nema ništa doli životinjske ljubavi. Ona više voli ljubav tog stvorenja negoli Stvoriteljevu ljubav. A njega bi trebala ljubiti iznad svega, a zatim bližnjega iz ljubavi prema Bogu.

826 Ta je ljubav iz naklonosti, sestre, veoma opasna, može izazvati mnogo zla pa i da sroza čitavu Družbu. A sestre koje su sklone toj ljubavi iz naklonosti kadre su počiniti mnogo zla. Tu se pomalo i spletkari. Kad su zajedno, razgovaraju o predstojnici, sestri službenici. Ako im s te strane nije štogod po volji, ili sàmo upravljanje, tad mrmljaju: »O, radi se i ovo i ono, a zbog čega tako rade?« Na taj način daju povoda ostalima da preziru poglavare i da prigovaraju njihovim odredbama. »Ova upravlja ovako: trebalo bi da upravlja ta i ta.« Tako se ponašaju osobe koje se ljube tom ljubavi iz naklonosti. To je pošast za zajednicu. Ja znam što govorim! Da je kuga harala među vama ne bi počinila toliko zla. Nek vas Bog sačuva od toga! Kuga ne bi unijela toliko nereda u jednu kuću koliko ga unesu takve osobe svojom nježnosti. Budući da one vole samo iz naklonosti, govore sad o jednoj, sad o drugoj. One su kadre unijeti razdor među ostale pa i među savjetnice. Zato vam vaše pravilo preporučuje da ljubite svoje sestre tako da vaša ljubav bude svuda jednaka, da ne pokazujete više ljubavi onoj koju volite iz naklonosti negoli onoj koja vam nije ugodna. Naprotiv, da biste oslabile svoju naklonost, morale biste biti povučenije i ne odavati joj da je volite iz naklonosti. Pazite na to, sestre. Čim opazite da neku volite iz naklonosti, skrenite svoju ljubav na drugu stranu.

827 Kako su vaša pravila dobro uređena! Dakle, taj član izričito zabranjuje posebna prijateljstva. Prisjetite se da je ljubav iz naklonosti životinjska ljubav i da onaj tko voli samo iz naklonosti, voli zapravo poput životinje. To je konjska i magareća ljubav. Nek nas Bog očuva da ljubav kćeri kršćanske ljubavi bude te vrste. Koje osjećaju da su njome zahvaćene, neka nastoje da se toga oslobode. To je teško i nije moguće bez velikog napora, jer kad treba potisnuti neku sklonost, potrebno je sebi nanijeti silu. Stoga vas molim da se istinski predate Bogu kako biste se u tom vježbale. I najzad, da biste se poslužile onim što sam vam govorio i da bih vam korisno govorio na toj konferenciji, zgodan je čas da se svaka ispita ne gaji li posebno prijateljstvo: »Nisam li više naklonjena onoj negoli kojoj drugoj? S ovom sam bila u onom mjestu, volim li je više negoli ostale?« Ispitajte se, sestre, da upoznate što najviše volite. I ja kažem odmah, dok još o tom govorimo, upitajmo se: »Kome sam naklonjena? Vodi li me milost da volim ili moja narav?« Milost voli samo iz ljubavi prema Bogu i nema druge svrhe doli pomoći onima koje voli kako bi postigli svetost. Narav, naprotiv, traži svoje vlastito zadovoljstvo.

828 Ako ste tim ispitivanjem upoznale da u vas ima one životinjske ljubavi, prosite Boga da vam dadne milost kako biste je se oslobodile. Poslije toga tražite sredstvo koje će vam u tom pomoći. Prihvatite ovo, sestre: priznajte same sebi ako upoznate da ste naklonjene kojoj svojoj sestri: »S onom i onom rado razgovaram. S njom govorim i o onom što ne bi trebalo. Pomoću milosti Božje kanim raskinuti s tom naklonošću.« A kako? Rjeđe ću je viđati i kad je budem vidjela, govorit ću s njom samo o dobrim stvarima. Bude li pak ona meni htjela pričati o onom što se događa, odvratit ću joj: »Mi smo prije tako radile, sestro, ali su nas poučili da je to pogreška. Zato vas molim, prekinimo takav razgovor.« Nastavi li, viđajte je koliko vam je najmanje moguće. Ako je susretnete, razgovarajte s njom o dobrim stvarima, npr. o jutarnjem razmatranju ili o kakvom dobrom iskustvu. Tako će vam Bog udijeliti milost da ćete moći svoje srce povući od sestre kojoj ste ga poklonile kako biste svetom ljubavi jednako ljubile sve svoje sestre.

O, kćeri, odlučimo da ćemo tako postupiti. Nije li veliko izdajstvo činiti drukčije? Sestra koja treba imati srca za sve svoje sestre, otima ga svim ostalim sestrama da ga pokloni jednoj jedinoj. Nju voli na životinjski način i kao da joj veli: »Uzmi, dajem ti srce. U njemu nema mjesta za ostale.« O, Isuse, kolike li nepravde!

829 Nato je gospodin Vinko upitao neku sestru:

Jesu li posebna prijateljstva dobra, kćeri?

— Nisu, Oče, to je životinjska ljubav.

— Koliko ima vrsta prijateljstava, sestro?

— Dvije vrste: jednom ljubimo jednako sve sestre iz ljubavi prema Bogu; druga je ljubav iz naklonosti.

— Smije li se voljeti tom drugom vrsti ljubavi?

— Ne, Oče, jer to znači voljeti samo jednu sestru.

— Je li to jako opasno?

— Jest, Oče, time je moguće čitavoj kući učiniti krivo.

— Što je potrebno poduzeti da se to ispravi?

— Ne razgovarati, Oče, s onom koju tako volimo, ili ako bismo s njom razgovarale, neka to bude o veoma dobrim stvarima.

— Hoćete li tako činiti?

— Jest, Oče, pomoću milosti Božje.

— Vidite li, sestre, prijeko je potrebno da sve to želite i da one, koje osjećaju da vole iz naklonosti, ne vole ništa samom tom ljubavi. Ali iz ljubavi prema Bogu smiju voljeti. Nije, naime, dopušteno mrziti susestru. No da bi ispravno usmjerile tu ljubav, moraju promijeniti motiv te ljubavi, kako ne bi mrzile one koje vole iz naklonosti, već ih voljele iz ljubavi prema Bogu koji zahtijeva da ljubimo bližnjega.

Obrativši se nekoj drugoj sestri, upita je:

Je li veliko zlo, sestro, posebno prijateljstvo?

— Jest, Oče.

— Kad osjetimo da neku osobu volimo iz naklonosti, više negoli drugu, je li pametno da joj to očitujemo?

— Nije, Oče, jer je to pogreška.

— Kako se trebaju voljeti kćeri kršćanske ljubavi?

— One se moraju sve jednako voljeti iz ljubavi prema Bogu, Oče.

830 Zaista vidim da ste to shvatile i hvalim za to Bogu. Ali ništa ne znači razumjeti ako ne stanemo to i vršiti. Evo vam sredstava što ih isto pravilo donosi. Evo vam i njegovih doslovnih riječi: »Stoga će ih izbjegavati jednako tako i još više negoli neprijateljstva.« Potrebno je, dakle, izbjegavati ta posebna prijateljstva jer mogu nanijeti isto toliko ili još i više zla negoli neprijateljstva. Jest, osoba koja je neprijateljski raspoložena prema nekoj drugoj može se toga osloboditi na više načina: molitvom kojom prosi od Boga milost da se mogne nadvladati, nadahnućem što će ga imati ili kakvom propovijedi što će je čuti. Međutim, koja je sklona nekoj osobi, ne nastoji iz toga izići. Naprotiv, sestra jača taj osjećaj svo-

jim razgovorima tako da to naposljetku može unijeti razdor među ostale sestre. Kad su ove zajedno, razgovaraju samo jedne o drugima i o svemu onome o čemu ne bi smjele: »No, što kažete o ovoj ovdje i onoj ondje? Rekla mi je i ovo i ono. O, ja ću je već urazumiti ako pokuša to iznova.«

Konačno, sestre, iskustvo dokazuje da takva posebna prijateljstva prouzrokuju mnogo zla. Ta mana može upropastiti čitavu jednu zajednicu. Da i vas ne zadesi ista nesreća, nastojmo steći ljubav Božju i sačuvati dobro mišljenje o bližnjemu. A da se potaknemo na to, zadržimo se pri pomisli: »Neću pobuditi čin ljubavi ni prema Bogu, ni prema bližnjemu radi ljubavi prema Bogu, ako time ne stičem neku zaslužnu milost, samo neka to bude iz te ljubavi što smo je spomenuli.«

831 Kad je tako, drage moje sestre, kako sam kazao, nećemo li se i vi i ja predati Bogu da služimo siromasima onako kako su nas učili? Hoćete li se predati Bogu kako ne biste nikad nikoga ljubile iz naklonosti, nego radije sve ljude iz ljubavi prema Bogu? Hoćete li se kroz mjesec dana ispitivati o tom da vidite ima li u vas kakvih posebnih prijateljstava? Hoćete li se trsiti da ih **izmijenite, te** da se više ne obazirete na svoje sklonosti? Hoćete li također, sestre, u svom ispitivanju savjesti pogledati jeste li bile srdačne sa sestrama, siromasima i drugim osobama i da li je vaša srdačnost bila puna poštovanja? Hoćete li obećati Bogu da nećete biti pristrane, već da ćete iskazivati ljubav svim svojim sestrama? Želite li to zaista, sestre?

832 Ako se svidi Bogu da udijeli kćerima kršćanske ljubavi milost da se utvrde u toj praksi, kako ćete u malo vremena porasti u kreposti! Ako vam Bog udijeli tu milost, ljubit ćete samo poradi Boga. Na taj način, budete li u ljubavi, božansko će vas Veličanstvo vazda s radošću promatrati. Postupite li drukčije, budete li ljubile iz naklonosti, nećete više imati te odjeće ljubavi koja uljepšava dušu i čini je dostojnom Božje naklonosti. Sestre, čim neka osoba voli samo iz obične sklonosti, nema više te lijepe odjeće ljubavi i nije ugodna Bogu.

833 Spasitelju, ako našim sestrama udijeliš milost da ostanu vjerne vršenju svojih pravila i da bez razlike vole sve ljude iz ljubavi prema tebi, kakvo li će dobro proizići za njih? Ti ćeš ih pohvaliti da su prave kćeri kršćanske ljubavi, jer će im duše biti ukrašene ljubavlju. A to znači da su kćeri kršćanske ljubavi i to istinske kćeri kršćanske ljubavi, drugim riječima kćeri Božje. Sestre, uradite li tako kako smo kazali, budite uvjerene da ćete primiti od Boga milosti u izobilju. No ako smo toliko slabe i bez odważnosti da se snizujemo do razine životinje, onda nećemo biti odjevene u svadbeno ruho, tj. u milost Božju koja je odjeća duše. Držite li da ste po odjeći kćeri kršćanske ljubavi? Niste, već po Božjoj ljubavi, po ljubavi prema bližnjemu i prema svima. Jer ljubav ne gleda na svoje probitke. Odjenimo se tom haljinom, ljubimo samo poradi Boga i u Bogu, odrecimo se posebnih prijateljstava, bojmo se njih kao mana, koje mogu upropastiti Družbu. Sestre, molimo od Boga tu milost. Prosimo njegovu beskrajnu dobrotu za one koje su prisutne kao i za odsutne da im pomogne ta ista milost te da stanu vršiti ono o čemu smo razgovarali.

834 Molim našega Gospodina da vam udijeli tu milost. O, molim te, Gospodine, svom nježnošću srca svoga da nam se udostojiš dati nešto od živog plamena svoje ljubavi, kako bi ona istjerala iz naših srdaca svaku neurednu ljubav prema stvorenjima. To te molim za sve prisutne i odsutne. Sestre, obratimo se presvetoj Djevici. Ona će to postići za nas. Nek vam dobrota Božja udijeli tu milost po blagoslovu što ću vam ga podijeliti u njegovo ime!

97. Konferencija — 9. lipnja 1658.

O pouzdanju u Providnost

(Opća pravila, čl. 41)

835 Drage moje sestre, ovo je četrdeset i prvi član od četrdeset i triju, koliko ih ima. Preostaju nam, dakle, još tri člana da ih protumačimo. Ovaj govori o pouzdanju u Providnost. A glasi: »Imat će veliko pouzdanje u božansku Providnost prepuštajući joj se posve, kao što se dijete prepušta svojoj majci. Nek budu uvjerene da će ih Bog vazda štititi, budu li one od svoje strane nastojale biti vjerne svojem pozivu i vršenju svojih pravila. Bog će im pomagati u svemu što im je potrebno za tijelo i dušu, pa i onda kad budu mislile da će sve propasti.«

Sestre, radi se, dakle, o pouzdanju u Božju Providnost. Da vam uzmognemo to protumačiti, treba da znate, drage moje sestre, da ih ima dvije vrste: pouzdanje i nada. Nada, sestre, stvara pouzdanje. To je bogoslovna krepost. Njome se nadamo da će nam Bog

dati milosti koje su nam potrebne da prispijemo u život vječni. I ta krepost nade, vidite, ima biti prožeta vjerom. Moramo bez krzmanja vjerovati da će nam Bog udijeliti milost da dođemo u nebo, samo ako se budemo služili sredstvima što će nam ih dati. Osim toga, dužni smo vjerovati da će nam Bog udijeliti sve milosti koje su nam potrebne za spasenje. Stoga, tko ne vjeruje da nas Bog hoće spasiti putovima za koje Providnost zna da su za nas najprikladniji, taj vrijeđa Boga. Ako nismo dovoljno čvrsti u nadi i ako držimo da Bog ne misli na naše spasenje, tad nemamo pouzdanja u nj, i to mu se ne mili. Pouzdavati se, dakle, znači nadati se od Božje dobrote da će ispuniti obećanja što nam ih je dao.

836 Ovdje se pak radi o pouzdanju u Providnost. Pouzdanje i nada jest gotovo jedno te isto. Imati pouzdanja u Providnost znači nadati se da se Bog brine za one koji mu služe, kao što se muž brine za svoju ženu i otac za svoje dijete. Tako se Bog brine za nas, a još i više. Naše je samo da se prepustimo njegovu vodstvu. A i pravilo ističe: »kao što se dijete prepušta majci.« Stavi li ona dijete na desnu ruku, ono je zadovoljno; premetne li ga na lijevu, ne mari. Samo neka ima svoje mlijeko, njemu je dobro. Mi, dakle, moramo imati jednako pouzdanje u božansku Providnost, jer se ona brine za sve što se na nas odnosi. Jednako kao što se majka brine za svoje dijete, muž za svoju ženu. Moramo joj se potpuno prepustiti kao što se dijete prepušta brizi svoje majke, i kao što se žena povjerava brizi što je muž ima za njeno imanje, za čitavu kuću.

To se sve, drage sestre, temelji na toliko mjesta u Svetom pismu da bi trebalo mnogo vremena da vam to sve navedem. I to bi bilo suvišno. Razlog koji nas obvezuje da se povjerimo Bogu jest taj, što znamo da je on dobar, da nas veoma nježno ljubi, da hoće naše posvećenje i spasenje, da misli na naše duše i na naša tijela, da nam želi dati svako dobro što nam je potrebno za jedno i drugo.

837 To vam napominje spomenuti propis. I preporučuje vam da se prepustite Božjoj Providnosti. Bude li mu po volji da vas vodi tvrdim putem kao što su križevi, bolesti, žalosti, unutarnja napuštenost, pustimo ga da čini što hoće, prepustimo se ravnodušno njegovoj Providnosti. Pustimo ga da čini. On će znati sve urediti na svoju slavu i dati da se to obrati nama u korist. On nas, naime, ljubi nježnije negoli otac svoje dijete. Evo vam sestre jakih razloga da se prepustite vodstvu Providnosti.

838 Uostalom, što ćemo učiniti, što ćemo postići, ako se ne budemo pouzdavali u Boga? Stoga ćemo se pouzdavati u svom životu i u svom poslu. Nismo mi kadri sami sebe voditi. Zato prepustimo da to čini Bog, tà on je naš otac. Dok mi budemo imali pouzdanja u Boga, dotle će se i on brinuti za nas. Ali htjeti se izvući iz ruke njegove Providnosti da sami preuzmemo vodstvo nad sobom, to znači da sami sebi loše savjetujemo, jer nam je nemoguće imati i samo jednu dobru misao ako nam je Bog ne dadne. Nemoguće nam je išta uraditi, išta kazati bez milosti Božje, pa niti izustiti riječ: »Abba! Oče!«, veli sveti Pavao (Rim 8, 15). Što smo mi tada? Ubogi grešnici. Što držimo dobrim, jest zlo. A često puta ono što držimo da je zlo, nije takvo. Mislimo npr. da je bolest zlo, a ipak ona to nije. Bog unaprijed zna da bi nam se moglo dogoditi nešto gore za ono vrijeme dok smo bolesni i da bismo mogli doći u prigodu da učinimo nešto loše. Šalje nam bolest tijela, da bi spriječio unutrašnju bolest duše.

839 Tko želi biti poštovan, traži čast kao neko dobro, a ona to nije. Sestra koja hoće da je cijene poglavari, sestre, gospođe, koja želi da se o njoj govori: »Valjane li sestre, ona je vješta u svom poslu!«, ta se sestra prepušta da je vodi narav. Ali, drage sestre, nama to ne dolikuje; želja da se to postigne, to je oholost. Ono za čim težimo kao za nečim dobrim, jer naš duh nalazi u tom neko zadovoljstvo jest samo taština. Štoviše, neku će sirotu sestru snaći napasti protiv, vjere, nade ili čistoće, i one će je mučiti do iznemoglosti. Stoga nastoji na sve moguće načine da ih se oslobodi. Govori o tom sad ovome, sad onome. Zašto? Jer na te napasti gleda kao na svoje zlo. Međutim, to ne može biti zlo dok na to ne pristane. Uboga sestra ne zna da Bog tako postupa s najboljim dušama.

840 Što, dakle, da učinimo kad se nađemo u sličnoj muci? Hoćemo li se prepustiti nepovjerenju u Boga kao da se on ne brine za nas? O, sestre, moramo se nadati da će on od dvoga učiniti jedno: ili će nas osloboditi napasti, ili će nam udijeliti milost da se njima okoristimo. Ne znate li da se zlato čisti u ražarenoj peći? Kao što je zlato blistavije kad je prošlo kroz oganj, tako i duša po napasti postaje čišća i ljepša. Kad je tome tako, sestre, nemojte se kinjiti ako ste iskušavane ma bilo iskušenje ne znam kakvo. Kad Bog dopusti da koja bude napastovana, neka rekne: »Ti si, Gospodine, obećao da nam se neće dogoditi ništa, što ne bi uvijek bilo za naše dobro. Evo, patim od napasti. Pomozi mi, Gospodine, da je podne-

sem kako te ne bih uvrijedila. Prihvaćam je iz ljubavi prema tebi. Nadam se da će biti tebi na slavu ako je pomoću milosti tvoje nadvladam. Izručujem se tvojoj Providnosti.«

841 Moramo se, dakle, pouzdavati u Providnost. I da vam pravo kažem, kćeri, ne znam za što je sposobna kći kršćanske ljubavi koja nema tog pouzdanja. Čini joj se da je sve izgubljeno čim osjeti neku poteškoću. Je li bolesna, zabrinjuje se, svaljuje krivnju sad na hranu, sad na ono mjesto, sad na nešto drugo što joj zadaje bol. Zašto? Zato što se ne pouzdaje u Providnost. O, kćeri, ono što je najvažnije i što biste imale najviše moliti od Boga, jest to pouzdanje. Prepustite li se vodstvu Providnosti, kako vas uči taj propis, Bog će se pobrinuti za vas. On će vas voditi kao za ruku u najneugodnijim situacijama. Ako ste bolesne, on će vas tješiti. Budete li u zatvoru, on će biti kraj vas da vas brani. Jeste li slabe, on će biti vaša snaga. Tako vam ne preostaje drugo doli da se prepustite vodstvu našeg Gospodina.

Jednog dana upitaše nekog svetog čovjeka tko njega duhovno vodi. »Za savjet pitam toga i toga«, odgovori im. »Ali vi ste naučitelj, zašto se ne poslužite svojim znanjem za svoje vodstvo«, rekoše mu. »Bilo bi to ludo vodstvo, da moram **sama sebe voditi**«, odvrati taj sveti čovjek.

842 Vidite, sestre, zar mi imamo razloga izbjegavati vodstvo što nam ga nudi Bog kad se taj naučitelj, koji je to u punom značenju, ne oslanja na svoje vlastito vodstvo. Učite iz toga, kćeri, da se ni na koji način ne oslanjate na svoje vlastite snage ili na djelovanje. Sve svoje pouzdanje stavite u Providnost. Ima li ikoga na svijetu kome je to pouzdanje potrebno, onda ste to vi poradi poslova koji su sastavni dio vašeg življenja. Sestre koje žive zatvorene u samostanima daleko su od svjetovne buke i kao zaštićene od napasti. Ali vi, nema gotovo ni časa ni mjesta gdje niste izložene napasti. I zato vam je potrebno veliko pouzdanje.

843 Štoviše, na mnogo vas mjesta traže da služite siromasima! Da vaša zajednica živi po tijelu i krvi, kako biste bile kadre poduzimati tako duga putovanja! Sestra koja nema pouzdanja u Providnost kazat će: »Jao! ja sam bolesna, ako me tamo pošalju, umrijet ću na putu.« Ali koja je sve svoje pouzdanje stavila u Boga ne plaši se ničega. Takva će odgovoriti: »Budući da je Bogu po volji da me pošalju, on će mi dati i potrebne milosti za to. On je moj Bog. Stoga se nadam da me neće napustiti.« Vi se, dakle, preporučite Bogu da vam udijeli milost snažnog pouzdanja u njegovu

dobrotu. To vam je potrebno naročito sada kad Gospodin hoće da Družba bude na dobru glasu i kad vas zbog toga žele tolike svete osobe. Jest, hoće vas na udaljenosti od dvadeset, četrdeset, pedeset i šezdeset milja. Da uzmognete tamo ići, potrebno vam je pouzdanje u Boga. Kraljica hoće da idete u Calais i da povijate rane jadnim ranjenicima. Koliko li razloga da se ponizite kad vidite da se Bog želi poslužiti vama u tako važnoj stvari! O Spasitelju! Ljudi hoće rat da ubijaju jedni druge, a vi idete na ratište da ispravite zlo što ga oni tamo počinjaju! Koliki Božji blagoslov! Ljudi ubijaju tijela, a često puta i duše, kad ubijeni umru u smrtnom grijehu. A vi idete tamo da vratite život ili barem da ga pomognete sačuvati preživljenima. To ćete postići njegom, nastojeći svojim dobrim primjerom i poučavanjem, da oni shvate kako se moraju prilagoditi volji Božjoj. Pogledajte, nije li potrebno pouzdavati se u Boga da se sve to izvede. Znam da ih po milosti Božjoj ima više među vama koje su zaista spremne ići čim im se to naloži. Jest, znam ih koje pitaju samo: »Kamo to treba ići? Bog je moj otac. Stavio me na desnu stranu, tj. gdje će mi biti ugodno, ili na lijevu, što označuje patnju, ništa zato. Nadam se da će me krijepiti.« Eto, tako će kazati vjerna kći kršćanske ljubavi koja nema druge volje nego samo volju Božju.

844 O sretnog li zatočeništva! Sestre, je li vam moguće bolje upotrijebiti svoju slobodu nego da je podvrgnete Bogu i ne činite nikad ništa mimo njegove presvete volje. Stoga vam je pouzdanje prijeko potrebno da idete kamo vas god Providnost pozove. Jednako tako, na primjer kao što je toliko svećenika misionara spremno da otputuje, jedni u daljinu od tri stotine milja, drugi na tisuću milja, s namjerom da pomažu jadnim siromasima. Što ih potiče na to? Božja ljubav, sestre, i ništa drugo. To znači da imaju pouzdanja u njegovu Providnost.

845 Mogle biste mi kazati: »To su muškarci, ali djevojke?« — Znate li, sestre, da mnoge osobe, pa i ženske osobe, prelaze preko mora da služe Bogu u bližnjemu. Ima otprilike pet godina kako me pohodila neka gospođa da mi izrazi želju da ide u Kanadu. Meni se to najprije pričinilo neostvarivim s obzirom na položaj dotične osobe. No videći iz njene postojanosti da je njezin poziv od Boga, savjetovao sam joj da se odazove. Otišla je i još je tamo, te čini mnogo dobra. Nismo li svjedoci kako su redovnice i druge osobe otišle s onu stranu mora iz sličnih razloga? One su ženske osobe

kao i vi. Promislite imate li vi više razloga da se strašite negoli one. One to poduzimaju da pomognu spasavati duše. I dadne li vam Bog milost, te vas pozove u ta udaljena mjesta, nećete li biti dužne da ga zato slavite? To je, sestre, jak razlog da zahvaljujemo Bogu kad vidimo kako vas žele i traže na toliko mjesta, da vam je jedva moguće na to odgovoriti. A evo, redovnice su se u Parizu poslužile svim svojim prijateljima da bi osnovale dvije kuće svoga Reda! I još im nije bilo moguće postići što su htjele. Dakle, imamo snažan razlog da se ponizimo.

846 O Spasitelju, tko smo mi da si se ti udostojao poslužiti se nama? Mi smo siromašne sestre, otpad svijeta! Zar ne, sestre? Ima li među vama sestara iz višeg staleža? Najveća vas je većina zemljoradničkog i obrtničkog staleža. Ima li koja iz plemićkog, tad je to rijetkost. O nek Bog bude blagoslovljen, ako u ovaj čas ima tu koja iz grada! Uglavnom nam dolaze od siromašnih ljudi. Stoga imamo mnogo razloga da se divimo videći kako je Bog od pamtivijeka namjeravao učiniti što je izveo. Kao da je rekao: »Okupit ću u Družbu siromašne djevojke i udovice, i tad će ih tražiti sa svih strana. O kćeri, ako ne budete imale pouzdanja u Providnost, što ćete učiniti? Budući da je tako kako smo kazali, vidite i same da same od sebe niste sposobne za tako velike stvari. Sirote djevojke, koje većinom jedva znaju i čitati, što će uraditi ako se ne budu pouzdavale u Providnost! Koliko li razloga da zahvaljujete Bogu što vas je doveo u tu Družbu!

847 Razgovarajući o vašoj kući neki mi je sveti čovjek rekao jednog dana: »Gospodine Vinko, kako su sretne one koje tu žive! U toj se kući živi u miru!« Tome se ne treba čuditi, one su takve, tj. od siromašnih ljudi. Tako je započela i Crkva. Svi su apostoli bili siromašni, neznalice, hodali su bosi, ni rublja nisu nosili. A ipak, što li sve nisu izveli milošću koju im je naš Gospodin udijelio! Obratili su čitav svijet. Koje li milosti, kćeri, da je Bog htio uzeti osobe sličnog staleža, kakvima se poslužio da spasi cijeli svijet! Budite, dakle, spremne uraditi sve što bude htio. Ali ne težite ni za čim: ni da budete u toj kući, ni u onoj župi, ni na selu. I ne plašite se ići kamo vas šalju. Smatrajte da će svagdje Bog biti s vama. U tom budite postojane i ne gubite pouzdanja što ga morate imati u Providnost, pa makar to bilo i usred vojske. Ne bojte se da će vas snaći ikakvo zlo. Što se dogodilo onima koje su se tamo našle? Je li koja pretrpjela kakvu štetu? Je li koja tamo umrla?

Pa kad bi koja i život tamo izgubila, to bi za nju bilo samo dobro. Umrla bi s oružjem u ruci i otišla pred Boga, puna zasluga.

848 Pričali su mi nedugo da je neka sestra bila već u agoniji kad je ugledala neku bolesnu ženu kojoj je trebalo pustiti krv. Ustala je iz postelje, pustila joj krv, i pala i odmah umrla. Ne sjećam joj se imena.

Neke su si sestre sasvim tiho došapnule koja je to sestra bila. Na to naš mnogo poštovani Otac upita koja je to. Rekoše mu da je to bila sestra Marija Josipa i da je umrla u Etampesu onako kako je on kazao. Prisjetivši se, naš je poštovani Otac nastavio:

Tu dobru sestru možemo nazvati mučenicom ljubavi. Mislite li da su samo oni mučenici koji su prolili svoju krv za vjeru? Na primjer, sestre koje idu kraljici, jesu mučenice. Jer iako ne umru, izlažu se opasnosti da izgube život i to iz ljubavi prema Bogu. Jednako tako mnoge su požrtvovne sestre mučenice, jer su svoj život istrošile služeći siromasima. Da su one živjele u vrijeme svetog Jeronima, držim da bi ih on uvrstio u red mučenica.

849 Neka Bog bude za to blagoslovljen! Imamo razloga nadati se da će Družba učiniti mnogo dobra samo ako se bude uzdala u Providnost, i ako se vi ne budete miješale u njeno upravljanje. Budite sigurne, kaže vaše pravilo, dok ste vjerne svojem pozivu i dok vršite pravila, Bog će vam pomagati u svemu što vam je potrebno pa i onda kad budete držale da će sve propasti. Evo vam, dakle, dvoga: budite postojane u svom pozivu i vršite svoja pravila, vršite to vjerno. Providnost će vas čuvati, ako budete vršile svoja pravila i nastojale da brižljivo služite siromasima. Za ostalo se prepustite Providnosti, makar vam se pričinjalo da će sve propasti. Tada imate više razloga nadati se da je naš Gospodin s vama i da će učiniti da vam sve uspije za vaše dobro.

850 Ima ih koje misle da je njihov mir u tome da budu s ovom ili onom sestrom, ili da ne budu s onom koja je onakva duha, da budu radije na ovom mjestu negoli na drugom, i u to stavljaju sve svoje pouzdanje. Vidite, ona koja je sve svoje pouzdanje stavila u Boga, ne pazi na to s kojom je šalju. I kad vam je manje ugodno što idete s ovom sestrom, a ne s onom, oslobodite se tog osjećaja. To je iskušenje i ono će vas razjediniti ako mu ubrzo ne doskočite. Dakle, sestre, kći kršćanske ljubavi koja se uzda u Providnost nikad ne pita: »S kime me šaljete?« Dovoljno joj je znati

da je Bog nadahnuo poglavare da je tamo pošalju. Stoga ide nadajući se da je Bog neće napustiti.

851 Vaš uzor, Sin Božji, imao je tako veliko pouzdanje u svoga vječnog Oca da je, oslonjen na taj temelj, prihvatio da spasi ljude. Jer kao čovjek smatrao se nesposobnim da to izvede. Prepustimo se vodstvu Providnosti. Ne tražimo same sebe u svojim poslovima, gledajmo na se kao na one koji nisu nizašto. Tad ćete imati razloga da sve svoje pouzdanje stavite u Boga, da mu zahvalite za svaki dobar uspjeh što ste ga postigle, i što vas je privukao svome ljubljenom Sinu. Što biste vi učinile bez toga? Ostale biste svaka u svom neznatnom mjestu. Možda bi se udale. Ali malo je osoba koje složno žive u braku. Ako žena ispunjava svoju dužnost, dogodi se da je muž nepodnošljiv i raskalašen. Takav se ne brine ni za što. Po selima se i ne vidi ništa drugo. Kakve li patnje kad čovjek uvidi da je zatjeran u takvu bijedu! Niste li vi presretne što ste zaštićene od svega toga i što nemate druge brige doli za svoje spasenje?

852 Predajte se Bogu i ne recite nikad: »Pošaljite me, Gospođo, kamo god hoćete, ali me nemojte slati u ono mjesto, među vojnike.« O Spasitelju, ne recite to nikad. Znate li, sestre, da sam ja saznao da su ti siromašni ljudi jako zahvalni za milost koju im je Bog udijelio? Videći da ih dolazite njegovati i znajući da pri tom nemate drugo pred očima doli Božju ljubav, govore kako dobro vide da Bog štiti siromahe. Gledajte, koliko je to dobro pomoći siromašnim ljudima da upoznaju Božju dobrotu. Tà oni dobro znaju da to od Boga dolazi što se njima čini ta usluga. Stoga ih obuzima toliko osjećanje pobožnosti. Govore: »O moj Bože, upoznajemo da je to istinito što smo neki dan čuli u propovijedi, da ti naime ne zaboravljaš onih kojima je potrebna pomoć i da nas nikad ne napuštaš kad smo u pogibelji. Tà, ti se brineš za jadnike koji su mnogo puta povrijedili tvoju ljubav.« Saznao sam od samih osoba kojima su naše sestre pružile pomoć, kao i od mnogih drugih, da ih izgrađuje kad vide koliko truda te sestre ulažu u to da ih obiđu. Oni u tom otkrivaju Božju dobrotu i osjećaju se potaknutima da ga za to slave i da mu zahvaljuju. Jest, sestre, oni koji vas vide i kojima pomažete, hvale Boga, i to s pravom.

853 O sestre, predajte se Bogu, spremne da ćete od ovog časa ići onamo gdje se Bog bude htio poslužiti vama. I recite mu: »O Gospodine, hoće li možda mene poslati u Metz ili u Cahors? Ja sam

posve spremna, Gospodine, ako me pošalju. Tko bi smio i pomisliti da bi se ti htio poslužiti ovako slabim stvorenjima kao što smo mi! Ja to ne bih nikad vjerovala da nisam vidjela. Biti izabrana da pomognem tim bijednicima da se spase! Tko sam ja da to shvatim!« I nastavite: »Prepuštam se tebi i bacam se u tvoj naručaj kao dijete u naručaj svojeg oca, da vazda vršim tvoju svetu volju. Ja sam iz Havre de Grâce, ja sam iz Metza ili ako hoćete iz Cahorsa, ja sam odasvud, od svukuda gdje se tebi bude svidjelo. Ali ja sam nevrijedna da me pogledaš. Ipak, Gospodine, predajem se tebi u svemu.«

854 Potrebno je, dakle, da se pitate kao što su se pitali apostoli kad je Juda nakanio poslati svojeg Učitelja u smrt: »Numquid ego sum, Domine? Da nisam ja, Gospodine?« (Mt 26, 22). Juda je dobro znao da je to on, jadnik. Ali apostoli nisu znali. Stoga su se bojali. Međutim, vi nemate razloga strašiti se govoreći: Da nisam ja? Tà ne radi se o tom da ubijete našeg Gospodina. Naprotiv, vi mu na taj način služite. Neka zato pouzdanje protjera strah. Recite: »Ja sam, jadna, nesposobna za ikakvo dobro s obzirom na svoju slaboću. Ali, budući da je moj Bog uvijek sa mnom, ako dopusti da bace pogled na me, nadam se da mi milost neće nedostajati.«

855 I ovo se odnosi na pouzdanje u Boga, da se pokoravate ispovjednicima koji su vam dodijeljeni i da se prepustite, s pouzdanjem u Boga, da vas vode.

Nedostatak je pouzdanja, ako hoćemo ispovjednika po svom ukusu. Jedna želi ići ovome, druga onome. O Spasitelju, kad bi tako bilo, tad biste se morale čuvati. To je znak da postoji podvojenost među sestrama. A bilo bi i velik povod za sablazan kad bi ljudi vidjeli da kćeri kršćanske ljubavi idu k dvojici ispovjednika na ispovijed. Da je ona koja je to uvela imala pouzdanja u Boga, ne bi izmijenila ispovjednika. Sestre, osloniti se na ispovjednika, pokloniti svoje povjerenje ljudima, ne znači li to odreći se vodstva Providnosti ili napraviti sebi boga po svom ukusu? Jadna li posla kad si neko bijedno stvorenje hoće izabrati drugo vodstvo negoli je ono koje mu je Bog dao, i kad toliko prione uza nj da se žalosti ako mu ga oduzmu. Sestra tad nema spokoja i čini joj se da je za nju pri tom sve izgubljeno. Poput onog siromašnog čovjeka koji je sam sebi napravio idola, a onda su mu ga oduzeli. Plakao je i žalostio se, jer je izgubio svoga boga. Kad su ga upitali: »Ali zašto toliko plačeš?« odgovorio je: »Kako bih i mogao drukčije? oteli su mi mojeg boga, a ja sam ga sâm izradio!« Eto, to i vi činite kad ho-

ćete imati ispovjednike po svom ukusu i same ih izabirati. Nek se nikad ne dogodi da izmijenite ispovjednika. Zar vam je ijedan dodijeljen bez odredbe vaših poglavara? A tko će imati jurisdikciju nad vama, ako je oni ne daju? Napuštate onoga koji vam je dan, a birate onoga koji za to nema ovlasti. Sestre, taj nije određen za to već onaj drugi.*

856 Ali kazat će mi koja, smeta me njegov način. — Kakvo vam je zlo nanio njegov način koji vam ne odgovara? Nema li ovlasti da vas odriješi od grijeha kad mu ih ispovjedite. Što hoćete više! Imate li što drugo učiniti negoli mu priznati svoje grijehe?

Hoćete li da vam oduzme trpljenje? O sestre, zašto mu govorite o svojim teškoćama? Dovoljno je da mu ispovjedite svoje grijehe. Zato, ako se osjećate sklone onome što sam kazao, odrecite se toga. Znajte da je velika nesreća ako je koja u Družbi toliko privržena svojem vlastitom zadovoljstvu da svoje vodstvo želi uzeti u vlastite ruke. No ako se to već dogodilo, koje li nesreće, o Spasitelju, koje li nesreće!

857 Sestre, veoma je važno ovo o čemu upravo govorimo. I ja znam da su odatle proizišli mnogi neredi u jednoj vašoj kući koja je dotle uživala velik ugled među vašima i pukom. S udivljenjem su gledali na te kćeri koje su došle iz Pariza. Zbog svojeg ponašanja bile su na glasu svetosti među pobožnim ljudima. Ali đavao, zavidan što su na taj način slavile Boga, naumi spriječiti dobro što su ga činile. Stane smišljati kako da im poruši ugled što su ga uživale među pukom. Jednoj od njih utuvi u glavu misao da se ispovijeda drugom ispovjedniku, a ne onome što su im ga poglavari odredili. Druga se, međutim, vazda držala onoga kojega su joj dali poglavari. Ta je dobro učinila što nije htjela mijenjati. Iz toga je onda nastala među njima svađa. Što su mogli kazati oni koji su ih poznavali? »Kako! te sestre, do kojih smo toliko držali, sad se ne mogu prilagoditi jedna drugoj! Doista, kazat će, mislili smo da su nešto drugo!« O sestre, iz toga naučite da ćete se pridržavati vodstva koje vam je dano. Krist Isus nije tražio drugo doli ono što mu je Otac dao. Ne postupajte, dakle, poput onog siromaška o kojem smo govorili a koji nije imao drugog boga doli onoga što

* Ovdje se od svetog Vinka čuje mišljenje koje je bilo prilično prošireno u 17. stoljeću. Međutim kćeri kršćanske ljubavi smiju se ispovijedati svakom svećeniku kojeg ovlasti mjesni Ordinarij. Dobro je savjetovati im da se ispovijedaju svećeniku koji je određen da ih sasluša, ali ih se ne smije na to obvezivati.

si ga je sam izradio. Ne pravite sebi same boga. Znajte da nikad ne smijete iz naklonosti izmijeniti ispovjednika.

858 Prema tome, zabranjujem kćerima kršćanske ljubavi, nazočnima i odsutnima, da napuste ispovjednike koje će im odrediti njihovi poglavari. Neka im je dosta da priznaju svoje grijehe. Što god traže izvan toga jest navezanost. Ponavljam: zabranjujem, od Božje strane, svim kćerima kršćanske ljubavi, i ovima ovdje i onima koje su odsutne, da izabiru druge ispovjednike, nego da imaju one koje su im dali njihovi poglavari. Hoću da se vazda drže ispovjednika koji im je ovdje izabran. Postoji li nešto što nije u redu, pišite. No za to nećete nikad imati razloga, ako budete postupale kako sam kazao.

859 Vjerno vršite svoja pravila. Ona su vaš duhovni vođa. Da su ih vršile one koje su dale povoda za sablazan, a naročito taj propis, ne bi postale predmet govorkanja u onom kraju. Kad budete postojano obdržavale svoja pravila, bit ćete istinske kćeri kršćanske ljubavi. Drugo i nemate što činiti. Ta kakva bi teškoća mogla prinuditi neku sestru da izmijeni ispovjednika!

Molim vas, gospodine Portail, pripazite na to. I vas molim, Gospođo, bdijte nad tim i ne trpite da se krši taj propis. Na taj ćete način uvijek biti poslušne. A dokle god budete slušale, vršit ćete volju Božju.

860 Eto, drage sestre, to sam vam trebao kazati u vezi s pouzdanjem u Providnost. Primite to kao da vam dolazi od Boga. Bog vam govori po vašem pravilu. Molite ga za tu svetu milost i pouzdanje. Prosite ga milost da nikad ne biste pomišljale na drugo vodstvo doli na vodstvo njegove Providnosti. Odlučite da nećete biti same sebi duhovni vođe, već da ćete se prepustiti njegovoj dobroti. Molite tu milost za vrijeme svete mise i obavite o tom svoja razmatranja. Tako ćete se bolje ukorijeniti u odluci da ćete se prepustiti Bogu i onima koji vas u njegovo ime vode.

861 Iako je malo okasno, recimo nešto i o 42. propisu.

Četrdeset i drugi propis. »Mada njihov poziv zahtijeva da nastoje čitav život,« itd.

Vidite, sestre, sveci su vršili sve kreposti jer su znali da ne mogu postići svetost bez vjere, nade, ljubavi i drugih kreposti. Stoga su obdržavali i umjerenost, bili strpljivi, ponizni i vršili sve ostale

kreposti. Jer nitko nije krepostan ako to nije u svemu. Biti neispravan u jednom, a krepostan u drugom, to ne znači još biti onakvima kakve nas Bog hoće. Duh Sveti veli da griješeći u jednoj stvari, griješimo u svima. Prema tome, posjedovat ćete sve kreposti kad budete dobro vršile jednu, jer kreposti ne idu jedna bez druge. No moramo imati opću nakanu da ćemo nastojati oko svih.

862 Četiri se kreposti ističu u četrdeset i drugom propisu. Predočene su kracima Gospodinova križa. Tome morate posvetiti posebnu pažnju. Protumačit ću vam ih drugom zgodom. Danas nam je to nemoguće. Zadržat ćemo se pri pouzdanju u Boga. Pri tom je potrebno da imate veliku želju prepustiti se njegovoj Providnosti, tj. činjenici da vas je Providnost izabrala te da smijete htjeti samo ono što Bog hoće od vas. Prepustite se njegovu vodstvu. Pošalju li vas na selo ili u grad, pripusti li da vas snađe kakva napast, pokorite se Providnosti. Budite sigurne da će vas sačuvati, ali predajte se Bogu i molite ga neka raspolaže s vama kako hoće. Što je stalo do toga, samo neka vas spasi! Recite mi, dakle, da ste spremne ići kamo god vas Providnost pozove. I ne bojte se da ćete pogriješiti dok budete nastojale omiljeti Bogu. Budete li tako činile, pobudit ćete izvrstan čin ljubavi Božje jer prepuštate svoj život njegovoj Providnosti. Pa kad biste pri tom i umrle, imale biste velik razlog da se tješite, budući ste nasljedovale našega Gospodina koji je bio poslušan do smrti na križu.

863 O moj Spasitelju! Je li moguće da se kći kršćanske ljubavi, koju je Bog pozvao glasom svete poslušnosti, želi ispričati, nakon što je čula o čemu smo govorili: »Gospodine (ili Gospođo), bojim se da ću se razboljeti ako me pošaljete tamo.« O jadno stvorenje, treba li se toliko brinuti za tijelo, koje će prije ili kasnije biti hrana crvima, te se oglušiti Božjem glasu! On nas sam uvijek poziva, kad nam naši poglavari naređuju da nekamo idemo. A mi se tome oglušujemo! Ali kakvu ćete ispriku naći pred Bogom? Kamo god idemo, uvijek nalazimo Boga. Tražite li njega, svagdje ćete ga naći. Gospodine, ako me ti zoveš i ako ti ja ne odgovaram, gdje ću se sakriti pred tobom? Postupat ćete poput Jone koji se htio ispričati jer nije imao dovoljno pouzdanja, kad mu je Bog naredio da ide propovijedati Ninivljanima. I kad se našao na brodu koji je bio u opasnosti da potone, u svojoj je jednostavnosti priznao da je bio neposlušan Bogu i dodao neka ga bace u more. Oni to i učiniše, a njega proguta kit. »O, Gospodine, kamo si me stavio? Htio sam se sakriti i umjesto u Ninivi, kamo si me poslao, evo me u utrobi ribe. O, jadna li mene!« Vidite li koliko je zlo ne pouzdavati se u Providnost! O kćeri, dogodi li se da koja nema pouzdanja pa se želi sakriti kad je poslušnost hoće nekuda poslati, evo vam Jone. I što će naći? Naći će samu sebe. Evo je, ne u kitovoj utrobi, već u samoj sebi, ili možda na mjestu gdje će se izgubiti.

864 Štoviše, savršenstvo je kćeri kršćanske ljubavi da ne drži ni do čega doli do Boga. Naše sestre, koje su otišle u nebo, ostavile su nam primjer takva pouzdanja. Ne sjećate li se kako je o njima rečeno da su bile spremne u svako doba otići kad im se kazalo: »Idite u ono i ono mjesto«? Sjetite se toga, sestre. Evo vam utrtog puta. Možda Družbu cijene zbog njihova dobra primjera i zasluge što su je stekle za svoje pouzdanje u Providnost! Odlučite se već ovog časa da ćete joj se predati. Recite Bogu: »Gospodine, želim se od sveg srca povjeriti tvojoj dobroti, ali zar ću biti toliko jadna da ću se suprotstavljati tvojim odredbama! Pomozi mi svojom milosti da nikad ne reknem da ne idem u ono mjesto. Radije umrijeti, Bože moj, negoli ne poslušati. A gdje ću se sakriti ako počinim taj kukavičluk! Gospodine, radije umrijeti! Volim danas umrijeti nego da sutra počinim taj prijestup.«

865 Takvo raspoloženje, kćeri, traži Bog od vas da izvršite njegovo djelo. Smatrajte se sretnima što se udostojao poslužiti vama. Smatrajte se nedostojnima što vas je Bog pozvao u tu Družbu. Priznajte da niste vi, već da su one blažene duše što su u nebu postigle toliko blagoslova Družbi; niste joj, naime, vi pribavile takav ugled. Tješite se, kćeri, što vas je Bog izabrao da mu služite tako te se možete smatrati njegovim zaručnicama.

Spasitelju moje duše, ti si pozvao te siromašne djevojke ...

866 Nato neka sestra prekine dobroga našeg Oca i zamoli za oproštenje. On joj odvrati:

O dobro, kćeri, združujem svoju molitvu s vašom i molim našeg Gospodina da dadne vama i svim našim sestrama raspoloženje koje je potrebno da biste prihvatile službe što će vam ih podijeliti. Molim ga ponovno da ne dopusti te se ijedna vrati, a da nije učinila čvrstu odluku da će se predati Providnosti Božjoj. To molim od našeg Gospodina.

867 Spasitelju moje duše, udijeli našim sestrama tu milost po svojoj pokornosti odredbama tvojeg Oca i po poslušnosti kojom si obdario naše sestre. Udijeli nam milost da ne držimo ni do čega, daj nam je po onoj poslušnosti kojom si se uvijek pokoravao volji Boga, svojeg Oca.

98. Konferencija — 14. srpnja 1658.

Poniznost, ljubav, poslušnost, strpljivost

(Opća pravila, čl. 42)

l j u b a v
strpljivost poslušnost
p o n i z n o s t

868 Sestre, evo vam konačno četrdeset i drugog propisa vaših pravila. »Iako njihovo zvanje zahtijeva da čitav život nastoje vršiti sve kreposti, kako bi naslijedovale svojeg gospodara Isusa Krista, posebnu će pažnju posvetiti onim krepostima koje predočuju četiri kraka križa, a to su: poniznost, ljubav, posluh, strpljivost. Stoga će se trsiti da sve njihovo djelovanje bude oživljeno tim krepostima, te će sebi dozivati u pamet da bi bez toga bilo uzalud nositi na sebi križ izrađen od nekog materijala«.

Sestre, iako su kćeri kršćanske ljubavi obvezane, kaže taj član, da vrše sve kreposti, posebno moraju, za čitava života, vršiti ove četiri. Neka u svakom činu i u svakoj riječi, što ćete je izgovoriti, budu uočljive te četiri kreposti. One su predočene krakovima križa Sina Božjega, kako to donosi pravilo. Vi ste izabrale našeg Gospodina za svog Zaručnika. U njega morate upirati oči da se usavršite, kao i svi koji su se povukli — ili bolje — koji su bili izvučeni iz svjetskog taloga. I vi ste iz tog broja, jer ste uzele Isusa Krista za svog Zaručnika i jer vas on smatra kao svoje zaručnice. No to još nije sve. Treba da postanete njegove službenice, da uzmete oružje kojim se on služio, da budete odjevene kao on, treba da ga nasljedujete, koliko vam je moguće, u načinu kojim se služio u svim okolnostima svoga smrtnog života, bilo radom, bilo trpljenjem. Naš je Gospodin vršio sve kreposti, stoga i vi morate željeti da ga nasljedujete u svim krepostima.

869 To Bog zahtijeva od vas, kćeri. Isus je uvijek bio u skladu s voljom svoga Oca te želi da i vi u svemu uskladite svoju volju s njegovom. On kaže sam za sebe da vrši volju Boga, svoga Oca. Stoga i mi moramo biti spremni uskladiti svoju volju s njegovom, ne samo u božanskim stvarnostima već i u vremenitim. On zahtijeva od vas da sve njegove kreposti budu i vaše, da vaši postupci budu u skladu s njegovima ne samo u duhovnim stvarima već i u

tjelesnima, što ih je vršio na zemlji. Treba stvoriti takvo ozračje da se mogne kazati kako je kći kršćanske ljubavi takva da njena djela, riječi i misli jesu vršenje kreposti. Jest, kći kršćanske ljubavi jest sestra koja mora vršiti sve kreposti u okolnostima kad treba vršiti krepost. Dakle, kćeri, predočite sebi svaka zasebno da niste dužne vršiti samo jednu ili dvije kreposti već sve. Predajte se Bogu da biste vršile sve kreposti što ih on zahtijeva od vas, s osobama kojima će vas pridružiti i u mjestima kamo će vas poslati, neke na stotinu milja daleko, neke još dalje, a sve to iz ljubavi prema Zaručniku, koji vam je dao primjer svih kreposti, i nadahnuo vas da njemu za ljubav ostavite svijet, rođake i sve težnje što biste ih mogle imati.

870 Nije li to, sestre, motiv radi kojega ste došle? Je li moguće zamisliti da bi jedna djevojka, nakon što se odrekla svega što joj je bilo najdraže, da bi otišla na stotinu milja daleko i da bi mogla biti ponesena za tako plemenito zalaganje drugim motivom negoli je ljubav Božja i želja da mu služi savršenije negoli u svijetu? Kakav razlog imaju da misle kako je neka od vas došla ovamo iz drugog motiva, lakoumnosti ili znatiželje? Nemamo razloga tako misliti. Dakle, kćeri, vi ste ostavile svijet i predale ste se Bogu. Vi se za to ne kajete. Ostavile ste ga dragovoljno. Rekle ste zbogom svim njegovim načelima. Kazale ste: »Odsada želim živjeti samo za Boga.« To je raspoloženje, drage sestre, što ste ga morale imati kad ste došle ovamo. I ja se nadam da ga imate. Bez takva raspoloženja sveci ne bi bili sveti, da nisu dragovoljno sve ostavili.

871 Utješite se, dakle, sada i recite: »Zašto sam dakle, Spasitelju, otišla iz svog kraja? Tko me potaknuo da dođem u Pariz? Lako je zaključiti da je to bilo iz ljubavi prema tebi. Kako? Došla sam u kuću s namjerom da tebi služim bez ikakva zadovoljstva za tijelo i duh, već samo da ti se sva predam u službi siromasima.« O, ako je tako, drage moje sestre, a imamo razloga da to vjerujemo, smijete se nadati svim potrebnim milostima da vršenjem svih kreposti postanete prave zaručnice našeg Gospodina. Hrabro, dakle! Nadajmo se da će vam Bog udijeliti milost da steknete savršenstvo koje od vas zahtijeva.

872 Sestre, dok obilazite bolesnike i u svemu što činite, tješite se ovom mišlju: »Budući da me Bog pozvao da to činim, nadam se od njegove dobrote da će mi dati milost da to činim kreposno.« Zar se ne morate tome nadati, kćeri! O moj Spasitelju, tà tražim načina da ti služim na četrdeset i pedeset milja daleko, napustila sam za

to i oca i majku i sva poznanstva! Zar ćeš mi onda uskratiti svoju pomoć! Nadam se da ćeš mi dati milost da ti ugodim u svemu što radim. Vidite, sestre, imajte to nepokolebljivo pouzdanje. Jer da steknemo krepost, glavno je to pouzdanje u Boga, kako ste čule zadnji put. Recite, dakle, same sebi: »Dobro! Rekoše mi da treba napustiti svjetovne običaje i prihvatiti Gospodinove. Sama od sebe to ne mogu. Ali nadam se da će mi Bog dati milost da to prevladam i da se vladam tako da u mojim djelima ne bude ništa što mu ne bi bilo ugodno; da ne bude ničega u mojim očima, ni na mojem licu, ni u mom držanju što ne bi bilo čedno; da ne izađu iz mojih usana riječi koje ne bi izgrađivale bližnjega. Želim se nadati da ću s milošću Božjom vršiti sve kreposti onako savršeno kako on to hoće.« Imajte, dakle, sestre, to pouzdanje u Boga.

873 Je li moguće, Gospodine, nadati se da će siromašna seoska djevojka postići savršenstvo kao što kažete? — Jest, sestre, vama je to moguće kao i zatvorenim redovnicama.

Zar može siromašna djevojka težiti za savršenstvom kao i one ugledne djevojke koje su u zatvorenim samostanima, oduševljene same od sebe za dobro i za sve što se tiče kršćanske čestitosti i uglađenosti; tamo tako teško primaju one što nemaju svih potrebnih sposobnosti duha i tijela. Zar ćete kazati da se kćeri kršćanske ljubavi smiju nadati da će se u kreposti izjednačiti s tako odgojenim djevojkama! Zar se i ja smijem nadati takvu savršenstvu, ja koja sam poučena samo o onome što se radi u selu! I vi, Gospodine, kažete da moram za tim težiti i vi hoćete da vršim sve kreposti! — Jest, kćeri, pouzdajte se da ćete tako ubuduće činiti. O, drage moje sestre, kad biste vi znale što je to pouzdanje u Boga i što može duša koja se u tom dobro učvrstila!

874 No opazit ćete da zli duh i tjelesne napasti neće propustiti da vas bace u malodušnost. Kako? Zar ću svaki dan ustajati u četiri sata, obavljati molitvu, da budem spremna ići i doći, služiti siromasima bez predaha! Zar ću čitav svoj život tako raditi! Da je to samo u Parizu, neka bi i bilo. Ali ići na selo, biti izložena tolikim pogibeljima na putu, o, to nije za jednu sestru. Nemam dovoljno snage da to izdržim. O, drage moje sestre, kad vas obuzmu takve misli koje mogu biti samo od đavla, recite: »Imaš pravo, zli duše; imaš pravo, moja slaba naravi, da me potičeš da sumnjam u svoje snage jer sama od sebe to ne mogu, i gledam li samo na sebe, ne mogu očekivati da ću učiniti išta vrijedno. Ali kad pomislim da će Bog raditi za mene poput oca koji sve radi za svoje dijete, kad se pouzdajem u njegovu dobrotu i kad pomislim da hoće sve

što je za moje dobro, nadam se da će biti i moja jakost. Otac radi za svoje dijete, jer ono sâmo ne može još raditi. A dijete se ne brine ni za što i prebacuje svu brigu na oca. Zašto i ja ne bih tako učinila, kad znam da je on dobar otac? O nadam se da će mi Bog udijeliti milost da uzmognem vršiti sve kreposti, jer to ne mogu sama od sebe.« Stoga recite odvažno: »Ne mogu to vlastitim silama, ali se uzdam u Boga, da će mi dati milost da to učinim kako treba, kao što je rečeno u Svetom pismu: Recite pravedniku da nije dovoljno učiniti dobro i vršiti kreposti, već neka ih vrše kako treba, to jest savršeno.«

875 No, drage moje sestre, od svih kreposti što ih morate posjedovati, četiri trebate posebno vršiti. Po njima će ljudi upoznati da li ste kćeri kršćanske ljubavi.

Kad su apostoli stali propovijedati, videći da se moraju rastati, rekoše međusobno da bi se trebalo sporazumjeti o načinu kako će poučavati puk. Zato složiše simbol Vjerovanja koji se nazva apostolskim.* Sveti Petar otpoče prvi: »Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje.« Ostali apostoli nastave do kraja i odluče da će to biti oznaka onih koji budu primili njihov nauk. Bojali su se, naime, da bi neki, hineći kršćanstvo, mogli ući među vjernike s kakvom lošom namjerom, pa rekoše: »Kad naiđemo na nekoga tko se izjašnjava kršćaninom, upitat ćemo ga za taj znak. Ako ga izrekne, primit ćemo ga; ako ga ne zna, kazat ćemo mu: Da ste kršćanin, znali biste simbol Vjerovanja.«

876 Sestre, hoćete li znati koje su prave kćeri kršćanske ljubavi među onima što nose njihovo odijelo i ime, onda znajte da su to one koje vrše ove četiri kreposti: poniznost, ljubav, poslušnost i strpljivost. Pokažite mi poniznu sestru koja ne drži do sebe, koja voli da je ostave po strani bilo poglavari, bilo ostali, koja drži da ni u čem ne uspijeva, da sve pokvari, da sve čini veoma nesavršeno, pokažite mi takvu sestru i ja ću vam reći da je to prava kći kršćanske ljubavi. Naprotiv, pokažite mi jednu koja nije ponizna, koja teži da je više cijene negoli ostale, koja želi da je u Družbi smatraju sestrom dobra duha, da se domogne različitih služba ili da bude službenica, to je korijen oholosti i to najluđe oholosti, slične onoj zloga duha. Taj je, naime, htio biti iznad svih. Sestra koja želi biti poštovana, koja o sebi samo dobro misli, koja govori: »Imam mnogo bolesnika i puno posla, ali pomoću Božjom sve ide

* Sveti Vinko izlaže prema legendi preuzetoj od sv. Rufina i sv. Ambrozija. Tek u VI. stoljeću javlja se tvrdnja da je svaki apostol dao po jedan članak Apostolskog vjerovanja. Na Istoku legenda je nepoznata.

dobro.« Rekne li to da je cijene, tad nije kći kršćanske ljubavi. Prava kći kršćanske ljubavi je ona koja je odjevena haljinom ljubavi i poniznosti, koja jako voli prezir, koja drži da ne uspijeva ni u čemu što joj nalože i da pokvari sve gdje god bila. Kćeri, ima li među vama takva sestra, recite: »Evo istinske kćeri kršćanske ljubavi; nikad nismo opazile da bi težila za pohvalama.«

Koje su suprotnih svojstava, makar nosile odjeću kćeri kršćanske ljubavi, ja vam velim da one to nisu. Nose ime kćeri kršćanske ljubavi, ali nemaju ljubavi, kojoj je svojstveno da nas čini spremnima podnijeti da nas svi preziru.

877 Oznaka prave kćeri kršćanske ljubavi jest nešto suprotno. Tko dobro misli o samome sebi, tko ne zna podnijeti nikakva prezira ni u riječi ni u šutnji, ima jak razlog da se straši. Evo vam, sestre, velikog znaka da li je neka kći kršćanske ljubavi prava kći kršćanske ljubavi. Ona to jest, ako je ponizna, ako ima tu lijepu odjeću koja se toliko mili Bogu i ljudima. Zar ne vidite kako cijenite neku sestru iz ove kuće kad vrši tu krepost? O dobre li sestre, govorimo kad razgovaramo o pokojnima. Ne sjećate li se da je njihova glavna krepost bila poniznost? Razgovarajući o toj kreposti niste prestajale govoriti. Sjećam se jedne koja je o sebi tako loše mislila da se bojala da ništa nije dobro uradila, poput Joba koji je kazao: »Verebar omnia opera mea« (9, 28); bojim se da sam vrijeđao Boga u svemu što sam radio. Pogledajte toga velikog sveca; bojao se za sva svoja djela. Kako to? Evo kako. Da je bio ovdje, na primjer, bojao bi se da nije dobro poslušao propovijedi ili, kako se kaže, da je dao suviše slobode svome duhu da se bavi drugim stvarima. Bojao bi se da — čuvši govoriti o tim krepostima o kojima smo govorili — nije podigao svoje srce Bogu da rekne: moj Bože, daj mi tu krepost.« Da je dao milostinju siromahu, bojao bi se da je to učinio više iz puke samilosti negoli iz nadnaravnog razloga.

878 Eto takve su one koje su ponizne i koje drže da ništa dobro ne urade. Boje se za sve svoje djelovanje. Naprotiv, koja misli da je sposobna za sve, kojoj je drago što je cijene, ta nije prava kći kršćanske ljubavi. O moj Spasitelju! Ako ih ima koje su tako raspoložene, o sestre, koliko te sirote sestre imaju razloga da se ponize i da se plaše! Vidite, iz tog se razloga gubi zvanje, jer ne treba se bojati da će ponizna sestra istupiti iz Družbe, kao što je, naprotiv, nemoguće da ustraje koja nije ponizna. Duh oholosti, koji je potiče da želi biti poštovana, utuvit će joj u glavu da je poglavari ne cijene, da joj savjetnice ne pokazuju ljubavi i da je ostale sestre preziru. Iz toga se u njoj rađa žalost, melankolija i odbojnost prema zvanju. I prije ili poslije morat će istupiti.

879 Ljubimo poniznost, sestre, uzmimo za dužnost da ćemo vršiti tu krepost koju je Sin Božji toliko volio da je umro na križu pred očima svih samo da bi je izvršio. Uzmimo za dužnost da ćemo činiti unutarnja i izvanjska djela poniznosti i zato recimo Gospodinu: »Udijeli mi milost, Spasitelju, da uzljubim svoje poniženje i da ne tražim da me poštuju, već da zavolim sve najniže poslove i zadnje mjesto.« Je li moguće da bi koja htjela biti prva! Kako? Zar ta sirota sestra želi nešto značiti? O, siromašna sestro! Ako je tako, što ćeš učiniti kad te uklone s mjesta na kojem jesi? O siromašna sestro, u kakvo te jadno stanje doveo duh oholosti! Želimo li izbjeći tu nesreću, odlučimo uzeti za dužnost da steknemo poniznost. I zato se predajmo Bogu.

880 Druga krepost koja se preporučuje kćerima kršćanske ljubavi jest ta ista ljubav. To nam označuje ovo pravilo. Ono nam preporučuje vršenje te kreposti. Vi morate biti ono što vam ime označuje. Upitate li što znači ta ljubav, znači, drage sestre, da moramo ljubiti Boga iznad svega, a na drugom mjestu bližnjega iz ljubavi prema Bogu.

881 Počnimo sa sestrama. Ljubav prema bližnjemu zahtijeva da uzmete kao dužnost da se ljubite međusobno i da se podnosite u svojim malim slaboćama, ali počevši najprije od sebe. Nek se ljubav proteže i na siromahe kako bi im s ljubavlju služile; koje su zaposlene kod djece, tada na djecu; ljubite i jadne robijaše. Ime što ga nosite, ljubav, obvezuje vas da volite sve svoje poslove. Kad ste pri tom, smatrajte ih Božjim poslovima. Budite sretne što se bavite onim čime bi se sveci rado bavili da su na zemlji.

882 Evo vam dviju oznaka prave kćeri kršćanske ljubavi: usrdna ljubav prema svojim sestrama i svakome bližnjemu. Drage sestre, to je oznaka što ju je naš Gospodin dao za raspoznavanje svojih učenika: »Po ovom će, reče im, svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (Iv 13, 35). Ali Isusovi učenici nisu oni koji to ne čine, a žele pripadati njegovu broju, kao onaj nesretni Juda što je počinio bogoubojstvo. Sestre, Družba će biti na izgradnju tako dugo dok u njoj bude uzajamne ljubavi. Ali čim je ne bude, i čim se dvije sestre na župi ne budu slagale, budite sigurne da će ljudi kazati da to nisu kćeri kršćanske ljubavi. Tà,

one nemaju ni poniznosti ni ljubavi, jer da je imaju, živjele bi međusobno kako se dolikuje. Zatim bi ljubile i druge, jer su pozvane da ljube Boga i bližnjega.

Odakle to? Od pomanjkanja poniznosti. Tà, poniznost čuva ljubav. Ponizna sestra nije ni s kim zavađena, jer poniznost rađa ljubav. Što stvara taj maleni nered među vama? Oholost. Svaka želi da je cijene i da ugodi onim što čini; hoće da je upoznaju i da drže kako ona dobro obavlja svoju dužnost. Ako to ne učine, siromašno srce ne može to podnijeti. Uvjeravam vas, sestre, da je takva osoba uzrok velikih nereda u Družbi. Govorim iz dubine svoga srca, bolje bi bilo da je nema ovdje. Uzrok je da ostale poradi nje prigovaraju postupku poglavara i stvaraju male grupe nezadovoljnih. Bolje bi bilo da u kući nema sestre koja prigovara svemu što vidi i koja je svagdje uzrokom razdoru. Ona je povod da zaručnice našeg Gospodina, koje su mu bile toliko mile dok su bile složne, sad postaju ružne i odbojne u očima svog Zaručnika! Sestre, Bog voli samo ljubav. I stoga bi bilo bolje da se takva sestra povuče, nego da tako crnim mrljama okalja te duše.

Govoreći o Judi, Sin je Božji rekao: »Ah, jadna li čovjeka! bolje bi mu bilo da se ni rodio nije« (Mt 26, 24). Tako i ja, sestre, velim, bolje bi bilo da takva sestra nije nikad ušla u Družbu nego da se tako ponaša. Ako je koja takva, za nju treba Boga moliti, jer ona je vrijedna samilosti. Ali moramo se nadati da će se pomoću njegove milosti popraviti, samo ako bude na tom radila.

883 Evo, dakle, dviju oznaka po kojima se poznaju prave kćeri kršćanske ljubavi: poniznost i ljubav. Oznake koje su suprotne tim krepostima jesu znakovi propasti.

Preostaju dvije druge kreposti od kojih je sastavljen duhovni križ našeg Gospodina, a predočuju ih dva kraka materijalnog križa. Za ljubav o kojoj smo upravo govorili, ne trebamo pitati gdje joj je mjesto. Ona je predočena gornjim krakom križa. Poniznost je pak predočena donjim, da nam označi kako nas ona čini sposobnima da zavolimo zadnje mjesto, mada je to krepost koja nikad ne trpi da oni koji je posjeduju ostaju dolje. Naprotiv, ona ih visoko uzdiže u savršenstvu.

884 Poslušnost predočuje desni krak; vi znate što je to. O kad bi Bog dao da i to vršite! Što znači poslušnost? Poslušna osoba hoće samo volju Božju u svemu i suglasnost s voljom poglavara, savjetnica i sestara službenica. Koje li sreće! Čovjek je kadšto na muci što da učini, kako bi ispunio volju Božju, a vaše je slušati samo svoja pravila. Vi na taj način vršite volju Božju. Sigurne ste da što

jedna sestra čini iz posluha da je to u svemu u skladu s voljom Božjom. Naprotiv, u onome što čini po svojoj glavi, ona ne ispunja volju Božju. Ne ispunjamo volju Božju kad se ne pokoravamo svojim pravilima i odredbama svojih poglavara. O lijepa poslušnosti! Kako si lijepa, jer si ugodna Bogu kome je milo sve što je iz tebe učinjeno!

885 Ja sam se ponekad pitao kako je s Družbom kćeri kršćanske ljubavi. Ona po pravilu živi u poslušnosti poglavarima, savjetnicama i sestrama službenicama koje su izvan kuće matice. Sestre, kažem vam da sam uvijek zapažao kako je — po milosti Božjoj — poslušnost na snazi, i ja za to od sveg srca zahvaljujem Bogu. Ali, nakon nekog vremena, budući da treba misliti na ono što nam je povjereno, ja sam sebi ponovno postavio isto pitanje. Činilo mi se da je ta krepost na snazi u većine, ali da je malo slabija u pojedinih sestara. Možete zamisliti koliko me to ražalostilo! Malo ih je, ali ih ima koje izmiču, koje vidim da se slabo pokoravaju Bogu u događajima, da se nerado pokoravaju pravilima i poglavarima. Možete misliti koliko to žalosti mene, a gospođu Le Gras još više negoli mene, kad vidimo kako je ta Družba dosad vršila volju Božju, a sad smo na tragu da ju je zli duh načeo.

886 O, koliko li razloga za žalost i strah! Uvjeren sam da bi svaka morala reći sebi isto što je izdajica Juda s ostalim apostolima kazao one noći kad je imao izdati Učitelja: »Numquid ego sum, Domine? (Mt 26, 22). Da nisam to ja o kojoj govore? Malo ih je, prema onome što je poznato, koje su svojeglave u poslušnosti, koje ne žive prema duhu pravila i koje rade po svojoj glavi. Moj Bože, da nisam ja? Ne mislite li i vi tako, sestre? Kažu da ih ima u Družbi koje bježe od poslušnosti; da nisam i ja tako nesretna? Moram se ispitati i sutra obaviti o tom razmatranje. Ako vršim svoja pravila, zahvalit ću Bogu. Ako pak ne ispunjam svojih dužnosti, to ću ih odsad ispunjavati. Ali ne čekajte do sutra, sestre, siguran sam da će vam savjest odmah to kazati. Jer vidite, savjest daje dobro svjedočanstvo. Već ovog časa svaka se može pitati: »Kako slušam? Vršim li svoja pravila? Pokoravam li se uputama gospođe Le Gras?« Ako utvrdim da se ne pokoravam, to ću odlučiti da ću se popraviti i kazniti, vidite, bičevat ću se, s dopuštenjem, i zazvat ću milosrđe Božje: »Premda sam sklona da zanemarujem posluh, moj Bože, radije smrt! Udijeli mi milost da sve činim iz poslušnosti, jer tako uvijek vršim volju Božju. Neposluh me, naprotiv, navodi da vršim samo svoju vlastitu.«

887 Četvrta krepost što je morate posebno vršiti i koju predočuje lijevi krak križa, jest strpljivost. Gotovo da nema časa kad nam nije potrebna strpljivost. Bolesnik, npr. neće biti zadovoljan, sestra će vam kazati kakvu neprijatnu riječ; to će vas najprije raniti u srce. Kakav lijek tu treba upotrijebiti? Samo strpljivost. Kakva je, dakle, krepost strpljivosti? Ona čini da strpljivo podnesemo, a da se ne ljutimo, sve neugodnosti što ih susrećemo u životu. Ili ako se zaboravimo, da se saberemo u sebi i smirimo nemir. Stoga, dakle, treba imati dobru zalihu strpljivosti, drage moje sestre. Kad i ne biste ništa imale trpjeti od ljudi, o, mi smo toliko slabi da bismo u samima sebi našli dovoljno trpljenja. Toliko smo prevrtljivi da imamo dosta toga podnijeti. A to nije moguće bez strpljivosti.

Zar je to strpljivost, Gospodine, kad se neka osoba ne ljuti ni zbog čega što joj se dogodi, pa ni kad je nekrivu ukore? Jest, sestre, i vi se morate vježbati u tome kad imate štogod podnijeti bilo od gospođa, bilo od bolesnika ili djece. Ne recite ništa što bi odavalo nestrpljivost, premda smijete opomenuti siromahe kad se tuže ili mrmljaju protiv vas. Samo se nemojte ljutiti, da se očuvate od pogrešaka koje biste mogli počiniti.

888 To su, dakle, kreposti, sestre, za koje morate često moliti i nastojati da ih steknete. O Spasitelju, koliko imaju razloga da se žaloste one koje nemaju tih kreposti! Jer ako neka kći kršćanske ljubavi nema poniznosti, zacijelo će taština uskoro obuzeti njezin siromašni duh. Gdje pak ne bude poniznosti, neće biti ni posluha ni strpljivosti. Sirota sestra koja se toliko godina vježbala u tim krepostima, koja je bila toliko strpljiva da je ništa nije moglo pokolebati, koja je tako točno obdržavala poslušnost! Kamo je sve to otišlo? O sestre, o njoj će se kazati što se govorilo o onom velikom gradu Kartagi. Nakon što su ga zauzeli Rimljani, u njemu su ostale samo ruševine. Naši ljudi koji prolaze onuda vele da u njemu nema više ništa doli kamenja. O, kako su bile ugodne u očima Božjim one sestre koje su u početku imale te lijepe kreposti! Ali kad su te lijepe kreposti nestale, što je preostalo? Stare razvaline. Nema više onih lijepih zgrada ljubavi, poniznosti ni drugih kreposti koje su se nekad vidjele. Nekad su bile, ali više ih nema. Zli je ostavio samo razvaline. Nije li žalosno vidjeti kako se u nekoj duši ona divna duhovna zgrada srozala u ruševine! Kad bismo mi znali što je to! O lijepa li je zgrada ona sestra u koje ima poniznosti, ljubavi, strpljivosti! Sestre, nema ništa ljepše! Anđeli s neba s radošću promatraju divan sklad tih kreposti. Oduzmite to nekoj kćeri kršćanske ljubavi, što ćete naći? Kćeri, naći ćete samo stablo oholosti!

O jadno dijete, koje smo kroz tolike godine gledali kako je poslušno, moramo li sada kazati da to nije više! Kolike li žalosti gledati samo nestrpljivost umjesto strpljivosti, nalaziti samo žestinu gdje smo vidjeli toliko blagosti! Što se može drugo kazati nego da je divan grad Kartaga razoren. Ne preostaje više drugo nego samo ta, siromašna siva odjeća i ime kćeri kršćanske ljubavi. O, koliko li razloga za žalost!

889 Ne želim kazati da ih ima koje su došle do tog stupnja, ali koje stanu popuštati, uskoro će doći do toga ako se ne poprave. Stoga kad vidite, da koja popušta u svetoj poslušnosti, imamo mnogo razloga bojati se da se ne sroza kao onaj veliki grad. Sirota sestra, govorit će se, toliko je bila dobrostiva i strpljiva! Ali to više nije. Sad je sasvim nešto drugo. Vidite, sestre, pogreške katkad ojačaju do toga stupnja da je čovjek gori nakon što je zanemario krepost, nego što je bio prije dok se još nije vježbao u kreposti. Tako sestra koja je nekad bila ponizna, postaje naduta i više negoli je ikad bila. A tako je i s ostalim manama. Ne možete joj kazati nijedne riječi, a da se ne uvrijedi. To ne smije trajati više od mjesec dana da je u takvu raspoloženju. Još nije u beznadnom stanju, ali ima razloga bojati se da ne dođe do toga. Jest, sestre, ako se ta sestra ne popravi, ako ne prizna svoje jadno stanje i ostane tako mjesec dana, bojati se da se neće moći popraviti. Kad se čovjek prepusti manama i kad prispije do nekog određenog stupnja, nema više povratka. Čovjek toliko otvrdne da više ne mari nizašto. Uzalud ćete takve sestre opominjati, nema nikakva učinka. Kćeri, neću vjerovati da ima i samo jedna među vama koja bi bila u tom žalosnom stanju. Naprotiv, hoću vjerovati, ako je narav dosad bila jača tako, da su iz slaboće ili kako drukčije potamnile one lijepe crte što su ih kreposti utisnule u vašu dušu i vi se povele za suprotnim nakanama, želim vjerovati da ćete odsad navijestiti rat tim istim pogreškama. Nadam se da će vam Bog dati milost da se popravite ako načinite dobre odluke i ako ga za to zamolite kako valja u razmatranju. No zlu treba odmah doskočiti.

890 Duh Sveti veli: Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra (Ps 94, 8): »O da danas glas mu poslušate, ne budite srca tvrda.« Ako osjetite da vas Bog danas poziva da izađete iz tog pogibeljnog stanja, poslušajte ga. Ako osjetite poticaj da se nadate toj milosti, ne otvrdnite svojeg srca, utecite se svetoj Djevici i molite je da vam izmoli od svog Sina milost da imate dijela u njezinoj poniznosti. Ta ju je poniznost naučila da se nazove službenicom Gospodnjom, kad ju je izabrao za svoju majku. Što je to

Bog vidio u Djevici? Ona sama odgovara: »Moja neznatnost«. Zamislite, ako se naše sestre budu utjecale svetoj Djevici, koja je toliko voljela tu krepost, ona će im od Boga, izmoliti milost da je vrše!

891 Zaključimo: to je izvrstan propis i veoma važan za vršenje. Duh istinskih kćeri kršćanske ljubavi čine ove četiri kreposti: poniznost, ljubav, poslušnost i strpljivost. Te kreposti treba da blistaju u svem vašem djelovanju i riječima. Stoga kad govorite, nek to bude ponizno; ako nešto mislite, nek to bude u duhu poniznosti.

I ljubav: ljubite sve svoje sestre gledajući u njima Boga. A tako i druge.

To su vaše kreposti. To nisu kreposti kćeri Svete Marije. One ih mogu vršiti, ali vi ih morate posjedovati više od sviju, jer je to vaša oznaka. Po tom će ljudi prepoznati jeste li kćeri kršćanske ljubavi. One koje budu vršile te četiri kreposti ljudi će smatrati pravim kćerima kršćanske ljubavi. A one koje to nisu i koje ne nastoje da to postanu, u velikoj su opasnosti.

892 O moj Spasitelju, ti si nam dao primjer u svom smrtnom rođenju. Davao si nam primjer poniznosti za čitava svojeg življenja. I na kraju si završio na najprezreniji način, kao zločinac. Htio si nam se tako predstaviti, da uzmognemo kazati: »Evo Boga našega.« Ponizio si se dotle, da si uzeo neznatne prilike kruha i vina i da si tu, pod tim prilikama, već toliko godina. Gospodine, u sve svoje djelovanje stavio si tu značajku poniznosti, ljubavi, posluha i strpljivosti, i ti želiš da te nasljedujemo u vršenju tih kreposti. Prema tome, Gospodine, ti si izvorište poniznosti i svih kreposti. Na koga se možemo obratiti? Kome možemo ići da steknemo te kreposti, nego samo k tebi, o Gospodine? Ti si začetnik svih kreposti, daj i nama u njima udjela, ti koji si bogat tim divnim krepostima. Molim te, prospi svoje milosti na ove sirote sestre, kako bi te uzmogle nasljedovati. Ali prospi ih i na me jadnika, jer meni ih više treba negoli ikome, kako bi sve moje djelovanje pratila poniznost, ljubav, posluh i strpljivost. Udijeli nam tu milost, moj Bože, za ovu malu zajednicu. Gospodine, ti si izdaleka pozvao ove kćeri da ih učiniš svojim zaručnicama i da bijedu pretvoriš u drago kamenje kao što si učinio i s onima koje su već u nebu. S ljubavlju te molimo za tu milost, da — ako nas je zahvatila oholost, počnemo se vježbati u suprotnoj kreposti i da ne prestanemo dok ne postanemo ponizni.

893 Sveta Djevice, ti u svom hvalospjevu čitavom svijetu očituješ da je poniznost uzrok tvog blaženstva. Izmoli ovim kćerima da budu kakve ih Bog hoće. Ukrasi ih svojim krepostima. Ti si ujedno i majka i djevica. One su također djevice. Moli, dakle, svog Sina da zbog tebe, u kojoj je boravio devet mjeseci, nama udijeli tu milost. Molim te, Gospodine, učini to po riječima blagoslova što ću ih od tvoje strane izgovoriti. Istovremeno učini da s neba siđe tvoj duh na sve nas, te nas potakne na vršenje ovih lijepih kreposti, i da te sestre ne prestanu oko toga nastojati dok ih ne steknu. To molim od tvojeg božanskog Veličanstva.

894 Nakon blagoslova dvije sestre zamole za oproštenje. Gospodin im Vinko reče:

Bog vas blagoslovio, drage moje sestre! Molim našeg Gospodina da primi žrtvu što ste je upravo prinijele i da vam dadne svetu poniznost, osnovu i temelj kreposti, te da nikad ne padnete u pogrešku koju želite pomoću Božjom izbjeći, koliko je god moguće. Amen.

99. Konferencija — 21. srpnja 1658.

O vjernosti pravilima

(Opća pravila, čl. 43)

895 Drage sestre, evo sadržaja vašeg posljednjeg propisa: »Uvelike će cijeniti sve te propise i sve hvalevrijedne običaje koje su dosad obdržavale. Smatrat će sve to kao sredstvo dano im od Boga, da se bolje usavrše i lakše spase. Stoga će nastojati i trsiti se da ih vrše.«

Sestre, taj posljednji član vaših pravila preporučuje vam da uvelike cijenite sve svoje propise i svete običaje kuće matice, tj. da uvelike poštujete sve ono što se tu dosad držalo. Prvi razlog zašto morate vršiti ta pravila jest taj što ih je Bog nadahnuo. Stoga ih ne smijete shvaćati kao ljudsko djelo, već kao pravila dana od Boga i nadahnuta od Boga onima koje je izabrao da vas vode.

Evo, dakle, prvog razloga radi kojega ih morate smatrati kao pravila koja vam je Bog dao. Morate znati da nije u čovjekovoj moći da ima jednu dobru misao, ako mu je Bog ne nadahne. Zato, ako gledamo pravila ne samo vaša već i drugih, ne smijemo ih

shvaćati kao misli i odredbe ljudi, već kao da su došle od Boga koji ih je nadahnuo za dobro zajednice. Prema tome, drage moje sestre, pravila vam je dao Bog i vi ih morate prihvatiti kao da dolaze od Boga a ne od ljudi. Stoga kad slušate čitanje pravila, recite: »Slušam Boga koji mi govori.« I prihvatite što vam pravilo kaže kao da je Bog progovorio vašem srcu. To je, eto, prvi razlog radi kojega morate cijeniti svoja pravila.

896 Drugi razlog radi kojega morate do njih mnogo držati, drage moje sestre, jest to što vaša pravila idu za tim da vas učine dobrim kršćankama, dobrim Božjim službenicama i dobrim kćerima kršćanske ljubavi. Ona teže za tim da vas učine svetima, jer sve što vam savjetuju odnosi se na Božje zapovijedi i evanđeoske savjete, kako biste ih što bolje vršile. Ukratko, teže da vam pomognu postići svetost. Pokažite mi jednu između vas koja točno vrši pravila, i ja ću vam kazati što je pokojni Papa rekao: »Ako me izvijestite da je neki redovnik ili redovnica ili osoba neke zajednice točno opslužívala svoja pravila, ja ću je kanonizirati.« Jakog li razloga, sestre, da vas potakne na vršenje pravila! Prema tome, ako je neka kći kršćanske ljubavi točna u obdržavanju svojih pravila, možemo kazati da će živjeti i umrijeti kao sveci koji su na nebu. O, kako ćete krasne kreposti posjedovati, budete li obdržavale svoja pravila! Sjećate li se onih koje su odsijevale s naših dragih pokojnica, ali blaženih pokojnica, one žarke ljubavi prema Bogu, one želje da služe bližnjemu? Ne čini li vam se, dok slušate izvještaj o onome što su radile, da je to isto što čitamo u životopisu svetaca? Meni se čini da je ono što smo čitali u životopisu svetaca, pa i u životopisu samog Krista Isusa, isto ono što su one vršile: u njima se vidjelo nešto kao božansko. Vidite, sestre, kreposti kršćana, onih koji su iz ljubavi prema Bogu prezreli svijet, to je u neku ruku učešće u krepostima našeg Gospodina. Na taj način te ponizne duše, koje su sve ostavile da služe Bogu, učestvuju u Božjem duhu, što im je Gospodin dao od svoje poniznosti. A tako je i s ostalim krepostima. Kad vidite neku sestru da vrši krepost i kad to čini u odnosu na našeg Gospodina, kažemo da živi od duha našeg Gospodina Isusa Krista. Vas će, kćeri, vaša pravila dovesti u to stanje savršenstva, ako ih s ljubavlju vršite. Gledajte, koliko ih morate cijeniti i ljubiti kako ne biste nijedno propustile!

897 Znam da se kadšto nađu po dva propisa koji se međusobno pobijaju. Propis dnevnog reda poziva vas npr. na jutarnje razmatranje, a dužnost pomaganja siromasima nalaže vam da ih pohodite i da im odnesete lijek. Što da se radi u tom slučaju? Oba su propisa od dragog Boga. Prema onome što sam vam upravo kazao, ako ispunim jedan propis a propustim drugi, ne činim što on hoće da učinim. U tom slučaju sveta poslušnost sve to usklađuje. Ona hoće da napustite razmatranje a idete poslužiti siromahe, kako smo vas mnogo puta poučili. A to znači ostaviti Boga radi Boga. Kad vam se, dakle, čini da vam nije moguće ispuniti neki propis a da ne zanemarite drugi, ne trebate zbog toga imati nikakvih skrupula; jer to znači ostaviti Boga radi Boga. Ali osim ovoga što je rečeno za slučaj dvaju nespojivih propisa, pravilo nije dopušteno napuštati. Kad vas npr. zvono poziva na molitvu, treba sve ostaviti, jer je to Bog koji vam govori: »Dođite, kćeri.« Eto, zašto treba poslušati glas zvona kao glas Božji. Kad dođete u kapelu, vjerujte da će vas naš Gospodin promatrati i radovat će vam se gledajući vas. Jer vi ste njegove zaručnice i u tom svojstvu on vam se raduje kao što se otac raduje svome djetetu. Ne vidite li kako otac, koji ima djece, ostavlja sve poradi radosti što je nalazi u njima. A zašto? Znajte, što neka sestra bude točnija u vršenju pravila, to će se više približiti svetosti. Ali mislite na to da ste svoja pravila dužne obdržavati i stjecati one kreposti koje su u njima sadržane. To će vas posvetiti. Jest, sestre, budite sigurne, ako vam Bog udijeli milost da točno vršite svoja pravila, vi ćete prispjeti do visokog stupnja savršenstva. Očitovat ćete samo žarku ljubav prema Bogu, žarku ljubav prema bližnjemu i želju da vas preziru, Vaša pravila vode tim krepostima.

Kad je tako, nećete li, sestre, odlučiti i kazati u ovaj čas: »Jest, Gospodine, iz sveg srca predajem se Bogu kako bih vršila pravila; iz svega srca odlučujem da neću propustiti nijednog propisa.« Dogodi li se, da treba koji propis propustiti, to će biti kad se sukobe dva propisa, i to iz ljubavi. Želim vjerovati da i vi to hoćete, da sve imate tu nakanu i toliko radije što znate da ništa drugo ni ne treba da prispijemo do savršenstva. Hrabro, kćeri! Budete li u tom vjerne, Bog će vam dati milost da činite velike stvari u njegovoj službi. Jest, Bog će izvesti po Družbi ono o čemu se dosad nikad nije čulo govoriti, samo ako budete vjerne onome što Bog od vas traži.

898 Zar to još ne vidite? Da li se ikad čulo da su sestre služile jadnim zločincima? Je li se vidjelo da su se sestre brinule za siromašnu djecu koju su napustili njihovi očevi? A to se vidi i Bog se

tome raduje. No, ako se očevi raduju videći svoju djecu, koja će možda biti loša i neprijateljski raspoložena prema ocu, koliko će više naš Gospodin voljeti dušu koja čini sve što može da mu omili. Mislite na to, drage sestre, da se Bogu mile vaši kreposni čini, kao što se očevi raduju onome što čine njihova djeca. Raduje se kad vas često vidi u razmatranju kao ljubljene zaručnice našeg Gospodina. Gleda kako jedna promatra njegovu dobrostivost, mudrost i ostala savršenstva, kako se uzdiže prema njemu činima ljubavi. »Ljubim te, Spasitelju, svim srcem, a budući da te ne mogu ljubiti kako zaslužuješ, prikazujem ti ljubav tvog Oca prema tebi!« Gleda kako drugaršće pri pogledu na svoje padove i kako traži sredstva da se digne. O, on to s veseljem promatra. A ako koja to propusti iz nehaja, lijenosti ili inače, vidite, sestre, vi mu time zadajete muku koju nije moguće izraziti! Ali osim toga, to je divan sklad. Sve što se čini za vrijeme razmatranja, toliko se mili Bogu da vas on za to tu i čeka. No nije samo sklad, koji se odnosi na vježbu razmatranja, ono što se mili Bogu, našem Gospodinu, već sve što činite veseli Boga kad vršite svoja pravila. I videći kojim duhom obavljate svoj posao, povjerenje što ga imate u njega, on gleda na to s toliko radosti da se čini kao da nema veće. Zašto? Zato što sam sebe vidi u tome; u vama vidi svoje kreposti i stoga ne može a da vas ne ljubi. Jer mi volimo ono što nam je slično. I kad je jednom netko prispio do tog stupnja, Bog se raduje toj duši, utoliko više što vidi u njoj crte svojeg božanskog savršenstva, što je po svojoj milosti stavio u nju svoju ljubav, svoju dobrotu i svoju mudrost. Sin u njoj vidi svoju suglasnost s voljom Boga, svoga Oca, i tome se raduje.

899 Kad smo to postavili, nećete li se, drage moje sestre, predati Bogu i vršiti svoja pravila? Vjerujem da ste to odlučile. Dok budete vršile svoja pravila bit ćete toliko mile našem Gospodinu da će se on radovati promatrajući vas. Zašto? Jer kad vršite svoja pravila, ispunjate uvijek volju Božju, sigurne ste da nema propisa, bio on ne znam kako neznatan, koji ne bi bio ugodan Bogu. Kolike li utjehe za vas, kad znate da nije samo razmatranje koje se može posvetiti Bogu, već i najniži poslovi kad su u skladu s pravilima, kao npr. oprati noge siromasima, poljubiti pod, pohoditi bolesnika, isprazniti posudu! Sve je to tako ugodno Bogu da ponekad više voli te male stvari negoli velike, pogotovo ako su one izvršene kako treba. Neki sveci smatraju da je Bogu ugodnije vršenje malih propisa negoli velikih.

900 Obdržavajte svoja pravila. Ona će vas učiniti svetima. No je li se dosad čulo da su se sestre posvetile Bogu s namjerom da služe luđacima koje su njihovi očevi protjerali iz kuće, da ih zatvore u tamnice? Nastavite, kćeri, nastavite. Vi ne vidite što Bog namjerava od vas učiniti. Mi ne vidimo što kani učiniti s Družbom, samo znamo dobro što je dosad učinio. Ne znamo što hoće od vas i od onih kojima se želi poslužiti u onome, što ni vi ni ja ne vidimo, samo ako budete obdržavale pravila što vam ih je dao.

Ali, Gospodine, što nam je za to činiti? Sestre, treba da s vremenom imate prijepis, otisnut ili kakav drukčiji, i da svaki dan pročitate po nekoliko članaka. Štoviše, treba da ih nosite sa sobom, pa kad se negdje zaustavite da pričekate sestru, izvucite iz džepa pravila i čitajte ih. Koje ne znaju čitati, in nomine Domini, one će se prisjetiti da je naš Gospodin njihovo pravilo i da će on biti njihov čitač. Dakle, ne smijemo propustiti nijednog dana a da ne pročitamo po koji članak.

901 O, da vi činite što ja ponekad vidim da se čini u jednom pariškom samostanu! Uvijek viđam one sestre s knjigom u ruci; i držim da su to njihova pravila.

Zašto, Gospodine, da toliko čitaju pravila koja znaju napamet, jer je sigurno da ih znaju. — Sestre, to je stoga što je duh Božji skriven u njima. Zato ih neprestano čitaju i čitaju, a dušama koje ga se boje Bog daje novoga poleta pobožnosti da ih mognu vršiti. I kapucini ih vrlo često čitaju. Zašto? Zar ne poznaju svojih pravila? Ona nisu opširnija negoli vaša, prema tome oni ih znaju. Stoga se čini da ne bi bilo potrebno čitati ih. Ipak ih čitaju svakog petka, jer se nadaju da će im Bog, kad ih čuju, dati uvijek više svjetla da ih vrše. Činite i vi tako. Na kraju godine u duhovnim vježbama ukratko ih sve prijeđite da vidite niste li u čemu pogriješile. Jesam li to obdržavala? Po milosti Božjoj jesam. Ako smo pogriješile, ponizimo se i činimo pokoru za pogreške koje smo počinile protiv pravila. Ima ih koje iz pobožnosti svaka tri mjeseca, manje ili više, kad dođu u dodir s poglavarom ili kad se ispovijedaju mole da im se naloži pokora zato što nisu obdržavale pravila. Bog daje milost tim sestrama da rastu iz kreposti u krepost. Kažu: »Kako je ta i ta sestra točna u vršenju svojih pravila!« Jer to se u kući opaža. Nasuprot, jednako se tako vidi kad ih neke ne vrše. Sestre koje vrše svoja pravila hodaju sabrano i oborena pogleda. Sasvim su drukčije one koje do toga ništa ne drže. Zato, sestre, molite našeg Gospodina da vam udijeli milost da ih mognete vršiti.

902 Ali, Gospodine, teško je to postići, — Sestre, uvijek sam slušao kako uspoređuju muku što je čovjek osjeća vršeći pravila s onom što je ćuti noseći prsten na ruci; čovjek se na to priuči. Kad se netko navikne na vršenje pravila, to mu nije teže negoli nositi prsten. Kad vidim kako se kod nas ustaje u četiri sata, ide na razmatranje i kako se zatim svećenici pripremaju za služenje mise (jutro prolazi gotovo u tom), tad kažem samome sebi: »Moj Bože, nije teško vršiti to dobro, kad se čovjek na to navikne.« I one koje su se navikle vršiti pravilo čine to bez teškoće. Ako im je pak teško, to je stoga što ne uživaju u duhu Božjem koji je u tom. Upitajte jednog lošeg svećenika kao što sam ja: »Je li vam teško moliti časoslov?« On će vam odgovoriti: »Jest, meni je predug.« Upitajte dobru kćer kršćanske ljubavi kako ispunja pravila što su joj dana, ona će vam odgovoriti da ih vrši bez teškoće. Ako je kojoj to preteško, to je stoga što se još nije dovoljno na to navikla. Sestre, zdušno molite Boga za milost, pogotovo sutra, na dan svete Marije Magdalene, da biste revno vršile pravila. Za to mu se i predajte kao i za vršenje dnevnog reda koji ću vam pročitati, jer, eto, s vašim sam pravilima dovršio.

Evo vašeg dnevnog reda...

(Što je rečeno o upotrebi dana na toj konferenciji dodano je razgovoru koji je održan slijedećeg 6. listopada.)

903 O Gospodine, o Gospodine, koji si osnovao ovu neznatnu Družbu siromašnih djevojaka, i koji si se htio roditi od siromašne djevice, iako je bila kraljevskog porijekla, želio si da one čine što je činio sveti Josip. Htio si da one slijede ono što je tvoja Majka činila na zemlji. Molimo te, Gospodine, udijeli toj Družbi milost da se sestre u času, kad budu primile blagoslov, stvarno oduševe za takvo vršenje. Udijeli nam, dakle, milost da vršimo svoja pravila kao što si ti vršio ona što ti ih je dao tvoj Otac. O Gospodine, nikad nećemo činiti nešto drugo. Naše ih drage sestre ne žele dokinuti već vršiti. Ne žele ih skratiti već povećati. One žele vršiti tvoje zapovijedi i savjete, vršeći svoja pravila. Udijeli im, dakle, tu milost. Molimo te za ljubav našeg Gospodina i za ljubav njegove svete Majke, za ljubav svete Marije Magdalene, koja te mnogo ljubila. Neka one vjerno vrše pravila koja si im dao, kao što je ona točno obdržavala pravila koja si ti njoj dao. O Spasitelju, udijeli nam tu milost za ljubav svete Marte i svete Ivane, žene Huzove, kako bi nalazile veselja samo u njihovu vršenju. To te molim od sveg srca, i od tvoje ću im strane podijeliti blagoslov.

100. Nagovor sestrama poslanima u Calais

4. kolovoza 1658.

904 U nedjelju četvrtog dana mjeseca kolovoza 1658. došao je ovamo naš mnogo poštovani Otac da progovori četirma sestrama. Njih je u svojoj dobroti izabrao da pomognu onima koje su otišle u Calais da posluže siromašne bolesnike po kraljičinu naređenju. Čim je ušao, iskreno je izrazio radost što je osjeća zbog razloga koji ga je doveo. Reče:

Sestre, radujem se s vama i s gospođom Le Gras što je Bog za to djelo odabrao malu Družbu koju je on sam osnovao. Koje li sreće, sestre, da je Bog više volio vas negoli tolike druge Družbe koje bi bez poteškoće bolje radile nego vi! Čini se da je taj izbor po odredbi njegove volje; vas je, naime, pozvala kraljica.

Što nam je dakle činiti, sestre? Mnogo se ponizivati i biti zahvalni. Tko bi rekao, sestro Henrijeto, koja ste jedna od prvih sestara u Družbi, da će se u toj Družbi činiti tako divna djela? Ne čudite se tome, drage moje sestre, jer je očito da ju je naš Gospodin oblikovao po uzoru svojeg života. Zašto je došao na svijet nego da spašava narode? A čime se bave naše drage sestre negoli da spašavaju po mogućnosti živote tolikih jadnih ljudi kojima su drugi ljudi htjeli ugrabiti taj život?

905 Nato se dobro srce našeg mnogo poštovanog Oca raznježilo i suze su potekle iz njegovih očiju. Reče:

Nije li to ono što su činile naše sestre i što i sada čine tako da su neke pri tom izgubile i život? O, kako su sretne što su ga izgubile zbog tako časnog razloga! Drage sestre, druge su teško bolesne. I što znamo što će Bog iz toga izvesti? Predajmo se stoga Bogu, kako bismo uvijek činile njegovu svetu volju.

Evo po prilici što je naš mnogo poštovani Otac naveo kao glavni razlog da kćeri kršćanske ljubavi upoznaju kako je prijeko potrebno ići svakamo kamo se Bogu svidi da ih pozove u službu bližnjemu.

Prijeđimo na pojedinačne razloge. Ja vam ne mogu navesti drugih, sestre, doli onih što ih je imao naš Gospodin kad se utjelovio, a to je da ispuni namjere Boga, svojeg Oca. Bog Otac je odvijeka vidio da će to biti za spasenje ljudi, kao što je odvijeka vidio i vas. Jer, drage sestre, on vas nije vidio samo općenito kao sva stvorenja, već svaku zasebno. Vidio vas je upravo takve kakve jeste. Bog nije, kćeri, poput ljudi. U njemu nema ni prošlosti ni buduć-

nosti, već je sve sadašnjost. Na taj način on vas je odvijeka imao pred očima i znao što ćete raditi. Vidio je Družbu i zadatak koji će joj povjeriti. Koliko li razloga za utjehu, sestre!

906 Kazao sam jutros našima pri ponavljanju razmatranja: »Jeste li ikad čuli, gospodo, da bi u Crkvi postojala Družba djevica i udovica kojima bi glavna svrha bila služenje bližnjemu kao što je to u Družbi kršćanske ljubavi? Jeste li ikada čuli da su djevojke napustile svoje roditelje, svoja dobra i, što je mnogo više, svoju vlastitu osobu da idu služiti siromašnim bolesnim vojnicima? Jeste li čuli da djevojke idu ispraviti zlo što se počinja u ratu? Imate napisano u povijesti sve što se zbilo u prošlim stoljećima. Jeste li pročitali o nečemu sličnom? Ali, jeste li ikad čuli da ima djevojaka koje se na taj način posvećuju službi bližnjega, da ih sad vidite u ovoj kući gdje pomažu bolesniku, sad opet u onoj drugoj? Jeste li čuli da su spremne ići i doći u svako mjesto kamo će ih Bog pozvati? Jeste li to ikad vidjeli?« Ne, sestre, nikad se nije vidjelo ono što s milošću Božjom vi sada činite. To je nešto nečuveno. O kćeri, vi izvodite što se nikad nije vidjelo.

907 Još sam im kazao: »Jeste li ikad čuli da bi kraljica tražila od ženskih osoba da poduzmu što one rade?« To se još nije čulo. Iako postoje Kćeri milosrđa i Braća milosrđa, bacili su oko na ove ovdje, a isključili sve ostale. Jeste li čuli da ima osoba tako otcijepljenih od naravnih osjećaja da su se same ponudile, da idu umjesto onih četiriju koje su tamo prije otišle i od kojih je jedna umrla, a ostale su teško bolesne? Uza sve to one su se ponudile da zauzmu njihova mjesta govoreći svaka za sebe: »Idem ja, Gospodine.« A tako činite i vi sve, kćeri. Jer je nema koja ne bi u svom srcu tako govorila i to ostvarila kad bi bilo potrebno, kao što su učinile i naše drage sestre koje je Bog izabrao za to. To znači, sestre, nastaviti ono što su sveci činili. Nekada, jedva bi bio papa izabran i već bi mu kao mučeniku odrubili glavu. Smjesta se našao drugi da zauzme njegovo mjesto premda je znao da će ga stajati ništa manje negoli života. Tako brojimo do trideset i pet papa koji su podnijeli mučeništvo.

908 Što ćete činiti, sestre? Vi ćete zauzeti mjesto one koja je umrla, idete da podnesete mučeništvo ako se Bogu svidi, da se posluži vama. A za našu dragu sestru vjerujem da već sada prima nagradu mučenikâ. I vi ćete primiti jednaku nagradu, ako budete tako sretne da umrete s oružjem u ruci kao što je ona. O kćeri, kolike li sreće za vas!

Čini mi se da me naše sestre koje ovdje borave pitaju: »Gospodine, kamo idu naše sestre? Nema dugo što smo vidjele da su otputovale četiri i, eto, jedna je umrla, ostale su bolesne. One će možda također umrijeti, a vi na njihova mjesta šaljete druge četiri koje možda nećemo više vidjeti. Izgubit ćemo sestre. A što će biti od Družbe?«

909 Drage sestre, tako su prigovarali i svetim mučenicima, koji su išli u smrt. Držali su da će poradi mnoštva mučenika nestati Crkve i da neće biti nikoga tko bi je podržavao. Ali ja ću vam ponoviti što im je na to rečeno: »Sanguis martyrum est semen christianorum«. Umjesto jednoga koji će podnijeti mučeništvo doći će mnoštvo drugih. Njegova krv bit će kao sjeme koje će uroditi plodom, ali u izobilju. Krv naših sestara dovest će druge i zaslužit će, da će Bog udijeliti milost onima koje će ostati da se posvećuju.

910 Govoreći to naš je mnogo poštovani Otac bio prisiljen stati zbog obilnih suza, zatim, glasom isprekidanim od jecanja, reče: Kćeri, vi ćete, dakle, izvršiti najveći čin ljubavi Božje koji je moguće izvršiti i koji ste ikada izvršile, jer nema većeg čina od mučeništva. Koliko li razloga da se ponizite, sestre, što Bog više voli vašu Družbu nego tolike druge koje bi to možda bolje izvele negoli vi! Ali on je gospodar i čini što hoće. Ima više njih u Družbi koje bi to uradile vrlo dobro da su poslane, ali Bog je za to htio samo vas. Dao vam je prednost pred svim vašim sestrama za to sveto djelo. Koliko li razloga da se ponizite! Ponizite se, dakle, sestre, i smatrajte se nevrijednima te naklonosti. Kako, Gospodine, da više voliš sirotu djevojku bez poznanstva, u kraju gdje nema ni svojih rođaka ni igdje ikoga, tko bi mogao skrenuti pažnju na nju, pa njoj daješ prednost pred tolikim uglednijima!

911 Ponizite se, dakle, sestre. A vi koje ste istom stupile u Družbu, još više negoli ikoja druga. U svratištima gdje ćete se zaustaviti, ne recite da vas kraljica poziva, da vam je dala prednost pred tolikim drugima. Ne govorite ništa o svemu tome. Ali ako vas upitaju: »Kamo idete?« odgovorit ćete: »Idemo kamo nas Bog zove.« Ili »Idemo u to i u to mjesto.« — Što ćete tamo raditi? — »Što se Bogu bude svidjelo da nam narede činiti.« Ne recite ništa što bi se moglo okrenuti vama u korist. Ponizite se sve zajedno i svaka zasebno. Nek se svaka smatra najbjednijom i najnesavršenijom u Družbi.

912 Budite uvjerene da ste svaka pojedina najgora ne samo među kćerima kršćanske ljubavi već na čitavom svijetu. Jer mi možemo to kazati ne samo kao nešto izmišljeno već kao istinito, da smo gori od najvećih grešnika na svijetu poradi toga što smo zlorabili milosti Božje i poradi nezahvalnosti. To je prvo sredstvo da sačuvate milost koju vam je Bog udijelio kad vas je pozvao da ispunite njegove namjere.

913 Drugo je sredstvo da idete s velikom vjerom i pune pouzdanja jer ste sigurne da je to volja Božja. Kad zemaljske vlasti zatraže da se nešto radi, onda znači da smo izvršili volju Božju ako se tome podložimo. Kad je tako, nadajmo se da će vam Bog dati sve milosti koje su vam potrebne da dovršite njegovo djelo.

Sad pak treba da imate mnogo međusobne ljubavi i podnošljivosti. Znajte, sestre, da ćete morati podnositi jedna drugu, a da to i ne očekujete. U sestre Henrijete bit će nešto što će vam možda zadavati bol. I vi ćete razmišljati: »Zar ta sestra to čini? Tako radi! Pa takav pristup!« A vi, sestro, u vas će opet biti nešto što će vrijeđati sestru Henrijetu. I vi, sestro, vi ćete vidjeti na našim sestrama nešto što vam se možda neće svidjeti. A tako i ostale. Što tada da činimo? Da podnosimo jedna drugu. To će učiniti ljubav. Trebat ćete podnositi sestru Henrijetu. A nju molim da podnosi vas kako bi htjela da vi nju podnosite, da suosjeća s onom koja trpi, bilo na tijelu, bilo na duši. Jer, kćeri, ljubav među vama mora biti tako snažna da je ništa ne može oslabiti. Stoga, kad se vaša sestra žalosti, tugujte i vi s njom. Ako je jedna bolesna, treba da s njom budu sve bolesne, kao onaj koji je rekao: »Quis infirmatur, et ego non infirmor?« — »Tko je slab, a ja da ne budem slab«.

914 Zatim, sestre, vi morate služiti onim siromašnim bolesnicima velikom ljubavlju i blagošću tako da vide kako ste im došle pomagati srcem punim samilosti. Osim toga, kad stignete tamo, podnosit ćete i odgovorne za dužnosti. Uočite li da oni koji služe bolesnicima ne čine to dobro. ne recite im ništa, a našim sestrama samo nasamo.

Ako treba nekoga opomenuti, tad je to stvar sestre službenice da to učini nasamo. Stoga, sestre, gledat ćete u sestri Henrijeti ne samo sestru službenicu svoje zajednice, već ćete u njoj gledati Boga. Znajte, dok budete činile što vam ona rekne, činit ćete veoma dobro. Vidjele ste kako se ovdje postupa i kakve se vježbe vrše; činite kao kad ste bile ovdje. Vršite pravila kako vam bude moguće i koliko će vam dopustiti služenje siromasima. Kad vam to ne bude moguće, ništa zato. Ako je potrebno napustiti razmatranje,

da biste obišle onog bolesnika, učinite to. Tako ćete napustiti Boga u razmatranju, a naći ćete ga kod onog bolesnika. Vršite svoja pravila, i ona će vas čuvati. Ako se nađete na putovanju s ljudima koji ne mogu shvatiti vaše male svakodnevne vježbe, ne propustite razmatranja koliko vam je najviše moguće ni u kolima. Sestra Henrijeta će dati znak kad ga treba započeti a kad dovršiti.

915 Ako oni koji su u kolima kažu nešto protiv bližnjega, a što je vama teško slušati, ne recite ništa barem prvi dan, ako vas ne pitaju. Tada trebate podržati interese Božje i podnijeti bližnjega. To, naime, Bog očekuje od vas. Budete li tako činile, ne bojte se, sestre, da ih nećete pridobiti, pogotovo ako uvedete vježbu da uvečer molite litanije Blažene Djevice, ujutro Imena Isusova, a krunicu kroz čitav dan. Možete predložiti: »Gospodo, kad se nađe mnoštvo različitih ljudi na putovanju, običaj je da rade to i to. Bi li vam bilo drago da se i mi tim poslužimo?« Ako vidite da još nisu za to raspoloženi, molite je same. Jedna neka glasno počne, a ostale neka odgovaraju.

Kad budete prolazile kraj kojeg sela, pozdravit ćete anđela čuvara toga mjesta. A kad kola stignu, propitat ćete se za crkvu ako nije predaleko. Dok se jedna bude zaustavila u svratištu da vidi ima li kakva soba. ostale će otići da pohode Presveti sakramenat.

916 Pođite, drage sestre, i budite postojane u svojoj odluci. I kad biste malo posustale, što vas neće mimoići, ne čudite se mislima što će vam ih nametnuti zao duh ili narav. Sestre, koje ste istom stupile u Družbu, smatrajte se posljednjima; pokoravajte se, kćeri, svemu što vam budu sestre nalagale. Ponašajte se kao novakinje.

Sveti je Ignacije ustanovio Družbu koja se sva posvećuje spasenju bližnjega. Kad su ga zamolili da pošalje svoje sinove među vojnike da im navješćuju riječ Božju, nije se kolebao da pošalje novake. Jedan se od njih toliko odlikovao u kreposti da je sve izgrađivao. Poslije, videći ljudi da je taj čovjek tako uzorna života, pitali su svetog Ignacija gdje je taj proveo svoj novicijat — »Proveo ga u vojsci«, odgovori taj sveti otac. Iz toga su zaključili da je moguće birati među novacima, kao i među najizgrađenijima i da ih se može poslati kad je potrebno.

917 Jednom smo poslali sa starijima dva naša gospodina koji su bili novajlije u Družbi. To je bio razlog da sam ih zamolio neka se ponašaju kao da su u sjemeništu. Toga su se oni veoma točno držali kroz dvije godine. I nisam vidio da bi itko bolje služio Bogu

i bližnjemu doli te dvojice ljudi. Ne, nisam vidio misionarâ koji bi bolje radili od ove dvojice, premda nisu prošli kroz drugi novicijat nego onaj u poslovima i velikom naporu.

918 O, kćeri, ne bojte se, vi ćete dobro obaviti svoj novicijat. Učinit ćete još i mnogo više, jer ćete živjeti i umrijeti kao mučenice, ako ostanete u raspoloženju što vam ga Bog daje.

Zagrlite naše drage sestre koje ostaju u Calaisu u ime svih ovih što su ovdje. Recite im da bi se one smatrale sretnima da smiju učestvovati u njihovu naporu. Pozdravite ih od gospođe Le Gras i od nas, te im kažite da smo im zahvalni do suza za njihovo služenje Bogu i siromasima.

101. Nagovor sestrama poslanima u Metz

26. kolovoza 1658.

919 1658. Pouka što ju je održao 26. kolovoza gospodin, naš mnogo poštovani Otac, sestrama Magdaleni Raportebled, Barbari...., Mariji Papillon i Margareti Ruhaut. One su sutradan trebale otputovati u Metz da osnuju kuću.

Sestre, radi se, dakle, o tom da idete u Metz. Evo i razlogâ za to.

Prvi razlog radi kojega se morate predati Bogu jest taj što je Bog odvijeka odlučio da vas pozove u Družbu kršćanske ljubavi da tu izvedete što ćete izvesti. Jest, sestre, otkad je Bog — Bog, tj. odvijeka, on je vidio da ćete biti što jeste, jer sve što je bilo, što jest i što će biti poslije, bilo je u Boga odvijeka.

920 Osim toga, njegova vas je Providnost izabrala između svih vaših sestara da idete u Metz. — Po što? Da naučite njegove stvorove poznavati njegovu dobrotu. Eto zašto se, općenito govoreći, morate predati Bogu kako biste mu tamo dobro služile.

Poseban pak razlog jest taj što je onaj grad u Loreni. To vas obvezuje da se predate našem Gospodinu sa svim osjećajima svoga srca kako biste od njegove dobrote zadobile milosti koje su vam potrebne da mu tamo dobro služite. Doduše, tamo ljudi nisu loši, ali u duhu toga siromašnog naroda ima neke grubosti u odnosu prema božanskim stvarnostima. To su usvojili u dodiru s hugenotima i židovima što žive u tom gradu. Vi, dakle, idete da sve upoznate, i katolike i heretike, dapače i židove, s Božjom dobrotom. Kad budu saznali da se dragi Bog toliko brine za svoje stvorove da osniva Družbu osoba koje se posvećuju službi siromaha, čega nema u njihovim religijama, bit će primorani priznati da je Bog dobar Otac.

921 Zatim, sestre, vaše je da tamo uradite nešto veliko: da suzbijete tu grubost duha poradi koje je pobožnost gotovo protjerana iz grada, te da se oprete poroku gramzljivosti koji tu vlada. Velim i ovo na našu sramotu: i sami svećenici posuđuju novac uz kamate, ali to ne čine sami, kao ostali. To čine preko nekog drugog da tako sakriju svoju gramzljivost. To je kao kad bi netko htio nekome zadati udarac nožem, ali to ne bi htio učiniti sâm, nego bi dao nož nekome drugome da to izvede. Vi morate svojim primjerom suzbijati taj porok. Kad budu vidjeli kako sestre rade za bližnjega, kao što moraju raditi dobre kćeri kršćanske ljubavi, a da se ne nadaju niti traže druge nagrade doli Boga, upoznat će svoju zaslijepljenost što toliko cijene dobra ovog svijeta.

922 Dodajte svim tim razlozima činjenicu da vas šalje kraljica Francuske, i to kraljica koja je tako dobro uočila što čini njegovo Veličanstvo, kraljica kojoj je, smijemo vjerovati, sam Bog dao to upoznati. Tà nikad nisam vidio kraljice tako ganute kao kad mi je govorila da pronađem sredstva kako bi se popravilo bijedno stanje u kojem je taj grad. Ugledavši me, reče mi uzbuđeno: »Gospodine Vinko, što ćemo poduzeti za Metz?« Čini se da to nije spoznala sama od sebe već da je bila potaknuta na to nekom višom silom, a to je Bog. On je, naime, odvijeka vidio što će kraljica učiniti u Metzu i on joj je nadahnuo sredstva pomoću kojih će to postići.

923 Prema tome, sestre, vi ste odvijeka bile određene kao sredstva kojima se Bog poslužio da izvede to djelo. I kad budu pisali kraljičin životopis, kao što se čini za sve, pogotovu za one koje pobožno žive kao ta dobra vladarica, zabilježit će da je dala održati misije u Metzu. Navest će i sredstva koja je upotrijebila da podigne pobožnost u tom gradu koji je bio vrlo bogat, a poslije rata jako oštećen. Dakle, vidjet će se da je bacila oko na kćeri kršćanske ljubavi kako bi joj pomogle izvesti njezine planove. O, gledajte, ne morate li se zato predati Bogu i nisu li to jaki razlozi da vas na to prinude.

924 Promotrimo sada sredstva koja vam mogu pomoći. Prvo je da zamolite našeg Gospodina nek vam dadne milost da mu tako

dobro služite, prema njegovim namjerama. Jer, sirote moje sestre, vi same od sebe ne možete ništa. Čovjeku je moguće samo griješiti. Dobro ne možemo činiti bez milosti Božje. Što smo drugo doli jadni prosjaci? Mi smo siromašni ljudi, vi i ja. Vi ste, ako ne baš sve, a ono barem većina od vas, siromašne seoske djevojke, ali ste, po milosti našeg Gospodina, postale njegovim zaručnicama. Molite, dakle, našeg Gospodina da vam dadne raspoloženje koje vam je potrebno i da po svojoj dobroti izvede u vama, po vama i s vama, sve što želi da vi uradite.

925 Drugo je sredstvo, drage moje sestre, da idete tamo s velikim žarom da častite Boga i da naučite druge da ga časte te da ljudi vide kako ste ispunjene revnošću za to. A gorljivost je kao vatra što grije sve koji joj se približe. Riječ gorljivost dolazi od riječi »gorjeti«. Gorljivost je kao vatra koja čini da nešto proključa i da se užari kao što vatra učini da voda proključa. Pravo rekavši, to je usplamtjela ljubav. Takvu biste trebale i vi imati, jer kći kršćanske ljubavi koja nema ljubavi jest kao tijelo bez duše. A što je tijelo bez duše? To je mrtvo tijelo od kojeg se smuči svima koji ga vide. Koja nema ljubavi kazat će: »Meni je dosta brinuti se za moju četvrt.« O sestre, ne smijemo ograničiti ljubav samo na ono što treba uraditi u našoj četvrti. Gorljivost mora više toga obuhvatiti.

926 Zatim, morate se ponašati tako da se u vašem duhu očituje samo ono poradi čega idete, tj. treba da zaboravite naklonost što biste je mogle osjećati za svoje sestre ili patnju što su vam je mogle zadati. Ne mislite ni na udobnost što ste je možda imale u prijašnjem mjestu, već mislite samo na to kako ćete dobro ispuniti sve što Bog bude ondje tražio od vas.

927 No nije dovoljno da imate gorljivosti samo za sebe i da je osjećate u srcu. Treba pokušati da je prenesete i na gospođe u dobrom razgovoru što ćete ga povesti s njima pri susretu. Recite im nekoliko riječi iz vašeg razmatranja, no ne kažite da ste u razmatranju na to mislile. I što ste kazale jednoj, možete ponoviti i drugoj. Na taj način neće vam biti teško reći čime ćete ih potaknuti na dobro. Jednom ćete im iznijeti primjer svetaca koji su se posvetili služenju siromasima. Nisam nikad prije čuo što mi je jedan od šefova u Hôtel-Dieu kazao neki dan o svetom Luju, a zabilježeno je ili u zapisniku ili u nekoj ispravi spomenutog Hôtel-Dieu. Obilazeći jednog dana bolesnike, taj je dobri kralj zamolio da ga odvedu najokuženijem. Dotična ili dotični koji ga je vodio k bolesnicima pristane na to. Ali kad su stigli do najbolesnijega, pratilac se obratio svetom Luju: »Sire, oprostite ako ne povedem Vaše Veličanstvo k tome bolesniku; iz njegova se tijela širi takav smrad da je nemoguće približiti mu se. To nas je prinudilo da ga odvojimo od ostalih.« — »Ništa zato, odvrati kralj, pokažite mi ga.« Kad se taj dobri kralj našao kraj tog siromaha punog čireva, ovaj je stao vikati: »Sire, kako vam se hoće približiti ovakvu bijedniku kao što sam ja! Ne činite toga, Sire; tà moje tijelo toliko zaudara da ja jedva sam sebe podnosim.« — »Prijatelju,« odvrati mu taj dobri svetac, »vaše tijelo ne odiše smradom kao što rekoste. Kreposti koje vršite podnoseći taj smrad iz ljubavi prema Bogu, odišu vrlo ugodnim mirisom.« To rekavši približi se tom siromahu i stane ga tješiti. Kad je izišao, reče nekome da nije nikad osjetio nešto tako ugodno kao kad se približio tom bolesniku.

928 Možete to ispripovjediti, sestre, onim dobrim gospođama, kao i ovo da su neke francuske i portugalske kraljice, kako se čita u njihovim životopisima, vrlo voljele služiti siromasima, da ih nisu pomagale samo svojim dobrima, već da su ih i osobno posluživale. Katkad ćete im govoriti o tom kako su izvrsna ova djela kršćanske ljubavi. »Moj Bože! gospođo, kako ste sretni da pridonosite tom djelu!« O Bože moj! Kakve li utjehe za vas, gospođo, u nebu kad budete čuli te siromahe, kojima ste iskazali ljubav, gdje govore: »Evo one koja nas je spasila ne samo od tjelesnih nevolja već nam je spasila i dušu.« Kad poučavamo siromašne, dijeleći im milostinju, znači da pomažemo spašavati duše.

Zatim, sestre, želite li vidjeti kakav uspjeh među tim pukom, morate biti veoma čedne. Takva će propovijed više učiniti negoli riječi. Tim su se sredstvom mnogo okoristila ona gospoda misionari kad su održali misije u Metzu. Izgrađivali su puk. Dakle, čednost, kćeri!

929 Evo kako su to oni činili. Prvo, putujući tamo svakodnevno su se dogovarali da pronađu sredstvo kako bi mogli probuditi pobožnost u tom mjestu. Kad biste i vi mogle tako činiti, bilo bi dobro. Ali, možda vi to nećete moći, jer nećete biti same u kolima. A kad su bili tamo, osim što su propovijedali, hodali su dva po dva, oborena pogleda, tako sabrano da su im se divili. Držimo da je njihova čednost urodila barem tolikim plodom kolikim i sve propovijedi, mada su to bili svećenici koji nisu bili vješti misijama. Bili su, naime, iz različitih provincija, ali su se okupili da održe te misije.

930 Drugo je sredstvo, sestre, da podnosite jedna drugu. Bez toga se nemamo čemu nadati. A zašto da se podnosimo? Zato što time ispunjavamo Kristov zakon: »Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov« (Gal 6, 2). Odlučite, dakle, da ćete se podnositi. Svaka ima svojih pogrešaka i potrebno joj je da je druge podnose. Ali što to znači podnositi se? To znači, drage sestre, biti svima sve, suosjećati s patnjama bližnjega. Sestra je bolesna, i ja sam bolesna s njom. Sestra je žalosna, i ja sam žalosna. To je ono što je sveti Pavao govorio: »Radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima« (Rim 12,15). Vidite, mi smo veoma krhki. Zato, ako nije potrebno da nas ovaj čas podnose, uskoro ćemo biti drukčije raspoloženi kad nam neće biti dosta samo da nas drugi podnose, već da se i sami podnosimo. Jer kotač koji se vrti ne izvodi više okretaja nego što u našem duhu ima promjena. Ako smo sad veseli, uskoro ćemo biti žalosni, i rijetko smo kada u istom raspoloženju. I vi ćete to osjetiti, sestre. Stoga se predajte Bogu kako biste se podnosile.

931 Idite, dakle, drage sestre, pune pouzdanja u Boga, a s nepovjerenjem u same sebe. Molite Gospodina da očuva u vama raspoloživost koju vam je dao. Da sačuvaju staklo, staklari su primorani da ga ostave na mjestu gdje su ga proizveli i da ga stave kraj vatre. Inače bi se razbilo. Tako i vi, sestre, ostanete li pri mišljenju što ga sad imate, ako se vaš duh zaokupi našim Gospodinom kojim ste sad zaokupljene, bit ćete u Bogu i Bog će biti u vama. Tada ćete doista biti kćeri kršćanske ljubavi, bit ćete mile Bogu. Tko bi susreo osobu proniknutu kršćanskom ljubavi, kako bi vidio lijepih stvari! Tà ljubav je kao plamen koji se diže gore. Dok nje bude u kojoj duši, ona će je dizati gore k Bogu. I Boga će privlačiti k njoj. Stoga kad bismo mogli vidjeti ljepotu te kreposti, oduševili bismo se njome i bili bismo ushićeni od udivljenja.

932 Eto, to sam vam imao kazati. Budete li tako činile, bit ćete veoma utješene rasvjetljenjem što će vam ga Bog dati. Jer ako njegova Providnost dopusti da vas stigne kakva žalost, kao što obično biva kod dobrih duša da imaju poteškoća, bilo izvana, bilo u sebi samima poradi teških misli, i to će biti jedno sredstvo da se uputite u ono o čemu smo govorili.

933 Vi znate da se na putovanju treba ponašati veoma suzdržljivo. Ako vas upitaju kamo idete, ne recite da vas kraljica šalje, to bi bilo protiv poniznosti. Stanu li navaljivati da reknete zašto idete, to će sestra Magdalena odgovoriti u malo riječi. Budu li vodili

razgovore koji nisu dobri, pričinite se kao da ih ne čujete. Kad pak budete prolazile mjestima gdje ima crkva, poklonite se Presvetom sakramentu.

Kad stignete u Toul, svratit ćete se ka gospodinu Demonchyju koji će vas otpratiti do Metza, ili će doći tamo poslije vas, prema tome kako bude smatrao prikladnim. Smjerno ćete pozdraviti s naše strane gospodina prvog predsjednika. Zacijelo ćete se smjestiti kod njih, jer su mi javili da će vas čekati dvije milje od Toula kad saznaju da ste na putu. To je jak razlog da se ponizite, sestre.

934 Gospođa Le Gras upita gospodina Vinka ne bi li bilo uputno da se sestre po mogućnosti ispričaju barem da neće spavati kod toga dobrog gospodina. On ljubazno odgovori da su to ljudi koji mnogo vole Družbu i da bi se možda uvrijedili.

Još ga upita što će učiniti ako gospodin predsjednik bude želio da jedu za njegovim stolom, u slučaju da prispiju u vrijeme kad treba leći. On je smatrao da je bolje da to ne učine. Obrazložio je to time što nije običaj da se siromašne kćeri nađu za stolom s velikima.

Blagoslovljen bio Bog!

102. Konferencija — 6. listopada 1658.

Ustajanje, razmatranje i Pozdrav anđeoski

(Dnevni red, čl. 1 i 2)

935 »Ustajat će u četiri sata posvetivši svoje prve misli Bogu, brzo će se obući, namjestiti svaka svoju postelju, i prije negoli se obuku uzet će blagoslovljene vode.«

Drage moje sestre, dosad smo vam tumačili pravila. Slijedi tumačenje dnevnog reda, tj. što vam je činiti od jutra do večeri, nedjeljom, ponedjeljkom i svaki dan u tjednu. To je kotač koji se neprestano okreće. Prema njemu se svaka mora ravnati, i to ne samo jedan dan već u sve dane u ovom tjednu kao i u svim ostalima koji će doći, ukratko sav svoj život. Eto što Bog traži od vas, kćeri. A da se mogne održavati red, treba da sve čine isto i u isto vrijeme ako je moguće. Pravi je užitak vidjeti jednu zajednicu gdje ustaje u četiri sata! Kako je lijepo vidjeti kad se svaka žuri da se razgovara s Bogom! Osim bolesnih, treba da sve ustajete u

označeno vrijeme. Koje to mogu, one to i moraju učiniti, ali treba da imaju sućuti s onima koje to ne mogu. Dapače, ne dajte da ustanu one za koje znate da im je kadšto potreban odmor. Koje su pak bolesne njima dopustite da ostanu u postelji. Ali osim toga, sestre, odlučite sve da ćete to obdržavati. Čineći tako, kćeri, razveselit ćete čitavo nebo.

936 O tom ću vas ispitivati kao što ispitujem gospođe kršćanske ljubavi. Na sastanku, kad se čita kakvo pravilo, ispitujem ih da li se to pravilo opslužuje, a one mi odgovaraju. Dakle, pitam vas, da li se to pravilo opslužuje u ovoj kući? Da li sve sestre ustaju u četiri sata, Gospođo?

— Jest, Oče, osim bolesnih. Ako predviđaju da neće moći ustati, to već u predvečerje mole dopuštenje da smiju ostati u postelji. Kad pak to nisu učinile navečer, kažu ujutro sestri koja ih budi.

Vidite, drage sestre, ovo ću vam usput kazati: posjetim kadšto neki samostan redovnica i pitam poglavaricu: »Časna majko, ništa mi ne kazujete o onima koje ne ustaju na vrijeme.« — »Ne govorim vam«, reče, »jer po milosti Božjoj sve ustaju«. A to su sve otmjene osobe. Vidite, drage sestre, zato vam preporučujem taj prvi čin dana. Ima li i takvih kojima je potrebno da počinu dulje poradi velika posla što ga moraju kroz dan obaviti, ili koje se osjećaju slabo, neka im bude. Ove ovdje moraju moliti dopuštenje u Gospođe. A one po župama i na selu u sestre službenice, a sestra službenica u svoje susestre. Ali, kćeri, to smije biti samo veoma rijetko. Budući da je naša narav uvijek sklona mirovanju, ako joj danas dadnete što želi, sutra će htjeti još više. Jest, ako jedna sestra priušti tijelu da jedan dan dulje otpočine, drugi dan će iz lijenosti ostati u postelji. To će joj zatim prijeći u običaj koji će veoma teško prevladati. Ja vam priznajem da nikad ne dajem odmora svome siromašnom i jadnom tijelu, a da mi se ne čini kako mi je potrebniji počinak sutradan negoli prethodni dan.

937 Predajte se Bogu, drage sestre, kako biste upoznale je li to prava potreba kad mislite da vam je potreban odmor. Ali to treba pred Bogom promisliti. I kad neka, pošto se tako ispitala, spozna da joj je odmor potreban kako bi mogla lakše podnijeti teret svojeg posla, neka to traži ali ravnodušno. Osim toga, ustanite brzo a da ne raspravljate sa svojim uzglavljem. Ne popustite želji da se okrenete na drugu stranu kako bi vidjele treba li ustati. Započnite dan brzim ustajanjem pa ćete tim mrtvljenjem učiniti Bogu ugodno djelo.

938 Morate se, dakle, već ujutro predati Bogu da biste točno obdržavale dnevni red. Zašto? Jer, pravo govoreći, ti su dnevni poslovi vaša pravila. Ako ih dobro opslužujete, bit će sredstvo vašeg posvećenja i spasenja. Ima jedno načelo kojega se drže sveci: budući da su djela onakva kakav je uzrok iz kojega potječu, spasit ćemo se po djelima što smo ih izveli. Ako su sveci postali sveti, to su postigli djelima što su ih izvršili, i to je ono što Bog posvećuje ili zašto posvećuje. Iz toga vidite kako je važno da dnevne poslove dobro obavljate i kako je sigurno da će se spasiti koje su tome vjerne. Treba, dakle, naučiti najprije što je potrebno činiti. Jer kako ćete to izvršavati ako ne znate? Eto, drage moje sestre, što morate prije svega znati.

939 Lijepo je bilo vidjeti nekog poljskog kralja kako ide u lov ili na šetnju te traži da mu donesu stolicu da mogne poučavati svoj narod, učiti ga stvarima spasenja. Oni su svi još bili idolopoklonici, ili barem dobar dio njih, i taj je dobri kralj preuzeo na se brigu da ih sam poučava.

Ali umjesto da govorimo o smrtnicima, govorimo radije o našem Gospodinu. Kako je on radio? Nije li naučio apostole moliti Očenaš? Lijepo ga je bilo vidjeti gdje ih uči moliti: »Recite: Oče naš, koji jesi na nebesima.« Vidite nije li to uzvišen posao i nisu li sve duše koje tako čine sretne, samo ako to čine u duhu Gospodinovu.

940 I vi, drage sestre, kojima je dužnost da poučavate djevojčice, vi na taj način poučavate i njihove očeve i majke, kako se to vidi po misijama, kad djeca pripovijedaju što su naučila. Uče one koji bi njih morali učiti. Kolike li sreće! Budući da želite te duše oblikovati za krepost, to morate same najprije naučiti što ćete im kazati. Bit će dobro da bdijete nad tim i da se češće osvjedočite koliko su upamtile.

941 Slijedi drugi član. »One sa župa koje ne znaju čitati razmatrat će o nekim tajnama Muke ili o drugima koje će im označiti.«

Sestre, ako ste samo dvije na župi a ne znate čitati, tad vas treba žaliti. Bilo bi poželjno da se to ne dogodi. I što sad? Gospođa Le Gras čini što može da vas uskladi. Što treba, dakle, činiti kad se to dogodi? Kažu, treba se prisjetiti muke našeg Gospodina u vrtu, suživjeti se s njime promatrajući njegovu tjeskobu i ono što je predmet njegove molitve, posvjedočiti veliku želju da ga nasljedujemo u njegovoj predanosti te moliti Boga kad budemo u kakvoj nevolji. Vidite, kćeri, ne klonite duhom vi koje ne znate

čitati. Važno je da imate dobru volju, a Bog će vam dati dar razmatranja utoliko više što ćete manje apstraktno umovati; imajte samo želju da mu ugodite. Ima primjera koji pokazuju da su osobe koje ne znaju ni čitati ni pisati, kao na pr. siromašni seljaci koji ništa ne znaju, da su primili od Boga dar razmatranja u višem stupnju negoli mnogi znanstvenici. I u tom smislu moramo shvatiti ono što je naš Gospodin rekao: »Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima« (Mt 11, 25).

942 Jest, sestre, što Bog krije od mudrih, to objavljuje neznalicama. Zašto? Jer se Bogu mile maleni i siromašni ljudi. Veoma često ovi se bolje razumiju u razmatranje negoli učeni. Stoga ne klonite duhom niste li oštroumne. Gospodin će vam biti Učitelj. On će vas poučavati kao što treba poučavati djecu koja još ništa ne znaju. Ne vidite li kako se u školama djeci pokazuju slova, i ona malo pomalo napreduju? Sestre, tako naš Gospodin postupa s onima koje ne drže do sebe i koje se smatraju najgorima od svih. Ne znači li dobro meditirati kad neprestano u svom srcu mislimo na smrt i na muku našeg Gospodina? Vidite, sestre, sveci kažu da je Bogu draže da razmatramo muku njegova Sina nego da postimo godinu dana.

943 Nekoja će mi kazati: »Ali, Gospodine, ja ne znam dostatno o Muci.« Nastojte, sestre, da to naučite, i to vam neće biti teško. Upamtite tajne života i muke našeg Gospodina kako bi vam sad jedno, sad drugo poslužilo kao predmet razmatranja.

Sveti je Franjo razmatrao samo o Muci, a ni njegovi redovnici nisu činili drukčije. Ni kapucini ne uzimaju nikad drugog predmeta za razmatranje doli onoga o životu, muci i smrti našeg Gospodina. No nijedna od vas nije tako neuka da ne bi poznavala Gospodinov život: utjelovljenje, njegovo rođenje u betlehemskoj štali, obrezanje, poklon Triju Kraljeva, bijeg u Egipat i drugo o njegovu životu do smrti. Držite se toga, sestre, koje ne znate čitati. Prionite uz tajne života i smrti našeg Gospodina. Nedostaju li vam misli, uzvinite se prema Bogu kojim uzdahom. Ako ih i poslije toga nemate, izmolite Očenaš i Vjerovanje te stanite meditirati. Ostanete li i nadalje u suši, izmolite deseticu krunice. Hajde, sestre, utješite se. Budete li tako činile, kažem vam, obavit ćete dobro razmatranje, a možda i bolje od onih koje znaju čitati a nemaju poniznosti više negoli znanja.

944 Što se tiče Anđeoskog pozdrava, sestre, koji se moli na kraju razmatranja, počinjemo znakom križa a zatim govorimo: Anđeo Gospodnji navijestio Mariji i ona je začela po Duhu Svetom. To molimo, sestre, da bismo zahvalili Bogu što je došao na svijet i utjelovio se za naše spasenje. Evo što znači sve to: znači da je anđeo navijestio svetoj Djevici da će Sina Božjega začeti djelovanjem Duha Svetoga. Pošto je shvatila kako će se ispuniti ta tajna, sveta Djevica reče: »Dobro, kad Bog to kaže. Službenica sam Gospodnja, neka mi bude po tvojoj riječi!« To znači: Evo službenice. A zatim govorimo: »I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama«. Riječ se utjelovila i stanuje među nama.

Eto što znači Pozdrav anđeoski. Svaki put kad začujete glas zvona, imajte nakanu zahvaliti Bogu za tu veliku tajnu. Vi ste o tom bile poučene, drage sestre. Vi to morate biti. Ali je dobro da to ponovimo od vremena do vremena.

945 Blagoslivljajte ime Božje i slavite ga uvijek. Iz tog razgovora moramo upamtiti da se radi o tom da budete vjerne obdržavanju dnevnog reda, jer o tom ovisi posvećenje vaših duša. Ne budete li tako činile, bit ćete poput tame, i to će onda biti nešto veoma neprijatno. Nek vam dobrota Božja udijeli milost da budete veoma revne u vršenju toga reda i nek Bogu bude ugodno vaše obećanje da ćete vjerno vršiti sve ono o čemu smo upravo govorili! A budući da Gospodin daje milost da možemo ispuniti što naređuje, imajte pouzdanja da nećete biti same, već da će Gospodin to s vama izvoditi. To ga molim od svega srca!

O moj Spasitelju, ti si otkupio to maleno stado, daj mu milost da to dobro shvati i izvrši opsluživanjem svojih pravila. Molim, Gospodine, da to izvršiš po riječima blagoslova što ću ga u tvoje ime izgovoriti.

103. Konferencija — 13. listopada 1658.

O razmatranju

(Dnevni red, čl. 2)

946 Drage moje sestre, prošle smo vam nedjelje govorili o prvom članu dnevnog reda i kazali smo nešto o drugome. Danas nam preostaje da govorimo o razmatranju i o usmenim jutarnjim molitva-

ma. Evo što sadrži taj član: »U četiri i pô zajednički će obaviti uobičajene usmene molitve, a zatim će poslušati čitanje točaka razmatranja. To će trajati pola sata, a počet će s Dođi Duše Presveti, itd.«

Radi se, dakle, o tome da meditirate pola sata nakon što ste ustale. To ćete vi sve obaviti, jer je razmatranje duši što je duša tijelu. Duša je život tijela, a razmatranje je život duše. I kao što je tijelo bez duše mrtvo, tako ni osoba koja ne razmatra nema snage. Kad je tako, tada sve duše koje Bog poziva u kakvu važnu službu njemu na slavu, moraju prionuti uz tu vježbu i izbjegavati taštu slavu, da npr. učine nešto da se svide svijetu ili da sebi pribave poštovanje. Bože sačuvaj, da otmem slavu što je dugujem Bogu ili da učinim nešto kako bih stekla naklonost onih s kojima radim! Ali želim da sve što ću poduzimati, govoriti ili misliti bude njemu za ljubav. Završiti razmatranje a da nismo stvorili nijedne od ovih odluka, naročito od onih koje se odnose na vršenje pravila, znači ne obaviti ga kako treba.

To još nije sve, ako stvorimo neku odluku, a ne potražimo sredstva da je provedemo u djelo. Kada, dakle, odlučite da ćete izbjegavati neku manu ili vršiti krepost, morate sebi kazati: »Ja sam, doduše to poduzela, ali to je teško izvršiti. Mogu li to svojim vlastitim silama? Ne, ali s milošću Božjom nadam se da ću biti tome vjerna i zato se moram poslužiti tim i tim sredstvom.«

Eto, drage sestre, triju točaka razmatranja. Preostaju još tri druge i zaključak.

947 Prva od tih triju zadnjih jest da zahvalimo Bogu. Vi ste vidjele ljepotu kreposti i stvorile ste odluke. Preostaje, sestre, da zahvalite Bogu za milost što ste obavile razmatranje. To je milost nad milostima što je Bog može dati kršćanima a prema tome i kćerima kršćanske ljubavi. Koje li je veće dobročinstvo mogao Gospodin iskazati nekoj duši nego da joj dopusti saobraćati s njim licem u lice! Veoma je, dakle, razborito zahvaliti Bogu nakon što smo obavili razmatranje. Jer, tko vam je udijelio milost da ga obavite? Nije li Bog? Treba mu za to, dakle, s ljubavlju zahvaliti. A koji obave razmatranje, a da nisu zahvalili Bogu što je protjerao tmine iz njihova duha, što ih je prosvijetlio da upoznaju ljepotu kreposti i raspalio volju da je i vrše, takvi se ogrešuju o vrlo važnu točku da dobro obave razmatranje.

948 Poslije toga, drage sestre, treba Bogu prikazati svoje odluke. Treba mu prikazati što ste primile od njegove dobrote. Primile ste milost, ali morate znati da je niste dostojne sačuvati te stoga recite: »Gospodine, upoznajem da sve to dolazi od tebe i da nisam kadra to sačuvati, zato ti to prikazujem.« I najzad, uzalud odlučujemo da ćemo činiti dobro; ako nam Bog ne dadne te milosti, neće nam to biti moguće, jer, kako veli sveti Pavao, nemoguće nam je kazati: Abba! Oče (Rim 8, 15) ako to nije u Duhu Svetom. Vrlo nam je potrebno ostvariti svoje odluke, ali to ne možemo bez milosti Božje, jer bez Boga ne možemo imati nijedne dobre misli niti kazati ijednu dobru riječ. Nije nam to moguće ako nam vječni Otac ne dadne za to milost po zasluzi svojeg Sina.

949 Eto, sestre, u čemu je razmatranje. Prva se točka, s onim trima koje sadržava, naziva priprava; druga, srž razmatranja; treća, zaključak. O kćeri, bilo bi veoma teško da sve to zapamtite. Ako mognete to zapamtiti — u dobar čas! No ako se ne prisjetite svega, ne klonite duhom; sjetite se samo čuvstava kojima će vas Bog prožeti u razmatranju. Prema tome ćete zatim stvoriti praktične odluke. Ne mučite se; s vremenom će vam Bog dati milost da dobro obavite razmatranje. Molite ga neka vas nauči kako ćete to postići kao što su apostoli govorili Gospodinu: Gospodine nauči nas moliti (Lk 11, 1). Gospodine, nauči nas moliti, nauči nas kako ćemo ophoditi s tvojim Ocem.

950 Pošto ste zamolile Gospodina da vas nauči kako ćete dobro obaviti razmatranje, pažljivo pročitajte točke štiva, kao što smo kazali. O Spasitelju, udijeli mi milost da uđem u to sveto vježbanje. O sestre, što li nećete primiti od Boga ako dobro obavite razmatranje! Doživjet ćete, kaže David, uzvišenost Božju.

951 Vi kažete, Gospodine, da me pravilo obvezuje da meditiram. Kako to mogu činiti siromašne kćeri kršćanske ljubavi koje žive na selu i koje ne znaju čitati? — Sestre, vaše pravilo kaže da u tom slučaju možete meditirati o tajnama života našeg Gospodina, o njegovu utjelovljenju, rođenju, o njegovu obitavanju u Nazaretu; kako je slušao svoju svetu majku i svetoga Josipa. Napokon možete razmatrati o drugim tajnama iz života Sina Božjega tamo od rođenja do smrti, i najzad kako je uzašao na nebo.

952 Ali, Gospodine, reći će koja, ja to ne znam. — Sestre, sačuvajte u sjećanju neke od tih tajna, i to one kojih ćete se najlakše prisjetiti. I da pri tom sebi pomognete, bilo bi poželjno da imadete slikâ o tajnama života našeg Spasitelja. Molim Gospođu Le Gras

da bi ih dala po mogućnosti sestrama koje nisu odavle. I kad budete išle na razmatranje, koje ne znaju čitati uzet će za predmet svoje meditacije tajnu koju predstavlja dotična slika.

953 Gospodine, što da radim za vrijeme razmatranja kad ne znam čitati? Kad biste vi znale, sestre, koliki su veliki sveci imali dar razmatranja a da nisu poznavali nijednog slova! Ne obeshrabrite se ako ne znate čitati. Jer može se dogoditi da će bolje obaviti razmatranje ona koja ništa ne zna negoli druga koja zna mnogo toga.

954 U našem je stoljeću živio neki redovnik karmelićanin koji je bio toliki neznalica da nije nikako mogao naučiti moliti časoslov. Međutim, naš ga je Gospodin tako poučio i dao mu milost da tako dobro obavlja razmatranje da je postao jedan od najprosvjetljenijih i najproduhovljenijih u svom vremenu. A kako je do toga došao? Budući da nije imao znanja, prikazao se Gospodinu govoreći: »Gospodine, evo neznalice koji moli tvoju milost da bi mogao obavljati razmatranje. Ja ne znam ništa. Ali ti mi, Gospodine, reci nešto. Zar ćeš pustiti svog siromašnog slugu a da mu ništa ne kažeš? Gospodine, što će kazati nebo kad vidi da ne slušaš molitve što ti je upravljam? Dopusti, Gospodine, da ti reknem da neću otići dok mi ne udijeliš milost što je molim.« Eto, tako je taj blaženi brat postigao visok stupanj razmatranja. Stoga se nemojte čuditi, kćeri, ne znate li mnogo toga što olakšava da dobro obavite razmatranje. Samo ako budete ponizne i ako se kao taj dobri brat prikažete našem Gospodinu, Bog neće dopustiti da odete od njegova božanskog Veličanstva a da niste primile te milosti.

955 Znate li kako je gospođa de Chantal, naša blažena majka, naučila dobro meditirati? Onako kako sam vam kazao da možete meditirati vi koje ne znate čitati: pomoću slikâ. Uzela je sličicu svete Djevice i promatrajući njene oči govorila je: »O drage oči!« Pošto joj je srce tim promatranjem usplamtjelo ljubavlju, molila je od Boga milost da ga ne bi uvrijedila pogledom: »Gospodine, daj mi onu skromnost koju je imala tvoja sveta Majka.« Zatim je odlučila da će čuvati svoje oči te da im neće dopustiti da lutaju po taštim stvarima. Kadšto je meditirala o ušima svete Djevice i razmišljala: »O uši, kako ste sretne što ste tako dobro shvatile riječ Božju, čule pouke Božjeg Sina!« Tu se zaustavila i razmišljala kako bi i ona mogla jednako tako postupati.

956 Budete li tako činile, naučit ćete dobro razmatrati, ili kao časni brat od Djeteta Isusa koji je govorio Gospodinu: »Ja sam kao živinče, ipak hoću da mi progovoriš. Zar mi nećeš ništa kazati, Gospodine? Dakle, nećeš govoriti živinama? Neću se maknuti odavle dok mi nešto ne rekneš.« — »Sveta Djevice«, nastavljala je ta blažena gospođa, »neću otići odavle dok mi ne pokažeš kako si ti shvatila riječi svoga Sina kad je propovijedao Židovima i svima koji su ga slijedili.« Razmišljajući o tome govorila je: »Sveta Djevice, ja znam da si ti pažljivo slušala lijepe pouke svojeg Sina. Ali znam isto tako da nisi slušala kad se zlo govorilo o bližnjemu, da ti se nisu svidjele dvoznačne riječi, jer si bila previše iskrena.« Pošto je sve to izrekla, odluči da neće nikad slušati o lošim stvarima. Na taj je način prošla sve udove svete Djevice i odlučila da će se i ona tako ponašati. No, sestre, tko će vam zabraniti da jednako tako činite? Dosta vam je da imate sliku svete Djevice. Gospodin će vam pri tom zacijelo nešto kazati.

957 Eto, drage sestre, to sam vam htio istaknuti o tom predmetu. Dovršavam mislima: budete li činile sve što vam je moguće da se vježbate kako bi dobro meditirale, primit ćete od Boga sve milosti za koje ćete ga moliti. Naročito ćete zadobiti posvetnu milost. Kažem još više, kćeri, one među vama koje ne znaju ni čitati ni pisati, ako budu ponizne, meditirat će bolje od onih koje su naučile metodu razmatranja a nisu ponizne. Imajte, dakle, pouzdanje, kćeri. Kao što je naš Gospodin izabrao siromašne ribare za svoje apostole, tako ćete i vi dobro obavljati svoje razmatranje premda ste priproste neznalice. Ne samo to, vi ćete učiniti mnogo dobra, kao što je govorila dobra gospođa de Goussault. »Gospodine«, rekla mi je malo prije svoje smrti, »pomoću kćeri kršćanske ljubavi Bog će izvesti velike stvari!« Ali vi ste samo uboge sirotice — ništa zato, drage sestre, budite ponizne, i Bog će po vama izvesti mnogo dobra.

958 O Gospodine, ti si siromašne ljude učinio apostolima, pogledaj i naše sirote sestre pred nogama tvoga božanskog Veličanstva. One su svjesne da su jadne neznalice. Gospodine, nauči njih, nauči nas moliti. Tà ti si naučio sve siromahe kako to treba činiti. Ako se svidi tvojoj dobroti da nam udijeliš tu milost, one će dobro obavljati razmatranje, i bolje negoli to mogu siromašne kćeri očekivati. U toj nadi, Gospodine, izgovorit ću riječi blagoslova.

104. Nagovor sestrama poslanima u Cahors

4. studenoga 1658.

959 1658. Pouka što ju je gospodin Vinko, naš mnogo poštovani Otac, održao 4. studenoga te godine našim dragim sestrama Andrijani Plouvier i Lujzi Boucher. Trebalo je da one sutradan otputuju i da se nastane u Cahorsu.

Sestre, prvi razlog koji vas potiče da se predate Bogu te da idete kako bi mu služile u tom gradu jest što vas je zasigurno Bog na to pozvao. Kad neki prelat poziva duhovne osobe u svoju biskupiju da rade na slavu Božju, kao što činite sada vi, znak je da to čini prije naš Gospodin negoli ljudi. Davno su već iskali kćeri kršćanske ljubavi za to mjesto. Držim da su prošle i četiri godine kako me Gospodin iz Cahorsa usrdno za to molio. Čak se i naljutio na me, jer gospođa Le Gras nije bila u mogućnosti da mu udovolji želji.

960 Drugi razlog ili znak poziva nije samo to što bilo koji prelat poziva u svoju dijecezu, već što je to prelat kao ovaj ovdje kojega drže svecem u onom kraju.

961 Treći je, sestre, što vi idete da tamo činite što su činili Gospodin i apostoli: poučavat ćete siročad, učiti ih onome što im je potrebno za spasenje. Nećete ih samo poučavati već i odgajati. A to je jedno od velikih djela što bi ih vi trebale još poduzeti. Vaše su sestre po bolnicama i pariškim župama, kod robijaša i nahočadi, ali još niste imale zadaće slične ovoj.

962 Sredstva koja će vam pomoći i kojima se možete poslužiti kako bi dobro obavile taj posao jesu, drage sestre, da se odreknete svega, svoga kraja, roditelja i samih sebe. Gospodin kaže u Evanđelju da nismo dostojni njega ako smo skloni bilo čemu. Treba se od svega odijeliti da budemo sasvim njegovi.

963 Drugo je sredstvo poniznost, jer vi idete boriti se protiv demona onog kraja, a to je oholost. Demon koji gospoduje u tom mjestu jest demon oholosti, srdžbe, žestine i nadutosti. Evo mana onih koji borave u tom mjestu. Vi ćete tu vidjeti osoba koje su gotovo vazda srdite, koje planu s najneznatnijeg razloga, a vi se protiv toga morate boriti svojom blagošću. Zatim, to su samodopadni duhovi koji vole mnogo govoriti. Vi ćete, dakle, tome navijestiti rat. Poroci se suzbijaju onim što im je suprotno.

964 Treće je sredstvo da napustite svoj duh i da molite Boga neka vam dadne ni manje ni više nego duha našeg Gospodina. Kćeri, ne ponesite sobom svoj duh, prepustite ga dragom Bogu da vam ga čuva. Tà što biste postigle da ponesete sobom svoj jadni duh!

965 Četvrto sredstvo kojim se morate poslužiti jest mrtvljenje kako biste podnosile pogreške jedna druge. Jer, vi sestro, koji ste stariji, vi morate držati da ste ih puni. A, vi sestro, koji ste mlađi, vi morate samu sebe uvjeriti da ih imate mnogo, i to veoma velikih, unutarnjih i izvanjskih. I sa svim tim vi hoćete da vas drugi podnose, da prijeđu preko vaših ispada naglosti i da vas ispričaju. To treba da i vi činite s obzirom na svoju sestru. Vi želite da vas ona voli i da vas poštuje, jer držite da vam je to dužna kao sestra. Treba da joj jednako uzvraćate ne samo podnoseći njene pogreške, već da ne trpite ni misli protiv ljubavi koju joj dugujete. Evo što treba činiti, sestre: ne dopustite da vam se u duh uvuku misli koje bi mogle povrijediti vašu sestru kad bi ih upoznala. Stoga se oboružajte podnošljivošću i mrtvljenjem želite li štogod postići.

966 Svladavajte se, sestre, i u tom da ne kažete što bi bilo u pohvalu Družbi ili vama. Ne recite da su vas izabrali umjesto Kćeri Križa, onih sa Trga Royale i tolikih drugih koje su također mogli uzeti u obzir. Ne, ne bi bilo uputno. Nikad ne smijete kazati nešto što bi vam moglo pribaviti poštovanje, već se predajte Bogu kako biste mogle podnijeti prezir koji bi vas mogao pogoditi. Budući da tamo ima uobraženih duhova, oni bi mogli kazati: »Zar su to sestre koje su došle iz Pariza i do kojih se toliko držalo! Tà one uopće nisu inteligentne! I da su takve osobe toliko priželjkivali!« Svojim primjerom, sestre, naučit ćete te duše kako se treba odricati.

967 Bit će vam potrebno svladati se ako gospodin iz Cahorsa uoči da ne vršite dobro svoje dužnosti s obzirom na službu u bolnici. Morat ćete ponizno primiti njegove upute i opomene. Budući da je sâm prema sebi veoma strog, možda će uslijed toga biti malo preoštar. Taj je gospodin osoba koja bi se osjetila pogođenom u savjesti da izrazi svoje zadovoljstvo.

968 Eto, sestre, zašto se morate predati Bogu kako biste od njegove dobrote zadobile milost da mognete suzbijati demona oholosti koji snažno vlada u tom gradu. A za to vam je potreban duh našeg Gospodina. Kad je on došao na svijet da uništi oholost, došao je ponizan, nepoznat i ničim nije očitovao ono što on jest. On

je vaš gospodar, kćeri, i vi ga morate nasljedovati. Kad je naš Gospodin upoznao volju Boga, svoga Oca s obzirom na spasenje ljudi i kad je vidio sva zla koja će morati za nas podnijeti, od najsitnijih do najgorčih, kazao je svome Ocu: »Podlažem se svemu jer je to tvoja volja.« I prešao je preko svih teškoća koje je predvidio kao Otkupitelj Tu .je dužnost tako vjerno ispunio da je rekao na križu: »Sve je dovršeno; u ruke tvoje predajem duh svoj!« I vi, sestre, mislite na to da ćete naići na teškoće u djelu što ga namjeravate poduzeti. Da vam govorim drukčije, varao bih vas. Nije li naš Gospodin rekao svojim apostolima: »Evo ja vas šaljem kao jagarjce među vukove.«

969 Idite, dakle, kćeri, s pouzdanjem da će duh našeg Gospodina biti s vama. Ne velim vam što ćete tamo raditi, već da točno ispunjavate odredbe gospodina iz Cahorsa; za njih ćete doznati ili od njega samoga ili od gospodina Cuissota, poglavara u mjesnom malom sjemeništu.

Preostaje još, sestre, da vam reknem nešto o putovanju. Odavle ćete ići kolima za Orléans sve do Bordeauxa.

970 I dobri gospodin Vinko uputi ih nekoj poznatoj osobi da im ona označi tko će ih otpratiti do Agena gdje boravi jedan od gospode iz sjemeništa koji će biti u njihovu društvu ali u drugim kolima. Zatim ih pouči kako će se ponašati na putu. Posebno im je preporučio skromnost, opsluživanje pravila i mnogo šutnje — da u svratištima ne jedu za stolom s gostima, već da se povuku zasebno. Upozorio ih je da se poklone Presvetom sakramentu kad budu prolazili kraj crkava, da pozdrave anđele čuvare svih duša što stanuju po dotičnim gradovima i selima. Najzad im je podijelio svoj blagoslov, pun ljubavi i revnosti kao obično. U njega se moglo vidjeti kako moli od Boga milosti koje su potrebne našim sestrama da ispune njegovu volju u mjestima kamo ih zove.

105. Konferencija — 17. studenoga 1658.

Ustajanje, razmatranje, ispitivanje savjesti i ostale vježbe
(Dnevni red, čl. 1—7)

971 Sestre, predmet sadašnje konferencije bit će nastavak čitanja vaših pravila s obzirom na dnevni red. O tom nećemo kazati ništa osobito, jer su to uobičajene stvari koje ne traže tumačenja.

Ispitat ćemo samo da li se to opslužuje po seoskim župama i najzad jesmo li pri tom točni.

Zadnja je konferencija bila o mislenoj molitvi. Kad bih imao vremena, ispitao bih o tome nekoliko sestara, ali jer se nismo mogli dosta rano okupiti, prijeći ćemo na čitanje vaših pravila.

Evo što slijedi: treća dužnost u danu: »Poslije razmatranja prionut će uz ono što treba najprije uraditi, svaka prema svojoj dužnosti.«

972 Pretpostavlja se, dakle, da ste dovršile mislenu molitvu. To ne smijete nikada propustiti, sestre. O Spasitelju, svete li vježbe! Vidite, kćeri, zrak nije toliko potreban tjelesnom životu koliko je molitva potrebna životu duše. Kao što znate, kad čovjeku ponestane zraka, on umre, jer mu zrak podržava život. Isto je tako nemoguće, sestre, da kći kršćanske ljubavi mogne živjeti bez molitve. Zato vas pitam: kako se to opslužuje? Znam da se u kući matici to ne propušta. Ali htio bih znati kako se to čini po župama.

973 Ana, sestra iz župe Saint-Germain-de-l'Auxerrois, kćeri, obavljate li svako jutro mislenu molitvu?

— Da, Oče, po pola sata, a kadšto i tri četvrt sata.

— Dakle, sestro, vi to ne propuštate?

— Ne, Oče, pomoću Božjom.

— Bog vas blagoslovio i dao milost svima onima koje nisu prožete tim duhom da im ga po svojoj dobrostivosti udijeli!

Sestro iz župe Svetog Pavla, da li jutrom obavljate razmatranje?

— Obavljamo, Oče.

— Da li ga kadšto ponovite, sestro?

— Ne, Oče, nemamo za to vremena. Dovršivši razmatranje moramo misliti na posao.

— No dobro, kćeri, Bog vas blagoslovio! Istina je, postoji li župa gdje ima mnogo posla, onda je to vaša. Možda nije ni običaj da se po župama ponavlja razmatranje. Barem dosad to nije bilo uputno. Vidjet ćemo poslije što bude potrebno učiniti.

Da li obavljate razmatranje vi tamo kod galijaša, sestro Henriko?

— Oče, ne čujemo ure i radi toga nismo sasvim točne.

— O dobro! Bog vas blagoslovio kćeri, što tako bezazleno odgovarate! Tako i treba. I Bog vas blagoslovio za vaše putovanje! (To je putovanje spomenuta sestra poduzela kad je išla u Calais da pomogne ranjenim vojnicima. Za to se sama ponudila gospodinu Vinku i gospođi le Gras.) O dobro, sestro, bit će vam na veliku utjehu u času smrti to što ste učinili, kao i svima onima koje su

jednako raspoložene da idu služiti bližnjemu svakamo kamo ih Providnost pozove.

Je li tu koja iz Svetog Sulpicija? Sestro, da li vjerno obavljate razmatranje?

— Ponekad ga obavljamo. Ali to nam nije moguće kad moramo odnijeti lijek siromasima. Kad ne možemo drukčije, tad ga obavimo za vrijeme mise.

—O kćeri, znam, ako ima župa koju treba ispričati zbog množine bolesnika, to je onda vaša. No kad vam je god moguće, obavite ga kod kuće. Vrlo je teško dobro obaviti razmatranje za vrijeme mise.

— Da li se u bolnici duševno bolesnih obavlja razmatranje?

— Jest, Oče, dvaput dnevno. I kad poslije objeda sve nemaju vremena da se pri tom zaustave, tad pročitamo točku i svaka nastoji da odlazeći i dolazeći učini što joj je moguće.

— Bog vas blagoslovio, kćeri!

Obrativši se sestri koja se prije malo vremena vratila iz Maulea, reče:

— Sestro, da li vi tamo obavljate razmatranje?

— Oče, samo ponekad pročitamo točke, zatim sestra i ja idemo po selima tražeći bolesnike. I mi ga obavimo što najbolje možemo.

— A navečer, kćeri, da li ga navečer obavite?

— Da, Oče, kad učenice odu. Ali to nije u pet i pô već kadšto u šest ili sedam sati.

974 — Dobro je tako, kćeri. Moram vam priznati, sestre, da sam utješen videći vašu revnost. O, dobro je što obavljate razmatranje obilazeći po selima svoje bolesnike. Tako je činio i sveti Karlo Boromejski. I ne samo da je razmatrao idući putem, već se i ispovijedao jašući na konju. Pozvao bi k sebi kapelana i ispovijedao se. O, koliko sam ja ispovjedio siromašnih ljudi prolazeći selom! Kad smo obavljali misije, trčali su za nama: »Gospodine, ja se nisam ispovjedio, molim vas da me ispovjedite. Nadam se da će mi Bog oprostiti grijehe.« Tako ih ja saslušavam hodajući. Dakle je moguće i tako obaviti svoje razmatranje.

975 Kćeri kršćanske ljubavi moraju voljeti razmatranje kao što tijelo voli dušu. I kao što tijelo ne bi moglo živjeti bez duše, isto tako duša ne bi mogla živjeti bez razmatranja. I dok neka sestra bude razmatrala kako treba, o koliko će činiti dobra! Ona neće hodati, već će trčati Gospodinovim putovima. Bit će podignuta na visok stupanj Božje ljubavi. Naprotiv, koja napušta razmatranje

ili ga ne obavlja kako treba, ona životari. Ona nosi odjeću ali nema duha kćeri kršćanske ljubavi. I ako vidite da neke istupaju iz Družbe, onda je to stoga. One na izgled obavljaju razmatranje s ostalima. Ali jer ga ne obavljaju uz sve potrebne uvjete, ne ubiru ploda i ostaju kao mrtve milosti. Nemaju više osjećaja za božanske stvarnosti, pa ni za svoje zvanje. Zašto? Zato što ne razmatraju dobro.

976 Eto, sestre, što vas obvezuje da budete vjerne svome razmatranju od pola sata koje vam je dano za to. Ako vas jutrom pozovu da odnesete kojem bolesniku lijek, za to ćete vrijeme napustiti razmatranje. Ali morate ponovno naći vremena da ga obavite i ne smijete ga nikad propustiti. Ne vidite li da redovito odjećom ukrašujemo svoja tijela? Ukras duše jest razmatranje. Zanemarimo li ga, zanemarili smo joj dati odjeću. Stoga je važno da zavolite više negoli ikad tu svetu vježbu. Ako je dobro obavite, posjedovat ćete divnu odjeću ljubavi i Bog će vas sa zadovoljstvom promatrati. Ako ga pak ne budete obavljale, past ćete u jadno stanje. Jest, sestra koja napušta razmatranje pada u žalosno stanje: Bog je napušta, jer je ona napustila njega. I znajte da bez razmatranja ne možete ne uvrijediti Boga, ili barem, uskratiti našem Gospodinu slavu što je očekuje od istinskih kćeri kršćanske ljubavi. O Spasitelju, daj nam, molimo te, tu milost. Sestre, molite Boga milost da biste nastojale oko toga više negoli ikad.

977 Ali, što je razmatranje? Drage sestre, to je uzdizanje duha k Bogu. Tko kaže razmatranje, kaže uzdizanje duha k Bogu da mu čovjek posvjedoči svoju ljubav ili iznese svoje potrebe. No za to moramo izaći iz samih sebe i ukloniti sve zemaljske misli. Kad smo pak ušli u razmatranje, recimo: »Evo siromašnog carinika, Gospodine, evo jadnika koji ti se s ljubavlju prikazuje da razmatra o tvojim tajnama.« Tko se tako uzdiže k Bogu zaslužuje da mu naš Gospodin govori od srca k srcu. Vi znate kako se to čini, jer ste to mnogo puta čule i učile napamet. I možda bi bilo suvišno da vam kažem kako je to činio blaženi Franjo Saleški. Međutim, budući da je to najlakše, kazat ću vam.

978 Razmatranje se dijeli u tri točke. Prva se naziva priprava; druga, predmet razmatranja; i treća zaključak. I svaka od tih triju točaka sadrži tri druge.

Prva od tih triju točaka jest prisutnost Božja. Uz neke izuzetke, to se redovito postizava vjerom. Razmatranje treba dakle započeti prisutnošću Božjom. Neki se služe maštom. To je ponekad ko-

risno. Ali svi to ne mogu, jer to naprezanje uma može prouzročiti glavobolju. Moguće je na četiri načina staviti se u prisutnost Božju, kaže autor. Prvi je način da sebi predstavimo našeg Gospodina u Presvetom oltarskom sakramentu. Vi koje ste ovdje, na primjer, možete se staviti u prisutnost Presvetog sakramenta kod Svetog Lovre. Drugi je način da ga sebi predstavimo u nebu. Probudimo radost što mu se tamo klanjaju i što nam je dopušteno da ga ondje promatramo sa svom mogućom radošću. Pater noster qui es in caelis. Promatrajte ga dakle u nebu. I to je izvrstan način da se stavimo u prisutnost Božju.

979 Drugi je način da ga gledamo posvuda, jer on ispunja sve. I djecu u školi učite da je Bog posvuda: na deset, na pedeset milja. On je posvuda svojom nazočnošću, on je ovdje dok vam ovo govorim. Štoviše on je u mojoj glavi i u svim dijelovima mojega tijela. Bog je, dakle, posvuda. Kolike li sreće za ljude, a naročito za kršćane što nalaze Boga posvuda kuda god došli! Popnem li se na nebo, kaže David, on je tamo: siđem li u podzemlje, i tamo je. Kao što ptica, i kad se okreće i vrti, svuda nalazi zraka, tako i mi, kamo god idemo nalazimo Boga, jer on je ne samo u onome što je realno već i u onome što je zamišljeno. To je ono što molimo u oficiju svetog Dionizija u čijoj smo osmini. Bog je biće koje je posvuda nazočno. To je, dakle, treći način.

980 Evo i četvrtog: Bog nije samo svagdje, već je na poseban način u dobroj duši koja je ispunjena njegovom ljubavi. Bog je, dakle, u dobrim dušama, kao npr. u kćerima kršćanske ljubavi, i ništa mu nije milije. Vidite, drage sestre, nema ničega što bi naš Gospodin više volio od dobrih duša. Ništa mu nije ljepše ni na nebu ni na zemlji od toga. Njemu se mili u njima, tu je njegovo obitavalište. On je usred nas. On čini da se mičemo, da shvaćamo, on sudjeluje s nama u svem našem naravnom i nadnaravnom djelovanju. On nam je dao svoj zakon i on nam potiče želju da ga obdržavamo. Kolike li sreće što nam je Bog tako nazočan! Nedavno sam vam o tom govorio. Možda niste sve to zapamtile, stoga vam velim još jedanput: kad netko služi Bogu iz ljubavi, sve što čini, što misli i što govori, veseli Boga toliko da nema oca koji bi se više radovao onome što radi njegov sin nego što se Bog raduje videći kćer kršćanske ljubavi gdje mu već od jutra prikazuje sve što čini. To treba očekivati od svih sestara kršćanske ljubavi koje vjerno vrše svoje pravilo i koje su odlučile da neće počiniti svojevoljnog grijeha, već da će služiti Bogu u potpunom savršenstvu kako želi da mu služe. O, Bog prebiva u dušama koje su takve.

981 Evo, dakle, kako si možete predstaviti Boga na jedan od ovih četiriju načina: u Presvetom sakramentu, u nebu, svagdje i u srcu. Kad ste mislima tamo, poklonite mu se pošto ste pobudile ovaj čin klanjanja: »Vjerujem da je moj Bog ovdje!« Nije potrebno predočavati ga u osobitim slikama. Dovoljno je da to vjerujete, jer vas to vjera uči. Koje sebi Boga predstavljaju zamišljanjem, ako im to lako polazi za rukom, mogu to s korišću činiti. Ali koje nemaju te milosti nek se ne muče. Možete se staviti u prisutnost Božju jednostavnim činom vjere a da se ne morate prisiljavati da sebi predočite Boga ni da govorite: »Hoću vidjeti Boga ili našeg Gospodina na taj i na taj način«. Ne, sestre, nemojte to željeti. Ako Bog bude htio da se predoči našem duhu, dobro. Ako ne, recite samo: »Vjerujem da je moj Bog svagdje.« Ne samo da tako treba početi svoje razmatranje, već je potrebno da svaku molitvu započnete u njegovoj nazočnosti kako bi mu taj čin bio ugodan. O sestre, kako je to lijepo i lako izvesti! Tko vas to uči? David koji je govorio: »Uvijek imam Boga pred očima.« I kad su patrijarsi htjeli nekoga o nečemu uvjeriti, govorili su: »To vam kazujem u prisutnosti Božjoj.« Treba dakle tako započeti. No, budući da sam vam to rekao, ne morate se naprezati da se dulje zadržite u tom razmišljanju. Ako to možete lako učiniti, u tom času probudite čin vjere i prijeđete na drugo.

982 U drugoj točki priprave zazovite Božju pomoć. Zazovete li k tome i pomoć svete Djevice, ništa bolje. Nemojmo zanemariti te točke kao ni prijašnje, jer bez milosti Božje ne možemo imati ni dobre misli.

983 U trećoj točki priprave predočite sebi predmet razmatranja. Predmet je obično ono što se čita neposredno prije razmatranja. Slušajte ga pažljivo kako bi ga dobro čule i zadržale u pamćenju da mognete tada o tom razmatrati.

984 To je, dakle, prva točka razmatranja koja se dijeli u tri druge. Druga se točka također dijeli u tri druge. Ona je u tom, drage moje sestre, da meditirate o pročitanom, razmatrate o onom što je kazao autor, da pogledate kamo smjeraju točke koje sadrže predmet razmatranja. Ali jer se bojim da ih ima među vama koje jedva znaju što znači razmatrati, govorio sam gospođi Le Gras o sredstvu koje će vam to olakšati. Ona smatra da je dobro. Kad su pročitane točke razmatranja za sutradan ujutro, neka određena sestra glasno kaže što treba učiniti da dobro shvatite što se pročitalo. Tako na primjer, pošto je pročitana prva točka, neka kaže: »U toj

prvoj točki razmišljat ćemo o tom i o tom.« Govoreći tako, dat će neku sugestiju onima koje istom počinju i još ne znaju razmatrati. Tako ćete dobro shvatiti predmet razmatranja. I što dotična bude kazala utisnut će se možda više u dušu negoli bi to učinilo sâmo čitanje razmatranja. A koje su već napredovale, bolje će se uputiti i uvježbati. I da to bolje zapamtite, neka vam Gospođa, molim, prva protumači drži li da je tako dobro ili neka odredi drugu, prema svojem nahođenju. Ona će vam dakle kazati: »Sestre, predmet je sutrašnjeg razmatranja... A o tom je moguće tako i tako razmišljati...« I što će vam ona kazati mnogo će vam pomoći, jer čitanje ne ostavlja nikad tako dubok dojam kao govor. Budete li se toga držale, uvjeravam vas da ćete napredovati u kreposti prema spoznaji što će vam je Bog dati. Ujedno ćete osjetiti velik zanos njegove ljubavi. Zatim će Gospođa odrediti neku sestru da nastavi s tom vježbom.

985 Eto prve točke drugog dijela, a to je razmišljanje o pročitanom. Kad ste upoznale krepost ili pogrešku o kojoj ste razmatrale, a to je druga točka, pronaći ćete razloge da zavolite krepost a izbjegavate zlo. Radi li se o kreposti, cilj je razmatranja da vas potakne na njeno vršenje; ako je posrijedi pogreška, nastoji da je iskorijenite. One koje točno obdržavaju dnevni red, od jutra do večeri, koliko najviše mogu, sestre, one će ići k Bogu. Naprotiv, koje ne obdržavaju svoja pravila i koje ne ustaju u određeno vrijeme, vidjet ćete da se ne ponašaju kako treba. Zapamtite, gotovo je nemoguće da bi ustrajale sestre koje ne vrše dnevni red. Predajte se dakle, Bogu kako biste ga vjerno držale. Nemojte to nikad propustiti ako to nije poradi nekog posla koji je nemoguće odgoditi. Osim toga slučaja, kćeri, vršite ga revno ne propustivši ga i ne dajte da vam dodija činiti uvijek isto.

986 Vidite, sestre, Bog nam daje primjer za ustrajnost u svim stvorenjima. Poslužit ću se samo suncem. Vi znate da ta zvijezda jednako slijedi svoju putanju već mnogo tisuća godina, otkad ju je Bog stvorio da obasjava svijet. I ona se uvijek drži tog pravila a da nikad ne pogriješi. Bog je odredio suncu da izlazi u taj i taj sat, i ono to nikad ne propusti. Bog mu je odredio granice koje ne smije prijeći, stoga se nama približava do točke koju mu je Bog označio. No kad je dotle stiglo, ne napreduje više, već se vraća odakle je došlo u šest mjeseci, te ima pred sobom drugih šest mjeseci da ponovno prispije do stanovite točke. Kad je pak stiglo do obratnika, počinje se vraćati k nama ali ne prestupa što mu je propisano. Nama je najbliže oko svetog Barnabe. Astrolozi kažu da mu je potrebno oko četiri sata da prispije na ovu stranu i isto toliko da prispije na drugu. Tako mu je potrebno šest mjeseci da od jednog obratnika prispije k drugome. I on se kroz čitavu godinu drži svoje putanje. Stigne li do točke koju mu je Bog označio, nikad je ne prijeđe.

Drage moje sestre, ako se sunce vjerno pokorava Bogu, ta velika sjajna zvijezda kojoj su se nekad klanjali kao bogu poradi njene ljepote i dobra što ga daje ljudima (a ima ih i danas koji joj se klanjaju), ako se, velim, sunce na taj način pokorava Bogu i poštuje zakon što mu ga je Bog dao, s koliko su jačeg razloga ljudi i kćeri kršćanske ljubavi dužni držati se pravila koja Bog hoće da opslužuju. O kćeri, držite se toga. Budete li tako činile, bit ćete istinska sunca i zaslužit ćete pohvala što je ljudi izriču suncu. Ne budete li tako činile, bit ćete nalik mjesecu koji je sad pun, sad opet opada. Štoviše, postat ćete oblaci; jest, sestra koja se ne drži reda postaje tama.

987 Eto razlike što postoji između one koja je točna i one koja to nije. Koja se ne trsi da obdržava red, ona je samo tama za sebe i za druge. Ali sestre koje su tome vjerne, one su sunce među ostalima, one su svima na izgradnju. I doista, ne vidite li u kakvoj je cijeni među vama sestra koja je točno opsluživala svoja pravila? Hvalite je i govorite: »O, sretne li sestre!« Ne hvale je za života već poslije smrti. Pripazite i sjetite se da ste hvalile pokojne sestre naročito stoga što su opsluživale svoja pravila, i ne bez razloga. Tà sveti Oci drže da to čini svece. Kazao sam vam više puta i sad vam velim: sveci drže, osobito Klement Osmi, da redovnik ili osoba neke Družbe ili redovničke zajednice, koja je vjerna svome pravilu kad je pozove zvono, a ono je glas Božji, da takva osoba provodi svetački život. I taj je sveti Papa, kojega sam i ja imao sreću vidjeti, običavao govoriti da bi on takvu osobu kanonizirao kad bi imao navedene dokaze.

988 Prema tome, sestre, one koje budu obdržavale dnevni red, živjet će poput svetica. Ali koje ga ne budu opsluživale, koje budu više voljele svoja tašta zadovoljstva, bit će vazda netočne. Sad će ga vršiti, sad opet neće. Na taj će način biti siromašna stvorenja bez kreposti. No ako je tako, ne budete li točne i ako budete davale naravi što ona zahtijeva, nećete biti zadovoljne niti ćete naći istinsku sreću, iako ćete je tražiti. Ako ne vršite svoja pravila, uzalud se trudite. Bog neće svraćati svojih očiju da vas s ljubavlju gleda, ni ušiju da vas sluša, ni pamćenja da vas se prisjeća kao što čini s onima koje su mu vjerne. Ali budete li činile što se odnosi na vaš

dnevni red, tad budite sigurne da počinjete oblikovati lijepu sliku koja će se Bogu svidjeti, a vas će učiniti sretnima. Suprotno, koje ne nastoje oko toga, bit će nesretne. Jer ne mislim da bi netko bio nesretniji u svijetu od osobe koja ne zna što joj je činiti te živi u nekoj Družbi a da ne opslužuje pravila.

989 Sestro, da li se kod Svetog Pavla ustaje u četiri sata?
— Da, Oče, Bog nam daje milost da smo u tom točnije negoli obično.
— Bog vas blagoslovio, sestro!
— Sestre iz župe Saint-Germain-de-l'Auxerrois, ustajete li?
— Mi ne ustajemo u četiri sata, Oče, jer najčešće idemo na počinak tek u deset.
— O kćeri, postoji razlika između onih koji ne ustaju redovito na vrijeme i ne ustaju samo katkad. Moramo biti točne na vrijeme koliko god nam je to moguće. Kažu da ima zlih duhova od kojih je nekima dužnost da sprečavaju te ne ustanemo odmah u određeno vrijeme i drugima da navode one koje ustaju da pomisle, čim se probude, na nešto drugo negoli na Boga. Dakle, sestro, recite sestri službenici da molim nju i sestre u ime našeg Gospodina da se stanu u tom vježbati.
— Da li ustajete vi kod Svetog Nikole des Champs?
— Jest, Oče, mi to nikad ne propustimo ako nismo kasno legle.
— Jeste li točne u tom vi kod Svetog Nikole du Chardonnet?
— Jest.
— Nek Bog bude blagoslovljen!
— Kod nahočadi, sestro, ustajete li u četiri sata?
— Ustajemo, Oče, osim onih koje se ne osjećaju dobro. Kad ove ne mogu ustati, mole za dopuštenje.

990 — Ovo treba razlikovati: kad tijekom dana predviđate da nećete moći ustati u četiri sata, molite još uvečer Gospođu dopuštenje za to. Ako ste se razboljeli noću, recite onoj koja je zadužena da budi: »Sestro, pozlilo mi je noću, molim vas da o tom obavijestite dalje.« Tako mi činimo. I još više. Da ste bile kod nas, vidjele biste brata koji nas izvješćuje o braći kojih nema na razmatranju, i to na licu mjesta: dođe jedan klerik, dođu klerici i svećenici pa nam kažu: »Taj i taj nije ondje.« Stoga, sestre, ne čudite se ako vam određujemo da molite za to dopuštenje.

No ima stanovitih slučajeva kad nije moguće održavati dnevni red: na primjer, dođu vam na portu u vrijeme razmatranja tražeći da jedna sestra obiđe bolesnog siromaha čiji je slučaj hitan. Što će ona tada učiniti? Učinit će dobro ako ode i napusti razmatranje ili, bolje, da ga nastavi jer joj Bog tako naređuje. Jer vidite, ljubav je iznad svakog pravila i treba da se sve svodi na nju. Ona je velika dama. Treba uraditi što ona zahtijeva. U tom slučaju to znači ostaviti Boga radi Boga.

991 No, drage moje sestre, nećete li se danas sasvim predati Bogu kako biste opsluživale svoja pravila, kad vidite kakve to prednosti donosi onima koje su tome vjerne, te kakve nesreće prijete onima koje ih zanemaruju. Molim Boga da vam dadne novu želju da ih vršite. Njihovu važnost vidite prema onome što smo kazali.

Ali recite mi, sestre, jeste li čvrsto odlučile da ćete opsluživati dnevni red? Govorim svima: govorim sestri Ivani, sestri Franciski i svima općenito. Odgovorite mi svaka zasebno. Shvaćate li tu odluku da ćete vjerno vršiti svoja pravila? Sretne ste ako je tako. Nije li tako, neću kazati da ste nesretne već barem da niste sretne. Hoćete li se ozbiljno predati Bogu kako biste obdržavale taj dnevni red? Neke sestre odgovore da hoće dok su druge svojim ponašanjem dovoljno pokazale da je to njihova želja.

992 Nek Bog bude blagoslovljen, drage moje sestre! Ali nije dostatno htjeti. Prikažite svoju volju Bogu i recite: »Evo, Gospodine, upravo sam dala svoju riječ da ću vršiti dnevni red. Ako me sad upitaju neću li se tome iznevjeriti, odgovorit ću da bez tebe ne mogu biti vjerna. Stoga mi udijeli potrebnu milost za to. O Gospodine, ti si obećao dušama, koje nemaju druge nakane nego da tebi omile, da ćeš obdržavati po njima, u njima i s njima pravila koja si im dao. Zato se k tebi obraćam da mi udijeliš milost kako bih vjerno opsluživala svoja pravila. Ja to ne zaslužujem sama po sebi, već za to molim po zagovoru tvoje svete Majke i za ljubav kojom ljubiš mojega dobrog anđela.«

Pogledajte, sestre, nije li razborito vršiti taj red. Upravo ste zadale riječ Bogu da ćete vršiti dnevni red. Evo ga. Počnimo ga čitati. Već smo nešto o tom rekli u jednom drugom razgovoru. Ali ne znam kako je to bilo izneseno. Započet ćemo iznova.

993 Dnevni red:
»Ustajat će u četiri sata.« A lijegat će u devet. Mada to nije istaknuto u tom članu, tako to treba shvatiti. »Ustajat će u četiri sata posvećujući svoje prve misli Bogu«.

Eto, to je prvi član. I prije negoli ga stanemo tumačiti, treba znati da li činite što on sadrži. Znam da ih ima koje su pri tom točne. Ali treba znati da li sve ustaju u četiri sata. Znam da to čine ove ovdje i u ponekom drugom mjestu. No morate biti točne pri lije-

ganju na počinak kao i pri ustajanju. Izuzetak mogu biti samo one sirote sestre koje su poradi mnoštva bolesnika u to doba zaokupljene pripremanjem lijekova za sutradan. Osim toga slučaja, treba leći u devet sati a ustati u četiri. I ponovno ističem da one koje to ne čine nisu zapravo kćeri kršćanske ljubavi, iako nose njihovo odijelo.

994 Rečeno je u toj točki: »Posvetit će svoje prve misli Bogu.« Vidite, kćeri, Bog je dao spoznati nekim svecima da dobar i zao anđeo bdiju čitavu noć. Čim se osoba probudi, dobri joj anđeo stavlja dobru misao u duh, zli joj pak nudi lošu misao. Stoga morate biti jako oprezne da pri svom buđenju ne pripustite druge misle doli one na Boga, te da na taj način imate dobre misli čim se probudite. Kad ne biste kazale drugo doli: »O Gospodine, ti si moj Bog, ljubim te svim svojim srcem«, bilo bi dostatno. Učinile ste što dobri anđeo hoće da učinite. Ali kad neka sestra dopusti da joj duh luta po mjestu kamo je njene želje nose (a ima ih koje gaje osjećaje ljubavi ili mržnje i zao duh ne propušta prilike da im to ponudi čim se probude) i kad se pri tom zaustavlja, što dobiva đavao? On dobiva ono što pripada Bogu. Mi dugujemo Bogu sve svoje misli, sva svoja djela i sve što jesmo. I kad slušamo misli koje dolaze od đavla, mi smo se tome iznevjerile, jer nam đavao otima što smo morale dati Bogu. No da to izbjegnete, čim se probudite morate brižljivo nastojati ne samo da otvorite srce misli što vam je nudi dobri anđeo, već i da ga zatvorite svima onima što vam ih zloduh došaptava. Recite: »Moj Bože, ja ti se klanjam; Spasitelju, dajem ti svoje srce, udijeli mi milost da te ne uvrijedim već da u svemu ispunjam tvoju volju«.

Eto, drage moje sestre, to su otprilike misli kojima vam se baviti pri vašem buđenju. Nećete se prisjetiti svih ili ćete imati i drugih misli. Nije važno. Bitno je da mislite na nešto Božje. Bilo bi dovoljno da reknete: »Ljubim te, Bože moj, svim svojim srcem.« Ako ste to zbiljski kazale, prikazale ste Bogu prve svoje misli, i to je ono što traži od vas.

995 Evo što dalje slijedi: »Brzo će se obući i namjestiti svoju postelju.« Treba, dakle, da se hitro obučete, a ne da odugovlačite kao neke i da tratite vrijeme uređujući se da bi se dopale, ne kažem kome. Ima li ih koje tako čine, onda je to žalosno. O sestre, morate biti brze i obući svoju haljinu bez takva ponašanja.

Prije negoli se obučete, uzmite blagoslovljene vode. Vi znate da po odredbi Crkve blagoslovljena voda ima tu djelotvornu moć

da tjera đavla koji vam je htio nametnuti loše misli. Stoga se vjerno njome služite te je držite kraj svoje postelje ili u sobi.

996 Kad je to gotovo, kaže se »Kleknut će.« Zašto? Da se poklonite Bogu, da mu zahvalite što vas je očuvao kroz noć. Pokloniti se Bogu znači priznati da je on stvoritelj i spasitelj svijeta i najviši gospodar svega. To znači priznati da sasvim zavisimo o njemu u pogledu tijela i duše. Stoga mu recite: »Gospodine, priznajem te onim kome se svako stvorenje mora pokoravati. Zato se, Gospodine, sasvim podlažem tvome božanskom Veličanstvu.« Za to gotovo i ne treba vremena. Sve se to izvede jednim činom poklona. Jer kad kažem: »Gospodine, ja ti se klanjam«, priznajem njegovu vrhovnu i apsolutnu vlast nad vidljivim stvorovima, duhovnim i nad svim dobrim dušama.

997 Nije dostatno samo pokloniti se Bogu; još vam je jedno učiniti: zahvaliti mu što vas je očuvao noću. I ako vam se dogodi da počinite koji grijeh, pa i nehotice, molite ga oproštenje. Jer ima stanovitih grijeha koji se počinjaju spavajući. Zato je pariški biskup naložio svećenicima, ako tako sagriješe, da toga dana ne prikazuju svetu žrtvu. Ja vam ih neću označiti, već će vam ih gospođa Le Gras kazati. Ako vam se, dakle, dogodi da padnete u koji takav, ponizite se i molite Boga da vam oprosti.

998 Poslije toga ponizite se, prikažite se našem Gospodinu sa svim činima toga dana: »Gospodine, ja ti se prikazujem i dajem sve što ću danas uraditi, kao i sve vrijeme svojeg života.« Nije li pravedno, sestre, da plod drveta koji je zasađen u nekom vrtu pripada onome kome pripada i drvo i plod i vrt? Bog vas je zasadio kao drveće u taj svijet da biste donijele plodove poniznosti, strpljivosti, siromaštva i svih ostalih kreposti. To Bog zahtijeva od vas. Stoga gledajte kako ste se dužne prikazati njegovu božanskom Veličanstvu sa svime što činite.

Na koji način to treba izraziti? Kad smo se probudili, treba podići svoje srce k Bogu i kazati: »O Gospodine, ja ti se klanjam i zahvaljujem za milosti koje mi daješ. Prikazujem ti, Bože moj, sebe i sve svoje čine.« Jer, vidite, kćeri, ne bi bilo dovoljno upoznati da ovisimo o Bogu ni da mu se prikažemo kad mu ne bismo prikazali svoja djela. Ne bi bilo dostatno da neko drvo rekne onome kome pripada: »Gospodine, ja sam tvoje drvo.« Već mora kazati: »I svi plodovi što ih donosim pripadaju tebi.«

999 Kazat ćete mi: »Gospodine, ako budem tako radila, što će onda biti?« — Sve će vaše misli, sestre, vaša djela, vaše riječi i

sve što budete činile biti ugodno Božjim očima, a kćeri će kršćanske ljubavi iz dana u dan rasti u kreposti. Zašto? Jer ste se prinijele Bogu kao žrtva. Uslijed te žrtve što ste mu je prikazale vi mu prinosite sve te čine kreposti a u isto vrijeme ih i vršite. On ih s radošću promatra. To je ono što se naziva nezasluženom milosti. Ona vas čini sve više ugodnima Bogu, a njome ste vazda drage Bogu, i kad služite djeci, i kad prisustvujete misi, i kad obavljate razmatranje, ukratko u svemu. To je kao kad se dijete dopada ocu u svemu što čini, ali s tom razlikom što nema djeteta koje bi voljelo svog oca niti mu se svidjelo kao vi Bogu kad vršite što smo upravo rekli.

Konačno, da to bolje zapamtimo, pročitajmo još jedanput tu prvu točku: »Ustajat će u četiri sata.« Pri svom buđenju imajte uvijek po koju lijepu riječ za našeg Gospodina. Na primjer: »Bože moj, ti si moj Bog, darujem ti svoje srce«, ili nešto slično. Dovoljno je da mu kažete nekoliko riječi. Da se naviknete, ipak je dobro da upamtite i neke riječi koje smo spominjali: »Bože moj, ljubim te svim svojim srcem.«

1000 Eto osam čina što ih morate svakodnevno izvršiti a da nijedan ne propustite. Pogledajte je li to teško i morate li se predati Bogu da biste bile tome vjerne. Ima li ih među vama koje ne mare za to, možemo im kazati, ako su još vjerne, da to neće biti zadugo. Od njih nemamo što očekivati, s time je gotovo.

Tako smo, dakle, sestre, protumačili prvi član. Kad je to učinjeno, treba doći ovamo u kapelu.

1001 Evo drugog člana: »U četiri i pô obavit će zajednički uobičajene molitve a zatim će poslušati čitanje točaka razmatranja. Razmatranje će trajati pola sata.«

Gospodin Vinko upita gospođu Le Gras kako se to čini. Ona odgovori da postoji tiskana knjiga kojom se služe. Ako je pak potrebno, jedna sestra glasno kaže te čine. To zapravo čine dvije sestre: jedna za drugom govore čin vjere, klanjanja, zahvale, prikazanja, itd. Nato reče gospodin Vinko:

Postoje dva načina da se izraze ti čini: ili od vremena do vremena, ili sve odjedanput. Da li to čine sestre glasno ili to izmoli jedna sestra odmah?

1002 Gospodine, odgovori gospođa Le Gras, sestra koja predmoli govori ih glasno, ostale mole iste čine tiho, jer ih većina zna napamet, a koje to ne znaju pridružuju im se svojom nakanom.

1003 Gospođo, mislim da bi dobro bilo da ih nauče napamet i one koje to ne znaju. Jer, vidite, treba da im se to dobro utisne u duh kako bi uzmogle slijediti onu koja im govori glasno. Nismo naime, uvijek duhom sabrani. Kod Svete Marije učiteljice koje vode novopridošle traže da ih sve nauče napamet i stoga ih i ispituju: »Što treba učiniti kad se probudimo? Treba se pokloniti Bogu, treba izgovoriti taj i taj čin.« Nije im dosta da ih vide kako to znaju, već ih uče kako će to dobro učiniti. Jer, sestre, kažete da se treba pokloniti Bogu, a što znači klanjati se Bogu? Tako ih uče i ostale čine sve dok ih ne nauče. Jednako tako morate i vi činiti, jer će vas to uvesti u poznavanje božanskih stvarnosti, odvratit će vas od zemaljskih stvari, a vaš će duh prosvijetliti da upoznate ljepotu kreposti. Što je duh manje zaokupljen zemaljskim stvarima više je raspoloživ da primi Božje svjetlo. Stoga kad uđete u razmatranje, vi podižete svoj duh prema nebu i odvraćate ga od zemlje. Ondje vidite božanske savršenosti, shvaćate tajne koje niste nikad vidjele. I vi se divite tome: kad čovjek upozna dobrotu Božju i što je sve Bog učinio za ljude, i obrnuto kad upozna rugobu grijeha, shvaća njihovu strahotu. Na taj način probuđuje čine koji su u skladu s vašim osjećajima. Videći ljepotu kreposti kažete: »O moj Bože, kako je to lijepo, kad bih ja to mogla imati!« Vidite, sestre, što je to razmatranje. Kad istom uđete u nj, duh vam je ispunjen tminama. Ali kad ste u njemu, neko svjetlo rasprši sve te tmine kao upaljena svijeća u sobi. U tom svjetlu spoznajete svaku stvar kakva jest. Videći krepost, shvaćate koliko je treba cijeniti. A budući da ne možemo vidjeti dobro kao dobro a da ga ne zavolimo, ni upoznati zlo kao zlo a da ga ne zamrzimo, to će vam Bog dati milost da upoznate i uzljubite krepost ako ste vjerne toj vježbi. I stoga ćete govoriti: »O kako je to lijepo, kako je dobro spremno slušati! Kako je dobro služiti siromasima onim duhom kojim to kći kršćanske ljubavi mora činiti.« Čim ste dovršile tu drugu točku, prijeći ćete na treću koja sadrži odluke.

1004 Pošto ste vidjele ljepotu kreposti, idite naprijed i odlučite da ćete je vršiti. Inače ne bi značilo dobro obaviti razmatranje. Osoba koja razmatra o ljubavi Božjoj i koja kaže: »Gospodine, kako si lijep. Želim da odsada ti budeš predmet moje ljubavi. Molim te za tu milost«, ta osoba mora tim osjećajima dodati ovu odluku: »Evo moj Bože, odlučujem da ću činiti sve što budem mogla za tvoju ljubav.« A zatim kad se ukaže prilika, vršite to. Prema tome vidite koliko se varaju oni koji provode vrijeme razmatranja u traženju predmeta za razmatranje ili koji se osjećaju raspaljeni ljubavlju pa ostaju pri tom a da ne stvaraju odluke.

Odlučite, dakle, da ćete vršiti što ste uočile u razmatranju bilo da se radi o tom da iskorijenite kakvu pogrešku ako ste je zapazile u sebi, bilo da učinite kakvo dobro. Evo što na primjer možete kazati: »Bože moj, kad budem poduzimala nešto za siromahe, učinit ću to iz ljubavi prema tebi, dat ću hrane onom jadnom tijelu kako bi imalo snage da ti služi. Budem li se bavila odličnijim poslom, npr. slušanjem svete mise, razmatranjem ili pripravom za svetu pričest, želim to sve činiti iz ljubavi prema tebi, da ti ugodim. Ništa neću činiti poradi stvorenja.«

O, da odsada i ja tako činim! Treba se samo sabrati, i eto velike molitve svetog Antuna. Kćeri, kako to dobro ide, ja sam veoma utješen. Ali što se tiče svakodnevnog razmatranja obavljajte ga, koliko vam je najviše moguće, oko pet i pô sati.

1005 Neku sestru iz Saint-Germain-en-Laye upita:

Sestro, obavljate li razmatranje?

— Oče, ne uvijek, ali ga većinom ne propuštamo.

— Za ime Božje, kćeri, ne zanemarujte ga i shvatite ozbiljno važnost da dobro obavite razmatranje. Jer vidite, drage sestre, kako sam vam i nedavno rekao, razmatranje je potrebno duši da je održi na životu kao što je zrak potreban čovjeku ili pak voda ribi da joj sačuva život. I kao što ljudi ne mogu živjeti bez zraka već umiru kad im ga nedostaje, tako ni kći kršćanske ljubavi ne bi mogla živjeti u duhu milosti bez razmatranja. I mada joj tijelo ne umire kad ga propusti, ona počinje umirati milosti. Eto, zato morate podržavati to blago da se dobro učvrsti među vama. A da se to mogne točno opsluživati, to mora biti briga sestara službenica. Od vremena do vremena ja ću vas o tom ispitivati, ako Bog dâ.

»Poslije mise će doručkovati i prihvatiti se svaka svojeg posla.« Ako misi ne možete prisustvovati doli vrlo kasno, doručkujte prije negoli idete na misu. Naročito to treba prije negoli idete bolesnicima. Ja znam da je dolično i dapače čin poštovanja ako je slušamo natašte. Ali oni koji trebaju raditi, oni ne moraju paziti na to.

»U jedanaest i pô obavit će poseban ispit savjesti s obzirom na odluke,« itd.

Nato gospodin Vinko upita neku sestru:

Kćeri, obavljate li poseban ispit savjesti prije jela?

— Da, Oče.

— Bog vas blagoslovio! Uvjeravam vas da su siromašna braća naše Družbe u tom tako točna da me to tješi. Evo vam tu gospodina Portaila, on mi je svjedok. To je veliki Božji blagoslov. Vidimo tu ubogu braću kad se vrate s posla kako kleknu da bi obavili svoj posebni ispit savjesti. Štoviše, i sluge po njihovu primjeru kleknu.

1006 Sestre, taj je ispit moguće učiniti na dva načina. Jedan je u tom da se upitamo jesmo li bili vjerni odlukama jutarnjeg razmatranja. Plod je, naime, razmatranja da stvorimo dobre odluke i vježbe. Na primjer, evo jedne kreposti koja mi je potrebna: ja sam nagla, potrebna mi je strpljivost; lijena sam, potrebna mi je revnost. Tako i o ostalim krepostima. Budući da smo to uzeli za vježbu, pri posebnom ispitivanju savjesti pripazimo jesmo li bili vjerni ili ne. Drugi je način da nastojimo posebno upoznati pogrešku kojoj smo više skloni kako bismo se popravili. Stoga prije obroka pripazimo jesmo li je umrtvili. Zato kad izvješćujete o sebi ispovjednika, bilo gospodina Portaila ili kojega drugoga, najvažnije je da mu kažete koja pogreška najviše vama ovladava, i koja vam zadaje najviše muke kako bi vam on predložio sredstva da se nadvladate. Spada na upravitelja ili upraviteljicu da upita onu s kojom razgovara: »Sestro, izvještaj je gotov, a koja vas sklonost najviše muči?« Ova treba nato kazati: »Gospođo, ta i ta.« — »No dobro, sestro, pokušajte se poslužiti sredstvima da je se oslobodite. U tu svrhu trudite se oko suprotne kreposti.« Prisjetite se odluka iz razmatranja, obavite o tom poseban ispit savjesti, ne samo dvaput u danu, u uobičajeno vrijeme, već često tome posvetite pažnju i upitajte se: »Što sam jutros odlučila za razmatranja?« Radi li se, na primjer, o tom da umrtvite nestrpljivost, recite: »Obično sam nestrpljiva s onom sestrom, kako sam se ponijela?« Uočimo li da smo bili strpljivi u prigodi kad smo imali razloga ljutiti se a nismo se ljutili, tad zahvalimo Bogu. Kad je pak obrnuto, molimo za oproštenje i nametnimo si pokoru. Jer, vidite, nemoguće je ispraviti neku manu nije li čovjek pri tom vjeran.

I sami su pogani poznavali tu nužnost. Stoga je važno da i vi budete vjerne tom ispitivanju. Seneka je bio poganski filozof i on se svakodnevno ispitivao da li je živio kako je filozof dužan živjeti i nije li propustio vršiti kreposti jednog filozofa.

1007 Eto, dakle, razloga za posebno ispitivanje savjesti, bilo da se radi o tom da stečemo neku krepost, bilo da iskorijenimo pogrešku. Ali zapamtite da ne smijete nikad polagati račun o svojoj

savjesti a da ne pitate protiv koje se pogreške morate posebno boriti ili oko koje kreposti treba da nastojite. Za to upotrijebite toliko vremena koliko je potrebno, možda mjesec dana, tri mjeseca, godinu dana uočimo li da se nismo dostatno uvježbali, a ako je potrebno i tri godine.

1008 »Zatim će objedovati izmolivši Benedicite, i ostalo. Poslije objeda je odmor, itd.«

Eto, sestre, to govori samo za sebe. Vaš se odmor mora odvijati u velikoj čednosti. Ako bi kojoj izbjeglo nešto nečedno ili bi počela razgovor protiv ljubavi, sestra koja je za to određena neka joj rekne: »Ušle smo, sestre, u razgovor o nekorisnom predmetu.« I to će ih onda podsjetiti na prisutnost Božju.

U dva sata čitanje i šutnja koja svršava riječima: »Christus factus est pro nobis obediens« — »Krist je za nas poslušan bio«.

Eto kako je to lijepo. Ne znam da li se to obavlja izvan kuće matice.

Činite li tako, sestro, tamo kod »Trinaest kuća«?

— Oče, mi to obavljamo, ali — poradi djece — po Gospodinu nalogu, u drugo vrijeme.

1009 O dobro, sestre, ostat ćemo pri tom. I premda nismo kazali nešto osobito, vi nećete propustiti zasluge da se potrudite i dođete slušati što govori jedan grešnik. Neka Bog blagoslovi sve što vam je kazao svojim ustima! Budite sigurne, sestre, da će vas Bog čuvati doklegod budete opsluživale taj red, jer je Bog začetnik svakog reda. I najugodnije što možete učiniti za Boga jest da vršite svoja pravila.

1010 Kad je neka sestra vidjela da se gospodin Vinko priprema da dovrši konferenciju, zamoli za oproštenje. On je nato odgovorio:

O dobro, sestro, molim našeg Gospodina Isusa Krista, koji vam je nadahnuo da učinite taj čin pokore, nek vam dadne milost da se popravite. Molim našeg Spasitelja, drage sestre, da zajednici dadne upoznati ljepotu tih čina poniznosti kako bi započele i nastavile tu vježbu. Molim našeg Gospodina da udijeli milost svim našim sestrama da bi vršile sve ono što smo upravo kazali. I dok budem u njegovo ime izgovarao riječi blagoslova, nek ulije u vaš duh milost koja vam je potrebna da biste vjerno vršile pravila koja vam je dao.

106. Konferencija — 25. studenoga 1658.

Dnevni red, čl. 8—15 — Tumačenje evanđelja o mudrim i ludim djevicama — Pobožnost svetoj Katarini

1011 Drage sestre, u ovoj ćemo konferenciji učiniti dvoje: prvo ćemo pročitati nekoliko članaka iz vaših pravila i drugo, razgovarat ćemo na način konferencije o blagdanu svete Katarine što ga danas slavimo. Ako nam vrijeme dopusti, ispitat ću neke što misle o današnjem evanđelju.

Nato je gospođa Le Gras upitala hoće li se to ispitivanje odnositi na jutarnje razmatranje. Gospodin Vinko odgovori:

Ne, Gospođo, to će biti o vašem mišljenju što će vam bez pripreme pasti na pamet.

Sestre, mi ćemo jednostavno pročitati vaša pravila a da ih ne tumačimo. I to iz dva razloga. Prvi je što ih vi već opslužujete, već su vam prešla u običaj i po milosrđu Božjem vi ih znate iz prakse. Drugi je razlog što smo ih vjerojatno protumačili tumačeći ostale propise.

1012 Evo osmog člana vaših pravila o dnevnom redu:

»8. Poslije šutnje treba nastavit poslom; smije se još razgovarati samo o onome što izgrađuje«, itd.

Eto, sestre, što slijedi poslije sata šutnje; kazali smo kako je morate provesti.

1013 »9. U pet i pô obavljat će razmatranje do šest sati«, itd.

O, kako je lijepo vidjeti svako jutro našeg Gospodina i govoriti mu, a to isto učiniti poslije podne! O Spasitelju, kolike li sreće! Ali koje ne budu vjerno opsluživale propis da poslije podne obave razmatranje, budite sigurne da ćete ih vidjeti gdje se malo pomalo upropašćuju i zapadaju u jadno stanje. Ako su i bile prije toga ponizne, više neće biti; ako su i imale ljubavi prema Bogu i bližnjemu, više je neće imati. Ukratko, ako su obdržavale kakav dobar običaj, ako su se npr. običavale razgovarati o nekoj dobroj stvari, od toga neće ništa više ostati zato što nisu točno opsluživale taj propis. I opazite li kakav manjak u nekih između vas, opazimo li ga među sobom, (o, što znam ja da li ga ima ili ga uopće nema!), ali ako ga ima, to je stoga što nismo vjerno obavljali to razmatranje i ostalo, ali naročito to. Jer u taj popodnevni sat ima više poteškoća.

1014 »10. Poslije večere će obavljati svoj posao, a dakako vršit će i ono što je označeno za odmor poslije objeda.«

Eto, radi se o tom da dobro provedete svoj odmor. O, koliko ja želim da ga provedete kako treba, i koliko to od srca molim u Boga!

1015 »11. U osam sati doći će na određeno mjesto da zajednički obave večernju vježbu«, itd.

1016 »12. Petkom će prisustvovati kratkoj konferenciji koja se saziva večerom u nazočnosti predstojnice ili one koja je zamjenjuje.«

O sestre, kako je to lijepa i po mojem mišljenju korisna vježba kad se dobro uradi! Ne znam da li se to obdržava po župama. Sestro, da li se vi tako sastajete?

— Jest, Oče, ako nas kadšto služenje siromasima ne spriječi u tom.

— Zahvaljujem za to Bogu. O dobro! nastavite, sestro, tim dobrim običajem koliko vam je moguće, ako vam služenje siromasima ne oduzima to vrijeme. Jer se pristoji najprije poslužiti gospodare. Siromasi su naši gospodari; oni su naši kraljevi. Treba ih slušati. I nije pretjerano tako ih nazivati, jer je naš Gospodin u siromasima.

1017 Vidite, treba upamtiti da su male konferencije petkom ustanovljene zato da bismo se optužili za pogreške protiv pravila Družbe te da bismo se poslužili sredstvima da se popravimo. Svaka priznaje svoju krivnju klečeći. Eto, kako je to lijepo! Da li se radi tako, Gospođo?

— Oče, otpočinjemo zazivom Duha Svetoga, zatim kadšto, ne uvijek, ako se sjetim, spomenem pogrešku što sam je uočila bilo općenito, bilo u pojedinih. Nakon toga sestre priznavaju svoje pogreške.

— Da li pri tom kleče?

— Koje se optužuju, Oče, kleče. Kad to čine savjetnice, tad sve sestre kleknu.

— Blagoslovljen bio Bog! Lijep je to red! Da li rado primaju opomene i pokore koje im se daju?

— S obzirom na pokore, Oče, to još ne prakticiramo. Očekujemo vaše upute što ćete nam ih dati o tom. Kadšto odredimo da se izmoli Očenaš, ali se još nismo usudile poduzimati ništa teže.

1018 — No dobro! trebat će to imati na umu i poduzeti sve da se čini gotovo jednako po župama, »Kod Robijaša« i u »Trinaest kuća«. Vidite, na taj način pogađate Zloga sa svih strana. Jer ako dobro obavite taj čin, brišete zlo što ste ga počinile kroz čitav tjedan.

Jednog je dana sveti Dominik vidio đavla pa mu reče: »Gle, što radiš ovdje?« Zao duh odgovori: »Vršim svoju dužnost; posvuda hodam i svagdje nešto zaradim. Zaradim u crkvi rastresenošću u molitvi; zaradim za stolom kad se naslađuju mesom, zaradim razgovorom, najzad zaradim svagdje. Sve gubim samo na jednom mjestu.« — »Zapovijedam ti u ime Božje, reče mu svetac, da mi kažeš koje je to mjesto.« »To je kapitul, odgovori, gdje se ponizno optužuju za svoje pogreške.«

O sestre, tu đavao gubi sve što je zaradio. I stoga se moramo predati Bogu da bismo izvršili taj čin kako ga treba izvršiti.

1019 Po župama to je moguće ovako izvesti. Sestra službenica neka navede pogreške protiv pravila. Na primjer: »Čini mi se, sestro, da smo propustile obaviti razmatranje u vrijeme kad bismo inače mogle da smo predvidjele to i to.« Ili: »Nismo točno dolazile na misu, ili nismo točno opsluživale što drugo.« Zatim neka moli za oproštenje. Kad je dovršila sestra službenica, tad njena družica neka jednako prizna svoje pogreške. Jedna i druga neka odluče da će popraviti svoje nedostatke.

1020 »13. U devet sati, pošto su se prekrižile blagoslovljenom vodom i klečeći izmolile kratku molitvicu,« itd.

1021 »14. Od svršetka večernjeg razmatranja do svršetka jutarnjeg razmatranja slijedećeg dana obdržavat će strogo šutnju,« itd.

Budite vjerne tome, sestre, jer je to dragocjeno vrijeme. Ima samostana gdje se gotovo ne usuđuju otvoriti usta u vrijeme šutnje. Ako je jako nužno da se govori, tad znakom mole dopuštenje da smiju kazati koju riječ.

1022 »15. Kojima je dopušteno da uče čitati i pisati, jutrom će upotrijebiti jedno pola sata za čitanje,« itd.

To se podrazumijeva, sestre, kad vam je preostalo vremena od služenja bolesnicima. Jer ako ste siromasima potrebne, morate napustiti čitanje i kazati: »Moj je Gospodin u tom siromahu i on mi naređuje da idem; on mora biti prvi poslužen.«

Stigli smo do šesnaestog člana. Tu ćemo stati. Pogledajmo drugu temu što smo je predložili.

1023 Drage sestre, evanđelje što ga Crkva danas čita kod svete mise za blagdan svete Katarine, zaslužuje našu pažnju. Parabola

govori o dvije vrste osoba u redovništvu ili u zajednici od kojih je Bog jedne odbacio a druge prihvatio. Od deset djevica što se spominju pet ih je Zaručnik odbacio, tj. osudio. Kazati da Bog nekoga odbacuje znači da ga Bog baca na dno pakla. Ostalih pet imale su sreću da su dočekale Zaručnika i on im je pribavio nebo jer su bile spremne. Njihov ih je Zaručnik uzdigao kao svoje zaručnice da ih učini dionicama svoje slave. »Bijaše deset djevica«, kaže Gospodin, drage sestre, »pet osuđenih, pet spašenih«. Deset djevica, vidite, koje su živjele zajedno. I eto, polovicu je Bog odbacio; druga je polovica blažena. Kćeri, evanđelje je istinito i da evanđelje nije evanđelje, da nemamo te sigurnosti, mogli bismo štogod i prigovoriti. Ali, »principium verborum veritas« — »istina je osnovica tih riječi«. Stoga nije moguće sumnjati o njihovoj istinitosti. Božje su riječi djelotvorne i vazda donose svoj učinak. Ako je tako kako nas uči evanđelje, da je od deset djevica pet bilo osuđenih, nije li to razlog bojazni za kćeri kršćanske ljubavi.

Zamislite, sestre, da vas možda ima četrdeset ili pedeset. Ako se polovica spasila, a druga je polovica u broju onih nesretnih djevica, ah! Spasitelju! svaka ima razloga da kaže: »Numquid ego sum, Domine?« O Gospodine, neću li i ja biti u tom broju? Ili opet: »Hoću li biti toliko sretna da budem na putu onih djevica koje su bile po volji svojem Zaručniku?«

1024 Božje su riječi istinite, kćeri, one govore same za sebe. Stoga tko se neće strašiti videći što se dogodilo ludim djevicama? Toga se dakle moraju bojati ne samo kćeri kršćanske ljubavi već osobe svake vrste, karmelićanke i kćeri od Pohoda jednako kao i vi. I ako vi imate razloga bojati se, drage moje kćeri, o, koliko više imam ja jadan zbog strahota u svojem životu i poradi svećeničkih dužnosti koje su tako teške da ih je malo koji ih ispunjaju kako treba.

Parabola kaže da su one sve bile djevice; a evo ih polovica ide u pakao! Nemate li razloga bojati se — pogotovo one koje su poput ludih — te govoriti: »Zar ću biti tako nesretna da budem odbačena s onim jadnim sirotama!« One s upaljenim svjetiljkama otišle su u nebo, ali ostale koje nisu imale ulja u svojim svjetiljkama bile su odbačene. Stoga, drage sestre, koje nemate ulja ljubavi, bojte se da ne budete u tom broju. Koje ne opslužuju svoje pravilo kako treba i koje u nutrini čuju odgovor: »Budem li tako živjela i ne budem li mrtvila svojih strasti, izgubit ću se,« o Spasitelju! te moraju učiniti sve što im je moguće da izađu iz tog stanja.

Eto, kćeri, lijepe li pouke danas. No što treba učiniti da se njome okoristimo? Treba tako činiti da budemo u broju mudrih, živjeti kao što su one živjele te izići iz stanja u kojem su bile nesretnice, ako smo i mi u njemu.

1025 No, kćeri, kazao sam vam da ću ispitati vaše mišljenje o tom. Raspravljajmo o tom predmetu sasvim jednostavno. Evanđelje kaže da je onih pet djevica pozaspalo, a da je ostalih pet otišlo u susret Zaručniku. Recite nam svoje mišljenje o tom i što ih je tako uspavalo. I što je pridonijelo da su mudre ostale budne i spremne da slijede Zaručnika.

Sestro, što vi mislite o tom?

— Mislim, Oče, kad kći kršćanske ljubavi ne opslužuje svojih pravila, ona spava.

— O, neka Bog bude blagoslovljen! Evanđelje kaže da te djevice nisu bdjele! Sestra kaže da kći kršćanske ljubavi koja ne obdržava svojih propisa spava i ne bdije. Prema tome, pet je nesretnih djevica propalo, jer se nisu brinule da čine što su bile dužne. Tako se, sestre, i za kćeri kršćanske ljubavi koje ne žive po svojim pravilima može kazati da spavaju, i ako se ne probude, bit će nesretne. Jer ako ih u tom snu zateče smrt, naći će se kao one lude djevice bez ulja. I bit će proklete. Ne čini li vam se da je to pravi završetak te da će i naš Gospodin upravo tako učiniti. Kako! Bog vas je izabrao za svoje zaručnice. On vas je izvukao iz pokvarene mase svijeta i kao vaš gospodar dao vam neke propise da ih ispunjate. Kazao vam je: »Činite to, to je lako i ne nadmašuje vaše sile.« O sestre, ne vršiti, to znači spavati kao one lude djevice.

1026 Sestro Vinko, recite mi: sestra Antonija kaže da sestre kršćanske ljubavi koje ne opslužuju svojih pravila spavaju i ako se ne probude, neće ih prihvatiti Zaručnik kao svoje zaručnice. Što vi o tom mislite, sestro? I koje se mogu nazvati pozaspalima?

— Čini mi se, Oče, da spava ona sestra koja ne čini ono što je dužna činiti u svom zvanju, jer ne surađuje s djelima svojeg spasenja ili ih ne izvodi kako treba.

— Ali, kćeri, ona obilazi bolesnike.

— Držim, Oče, da to nije nešto osobito, ako nije dobro učinjeno.

1027 — Dobro ste kazali, sestro, jer nije dovoljno služiti siromasima. Bitno je raditi na svom vlastitom posvećenju. Ne činimo li tako, onda to znači, kao što ste kazali, spavati nad djelima svojeg spasenja. Spavaju koje vrše svoja pravila, ali ih ne vrše kako treba. Vrše ih, no ne pod svim uvjetima koji se iziskuju s obzirom

na Boga i najsavršenije što je moguće, bila ona znatna ili neznatna, te iz ljubavi prema Bogu. Tà, on je jedini cilj radi kojega treba sve izvoditi.

Sestro Francisko, za koga još možemo kazati da spava poput onih djevica?

— Čini mi se, Oče, da znači spavati kad nehajno obavljamo svoja djela, bez duha, s primjesom nečega svjetovnog, tj. kad primiješamo tome ljubav za rođake, za svoj kraj, sklonost prema užicima, a pri tom ostajemo neodlučni hoćemo li ustrajati ili ne; to znači obavljati dužnosti više nemarno negoli iz ljubavi prema poslušnosti.

1028 Koje ne rade za svojeg Zaručnika sve što rade, za njih možemo kazati u pravom smislu riječi da spavaju. Te sestre očekuju dolazak Zaručnika kao one lude djevice. Kako se čini, one su trebale uraditi nešto drugo negoli se pripremiti da prime svog Zaručnika, jer su pozaspale. No, sestre, ako kćeri kršćanske ljubavi i mi svećenici misionari ne opslužujemo svojih pravila da ugodimo tome Zaručniku, ako u onome što činimo ne tražimo jedino Boga i nemamo li želje da mu omilimo, imamo ozbiljnih razloga strašiti se. Zašto? Jer vi činite neko dobro izvana, ali to nije za vašeg Zaručnika. Stoga su one koje su u spomenutom raspoloženju slične onim djevicama, sestre.

1029 Neću vam o tom više govoriti. Ali sjetite se da sve što činite morate činiti da se pripremite za Zaručnikov dolazak. Zato pobudite već izjutra nakanu da ćete mu u svemu ugađati bez primjese ikakva ljudskog obzira. Budete li tako činile, kad dođe, prihvatit će vas kao svoje zaručnice. Jer on toliko voli duše koje su mu vjerne da nema zaručnika koji bi ljubio svoju zaručnicu kao što on ljubi te duše. Ove, dakle, imaju razloga nadati se da su u broju sretnih djevica koje su ušle sa Zaručnikom.

1030 Pošto je Gospođa zamolila dopuštenje da smije govoriti, reče: Oče, ne može li se kazati da su pozaspale i one koje ne vrše pravila smatrajući da nisu to dužne, kao i one koje ih ne cijene.

— Ne samo da su pozaspale već su napola mrtve, što je mnogo gore negoli da spavaju. Jer tko spava taj se i budi, ali napola mrtav ne ustaje. Kako! Kći kršćanske ljubavi prihvaća pravila našeg Gospodina i ne pomišlja da bi ih morala vršiti! Koja je nehajnog duha ili ne obavlja svojih pravila iz ljubavi prema svom Zaručniku, koja se pričešćuje ili sluša misu, ili radi što drugo, a nije joj stalo da to uradi onako dobro kako je dužna, ta je gora od tih

djevica. Jer one su čekale svog Zaručnika i njihova je jedina krivnja što nisu sve učinile da se pripreme za njegov dolazak. Sestra koja gazi naređenja što joj ih je Bog dao i ne vodi računa da ih obdržava, ta sestra ne čini što bi morala. Ona će se prije ili poslije naći među odbačenima ako se ne popravi. O kćeri, ako ih ima među vama koje hoće tako živjeti, po svojoj ćudi, a da se ne žele pokoriti pravilima, takve su onda u velikoj opasnosti za svoje spasenje. Može se kazati da su u stanju prokletstva, ako već nisu izgubljene. Onih pet djevica Bog je uklonio prije negoli je Zaručnik stigao. Koje se ne pripremaju da pođu ususret Zaručniku kao mudre djevice, te su izgubljene pred Bogom koji vidi njihovo jadno stanje. One se nisu izgubile stoga što je on to vidio, već on to vidi jer su se one izgubile. On jednostavno vidi istinu. Stoga, sestre, imamo jak razlog strašiti se ako smo u takvu raspoloženju.

1031 Sve što smo kazali, sestre, smjera na to da nas učini velikodušnima kako bismo učinili sve što naš Gospodin hoće da učinimo. Tako je učinila i sveta Katarina. Čuvši za krvoproliće cara Maksimina i dirnuta samilošću, ohrabrila se i potražila ga da mu rekne kako se čudi što se usudio dirnuti kršćane. To je poduzela da ga odvrati, ako je moguće, da počinja tolika zla. Oh! kako je dobro bdjela ta djevica! O, kako je dobro opsluživala propise što joj ih je Bog dao. Bdjela je nad kršćanskim propisima; nikad ih nije zanemarila. Bdjela je nad propisima kršćanske ljubavi prema bližnjemu, kako proizlazi iz njena života.

1032 Kćeri, budite pobožne svetoj Katarini. Molite od Boga milost da biste bdjele kao ona koja se usudila progovoriti pred carem da ga ukori poradi njegove okrutnosti. Mada njega nije pridobila, pridobila je pedeset filozofa, Porfirija s dvije stotine vojnika, dapače i Maksiminovu ženu. Sve su njih tada pred njom mučili. Kako je bio zvjerski okrutan, prvu je dao smaknuti svoju ženu ne mogavši podnijeti njenih kršćanskih načela.

O, kćeri, mi nemamo prilike da se predamo tiranima poput svete Katarine. Ali vama je moguće opsluživati vaša pravila iz ljubavi prema Zaručniku. Ako govorimo, ako želimo štogod učiniti, predajmo se Bogu kako bi sve to vodilo k Zaručniku. Imajmo vazda namjeru sve činiti za njega.

1033 O Družbo kćeri kršćanske ljubavi, ako se Bogu bude svidjelo da te oživi svojim duhom, o da bi gledala samo Boga u svem svojem djelovanju i trpljenju, o, kad bi se tu provodio samo svet život. Vidite, kćeri, kakve ćete biti budete li imale toga duha i ljubile svoja pravila. Ako ga sve ne budu imale, bojmo se da se ne

izgube. Tâ, vrata su nebeska veoma uska. Protjerajmo iz svojeg duha brigu za rođake, za svoj kraj, sklonost prema ovoj sestri prije negoli nekoj drugoj, želju da budemo u ovoj župi, naklonost prema onoj gospođi. O Spasitelju! uklonimo sve to, pa i samu skrb za svoju vlastitu osobu da ne mislimo na drugo doli da se pripremimo za Zaručnikov dolazak. Ima li štogod čega se moramo strašiti, onda je to prianjanje uz nešto drugo negoli je naš Zaručnik. Koje podržavaju sklonosti za ovo što smo upravo kazali, očekuju doduše Zaručnika, ali se ne pripremaju da ga prime. Stoga, kćeri, odlučimo da ćemo ukloniti sve što bi nas moglo uvaliti u nesreću onih ludih djevica. Odlučite to već sada kako ne biste čule u času svoje smrti prokletstvo iz usta svojeg Zaručnika: »Pozaspale ste u obdržavanju svojih pravila; ja vas sada ne priznajem za svoje zaručnice; idite, napuštam vas.« Drage sestre, nastojmo da budemo svojom vjernošću pošteđeni od te nesreće kako bismo bili sigurni da ćemo sretni ugledati tog Zaručnika i da će i on nas pogledati milim pogledom.

1034 O Spasitelju! kome bi bilo moguće da vidi ljubav kojom on ljubi dobre duše, bilo bi mu nemoguće da ne uzljubi Zaručnika koji tako nježno voli svoje zaručnice. To je oganj što grije sve koji mu se približe kako treba. Ali one koje spavaju nek se probude i neka ne čekaju do sutrašnjeg dana od straha da Zaručnik ne dođe i da ih ne odbaci. Sestre, ponesimo odluku da ćemo sve činiti kako bismo omiljele Zaručniku. No kako mi ništa ne možemo sami po sebi, molim našeg Gospodina da nam svima udijeli tu milost. I u njegovo ime izgovorit ću riječi blagoslova.

107. Konferencija — 8. prosinca 1658.

Moljenje krunice — Dužnosti u nedjelje i blagdane

(Dnevni red, čl. 16 i 17)

1035 Pošto je zazvao kao obično Duha Svetoga, gospodin, naš mnogo poštovani Otac, otpoče ovim riječima:

Bog bio blagoslovljen, sestre! In nomine Domini! Nastavit ćemo čitanjem vaših pravila, i to na brzinu.

Pročitajte što kaže član koji se odnosi na krunicu:

»16. Osim onoga što je gore rečeno, izmolit će krunicu, i to više puta«, itd.

Vi znate kako je važno da dobro obavimo tu molitvu. Jer od svih molitava samo je ovu, tj. Očenaš, naš Gospodin učio svoje apostole. A upravo se od te molitve, barem u najznatnijem dijelu, sastoji krunica. »Kad molite, kazao im je, recite: Oče naš koji jesi na nebesima«, itd. Predočimo sebi, sestre, da je među nama i da nam to isto govori.

1036 Druga molitva koja sačinjava krunicu jest Zdravomarija. Ona je od Duha Svetoga. Njenim je početkom anđeo pozdravio svetu Djevicu. Jedan je dio izgovorila sveta Elizabeta kad ju je pohodila njena rođakinja. Ostalo je dodala Crkva. Na taj je način Duh Sveti nadahnuo tu molitvu.

Prema tome, sestre, krunica je veoma uspješna molitva kad je dobro izmolimo. Ima oko 4 ili 5 stotina godina otkako je Bog nadahnuo svetom Dominiku da se njome služi. Videći taj dobri svetac kako je svijet prepun grijeha, držao je da će ugoditi Bogu uzmogne li puk naučiti te dvije molitve. I tako je započeo on i svi njegovi sinovi naučavati po mjestima u koja su zalazili. Kad su pape upoznale od kolikog je značenja što se ta pobožnost udomila među kršćanima, naročito pak među priprostim pukom, obdarili su oprostima sve one koji će moliti krunicu. To je, eto, sredstvo koje ujedinjuje tolike svete duše da slave Boga i svetu Djevicu. A sve je tako uređeno da u svaki sat dana ima onih koji mole krunicu. Čak se i Turcima to učinilo tako lijepim da neki nose krunicu oko vrata, a drugi ukoso preko ramena.

O, znate li kako oni mole krunicu? Ne govore kao mi Očenaš i Zdravomarijo, jer ne vjeruju u našeg Gospodina i ne smatraju ga svojim gospodarom. Ipak mnogo poštuju njega i svetu Djevicu. Kad bi npr. čuli da netko psuje našeg Gospodina, ubili bi ga. Uzmu dakle svoju krunicu: »Allah, allah; Bože moj, Bože moj, smiluj mi se; pravedni Bože, milosrdni Bože, svesilni Bože.« To su naslovi kojima ga časte.

Pa ako već Turci gaje neku vrstu pobožnosti prema krunici, nije li, vidite, pametno da i vi budete veoma pobožne Blaženoj Djevici?

Označeno vam je razno vrijeme za molenje krunice. To je stoga da ne budete time predugo zauzete pa da ne zapustite služenje siromasima. Jednu ćete deseticu izmolit izjutra poslije razmatranja, dvije u crkvi a ostale dvije poslije podnevnog i večernjeg Pozdravljenja.

1037 Eto, drage sestre, tako ćete moliti svoju krunicu. No treba paziti da tu pobožnost dobro ispunite. To je vaš časoslov. Stoga

brižljivo nastojte izmoliti svoju krunicu. Kao što svećenici mole časoslov po nakani Crkve, tako i vi nastojte da svoju krunicu molite po nakani Družbe: nek je Bog posveti, blagoslovi njeno djelovanje i sve što čini u službi bližnjega. Svećenici se ne opterećuju nikakvom molitvom koja bi mogla štetiti njihovoj obvezi da mole časoslov. Ni vi ne biste smjele obavljati molitava koje bi vam oduzimale vrijeme da izmolite krunicu. Svećenici moraju veoma pažljivo moliti svoj časoslov. I vi treba da svoju krunicu molite pažljivo, pobožno i s poštovanjem kako bi Družba, po molitvama svetoj Djevici, primila od Boga milosti koje su joj potrebne da mu ugodi. Eto, sestre, tako vam je recitirati tu molitvu. Ona je veoma ugodna Bogu i svetoj Djevici. Odlučite, dakle, da je nećete propuštati.

1038 »17.: U nedjelje i blagdane održavat će isti red, samo će vrijeme što ga u radne dane koriste za manuelni rad upotrijebiti za duhovne vježbe, na primjer za čitanje nabožnih knjiga.« itd.

Taj vaš član, sestre, upućuje da korisno upotrijebite blagdane i nedjelje. To vam neću tumačiti. Naučit ćete to čitanjem svojih pravila kad ih otisnu. Međutim, savjetujem sestrama da dobro katehiziraju. Ako one po župama znaju koje mjesto gdje se to dobro čini, neka nastoje da to po mogućnosti čuju. No idete li kćerima Križa i uršulinkama treba računati s njihovim vremenom, kad je zgodno da vam to dopuste. Nastojte se pripremati kako biste djecu dobro katehizirale.

1039 Molim našeg Gospodina da vas blagoslovi i ispuni svojim duhom da biste odsada živjele od tog istog duha, ponizne i poslušne poput njega. Tako ćete, drage sestre, živjeti od njegova života. O Spasitelju, molim te da žive samo od tvojeg života nasljedujući tvoje kreposti. Da postignemo tu milost, kćeri, utecimo se Majci milosrđa, svetoj Djevici, svojoj velikoj gospodarici. Recite joj: »Budući da je pod tvojim okriljem ustanovljena Družba kćeri kršćanske ljubavi, ako smo te tada nazivale svojom Majkom, sada te molimo da primiš kao poklon tu Družbu u cjelini i svaku nas pojedinu. Ti nam dopuštaš da te nazivamo svojom Majkom. A ti si Majka milosrđa od koje potječe sva milosrdna ljubav koju je ustanova ove Družbe primila od Boga, kao što nam je slobodno vjerovati. Stoga neka ti bude ugodno da je uzmeš pod svoju zaštitu.« Sestre, predajmo se njenu vodstvu i obećajmo joj da ćemo se bezpridržajno darovati njezinu Sinu. Nek ona bude voditeljicom čitave Družbe i svake pojedine sestre.

108. Konferencija — 16. ožujka 1659.

Vjeronauk — Čin poklona pri izlaženju iz kuće i povratku — Post i uzdržljivost — Ispovijed — Pričest — Saobraćajne — Duhovne vježbe — Konferencije

(Dnevni red, či. 17—23)

1040 Sestre, nastavit ćemo i dovršiti po mogućnosti tumačenje vaših pravila. Stigli smo do sedamnaestog člana koji obrađuje vaše dužnosti u nedjelje i blagdane. O poslovima u ostale dane u tjednu već smo vam govorili kad smo tumačili pravila. Preostaje nam da promotrimo što slijedi: »U nedjelje i blagdane održavat će isti red, samo će vrijeme što ga u radne dane koriste za manuelni rad upotrijebiti za duhovne vježbe, npr. za slušanje propovijedi, za vjeronauk, za službu Božju, za pobožne razgovore ili da vježbaju katehiziranje među sestrama kako bi bile sposobne poučavati siromahe i djecu o onome što je potrebno za spasenje.«

Taj član, sestre, ne zahtijeva drugog tumačenja. On je po sebi dostatno razumljiv. Kazat ću vam samo dvije riječi o tom: prvo, da su nedjelje i blagdani određeni od Boga za njegovu službu te da se mora obustaviti svaki manuelni rad; drugo, da vrijeme što ga u druge dane upotrebljavate za posao upotrijebite za katehiziranje i ostalo što vam je označeno pravilom. Treba istaknuti da taj član traži da se to ima izvesti u vašoj sredini. Ne znači da to ne biste smjele raditi i drugdje ako vam se čini potrebnim.

1041 Radi li se tako, Gospođo?
— Jest, Oče, jedna sestra, savjetnica ili koja starija sestra poučava ostale bilo u katekizmu, bilo da ih uči moliti Očenaš, redom prema molbama, i Vjerovanje, prema člancima. Kadšto razgovaramo i o propovijedi koju smo čule.
— Dobro je to, Gospođo. Budući da je korisno da se tako radi, bit će dobro da tako i nastavite te da imadnete sestara osposobljenih za katehiziranje, da jedna ispituje, a druga odgovara. Ostale prisutne treba da slušaju velikom skromnošću i poštovanjem. Koja predvodi, sluša odgovore i tumači što ne bi bilo dovoljno razumljivo i što ne biste shvaćale. Ako bi se pri tom počinila kakva pogreška, ona treba da obavijesti predstojnicu. To je sredstvo, drage sestre, da i same nešto naučite. I budete li se time dobro služile, bit ćete sposobne da katehizirate siromahe.

1042 To odgovara onome što se čini u svetoj Crkvi ili na sastancima. Dvojica međusobno raspravljaju: jedan iznosi dokaze, drugi

ih pobija. Tako se stiče znanje. Jednako se tako radi po sjemeništima, u zavodu »Dobra djeca« i u mnogim drugim mjestima. Budući da nema boljeg načina da nešto naučimo nego da vidimo kako se to radi, to u župi Svetog Nikole du Chardonnet ne dopuštaju nijednom svećeniku da krsti prije negoli obavi pokusni obred krštenja na jednom djetetu. Isto je tako i s ispovijedi: kao da se ispovijeda, bogoslov iz sjemeništa glasno nabraja grijehe koje je mogao počiniti. Ako se ne optužuje kako treba, tad svećenik koji ga sluša, ispituje svog pokornika. Jednako se tako postupa u pogledu pričesti. A sve to zato da se osposobe za podjeljivanje sakramenata te da dobro obavljaju svoje dužnosti. Dakle, da biste i vi bile spremne poučavati siromahe, potrebno je da međusobno učite katehizirati. Stoga je nužno da se u tom vježbate koliko je god moguće i da odsad primjenjujete taj način. Dakle, jedna će ispitivati i druga će odgovarati. A neka bude nazočna i predstojnica. Ako je pak ne bi bilo, tad će je ona koja nju zamjenjuje, izvjestiti kako je bilo.

1043 Smatrate li, Gospođo, da je nepriličnio da se tako radi?

— Ne, Oče, bit će mnogo bolje kako je kazala vaša dobrostivost. Smijem li, Oče, predložiti što mi je palo na um u vezi s predmetom o kojem ste vi govorili?

1044 Kad joj je to bilo dopušteno, Gospođa reče:

Oče, čini mi se da nije dovoljno samo što ste kazali s obzirom na poučavanje sestara, već da starije sestre uče vjeronauk one sestre koje su im povjerene. I to ne samo u vrijeme kad to činimo kod kuće, u nedjelje i blagdane. Jer držim da tada sestre imaju manje vremena negoli u druge dane. Ali vi biste im mogli dati koji sat za to.

1045 Pošto je naš mnogo poštovani Otac priznao da je korisno i potrebno što je Gospođa kazala, neka mu sestra reče:

Oče, što se nas tiče, nama to nije moguće, jer nemamo vremena. Kad se vratimo od bolesnika, uvijek ima mnogo posla u kući: bilo da pripremiš lijek, bilo da pripraviš što te zamole: jednom čaj, drugi put sirup. Konačno, ne može se kazati da imamo ijedan sat za sebe. Još k tome treba kadšto pustiti krv. Na taj način ja ne vjerujem da bismo mogle i to činiti.

— Kćeri, dosad to nismo mogli. Ali odsada treba kazati siromasima da ne dolaze do toga i toga vremena što ćete im ga vi odrediti. Tako ćete imati dovoljno vremena.

1046 — Oče, odvrati ista, veoma je teško odrediti im vrijeme, jer to nisu samo bolesnici već i druge osobe, kao liječnik ili onaj koji upisuje siromahe.

— Vidite, sestro, Sveto pismo kaže da dobro uređena ljubav počinje od sebe te da dušu treba pretpostaviti tijelu. Dakle, nužno je da kćeri kršćanske ljubavi poučavaju siromahe o svemu što im je potrebno za spasenje. Stoga treba da budu najprije same poučene kako bi onda uzmogle poučavati druge.

I još nekoliko sestara iznese gospodinu Vinku gotovo iste poteškoće kao i ova prva. Kazale su da nemaju vremena, da siromasi dolaze u svako doba, a ako ih puste da čekaju, tad mrmljaju. Nadalje, da ih ima dapače koji su im rekli da su ih one dužne posluživati. Nato on odgovori neka zamole gospođe da im dopuste zadržati to vrijeme za sebe, a siromasima neka savjetuju da ne dolaze do toga i toga sata. Neće vam zamjeriti ako upotrijebite kojih pola sata da biste se poučile o onome što ste dužne činiti.

1047 — Oče, reče neka sestra, ako tako kažemo gospođama, mogle bi nam odgovoriti da imamo kuću za poučavanje djevojaka te da su nas poslali da poslužujemo a ne za nešto drugo.

— Sestro, pravo je da se služeći drugima brinemo i za svoju dušu. Vaša je dužnost kao i moja da oblikujemo Družbu. Tko bi mogao prigovoriti što izvršujemo svoju dužnost? Kad bismo to čuli od gospodina župnika i od gospođa, ne bismo im smjeli zamjeriti. Siromahe pak pustite da govore i ne propustite činiti što vam je dužnost. Istina je da ste ih dužne posluživati ali ste još više dužne raditi za svoje spasenje. Mi tako postupamo po našim kućama i siromasi se pokoravaju. Kad im reknemo: »Nećemo ispovijedati do toga i toga vremena«, tad više ne očekuju da to bude ranije, jer vide da se toga reda držimo. Zašto gospoda župnici i ostali svećenici ne podjeljuju sakramente noću u Parizu tako često kao po selima? To je stoga što nastoje u propovijedi upozoriti da to treba prije predvidjeti. Čine to samo u hitnim i izuzetnim slučajevima.

1048 »18. Prije nego će izaći iz kuće, uzet će blagoslovljene vode i kleknut će pred slikom našeg Gospodina da od Boga izmole blagoslov i milost da ga ne uvrijede. Jednako će postupati pri povratku«, itd.

Sestre, ja držim da vi to vršite. Ako je tako, molim vas da nastavite. Nije li, odlučite da ćete ubuduće raditi kako smo kazali. Na taj način omogućeno vam je da budete u prisutnosti našeg Gospodina kako ste bile i za jutarnjeg razmatranja. Kad izlazite prikažite mu, dakle, svoj put. Posebno ga molite za milost da biste

hodale veoma čedno kao što po milosti Božjoj običavate činiti. Ima, naime, među vama onih koje su na izgradnju. Prolazeći pokraj crkava naklonite se i poklonite Presvetom sakramentu. No da vaše izlaženje ili ono što kanite učiniti bude Bogu ugodno, morate imati namjeru da ćete se klanjati Gospodinu u ljudima s kojima vam je ophoditi. Treba li saobraćati s muškarcima, morate sebi predočiti da je to Gospodin kojemu govorite. Jesu li to žene tad mislite na svetu Djevicu. Pošto ste obavile što vam je bilo određeno, vratite se jednako čedno kao što ste otišle. Pri povratku ispitajte se jeste li dobro izvršile zadatak te zahvalite za to Bogu. Nađete li da ste počinile kakvu pogrešku, molite ga za oproštenje. Budete li se tako ponašale, sestre, blagoslovit će vas Gospodin vani, u kući, bit će te blagoslovljenje u svemu što budete činile.

1049 Vidite, drage sestre, taj vas član opominje da nikad ne izađete iz kuće a da niste kleknule u oratoriju ili u kapelici. Tu se ponizite pred našim Gospodinom, poklonite mu se i molite ga za milost da biste dobro obavile posao što ga kanite uraditi: »Gospodine, idem poslužiti siromahe. Daj mi milost da to uradim u duhu u kojem ti hoćeš da to izvedem, i kao što si ti to činio.« Jer, sestre, i on je obilazio i posluživao bolesne.

Uzmite zatim blagoslovljene vode. Pri povratku učinite isto tako te zahvalite Bogu što vas je štitio. Ako ste počinile kakvu pogrešku, molite ga za oproštenje. Eto to vam je činiti. Ne izađite nikad s bilo kojeg razloga a da niste prikazale Bogu što namjeravate činiti. Po tom prikazanju bit će mu ugodno sve što god budete radile.

Ako me upitate na čemu se temelji ta vježba, kazat ću vam, drage sestre, da je ona u skladu s onim što su prakticirali prvi kršćani. Tertulijan veli da su pravili znak križa kad su ulazili i izlazili iz kuće, kad su ustajali i sjedali za stol, ukratko, tim su se znakom služili pri svemu što su činili. U to vrijeme, naime, još nije bio običaj da se klekne. Služili su se znakom križa da prikažu Bogu sve svoje djelovanje. To je u skladu s onim što savjetuje sveti Pavao: »Ili jeli ili pili, sve na slavu Božju činite« (1 Kor 10,31). Tako, sestre, predajte se Bogu da budete vjerne tome, i on će blagosloviti sve što budete činile.

1050 »19. Postit će u sve petke te uoči svetkovinâ našeg Gospodina i svete Djevice. U došašću će postiti svake srijede, međutim slabunjave«, itd.

Eto što sadrži taj član. Međutim, s obzirom na te posne dane vi smijete izložiti svoje potrebe ispovjedniku ili ravnatelju, jer je

njegovo da prosudi da li ste dužne postiti ili ne. Možete mu prikazati svoje zdravstveno stanje i kazati na primjer: »Gospodine, idući k bolesnicima osjećam se sasvim iznemoglom, obuzima me neka stanovita klonulost.« U tom slučaju on će sestri odrediti da nešto uzme. Ispovjednik će, dakle, prosuditi može li neka osoba postiti ili ne. U njegovoj je jurisdikciji da je od toga dispenzira.

1051 U vezi s tim gospođa Le Gras nadoveže:

Oče, kad vidimo neku sestru da joj je to potrebno, slobodne smo joj ponuditi nešto malo a da ne pitamo prije ispovjednika.

— Gospođo, vi znate da imate ovlaštenje kojim se smijete poslužiti kad god smatrate da je to potrebno. Sve predstojnice Svete Marije imaju popisane dozvole za koje su me molile. Između ostalih u jednoj je navedeno da je predstojnici dopušteno dati svojim sestrama mesne juhe kad se slabo osjećaju, pa i prije negoli ih je liječnik pregledao.

1052 »20. Svake subote i uoči svetkovinâ ispovijedat će se ispovjednicima koje će im odrediti poglavar. Kod drugih se neće ispovijedati bez dopuštenja, a i pričešćivat će se u nedjelje i blagdane.«

Sestre, da se spriječe zloupotrebe koje bi mogle nastati od tog općenitog dopuštenja da se pričešćujete u spomenute dane, dobro je što smo vam odredili da za svaki slučaj posebno molite dopuštenje u gospođe Le Gras. To vrijedi za vas ovdje, a koje su izvan kuće matice nek za to mole sestru službenicu. Kleknite i recite: »Bi li bilo dobro, sestro, da se pričestim?« A to stoga, sestre, da time podignete vrijednost svete pričesti. Budući da je primate iz poslušnosti, ona postaje ugodnija Bogu. Zato se nikad ne smijete pričestiti bez dopuštenja svoje predstojnice.* Stvar je ispovjednikova da dopusti pričest jer mu je poznato raspoloženje osobe koja se njemu ispovijeda. Tako prvo dopuštenje za pričest ovisi o njegovoj jurisdikciji. Ali poslije toga treba to zamoliti i gospođu Le Gras. Kad, naime, kažemo da treba moliti dopuštenje, tad pretpostavljamo da vam je to dopustio ispovjednik koji poznaje stanje vaše duše i koji bolje nego itko drugi može prosuditi da li se smijete pričestiti. Vi to molite u predstojnice samo zato da učinite djelo zaslužnijim.

1053 Što se tiče one rečenice u tom istom članku: »Ispovijedat će se ispovjednicima koje će im odrediti poglavar«, to zahtijeva malo obrazloženja. Morate znati da župnik u svojoj župi dopušta svojim

* Ta je praksa ukinuta nakon što je dugo vremena bila na snazi u različitim zajednicama. Nije više u skladu s uputama što ih je dala Sveta Stolica.

župljanima da se ispovijedaju ispovjednicima kojima je on dao za to ovlaštenje. Idu li k drugima, ne rade pravo, jer je samo ovima župnik dao jurisdikciju da to mogu činiti. Jednako je tako s poglavarom redovničke zajednice, kao što sam ja npr. Svete Marije i nekih drugih. Njegovo je da prosudi koje im ispovjednike može dati. Zato nekoj kćeri kršćanske ljubavi nije dopušteno da se ispovijeda drugom ispovjedniku doli onom kojega joj je on dao. — Ah! taj će me vazda koriti poradi iste stvari; to me koči da idem k njemu, ili ga pak neće biti kad ga budem trebala. — U tom slučaju ne smijete ništa mijenjati; zašto? Jer budete li tako činile, govorit će se da dotična sestra ima grijeh koji ne želi kazati svom ispovjedniku. Eto tako će se suditi. Stoga je bolje odgoditi negoli mijenjati. Za našu kuću mi imenujemo jednog ili dva ispovjednika. I svi su članovi kuće obvezani da se ispovijedaju ovima a ne drugima. Ako se pak koji želi pomiriti s Bogom, a njih nema, tad dođe k meni i kaže: »Gospodine, nema ispovjednikâ što ste ih imenovali; smijem li se ispovjediti onome ondje?« To mu se dopušta, i to se nikad ne odbija. Ali osim toga, nećete ići k drugima doli određenima, jer samo poglavar može dati ovlaštenje za to. On je dao dopuštenje toj dvojici ispovjednika a ne drugima, i tako vas samo oni mogu saslušati*

Sestre koje idete na župe, prisjetite se da vam nije dopušteno izmijeniti ispovjednika bez dopuštenja. Upravo je danas bilo govora da se kod »Svete Marije« dadne jedan izvanredni ispovjednik. Naime Majka predstojnica me zamolila da bi se njena zajednica smjela po običaju četiri puta godišnje izvanredno ispovjediti.

1054 U vezi s ispovijedi rečeno je nadalje: »I pričešćivat će se u nedjelje i blagdane, i ne češće bez dopuštenja istog poglavara.«

Treba znati da će to biti na glavne svetkovine našeg Gospodina, naše Gospe, apostola, sveca-zaštitnika i zaštitnika mjesta. Tim svetkovinama smije se dodati dan kad smo primili odijelo ili kad smo ušli u Družbu, na blagdan mjesečnog zaštitnika, u dan kad smo položili zavjete. To su eto dani kad se smije pričestiti. Ali time se treba zadovoljiti. Učiniti suprotno znači htjeti biti za to sposobniji negoli ostali, a to nije moguće bez oholosti. Zar da se smatram podobnijom nego moja sestra, o Spasitelju! Prisjetite se, sestre, vi koje biste mogle biti ponesene željom da se češće pričešćujete, prisjetite se da je bilo svetaca koji su se pričešćivali samo svakih osam dana, drugi svakog mjeseca, drugi opet jedanput

* I ovdje je sveti Vinko prihvatio mišljenje svoga vremena koje je u naše dane izmijenjeno prema odlukama Svete Stolice. Kćeri kršćanske ljubavi mogu se ispovijedati svakom svećeniku koji ima ovlaštenje za to od mjesnog Ordinarija.

na godinu, drugi nikada. A ipak nisu prestali biti sveti. Da li se sveta Marija Egipatska pričešćivala u svojoj pustinji? Nipošto. Možete se pričestiti još na dan svoga krštenja. Međutim, ako moramo biti vjerni da se pričešćujemo samo u određene dane, tad se ne smijemo sami od sebe ni lišavati pričesti.

1055 »21. Svaki će mjesec otkriti svoju savjest ravnatelju što će ga odrediti poglavar, a jednako tako s istog razloga doći će i k predstojnici.«

1056 »22. Svake će godine obaviti po mogućnosti duhovne vježbe i generalnu ispovijed grijehâ što su ih počinile poslije zadnje generalne ispovijedi.«

»Po mogućnosti«, vidite, sestre, to ne znači ako je moguće dotičnoj sestri. Iz iskustva znamo kako sunce pridonosi plodnosti svih dobara zemlje; iskustveno to znamo i o duhovnim vježbama. Govoreći o njima mi kadšto međusobno kažemo: »O moj Spasitelju, koliko si milosti i blagoslova izlio na duhovne vježbe!« I što vam velim o nama, to kažem i o svim zajednicama. Spominjem to nakon što mi je predstojnica kod »Svete Marije« nedavno rekla govoreći o duhovnim vježbama: »Koliko li je milosti u tome, Gospodine! To sve dovodi u red.« Ono »po mogućnosti« ne odnosi se na sestru već na predstojnicu. S obzirom na sestru, ona to mora moliti svake godine mada predviđa da joj to neće biti moguće izvesti. Predstojnica će prosuditi treba li to odgoditi na drugo vrijeme. Mi ih kadšto održavamo u četiri navrata, a kćeri kod »Svete Marije« šest puta. Upamtite dakle, sestre, ono »po mogućnosti« tiče se samo predstojnice. Stoga vam preporučujem da osobito cijenite tu svetu vježbu, jer vam to pomaže da budete ujedinjene s Bogom.

1057 »23. Svaki put kad budu obaviještene da će biti sastanak ili konferencija,« itd.

Sestre, evo vas na okupu. Iako vam se ne govori o prijatnim stvarima i niti se naučava kao na velikim skupovima, ipak rado dolazite ovamo. Odavle vi morate sisati mlijeko. Jer kao što glava prenosi život svim udovima tijela, jednako tako poglavar — poradi zajedništva s podložnicima — treba svim članovima Družbina tijela kome je on glava, nadahnjivati život i duh što ih treba oživljavati. Uzimajte ovo što vam se tu govori slično kao što se dijete hrani mlijekom svoje majke. Ne znači to da ne bi bilo dobro čuti propovijedi što se održavaju po drugim mjestima, kad vam je to moguće. No budući da vas je Bog povezao u jedno tijelo zajednice, dužne ste biti ujedinjene sa svojom glavom. Bog je, naime, njoj

dao mogućnost da oživljuje udove koji su s njom tijesno povezani. I sigurno je da poglavari imaju za to milost. Prema tome, drage sestre, vi ovdje primate odredbe Božje preko svoga poglavara. Po njemu vam Bog očituje svoju volju. Zato, mada bi bilo dobro otići i čuti propovijed, kad vam to dopuste, vi morate biti osobito odane poukama što vam se ovdje daju. Prema onome što kaže naš Gospodin, dobri pastir poznaje svoje ovce i one slušaju njegov glas.

1058 Bog bio blagoslovljen, sestre! Eto, dakle, sredstva da se uredi sve što se tiče vaše osobe i vašeg ponašanja u pogledu bližnjega. Služite se pravilima koja vam se daju. Poslušajte taj savjet i nećete naći da je to tako teško kako vam se čini. Moći ćete to kazati i gospodi župnicima i gospođama. I budući da je istinito da u svemu što se odnosi na slavu Božju i na korist bližnjega ima vazda nekih protivnosti, to se obratite našem Gospodinu i pouzdajte se u njegovu dobrostivost. Predočite sebi primjer svete Marije Magdalene i njezinih družica. Idući prema grobu razgovarale su među sobom: »Bože moj, tko će nam odvaliti kamen?« Međutim kad su stigle, to je već učinio anđeo. Tako i vi, sestre, ako me upitate: »Kako bismo mogle izvesti što ste nam kazali?«, odgovaram: što vi ne budete mogle uraditi, to će učiniti Bog. On će poslati svojeg anđela da odvali kamen.

Podsjećam vas na još nešto drugo: kad imate teškoća, nemojte ih nikad iznositi pred zajednicu. Postoji li nešto što zaslužuje da se razbistri, obratite se predstojnici i ona će tome doskočiti. Ali ne iznesite to nikad pred zajednicu. Moguće je, naime, da se tu nađe slabih duhova koji shvaćaju stvari sasvim drukčije nego što one jesu. U dobro uređenim zajednicama postupa se na taj način. Zar da o tome govorim na nekome skupu! Nikad se to ne smije učiniti.

1059 Međutim, završit ćemo moleći u Boga milost da bismo vjerno opsluživali svoja pravila, u prvom redu ovo. I vi morate žarko željeti da sve u Družbi savjesno obdržavaju svoja pravila. Nek Bog dadne gorljivu revnost svim našim sestrama kako bi postigle, po svojoj mogućnosti, da se u Družbi obdržava dobar red općenito, da svaka izvršava svoj zadatak te da sve budu podobne vjerno ispunjavati svoje obveze! I zato, sestre, molim vas da prva pričest što ćete je primiti bude na tu nakanu kako bi se Bogu svidjelo da raspali tim duhom sve naše sestre. Neka to učini naročito zato da se međusobno revno poučavaju te da poučavaju i siromahe.

1060 Dobro, drage sestre, nadam se da ćete se poslužiti sredstvima koja su vam za to dana. Molim našeg Gospodina Isusa Krista, koji je sama ljubav i koji je utemeljio Družbu kćeri kršćanske ljubavi, nek vam dadne tu milost u času kad ću u njegovo ime izgovoriti riječi blagoslova, makar bio ovako jadan kao što jesam. Ponizite se kako biste bile sposobne za to. Prisjetite se, da se one, u kojih vidite tu veliku revnost za dobro Družbe i za svoj duhovni rast, odlikuju jednom od bitnih oznaka pravih kćeri kršćanske ljubavi.

U onom savjetu što ga je gospodin Vinko dao kćerima kršćanske ljubavi da ne govore u zajednici o svojim razmiricama, one će otkriti jednu od svojih uobičajenih vježba: da podnose bližnjega. Uočit će i njegovu veliku strpljivost kojom je čekao da taj savjet dade na kraju konferencije. Strpljivo je podnosio dok su sestre i neumjesno govorile a da ih nije prekidao ni zbunjivao. One koje su upoznale svoju pogrešku molile su gospodina Vinka za oproštenje.

Ta je opaska ubilježena po naređenju gospođe Le Gras.

109. Konferencija — 27. travnja 1659.

O krepostima sestre Barbare Angiboust

1061 U nedjelju 27. travnja 1659. gospodin Vinko, naš mnogo poštovani Otac, održao nam je konferenciju o krepostima naše pokojne sestre Barbare Angiboust (Anžibu). Ona je umrla 27. prosinca 1658. u bolnici Hôtel-Dieu de Châteaudun gdje je služila bolesnicima.

U Družbu ju je primila gospođa Le Gras, naša mnogo poštovana Majka, prvog dana mjeseca srpnja 1634.

Njezin otac Maturin Angiboust i njena majka Perina Blanne pripadali su župi Svetog Petra de Serville u biskupiji Chartres. Tu je bila krštena 6. srpnja 1605. Prve je doživotne zavjete položila s Gospodom i s prvim sestrama u Družbi 25. ožujka 1642.

Sestre, reče gospodin Vinko, predmet je ovog razgovora naša draga sestra Barbara Angiboust koju je Bog pozvao k sebi. Po običaju, sadržaj ćemo svesti na tri točke.

Otpočnimo prvom točkom. Sestro, zašto je dobro da razgovaramo o sestrama koje je Bog već pozvao k sebi?

— Oče, između više razloga što sam ih uočila ovaj mi se čini veoma važan: dok govorimo o krepostima svoje sestre, slavimo Bo-

ga u njoj. Drugi je razlog što se time potičemo na vršenje njenih kreposti.

— Bog vas blagoslovio, kćeri! Nek Bog bude blagoslovljen, drage sestre! Sestra kaže da je prvi razlog koji nas mora voditi da nastavimo taj dobri običaj to što će Bog biti proslavljen iznošenjem kreposti kćeri kršćanske ljubavi. To je, naime, Božje djelo u njima. Spominjati se njihovih kreposti znači slaviti začetnika tih kreposti. Kad ugledamo neku lijepu sliku, pravo je da častimo i poštujemo slikara koji ju je izradio. I kao što svi oni koji promatraju tu divnu sliku ne hvale sliku već slikara, tako, kćeri, govoreći o krepostima svojih sestara, dat ćemo za to svu slavu Bogu. Jer to nisu toliko njihove kreposti koliko Božje kreposti u njima.

1062 Drugi je razlog, rečeno je, što je to za sestre velik razlog ohrabrenja. Jest, budući da im je moguće kazati: »Ako je sestra Barbara pomoću Božjom bila tako kreposna i postojana do smrti u vršenju te i te kreposti, ne mogu li i ja milošću Božjom isto postići? Nadvladala se u teškoćama što ih je mogla imati; e moj Bože! ne mogu li i ja tako činiti? Da, milošću Božjom mogu i ja samo ako hoću izići iz svoje bijede, svog kukavičluka, svojih mana i nesavršenosti. Zašto ja ne bih mogla kad je ona mogla? Ako je njoj Bog dao milost, nadam se da će je i meni dati. Samo hrabro.«

Eto, drage sestre, kako se svatko od nas može okoristiti tim razgovorom, i vi i ja i svi koji su ovdje. Kad bi ovdje bilo još stotinu osoba, sve bi se imale čime okoristiti.

1063 Zatim upita drugu sestru:

A, vi, sestro, znate li nekih drugih razloga iz kojih se vidi da su kćeri kršćanske ljubavi dužne sačuvati taj sveti običaj, da ga treba, vidite, uvijek obnavljati dok je ljubav ljubav, da treba razgovarati o krepostima sestara poslije njihove smrti?

— Oče, mislila sam isto što i sestra koja je upravo govorila.

Drugoj sestri kaza:

Sestro, možete li dodati koji motiv s kojega vam se čini da je potrebno sačuvati običaj da razgovaramo o našim dragim pokojnim sestrama?

— Oče, nisam iznašla drugih razloga doli onih što su ih iznijele sestre.

— No Bog bio blagoslovljen! I ovo je dostatno. Zašto da za to tražimo više razloga kad znamo da će Bog biti tim proslavljen a mi sami izgrađeni? Bog će svakoj dati novu želju da vrši krepost. Jer, ako se ne varam, vi ćete — čuvši što je neka sestra postigla — kazati: »Kako je to lijepo! Zašto ja ne radim tako! Eto osobe koja je tako dugo živjela u Družbi u kojoj i ja imam sreću biti, a moje je življenje sasvim suprotno njezinu! Želim se popraviti.«

1064 Sestre, svaka nek sebi tako kaže. A ako ih ima koje nisu dirnute željom da se okoriste onim što se govori, treba kazati da to nisu kćeri kršćanske ljubavi i da nemaju njihova duha mada nose njihovo odijelo. Predajte se dakle Bogu kako biste se okoristile ovim razgovorom, vi i ja s vama. Možete ovako kazati: »Ako sam dosad bila neposlušna sestri službenici, teška poglavarima i predstojnici, želim pomoću milosti biti poslušnija i pokornija ne samo predstojnici već svima u kući. Bila bih veoma nesretna ako ne bih to poduzela kad je jedna sestra to tako dobro uradila.« Eto, drage sestre, što sadrži prva točka.

1065 Sestra Ana Vallin napomene da je bila s pokojnicom u Saint-Denis.

— No, kćeri, što ste opazili?

— Oče, veliku točnost u opsluživanju pravila. Nije poznavala ljudskog obzira kad je znala što je dužna uraditi. Nije se bojala muškarcima zabraniti pristup u našu sobu, dapače ni svećenicima.

— Zapazili ste dakle dvoje: prvo, vjernost pravilima; drugo, nije se obazirala što će ljudi reći. Kćeri, kazao sam vam već ranije: nemoguće je da kći kršćanske ljubavi bude sretna ako nije vjerna svojim pravilima.

1066 Drugo, što nam je istaknuti, jest da budete vjerne u opsluživanju onog propisa koji zabranjuje muškarcima da ulaze u vaše prostorije. Nije dopušteno da sestre kršćanske ljubavi puštaju muškarce k sebi. I vi to morate točno obdržavati i zahtijevati da se obdržava. Pa ni svećenicima to ne smijete dopustiti ako to nije nužno, na primjer, kad ste bolesne. Izvan toga slučaja to nije nikako zgodno. Budući da niste zatvorene kao redovnice, vaše su prostorije vaša klauzura. I kao što nije nikome dopušteno ući u klauzuru bez dopuštenja, tako nije uputno da se ulazi i u vaše sobe. Kad bi to bio i ja, imale biste pravo da mi to zabranite. Predajte se Bogu kako biste bile tome vjerne. Jer vidite, to je toliko važno da je proizišlo veliko zlo iz toga što neke nisu postupile kao sestra Barbara. Otišle su tako daleko da su primale kod sebe svećenike. Pa i kad nije bilo u tom nikakva zla, to je oslabilo dobar glas što su ga uživale. A sâm Bog zna kakav je skandal nastao tamo gdje se to dogodilo. Ne pripazite li na to i ne budete li se čvrsto držale onoga što sam vam kazao, kroz ta vrata demon

će upropastiti Družbu. Zašto je to važno? Još uvijek traže kćeri kršćanske ljubavi za mnoga mjesta. Nije li to zbog dobra glasa što ga je Družba uživala sve dosad?

Tko bi mogao sumnjati da ljudi ne zapažaju vjernost kojom sestre opslužuju pravila? No čim opaze da popuštate, ne samo da vas neće zvati na nove dužnosti, već će vam oduzeti i one za koje vam je Bog dao milost da ih vršite.

Dakle, drage sestre, predajte se Bogu. Ja mu se predajem već sada. Gospodin Portail će mu se također predati, a i gospođa Le Gras kako bi se odlučila da će zahtijevati opsluživanje onog propisa da sestre nikad ne puste muškarce u svoje prostorije, pa bili to i svećenici.

1067 Spasitelju, udijeli nam milost da shvatimo od kolike je važnosti ta točka. Sestre, kad gospođama kršćanske ljubavi budu kazali da vi ne dopuštate pristup muškarcima u svoje sobe, ako o nekima saznaju suprotno, kazat će: »Naše to ne čine«. O sestri pak koja dopušta da joj ispovjednik dođe u sobu, pomislit će da u tom ipak ima nešto što nije dobro, da je to siromašno stvorenje zasigurno sklono tom čovjeku. Predajte se, dakle, Bogu kako biste postupale poput naše sestre Barbare. Uvjeren sam da vas ta blažena duša od srca prikazuje Bogu i moli njegovu božansku dobrostivost nek čitavoj Družbi dadne milost da bi činila kao što je ona. Jer sad vidi bolje negoli ikada kako je potrebno da sve kćeri kršćanske ljubavi opslužuju svoja pravila.

1068 Neka sestra reče da je opazila kako se pokojnica nije obazirala na ljudski obzir.

Gospodin Vinko odgovori:

Kako je to lijepo! Ništa nije radila iz ljudskog obzira. To je istinito, sestre, i meni se tako činilo, jer nisam vidio da bi sestra Barbara uradila bilo što protiv onoga što mora činiti prava kći kršćanske ljubavi. Mogao bih vam za to navesti mnogo primjera. Ali dovoljno je kazati da je prekinula makar s kime bila, da se nije obazirala na ljudski obzir kad se radilo o časti Božjoj ili da učini nešto protiv svojih pravila. O tom postoji primjer koji zaslužuje da se iznese.

1069 Jedna gospođa visokog podrijetla (vojvotkinja d'Aiguillon), koja je tada imala više ugleda u kraljevstvu negoli ijedna druga, osim kraljevskih osoba, zaželjela je da bi imala uza se jednu kćer kršćanske ljubavi. Stoga mi reče: »Gospodine, toliko volim kćeri kršćanske ljubavi da želim jednu imati uza se. Molim vas, pošaljite mi jednu.« — »Govorit ću o tom gospođi Le Gras.« Razmišljajući

o tom koju da izaberemo za to, kocka pade na dotičnu sestru. Rekoh joj: »Sestro, jedna velika dama želi imati sestru kršćanske ljubavi uza se. Pomislili smo da joj vas pošaljemo; ne želite li to i vi, kćeri?« Odmah joj se oči napuniše suzama, a da nije izustila ni riječi isprike. Nije kazala da je ona siromašna seoska djevojka kojoj ne priliči da bude namještena u takvoj sredini ili da nema smisla za to. Taj put ne kaza ništa od toga. Rekoh joj: »Dobro, kćeri, prikažite te suze našem Gospodinu, on će jednog dana time biti proslavljen.«

1070 Kako je ta gospođa jako požurivala, odredio sam sestri dan da se nađe na mjestu gdje sam se i ja našao. Ona to učini. Gospođu smo obavijestili da je stigla sestra kršćanske ljubavi koju je tražila. Ova je poslala po nju dvije svoje gospođice. Znajući zašto je sestra došla, ove joj rekoše: »Dobro došli, sestro. Madame vas čeka.« A ja joj rekoh: »Idite, kćeri.« Ona potisne suze što je bolje mogla te pođe za njima.

Ušavši u dvorište te gospođe, ugleda mnoštvo kočija, moglo bi se kazati kao u Louvreu (Luvru). To ju je iznenadilo i ona reče ovim gospođicama: »Nešto sam zaboravila kazati gospodinu Vinku; molim vas dopustite mi otići do njega.« One joj odvrate: »Idite, sestro, mi ćemo vas ovdje pričekati.« Našavši me, reče mi: »Gospodine, kamo me šaljete? Ta to je dvor.« Odgovorih joj: »Idite samo, sestro, naći ćete tamo osobu koja veoma voli siromahe.« Sirota se sestra vrati. Odvedu je gospođi koja je zagrli i iskaže mnogo ljubavi. Najzad joj rekne što želi od nje dok bude izvan svoje zajednice. I mada je ta dobra sestra znala da je to njezino obitavalište sredstvo da učini mnogo dobra siromasima, bila je žalosna, samo je uzdisala i gotovo da nije jela. Uočivši to ta je gospođa upita: »Sestro, zašto vam se ne mili biti kod mene?« Ne krijući svoje muke ona odvrati: »Gospođo, ja sam otišla od svoga oca da služim siromasima, a vi ste velika dama, moćna i bogata. Da ste vi, gospođo, siromašni, ja bih vam vrlo rado služila.« Jednako je govorila svakome: »Da je gospođa siromašna, ja bih se zdužno predala u njezinu službu, ali ona je bogata.« Videći je povazdan turobnom, gospođa je najzad otpusti nakon nekoliko dana.

— Oče, reče neka sestra, još se odlikovala divnom i osobitom sposobnošću da poučava mladež u katekizmu te da privuče i odrasle djevojke koje su dolazile u velikom broju. Na taj je način učinila mnogo dobra u Saint-Denis.

— Blagoslovljen bio Bog! To je kao skupocjena pomast što privlači duše.

1071 Sestra Jeanne Luce reče:

Ja sam bila s njom kod galijaša, Oče. Velikom je strpljivosti podnosila teškoće koje se tamo susreću poradi lošeg ponašanja onih ljudi. Iako su se kadšto raspalili protiv nje toliko da su joj juhu i meso prosuli po podu, govoreći joj pri tome ono na što ih je poticala njihova nestrpljivost, podnosila je to bez riječi i tiho sve pokupila. Pokazivala im je i nadalje dobrostivo lice kao da joj nisu ništa rekli ni učinili.

— Da, tako je: pokazivala im je ljubazno lice kao i prije toga.

— Oče, ne samo to, ona je pet ili šest puta spriječila čuvare da ih ne tuku.

— Dakle, sestre, ako ih ima ovdje koje su boravile kod galijaša i htjele se oduprijeti tim jadnim ljudima uzvraćajući im zlo za zlo i uvredu za uvredu, požalite to. Vidite, jedna od vaših sestara, koja nosi jednaku odjeću kao i vi, nije nijednom riječi predbacila robijašima kad su bacili meso koje im je donijela. A nije mogla podnijeti ni da ih zlostavljaju. O, koliko imaju razloga žaliti one koje su radile sasvim drukčije, koje su odgovarale tim jadnim robijašima ili čuvarima!

1072 Sestre, budući da vi sve koje ste ovdje možete biti zaposlene služenjem tim siromašnim ljudima, to naučite od ove naše sestre kako vam se ponašati ne samo kod galijaša već i svagdje drugdje. Naučite od ove sestre kako strpljivo treba podnositi siromahe.

Kad su našeg Gospodina obasipali uvredama, nije odgovarao. Tà rečeno je o njemu da su ga vodili kao krotko janje na klanje a da nije otvorio usta da bi se potužio. Naučite, dakle, od njega da nećete nikad vratiti uvredom na uvredu. Radite li drukčije, ogorčujete ih protiv sebe i dajete im prilike da još više vrijeđaju Boga.

1073 Ista sestra nadoda:

Oče, uočila sam također da je bila savjesna ne puštajući muškarce u naše prostorije. Jednom kad ju je neki dobri svećenik pohodio, dala ga je obavijestiti da nije kod kuće.

— To je lijepo! Bog vas blagoslovio, kćeri! Sestre, uradimo poput nje, poslužimo se nekim sredstvom da si pri tom pomognemo. Dala je znati da nije kod kuće samo da ne ozlovolji tog dobrog svećenika. »Gospodine, reći će mi koja, ali to je moj ispovjednik.« Upravo zato mu ne smijete dopustiti pristup. Povjerenje, naime, što ga imate u njega moglo bi vas navesti da steknete kakvu lošu naviku poradi pokvarenosti naše naravi. Stoga morate izbjegavati takve susrete koliko vam je god moguće.

»Ali, kazat ćete, to je ugledna osoba.« Ništa zato, nikad im nećete zabraniti pristup u svoje sobe, a da to ne bi urodilo u njihovu duhu nekim stanovitim poštovanjem prema Družbi. I što mogu drugo kazati doli: »Evo pravih redovnica.«

Ista sestra:

Oče, bila je veoma podnošljiva i imala je puno ljubavi za sestre.

— Lijepo; gospodine Portail, ne čini li vam se da je ta duša kao drvo, a što se o njoj govori kao plodovi tog drveta? Ne ispričavajte se, sestre, da ne možete podnositi bližnjega kad ga je ona podnosila. Morate se predati Bogu kako biste podnosile jedna drugu gdje god bile. Jer mi smo svi puni pogrešaka tako da ne moramo podnositi samo ćud drugih, već teško podnosimo i sami sebe budući da se neprestano mijenjamo. To je kao mlinski kamen koji nikad ili vrlo malo miruje i nije u istom položaju.

— Najzad, Oče, zapažala sam samo kreposti za sve vrijeme što sam bila s njom. Kad bih ih nabrajala do večeri, još ne bi bilo gotovo.

1074 — O Spasitelju, kako je to lijepo! U Svetom je pismu rečeno da ne bi bilo sve zapisano ni kad bi sve knjige na svijetu bile ispunjene onim što je Gospodin kazao i učinio. I naša sestra kaže da ne bi sve ispričala što je opazila u sestre Barbare ni da ne prestaje govoriti do večeri. Koje li sramote biti sestra takve sestre a ne činiti poput nje, biti u Družbi gdje ima toliko kreposnih duša, a ne posjedovai takvih kreposti! Dakle, drage sestre, okoristimo se time. Pa kad vam se dogodi da vam po nagovoru zlog duha bude nešto teško, recite: »Sestra Barbara je tako i tako postupila. Zašto ne bih i ja?«

Koja je još boravila s njom?

1075 Sestra Marija Joly (Žoli) reče:

Oče, ja sam s njom bila od samog početka kad je osnovana Družba. Mogla sam uočiti da je izbjegavala muškarce i bila veoma vedra među sestrama.

— To je istinito, bila je dosta vesele naravi. Ali to je nije priječilo da se ne suzdrži kad je trebalo. Bila je ugodna u razgovoru. Sestre, ne mogu vam dovoljno preporučiti postupak ove naše drage sestre. Kakvu ispriku imate da ne spriječite muškarcima pristup u svoje prostorije? Preporučite se za to Bogu i bdijte jedna nad drugom. Ne dopustite da sestre to čine. O Spasitelju! trpjeti da tvoja sestra razgovara s muškarcima u svojoj sobi! Vidite, zatvarajte svoje sobe kao što redovnice zatvaraju svoj samostan. Sa-

znate li da neke nisu tome vjerne, upozorite gospodina Portaila, mene ili gospođu Le Gras. I razgovarajte među sobom o ljepoti te kreposti.

1076 Sestra Marija Poulet (Pule):

Oče, bila sam sretna da sam boravila sa sestrom Barbarom i opazila sam da je imala puno ljubavi za sestre. Jedna je naime htjela napustiti zvanje, a ona je sve moguće poduzela da je u tom spriječi. Bacila joj se dapače pred noge da je zamoli neka to ne čini. I meni je kazala mnogo toga za moje dobro mada sam se, na svoju sramotu, veoma loše time okoristila.

Drugo, vrlo je revno služila siromasima. Posebnu je brigu pokazivala za poučavanje djece. Također je veoma vješto pridobivala gospođe da iskazuju ljubav siromasima.

Bila je veoma točna u vršenju svojih pravila. Kad smo bile u Châlonsu, mada smo imale malo vremena, nije dopuštala da propustimo razmatranje; obavljale smo ga zajedno jedna za drugom, i ona sama.

— To je lijepo, sestre! Jeste li bile u Saint-Menehould za vrijeme opsade?

— Jest, Oče, neke su bile. Ali ranjenike su donijeli u Châlons u bolnicu Hôtel-Dieu.

— Nek Bog bude blagoslovljen!

1077 Neka druga sestra:

Oče, ja sam bila s njom u Saint-Denis gdje je učinila mnogo dobra svojim poučavanjem. Privukla je sve djevojke, pa i žene. One su dolazile u Hôtel-Dieu da čuju sad predavanje iz katekizma, sad opet čitanje iz životopisa svetaca. Jednom ih je bilo oko šezdeset. Kadšto ih je potakla da poslije pouke obave razmatranje.

Dogodilo se da je jednog dana rekla nekoj sestri nešto što ju je ozlovoljilo. Kako je sestra Barbara legla a da je nije zamolila za oproštenje, to je ustala iz postelje da to učini ne bi li je udobrovoljila.

Za vrijeme prvog rata pariška je bolnica bila toliko siromašna da su uklonili krevete. Ona je pak sve poduzimala da joj dopuste doći ovamo. A vašim dopuštenjem, Oče, pomogla je da se dovoljno namolilo za njihovo ponovno uspostavljanje.

Najzad je mnogo duša izbavila od puta propasti. Stoga ih ima koji još za njom žale mada je već više od devet godina kako je nema ovdje.

Poglavare je toliko poštovala da je klečeći čitala njihova pisma.

— Sestre, evo vam divne slike! Molim vas, Gospođo, biste li nam vi kazali što ste opazili?

1078 — Oče, priznajem da je istinito sve što su sestre iznijele. Voljela je sve što se odnosilo na pravila, s puno je ljubavi poučavala mladež. Čim je upoznala pravilo, nije ništa propuštala niti je išta mijenjala u onome što joj je bilo naređeno.

Gdje god je bila, kod nahočadi, na primjer, koju je češće obilazila, nisam je nikad vidjela da bi se bilo čemu otimala. Kad se saznalo za njenu smrt, pisali su o njenim krepostima iz svih mjesta gdje je bila.

Kad god mi je pisala, potpisivala se: »Oholica«. Činila je to iz želje da postigne poniznost. Uostalom na tome je radila bez predaha.

Strpljivo je podnosila sestre s kojima je živjela. Jedna od onih koje su s njom bile u Châteaudunu zadavala joj je puno jada, ali je poslije to požalila i molila je za oproštenje. Videći je gdje trpi od bolesti od koje je i umrla, reče joj: »Nije li trebalo tako postupiti, sestro? Kao da je htjela kazati kako se podnošljivošću pridobivaju oni koje ponese nešto što nije dopušteno.

1079 Javljaju mi sestre koje su s njom boravile onih posljednjih dana da su u nje opazile toliko kreposti da ni mnogo stranica ne bi dostajalo da ih se ispiše.

Nikad je nisam vidjela da bi napustila svoje odluke. Veoma je nježno ljubila Družbu i jako se žalostila kad je saznala da nešto nije u redu.

Evo pisma kojim su me obavijestili o njenoj smrti: »Mogli ste saznati za smrt naše drage sestre Barbare iz pisma što smo vam ga poslale. Ovim vam pak potvrđujemo da je preminula u Bogu,« itd.

Oče, iz Châteauduna je došla neka žena koja je prisustvovala njezinoj smrti. Ona je kazala sve ono što sadrži i pismo, a među ostalim i to kako je ne bi prepoznala da je nije vidjela umrijeti, toliko je bila lijepa poslije smrti (to stoji i u pismu). Ljudi su dapače govorili da su je poljepšali.

1080 — Dobro, sestre, kako je to lijepa slika! Kako smo sretni što smo se susreli s dušom koja je vršila tolike kreposti! Sestre, Bog nam je htio pokazati tu lijepu sliku kako bi nam dao odvažnosti da njegovom milošću stanemo vršiti te kreposti. Nek se, dakle, malodušne ohrabre i nek reknu Bogu: »Ako do danas nisam činila takva djela, ako do sada nisam imala snage da ostvarim to i to,

obećajem Bogu da ću biti vjernija, a naročito da ću opsluživati onaj propis koji je ona tako dobro vršila.«

Zahvalimo Bogu za to što je tako kreposne sestre doveo u Družbu. Zahvalimo mu što se ova sestra tako dobro okoristila milošću svojeg poziva. Molimo ga da pozove u ovu Družbu duše koje će mu biti vjerne poput ove. A mi nastojmo nju nasljedovati. No jer smo zaboravili na treću točku, odlučimo da ćemo nastojati vršiti kreposti te službenice Božje, istinske kćeri kršćanske ljubavi, što znači prave kćeri Božje.

1081 Neka sestra zamoli da smije govoriti:

Oče, dok sam bila s njom u Saint-Jacques-de-l'Hôpital,* neki ju je svećenik pitao ne bi li smio kadšto doći da s njome razgovara. Ona mu odgovori, da ne dao Bog da bi počinila tako veliku pogrešku protiv svojeg pravila. A kad ju je upitao za razlog zašto mu to uskraćuje kad mi nismo redovnice, ona mu odvrati: »Gospodine, mi nismo redovnice, ali ne dopuštamo da nam muškarci ulaze u sobe, jer su one naši samostani.«

Mnogo je značila nekoj sestri koja je umrla u Družbi o borila se protiv napasti u zvanju.

Veoma je voljela djecu te govorila da u njima gleda malog Isusa, ne žaleći truda za njih. To je išlo tako daleko da ih je noću držala na rukama kad nije bilo kolijevke.

1082 Sestra Vinka Aucher:

Oče, poslije Boga ja sestri Barbari dugujem zahvalnost za milost poziva. Kuća u kojoj sam stanovala bila je dio iste one zgrade u kojoj su bile naše sestre iz Richelieua. Tamo je ona došla prva sa sestrom Lujzom Ganset da otvore kuću. Ja nisam ni najmanje pomišljala na to da bih se posvetila službi Bogu. Nasuprot, planirali su da me zaposle u svijetu. Saznavši za to kaza mi kako me ne smatra podobnom za udaju i kako Bog očekuje nešto drugo od mene. Ujedno se ponudila da će mi ići na ruku u svemu što joj bude moguće.

Bila je veoma umjerena u jelu i mnogo se trapila.

1083 Gospođa:

Takva je bila za čitava svojeg življenja mada je imala prilike da živi u Družbi i drukčije negoli obično. Bila je zadovoljna s malo vrlo jednostavne hrane.

* Tako se zvao hospicij iz 14. st. u ulici Saint-Denis za prihvaćanje hodočasnika koji su prolazili kroz Pariz. Taj je hospicij imao svoju crkvu.

1084 Sestra Marija Poulet:

Oče, kad sam s njom putovala, nikad nije htjela sjesti za stol s nekom otmjenom gospođom iako je ova uporno navaljivala. Mi bismo se povukle u koji kut da pojedemo svoj obrok ispričavajući se da smo siromašne i da se trebamo ponašati poput siromaha.

— O sestre, kako je to lijepo! Oh! kako je to lijepo! Evo snažna uzora kćerima kršćanske ljubavi da ne žele biti ravne gospođama, iako im ove iskazuju svoju ljubav. Vidite, to je nijema propovijed što je Bog upućuje vama i meni.

1085 Neka sestra zamoli oproštenje i molitvenu pomoć zajednice kako bi ispunila sve što je rečeno. Nato on odvrati:

Molim Boga, kćeri da udijeli tu milost vama i svima nama. Molim to od njegove božanske dobrote i da mu bude ugodan čin pokore što ste ga izvršili njemu na slavu.

110. Konferencija — 11. kolovoza 1659.

Povezanost sestara iz udaljenih kuća s pariškim poglavarima — Izbor ispovjednikâ — Slobodno vrijeme — Pravilo ne obvezuje u izvanrednim slučajevima — Čitanje pravila

(Dnevni red, čl. 24—27)

1086 Sestre, predmet je današnje konferencije nastavak tumačenja vaših pravila. Nadam se da ćemo danas dovršiti. I tako biste ih onda čule u cjelini. Evo 24. propisa i onih što slijede:

»Koje borave po selima udaljenim od predstojničine kuće i prema tome ne mogu doći tako često kao one koje su blizu, doći će ipak kad im to bude moguće. Stoga one koje su daleko jedan ili dva dana nastojat će da dođu barem jedanput, jedna po jedna, kako bi obavile godišnje duhovne vježbe. No prije toga molit će za to dopuštenje pismeno ili na drugi način.

Upamtite da za to treba imati dopuštenje, jer jedna sestra ne smije nikad napustiti mjesto kamo su je poslali a da za to nema dopuštenja pismeno ili drukčije.

Što se tiče onih koje su mnogo udaljenije, na primjer, šezdeset ili osamdeset milja, ili otprilike toliko, one se neće odanle maknuti nisu li pozvane. A s obzirom na njihove duhovne vježbe, konferencije, mjesečne ispovijedi, saobraćanje i ostale duhovne pomoći

utjecat će se redovitim ravnateljima koji će im se u tu svrhu dati na licu mjesta. Kad bude imenovan izvanredni, da kroz nekoliko dana obavlja vizitaciju, tad će se njemu obratiti za sve ono gore navedeno.«

1087 Dakle, sestre, prema vašem pravilu, koje su udaljene od Pariza jednu ili dvije milje mogu doći ovamo, kao što je rečeno. Dodajem međutim da sestra mora prije negoli dođe ovamo pozvati neku čestitu djevojku ili ženu iz mjesta da bi spavala s njenom družicom, jer nije uputno da je ostavi samu, niti da dođe a da nas nije prije o tome obavijestila. Jednako tako možete moliti dopuštenje da biste došle obaviti barem jednom godišnje ono što čine ove u Parizu i što činite vi koje ste u kući matici svakog mjeseca. A koje su daleko kao sestre Svete Marije, iz Richelieua, iz Metza, Cahorsa i Arrasa, one se neće maknuti odanle ako nisu pozvane i učinit će ono što im budu savjetovali ravnatelji koji će im se dati na licu mjesta. Kad im pak odavle bude poslan vizitator da kroz nekoliko dana obavlja vizitaciju, na njega će se obratiti u pogledu svega toga, tj. za ispovijed, izvještaje i ostale duhovne pomoći.

Sestre, molim vas da upamtite kako pravilo navodi da se držite ispovjednikâ koji su vam dani. Kad neka sestra ide odavle u drugo mjesto, kažu joj: »Na ispovijed ćete ići onome i onome.« I toga se morate držati. Nije vam slobodno ispovijedati se drugima doli onima koji su vam označeni. Vidite, to je od velike važnosti i zato to morate upamtiti.

1088 Kćeri kršćanske ljubavi imaju za poglavara generala Družbe misionara ili onoga koga je ovaj postavio umjesto sebe. Na taj način on ima duhovnu jurisdikciju nad svom Družbom, a ne drugi, ako im je on nije dao. Jednako je tako po samostanima: general ima jurisdikciju nad svim redovnicima, a ne drugi. Izuzetak je samo vizitator kome je on dao ovlast da djeluje u njegovoj odsutnosti. Prema tome vidite kako je važno da ne mijenjate ispovjednika, već da to bude onaj koji ima jurisdikciju nad vama. Što mislite, zašto župnici u svojim župama kad ispovijedaju upozore one koji nisu njihovi župljani da se povuku? To je stoga što župnik jedne župe ima jurisdikciju nad svim svojim župljanima, ali je nema nad onima iz druge župe, nema li za to dopuštenja od njihova župnika. Uzalud bi se neka osoba ispovijedala svećeniku iz druge župe bez takva dopuštenja. Među nama nema svećenika koji bi se usudio ispovijedati doli onaj kojemu sam ja dao dopuštenje. Jurisdikciju ima glavna osoba, a ne ostale, ako im je on ne podijeli. Župnik ima jurisdikciju nad svojim župljanima. Iz toga slijedi da nikoji svećenik nema ovlasti da u njegovoj župi ispovijeda ako mu je on ne dadne. Jednako tako poglavar u svojoj zajednici. I kao što sam vam kazao, kod nas nema nikoga tko bi mogao odriješiti, doli oni kojima ovaj jadnik dade dopuštenje, jer je Bog meni dao jurisdikciju. Nijedan je ne može imati ako mu je ja ne dadnem. Ja sam toga veoma nedostojan, ali takav je red Bog uspostavio. Prema tome, da ste bile u našoj sakristiji, vidjele biste kako me pokornik pita kome će se ispovjediti kad nema određenog ispovjednika. U tom slučaju ja mu kažem: »Idite k tome i tome.«

1089 »25. Ako im preostane vremena nakon što su ispunile sve što im određuju propisi te nemaju posla, naročito što se tiče šivanja i predenja, zatražit će ga kod predstojnice ili sestre zamjenice«, itd.

1090 »26. Mada treba učiniti sve što je moguće da se vjerno opslužuju svi ovi propisi, pa i dnevni red, ipak se sestra ne mora bojati da izmijeni vrijeme i dapače da napusti vršenje koje točke pravila kad to budu zahtijevale izvanredne potrebe bolesnika i djece, ili slične nužnosti.« itd.

1091 Drage sestre, preostaje nam samo još jedan član vaših općih pravila. Međutim, njemu ne treba tumačenja. On se sâm tumači, stoga se pri tom nećemo zaustavljati. Jednostavno ćemo ga pročitati. Evo ga: »27. Ako je moguće, jedanput će mjesečno pročitati ili poslušati čitanje pravila i svega onoga što se odnosi na njihovu službu. Pri tom će se ispitivati da vide jesu li ih vjerno vršile ili nisu, kako bi za prvo zahvalile Bogu, a za drugo molile ga za oproštenje.«

Eto, sestre, to se razumije samo po sebi. Bit će potrebno dati vam vaša pravila. Imat ćete ih. Dat ćemo ih otisnuti ili napisati, I zatim vam ih dati. I sve ono što se odnosi na vaše službe, npr. dužnost zajednice, blagajnice, službenice, i tako redom. Vi ćete ih imati, i trebat će ih jedanput mjesečno pročitati ako je to moguće. Tako se to ima razumjeti. Jer na velikim župama ima kadšto toliko posla da to neće biti moguće. Ali treba učiniti najviše što se može. Oci kapucini čitaju svoja pravila svakog petka. A zašto? Pa ti ih veliki muževi tako dobro poznaju!

To je stoga što se uvijek nađe nešto čime se možemo okoristiti, da se ispitamo da li ih opslužujemo ili ne, kako bismo se za ono prvo zahvalili Bogu a za drugo molili ga za oproštenje.

1092 Evo, sestre, što vam je činiti: imati svoja pravila uza se. Redovnička osoba i osobe dobro uređenih zajednica nose uvijek

svoja pravila uza se te ih nastavljaju čitati gdje su prestale. Činite i vi tako.

Evo, dakle, vaših općih pravila, tj. onih koje vi sve morate opsluživati. Ona su zajednička svima, no ima i zasebnih pravila za sestre po pariškim župam i za sestre po selima. Ima ih i za učiteljice po školama, jer to su posebna zanimanja.

111. Konferencija — 24. kolovoza 1659.

Savršenstvo potrebno župskim sestrama — Privrženost ispovjednicima — Samostan, ćelija, kapela, klauzura, rešetke i veo župskih sestara

(Pravilo za sestre na župama)

1093 Drage sestre, preostaje nam samo jedan član vaših općih pravila da ga protumačimo. Međutim njemu nije potrebno tumačenje. On se sam tumači. Pri tom se nećemo zaustavljati. Jednostavno ćemo ga pročitati:

Evo propisa koji su za sve župske sestre.

»1. Budući da ih njihovi poslovi obvezuju da budu gotovo uvijek izvan svoje kuće i među svijetom i često sasvim same, to će se one prisjećati da moraju biti savršenije od onih koje su zaposlene po bolnicama i sličnim mjestima odakle samo rijetko izlaze. Stoga će na sasvim osobit način nastojati da se usavršuju vjernim opsluživanjem svojih pravila, osobito onih koja se naročito odnose na njih, kao što su ova koja slijede.«

1094 Dakle, drage sestre, vi niste redovnice po imenu, ali u stvarnosti to morate biti. I vi ste više dužne nastojati oko savršenstva negoli one. No ako se nađe među vama kakav smutljivi, idolopoklonički duh te reče: »Trebale bismo biti redovnice, to bi bilo ljepše,« o sestre, Družba bi bila na umoru. Bojte se toga, sestre, i ako ste još na životu, spriječite to; plačite, uzdišite, iznesite to poglavaru. Naime, kad se kaže redovnica, onda se misli da je klauzurna, a kćeri kršćanske ljubavi moraju svakamo ići. Stoga, sestre, mada niste zatvorene, ipak treba da budete kreposne još više negoli kćeri Svete Marije. A zašto? Jer su one u klauzuri. Kad bi redovnica i htjela počiniti nešto loše, rešetka je zatvorena. Ona to ne bi mogla izvesti, prilika joj je izmakla. Ali nema nikoga tko bi se toliko kretao među svijetom koliko kćeri kršćanske ljubavi i

tko bi imao tolike prilike za to kao vi, sestre. Stoga je veoma važno da budete kreposnije negoli te redovnice. I postoji li kakav stupanj savršenstva za redovničke osobe, to bi za kćeri kršćanske ljubavi trebalo dva stupnja, jer vi se izlažete velikoj opasnosti da se izgubite niste li kreposne. Ako se pustite, na primjer, da vas po nesreći zanese novac ili da zadržite što pripada siromasima. Sestre, čuvajte se toga.

1095 Čuvajte se i druženja s muškarcima. Ako vam se sviđa razgovarati s njima, naročito sa svećenicima, izbjegavajte to, njih još više, jer pod izlikom pobožnosti traži se vlastito zadovoljstvo. Obično se počne s dobrim pobudama, čini se, s jedne i s druge strane. Naklonost se rađa malo po malo preko duhovnog elementa. Zatim se nastoji to posvjedočiti. Kazat će npr.: »Gospodine, u ime Božje, molim vas, mislite na me; pomozite mi do savršenstva; recite mi, ne štedeći me, što mi je činiti.« To je dobro. Ispovjednik će odgovoriti: »Učinit ću to; nastojat ću vam posvjedočiti svoju naklonost.« Pri tom siromašni ispovjednik ne misli ni na što zla. Sestre, to neznatno zadovoljstvo u riječima koje je otpočelo duhovno, postaje malo zatim sjetilno, i samo je taj ispovjednik na svijetu može zadovoljiti. »Drugi mi ne kaže ništa; onaj i onaj me ne zadovoljava.« Nadalje, malo po malo uvuče se i tijelo. Možda zlo dolazi od ispovjednika. Veoma često sestra ne želi drugog doli ovog; ona hoće tog ispovjednika, a ispovjednik prihvaća sestru. Ona tvrdi: »Ja sam zadovoljna svojim ispovjednikom.« Zato ga mora imati po svaku cijenu. Često se napušta i zvanje samo da osoba sebi udovolji. Čim osjetite privrženost ispovjedniku, napustite ga; inače će vas upropastiti. Sestre, kad biste samo znale kakvo je to zlo prionuti uz ispovjednika! Vi to ne biste vjerovale.

1096 Kako to izliječiti? U svijetu, ako je to neka žena pa rekne duhovnom vođi: »što da radim, sklona sam svom ispovjedniku?«, on će joj odgovoriti: »napustite ga odmah, smjesta ga napustite.« Upravo sam primio pismo od dviju sestara kršćanske ljubavi koje vi još niste vidjele. Gospođa to zna. Bio sam dirnut i ljutit videći što je proizašlo od privrženosti jedne prema ispovjedniku. Oboje su se svidjeli jedno drugome tako da je to daleko došlo. I vani se to znalo. Neka se ugledna osoba umiješala da opomene sestru: »Sestro, vi ste suviše skloni tom ispovjedniku.« Doista! Sirota sestra, kako je bila slijepa, uzvrati joj neugodnim riječima. Evo vam učinka privreženosti ispovjednicima.

1097 Kazat ćete: »Ali, Gospodine, znam da mi koristi to vodstvo!« Zavaravanje, sestro, zavaravanje! Vaše napredovanje ne dolazi od

ispovjednika već od Boga. Od đavolske prepredenosti dolazi da mislite suprotno. Sestre, čim osjetite da ste sklone ispovjedniku, recite to meni, govorite o tom gospodinu Portailu ili Gospođi.

O sestre, kad biste danas naučile samo to, i to bi bilo mnogo ako biste doista to vršile. To je nešto najvažnije što ste mogle čuti. Jer pri tom se treba mnogo trapiti. To je jedna od najvećih žrtava što ih možete prikazati Bogu kad njome uklanjate đavolsku zamku. Jest, sestre, krepostan je čin kloniti se osobe kojoj ste sklone. Ali to ste i dužne, sestre, jer je to velik zalog čistoće. Ja ne bih htio, sestre, odgovarati ni za ispovjednika, nastavi li on ispovijedati osobu za koju vidi da mu je sklona. Jest, sestre drage, čistoća je tih osoba u opasnosti. Dakle, kad je tako, zaklinjem vas ljubavlju našeg Gospodina, čim osjetite da ste sklone ispovjedniku, obavijestite o tome. Ta je sklonost sredstvo kojim će se đavao poslužiti da preko ispovjednikâ upropasti Družbu kćeri kršćanske ljubavi ako nemamo hrabrosti da razotkrijemo tu strelicu koja je u srcu a teži prema sjetilnosti. Ta će se sestra izgubiti i bit će uzrokom da će ljudi prezirati Družbu. Čut ćete gdje se govori kako ta i ta sestra voli to i to u tom i tom mjestu. Za to neće biti potrebno mnogo, dovoljno je jedna stvar. Kazat će: »Mnogo smo od njih očekivali, a to su nevaljale osobe. Nisu nizašto. Zadržavaju novac koji pripada siromasima.«

Eto vam druge stvari, sestre. Zadržati novac koji pripada siromasima! Sestre, čuvajte se toga! Govorilo bi se: »poštovali smo ih kao anđele, a to su kradljivice. Ne znamo više što bismo s njima.« Vidite, dakle, sestre drage, nije li nužno da vi imate više kreposti negoli redovnice i više ljubavi do čistoće negoli one.

1098 Evo drugog člana: »Bit će svjesne da nisu u zatvorenom redu, jer takav stalež nije prikladan za poslove njihova zvanja. Ipak budući da su više izložene prilikama za grijeh negoli redovnice koje su obvezane na klauzuru, nastojat će da se svugdje ponašaju barem toliko suzdržljivo, sabrano i pobudno koliko i prave redovnice u svom samostanu. Ta njihov su samostan kuće bolesnika i kuća u kojoj boravi predstojnica; ćelija im je iznajmljena soba, kapela župna crkva, samostani su im gradske ulice, klauzura posluh, jer smiju ići samo bolesnicima ili u mjesta gdje su prijeko potrebne poradi svoje službe. Za rešetku im služi strah Božji, za veo pak sveta čednost. Niti polažu kakvi drugi zavjet da učvrste svoje zvanje. Po onom stalnom pouzdanju što ga imaju u božansku Providnost i po prinošenju svega onoga što jesu i svojeg služenja njemu u osobi siromahâ, poradi svih ovih razloga one moraju biti toliko ili još više krepsne negoli da su zavjetovane u nekom klauzornom

Redu. Da dođu do toga potrebno je da nastoje steći sve kreposti što ih preporučuje njihovo pravilo, naročito duboku poniznost, savršenu poslušnost i veliku ravnodušnost s obzirom na stvorenja. Posebno moraju biti oprezne, koliko je najviše moguće, da savršeno sačuvaju čistoću tijela i srca.«

1099 Eto, dakle, drage sestre, što sadrži taj propis. Zapamtite to dobro, ja ću ponoviti. Vaš samostan je kuća bolesnika i ona u kojoj boravi vaša predstojnica; vaša ćelija je vaša iznajmljena soba. Po tome ste sličnije našem Gospodinu. Kapela vam je župna crkva gdje ste dužne uvijek prisustvovati božanskoj žrtvi i davati dobar primjer. Dužnost vam je vazda izgrađivati puk. Ipak ne smijete propustiti da u potrebi poslužite bolesnike. Klauzurni samostan jesu za vas gradske ulice kojima prolazite da obiđete svoje bolesnike. Klauzura je posluh. U njoj morate ostati zatvorene a da ne prekoračite ono što vam je naređeno. Strah Božji je vaša rešetka, veo sveta čednost.

O moj Spasitelju, zahvaljujem ti za milost što si je udijelio svojim kćerima i što si im dao dio u svojoj čednosti. Nastavite tako, sestre, nastavite, po milosti Božjoj. Dosada to se među vama zapažalo. Ako ste čedne, tad ste kao redovnice sa zavjetima. Nek vaša čednost učini da ne gledate muškarce u lice. A kad je potrebno da s njima razgovarate, budite kratke.

1100 »I mada ne polažu drugi zavjet da učvrste svoje zvanje«, već se pouzdavaju u božansku Providnost, »potrebno im je isto toliko i još više kreposti negoli da su zavjetovane u kojem klauzurnom Redu.« Stoga će biti vjerne opsluživanju svojeg pravila. Posebno će se vježbati u dubokoj poniznosti, a ta je u tom da volimo biti prezreni; drugo u savršenom posluhu; treće, u velikoj ravnodušnosti prema stvorovima, ocu, majci, dobrima, prema samima sebi, tako da vam je stalo samo za Boga. Jest, sestre, morate se otrgnuti i od samih sebe. I ako vam Bog dadne milost da dođete dotle, što ćete učiniti? Učinit ćete, sestre, što mi je kazala dobra gospođa de Goussault prije svoje smrti. Rekla mi je: »Gospodine, ove sam noći vidjela kćeri kršćanske ljubavi. O, koliko će dobra one izvesti! Učinit će mnogo dobra!« Siguran sam, sestre, da ju je Bog rasvijetlio i dao joj da to vidi. I vi ćete toliko uraditi, drage sestre, budete li točno opsluživale te svete propise.

1101 Evo četvrte kreposti: »Naročito će se služiti svim mogućim oprezom« da se održe u čistoći i nevinosti. Kazat će sebi: »Želim častiti čistoću našeg Gospodina i svete Djevice. Budući da je Bog

sama čistoća, želim prionuti uz njega da me očuva u čistoći.« Što sam vam kazao o privrženosti ispovjedniku, sasvim je suprotno kreposti čistoće i nevinosti. Ne smijete težiti ni za čim drugim, sestre, doli da budete ugodne u Božjim očima. Jest, prianjajte samo uz Boga.

Eto, dakle, četiriju kreposti koje su vam potrebne. A suprotno od tih kreposti: sklonost prema ispovjedniku, prema nekoj gospođi, župi, nekom sitnom zadovoljstvu, sve vas to silno ometa; potrebno je da prianjate samo uz Boga.

1102 O sestre, vidite li, sve što sam kazao zaslužuje itekako da to ponovim. Zato ću ponoviti. Vaš samostan i vaša kuća jest bolnica; vi imate samo jednu kuću. Vaša župna crkva jest vaša crkva; tu morate pobožno prisustvovati božanskoj žrtvi; vaša ćelija, iznajmljena soba. Treba da govorite: »Moja je ćelija iznajmljena soba.« Vaš zatvoreni samostan — gradske ulice kojima prolazite zimi i po vremenu kakvo god ono bilo da potražite bolesne siromahe.

1103 O Spasitelju! kako li ćemo veliku kršćansku ljubav vidjeti! Ona je čestita gospođa dobro kazala da vidi kako ćete uraditi velikih stvari. I kako li će to biti kad budemo vidjeli u nebu kćer kršćanske ljubavi koja je na ovom svijetu živjela onako kako sam kazao i koja je umjesto ćelije imala iznajmljenu kuću, a za samostan poslušnost. Da, sestre, ako imate duha poslušnosti, bit ćete bolje zatvorene negoli klauzurne redovnice koje to uistinu jesu. Za rešetku: strah Božji; o sestre, strah Božji je dobra rešetka. Za veo: svetu čednost. Imate li tih kreposti, tad ste kao zavjetovane klauzurne redovnice.

Pouzdanje u Boga. Što to imate što vas zadržava u vašoj Družbi? Pouzdanje u Boga. Dobro to upamtite i često o tom razmišljajte. Budete li tako činile, kako će gospođa de Goussault imati pravo! Ja to smatram veoma istinitim. Duh joj je Božji dao da rekne: »O, koliko će one dobra učiniti!«

1104 Da to postignete, drage moje sestre, potrebno je da budete u opisanom samostanu. Nek vam Božja dobrostivost udijeli tu milost. I dok budem u njegovo ime izgovarao nad vama riječi blagoslova, molit ću ga da vam dadne toga duha, kao i milost da utisne u vaš duh sve što sam vam upravo kazao kako biste sačuvale ove četiri kreposti: poniznost, posluh, odijeljenost od stvorova i svetu čednost. Ona se po njegovoj dobrohotnosti već vidjela u vama. Nek vam je sačuva, molim, i odijeli vas od svega što nije

on, kako biste odsada u Bogu nalazile sve zadovoljstvo što ga samo možete poželjeti na zemlji. Molim našeg Gospodina da prosvijetli vaš razum, da zagrije vaše volje kako ne biste odsada ljubile ništa doli njega, u njemu i za njega.

112. Nagovor sestrama poslanima u Narbonne i Cahors

u rujnu 1659.

1105 Nagovor i kratka konferencija održana našim četirma sestrama koje su poslane u Narbonne. Tri su bile određene za to mjesto: sestra Franciska Carcireux iz Beauvaisa, Ana Denoual i Marija Chesse iz različitih mjesta u Bretanji. I sestra Marija Marta, nedaleko od Saint-Germain-en-Laye.

Prije nego što je otpočeo, gospodin Vinko, naš mnogo poštovani Otac, po svom je običaju zazvao Duha Svetoga, a onda progovorio našim dragim sestrama.

To ste, dakle, vi, drage sestre, koje je Providnost odabrala za to tako važno putovanje i koje je Monsinjor iz Narbonnea toliko priželjkivao. Već vas je prije toga iskao za svoju biskupiju. No tada još nije bilo vrijeme za to, drage sestre. Sačuvao vas je za ovaj čas. To je velik sluga Božji i jako želi da pomogne siromasima. Vas je dakle, drage sestre, Bog izabrao da ispunite njegove namjere. Ne mogu kazati što ćete tamo raditi. Jer ja to ne znam, a držim, ni taj dobri gospodin, mada sam uvjeren da idete poradi slave Božje i služenja bližnjemu. Možda će izgraditi bolnicu, a držim također da će osnovati u gradu djelo kršćanske ljubavi. U jednom i u drugom vi ćete, po običaju kćeri kršćanske ljubavi, raditi veoma ponizno i s poštovanjem prema svima.

1106 Pogledajmo, drage sestre, zašto je radije vas Bog odabrao za to sveto djelo negoli redovnice bolničarke kršćanske ljubavi i tolike druge između kojih bi bili mogli birati. Stoga što je naš Gospodin tako htio. A zašto? Prvi razlog što je vas pozvao, drage sestre, jest da očituje svoju Providnost. Koje li divote! Bog izabire i okuplja djevojke iz različitih mjesta i pokrajina da ih poveže vezom svoje ljubavi. A to zato da objavi ljudima na toliko mjesta svoju ljubav i brigu što je njegova Providnost ima za njih, da im pomogne u potrebama te da ga na taj način upoznaju. Koliko razloga imate da se ponizite i da se predate Bogu kako bi vam dao

milosti koje su vam potrebne da biste vjerno radile na djelu koje vam hoće povjeriti. Treba se raspoložiti i za trpljenje, kćeri. Jer ne mislite da ćete imati samo ruža, ima i trnja. Tamo je narod profinjena i istančana duha. Morate očekivati da će vas ismijati. Dobar je, ali su mu sve sklonosti upravljene na zlo. Iznad svih poroka jest nečistoća. Stoga, drage kćeri, budite jako oprezne, čedne, suzdržljive u govoru i nemojte ih slušati. O, kako je pogibeljno slušati muškarce! Prisjetite se što sam vam često kazao da se njihovi razgovori u početku pričinjaju dobri i pobožni. Ali to je samo zato da lakše pridobiju. Čuvajte ih se. Ne budite nikad same s njima. Kad se u njihovoj prisutnosti bavite nekim bolesnikom, nemojte im pokazati da ih rado slušate i ne dajte nikad povoda da misle kako ih cijenite i kako ste im sklone. Jer gdje je poštovanje, tu je kao neki predujam ili zamka za sklonost. Budite dakle jako čedne i suzdržljive dok gledate i govorite, i nek ne bude ni u jednom ni u drugom nikakva prenemaganja, jer je to vrlo opasno.

1107 Drugi razlog, drage moje sestre, zbog kojega vas je Bog izabrao između tolikih drugih da radite na tom djelu, jest da tamo činite ono što je Sin Božji činio na zemlji. O, kad biste upoznale veličinu milosti Božje na vama, vi biste se čudile kako se Bog hoće poslužiti vama za tako velike stvari. Bog vas je pogledao, sestre, izvukao vas iz vašeg kraja, iz niskosti i neznanja, da vas pošalje u neku udaljenu pokrajinu. I što ćete tamo činiti? Spašavati duše.

Bilježnica ispisana rukom
Lujze de Marillac

113. Konferencija — 19. listopada 1659.

O služenju bolesnicima

(Pravilo za sestre na župama, čl. 3—5)

1108 Evo vam, sestre, trećeg propisa koji se odnosi na sestre po župama. Njega ćemo jednostavno pročitati. Ne treba mu tumačenja, govori sam za sebe. »Često će razmišljati o glavnoj svrsi radi koje ih je Bog poslao na župu u kojoj jesu. One će tu služiti jadnim bolesnicima ali ne samo u tjelesnom pogledu dajući im hrane i lijekova već i u duhovnom, starajući se da dostojno i na vrijeme prime sve sakramente. Na taj će način oni koji se bliže smrti otići s ovoga svijeta u sretnom raspoloženju, a koji budu ozdravili, odlučit će ubuduće dobro živjeti.«

Eto, sestre, tog propisa. On je razumljiv sam po sebi. Vi ste ovamo poslane da pomognete siromašnim bolesnicima dobro živjeti ili dobro umrijeti. Eto zašto ste poslane na neku župu.

1109 Evo četvrtog propisa: »Da im bolje pribave tu duhovnu pomoć, one će tome pridonijeti koliko im dopuste njihove skromne sposobnosti i kratko vrijeme što ga imaju za to. Ovisit će to i o vrsti i stanju bolesnika. Pomoć koju će nastojati da im pruže bit će u prvom redu da ih tješe, hrabre i poučavaju o onome što je prijeko potrebno za spasenje. Nastojat će da u njima pobuđuju čin vjere, nade i ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Učit će ih da se kaju, da praštaju svojim neprijateljima i da mole oproštenje od onih koje su uvrijedili; da budu odani u volju Božju bilo da trpe, bilo da umru, bilo da ozdrave, bilo da požive. Pobuđivat će u njima i druge slične čine, ali ne sve odjedanput, već svaki dan pomalo i to u najkraćim crtama što je moguće kako im ne bi dosadile.«

Eto, sestre, za ovim neka ide vaše nastojanje: da tješite bolesnike, da im ukratko pobuđujete čine, a oni da ih nauče. To govori samo za sebe. Naučite ih kako će dobro živjeti i dobro umrijeti kao pravi kršćani.

Kasno je. Tu ćemo se zaustaviti.

1110 Poslije toga nekoliko je sestara molilo oproštenje za pogreške što su ih počinile protiv onoga o čemu im se govorilo. Gospodin Vinko reče:

Nek vas Bog blagoslovi, sestre, nek vas Bog blagoslovi i dadne vam milost da što više porastete u toj kreposti međusobne ljubavi. To vam onda neće dati da se tužite jedna na drugu.

Molim vas, sestre, da molite Boga za kralja i kraljicu i za kraljeve poslove. Molim vas da molite Boga i za poljskog kralja i kraljicu te za naše drage sestre koje ta dobra kraljica toliko voli da želi jednu imati uza se, a to je sestra Margareta. S obzirom na siromahe dodijelila joj je službu gospođe de Villers. Osim toga hoće da je prati na njezinim putovanjima. Vidite koliko je ta dobra kraljica počastila vašu Družbu i koliko vas cijeni. Koje li utjehe imati jednu od vas uz kraljicu! Vidite, sestre, ne zaslužuje li to da ljubite jedna drugu. Ako jedna kraljica toliko voli Družbu, što li ne morate poduzeti da poraste ljubav Božja u svima vama kako biste se voljele samo u Bogu i za Boga! Nemojte se čuditi opažate li da u vas ima i pogrešaka. Tko ih nema? Ispričavajte ih kao što hoćete da Bog ispriča vaše. Bog vas blagoslovio, sestre!

114. Konferencija — 11. studenoga 1659.

Služenje bolesnicima. Kreposti sestre Barbare Angiboust

(Pravila za sestre na župama, čl. 6—11)

1111 Drage sestre, razgovat ćemo o propisima koji se odnose na sestre po župama. Prije smo promatrali opća pravila koja se tiču svih zajednica. A budući da su neke sestre zaposlene po pariškim župama, druge po selima, druge opet po bolnicama, sve trebaju imati svoja određena pravila.

Evo nas pri šestom članu koji kaže: »Ako se bolesnici oporave i zatim se ponovno razbole jednom ili više puta, nastojat će da ih nagovore kako bi ponovno primili sakramente, pa i posljednje pomazanje, te da im pribave to veliko dobro, nađu li se pri njihovu posljednjem prijelazu. Pomoći će im da dobro umru pobuđujući im gore spomenute čine.« Gore smo spominjali, sestre, čine koje im treba pobuđivati. Osim toga molite za njih, škropite ih blagoslovljenom vodom. Potičite ih da steknu potpuno oproštenje po kojoj medaljici ako na smrti izgovore ustima ili srcem ime Isusovo. Kad umru, pomognite da se pokopaju, ako vam je to moguće i ako sestra službenica to dopusti. Mislim, sestre, da je to po pariškim župama veoma teško poradi silna posla. Po selima se to može mnogo lakše.

1112 Odgovarajući Gospođa reče:

Oče, naše se sestre najčešće brinu da od Boga i od gospođa izmole u čemu će ih sahraniti, a vrlo često ih i sahranjuju ako je potrebno.

1113 Sedmi član glasi: »Ako li ozdrave, sestre će podvostručiti brigu da ih potaknu kako bi se okoristili svojom bolešću i svojim zdravljem. Prikazat će im kako ih je Bog pohodio tjelesnom bolešću da bi im ozdravio duše, kako im je povratio tjelesno zdravlje da bi mogli činiti pokoru i provoditi dobar život. Budući da moraju stvoriti čvrste odluke da će sve to ispuniti i da će obnoviti odluke što su ih za bolesti učinili, savjetovat će im da vrše neke male vježbe, prema svojim sposobnostima, na primjer da večerom i jutrom mole klečeći, da se ispovijedaju i pričešćuju više puta godišnje, da izbjegavaju grijeh i slično. A sve to ukratko i ponizno.«

Vidite, sestre, vaša se skrb ne odnosi samo na tijela već poglavito na duše. Gospodin se nije brinuo samo za bolesne tijelom već

također za bolesne na duši. Vi ga nasljedujete. Morate nastojati da ga nasljedujete poput apostola koji su se brinuli za tijela i duše. Recite sebi obilazeći nekog bolesnika: »Bog mi je dao da se brinem za tog bolesnika ali ne samo za njegovo tijelo već također i za njegovu dušu.« Prema tome treba nastojati da ih naučite što će poduzeti da bi živjeli kao dobri kršćani ako im Bog povrati zdravlje. Moraju li umrijeti, treba im pomoći da dobro umru, poticati ih da žarko žele vidjeti Boga, ali sve to ukratko, žarkom riječi koja dolazi iz duše, kako kaže sveti Pavao, Neka to bude strelovita, tj. žarka molitvica kojom nastojite da oni koji odlaze s ovog svijeta odu spremni, a koji ozdrave da čvrsto odluče da će dobro živjeti. O, kako će biti sretna kći kršćanske ljubavi koja tako čini! Eto, drage sestre, što Bog očekuje od vas.

1114 Evo osmog člana: »Kako ne bi te duhovne usluge ni u čemu štetile tjelesnima koje im moraju iskazivati, a to bi se dogodilo kad bi predugo govorile jednom bolesniku dok bi ostali poradi toga trpjeli, jer ne bi bili na vrijeme posluženi ni hranom ni lijekovima, nastojat će da se u svemu drže mjere. Prilagodit će svoje vrijeme i svoje vježbe broju i potrebama bolesnikâ, prema tome da li ih je malo ili mnogo. I budući da njihovi poslovi uvečer nisu tako brojni ni hitni kao oni izjutra, to će ih redovito u to vrijeme učiti i poučavati onako kako je gore spomenuto, a naročito kad im donose lijek.«

1115 Pripazite, sestre, da ne zadajete trpljenja bolesnicima time što im na vrijeme ne donesete jelo. To je veoma važno. Bilo ih je koje su u tom prekoračile mjeru neuviđavnom revnošću za spasenje duša. Tu je potrebna velika razboritost. Sestra koja bi predugo poučavala jednog bolesnika na štetu drugog, uradila bi loše. Treba da odmjeri svoje vrijeme tako da ne daje Petru vrijeme što ga duguje Ivanu. Sestra koja se ne pridržava tako svojeg vremena u opasnosti je da počini velikih pogrešaka. Zato vam je potrebno, sestre, razboritosti. Znam za neke da su obuzete željom da pomažu pri spasavanju duša i da za to upotrebljavaju mnogo vremena. Međutim one se pri tom predugo zadržavaju i puste da ostali trpe. Potrebno je dakle mnogo razboritosti, sestre. Ima li na svijetu ljudi kojima je potrebno razboritosti, onda su to kćeri kršćanske ljubavi. Tâ ne radi se o tom da se prave zemljani lonci ni kroji odjeća, već da se donese vječno spasenje siromašnim dušama. Starajte se, dakle, sestre, za te jadne bolesnike tako da nikad ne propustite uraditi što je potrebno jednima i drugima.

1116 Deveti član: »Ako je duhovnu pomoć, što je donose bolesniku, moguće protegnuti na ostale u istoj sobi, tad će nastojati da to učine potrebnom razboritošću. To je lako moguće kad su tu djeca. Dok ih ispituju o glavnim tajnama naše vjere ili im preporučuju da vrše svoje dužnosti, očevi i majke i ostali nazočni moći će se time okoristiti a da niti ne opaze kako je djelomice i za njih ono što se govori.«

Evo sestre, ovako vam je raditi. Ima li tu djece, ispitujte ih. Pitajte ih: koliko ima bogova? Koji je postao čovjekom? I ostalo. Kažite im kako večerom i jutrom treba klečeći moliti Boga. Govoreći im tako ukratko, vi u isto vrijeme govorite očevima i majkama. Vidio sam da i neke gospođe tako rade što je izvrsno za siromašne ljude. Držim da još uvijek tako čine.

1117 »10. Savjesno će gledati da ne propuste ni najneznatnije usluge koju su im dužne iskazati, osobito što se tiče davanja lijekova na način i u vrijeme kako to odredi liječnik. Tako će postupati ako ih nikakva velika nužnost ne prisili da urade drukčije, na primjer da se bolesnikovo stanje suviše pogoršalo, ili ga uhvatila groznica, ili se oznojio, ili ih je što slično spriječilo.«

Eto, sestre, kako morate točno ispuniti sve što gospoda liječnici odrede. Jer ako se bolesniku dogodi štogod neprilično, vi ćete biti odgovorne, osim ako je nadošla neka očita zapreka, kao što smo već kazali. Ponovit ću one tri: ako se bolesnikovo stanje suviše pogoršalo, ili je u groznici, ili se oznojio ili nešto slično.

1118 Osim što ste dužne slušati liječnike, vi ih morate i poštivati. Ja vam to još jednom jako preporučujem: veliko poštovanje liječnicima i gospođama, osobito onima koje vode poslove, veliko poštovanje i poslušnost, sestre, poslušnost. Kad bi se dogodilo — kao što su mi kazali da su neke već tako uradile, da su se ravnale prema svom prosuđivanju i da su učinile nešto protiv onoga što su namjeravale gospođe, prešle preko odredaba što su ih primile od njih — kad bi se to dogodilo, to bi bila velika pogreška. Vi ste ih obavezne slušati, sestre, u svemu što se tiče bolesnika. Smatrajte da ispunjate volju Božju kad vršite njihovu; jer one to zahtijevaju od vas; i na taj način vi ćete održati Družbu. Jer, vidite, sestre, tako je lako uništiti vašu Družbu da ja ne vidim Družbe koju bi bilo lakše srozati. Na primjer, ako ne budete slušale liječnike niti se pridržavale njihovih odredaba, oni će vas posvuda ozloglasiti. Jednako tako i gospođe ako ih ne budete slušale niti poštovale. Govorit će se: »Te sestre nisu nizašto; rade samo što se njima

sviđa; bilo bi bolje uzeti djevojke iz župe; one bi radile što bismo im kazali.«

Sestre, to nije sve; ne samo s tog razloga, već vas i vaša sveta pravila na to obvezuju. Jako vam to preporučujem, sestre.

1119 Jedanaesti član glasi: »Služeći bolesnicima gledat će samo na Boga. Prema tome neće se obazirati na pohvale kao niti na uvrede, osim da se njima okoriste. Pohvale će u svojoj duši odbacivati stideći se svoje ništavosti, a uvrede će prihvaćati da počaste prezir kojim su Sina Božjega obasipali na križu oni koji su primili od njega tolika dobročinstva.«

Eto, sestre, što napominje taj član: služeći bolesnicima gledajte samo na Boga. O, kako je to nešto veliko, samo Boga gledati u svemu što činimo. Jedni vas hvale, drugi vas preziru. Pri svemu tome ne gledajte niti na pohvale niti na prezir; gledajte samo na Boga. Ako vas hvale, recite: »Moj Bože, to ne činim ja već ti«; u svojoj se nutrini ponizite i prihvatite prezir kad se ukaže misleći pri tom na prezrena Sina Božjeg i kako se on ponio.

1120 Saznavši da su neke sestre došle sa sela te da su vidjele kako je umrla sestra Angiboust, gospodin Vinko reče:

Drage sestre, bio bih utješen kad bih čuo kako se odnosila prema tom propisu sestra koja je već otišla k Bogu, sestra Barbara Angiboust. Gdje su sestre koje su s njom bile?

Htio bih znati kako je naša draga sestra Barbara opsluživala te propise. Molim sestru da nam kaže što zna o tom. No, sestro, da li je sestra Barbara točno opsluživala pravila?

— Jest, Oče, nisam opazila da bi ikad propustila ispuniti koji propis.

— O Spasitelju! Doista je imao pravo onaj Papa koji je kazao da ne zahtijeva drugih dokaza da nekog redovnika proglasi svetim doli sigurnost da je vjerno vršio svoja pravila.

1121 — Oče, mada je bila bolesna, ustajala je u četiri sata. Kadšto, kad nije čula ure, ustajala je ranije, a poslije nas je poradi toga molila za oproštenje.

Veoma je voljela svoje sestre. Brižljivo je nastojala da vršimo svoja pravila. Sama nas je tražila da poslušamo duhovno čitanje u dva sata i da zajedno izmolimo čin poklonstva u tri sata. Mnogo se trudila da se vrše propisi, da odijeli muške i ženske bolesnike te da svećenici ne ulaze k nama. Pri tom se nije bojala ljudskog obzira. Jednog je dana neki svećenik htio ući u njenu sobu. Ona

ga je povukla za ruku govoreći: »Gospodine, zar biste doista htjeli ući u sobu gdje su same sestre!«

— O, kakva li primjera, sestre! Kako je to lijepo!

— Drugi je put neki gospodin htio ući, no ona ga je u tom odvažno spriječila. Najprije su se tome čudili i pomalo o tome naklapali. Međutim poslije su je s toga hvalili i priznavali joj krepost.

— O sestre, što mislite o tom? Jedna od vaših sestara je bila tako odvažna. A zašto niste i vi?

— Oče, čitav je grad upoznao njenu krepost tako da su poslije njezine smrti govorili da bi je otkupili kad bi se radilo samo o novcu. Na samrti je često ponavljala: »Ah! sestre, dragi poglavari, kad bi vam bilo poznato moje stanje!« Bila je potpuno predana u volju Božju i nama preporučivala da budemo složne. Govorila je da će tu milost moliti od Boga za čitavu Družbu. Poticala nas je da se ne štedimo pri poslu za siromahe, preporučivala da se ne plašimo bolesti. »Dvadeset je godina, reče, što sam u Družbi. Bogu hvala, nisam se osjećala slabo. Radite sestre, budite hrabre i ne bojte se.«

Prije negoli je izdahnula, pozvala je siromašnu djecu iz bolnice da ih podsjeti na njihovu dužnost te da ih potakne da dobro žive.

1122 — Recite nam, sestre, kako se ponašala prema bolesnicima?

— Oče, brižljivo je nastojala da im sama pomaže pri umiranju, trudila se da steknu oproste po kakvoj medaljici ili križu. Oko jednog se muškarca toliko starala da ga je to sklonulo na obraćenje. Veoma je ljubila Presveti oltarski sakramenat. Budući da ga nije mogla primiti, dala je da joj ga donesu kako bi mu se klanjala. To je pak činila velikom pobožnošću i tolikim veseljem da se to odrazilo i na njenom licu.

— O sestre, kako morate biti radosne kad je jedna između vas ostavila tako snažan primjer vjernosti u opsluživanju svojih svetih pravila! Koliko razloga da hvalimo Boga, sestre! O, ona je sad u nebu, a Bog joj daje vidjeti o čemu smo upravo govorili i time uvećava njenu slavu.

1123 Zatim obrativši se nekoj drugoj sestri, gospodin je Vinko upita:

— A vi, sestro, što ste vi opazili?

— Oče, čim je prispjela, podigla je visoku ogradu, kako se izrazila jedna sestra, da spriječi pristup svećenicima k nama. Jednako je tako pazila da nas svijet previše ne pohađa. To narod najprije nije odobravao, ali malo poslije su to smatrali vrlo razboritim. Toliko je bila vjerna pravilima da ih nije kršila ni u čemu. Jednog je dana došao neki svećenički pomoćnik da upali svoju svijeću, kad smo se mi već povukle unutra. Ona mu to nije dopustila iako je toliko navaljivao da ju je i udario. Ona je to podnijela tolikim mirom da je malo zatim došao moliti za oproštenje.

O sestre, kakva li primjera za nas! Čvrsto stojmo uz opsluživanje pravila. Ako se posluže i batinom, sjetimo se da su i nju tukli poradi vršenja pravila. A što vidimo drugo u životu svetaca negoli to!

1124 Sestra nastavi svoje pripovijedanje:

Oče, kad je bilo vrijeme za naše vježbe, a netko je izvana bio ovdje, kazala bi: »Gospodo, dopustite da vas ostavimo«, i otišla bi. Brižljivo je nastojala da sačuva jedinstvo među svojim sestrama. Jednog je dana bila sa mnom prilično nezadovoljna, ali me podnijela vrlo velikom ljubavi.

— Dakle, sestre, samo odvažno! Nema nijedne među vama koja nema razloga da se nada istoj milosti. Ona je bila od mesa i kostiju kao i mi. Zagrijmo se savršenom nadom i recimo: »E dobro! ako dosad nisam bila vjerna svojim pravilima te sam se dala zavesti ljudskim obzirom ne obazirući se na primjer svoje sestre, o moj Spasitelju, nadam se da ćeš mi udijeliti milost da je nasljedujem i brižljivije bdijem nad svojim djelovanjem. Ako se po nesreći podam mlitavosti, naložit ću sebi pokoru. Nek nam to, sestre, posluži da nas potakne na sveto pouzdanje kako nam Bog neće uskratiti milosti kakve je dao našoj sestri. A budući da nam to samima nije moguće, izmolimo to od Boga. O sestre, kako bi bilo lijepo kad bi se čitava Družba sastojala od takvih sestara! O Spasitelju, bio blagoslovljen za milosti što si ih udijelio našoj dragoj sestri! Dao si joj puno čvrstine da je mogla zahtijevati opsluživanje pravila i veliku ljubav za sestre. Poučila vas je, sestre, da ne trpite da vam muškarci zalaze u sobe. Stoga vas molim, odlučite već sada da nećete nikada dopustiti da vam muškarci ulaze u sobe. Ako pak dosad niste bile vjerne tom svetom propisu, čvrsto odlučite da ćete pomoću Božjom ubuduće biti u tom točnije.

1125 Sestra nastavi svoje zapaženje:

Oče, pošto su joj donijeli Presveti sakramenat da mu se klanja, dugo vremena se zbivalo nešto neobično, reklo bi se da pretjeruje u ljubavi. Često je ponavljala: »O ljubavi moja!«

— A poslije smrti, sestro, upita gospodin Vinko, kako je to bilo?

— Poslije smrti, Oče, mnoštvo je svijeta dolazilo kroz čitav dan da je poškropi blagoslovljenom vodom. Bila je toliko lijepa da su me neki pitali nismo li je uljepšale. Ukopu su prisustvovala sva gospoda i povjerenici s ogromnom množinom naroda. Čak su je dodirivali krunicama.

— Kako! Sestro, doticali su je krunicama?

— Jest, Oče.

— Dakle, zahvalimo Bogu što mu se svidjelo utješiti Družbu pripovijedanjem takvih stvari. Molimo ga da nam dadne milost nasljedovati je u njenoj revnosti, u podnošenju uvreda, u spremnosti da budemo udarani poradi vršenja pravila. Zamolimo Gospodina da nam poda ruku i dadne snage nadvladati sve teškoće koje bi nas mogle spriječiti da ga nasljedujemo. Nek nam udijeli milost da budemo slobodni od svakog ljudskog obzira. To ga molim od sveg srca. A u njegovo ime izgovorit ću nad vama riječi blagoslova kako bi nam udijelio milost te nam ne bi prigovorio što smo vidjeli tako lijep primjer a nismo se njime okoristili. Molim Gospodina da nam to ne prigovori. To ga molim riječima blagoslova.

Benedictio Domini nostri . . .

115. Konferencija — 25. studenoga 1659.

Služenje bolesnicima — Obavijestiti gđu Le Gras kad je neka sestra bolesna — Čuvanje novca koji je namijenjen siromasima. Pregled općih propisa koji se posebno tiču sestara na župama.

(Pravila za sestre na župama, čl. 12—18 i Dodatak)

1126 Drage moje sestre, evo dvanaestog člana koji glasi: »Mada ne smiju biti ni suviše dobroćudne ni suviše popustljive kad oni odbijaju lijek, ili su suviše drski, ipak će se sestre čuvati da se ne otresaju na njih i da ih ne preziru. Nasuprot, postupat će s njima s poštovanjem i ponizno, spominjući se da su grubost i prezir, isto kao i služenje i poštovanje što im ga iskazuju, zapravo upućeni Gospodinu.« To govori samo za se, sestre. Znači da sa siromasima morate postupati s velikom blagošću i poštovanjem: s blagošću stoga što vam oni moraju otvoriti nebo. Tà siromasi imaju tu prednost da otvaraju nebo. A to kaže i naš Gospodin: »Napravite sebi prijatelje od nepoštena bogatstva da vas prime u vječne šatore« (Lk 16,9). Postupajte dakle s njima blago i s poštovanjem znajući da tu uslugu iskazujete Gospodinu. Tà on smatra da je to učinjeno njemu samome: »Cum ipso sum in tribulatione« govori o siromasima. »S njim ću biti u nevolji« (Ps 91, 15). Je li bolestan, i ja sam; je li u tamnici, i ja sam; ima li verige na nogama, i ja ih imam. I još jedan razlog: vi morate smatrati siromahe svojim gospodarima.

1127 Evo trinaestog člana: »Od siromaha kojima služe neće primati nikakva poklona makar bio ne znam kako neznatan. Čuvat će se da ne misle kako im moraju biti zahvalni za usluge koje im iskazuju. Naprotiv, moraju im činiti i više negoli treba, jer za sitnu milostinju koju im daju ne od svojih dobara već samo malo od svoje skrbi, stječu prijatelje koji imaju pravo da ih jednog dana uvedu u nebo. Dapače, već u ovom životu primaju u tom pogledu više priznanja i osjećaju više istinskog zadovoljstva negoli bi se ikada mogle tome nadati u svijetu. To međutim ne smiju zloupotrebiti već se s toga postidjeti jer nisu toga vrijedne.«

Već sam naveo razloge s kojih morate postupati sa siromasima blago i s poštovanjem. Evo još jednog: vas se naime tiče obećanje što ga je Gospodin dao, da će onima koji ga budu slijedili dati sto puta toliko u ovom životu i najzad život vječni. Nije li istinito, sestre, da vi sve koliko vas ima imate osigurano življenje? Bog je uložio glavnicu da vas snabdije u vašim potrebama i time vas izbavio od životnih briga. Oženjeni imaju tisuću briga, npr. kako će proživjeti godinu te opskrbiti obitelj. Sestre su kršćanske ljubavi slobodne od svega toga. Umjesto jednog oca i jedne majke te kakve kuće koju ste ostavile ovdje ste ih našle mnogo više. Ovdje imate više sestara negoli biste ih ikad imale u svijetu. I nije li istinito, sestre, da imate toliko ljubavi jedna za drugu kao da ste rođene sestre? Naposljetku, vas ne mori muka kao ljude u svijetu: kako ću proživjeti ovu godinu? Bog se pobrinuo za sve to. To je vaša nagrada »stotinu puta« udvostručena. Vidite, velika je radost služiti Bogu. Možete sebi kazati: »Osigurana sam za čitav život; imat ću što obući i čime se hraniti; za to me nije ni najmanje briga. S obzirom na radost što je uživam služeći Bogu u siromasima, ona je veća negoli je mogu osjetiti sve oženjene osobe.« Radi li se pak o kućnoj pomoćnici, koliko li jada u toj službi! I jedni i drugi puni su briga i nezadovoljstva. I njihovo veselje nije moguće usporediti s veseljem i utjehom sestre kršćanske ljubavi koja služi siromasima. Ja vam pak priznajem, sestre, da nikad

nisam okusio toliko utjehe koliko tada kad sam imao čast služiti siromasima. To je ono što razveseljuje i tješi kćeri kršćanske ljubavi. Jucundus homo. Čovjek je sretan kad vrši djela ljubavi. Od svih djela kršćanske ljubavi nijedno ne donosi više utjehe negoli posjećivanje siromaha.

1128 Čovjeka tješi troje: posjedovanje, veselje i čast. Pogledajmo nema li toga i u vas, nema li toga u vas više negoli biste se usudile nadati u svijetu. Da ja nisam svećenik, još bih možda čuvao svinje, što sam i prije činio. A većina od vas bi li ikad mogla u svijetu očekivati toliko poštovanja koliko ga uživate u Družbi? Nipošto. Ali kad kći kršćanske ljubavi obuče svoje odijelo, čim je na župi, cijene je. Na ravnoj ste nozi s gospođama i ove bi se veoma ljutile kad vas puk ne bi pozdravljao prolazeći kraj vas. A što da reknemo o Družbi? O kraljicama koje vas cijene! Kad govore o vama, tad to čine s velikim poštovanjem. Poljska se kraljica smatra utješenom što ima uza se jednu od vas da joj pomogne poslužiti siromahe.

1129 Sve su to, sestre, razlozi da se posramite pred Bogom. Što se tiče dobara, kćeri su kršćanske ljubavi u Družbi gdje im nikad ništa neće nedostajati, milošću Božjom. Poštovanja primaju i suviše. Veselja nalaze mnogo u službi siromaha. Kad je tako, sestre, koliko morate hvaliti Bogu i govoriti: »Bog me stavio u Družbu gdje imam dobara, časti, veselja i više negoli bih se ikad tome mogla nadati u svijetu.« Zar to ne zaslužuje da budete zahvalne za milost koju vam je Bog udijelio? Ne mora li vas to sve više poticati da poštujete svoje sestre, da uvelike cijenite i uvažavate siromahe, da se nikad ne razljutite na njih? Ima ih koji vas vrijeđaju; drugi vas opet hvale. Ništa vas od toga ne smije dirati: hvalili vas ili kudili, to vam mora biti svejedno. I kad bismo mogli birati, morali bismo više voljeti i tražiti siromahe koji nas vrijeđaju negoli one koji nas hvale.

1130 Evo četrnaestog člana: »Kako bi izbjegle velikim neprilikama koje bi ih mogle snaći, neće noću čuvati bolesnike, ni trudnice kod poroda, neće njegovati osobe lošeg života. Zatraže li to siromasi ili susjedi ili netko drugi, ponizno će im kazati da su im to njihovi poglavari zabranili. Ako im se u stanovitim slučajevima čini da su ipak dužne poslužiti neku od tih triju vrsta osoba, poduzet će to samo na izričiti nalog predstojnice kršćanske ljubavi. Ustreba li, posavjetovat će se unaprijed s predstojnicom kuće matice; ipak neće nikome odati da je to učinila.«

Dakle, sestre, ovoga se troga treba pridržavati. Ne čuvajte noću bolesnike, jer se dogodilo toliko neprilika da smo primorani to zabraniti. Pa i redovnice iz bolnice Hôtel-Dieu, koje su to nekad činile, ne čine to više poradi različitih nezgoda. Ne idite ni k trudnicama, to je nezgodno za vas; može vam se u duši poroditi tisuću nezgodnih misli. Jednako tako nemojte njegovati osobe lošeg života, jer su one ponajviše na sumnjivim mjestima. Tko zna neće li im doći kakav muškarac? Njih bolest obično ne smeta. Najzad, to nije dobro. Te tri vrste djelovanja vama su zabranjene, i vi to smijete kazati ako vas zamole da ih preuzmete. U slučaju velike potrebe tražite dopuštenje u predstojnice, a prije toga u gospođe Le Gras, a da se to ipak ne sazna.

1131 Petnaesti član: »Nađe li se bolesnikâ toliko zapuštenih da im nema tko ni postelje urediti niti iskazati kakvu nižu uslugu, smiju to učiniti ukoliko imaju slobodna vremena i ako sestra službenica smatra da je to zgodno. Ipak će nastojati da neka druga osoba nastavi, ako je moguće, to djelo ljubavi. To bi naime moglo zakočiti pomaganje drugim siromasima.« To je, sestre, nemoguće izvesti na velikim župama, ali je moguće zamoliti koju osobu iz dotične kuće da im iskaže tu uslugu.

1132 Šesnaesti član: »Kad koja sestra bude bolesna u krevetu, druge će obavijestiti o tome predstojnicu najkasnije treći dan njene bolesti kako bi je poslala na pregled i uzmogla poduzeti sve što bude potrebno u tom pogledu.«

Taj vam član, sestre, preporučuje da o bolesti svojih sestara obavijestite najkasnije treći dan. Taj se propis kadšto krši, a to je onda kad se dvije sestre vole i ugodno su se smjestile. Teško im se rastati pa strahuju da će ih povući iz te župe gdje im se sviđa biti. Iskustvo je pokazalo, ako se na župi od dviju sestara koje se vole jedna razboli, druga ne obavijesti o njenoj bolesti od straha da je ne povuku. Stoga smatramo da o tom treba obavijestiti najkasnije treći dan otkada su u postelji. Koje to propuste, čine zlo i dužne su to ispovjediti, jer to znači prekršiti jedan svoj propis.

1133 Sedamnaesti član: »Brižljivo će štedjeti i čuvati novac kojim rukuju. S tim u vezi sestra će službenica pod ključem čuvati novac određen za siromahe. Njena će pak zamjenica pod drugim ključem čuvati novac sestara, no bez pristanka sestre službenice neće ništa kupiti nije li hitna potreba, stvar obična i male vrijednosti.«

Sestre, to je veoma mudro ispitano. Vrlo je dobro što sestra službenica ima ključ od novca koji pripada siromasima, a zamjenica od njihova novca. I tako treba postupiti, sestre. Ali dogodi li se, budući da imate uzajamno povjerenje jedna u drugu, da ostavite ključeve u kasama ne zaključavši ih, to ne bi bilo dobro. Mogle biste imati neprilika. Mogao bi netko ući u vašu sobu i eto nezgode. To ne smijemo dopustiti; zaključavajte ih. Nemoguće je da nemate dva ormarića koji se mogu zaključati.

1134 Osamnaesti član: »Još će posebnu pažnju posvetiti nekim drugim člancima iz svojih općih pravila koji se na osobit način odnose na njih.«

Eto dakle propisa koji se tiču župskih sestara. Evo ovdje i kratka pregleda općih pravila koja moraju opsluživati:

«1. Pretpostavit će služenje bolesnim siromasima svim vježbama bilo tjelesnim, bilo duhovnim. Neće se bojati napustiti sve to poradi služenja, samo ako je posrijedi hitna potreba a ne lijenost koja bi ih mogla navesti na to.«

»2. Uvelike će poštovati gospođe kršćanske ljubavi, liječnike i naročito gospodu župnike, ispovjednike i ostale svećenike. Veoma će povučeno surađivati sa svim tim osobama, daleko od toga da bi bile s njima prisne i na njih navezane.« Dakle poštovanje, sestre, a gospođama ljubav. Ali se ne treba na njih navezati niti da to bude ljubav iz naklonosti. To je sjetilnost. Sveti je ženevski biskup kazao da je to životinjska ljubav. Neće se zabavljati na taj način da idući ulicama razgovaraju s izvanjskim ljudima, ili opet u kućama kamo zalaze po dužnosti, nije li za to velika potreba. I tada će to ukratko kazati, osobito osobama drugog spola.

Sestre, ja se još uvijek navraćam na pitanje sobe: molim vas, brižljivo pazite da u nju ne ulazi nitko, naročito ne svećenici i ispovjednici. Ne mogu vam kazati kakvo se zlo dogodilo u mjestima gdje nisu pazile da im ne ulaze svećenici. Ne mogu vam to previše preporučiti.

»3. Neće liječiti nijednog bolesnika niti mu išta dati protiv propisane odredbe ni protiv namjere gospođa voditeljica poslova.« Shvatite to dobro: ne smijete se zabavljati time da poduzimate neko liječenje niti da išta dajete protiv namjere gospođa koje vode poslove.

1135 S tim u vezi morao bih ukoriti jednu sestru (ne znam da li je ovdje, neću je imenovati). Njoj su naložili da ne prima nijednog bolesnika bez liječnikove odredbe. A okupljene su joj gospođe odredile što joj je činiti. To je jadno stvorenje (nek joj Bog oprosti) prešlo preko njihove odredbe, uradila je sasvim suprotno onome što su joj kazali, ako ne baš isti dan a ono barem sutradan. I nije joj bilo dosta da je bila neposlušna već je i slagala. Rekla je naime da to nije ona učinila. Kako! sestre, da jedna sestra bude neposlušna i još k tome lažljivica! Eto kako je prouzročila nered koji nije malen i koji još nije ispravljen! A to će se pronijeti: saznat će se da je jedna sestra lagala. Zbog toga će i sve ostale trpjeti. Kazat će da nisu istinoljubive. O sestre, treba slušati i nikad ne lagati.

»4. Neće trošiti nikakva lijeka, niti dati da im puste krv, niti pitati savjet liječnika bez dopuštenja predstojnice kuće matice.«

1136 »5. Kad budu bolesne, zadovoljit će se da ih njeguju kao što one njeguju svoje siromahe, jer nije pravo da sluškinje budu bolje njegovane negoli njihovi gospodari. Međutim, ako im je potrebna kakva mala olakšica i ako to gospođe ili predstojnica kuće matice dopuste, mogu se time poslužiti.« Sestre, to znači nasljedovati našeg Gospodina koji je toliko volio siromaštvo da od rođenja nije imao ni kamena da na nj položi glavu. Sestre, nek vam bude drago da vas njeguju kao siromahe. Što mislite koliko ima jadnih ljudi na svijetu koji žive tako siromašno! Poznajem biskupe od kojih je jedan živio o kruhu i vodi, a drugi o kruhu i nešto zelenja. Budimo zadovoljni da živimo kako je to činio naš Gospodin za života i na samrti, vazda vrlo siromašno.

»6. Neće za se kupovati ni što je potrebno za odjeću niti kakvo pokućstvo, već će se zadovoljiti onim što im za njihove potrebe pribavi predstojnica. Ako je pak potrebno da kupe kakvu sitnicu, tražit će u nje dopuštenje.« Dakle, ne smijete nikad ništa kupiti bez dopuštenja.

1137 »7. Neka ne propuste da donesu predstojnici, najkasnije do kraja godine, suvišak novca koji je bio određen za njih osobno, uključivši i hranu, kako bi ona time nabavila i isplatila njihovu odjeću.« Drage moje sestre, posebno morate biti odane i voljeti taj propis jer ga je Providnost tako postavila. Drugo, sestre kršćanske ljubavi moraju biti poput odrasle djece koja zarađuju i štede da bi u potrebi priskočila u pomoć ocu i majci. Vaša majka jest Družba; ona ima djece koju treba podići; vaše je da joj pomognete. Pri tom ćete učiniti djelo Bogu veoma ugodno. Budete li tako postupale, nasljedovat ćete Gospodina koji je sa svetom Djevicom zasluživao sebi kruh do tridesete godine. No kad je stao propovijedati i okupljati učenike, dobre žene koje su išle za njim počeše govoriti: »Učitelj nema novaca, ne može ga zaraditi, trebalo bi

mu ga pribaviti.« Žene treba pohvaliti: one su pribavljale sve što je Gospodinu i njegovim apostolima bilo potrebno za uzdržavanje. Smijem li kazati, sestre? Ako vi prestanete tako postupati, ne znam hoće li Družbi biti moguće da opstane.

1138 Ne znam kako vam je bilo moguće stići do položaja u kojem ste sada, ako to nije bilo po posebnoj milosti Božjoj i dobrom vodstvu gospođe Le Gras. Dužne ste puno moliti Boga da je uzdrži. Ona je tako dobro ravnala Družbom da, po milosti Božjoj, držim kako nema zajednice koja ne bi bila zadužena, a vaša to nije uslijed njena razboritog upravljanja. Jer vi dobijete nešto ovdje, nešto ondje, ali to je malo. Bog blagoslivlje više jedan talir milostinje koji je rado dan negoli veliko blago koje je nerado dano. Jednog je dana naš Gospodin ugledao staricu sa štapom kako se približava škrabici za milostinju. Ona je ubacila u nju samo puki denar jer je imala samo toliko. Gospodin se više obradovao videći dobru volju te starice negoli onima koji su ubacivali bogatu milostinju. Toliko je istinito da Bog gleda samo na dobru volju. I od vas se, sestre, traži da donesete samo što vam preostane, uključivši i troškove za hranu. Ali ako vam je to potrebno za život, ne mislimo da biste morale oskudijevati. Ako je vama što potrebno koje ste izbliza, vi imate kuću maticu. A vi koje ste izdaleka, čuvajte razborito što vam je potrebno. No kad bi koja htjela štedjeti za sebe osobno ili za svoje rođake, o sestre, to bi bilo zlo. Sestra koja se darovala Bogu mora se odreći svojih rođaka i pripadati samo Družbi. Ona je vaša majka; njoj dajete da joj pomognete podići njenu djecu, svoje sestre.

1139 »8. Jako će se čuvati da se ne navežu neurednom ljubavi na župu u kojoj borave poradi zadovoljstva koje bi mogle osjetiti što su s nekom sestrom, ili što mogu razgovarati s gospođama ili časkati sa svojim ispovjednikom. Dogodi li se to, nastojat će raskinuti tu navezanost i što prije priznati predstojnici svoju slabost u tom te potrebu da im se brzo priskoči u pomoć.«

Kćeri, preporučujem vam da se ne navezujete na neku župu, stanovite osobe, ispovjednike, već da nas odmah obavijestite o tom. Kad bih vam samo naveo zlo što je u nekim mjestima prouzrokovala ta navezanost! Bolje je da šutim. Ne navezujte se ni na ispovjednika ni na ikoju stvar. Ah! kćeri, ima stanovitih stvari koje su kadre uništiti Družbu. I to je jedna od njih. Ali da se spriječi ta privrženost, dobro je sredstvo iznijeti je odmah gospodinu Portailu ili meni ili Gospođi: »Osjećam da mi je srce navezano na ono mjesto poradi toga i toga; molim vas, povucite me odavle.« Nadam se, sestre, budete li tako postupale, nećete vjerovati koliko će dobra i koliko koristi iz toga proizaći.

»9. Neće jesti niti piti kod drugih pa ni kod gospođa kršćanske ljubavi već uvijek u svojim prostorijama.«

»10. Neće dopustiti da im u sobe ulaze izvanjske osobe osim u slučaju da nekom siromahu treba pustiti krv ili previti ranu. Daleko od toga da bi im dale jesti ili prespavati pa kad bi to i bili njihovi rođaci, naročito drugog spola.«

1140 »11. Neće zalaziti k svećenicima ako nisu siromašni i bolesni; u tom slučaju dvije će sestre zajedno ići, a nikad jedna sama. Ako pak samo jedna može ići, neka je prati kakva žena ili djevojka iz kuće.« Ne idite nikad, sestre, same k svećenicima. Poradi toga je bilo prevelikih neprilika. Bojte se, jer đavao nikad ne spava. A budući da vidi kako Družba napreduje, ne sumnjajte da ne traži sve moguće načine da je upropasti. I to je jedan način kojim će se poslužiti ako uzmogne. Čuvajte se, molim vas.

»12. Bez potrebe neće izlaziti iz svojih župa pa ni da čuju propovijed ili dobiju oprost. To će učiniti samo s dopuštenjem svoje predstojnice ili poglavara; samo će njega za to moliti i nikoga drugoga. Upotrijebit će za to svoje vrijeme.«

»13. Marljivo će raditi sve što bude trebalo uraditi, a kad im preostane vremena, prihvatit će se šivanja ili predenja. Ako pak nemaju nikakva posla, zamolit će predstojnicu da im ga dadne.«

»14. Bit će veoma poslušne sestri službenici i uvelike je poštovati makar bila neiskusna ili mlada. Bez njena naloga ili dopuštenja neće ništa poduzimati pa ni dati jedno jaje ili veći obrok, niti ikakav lijek. Neće posjećivati gospođa niti im pripovijedati bilo što ako nisu upitane.«

»15. Neće propustiti da barem jednom mjesečno otkriju svoje duhovno stanje ispovjedniku kuće matice i da izvijeste predstojnicu o svojim poslovima.« Treba veoma cijeniti to pravilo.

»16. Ako je to razborito moguće, prilagodit će se zajedničkom dnevnom redu; ipak će dati prednost služenju bolesnicima.«

1141 Evo po prilici reda što će ga svakodnevno obdržavati:

»1. Odmah nakon jutarnjeg razmatranja, ili ljeti kad se pročita sadržaj razmatranja, brižljivo će nastojati da odnesu bolesnicima lijek. Vrativši se, ići će na misu. Za to vrijeme mogu obaviti razmatranje ako to nisu mogle učiniti ujutro u četiri sata.«

»2. Poslije mise doručkovat će u svojoj sobi komad kruha.«

3. Zatim će otići u kuću gospođe gdje je pripremljen lonac juhe za bolesnike. To će učiniti u uobičajeno vrijeme ili ranije ako

je potrebno, kako bi im ručak mogao biti spreman točno u određeno vrijeme.«

»4. Poslije ručka pobrinut će se da skupe liječničke recepte te pripreme lijekove da bi ih na vrijeme odnijele bolesnicima. Lonac će pak odnijeti za sutradan gospođi koja je u službi.«

»5. Poslije večere pripremit će lijekove za sutradan. Ima li još nešto što treba hitno uraditi, to će brzo učiniti da ne gube vrijeme i kako bi mogle leći u devet sati.«

»6. Kad im bude moguće poučavat će djevojčice iz župe a da pri tom ne propuste obilaziti bolesnike. Jedna će se od njih dviju i toga prihvatiti i ako je potrebno druga će joj priskočiti u pomoć. Pretpostavlja se da predstojnica sve to odobrava.«

Sestre, evo propisa što ih sestre na župama moraju držati. Preostaju još propisi za sestre na selu. To će biti jednom drugom zgodom. Jako želim da ponovim svoj razgovor onako kako smo navikli. Bit će to, ako Bog da, slijedeći put.

1142 Kasno je. Zahvalimo Bogu. Nije dosadno, sestre, kad se raspravlja o Božjim stvarima. Obratimo se posvetitelju duša i nek mu svaka rekne: »Hvala Ti, Bože, što si me izvukao iz mojeg kraja i stavio u tako svetu Družbu. Oprosti mi pogreške što sam ih počinila otkako si me pozvao u svoju službu. I molim milost da se ne bih pri tom zaustavila, već da uvijek sve više napredujem u vršenju kreposti što ih očekuješ od mene.« To i ja molim, drage moje sestre, od sveg srca za vas. A molit ću to i sutra kod svete mise koju ću služiti na tu nakanu ako mu se svidi. Molite to i vi sve kod mise kojoj ćete prisustvovati.

Molim Gospodina da vas blagoslovi i da vas ispuni svojim duhom dok budem izgovarao riječi blagoslova.

116. Konferencija — 8. prosinca 1659.

O ravnodušnosti

1143 Pošto je izmolio »Veni Sancte Spiritus« da zazove pomoć Duha Svetoga, naš je mnogo poštovani Otac otpočeo:

Drage sestre, kasno je već. Ne bi li bilo moguće da vi ranije posvršavate svoje poslove pa da onda uzmognete prije doći?

— Oče, odvrati neka sestra, da smo bile sigurne da ćete ranije započeti, bile bismo došle.

— Jest, kćeri, to ćemo učiniti. Istina je da sam ja pogriješio. Ali nek bude što hoće, drugi put ću sve pustiti.

1144 Gospođa odgovori:

Oče, sestre su ranije došle, ali one idu na večernju.

— Sestre, kako je ovo skup koji razgovara o Bogu, njemu će to biti jednako drago kao i večernja. To znači ostaviti Boga poradi Boga. Molim vas da zimi pokušate biti spremne tako da bismo započeli točno u tri sata. I ne trudite se da biste prisustvovale večernji. Sveti Toma kaže da to znači ostaviti Boga poradi Boga.

Dakle, sestre drage, predmet se našeg razgovora sastoji od triju točaka: prva je o razlozima zašto kćeri kršćanske ljubavi moraju biti ravnodušne s obzirom na svoje poslove; druga, pogreške što ih počinjaju protiv te kreposti; treća govori o sredstvima da je steknu i vrše kako bi se u njoj učvrstile i došle u ono stanje u kojem ih Bog hoće.

1145 Sestro, što vam se čini, iz kojih razloga kćeri kršćanske ljubavi moraju biti tako ravnodušne?

— Čini mi se, Oče, da moramo biti ravnodušne prema svemu zato što smo se darovale Bogu te ne pripadamo više samima sebi. Značilo bi htjeti se povući od Boga kad ne bismo bile tako ravnodušne.

— Bog vas blagoslovio, sestro! To je dobar razlog. Evo što je kazala: jedan je razlog što smo se darovale Bogu i prema tome nismo više svoje. A budući da smo se predale Bogu, ako odbacimo tu ravnodušnost, udaljile smo se od Boga. To je dobar razlog, zahvaća u temelj. Gledajte, ja sam se darovala Bogu kako bih činila što mu se sviđa. Priželjkujem li nešto, kao npr. da budem s onom sestrom, u ovom ili onom mjestu, da se brinem za djecu ili da poslužujem bolesnike, ili ako nisam indiferentna prema svemu, napuštam Boga, nisam više njegova jer želim pripadati samoj sebi.

1146 Znate li, sestro, još koji razlog?

— Još sam uočila, Oče, da se moramo dati savijati poput trske od koje čovjek čini što hoće.

— Evo što sestra kaže: Sestre kršćanske ljubavi moraju biti podatljive kao trska u ruci onoga koji se njome služi. Trska se dade savijati kako hoćeš, možeš je saviti gore ili dolje, ne protivi se. Tako, dakle, kći kršćanske ljubavi koja nije toliko ravnodušna da bi se dala postaviti kamo hoćeš, u ovo mjesto ili u ono drugo, da bude sad službenica a sad družica, takva sestra nije savitljiva poput trske te nije ugodna Bogu, jer nije gipka kao ta

nerazumna stvar. Sestre, koje li sramote kad je neka kći kršćanske ljubavi puna zahtjeva!

Eto vam, dakle, dva razloga. Molim Gospodina da nam udijeli milost, i vama i meni, kako bismo bili indiferentni s obzirom na sve, na bolest, na zdravlje i na sve što mu se bude svidjelo da učini od nas.

1147 Obrativši se zatim drugoj sestri, reče:

Što vam se čini, sestro, zašto kćeri kršćanske ljubavi moraju biti ravnodušne na sve?

— Čini mi se, Oče, ako želimo biti Bogu ugodne, potrebno je da budemo indiferentne s obzirom na želje svojih poglavarâ.

— Sestro, te želje nisu njihove već Božje. Stoga kad on govori neposlušnim sestrama, kaže: »Mene ne slušate«.

Drugoj sestri:

A vi, sestro?

— Držim, Oče, da moramo biti spremne uraditi sve što se od nas očekuje.

— Bog vas blagoslovio, kćeri!

1148 Drugoj sestri:

Recite mi, kćeri, zašto vi sve morate biti toliko ravnodušne da vas je moguće poslati u škole, k djeci, u zavod Imena Isusova, k robijašima i svakamo, na ovaj ili onaj posao s tim da vazda budete spremne napustiti značajnije poslove kao i želju da budete sestra službenica? Kad bi koja za tim težila, počinila bi veliku pogrešku.

— Prvi je razlog, Oče, ovaj: kad smo indiferentne pa vršimo volju poglavarâ, mi vršimo volju Božju. Kad joj se otimamo, znači da želimo vršiti svoju volju.

— Jest, sestro, to je volja tijela, volja grijeha kao kad je Adam sagriješio. Zavela ga volja tijela, i on je izgubio milost. Bog mu je dao veliku naklonost prema svojoj ljubavi, ali ga je volja tijela odvela u zlo. Budući da je Adamu milost bila izgubljena, to je naša narav sklona grijehu. Sklonosti tijela samo su grijeh, stoga ih treba izbjegavati.

Nastavivši, sestra navede i drugi razlog: nemamo li te ravnodušnosti, nemoguće nam je uživati unutarnji mir.

— Imate pravo, kćeri; jer kako je moguće imati mir ako smo neprestano u strahu? Na primjer, neka sestra želi biti sestra službenica, a druga da bude družica. Jesu li te dvije sestre u miru, sestro?

— Ne, Oče.

— Oh! nipošto, nijedna nema mira; koja želi biti družica u strahu je da je ne ostave, a koja želi biti sestra službenica boji se da je ne povuku. Kad primi i najobičnije pisamce od poglavarâ, misli da se radi o tome. Na taj način, koja želi to biti i koja to ne želi na jednakoj su muci. Naučite iz toga da je jedino sredstvo da budemo u miru to da ne želimo ništa. No, Bog vas blagoslovio, sestro! Iznijeli ste dobar razlog.

1149 Nekoj drugoj sestre reče:

A vi, sestro?

— Držim, Oče, da ne treba ništa željeti doli da se na nama ispuni volja Božja. Mislim također da moramo biti ravnodušne s obzirom na sve.

— Bog vas blagoslovio, sestro!

Nekoj drugoj:

A vi, sestro, što vi mislite?

— Mislim da se moramo prilagoditi volji Božjoj.

Neka druga sestra reče:

Upoznala sam, Oče, da nam je slušati Božji glas u glasu naših poglavara.

1150 Zatim je Gospođa predala pisamce što ga je poslala sestra koja nije mogla doći. U njemu je ispisala misli što joj ih je Bog dao o tom predmetu. To se pak našem mnogo poštovanom Ocu vrlo svidjelo te on nastavi:

To je dobro, sestre, tako valja uraditi kad vam je nemoguće doći: poslati cedulju. Pametno je da zajednicu upoznamo s mislima koje nam je Bog nadahnuo. Evo što sadrži pisamce:

Razlozi s kojih moramo prihvatiti poslove što nam ih poglavari daju jesu, mislim, što je sasvim sigurno da je to volja Božja. Bog nam daje taj posao za naše spasenje te da pribavimo spasenje svome bližnjemu služeći mu kao samima sebi.

U drugoj sam točki upoznala da griješimo protiv volje Božje ako ne prihvatimo poslove koji su nam dani. Tà Bog nas hoće na tom mjestu a ne na nekom drugom. Velika je slabost željeti biti na drugom mjestu gdje nas najčešće čeka križ teži negoli bi bio onaj tamo gdje su nam poglavari odredili.

Treća točka. Da bismo bile ravnodušne kako treba, mislim da bismo se morale snažno prepustiti volji Božjoj, prihvatiti sve nje-

gove namjere i misliti da je to možda posljednje u našem životu. O, da imam snage, kako bih željela služiti siromasima do kraja svojeg života i do svršetka svijeta, na slavu Božju!

1151 — Lijepo! Dobre li kćeri! Bog je blagoslovio! Kasno je, sestre. Nemoguće nam je govoriti o drugim točkama. Nastojat ću da budem spreman, ako Bog dâ, iduće nedjelje točno u tri sata, ako vama to ne smeta. Stvar je vrlo važna. Molim vas, koje nisu obavile razmatranja o tom predmetu neka ga dovrše. Neka sve o tome puno razmišljaju govoreći: »Želim živjeti i umrijeti indiferentna.« A budući da je stvar od velike važnosti, postupat ćemo kao što radimo u Svetom Lazaru i kako postupamo utorkom na svećeničkom skupu: ponavljamo neki predmet i više puta kako bi nam se utisnuo u duh; a to smo ponavljali ovih prošlih dana i do četrnaest puta.

Stoga, budući da je stvar važna i jer se radi o tom da se preporučite Bogu kako biste se raspoložile da ostanete u toj svetoj ravnodušnosti, pričekat ćemo do nedjelje pa ćemo tada razgovarati o pogreškama koje se pri tom mogu počiniti i o sredstvima kako da se u tom popravimo. Ujedno ćete nam iznijeti svoje mišljenje o tom predmetu.

1152 A jer je to mrsko naravi koja vazda želi vršiti svoju volju molite tu krepost u Gospodina i recite mu: »Udijeli mi milost, Gospodine, da budem onakva kakav si ti bio.« A kakav je bio Gospodin? To nam kaže psalam: bio je poput živinčeta, poput mazge ili poput teretnog konja (Ps 73/72). Gledajte kako se teretni konji dadu voditi i tjerati kamo hoćeš. Tà još se nije nikad čulo da su se oprli volji svojih gospodara. I naš Gospodin veli, da pokaže kako je bio indiferentan: »Bio sam poput konja ili poput mazge koje možeš voditi kamo hoćeš.« Nije li to jako žalosno da nas nerazumne životinje uče ravnodušnosti koju je nama tako teško vršiti. O sestre, upamtite dobro tu pouku našeg Gospodina koji se pokoravao svim željama svojeg Oca. Prisjetite se toga često i prosite ga u svojim molitvama milost da biste uvijek bile ravnodušne s obzirom na sve vrste poslova, na jedno mjesto kao i na drugo, gore ili dolje, spremne na sve što mu se bude svidjelo. To ga i ja prosim od sveg srca za vas i za sebe, i usrdno molim njegovu dobrostivost da nam udijeli tu milost.

Sub tuum praesidium confugimus . . .

Benedictio Domini nostri . . .

117. Konferencija — 14. prosinca 1659.

O ravnodušnosti

1153 Pošto je stigao i po svome običaju izmolio Veni Sancte Spiritus da zazove pomoć Duha Svetoga, naš mnogo poštovani Otac otpočeo je ovako:

Predmet je ove konferencije, drage sestre, onaj o kojem smo razgovarali prošli put, krepost ravnodušnosti: ništa osobito voljeti ništa odbiti, već biti u unutrašnjem raspoloženju da ništa ne odbijemo niti išta priželjkujemo, htjeti biti na jednom mjestu ili na drugom, kod djece, na župi, na selu i svagdje. Više vas je, drage sestre, prošli put o tom govorilo, čime sam bio veoma utješen. No ja ponovo pitam: sestro, što vam se čini, je li važno posjedovati tu ravnodušnost?

— Jest, Oče, jer nas to čini ugodnima i Bogu i poglavarima.

— Dobro ste kazali, kćeri. Sestra koja nije tako ravnodušna ne čini ništa dobro. Izustili ste veliku i istinitu riječ: osoba koja nije ravnodušna ne čini ništa dobro. Zašto? Jer joj srce uvijek razdire tisuću briga, jer je volja Božja da vi budete tako ravnodušne. Jer je sretna sestra koja u svemu hoće samo volju Božju. Nasuprot, koja neće ni ovo ni ono, koja priželjkuje ovo mjesto a boji se drugog, nije sretna ili je možda čak nesretna.

Gospodin nam je dao u tom primjer, kao što sam vam kazao neki dan. Postao je poput živinčeta, kao što reče po proroku: Factus sum sicut jumentum (Ps 73/72). Kao što živinče, kao što konj nema svoje volje već se pokorava gospodarevoj, tako sam i ja našao svoju sreću u tom da vršim volju Boga, svojeg Oca.

1154 A vi, sestro?

— Oče, odvrati Gospođa, to je sestra koja je neki dan poslala cedulju.

— Bog blagoslovio i vas, kćeri! Dobro ste uradili. Molim vas, kćeri, kad ne mognete doći, ispišite i pošaljite cedulju Gospođi. To je dobro, sestre; od toga uvijek ima koristi. I mi tako postupamo utorkom u Bratovštini gospode.

Nekoj drugoj sestri:

Što vam se čini, kćeri, je li krepost ravnodušnosti nešto važno?

— Jest, Oče.

— A što je to krepost ravnodušnosti?

— To znači biti spreman na sve što se od tebe zahtijeva.

— Evo, sestre, što je krepost ravnodušnosti: krepost kojom se postiže da ne želimo ništa odbiti niti išta priželjkujemo. Ništa ne priželjkivati, ništa ne odbijati, već prihvatiti što nam Bog šalje po našim poglavarima. Jednom riječi, kćeri, znači ne htjeti drugo doli Božju volju. Eto, to znači biti ravnodušan.

1155 A vi, sestro, što je to indiferentna osoba?

— Takva osoba, Oče, podlaže svoju volju volji svojih poglavara.

— A vi, sestro, da li takva osoba hoće štogod ili odbija štogod?

— Ne, Oče, ali uživa dubok unutrašnji mir.

— Dobro ste kazali, kćeri, Bog vas blagoslovio!

Nekoj drugoj sestri:

Molim vas, sestro, protumačite mi što je to ravnodušnost?

— Oče, to znači htjeti što Bog i naši poglavari hoće, ne priželjkivati i ne odbijati ništa.

— Mislite li, sestro, da je to sretno stanje?

— Jest, Oče, čini se da ne ljubimo Boga nismo li u takvom raspoloženju, jer znamo da sluga koji voli svojeg gospodara rado ide svakamo.

— Sestre, živi li neka kći u velikom miru kad je tako ravnodušna?

— Da, Oče.

— O sestre, biti ravnodušna na sve, na poslove, na to da li sam sestra službenica ili družica u bolnici, kod djece, na župi, na selu, u gradu, svugdje gdje poglavari hoće, to je sredstvo da živite u veliku unutrašnjem miru.

1156 Neka druga sestra reče:

Prvi je razlog da smo sigurne da sve vrste poslova dolaze od Boga budući da ih nismo same izabrale, već su nam ih dali naši poglavari. Drugi je razlog što je sigurno da je moguće spasiti se u svim službama, jer Bog nas ne bi pozvao u neki stalež kad nam to ne bi bilo za naše veće savršenstvo.

Druga točka. Počinjamo pogrešku protiv ravnodušnosti, čini mi se, ako sebi izravno ili neizravno pribavimo poslove. Druga je pogreška kad se toliko navežemo na svoje poslove da se ljutimo i postajemo nemarne ako nam ih oduzmu. Pri tom se nimalo ne staramo da dobro uradimo što nam je naloženo, radimo nerado, mrmljamo i olako se tužimo. To nam kadšto može upropastiti i zvanje.

Treća točka. Jedno je sredstvo da budemo tako ravnodušne da prionemo samo uz Boga i da želimo samo njemu omiljeti, da

ne tražimo vlastitog zadovoljstva te da budemo sigurne da ćemo Boga naći u svim vrstama poslova. Drugo je, da ne prianjamo uz vlastitu volju već da budemo potpuno podložne volji svojih poglavara. To sam ja i odlučila, milošću Božjom.

1157 — Dobro je, kćeri, Bog vas blagoslovio! Biste li nam vi kazali svoje mišljenje, Gospođo?

— Oče, jedan mi je razlog pao na um, osim onih što su ih sestre iznijele: Bog se želi po nama proslaviti na sve moguće načine. Stoga se služi nama kao onima koji mu pripadaju s mnogih razloga. Na taj način može od nas zahtijevati što mu se svidi. No on želi da surađujemo s njegovom voljom. Veoma je razborito da mu prinesemo kao žrtvu tu slobodnu volju koju nam je dao. To će nam pomoći da usvojimo tu svetu ravnodušnost za sve poslove koje će nam dodijeliti njegova dobrostivost po nalogu naših poglavara.

1158 Drugi je razlog što smo se mi darovale Bogu da činimo jedno tijelo u njegovoj Crkvi. Stoga je razborito da svaki član vrši svoju dužnost. A to ne bi bilo moguće kad ne bismo prihvaćale odredbe poglavara koji time rukovode.

1159 Neprilike koje bi mogle iz toga proizaći bile bi: prvo, šteta što bi je sestra nanijela samoj sebi kad bi pristala uz stanje da ne može ispuniti volje Božje te da ne čini ništa što bi Bogu bilo ugodno.

Drugi je opet razlog što bi bez kreposti ravnodušnosti u Družbi nastao nered, trpjelo bi služenje siromasima. To bi pak bio loš primjer za ostale sestre i možda bi se mnoge povele za njim.

1160 Najsnažnije sredstvo što ga imamo da steknemo tu ravnodušnost jest primjer našeg Gospodina. On je na toliko mjesta za svojeg života posvjedočio da je na zemlji samo za to da vrši tu krepost pokoravajući se volji Boga, svojeg Oca, poslušan do tridesete godine.

1161 — Nek vas Bog blagoslovi, Gospođo! Kako je to lijepo! Drage kćeri, sad ću vam ja kazati svoje skromno mišljenje. Stanje ravnodušnosti to je stanje anđela, jer su oni toliko ravnodušni da su vazda spremni vršiti volju Božju bilo u nebu bilo na zemlji, u raju ili izvan njega. Bogu je dovoljno da im priopći svoju volju. Oni su sasvim spremni da je ispune ne gledajući u čemu i ne želeći drugo doli ono što im je Bog povjerio. Stoga, sestre, kad

netko kaže da je kći kršćanske ljubavi indiferentna, kao da je kazao da je anđeo. U čemu je slična anđelu? U tome što je spremna raditi sve što se od nje traži. Poslali je u zavod k djeci, na župu ili drugamo, ona je uvijek spremna. U takvu raspoloženju posjeduje duh anđela; ponavljam, stoga što su anđeli uvijek spremni htjeti što Bog hoće. Takva je ona sestra koja veli:

»Želite li da budem kod djece, hoću; pa i stotinu milja daleko, ja sam spremna.«

Anđeli, ma gdje bili, ne gube nikad s vida prisutnosti Božje. Oni Boga posvuda promatraju. Jednako tako sestra kršćanske ljubavi koja je indiferentna, koja prihvaća svoj posao kao da joj dolazi iz očinske ruke Božje, takva se sestra raduje što smije na tom svijetu ispuniti njegovu Božansku volju. Nek je stave kamo hoće, ona je zadovoljna. I anđeli kojima je Bog povjerio da čuvaju zle, također su zadovoljni što ispunjuju volju Božju.

1162 Tako je indiferentna sestra nalik anđelima na tri načina: zadovoljna je bavila se niskim ili značajnim poslovima; vazda je spremna ispuniti volju Božju bilo na koji način; rado prihvaća da ide zlim ljudima kao i dobrima, ne praveći razlike među poslovima koje joj Bog dodjeljuje.

O Spasitelju, ako se svidi Bogu dati tu milost Družbi kršćanske ljubavi, što li neće ona uraditi! Molite za to našeg Gospodina, sestre. Vi uočavate važnost tog razgovora.

Za sestru koja hoće taj posao a ne drugi smije se kazati suprotno, da je poput demona. Sestre, upamtite, ne htjeti nikad ispuniti volju Božju već vazda svoju, to je demonov duh. U paklu demon zapravo vrši volju Božju kad muči prokletnike, ali je vrši protiv svoje volje. I on mora slušati. Bog je jednog dana zatražio da uđe u svinje; učinio je to prisilno.

1163 Tako i kći kršćanske ljubavi koja prisilno prihvaća poslove koji joj se dodjeljuju, posjeduje demonov duh. Zašto? Jer se ne želi pokoriti volji Božjoj, već se drži svoje. Duh kćeri kršćanske ljubavi koja vazda želi vršiti svoju volju jest đavolski duh. Taj se naime nikad nije mogao pokoriti Bogu niti se podložiti. I što mu se dogodilo? To, da posvuda nosi svoj pakao. Bio on gdje mu drago, pa i u opsjednutom, on je uvijek u neugasivom ognju. Tako je i sa sestrom kojom vitla množina željâ, koja hoće sad ovaj sad onaj posao. Ona je u demonskom stanju jer nema mira.

1164 Sestra službenica koja nije indiferentna navezat će se na svoju službu i držat će da se ostale ne mogu s njom usporediti. O sestre, đavolsko je raspoloženje uživati u službama koje nam pribavljaju poštovanje! Što čini ta siromašna sestra? Stane se bojati da je ne smijene ili da je ne postave za družicu sestri službenici. To je velika muka, i to je đavolsko stanje. Hoće li ostati pri tom? O, ne! Nastoji pridobiti sestru, svoju družicu, da ona rekne Gospođi kako je sve dobro. Pušta svoju družicu da radi po svojoj volji, da ode i dođe, da opslužuje pravilo ili ne, da jutrom ustaje u bilo koje vrijeme, samo da zadrži njeno prijateljstvo i da ona ostane službenicom, za ostalo se ne brine. Kako ćete to nazvati, sestre? Nije li to pakao? Ako vas pohodi, upitajte je kako je na župi. O, odgovorit će, da je sve vrlo dobro i govorit će samo o onom što je doista dobro. No, ima li i nešto loše, neće o tome kazati ni riječi, jer taj demon, da ostane službenicom, drži je kao u nekom stalnom paklu.

1165 Kako još postupa? Kad se njena družica sprema u kuću maticu, pouči je: »Evo kako vam se ponašati prema Gospođi ili gospodinu Portailu. Pazite što ćete im kazati. Ako vas upitaju to i to, odgovorite tako i tako.« Sestre, ne kažem da se tako i radi. Ali je nemoguće da osoba koja posebno voli neku službu ne bi učinila nešto slično.

Demonski je duh služiti se dvosmislenošću. Sestra službenica je dužna davati dobar primjer svojoj družici, a savjetuje joj da bude dvolična pred svojim poglavarima! O Spasitelju, to je đavolski! Čuti kćeri kršćanske ljubavi gdje se služe dvoličnim riječima, a morale bi biti apsolutno istinoljubive! O sestre, ako ste se ikad dale navesti na to, molite ponizno Boga za oproštenje i pazite da ponovno ne upadnete u to. Tim su pogreškama sklone osobe koje nisu indiferentne.

1166 Ako se razboli sestra službenica kojoj je stalo do njene službe, sirota sestra, ona je bolesnija duhom negoli tijelom. Što li sve ne poduzima od straha da je ne povuku sa župe! Preporučuje se ovoj gospođi, onom liječniku da kažu kako nije prijeko potrebno ni prikladno da je premjeste. I to od straha da ne postave neku drugu na njeno mjesto. Kako je to jadno stanje!

Ponekad će mene ili Gospođu potražiti neka sestra: »Molim vas, oslobodite me moje službe i postavite drugu na moje mjesto.« Ona to čini s namjerom da je smatraju kako nije navezana ili stoga

što joj je služba preteška i mnogo je zaokuplja. Težina posla katkad će je umarati. Njena sestra neće biti njome zadovoljna. Stoga će moliti da je oslobode službe sestre službenice i da je postave za družicu.

Postane li družicom, kako će se odnositi prema svojoj sestri službenici? Neće htjeti da je ova moli bilo što, već će odgovoriti mrmljajući: »Zašto me molite?« Prema njenim riječima trebalo bi joj zapovijedati. Ako joj pak sestra službenica govori malo oštrije, onda se ljuti. Sestra službenica jednostavno ne zna kako bi se prema njoj vladala. Ako je upita za savjet, sav je njezin odgovor: »Učinite što hoćete. Zar ne znate što vam je činiti? Mene se to ne tiče.« Ta sestra prigovara svemu što njena susestra radi. Ako to baš i ne pokazuje izvana, to u svojoj nutrini vidi sve izvrnuto pa primjećuje: »To nije moja stvar.« I tako je u stalnom nemiru.

Eto vam, sestre, stanja kćeri kršćanske ljubavi koja nije indiferentna. Nije li to velika bijeda? Nije li istinito da je to pakao ili barem čistilište?

Jednako je tako s družicom koja nije indiferentna: ona je na vječitoj muci; ne voli da je vodi neka druga. Budući da je stara u Družbi i sposobnija, drži da bi njoj bolje odgovaralo to mjesto sestre službenice. Ne znači li to započeti svoj pakao?

1167 Evo još jedne druge bijede: družica kojoj nije po volji njena sestra službenica. Govorila ona, radila, naređivala, ništa joj se ne sviđa. Nije li to velika bijeda? Nađe li se u društvu gdje se govori o njenoj sestri službenici, ništa je ne može udobrovoljiti; pokazuje žalosno raspoloženje. Sirota družica! Pobuđuje samilost! Pohodi li poglavare i ako je ovi upitaju: »No, sestro, kako je u vašoj kući?«, odgovorit će nejasno: »Kad bi se sve znalo...«; kad bismo htjeli protumačiti što je namjeravala kazati, morali bismo zaključiti da je sve u jadnom stanju.

I službenice i družice, sestre, upast će i u mnoge druge nevolje kojih ne želim spominjati. U tih sestara neće biti mira; one se ne vole. Najviše razmirica dolazi odatle. Iz toga vidite, sestre, koliko je zlo ne biti indiferentan.

Nađe ih se još koje ne žele biti sestre službenice, jer nisu indiferentne. Uvijek su u strahu da ih ne bi postavili na to mjesto.

Sve to ukazuje na zlo koje nastaje kad nema poslušnosti i ravnodušnosti. Sestre drage, vi dobro znate da je to istinito.

1168 Da izađemo iz tog stanja, dostatno je često pomisliti na ono što su sestre kazale i što sam ja upravo rekao. O Spasitelju, ja vidim zlo koje nastaje kad nismo ravnodušni; oduzmi mi sklonost, moj Bože, da želim biti službenicom ili družicom; oduzmi mi sve to, ali daj mi milost da hoću samo što ti hoćeš.

1169 Drugo je sredstvo ispitivati se: »Jesam li ja u takvu stanju? Da li mi je mrsko i ovo i ono? Ako jest, to sam u jadnom stanju, u demonskom stanju. Izaći ću iz njega.« Da to postignem, vježbat ću se u unutrašnjem trapljenju; trapit ću tu svoju samovolju, tu neurednu naklonost i kazati: »Odričem se toga potpuno. Čim opazim tu privrženost, kazat ću to svojim poglavarima i suzbit ću srčano tu strast.«

Molimo također Boga da nam dadne milost upoznati sreću kreposti ravnodušnosti. »Moj Bože, daj da upoznam to stanje, daj da odsad neću drugo doli volje Božje. Utječem se tebi, o sveta Djevice.«

1170 Sestre, nema redovnicâ kojima bi bila potrebnija ta ravnodušnost negoli vama. Klauzurne redovnice su zatvorene, ali vi se bavite različitim poslovima. Pouzdajte se u Gospodina koji je bio toliko indiferentan na sve, da nije nikad želio vršiti svoje volje već vazda volju svog Oca.

1171 Moj Spasitelju, ti vidiš zlo što je u mojoj duši, oslobodi me od tih neurednih osjećaja, tih želja, ti što činiš nalik anđelima duše koje su indiferentne. Ne dopusti da naše sestre upadnu u to jadno stanje. To te molim za ljubav tvog milosrđa. Molim te to poradi tvoje predragocjene krvi koju si prolio za nas kako bismo sve po vršenju te kreposti bile nalik na anđele. Ja znam da su mnoge sestre, po tvojoj milosti, u toj svetoj ravnodušnosti. To je ono zašto tu neznatnu Družbu svijet tako visoko cijeni. Molim te da ih sve sačuvaš u tom. Molim te to iz sveg svoga srca poradi tvoje svete ravnodušnosti, poradi svih boli što si ih pretrpio na zemlji, poradi zasluga tvoje svete Majke i naših dragih sestara koje su u nebu jer su vršile tu svetu krepost.

Stoga, drage sestre, ja vas molim da sutra meditirate o tom predmetu i da često na to mislite. Gospodine, po blagoslovu što ću ga u tvoje ime dati ovim sestrama, molim te da siđe na njih ta sveta ravnodušnost kako bi shvatile važnost te kreposti.

118. Konferencija — 3. srpnja 1660.

O krepostima Lujze de Marillac

1172 Pošto je stigao na mjesto konferencije i nakon što je po svom običaju zazvao pomoć Duha Svetoga, Gospodin naš mnogo poštovani Otac, otpočne:

Drage sestre, zahvaljujem Bogu što me dosad sačuvao i što sam vas još mogao sve zajedno okupiti. Vjerujte da bih vas bio vrlo rado okupio i za najteže Gospođine bolesti. Ali i sâm sam bio bolestan, i to me jako oslabilo. Bila je volja Božja da sve bude tako. Po mojem mišljenju bilo je to za najveće dobro osobe o kojoj ćemo govoriti, gospođe Le Gras. Prisjetit ćemo se i dobrog gospodina Portaila koji je bio vazda veoma revan za posvećenje Družbe. Mada nije predmet ovog razgovora, ipak ako koja zna nešto tu i tamo o njemu kazati, neka samo kaže. Predmet je razgovora gospođa Le Gras te kreposti što ste ih opazile u nje i koju od nje želite nasljedovati. Budi vazda blagoslovljen, Bože moj!

1173 Zatim, pošto je započeo ispitivati sestre, reče:

Prva točka tog razgovora sadrži razloge zašto je dobro da kćeri kršćanske ljubavi razgovaraju o krepostima svojih sestara koje su otišle k Bogu, a naročito o krepostima svoje predrage Majke, pokojne gospođe Le Gras. U drugoj se pita koje je kreposti svaka pojedina opazila u nje. Sadržaj treće jesu kreposti koje ih se više doimlju i koje pomoću Božjom žele nasljedovati.

No, sestre, zašto međusobno razgovarate o svojim pokojnim sestrama a osobito o svojoj dragoj Majci?

— Čini mi se, Oče, da je prvi razlog da zahvalimo Bogu. Drugi je da se odvažimo nasljedovati njene kreposti. Ne uradimo li toga, bit će nas stid pred Bogom, jer on nam ju je zato i dao.

Uočila sam da je u teškoćama i bolestima duhom bila vazda uzdignuta k Bogu: u tom je uvijek gledala volju Božju. Nismo je nikad čule da se tuži zbog svojih slabosti. Naprotiv, izražavala je veselost i zadovoljstvo.

1174 Vrlo je voljela siromahe i veoma se radovala što im smije služiti. Vidjela sam je gdje prihvaća siromahe koji su izišli iz zatvora. Prala im je noge, povijala rane i odijevala ih odjećom svojeg sina.

Strpljivo je podnosila nemoćne sestre, često ih je pohađala u bolesničkoj sobi. Bilo joj je drago kad im je mogla iskazati kakvu

malu uslugu, mnogo se brinula da im pomogne pri umiranju. Ako je to bilo noću, ustala je ukoliko joj nije bilo jako slabo. Kad je pak bila bolesna i nije to mogla učiniti, slala je svakodnevno sestru zamjenicu da ih pohodi u njeno ime, da im zaželi dobro jutro i uputi koju utješnu riječ. Htjela je vidjeti i one koje su umrle u kojoj pariškoj župi. Toliko je ljubavi imala za sestre da ju je trebalo veoma oprezno obavijestiti o njihovoj smrti. Sve ju je toliko pogađalo da je ponekad prolila mnogo suza.

S mnogo je naravne ljubavi voljela i svojeg sina i svoju obitelj.

1175 Prva se optuživala za pogreške i molila sve sestre za oproštenje. Vidjela sam kako se pružila po podu da bi je gazile nogama. Prala je i tanjure. Da je imala snage, radila bi vrlo rado sve sitne poslove u kući. Kadšto je posluživala u blagovaonici. Često je tu molila za oproštenje te vršila djela pokore, npr. stajala raskriljenih ruku ili se pružila po podu.

1176 A vi, sestro, što ste vi opazili?

— Oče, Gospođa je u svemu bila veoma razborita. Čini se da je znala za pogreške svake od nas, jer nam je o njima govorila još prije negoli su je upozorili na njih. Opominjala je veoma obazrivo. Uvijek nam je preporučivala da u svojem djelovanju ne tražimo svoje koristi. Imala je široko srce.

Sestra je uočila bitnu krepost, razboritost. Doista ne znam osobe koja bi bila razboritija od nje. Ona je to bila u visokom stupnju, i ja svim srcem želim da bi i Družba imala tu krepost. Razboritost je u tom da promislimo o načinu, vremenu i mjestu kad treba opomenuti, kao i o svojem ponašanju pri tom. Njena razboritost nije bilo kakva, ona ju je posjedovala u visokom stupnju. Stoga, sestre, molim Boga da vam dadne od te kreposti koliko zna da vam je potrebno. Jer, sestre, vi saobraćate s uglednim osobama i sa siromasima. Morate se znati ponašati pri svim tim susretima. A tko to čini? Razboritost.

1177 Postoji i pogrešna razboritost. Ta ne uzima u obzir ni vrijeme ni mjesto, i sve čini nepromišljeno. Zato, sestre, sjetite se vremena kad vas je Bog okupio i kako su skupo platile one koje nisu bile razborite. Predale su se stvarima koje su im najzad upropastile zvanje. Veoma je teško ne upasti u tu pogrešku. U svakoj je redovničkoj zajednici bilo takvih koji nisu imali te kreposti.

Što neće, dakle, među vama učiniti nepromišljenost, sestre? Učinit će da će s jedne strane o vama govoriti dobro, a s druge će vas strane kuditi. U Narbonneu se toliko dobra govori o našim

sestrama! To su skromne sestre i na divnu izgradnju. A drugdje će kazati: »Te sestre nisu razborite i ne paze što rade.«

1178 Razboritost je dakle, drage sestre, krepost koja je u tom da čovjek nastoji sve činiti kako treba. Razboritosti, sestre, posvuda razboritosti! A što ćemo mi, drage sestre, poduzeti za to? Odlučit ćete da ćete vršiti tu krepost čitava svojeg života i da ćete moliti pomoć od dragog Boga. A tko će vam pri tom pomoći? Vaša dobra Majka, drage sestre, koja je u nebu. Nema sada manje dobrote za vas negoli ranije. I njena je ljubav sad savršenija. Jer izabranici ljube onako kako Bog hoće. Dakle, razboritosti, sestre. Bog će vam je dati budete li je molile iz ljubavi prema njoj. Mada se javno ne molimo preminulima koji nisu kanonizirani, privatno se možemo. Vi, dakle, možete po njoj moliti Boga za razboritost.

Unesite razboritost u sve svoje djelovanje pa ćete svuda imati mira i pokoja; naprotiv, bez toga svuda nered. No, nek Bog bude blagoslovljen! Jest, te je kreposti bilo u gospođe Le Gras kao ni u jedne druge što je ja znam.

Zatim naš mnogo poštovani Otac upita drugu:

1179 A vi, sestro?

— Opazila sam, Oče, da je brižljivo nastojala i jako željela da se Družba održi u duhu poniznosti i siromaštva. Često je znala kazati: »Mi smo službenice siromaha, stoga moramo biti siromašnije od njih.«

— Kazali ste, sestro, čini mi se, nešto veoma istinito: vrlo je voljela siromaštvo. Vi znate kako se siromašno odijevala. Tolika je bila u nje ta krepost da me jednom molila da smije živjeti poput siromaha. Vazda je preporučivala nek Družba ostane u tom duhu. I to je najbolje sredstvo da se održi. Tu je krepost i Gospodin vršio na zemlji, a htio je da je i apostoli vrše. Stoga je rečeno: »Jao bogatašima!« A protivno pokazuje ljepotu te kreposti. Osim toga vi ste službenice siromaha. Jedino vas tako i nazivaju u svim spisima Svetog Oca i parlamenta.

To je bio duh i našeg Gospodina. On je u svemu bio siromašan, u odijevanju, u hrani, u duhu. Sâm je o sebi rekao: »Lisice imaju jazbine i ptice neba gnijezda, a Sin čovječji nema ni gdje bi glavu naslonio.«

1180 Vidite, sestre, i Sin je Božji bio toga duha te dao i vama tu sposobnost. I gospođa Le Gras je kroz dvadeset i pet godina uvijek zahtijevala da se održava siromaštvo u odijevanju, u hrani i u svemu što vam je potrebno za uzdržavanje. Vazda je bila mišljenja

da je sreća vaše Družbe u siromaštvu blagovaonice. Nije li vam dostatno što vam se daje, to je stoga što nemate tog duha. Odakle to da vas traže na sve strane? To je stoga što su im kazali: svakoj je od tih sestara dovoljno samo stotinu livra za hranu i uzdržavanje. Ljudi se tome čude pa govore: »Eto sestara iz Pariza kojima je dovoljno samo malo kruha i sira.« Ili nešto slično.

Nasuprot, ako koja popusti u tom duhu siromaštva, zamalo joj neće biti dostatno ono što vam se daje. To smo već vidjeli u nekih kojima je bilo veoma drago kad su smjele objedovati kod gospođa. O, sestre, uvijek sam držao da je sreća vaše Družbe u umjerenosti. Dok budete zadovoljne malim, dodat će vam se nešto novca, kao što i činimo.

1181 Vlastitost je kreposti da po njoj sve osobe koje se posvećuju Bogu da bi slušale neku drugu, postaju na neki način gospodarice. Ako je to kućna pomoćnica koja sluša svog gospodara ili gospodaricu, kao i Boga i presvetu Djevicu, ona ubrzo postaje gospodaricom. Jer se gospodari, vidjevši da je toga duha, prilagođuju njenoj volji za koju znaju da je dobra, i tako je slušaju. Na taj način ona postaje gospodaricom. Siguran sam da to zapažate i na svojim župama.

Zbog te će vas, dakle, lijepe kreposti cijeniti i ugledne osobe. Kad bi koja kazala: »Ne hrane nas kako treba; kako onda izdržati na taj način!« Kad bi pala takva riječ, sestre, morale biste odbaciti takav duh kao đavolski, njemu se treba odmah na početku oduprijeti. Kad bi se to dogodilo, dužne ste se junački držati i zvati: »U pomoć!« Sačuvajte ljubav za sveto siromaštvo i ono će vas očuvati.

1182 Gospodine, utisni to u naša srca tako da ljudi, videći kćer kršćanske ljubavi vide i taj duh siromaštva. Blagoslovljen budi Bože, što si dao tog duha gospođi Le Gras! Prisjetimo se kako ona nije u tome popuštala. Po njezinu primjeru prionimo uz tu krepost siromaštva i mi, drage sestre.

Sestra nastavi govoreći:

Oče, jednako je voljela sve sestre, nastojala je da sve zadovolji.

— A ja, sestre, kažem ovo: tu srdačnost nisu sve uočile. Ali ja dobro znam da je sve voljela.

— Oče, mnogo se brinula za spasenje duša. Bila je veoma unutrašnja, puno se bavila Bogom.

— O sestro, što znači biti unutrašnji, kako se to postiže? Znači da je bila uzdignuta prema Bogu, jer je već davno položila tome temelje u svojoj nutrini. Unutrašnji je život dakle u tom da nismo

privrženi ni svijetu, ni rođacima, ni kraju, niti ičemu zemaljskom. Molite za to Boga, sestre, i često recite: »Uništi u meni, Gospodine, što ti se ne mili te učini da ne budem više tako puna sama sebe.« Gospođa Le Gras je imala dar da zahvaljuje Bogu za sve.

1183 Ako se uslijed ljudske slaboće kadšto malo prenaglila, ne treba se tome čuditi. Sveti primjećuju da nema nikoga tko ne bi imao svojih nedostataka. Dokaz nam je za to i sveti Pavao i sveti Petar. Bog je to pripustio da se on sâm time proslavi. Često ono što je u našim očima pogreška, u stvari to nije, kao što vidimo npr. u našeg Gospodina. Rečeno je da se razljutio tjerajući trgovce iz hrama. Ne samo da to nije bila pogreška već je to bio čin poštovanja i revnosti za slavu Božju. Stoga, ima stvari koje se pričinjaju pogreškama a zapravo su kreposti. Tako se pričinjalo da je i u gospođe Le Gras bilo ponekad malo naglosti. Vazda je bila odlučna. Tako i vi, sestre, jeste li se uzrujale, odmah se ponizite kako je i ona činila. O, gledajte što znači bojati se Boga! Sestre, molite ga za milost da po molitvama gospođe Le Gras položite dobre temelje kreposti.

1184 Maločas sam razmišljao i govorio Bogu: »Gospodine, ti želiš da razgovaramo o tvojoj službenici.« Tà ona je djelo njegovih ruku. I pitao sam se: »Što si opazio u trideset i osam godina kako je poznaješ? Što si u nje uočio?« Prisjetio sam se neke sitne nesavršenosti, ali smrtnih grijeha, ne, o, nikada! Nepodnošljiv joj je bio i najsitniji atom sjetilnosti. Bila je to duša čista u svemu, čista u svojoj mladosti, u svom bračnom životu, u svojem udovištvu.

Pomno se ispitivala kako bi priznala svoje grijehe sa svim svojim zamislima. Ispovijedala se veoma jasno. Nisam nikad vidio osobu koja bi se tako pravilno optuživala. Pri tom je plakala da ju je bilo teško umiriti.

Morate znati da je vaša Majka imala dobar temelj za unutrašnji život te je mogla upravljati svojim pamćenjem tako da se njime služila samo za Boga, a svojom voljom da ga ljubi.

1185 Sestre, unutrašnja je ona kći kršćanske ljubavi koja prianja samo uz Boga. Jer što znači biti unutrašnji negoli biti zauzet Bogom? To je očito. Naprotiv, prisjetite se i pogledajte što je kći kršćanske ljubavi koja ne živi unutrašnjim životom. Vidjele ste to u onih koje su istupile. Kakve su bile? Nisu imale unutrašnjeg mira i svima su bile teške. Dakle, sestre drage, nastojmo biti unutrašnje duše. Koje znate čitati, vi ćete sebi pomoći knjigom što će vam je dati a koja govori o unutrašnjem životu.

A kako to postići? Kad bi se koja iz vaše Družbe povodila za neurednim porivom svoje naravi, morala bi sama sebi kazati: »Ja sam kći kršćanske ljubavi pa prema tome i kći gospođe Le Gras. A ona je bila vrlo duhovna žena mada je po prirodi imala sasvim suprotnih sklonosti. Želim se nadvladati po njenu uzoru.«

1186 Evo vam ključa za savršenstvo, drage sestre. Recite često: »Oh, ne želim živjeti po svojim sklonostima. Sasvim se odričem toga iz ljubavi prema Bogu.«

Kad biste znale, sestre, kolika je sreća tako postupati. Dok god se budete trsile da postanete unutrašnje duše, bit ćete na putu savršenstva.

O, ima ih među vama, po milosti Božjoj, koje napreduju u tom kao dobre kćeri. Neću ih imenovati. Nisam gotovo nikad čuo od koje ugledne osobe da ne bi samo dobro govorila o službenicama siromaha. A ima ih mnogo. Ne bojte se, sestre. Nemate razloga strašiti se. Bog vam neće nedostajati. Nek one kojima je Bog dao tolike milosti da rade na toj kreposti čvrsto odluče da će u njoj sve više i više napredovati. One pak, koje su se po nesreći povele za svojim neumrtvenim osjećajem, te kćeri, sestre... Hrabro samo! u nebu vam je Majka koja ipak ima velik utjecaj i koja će od Boga primiti za vas milost da se oslobodite tih pogrešaka. Ne dajte se, ne popuštajte. Jer kad čovjek uzmakne jedanput, dvaput, triput, sve je propalo. Sestre, molite od Boga tu krepost. To često i poželite.

1187 Kad se dogodi kakvo zlo, zar mora jedna kći kršćanske ljubavi kazati: »To je poradi mene.« Tako je i Juda rekao: »Numquid ego sum? — Da nisam ja taj pakosnik?« Na taj način možete s Judom kazati: »Da nisam ja preprekom da Družba ne napreduje?« Dostatna je samo jedna jedina osoba, sestre, da zakoči čitavu jednu zajednicu u rastu prema kreposti. Znate li što sprečava lađu da se otisne naprijed? Dovoljan je samo slab vjetrić; taj sve zaustavlja.

Nije li grozno, sestre, da su tolike svete duše gotovo neprekidno radile na svom duhovnom rastu, a onda ih je neka neznatna stvarčica u tom omela. Jedna jedina je upropastila više njih!

1188 Odvažno dakle, kćeri! Odvažno! Bog će očuvati vašu Družbu, da, on ju je već blagoslovio na toliko mjesta. Naša mi gospoda iz Poljske javljaju da su naše sirote sestre za jednog kraljičinog putovanja tako dobro obavljale svoje poslove da su privukle mnogo djevojaka. Tako su se razborito ponašale da je ta dobra kraljica

pri svom povratku bila veoma zadovoljna. Stoga je čitav jedan dan ostala u njihovoj kući s onim djevojkama, radosna, i s divnim dokazima ljubavi.

1189 Vidite na kakvu je dobru glasu naša Družba. Oduzmite joj to svjetlo, sve ste joj oduzele. Ah, kakvo li zlo ne počinja sestra koja Družbi otima svjetlo! Dat će prilike čitavu gradu, što kažem, čitavoj pokrajini, i još dalje, da o njoj govori. Saznat će to svećenici, pa i sami vladari. Jest, sestre, zlo što ga počinja jedna sestra kadro je upropastiti čitavu Družbu. Stoga, kćeri, budite osobito revne kako bi se posvetila čitava Družba i svaka od vas zasebno. I vidjet ćete da će vam se Družba umnogostručiti.

1190 A vi sestro, što ste vi uočili?

— Oče, ne bih mogla drugo kazati doli ovo: život je gospođe Le Gras zrcalo u kojem se moramo ogledati. Uvijek sam uočavala da nas je veoma ljubila i podnosila tako da se pri tom sva istrošila.

Neka druga sestra:

Oče, mene je toliko ljubila da me ponekad predusrela svojom velikom dobrotom kad me vidjela u kakvoj duševnoj muci.

Neku je sestru već na početku upitao, no tada nije mogla odgovoriti jer su je oblile suze. Sad ustane te reče:

Oče, ako držite da bi bilo dobro da govorim, pokušat ću.

Naš mnogo poštovani Otac odgovori:

Obradovat ćete me, kćeri.

Slušajući što sestra govori nije mogao zadržati suze, toliko je bio potresen.

1191 Sestra otpoče:

Oče, prvi razlog zašto da razgovaramo o svojoj dragoj Majci jest proslava Božja. Drugi je da se čitava života spominjemo kako moramo nasljedovati primjer što nam ga je ostavila. Na to smo obvezane, jer se njome Bog poslužio da nauči zajednicu kako će mu služiti da mu ugodi. S obzirom na njene kreposti bila bi potrebna čitava knjiga da ih se mogne ispisati i mnogo snažniji talenti nego što su naši da ih iznesu. No kad bih i ja iskazala sve čega se prisjećam, još bi više preostalo da se ispripovjedi.

Prvo, bila je divno ponizna. To se vidjelo pri tolikim susretima da je to nemoguće izreći. Sve su je sestre vrlo poštivale, jer im se vazda obraćala prošnjom i usrdnom molbom. Zahvaljivala im je tako usrdno za usluge što su joj ih iskazale, ili opet drugima poradi izvanrednih napora pri poslu, da sam ja kadšto ostala sva postiđena.

Vidjela sam je kako se ponizila i vrlo me ponizno zamolila nek je opomenem za pogreške. Ja sam se našla u neprilici, jer nisam ništa od toga uočila iako sam pripazila na to samo da je poslušam.

— Imate pravo, sestro. Eto, to sam već i ja kazao. Teško bi bilo zapaziti i jednu samo pogrešku u gospođe Le Gras. Ne znači da ih nije počinjala, ali bile su tako neznatne da ih nije bilo moguće uočiti. Nastavite, kćeri.

1192 — Kadšto, Oče, neke sestre nisu dobro primile njenih opomena i ljutile su se preda mnom. Saznavši to, upitala bi me nije li ona tome kriva, nije li suviše oporo korila ili kako drukčije negoli je trebalo. Odgovorila bih joj da mi se čini kako i nije moguće drukčije postupiti. Vazda je znala ispričati onu koja se je ljutila. Kad su joj pak otkrivali pogreške pojedinih sestara, uvijek ih je ispričala govoreći: »Potrebno je trpjeti. Bog nas je zato odabrao. Valja drugima dati primjer. Moramo odvažno podnositi svoje sestre.«

Ponekad je izričito poslala po mene da me zamoli za oproštenje, jer je smatrala da mi je učinila nažao. A to sam zapravo ja morala uraditi. Mnogo puta me pretekla kad sam ja bila dužna prva nju moliti za oproštenje.

Na konferencijama se uvijek ponizno optuživala, a tako i u petke. Priznavala se krivom i odgovornom za sve pogreške u Družbi. Često se ponizivala u punoj blagovaonici: molila za oproštenje, stajala raskriljenih ruku, ili se pružila po podu, ili posluživala kod stola. Pomagala je prati tanjure, a bila bi rado obavljala i sve ostale poslove po kući.

Mnogo je voljela siromahe. Bilo joj je vrlo drago kad ih je mogla poslužiti. Jako je voljela sve sestre, vazda ih je podnosila i ispričavala mada ih je strogo opominjala kad je bilo potrebno. Sve je to činila prema načelu kršćanske ljubavi. Suosjećala je s onima koje su bile u kakvoj tjelesnoj ili duševnoj muci. Godinama je podnosila sestre koje je trebalo otpustiti poradi nekih prekršaja. Vazda je čekala da vidi neće li se popraviti.

1193 Toliko je ljubila sveto siromaštvo da je nikako nismo mogle skloniti da uzme nešto novo za svoju upotrebu mada je veoma rado dala drugima što im je bilo potrebno. Pet ili šest godina čuvala je tkaninu namijenjenu da joj se sašije ogrtač. Nikako nije htjela pristati da to učine. Tkanina je ostala nedirnuta iako je njezin ogrtač bio sav izlizan i pun zakrpa različite boje. Bezuspješno su mnogo puta pokušavale nagovoriti je da ga ostavi.

Morali su je uvjeriti da joj pokrivalo za glavu kupuju u starinarnici. Kadšto bi uspjeli da je stavila na se nešto novo a da to nije ni opazila. Čim je toga bila svjesna, odmah je stvar uklonila i dala nam znati da se ljuti što smo joj to učinile. I još dugo nakon toga trebalo ju je mnogo moliti da to ponovno obuče.

1194 Silno je željela da se i čitava Družba održi u tom duhu siromaštva i umjerenosti u svim stvarima. Uvijek je mnogo preporučivala da se to opslužuje i poslije njene smrti kao sredstvo koje će očuvati Družbu.

Mnogo joj je muke zadavalo i to što se uslijed svojih slabosti drukčije hranila negoli zajednica. Zato se veoma stidjela kao i poradi toga što nije bila u stanju vršiti sve propise. I za to je često molila za oproštenje.

Imala je čudesno pouzdanje u Božju Providnost s obzirom na sve, a naročito u vezi s onim što se odnosilo na Družbu. I nama je na svim konferencijama što ih je održavala preporučivala da se jednako tako pouzdajemo.

1195 Veliko je bilo njeno podvrgavanje volji Božjoj. To se osobito očitovalo u posljednjoj bolesti. Sve je svoje boli i patnje, a bile su veoma teške, podnosila svom mogućom podložnošću. Štoviše, trpjela je zbog odsutnosti osoba koje su joj bile najdraže na svijetu, a da se nije nimalo tužila iako je bila na to vrlo osjetljiva.

Bila je veoma blaga i pristupačna.

Čini se da je imala osobit dar za vodstvo Družbe koju je, po svojoj razboritosti, ostavila u vrlo dobrom stanju u pogledu duhovnog i vremenitog dobra. Sve je promatrala u odnosu na Boga, jer bez njegove milosti — govoraše — ništa ne bi bilo učinjeno.

Od časa njene smrti odlučila sam, milošću Božjom, da ću je nasljedovati u svemu što mi bude moguće, ali posebno u njenoj poniznosti, kršćanskoj ljubavi te ljubavi prema siromaštvu.

Oče, još sam napisala nešto o njenoj posljednjoj bolesti. No bojim se da sve to ne bi predugo trajalo.

1196 Nato je naš mnogo poštovani Otac otpočeo:

Eto, drage sestre, čule ste kakva je bila. Preostaje još da ponovno zadobijete majku. Ali gdje ćemo je naći? Jer bilo bi poželjno da nalikuje ovoj.

Pitali smo se hoćemo li je tražiti izvana ili ćemo uzeti jednu iz vaše Družbe. Bog je dopustio, nakon mnogih molitava na tu nakanu, da smo odlučili uzeti jednu između vas. Pogledajte koja se između vas najviše podudara s onom što ste je imale.

No, sestre, da bi se Bog udostojao dati vam dobru majku koju bi on sam na nebu oblikovao, kao što bijaše oblikovao vašu, i da bi joj dao što je za to potrebno, učinit ćete dvoje.

Prvo, sestre, molite mnogo. Neka sve molitve što ćete ih upravljati Bogu budu na nakanu da to izmolite. Kad su apostoli umjesto Jude htjeli izabrati drugoga, molili su govoreći: »Gospodine, pokaži nam koga si odabrao«. Stoga i vi, drage sestre, molite mnogo Boga da vam dadne dobru predstojnicu.

1197 Drugo, Družba mora nastojati općenito i u pojedinostima da bi se Bog na nebu udostojao oblikovati je svojom rukom; jest, oblikovati Družbu svojom rukom. Prema tome svaka mora odrezati nešto od sebe, jer je to kao neki rez britvom, i ispitivati se kako bi dobro upoznala milosti što ih je primila od Boga i spoznala svoje pogreške. Da, sestre, treba odbaciti od sebe sve što se Bogu ne mili. Za to ćete primiti od Boga milosti što su potrebne onoj koju vam namjerava dati.

1198 Preporučujem vam, sestre, još nešto: ne govorite o svojim stvarima izvan svoje zajednice. Tajna, sestre! Gospodin je uvijek preporučivao svojim apostolima da ne kazuju vani što on radi. »Čuvajte se, veli, farizejskog kvasca.« Vi znate koliko smo vam vazda preporučivali da držite tajnu o svemu.

Kazat ćete: »Pa je li zlo govoriti o tom? Ne govorimo zlo već dobro.« Jest, sestre, nije u sebi zlo to što govorite. No, jer je to misterij i jer se radi o Božjim stvarnostima, treba o tom šutjeti. Dok u Družbi stvari ostaju u tajnosti, đavao se neće u to miješati. Ali čim to i svijet sazna, knez će ovoga svijeta to izvrnuti. Stoga, sestre, drage, čuvajte svoje stvari u tajnosti i recite poput zaručnice u Pjesmi nad pjesmama: »Moja je tajna samo moja«. O sestre, kako je tajna velika stvar!

Moguće je da vam netko rekne: »Dakle, sestro, bili ste u Svetom Lazaru; što ste tamo radili?« Možete jednostavno odgovoriti: »Razgovarale smo o krepostima pokojne gospođe Le Gras kao što obično činimo o svojim sestrama.« Ali dotični će nastaviti: »A zar se ništa ne govori o imenovanju nove predstojnice?« Odvratite: »Nas zbog toga ne boli glava.«

1199 O sestre, sve će dobro biti budete li brižljivo čuvale tajnu. Time ćete se sutra pozabaviti u molitvi. Budući da je o nekim sestrama bilo više konferencija, jer jedna nije bila dostatna, to ćemo, sestre, održavati još jednu o istom predmetu. I o tome ćemo vas obavijestiti.

Međutim ja vas molim da mnogo molite Boga i da drugima preporučujete da mole, a da ne kažete za što već samo: za jednu važnu stvar.

Eto, sestre, to sam vam imao kazati o vašoj dragoj Majci. A vi molite Boga da vam dadne dobru majku, sličnu ovoj.

1200 Neka sestra reče:

Oče, nismo znale da smijemo govoriti i o pokojnom gospodinu Portailu. Budući da ste nam vi kazali da bismo mogle nešto iznijeti, eto, ja sam uočila u njega veliku ljubav za sve naše sestre. Nije se ustručavao usred zime i po najvećem blatu ići do La Chapelle da ispovjedi koju sestru. Govoraše da se i naš Gospodin potrudio da potraži samo Samarijanku.

Bio je veoma ponizan i silno revan za spasenje duša. Plakao je kad bi saznao da je koja sestra izgubila zvanje.

1201 — Neka vas Bog blagoslovi, sestro, i nek bude blagoslovljen za svagda. No vrijeme je da se vratite kući.

Molim Gospodina, mada sam nedostojan i bijedan grešnik, da vam dadne svoj sveti blagoslov. Po zasluzi onog blagoslova što ga je dao apostolima rastajući se od njih, nek vas otrgne od svega zemaljskog i pridobije za nebesko.

Benedictio Domini nostri...

Sub tuum praesidium...

Iz Zbirke ispisane rukom sestre
Margarete Chétif

119. Konferencija — 14. srpnja 1660.

O krepostima Lujze de Marillac

1202 Pošto je naš mnogo poštovani Otac izmolio Veni Sancte, reče:

Drage sestre, u ovoj se konferenciji govori o pokojnoj gospođi Le Gras, vašoj dragoj Majci, kakvu ste upoznale i imale u svojoj sredini. Dužne ste nasljedovati njezin primjer. Želite li biti istinske kćeri kršćanske ljubavi, promotrite njezine kreposti.

Moj Bože, na što nas obvezuješ! Gledali smo pred sobom tu lijepu sliku. Ona je sad gore! Treba sad da promotrimo taj uzor, nastojmo ga upoznati. Bog je nadahnuo zajednici da razgovara o krepostima pokojnih sestara. To se dosad činilo s tako velikim blagoslovom da ste poslije tih razgovora sve bile upravo ponesene za dobrom. Tà upoznale ste sestre kojima je Bog dao mnogo milosti: duboku poniznost, ljubav, dar molitve i toliko drugih kreposti. Pri tom ste imale prilike veličati dobre primjere što su vam ih ostavile i što ih morate nasljedovati. S koliko onda jačih razloga moramo baciti pogled na onu koja je vaša Majka jer vas je rodila! Vi se niste same oblikovale, sestre, ona vas je oblikovala i rodila u našem Gospodinu.

Prva točka ovog razgovora, sestre, jest o razlozima zašto da razgovaramo o krepostima naših sestara koje su otišle k Bogu, a naročito o gospođi Le Gras, vašoj dragoj Majci. Druga je točka o krepostima što ste ih u nje uočile, a treća o kreposti koju ste odlučile nasljedovati.

Danas ćemo govoriti samo o prvoj točki. Bilo bi predugo. Nek nam Bog udijeli milost da bismo dobro izveli taj razgovor!

1203 Nato gospodin, naš mnogo poštovani Otac, upita neku sestru: Sestro, recite nam molim vas, koje ste kreposti zapazili?

— Oče, gospođa Le Gras je pri svem svojem djelovanju bila u dubokoj Božjoj prisutnosti. Prije negoli je neku sestru opomenula, vazda je podigla svoj duh k Bogu. Nastojala je saznati pravu istinu prije negoli je koju opomenula. Umjesto da je stvar uveličavala, uvijek je radije ispričala onu o kojoj se govorilo.

— Pravo kažete, kćeri, to je izvanredno dobro činila. Uvijek je ispričavala. A to je dobra pouka i vama i meni da nikad ne uveličavamo pogrešaka već da bližnjega vazda ispričamo.

— Oče, dala nam je znati da nas iz ljubavi kori za naše pogreške. I samu je sebe smatrala krivom za zlo što se počinja u Družbi. Često je govorila da su njeni grijesi tome uzrok.

— Bog vas blagoslovio, kćeri! A vi, sestro?

— Oče, u pokojne gospođe Le Gras uočila sam veliku poniznost. Jednom sam na Sveti petak vidjela kako dubokom poniznosti ljubi noge svim sestrama i pere suđe.

Ako se dogodilo da je koju sestru oštrije ukorila, dala joj je znati da je za njeno dobro tako postupila.

I nas je učila da jedna drugu strpljivo podnosimo. A sama nam je dala primjer podnoseći nas velikom ljubavi.

1204 A vi sestro?

— U njenim sam pismima vidjela, Oče, stil duboke poniznosti. Iako sam mnogo puta zavrijedila da me ukori, uzela je pogrešku

na se i govorila mi veoma blago. Mnogo je suosjećala s bolesnima. Duh joj je bio vazda zabavljen Bogom, kako je već rečeno.

Mnogo je ljubila sestre i bojala se da ih ne uvrijedi. Činila je što joj je bilo moguće da nikog ne ozlovolji, a odsutne je vazda ispričavala. To je nije priječilo da ukori radi pogreške, ali velikom finoćom i blagošću.

Vazda je preporučivala da se brižljivo staramo za siromahe. Držala je da je njoj samoj učinjena usluga koju smo iskazale njima. Često je u pismima savjetovala da vršimo pravila i živimo složno jedna s drugom.

1205 — A vi, kćeri?

— Opazila sam, Oče, da je sve potpuno istinito što su sestre kazale. Štoviše, u nje je bilo svetačke strpljivosti, velike ljubavi i divne poniznosti. Jednog dana dok sam hodala s njom, pretekla sam je a da nisam ni opazila. Čim sam to uočila, ispričala sam joj se veleći da mi je žao. Ona mi odvrati: »O sestro, ja sam mnogo lošija od vas.«

— A vi, sestro?

— Primijetila sam veliku poniznost u svim njenim riječima. Često je kazivala da je ona uzrokom svih pogrešaka što se počinjaju u Družbi. Jednog je dana bila primorana da malo oporo progovori s nekim svećenikom. Ipak joj je to bilo tako teško da ga je klečeći i suznih očiju molila za oproštenje prije nego je izišao.

Govorila je da su njezine tjelesne slabosti posljedica njenih grijeha.

1206 Čim bi ostala sama, stala bi meditirati. No ako smo je nagovorile, lice joj se odmah razvedrilo i nikad nije odavala da joj dosađujemo mada je trebalo napustiti molitvu. Ponekad joj je više sestara govorilo istodobno o različitim poslovima. Svima je odgovarala velikim spokojem duha ne prisiljavajući ih da je puste na miru.

Mada joj je kadšto bilo veoma loše, nije se na to obazirala. Često je bila umorna od mnogih razgovora. Iako je bila bolesna, nije htjela da se sestre vrate kući s kakvom teškoćom zato što nisu s njom mogle razgovarati. Kad više nije mogla govoriti, tad im je njeno lice govorilo o njenom srdačnom dočeku i ljubavi. U bolesti je vazda bila vedra i zadovoljna.

Imala je mnogo ljubavi i pobožnosti prema svetoj pričesti. Pri tom je prolila toliko suza da je kadšto pričesno platno bilo posve vlažno.

Čula sam je gdje govori kako mnogo voli sve sestre i stoga želi da sve budemo savršene poput našeg Gospodina Isusa Krista.

Gdjekad je činila pokoru za sestarske pogreške.

Veoma je ljubila siromahe. Jednog nas je dana pohodila u Bicêtreu gdje smo bolovale dvije ili tri sestre. Kad smo je ugledale činilo nam se da smo ozdravile. Rekosmo joj da nas je izliječila. Odgovorila je da je to Bog učinio.

1207 Jednog sam je dana, u njenoj posljednjoj bolesti, upitala što će moliti od Boga za me i za sve sestre. Odgovorila je da će ga moliti nek nam dadne da živimo kao prave kćeri kršćanske ljubavi, u jedinstvu i ljubavi, kako to već očekuje od nas. I koje budu tako činile, dodala je, primit će bogatu nagradu, a koje ne budu... Nije dovršila. Kazala mi je i mnogo drugih stvari. No budući da ja to ne vršim, ne mogu o tom govoriti. Molim ponizno oproštenje u Boga, Oče.

1208 — Bog vas blagoslovio, kćeri, za čin poniženja što ste ga učinili! Ah, sestre, kakvu li je sliku Bog stavio pred vaše oči, i vi je same opisujete. Jest, to je slika što je imamo i što je vi morate smatrati prauzorom. Ona vas mora oduševiti da jednako činite, da steknete takvu poniznost, takvu ljubav, takvu podnošljivost, takvu sigurnost u svem svojem ponašanju. Prisjetite se pri tom kako je ona nastojala uskladiti svoje djelovanje s onim našeg Spasitelja. Činila je prema riječima svetog Pavla: »Ne živim više ja, već Isus živi u meni«. Trudila se da postane slična svome Učitelju nasljedovanjem njegovih kreposti. I to se vidjelo u toj dobroj duši koja se oblikovala prema krepostima našeg Gospodina. Dakle, tu sliku, sestre, morate promatrati: sliku poniznosti, ljubavi, blagosti i strpljivosti u njenim bolestima. Gledajte, kakve li slike! A kako se njome koristite, drage sestre? Trebalo bi oblikovati svoje življenje prema njezinu.

1209 Divna li uzora, o moj Bože: ta poniznost, vjera, razboritost, taj ispravni sud i trajna skrb da svoje djelovanje uskladi s onim našeg Gospodina! O sestre, na vama je da uskladite svoje djelovanje s njezinim i da je u svemu nasljedujete, a naročito u čednosti. Čini se da je ta krepost, po milosti Božjoj, velikim dijelom slična uzdržljivosti. Kćeri, pazite da to ne iščezne, a naročito čednost. Usuđujem se kazati, sestre, da u tom počinjete popuštati. Nema više one čednosti, one šutnje, one sabranosti. No, hvala Bogu, nije to kod mnogih. Ali, u pravih kćeri kršćanske ljubavi

nema tih nedostataka. One su na izgradnju svima. Kolike su mi ugledne osobe kazale da ih ništa ne izgrađuje toliko koliko kćeri kršćanske ljubavi!

1210 Čednost, dakle, kćeri! Nastojanjem oko te kreposti uđite u unutrašnji život. O sestre, sjećate li se iz razgovora što smo ih vodili o našim pokojnim sestrama koliko se ta krepost očitovala u mnogima od njih? Bile su na veliku izgradnju svima. Kazali smo da su te sestre hodile u prisutnosti Božjoj, revno služile siromasima te vršile poniznost, ljubav, blagost i mnoge druge kreposti. One su to tako vršile da bi se teško našlo nešto više i u životu mnogih svetaca.

1211 Kćeri, na to se treba naviknuti. Koja to ne čini, već radi sasvim obrnuto, koja nosi ime ljubavi Božje pa se zadovoljava samo time, a ne brine se za unutrašnji život, prepušta se da je odnese struja njenih strasti. Kćeri, kako će vas boljeti kad vidite da neka sestra nosi ime kćeri kršćanske ljubavi a to u stvari nije.

1212 Posebno nastojte, sestre, oko svete čednosti. Ima ih dvije vrste. Prva se odnosi na držanje tijela. Izvanjska čednost jest u tom da se sve čini odmjereno, jednostavno, da oči ne kolutaju nemirno, da uši ne budu spremne slušati o pogreškama bližnjega. O sestre, kamo vodi ogovaranje? To je veoma opasno.

1213 Druga je unutrašnja čednost. Ona je u tom da čovjek ima svoj unutrašnji život, volju, pamćenje, poimanje, da je zauzet Bogom.

Ali što da činite da steknete tu krepost? Uklonit ćete sve što se Bogu ne mili. A da sebi pri tom pomognete, pročitat ćete koju dobru knjigu, živjet ćete u prisutnosti Božjoj. To će vas držati daleko od kojekakvih prigoda, a Bog će vam udijeliti milost da se oslobodite svojih loših navika.

1214 Time ćete postići da će se vaša mala Družba svidjeti Bogu. Tà on ju je utemeljio, on ju je izvukao iz pokvarene množine svijeta da mu služi. Za svaku će se kćer kršćanske ljubavi kazati da joj se nitko ne može približiti a da ne osjeti nešto od njene pobožnosti. Čedna će sestra privući druge, jer ništa ne pridobiva toliko srca koliko čednost. Na taj će način Družba divno porasti, i vi ćete živjeti od Božjeg života.

Dakle, kćeri, prije svega čednost. Budite toliko gorljive da čitav život nastojite kako biste postale kreposne. Izbjegavajte da

loše govorite jedna o drugoj. Padnete li u tu pogrešku u kući svoje majke gospođe Le Gras, odmah recite: »Gdje sam to ja da sam se toliko zaboravila?« Kćeri, po primjeru svoje dobre Majke odlučite da ćete se odreći svega što se Bogu ne mili u vama.

1215 Evo jednog predmeta koji vas još više pogađa: to su slučajevi koji se tu i tamo događaju sestrama koje dobro rade a isto tako i onima koje rade loše i sve pokvare. Pisali su mi ovih dana iz Narbonnea. Javljaju mi o divotama što ih čine naše sestre. Sestra je Franciska bila u jednom gradu, daleko odanle, kamo ju je poslao narbonski Gospodin da nauči neku izvrsnu metodu za poučavanje mladeži. Ona ju je usvojila i sad je primjenjuje na veliku izgradnju svima.

1216 Mnogo nam je potrebno moliti. Odlučite da ćete pobijati sebeljublje. Budite vjerne u opsluživanju svojih pravila, a osobito onoga koje zahtijeva da vaše sobe budu kao klauzura. Ne puštajte nikad u njih muškarce, naročito ne svećenike; pa ni ženske bez potrebe. Tà o čemu biste razgovarale s ispovjednicima izvan ispovijedi? Stoga vam to posebno preporučujem. Sjećam se jedne nezgode u nekom mjestu. Nikog neću imenovati. Trebalo se poslužiti i svjetovnim ljudima da iz tog mjesta otprave nekog mladića. Spominjem vam to da shvatite kako ste se dužne čuvati.

1217 Iz Poljske mi javljaju da u jednoj kući naše sestre imaju mnogo djevojaka na brizi. To čine tako dobro da su kralj i kraljica na povratku s nekog putovanja željeli provesti jedan dan u toj kući. I ostali su zadivljeni nad tim. O sestre, i to je jedan razlog da zahvalimo Bogu.

Sestre, navratite se svakog mjeseca u kuću maticu da se malo ispitate o svojem ponašanju. Kad bi na jednoj župi dvije sestre išle na ispovijed dvama različitim ispovjednicima, to bi bio velik nered i sablazan. I kakva posla imamo sa svećenicima osim da se ispovjedimo ili da im govorimo o svojim bolesnicima? Ali neka i to bude u crkvi gledajući ih u Bogu. Ne trpite da vam ulaze u sobe osim poradi bolesnih. Dakle, sestre, odlučite da nećete nikad dopustiti da vam muškarci ulaze u sobe; pa ni ženske bez potrebe. Vaše su sobe mjesto radosti. Bog se raduje videći kćer kršćanske ljubavi koja čuva svoju sobu. Bog se raduje što je nasamo sa svojom zaručnicom. To kaže u Svetom pismu: »Deliciae meae« itd. O moj Bože, kako je to lijepo!

1218 Bogu se mili sestra koja se pri svom izlasku odavle okrene, srca puna tog božanskog žara, i kaže u sebi: »Ne želim više pri-

padati sebi, već ću u svemu što budem činila tražiti Boga te ići ravno k njemu.« Što ona čini to Bog gleda kao da je za nj učinjeno; raduje se videći onaj lonac, onu košaru što je nosi. Gospođa Le Gras i njene dobre kćeri koje su sad u nebu dobro su shvaćale tu istinu.

Završimo dakle, sestre. Po svaku cijenu morate nastojati da postanete kreposne. Daj, moj Bože, da te počnu savršeno ljubiti, da sve čine samo za te, da čine ono glavno — da ti u svemu omile. Sestre, kako je lijepo vidjeti takvu sestru! Naprotiv, kako je neugodna sestra koja drukčije radi! A kakav sam ja, jadan? Neprestano griješim, još nisam ni počeo sve činiti za Boga, i pun sam pogrešaka.

1219 Sestre, još vidim u gdjekojih nečednosti, no po milosti Božjoj takvih nema mnogo. Naprotiv, u mnogih vidim Božju sliku. Ohrabrite se primjerom gospođe Le Gras, naših dobrih sestara koje su u nebu. I pripremite se za dobru generalnu ispovijed. A ostale koje nisu u takvu raspoloženju nek mole Boga da im udijeli milost pa da sve čine uvijek bolje. Odvažno dakle! Pomoći će vam dobra gospođa Le Gras. Ona je bila prisutna kod svega ovoga o čemu smo razgovarali.

1220 Eto, drage sestre, to ćete učiniti; i ja jadnik ponajprije. Međutim, treba pristupiti izboru predstojnice umjesto gospođe Le Gras. I gdje ćemo je naći među vama, sestre? Treba mnogo moliti Boga i otrgnuti se od svakog vlastitog zadovoljstva. O moj Bože, gdje ćemo naći sestru da je postavimo na mjesto jedne svetice? Sestre, želi li koja biti predstojnicom, neka kaže: »Bože moj, odričem se toga.« Nemojte ni međusobno o tom razgovarati govoreći: »Ja bih ovu i onu za savjetnicu.« Učinite kao kćeri Svete Marije. One nikad ne govore o izborima. Jer čim se stanete baviti time da o tom govorite, jedna će upitati: »Držite li da je dotična sposobna da bude savjetnicom?« A tako će kazati i o drugoj. I sve je propalo. Svaka prosuđuje prema svojoj sklonosti. Sugerira drugima poštovanje za onu za koju osjeća naklonost. Nikad dakle, sestre, nemojte o tom govoriti. Jer kao što sam vam kazao, Božje stvarnosti koje prodru van nisu više Božje stvari. — Ali ako me zapita moj ispovjednik ili neka gospođa? — Sestre, recite: »Ja sam kći posluha, ne smijem o tom govoriti, moram se pokoriti; to mi je zabranjeno.«

1221 Ponovno vam preporučujem da držite tajnu. Što ćete postići budete li je držale? Umjesto da se uvrijedi, ta će se gospođa pribrati i priznati: »Dobre li sestre; kako cijeni svoje propise.« Naprotiv, iznesete li olako sve, neće vas baš osobito cijeniti. Ne recite dakle, sestre, nikome ništa doli dragom Bogu. »O moj Bože, ti našoj maloj Družbi, premda je prah i pepeo, hoćeš izabrati osobu da zauzme mjesto jedne svetice. Ja ću sa svoje strane učiniti što budem mogao da pomognem izmoliti kako bi nam pokazao svoju svetu volju, kao nekoć apostolima. Nećemo iz ljudske ruke ni predstojnice ni savjetnicâ, već iz tvoje ruke, o moj Bože.« Dakle, sestre, lokot na usta.

Održat ćemo još jednu konferenciju. Obavijestit ću vas i kazati vam molitve što ćete ih za to obavljati. Ako je moguće, neka vas bude više.

1222 Obnovite odluku što ste je učinile, da ćete naime ozbiljno raditi na svojem usavršavanju, a posebno nastojati oko svete čednosti. Vi koje se u tom vježbate zahvalite Bogu za milosti što vam ih je udijelio. A vi koje to ne činite, popravite se. Ne mogu otići bez te opomene kako bi se Družba usavršila. Ponekad bude u družbama i neprilika. Bog to dopušta. I ne treba se tome čuditi, sestre. Bilo je nedostataka i u apostolskoj zajednici: Juda je prodao svojeg dobrog Učitelja a sveti ga Petar zatajio. On se pak proslavio krivicama svojih apostola. Molite ga da se proslavi i krivicama što se počinjaju u ovoj Družbi.

Ovo je, Spasitelju, molitva što ti je upravljam za čitavu ovu zajednicu i za sebe, jadnog grešnika. Udostoj se proslaviti našim nedostacima i oprosti nam ih! Tu molitvu upravljam Bogu čitavim svojim srcem.

Benedictio Domini nostri...

Sancta Maria, succurre miseris.

Zbirka ispisana rukom sestre
Margarete Chétif

120. Konferencija — 27. kolovoza 1660.

Izbor savjetnica

1223 Nakon što je zazvao Duha Svetoga, gospodin, naš mnogo poštovani Otac, reče:

Drage sestre, predmet je ovog sastanka izbor savjetnicâ. Običaj je, vi to znate, da vam se dadnu točke kako bi svaka pred Bo-

gom razmislila što joj je pri tom činiti. Bio bih veoma utješen kad bih čuo vaše razloge zašto da dobro obavimo taj izbor. Drugo, koje se sposobnosti traže od jedne savjetnice. Treće, kako treba pristupiti tom izboru.

No vrijeme je kratko. Kad sam vas namislio pozvati, prispjela je jedna ugledna osoba, i to me zadržalo. Stoga nam se valja požuriti. Molim da me ispričate. Neću vas ispitivati. Predugo bi trajalo i zato ćemo ostati pri tom.

1224 Za prvu točku, sestre, kazat ću razlog što ćete ga vi same ocijeniti: sve dobro vaše Družbe, kao i ostalih, zavisi od savjetnica; sve zavisi od toga. Tako sudite i vi same. Sve dobro zajednica, bilo muških bilo ženskih, zavisi od savjetnika i savjetnica. Obrnuto, sve je u neredu kad savjetnice zanemare svoju dužnost, kad hoće drukčije upravljati negoli treba i sve činiti po svojoj glavi. O sestre, ima li Družbe kojoj su potrebne dobre savjetnice, onda je to Družba kršćanske ljubavi poradi raznolikosti duhova. One savjetuju poglavare i daju svoj glas. Za to pak treba imati razboritosti. Po milosti Božjoj, do ovog časa sestre koje su bile pozvane u vijeće da ravnaju Družbom radile su po duhu Božjem. Jer otkad su one izabrane, sve je išlo pomoću Božjom dobro. I kad ne bi bilo tako, da sestre nisu radile u duhu Božjem, što bi se dogodilo? Otkad se Bogu svidjelo pozvati našu veliku službenicu Božju, kako vidite, ništa se nije izmijenilo.

1225 Pozvali smo ih i pokazalo se da sve surađuju s milošću. Dobro su radile i sve one prije njih. I kad se činilo da je sve izgubljeno, one su iznašle dobrih prijedloga koji su stvar sredili. Kad je o poteškoćama trebalo iznijeti svoje mišljenje, iznijele su ga ne obazirući se na stvorove. Budući da Gospođa kadšto nije bila istog mišljenja, one su svoje mišljenje iznosile iskreno. I pomoću Božjom sve je dobro uspjelo. Ne želim time kazati da nemaju i one svojih nesavršenosti. O ne, nema nikoga tko ih ne bi imao, i one neće biti pred Bogom ispričane.

1226 S obzirom na sredstva kako da upoznamo koje su sestre podobne da budu savjetnice, prvi je znak, manje-više, da je to sestra koja potječe od dobrih roditelja, poštenih ljudi, sestra razborita u svojoj mladosti, uzorna u svojoj župi i poznata kao takva. Da je poslije u Družbi svima bila na izgradnju i živjela kao prava kći kršćanske ljubavi opslužujući svoja pravila. Jednom riječi, dobra sestra koja je svugdje bila uzorna. Nisu za to sposobne koje se nisu izgradile u prave kćeri kršćanske ljubavi, koje žive po načelima što se sasvim protive duhu Družbe, koje se ravnaju po svojoj pameti i mišljenju. O sestre, ne trebaju nam takve kćeri.

Ali, Gospodine, kazat ćete mi, ako ih ima koje ne opslužuju pravila, mogu li se one birati za savjetnice? O, ne! Kad baš ne bi bilo drugih, moglo bi se prijeći preko toga. Ali ne bi se smjelo to često činiti. Jer kazati da ne padamo u pogreške značilo bi kazati nešto nemoguće. Nema nikoga tko ne bi počinjao pogrešaka.

1227 Naposljetku, kako da uspije taj izbor? Sestre, sastali smo se više puta, uočili smo one za koje se čini da imaju potrebna svojstva. Ima ih opet za koje se čini da im nešto nedostaje, nešto malo. Promotrili smo sve što je potrebno izvana. I Bog će to blagosloviti. Ne nađemo li savršenih pojedinih sestara, blagoslovit će ono što bude učinjeno.

Konačno treba kazati nešto o svojstvima što se traže od sestara koje namjeravamo predložiti.

1228 Prvo, te sestre moraju biti razborite. Jer morate znati da ne dolazi u obzir samo njihova služba, već da to budu sestre koje su sposobne savjetovati u stvarima što se poduzimaju. Ja ću vam ukratko kazati što se traži da netko bude savjetnicom, a što opet da bude predstojnicom. Evo što.

1229 Prvo, s obzirom na dob potrebno je da predstojnica ima 30 godina života i 10 godina života u zajednici. Tu treba tako izdržljivih glava da mlađe to ne bi mogle podnijeti. Savjetnice treba da imaju najmanje 28 godina dobi i 8 života u zajednici. Jer, vidite li, sestre, jedan od razloga koji vas obvezuje da birate dobre savjetnice jest i ovaj: savjetnice se pozivaju na sjednice gdje se sve rješava. Gledajte, sestre, sve što se poduzima prolazi tuda: okupljamo se i pitamo sestre za savjet. Tako se postupalo i za života gospođe Le Gras. Okupljali smo se gospodin Portail, Gospođa, sestre i ja. Sastajemo se i predlažemo što treba činiti. Pitamo sestre za savjet, a zatim svaka iznese svoje mišljenje, i mi svoje. Sestre se pri tom ne obaziru na mišljenje ostalih te se katkad suprotstavljaju i mišljenju gospođe Le Gras i ostalih. Pri tom se gleda samo na Boga. No, sestre, kazujem vam to stoga da uočite veličinu svog položaja i da hvalite Boga. Kad se uzme u obzir, sestre, da su dotične sestre određene da ravnaju Družbom s generalnim poglavarom Misionara, prosudite koliko li je potrebno da budu kreposne, razumne, i, što je glavno u njihovoj službi, da budu ponizne. Jer što nije učinjeno u poniznosti, nije ništa. Sestra koja ne radi u duhu poniznosti, samo je po imenu kći kršćanske ljubavi.

Ali, Gospodine, upitat ćete me, da li su i za života gospođe Le Gras iznosile tako svoje mišljenje? — Jest, sestre, jednako smo tako postupali. No morate znati da se pogreške nikad ne iznose potanko. Kaže se npr.: »Ona ima tu i tu pogrešku i u tom se mora popraviti«, ali se nikad o tom ne govori u pojedinostima.

1230 To je eto, što se tiče savjetnicâ. Potrebno je da imaju 28 godina dobi i 8 godina života u zajednici. Jer, kćeri, postaviti na tu dužnost sasvim nove sestre koje još ne poznaju pravila, ne bi imalo smisla.

Ostale, da bi imale pravo dati svoj glas, moraju imati 6 godina života u zajednici. Nekad su bile dostatne četiri, ali iskustvo je pokazalo da to ipak nije dovoljno.

Eto, dakle, sestre koje imaju više od 8 godina života u zajednici mogu biti birane za savjetnice. Naime, sposobnost je te dobi sigurnija. 28 godina dobi i 8 u Družbi. Istina, sestre, imamo razloga nadati se da će nam pomoći molitve pokojne gospođe Le Gras da zadobijemo od Boga milost te izaberemo dobre savjetnice. Imate razloga nadati se, pomoću Božjom i generalnog poglavara, da će sve ići dobro bude li Družba ostala u poniznosti i želji da će se popraviti.

1231 Upitate li me: »Gospodine, što može održati Družbu kćeri kršćanske ljubavi?«, odgovorit ću vam, sestre: poniznost. I što još? Poniznost! Ništa drugo uz odreknuće svega zemaljskoga. Na taj ćete način gledati samo Boga koji vas je ovamo i pozvao. Jest, on će je održati dok budete ponizne.

»Ali, Gospodine«, kazat ćete mi, »prijeđite na stvar. Koju imate da bi mogla biti predstojnicom i gdje uzeti dobru sestru koja bi mogla biti birana?« Sestre, što se tiče predstojnice, evo što se desilo za jedne bolesti gospođe Le Gras, ali ne za posljednje, jer, kako znate, tada nisam imao sreće da je vidim, već za jedne otprije. Kazao sam joj: »Gospođo, ne pomišljate li na koju od svojih kćeri da bi došla na vaše mjesto?« Pogledala je sad jednu, sad drugu. Najzad mi odgovori: »Gospodine, budući da ste mene izabrali po Božjoj Providnosti, čini mi se da je za prvi put prikladno da to ne bude većinom glasova već da je, samo za ovaj put, vi sami imenujete. Ja držim da bi sestra Margareta Chétif bila podobna za to. To je sestra koja se svugdje pokazala razboritom i vazda je uspjela. I tamo gdje je sada, u Arrasu, vrlo dobro radi, a među vojnicima je veoma odvažna.« Jer, sestre, za to treba dobra glava, da ostanemo pri tom. Stoga i ja pristajem uz njeno mišljenje. Predstojnica će dakle biti sestra Margareta Chétif. Ima i drugih veoma sposobnih, ali ja ostajem uz njen prijedlog. To činim samo ovaj put.

1232 Evo šest savjetnica, za svaku službu po dvije. Vi ćete izabrati od tog broja po jednu. To nisam ja uradio. Predložile su sestre koje su dosad bile savjetnice. Odredile su po dvije da bismo nasljedovali apostole pri izboru onog apostola koji je imao doći na Judino mjesto. Dakle, sestre, pred Bogom ćete razmotriti koja je najprikladnija za to. Morate se jako čuvati da ne biste dale svoj glas onima kojima ste najviše sklone. Naprotiv, odlučite da ćete sve gledati u Bogu.

1233 Evo koje su tri savjetnice: prva je zamjenica, druga blagajnica, treća ekonoma. Razmotrili smo to sa svih strana i dobro o tom promozgali pred Bogom. To nije imenovao ljudski duh. Postupali smo kao što su postupali apostoli. Nismo ih izabrali ni vi ni ja već Bog, prema prijedlogu prijašnjih savjetnica, gospodina Dehorgnyja i mojem.

Evo kako se to radi kod »Svete Marije«. Načini se popis sestara za koje se misli da su sposobne. Poglavar, predstojnica, sestre izbornice glasaju za one koje su predložene. Ako su i ove suglasne s tim, to je gotovo, i sve su zadovoljne onim što su te učinile. I mi smo ovdje tako uradili. Evo popisa svih onih koje smo smatrali podobnijima.

Prvo, držali smo da su za zamjenicu sposobne sestra Julijana i sestra Ivana Kristina. Za blagajnicu sestra Lujza Kristina i sestra...; za ekonomu sestra Filipa i sestra Marija Donjon. Svaka će kazati za koju pred Bogom misli da je za to sposobna.

1234 Poslije toga su sestre koje su napuštale službu molile za oproštenje za počinjene pogreške i loš primjer što su ga možda dale zajednici za to vrijeme. Nato im gospodin, naš mnogo poštovani Otac, progovori:

Bog vas blagoslovio, kćeri, i nek vam uzvrati ljubav što ste je iskazale Družbi! Vi ste veoma dobro radile kao i sve prije vas. Ipak je dobro što molite za oproštenje, jer je nemoguće ne počiniti mnogo pogrešaka. Tješite se, sestre, i molite Boga da nam dadne dobre savjetnice.

1235 Pošto su sestre dale svaka svoj glas, naš mnogo poštovani Otac nastavi:

Sestre, većina je glasova za sestru Ivanu Kristinu. No morate znati da će nam biti teško povući je odanle, jer je gospoda iz Se-

dana neće pustiti. Još teže će biti stoga što su nedavno otvorili posebno radno mjesto, brigu za novoobraćenike. Dakle, kako ćemo je odanle istrgnuti? Gospoda to neće dopustiti. Što ćemo dakle učiniti? Zato, sestre, kad je izabrana neka sestra koja to ne može prihvatiti zbog bolesti ili drugih razloga, tad izbor pada na onu koja je s njome predložena. Prema tome je sestra Julijana zamjenica, sestra Lujza Kristina blagajnica a sestra Filipa ekonoma. Kod tih treba ostati. Predstojnica je sestra Margareta Chétif. Ona o tom ne zna ništa. Njoj ćemo pisati.

1236 Tako je dakle sestra Chétif predstojnica, zamjenica je sestra Julijana Loret, blagajnica sestra Lujza Kristina, a ekonoma sestra Filipa Bailly. Sve je to ispravno. Stoga, sestre, zahvalimo Bogu.

Zaboravio sam vam kazati da se svake godine mijenja jedna od savjetnica, jedna za drugom, a predstojnica svake treće godine.

1237 Sestre, hvalimo Boga i zahvaljujmo mu od sveg srca za sve milosti što ih je udijelio Družbi. Kćeri, obnovite već sada, molim vas, odluku što ste je učinile da ćete se ponovno predati Bogu, O sestre, ako ste vjerne Bogu i ako vršite svoje pravilo, kako ćete razveseliti gospođu Le Gras, gospodina Portaila i sve svoje dobre sestre koje su u nebu i mole za vas!

1238 Jest, sestre, gospođa Le Gras moli u nebu za vas i neće vam biti manje korisna nego što je bila, a još i više, samo ako budete vjerne Bogu. Ponovo vas molim, sestre, držite tajnu i ne kazujte nikome ništa o onome što smo radili. Jer, kako sam već rekao, kad se Božje stvari pročuju vani, prestaju biti Božje.

Molim njegovu dobrotu da vam dadne svojih milosti kako biste vjerno činile sve što želi od vas. Molim ga to svim svojim srcem.

Benedictio Domini nostri...

Sancta Maria, succurre miseris...

SADRŽAJ

O Konferencijama svetog Vinka Paulskoga Kćerima kršćanske ljubavi 7
Jacques Delarue: Svetost gospodina Vinka 11

Konferencije:

61. Nagovor sestrama poslanima u Sedan (br. 1—11) . . 35
62. O napastima (br. 12—36) 39
63. O sablazni (br. 37—55) 49
64. O sablazni (br. 56—83) 58
65. Mrtvljenje osjetila i strasti (br. 84—105) 68
66. O podmuklom duhu (br. 106—127) 75
67. O poslušnosti (br. 128—168) 83
68. O vršenju pravila (br. 169—173) 94
69. O vjernosti pravilima (br. 174—189) 97
70. Tumačenje općih pravila (br. 190—217) 102
71. O svrsi Družbe (br. 218—243) 112
72. Načela Isusa Krista i svjetovna načela (br. 244—272) . 122
73. O ravnodušnosti (br. 273—316) 133
74. O ljubavi prema tjelesnim i duševnim patnjama (br. 317—345) 148
75. Nagovor sestrama poslanima u Fère (br. 346—359) . . 159
76. O siromaštvu (br. 360—395) 164
77. Nagovor sestrama poslanima da osnuju kuću u Arrasu (br. 396—406) 176
78. O jubileju (br. 407—429) 179
79. O obvezi da radimo na svojem usavršenju (br. 430—461) 187
80. Izbor savjetnica (br. 462—483) 198

81. O načelu da ništa ne zahtijevamo i ništa ne odbijemo (br. 484—513) 205
82. O upotrebi dobara koja su dana sestrama na raspolaganje (br. 514—543) 215
83. Čuvajmo dobra koja pripadaju siromasima i zajednici (br. 544—565) 226
84. Ne pozivajte bez dopuštenja svjetovne osobe k stolu (br. 566—585) 234
85. Služenje bolesnicima, briga za zdravlje (br. 586—605) . 242
86. O jednolikosti (br. 606—626) 252
87. Jednolikost, čistoća, čednost (br. 627—651) 262
88. O poslušnosti (br. 652—676) 274
89. Mrtvljenje, dopisivanje, obroci, izlaženje (br. 677—699) 283
90. O posjetima i o dužnosti da obavijestimo poglavare (br. 700—722) 292
91. Odnos prema izvanjskim osobama, mrmljanje i ogovaranje (br. 723—741) 302
92. Kome da govorimo o svojim napastima, razgovori s izvanjskim osobama, obveza da čuvamo tajnu (br. 742—766) 312
93. Međusobna ljubav, dužnost pomirenja (br. 767—795) . 322
94. Nagovor sestrama poslanima u Ussel (br. 796—798) . . 332
95. O popustljivosti i podnošljivosti (br. 799—814) . . . 334
96. Srdačnost, poštovanje, posebna prijateljstva (br. 815—834) 340
97. O pouzdanju u Providnost (br. 835—867) 349
98. Poniznost, ljubav, poslušnost, strpljivost (br. 868—894) 362
99. O vjernosti pravilima (br. 895—903) 373
100. Nagovor sestrama poslanima u Calais (br. 940—918) . . 379
101. Nagovor sestrama poslanima u Metz (br. 919—934) . . 384
102. Ustajanje, razmatranje i Pozdrav anđeoski (br. 935—945) 389
103. O razmatranju (br. 946—958) 393
104. Nagovor sestrama poslanima u Cahors (br. 959—970) . 398
105. Ustajanje, razmatranje, ispitivanje savjesti i ostale vježbe (br. 971—1010) 400
106. Dnevni red, čl. 8—15 — Tumačenje evanđelja o mudrim i ludim djevicama — Pobožnost svetoj Katarini (br. 1011—1034) 417

107. Moljenje krunice — Dužnosti u nedjelje i blagdane (br. 1035—1039) 424
108. Vjeronauk — Čin poklona pri izlaženju iz kuće i povratku — Post i uzdržljivost — Ispovijed — Pričest — Saobraćanje — Duhovne vježbe — Konferencije (br. 1040—1060) 427
109. O krepostima sestre Barbare Angiboust (br. 1061—1085) 435
110. Povezanost sestara iz udaljenih kuća s pariškim poglavarima — Izbor ispovjednikâ — Slobodno vrijeme — Pravilo ne obvezuje u izvanrednim slučajevima — Čitanje pravila (br. 1086—1092) 445
111. Savršenstvo potrebno župskim sestrama — Privrženost ispovjednicima — Samostan, ćelija, kapela, klauzura, rešetke i veo župskih sestara (br. 1093—1104) 448
112. Nagovor sestrama poslanima u Narbonne i Cahors (br. 1105—1107) 453
113. O služenju bolesnicima (br. 1108—1110) 454
114. Služenje bolesnicima — Kreposti sestre Barbare Angiboust (br. 1111—1125) 456
115. Služenje bolesnicima — Obavijestiti gđu Le Gras kad je neka sestra bolesna — Čuvanje novca koji je namijenjen siromasima. Pregled općih propisa koji se posebno tiču sestara na župama (br. 1126—1142) 462
116. O ravnodušnosti (br. 1143—1152) 470
117. O ravnodušnosti (br. 1153—1171) 475
118. O krepostima Lujze de Marillac (br. 1172—1201) . . 482
119. O krepostima Lujze de Marillac (br. 1202—1222) . . 492
120. Izbor savjetnica (br. 1223—1238) 499